Arhim. Serafim Papacostas

MINUNILE DOMNULUI

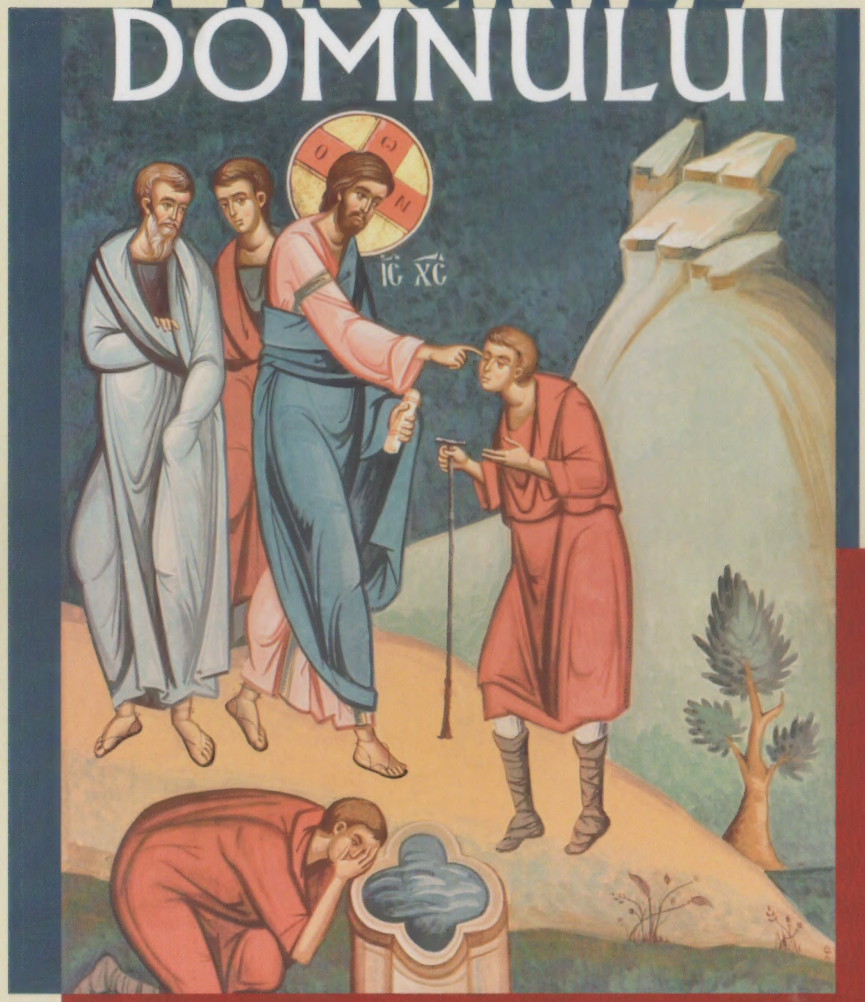

EDITURA RENAȘTEREA
CLUJ-NAPOCA, 2023

În viața duhovnicească propovăduirea cuvântului Evangheliei are mare importanță. Iar cei ce-l propovăduiesc trebuie să se inspire, pe lângă textul Sfintei Scripturi, din lucrări bune care sunt scrise de autori buni care L-au iubit pe Mântuitorul Hristos.

Un asemenea autor este arhimandritul Serafim Papacostas care pe lângă alte lucrări a scris două care se referă direct la Domnul Hristos: *Parabolele Domnului* și *Minunile Domnului*. Cu ani în urmă, la Alba Iulia fiind, mi-a parvenit manuscrisul cu *Minunile Domnului* tradus fiind de Maica Teodosia Lațcu și Arhimandritul Serafim Popescu. L-am și tipărit, oferindu-l doritorilor, și cred că a făcut misiune bună.

Acum, mitropolit fiind la Cluj, tipărim atât *Parabolele Domnului*, cât și *Minunile Domnului*. Cu toate că au trecut ani de la prima apariție considerăm că nu și-au pierdut din profunzime și le vor oferi cititorilor momente de bucurie duhovnicească.

†Andrei
Arhiepiscop și Mitropolit

ARHIM. SERAFIM PAPACOSTAS

MINUNILE DOMNULUI

Copertă: Ovidiu Muraru
Tehnoredactare: Pr. Eugen Mera
Corectură: Pr. Florin-Cătălin Ghiţ,
Nicoleta Pălimaru, Monica Felecan
Lectură: Pr. Cătălin Pălimaru

Ilustraţia copertei: arhid. Nicolae Balan, Vindecarea orbului din naştere, biserica „Adormirea Maicii Domnului", Mănăştur, Cluj-Napoca

Volum tradus după Αρχιμ. Σεραφείμ Γ. Παπακώστας, *Τα θαύματα του Κυρίου*, Εκδοτικός οίκος η „Ζωή", Αθήναι, 1950, 543σ

Editura Renaşterea © 2023
Piaţa Avram Iancu, nr. 18
RO - 400117, Cluj-Napoca
e-mail: editura_renasterea@yahoo.com
www.renasterea-cluj.ro
Tel: 0264-599649

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SERAFIM PAPACOSTA, arhimandrit
Minunile Domnului / arhim. Serafim Papacostas; tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului şi Clujului şi Mitropolitul Clujului, Maramureşului şi Sălajului; trad. din lb. greacă de monahia Teodosia Zorica Laţcu şi arhim. Serafim Popescu. - Cluj-Napoca: Renaşterea, 2023

ISBN 978-606-607-420-9

I. Teodosia, monahie (trad.)
II. Serafim Popescu, arhimandrit (trad.)

2

ARHIM. SERAFIM PAPACOSTAS

MINUNILE DOMNULUI

Tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului
† Andrei,
Arhiepiscopul Vadului, Feleacului şi Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureşului şi Sălajului

Traducere din limba greacă
de monahia Teodosia Zorica Laţcu şi arhim. Serafim Popescu

Editura Renaşterea
2023

„CREDINŢA ESTE DIN AUZIRE, IAR AUZIREA, PRIN CUVÂNTUL LUI HRISTOS" (RM 10, 17)

În viaţa duhovnicească propovăduirea cuvântului Evangheliei are mare importanţă. Iar cei ce-l propovăduiesc trebuie să se inspire, pe lângă textul Sfintei Scripturi, din lucrări bune care sunt scrise de autori buni care L-au iubit pe Mântuitorul Hristos.

Un asemenea autor este arhimandritul Serafim Papacostas care, pe lângă alte lucrări, a scris două care se referă direct la Domnul Hristos: *Parabolele Domnului* şi *Minunile Domnului*. Cu ani în urmă, la Alba Iulia fiind, mi-a parvenit manuscrisul cu *Minunile Domnului* tradus fiind de Maica Teodosia Laţcu şi Arhimandritul Serafim Popescu. L-am şi tipărit oferindu-l doritorilor şi cred că a făcut misiune bună.

Acum, mitropolit fiind la Cluj, tipărim atât *Parabolele Domnului*, cât şi *Minunile Domnului*. Cu toate că au trecut ani de la prima apariţie, considerăm că nu şi-au pierdut din profunzime şi le vor oferi cititorilor momente de bucurie duhovnicească.

Arhimandritul Serafim Papacostas a trăit demult, între anii 1892 şi 1954, făcând parte din frăţia *Zoi*, asociaţie care era foarte preocupată de viaţa duhovnicească şi de educarea tinerilor în spirit creştin.

Trei dintre cărţile sale, *Parabolele Domnului*, *Minunile Domnului* şi *Predica de pe munte*, au devenit clasice pentru ortodocşii din Grecia. Lucrările sale liturgice, *Botezul* şi *Manualul Dumnezeieştii Liturghii*, au avut de asemenea o mare importanţă.

În scrierile lui s-a ocupat atât de viaţa duhovnicească, cât şi de problemele sociale moderne. În problema parentală, a controlului naşterilor, a moralităţii şi a sănătăţii şi despre ceasurile durerii, el a încercat să ofere sfaturi pentru dificultăţile timpurilor noastre. Toate aceste cărţi au avut o circulaţie largă în Grecia, ediţii succesive fiind publicate şi primite cu căldură. Dintre toate cărţile sale, *Pocăinţa* a avut cel mai mare tiraj, fiind publicată în numeroase ediţii.

Spuneam că lecturarea cărţilor lui le va fi de folos celor preocupaţi de viaţa duhovnicească, dar, în mod special, preoţilor care caută materiale pentru a-şi pregăti predici temeinice şi atractive. Şi, dacă suntem sinceri, constatăm nivelul scăzut şi banal al multor predici.

Părintele Nicolae Steinhardt, în cartea *Dăruind vei dobândi*, ne învaţă totuşi că încercând să le predicăm altora, să-i ajutăm pe alţii, ne ajutăm pe noi înşine. *„Iată paradoxul creştin în toată plinătatea, splendoarea şi virtutea lui. Iată şi făgăduinţa uluitoare: Din ceea ce nu ai, dobândeşti ce ai ştiut să dai din golul fiinţei tale"*[1].

Lecturarea cărţilor părintelui Serafim Papacostas ne va oferi, pe de o parte, mângâiere sufletească dar, pe de altă parte, ne va oferi şi un bogat material omiletic. Le punem la îndemână cititorilor, inclusiv preoţilor, acest material întemeiat consistent pe Sfânta Scriptură.

†ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului şi Clujului
şi Mitropolitul Clujului, Maramureşului şi Sălajului

---

[1] NICOLAE STEINHARDT, *Dăruind vei dobândi*, Editura Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureşului şi Sătmarului, Baia-Mare, 1992, p. 142.

Partea I-a

MINUNI ASUPRA FIRII

Capitolul I

MINUNI SĂVÂRŞITE CU PUTEREA DEMIURGICĂ

PREFACEREA APEI ÎN VIN LA CANA

(*In* 2, 1-11)

Cea dintâi minune asupra naturii, pe care a făcut-o Domnul ca început al lucrării Sale de mântuire, este prefacerea apei în vin. Dar aceasta este în acelaşi timp şi cea dintâi din şirul minunilor, care arată puterea demiurgică a Domnului şi vădesc că El este în acelaşi timp stăpân al materiei şi al spiritului. Şi că prin urmare, învăţătura care a fost auzită din gura Sa este o învăţătură a lui Dumnezeu, făcătorul şi stăpânul firii, învăţătură şi legiuire dumnezeiască. Că Însuşi Dumnezeu S-a pogorât pe pământ, ca să

prefacă apa iudaismului în vinul cel dulce al Evangheliei, care „veseleşte inima omului".

Minunea aceasta este prima dovadă şi cea mai bună a caracterului cu care se manifestă în lume Legiuitorul. Nu mai este legiuitorul de pe Sinai, cel neapropiat şi nevăzut, a cărui pogorâre s-a împreunat atunci cu fulgere şi trăznete şi tunete şi nori întunecoşi, foc şi fum şi glas de trâmbiţe care răsunau tare. Ci este legiuitorul cel dulce al Noului Testament, singurul învăţător şi mântuitor al omului, care se coboară până în familia lui şi face minuni în cadrul familial, ca un prieten nepreţuit, care participă atât la bucuria nevinovată a familiei, cât şi la necazurile ei de neînlăturat.

Împrejurările săvârşirii acestei minuni

Sfântul Evanghelist Ioan care cu puţine zile mai înainte se învrednicise de o mare cinste, adică să devină ucenic şi următor nemijlocit al Domnului, s-a bucurat nespus de mult când a văzut prima minune a Domnului. Ioan era cu Iisus, a auzit convorbirea dintre Domnul şi Maica Sa, cu privire la minune, a văzut uluitoarea minune, s-a întărit în credinţa că L-a găsit pe Mesia. A păstrat, prin urmare, în sufletul său o adâncă întipărire a minunii şi de aceea a şi descris-o în sfânta să Evanghelie, cu amănunte puţin obişnuite. Mai întâi, Sfântul Evanghelist notează locul şi timpul în care s-a petrecut minunea. Căci îşi începe astfel istorisirea sa: „Şi a treia zi s-a făcut o nuntă în Cana Galileii". A treia zi de când Domnul plecase de prin părţile din jurul Iordanului, unde prin mijlocirea lui Ioan Botezătorul, Ioan Evanghelistul a cunoscut pe Domnul. De acolo, Domnul a venit în Galileia, unde a chemat la apostolie pe Filip şi pe Natanail. Vedeţi că Evanghelistul ţine cu amănunţime socoteala primelor sale zile de ucenicie în preajma Domnului. Şi ţine cu atât mai mult socoteala, cu cât nu trecea nicio zi, fără ca Domnul să facă sau să spună vreun lucru important şi vrednic de

pomenire. Domnul ştia mai bine decât oricine, cât de importante sunt zilele acestei vieţi. Ele sunt date omului ca să-i ofere prilejul să-şi poată zidi fericirea. Este o crimă mare să pierdem vremea, fără niciun scop. Cât de des îi auzim azi pe oameni dorind ocupaţii de orice fel numai să-şi omoare timpul, şi să-l piardă. Oare vremea este un vrăjmaş atât de ostil, încât încercăm s-o pierdem şi s-o omorâm? Vedem oameni care nu au cum să-şi treacă timpul, şi din pricina aceasta cad în ocupaţii neserioase, care apoi devin obiceiuri vătămătoare şi patimi pierzătoare. Jocul de cărţi, beţia, dansul şi alte neorânduieli se încep dintr-o astfel de pierdere de vreme. Dar Domnul venind pe pământ ca să ne înveţe cum trebuie să trăim pentru a ne împlini destinul nostru, niciodată n-a prins pragul nopţii cu această mustrare pe care a avut-o odinioară un împărat roman: *„Iarăşi mi-am pierdut ziua"*.

Iar locul în care s-a făcut minunea este Cana Galileii, un loc necunoscut şi îndepărtat de Ierusalim, capitala cea mare în care locuiau personalităţile de vază ale iudaismului.

Ele îşi arătau răutatea lor aurită ca pe o virtute. Deci, din Cana, din acel colţişor neînsemnat, şi-a început Domnul minunile Sale cele mari. Pe de o parte, fiindcă El nu căuta slavă de la oameni, după cum însuşi a mărturisit, nu facea minunile ca să-L slăvească oamenii. Pe de altă parte, pentru că poporul Galileii, sărac şi muncitor, era mai pregătit să audă cel dintâi învăţătura lui Iisus şi să vadă minunile Sale. Poporul din Galileia nu era atât de stricat ca rabinii cei îngâmfaţi şi pervertiţi, sau ca fariseii şi saducheii, fruntaşi politici ai Ierusalimului.

Iar mediul în care se face minunea este familia. Şi Domnul trăise până atunci în familie. El cunoştea căldura vieţii familiale, ca un fiu ascultător către sfânta lui Maică Fecioară.

Mai înainte de a părăsi viaţa de familie ca să-şi înceapă lucrarea Sa publică şi obştească de mântuire, El onorează această viaţă cu o

minune aducătoare de bucurie şi de rămas bun, prima Lui minune. Aşadar, Sf. Evanghelist notează că la acea nuntă: *„Era şi mama lui Iisus acolo, iar Iisus şi ucenicii Lui au fost şi ei chemaţi la nuntă"*. Mama lui Iisus era acolo fără să fie invitată special, ca rudă apropiată a celor ce făceau nunta. Domnul însă a venit ca invitat special, împreună cu ucenicii Săi. Domnul a primit această invitaţie, deoarece fiind în lume pentru a înnobila şi a sfinţi raporturile dintre oameni şi a arăta că toţi, de orice stare ar fi, pot să devină creştini adevăraţi, a primit să ia parte şi la ospăţ. Cu o singură şi importantă deosebire: că şi ospăţul, şi nunta şi orice prăznuire lumească, Domnul le preface în prilejuri de a-şi săvârşi lucrarea de a învăţa, de a face minuni, de a deschide calea mântuirii.

Însă Domnul a primit bucuros chemarea la nuntă şi pentru un alt motiv serios. Că prezenţa Lui, şi mai cu seamă săvârşirea celei dintâi minuni la praznicul de nuntă, a dat nunţii o importanţă deosebită. Domnul hotărâse şi legiferase nunta, atunci când a zidit prima pereche de oameni. Dar după căderea strămoşilor noştri şi îndepărtarea oamenilor de Dumnezeu, s-a alterat şi caracterul sfânt al nunţii. Căsătoria a ajuns la evrei un joc al egoismului bărbătesc, iar la închinătorii de idoli înrobire, umilire şi abrutizare a femeii. De aceea, când Mântuitorul a venit în lume, a înălţat nunta la importanţa ei veche şi a făcut-o *taină* a Bisericii Sale. Această taină închipuieşte unirea mistică a lui Hristos cu Biserica sa. El binecuvintează prin Biserică nunta curată, spre care vin două persoane curate, ca să facă din căsnicia lor o unealtă a hotărârii dumnezeieşti, spre naşterea de alte persoane care să intre în împărăţia lui Dumnezeu. Deci atunci la nunta din Cana, prin prezenţa Sa, Domnul a prefigurat cele ce a spus mai pe urmă despre căsătorie: „Cele ce a unit Dumnezeu, omul să nu despartă". La nunta din Cana a fost de faţă Dumnezeul-omul, în chip văzut, de atunci este de faţă în chip nevăzut la fiecare nuntă, ca să binecuvinteze şi să cunune pe creştinii care se unesc în căsătorie curată în Hristos.

Recomandăm cititorilor căsătoriţi cât şi celor necăsătoriţi, dar care vor să se căsătorească, să ia seama în mod special la acest lucru: să ia seama, să facă nunta în Domnul după recomandarea inspirată a Apostolului Pavel, adică să facă o nuntă, numai după voia lui Dumnezeu, o nuntă creştinească, cumpătată şi serioasă, după cum tâlcuieşte Sf. Ioan Gură de Aur. O nuntă binecuvântată, recunoscută şi condusă de Domnul. Fiindcă, din nefericire, sunt şi nunţi pe care Domnul nu le recunoaşte, nunţi făcute nu în Domnul, ci în păcat. Astfel de nunţi sunt, în primul rând, cele făcute fără binecuvântarea Bisericii, fără cununie, nunţile aşa numite civile. Sunt şi nunţi nelegiuite, care se fac între rude de grade apropiate. La fel sunt şi cele încheiate în vederea unei iubiri ruşinoase, unei vieţi necurate şi întinate. Asemenea căsătorii, dacă s-ar şi săvârşi Taina Cununiei, nu sunt recunoscute de Domnul. Căci şi Taina Cununiei, ca şi celelalte Sfinte Taine, dau binecuvântare şi har numai atunci, când cei ce le primesc se fac vrednici, altfel rămân nelucrătoare.

Aşadar, te înşeli creştine, dacă îţi treci vremea tinereţii tale în fapte de ruşine şi fără rost şi ajungi la nuntă pe calea păcatului. Te arăţi din timpul logodnei neînfrânat şi imoral şi apoi vii să te cunune Biserica şi să acopere cu Taina ei cea preacinstită şi sfântă, viaţa ta cea necinstită şi necurată. Nu este cu putinţă să primeşti, în felul acesta, cu adevărat, binecuvântarea. Căsătoria ta nu poate să meargă bine, căci Dumnezeu nu se face împreună lucrător al fărădelegii. Te pui cam în situaţia unui hoţ care, după ce a furat, vine la Hristos ca să-i dea un certificat de cinste. Cum poţi tu să trăieşti în imoralitate şi apoi să vii la Domnul, ca să te încununeze prin taina Cununiei, cu o cunună de nevinovăţie şi curăţie? Aşadar, o nuntă în Domnul, o nuntă având pe Hristos nevăzut în mijlocul persoanelor care se cunună, este aceea, în care mirii păşesc nevinovaţi, curaţi şi curăţiţi de păcate prin mărturisire şi pocăinţă, Domnul face din nunta lor o

legătură pe viaţă, de nedezlegat şi sfântă. În sfârşit, nunta în Domnul este aceea în care şi după cununie, în tot timpul vieţii lor de familie, soţii Îl cheamă pe Domnul, ca pe un prieten nedespărţit al familiei lor. Un prieten care nu se depărtează niciodată şi nu se desparte de familia lor. O! Este o întâmplare importantă şi plină de învăţăminte – să ia aminte bine cititorii căsătoriţi – că această primă minune, ca şi ultima, din cele istorisite de Evanghelistul Ioan, adică minunea învierii lui Lazăr, le-a făcut Domnul în mediul cel cald şi dătător de viaţă al familiei.

Imediat după aceasta, Domnul zise către Maica Sa: „încă n-a venit vremea Mea". Dar, deoarece adesea este vorba de ceasul sau de vremea Domnului (*In* 5, 7; 8, 30; 8, 17), de aceea trebuie să tâlcuim mai pe larg această expresie. Hristos nu era supus nevoii orei şi vremii, ca noi oamenii, care, şi dacă am vrea, n-am putea să scurtăm timpul evenimentelor, deoarece aceasta nu depinde de puterea noastră. Hristos ca făcător a toate, era deasupra şi în afara vremii şi a timpului. Dar vorbeşte atunci, zicând că încă n-a sosit ceasul Său, ca să arate că El le face pe toate la timpul cuvenit, cu rânduială şi cu amănunţime, aşa încât niciodată să nu se întâmple confuzii, din pricină că vreun lucru s-a făcut fără vreme, nici să nu se zădărnicească scopul vreunui eveniment, pentru că n-a fost făcut la timp. Domnul face toate în acea vreme, în care trebuie, pentru ca lucrul să-şi atingă cel mai bine ţinta sa. Despre aceasta ne-a încredinţat cu multe veacuri în urmă înţeleptul Solomon, care zice: „Este vreme pentru orice lucru". Şi acest lucru se potriveşte în toată zidirea, în care toate se petrec la vremea potrivită, ca astfel să se păstreze cu de-amănuntul rânduiala şi armonia. Dar în toate împrejurările în care Sf. Evanghelie vorbeşte despre *ceasul* sau despre *vremea* Domnului, este vorba despre vremea în care îşi arată slava Sa. Şi când, la nuntă, i-a spus Maicii Sale că încă n-a venit ceasul Său, El înţelege acel ceas în care îşi va arăta puterea Lui

făcătoare de minuni, care este începutul slavei Sale. Nu venise încă ceasul Său, mai întâi că nu era cunoscut de mulţime şi apoi fiindcă şi dacă s-a întâmplat minunea pe care o ceruse Maica Domnului, nu venise încă timpul potrivit, în care această minune să se fi întâmplat.

Maica Domnului ceruse intervenţia Fiului său, nu atunci când nu mai era nicio picătură de vin, ci atunci când vinul începea să se împuţineze. Deci, a lăsat Domnul să se sfârşească de tot vinul, atât pentru ca nuntaşii să simtă lipsa vinului şi să nu-şi închipuie nimeni că Domnul a amestecat restul de vin cu apă, cât şi fiindcă voia să-i înveţe cu această ocazie un lucru foarte însemnat. Că adică vremea celei mai mari necesităţi este şi vremea în care Domnul vine în ajutor. Dumnezeu ne lasă adesea să ajungem la ultima treaptă a lipsei şi strâmtorării şi abia atunci intervine în chip minunat. Fiindcă atunci simţământul ascuţit al necesităţii şi binefacerea care vine într-un ceas de cumpănă va face să se întipărească mai adânc în noi recunoştinţa şi dragostea de Dumnezeu să fie mai fierbinte. Noi nu trebuie să încetăm de a ne ruga şi a chema pe Dumnezeu, când vedem că El ne-a lipsit de sprijinul Său şi când ni se pare că nu vrea să asculte chemarea noastră. Nicidecum! Când va veni ceasul cel mai potrivit pentru noi, atunci, desigur El ne va da lucrul pe care, deocamdată, ni l-a refuzat. La nunta din Cana, deşi a spus Domnul că nu venise ceasul Său, a făcut totuşi minunea. Cum se explică acest lucru? Iată cum: Domnul a făcut minunea înainte de vreme, fiindcă prevedea că aceasta va întări credinţa în El a ucenicilor Săi de curând chemaţi, lucru pe care ni-l dovedeşte Evanghelistul în versetul II. Întrucât Domnul nu este supus scurgerii timpului, ci El dispune de vreme cum vrea, nimic nu-L împiedica să facă o minune, din care să se folosească sufletele ucenicilor Săi. Trebuia ca ei să aibă ca o arvună şi ca un fel de înainte gustare, care să-i convingă că, atunci când va veni vremea, Domnul va face minuni

încă şi mai mari şi, prin urmare, Dânsul este cu adevărat Mesia cel aşteptat şi ei nu greşesc dacă Îl urmează. A făcut minunea înainte de vreme, şi ca să dea cinste Maicii Sale, spune Sf. Ioan Gură de Aur, ca să n-o întristeze refuzându-i rugămintea. Cum se putea, în clipele acelea de cerească bucurie, la începutul activităţii Sale mântuitoare, când Mirele Hristos primise din mâinile Tatălui ceresc Biserica în chip de Mireasă a Sa, să lase El neîmplinită ruga Maicii Sale Iubitoare, care îi dăduse de treizeci de ani îngrijirile cele mai drăgăstoase şi de care acum Hristos se despărţea? Cum era cu putinţă să refuze o persoană atât de iubită, de care se bucura din pruncia Sa, răsfrângându-i ca o oglindă dragostea? Cum se putea să-i refuze de tot un har, pe care nu l-a refuzat cananeencii, străină şi închinătoare de idoli? Aşadar, mai înainte de a se despărţi de Maica Sa, Hristos împlineşte faţă de ea o datorie de recunoştinţă. Fiindcă această minune este o minune de mulţumire către dragostea maternă, precum învierea lui Lazăr este o minune de mulţumire pentru dragostea de frate.

Dar pentru că Preacurata ştia ce comori de bunătate şi milă conţinea inima Fiului ei, care se plămădise în măruntaiele ei, fiindcă ea cunoştea bunătatea Domnului, cel ce refuză în interesul celui ce se roagă, dar ascultă, până la urmă, rugăciunea făcută cu răbdare, ea însăşi rabdă şi: *„zice Mama lui Iisus către slujitori: orice vă va spune să faceţi”* (v. 5). Adică, Maica Domnului, adresându-se slugilor, le-a zis: orice vă spune, să faceţi. Cu aceste cuvinte. Preasfânta a lăsat deplină libertate Domnului pentru a lucra, revenind în limitele în care El o voia.

Dar acum ce să admirăm mai mult? Atenţia pe care i-o dă Hristos Maicii Sale, atunci când El, cu toată autoritatea Sa, a predicat poruncile şi voile părinţilor, cărora li se cuvine, de altfel, o expresă supunere din partea fiilor, trebuie să fie trecute cu vederea, atunci când nu sunt în concordanţă cu voia lui Dumnezeu? Sau smerenia

Sfintei Maici a Domnului, care nu s-a simţit jignită, atunci când Fiul ei a mustrat-o în public? Oricare altă mamă, în situaţia ei, ar fi fost nemulţumită. Ar fi strigat cu amărăciune: vezi cum îmi refuză un hatâr? Vezi cum mă mustră în faţa tuturor oamenilor? Din nenorocire, mulţi părinţi uită sau nu se gândesc că este şi un alt Tată, Dumnezeu, căruia trebuie să se supună fără împotrivire părinţii şi copiii. Nu se gândesc părinţii la Tatăl tuturor şi de aceea au pretenţia să li se supună lor copiii, chiar şi atunci când ei cer ceva potrivnic voii lui Dumnezeu. Se pun pe sine mai presus de Însuşi Dumnezeu! Preasfânta a făcut cu totul dimpotrivă. N-a considerat jignire răspunsul mustrător al Fiului, – nu s-a supărat, nu s-a amărât, a recunoscut din toată inima că acel răspuns era drept. Cu toată blândeţea şi bunătatea de care era plină Maica Domnului, ea s-a întors spre slujitori şi a zis: orice vă va spune, faceţi. Zâmbetul plin de nobilă smerenie, cu care însoţea aceste cuvinte, voia să spună: foarte firesc că m-a refuzat acum, fiindcă i-am cerut un lucru cu neputinţă în prezent; dar El este atât de bun, încât, dacă avem răbdare, nu se poate să nu facă ceea ce îi cerem. Acest înţeles îl are porunca Maicii Domnului către slugi. Cea plină de har ne dă şi prin aceasta învăţătura smereniei. Căci smerenia se recunoaşte vinovată şi primeşte orice mustrare dreaptă, ne mai învaţă să fim cu răbdare în rugăciunile noastre către Hristos. Repetăm, fiindcă această învăţătură este foarte importantă, că rugăciunea răbdătoare cu credinţă şi cu căldură, stăruitoare, atunci când împrejurările par potrivnice, va birui fără îndoială păruta neînduplecare a lui Dumnezeu şi va dobândi ceea ce cere. Oricât suntem de nevrednici, prin stăruinţă ne facem vrednici să primim. De aceea şi Maica Domnului cu răbdare şi înţelepciune a pregătit pe slujitori pentru vremea când avea să i se împlinească cererea – zice Sf. Ioan Gură de Aur.

Este un lucru demn de mare luare aminte că Preacurata a recomandat slugilor să facă numaidecât orice va porunci Domnul,

să facă acel lucru fără zăbavă, fără amânare, fără împotrivire. Dacă le-ar fi spus Domnul să dea oaspeţilor apă, când ei cereau vin, să facă aşa. Dacă le-ar fi spus să verse din vase şi restul de vin, şi asta s-o facă. Cu alte cuvinte. Maica Domnului, care din experienţă proprie ştia că omul trebuie să se supună fără şovăială poruncilor lui Dumnezeu, chiar şi acelora care par paradoxale, dă atunci această povaţă de supunere totală, fără împotrivire, cu convingere. – Căci tocmai din împlinirea poruncilor care par paradoxale, provine cel mai mult bine.

Ce putea fi mai paradoxal, după mintea omenirii de atunci şi din toate timpurile, decât vestea pe care o primise Fecioara, cu treizeci de ani în urmă, despre naşterea Fiului ei? Şi totuşi, acea vestire s-a împlinit prin arătarea lui Dumnezeu între oameni, a Mântuitorului, cea mai mare binecuvântare din câte au venit din cer. Şi fiindcă Maica Domnului a primit cu credinţă şi cu încredere deplină vestirea, fiindcă a răspuns cu toată supunerea; *„Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău"*, s-a învrednicit de cinstea şi fericirea unică de a fi Maică a Domnului. Aşadar, la nunta din Cana ea a recomandat slujitorilor să facă orice le va spune Domnul, oricât de paradoxal s-ar părea acel lucru. Dar aceeaşi recomandare ne-o face şi nouă acum Născătoarea de Dumnezeu, ori de câte ori o invocăm să mijlocească la Fiul ei, pentru nevoile şi necazurile noastre: „orice vă va spune Fiul meu, faceţi!" Supuneţi-vă fără cârtire fiecărui cuvânt şi fiecărei întâmplări pe care El vi le trimite, oricât de fără rost vi s-ar părea deocamdată. Desigur, din acest lucru fără rost, va urma ceva cu mult mai folositor decât ceea ce voiam noi, şi ne vom minuna şi mai mult de bunătatea Domnului. Deci, calea supunerii, a ascultării fără şovăială şi fără frică, duce la mila lui Dumnezeu, la pacea sufletului, la desăvârşire şi la fericirea cerească.

MINUNEA

Până la urmă, Domnul procură vin printr-o minune mare. Minunea în sine este preschimbarea, transubstanţierea apei simple în vin de calitate superioară. Apa a primit şi gustul şi culoarea şi consistenţa vinului: dulceaţă, aromă, tărie.

În aceasta constă minunea despre care am vorbit, prin care Hristos a arătat că este Dumnezeu, Stăpân al firii, care poate să transforme firea şi legile ei după voia Sa. Căci este o lucrare a puterii dumnezeieşti şi aceea că umezeala pământului se transformă, prin mijlocirea viţei de vie, în struguri, deşi acest lucru pare a se întâmpla în virtutea legilor naturii. Dar aceasta este altfel de minune decât preschimbarea într-o clipă a apei în vin. A prefăcut şi Moise, cu puterea lui taumaturgică pe care i-a dat-o Dumnezeu, apa Nilului în sânge înfricoşător, şi aceasta a fost cea dintâi minune a sa. Dar prima minune pe care a făcut-o Mântuitorul a fost prefacerea apei în vin prea plăcut. Acest lucru arată câtă deosebire este între legea lui Moise, lege de frică şi cutremur, şi între legea nouă, lege a bucuriei şi a dragostei. Iată cum istoriseşte Sf. Evanghelist minunea:

„Erau acolo şase vase de piatră, puse pentru curăţirea evreilor, fiecare cuprinzând două sau trei vedre" (6). Aceste vase de piatră nu se întrebuinţau niciodată pentru vin. Sf. Ioan Gură de Aur zice: *„Ca să nu creadă vreun necredincios că, rămânând la fundul vaselor drojdia de vin şi amestecându-se cu apă, scoţând, s-a făcut un vin mai subţire, mai slab"*. Vasele acestea se întrebuinţau numai pentru apa curăţirii, apa lustrală, pe care evreii, păzitori ai tradiţiilor, o socoteau de neapărată trebuinţă înainte de mâncare. Ei nu mâncau cu mâinile nespălate (vezi şi *Mc* 7, 3). Şi fiindcă pentru spălare trebuia o cantitate destul de mare de apă, erau acolo şase vase, cu capacitatea de trei sau patru vedre fiecare. Aceste vase erau de piatră, adică dintr-o materie în care nu se păstrează nici gustul, nici mirosul.

Ele niciodată nu fuseseră întrebuinţate pentru vin. Domnul le-a întrebuinţat, ca să ridice orice bănuială în cauza minunii. Vedeţi că Evanghelistul notează toate amănuntele: întrebuinţarea vaselor, capacitatea lor, materia din care erau făcute. Amănuntele acestea par de prisos acelor care nu adâncesc citirea Sfintei Evanghelii. Dar, de fapt ele sunt foarte folositoare. Căci Duhul Sfânt a prevăzut că vor apărea duşmani ai adevărului, care vor căuta în Evanghelii puncte de sprijin pentru rătăcirile lor. Şi de aceea măreţia minunii trebuia scoasă de sub orice bănuială.

„Iisus le-a zis: umpleţi vasele cu apă. Şi le-au umplut până sus" (v. 7). Ştim că erau şase vase, care conţineau, împreună, peste o sută de măsuri. Acum aflăm porunca Domnului să fie umplute cu apă toate şase, căci spălarea le golise. Mai aflăm amănuntul că slujitorii le-au umplut până sus, până la buze, aşa că nu mai încăpea nimic în ele. Se naşte întrebarea: de ce pe toate şase? De ce pline până la refuz? Era nevoie de atâta vin la nuntă? Evident că nu era nevoie. Dar putem să ne încredinţăm că, deşi nu era nevoie de tot vinul făcut prin minune la nuntă, el a fost totuşi un dar de nuntă bogat, prin care Domnul a cinstit acea familie, care îl primise atât de frumos, împreună cu ucenicii Săi. Mai cu seamă că cele şase vase corespundeau exact cu numărul persoanelor care îl însoţeau pe Domnul. Să ne aducem aminte că, nici atunci când a înmulţit cele cinci pâini şi a săturat mii de oameni, n-a fost nevoie de toată cantitatea de pâine, deoarece au mai rămas douăsprezece coşuri. N-a fost nevoie nici atunci de toată pâinea. Dar Domnul, când împarte darurile Sale, nu se zgârceşte, nu face economie. Odată ce s-a hotărât să împlinească dorinţa Maicii Sale, o împlineşte din toată inima, atât ca Fiu al ei, cât şi ca prieten apropiat al mirelui. De altfel, aceasta era cea dintâi minune a Sa. Se cuvenea să dea printr-însa o dovadă a belşugului darurilor Sale, a bogăţiei de dărnicie, cu care mângâie şi înveseleşte pe oameni.

Această minune trebuia să fie chipul bucuriei nevinovate şi a puterii, pe care Hristos singur o aduce pe pământ. Trebuia să fie chipul nesfârşitei bogăţii de har pe care Hristos o revarsă de atunci în chip minunat prin mijlocirea tainelor Bisericii. Chipul dumnezeieştii Cuminecături, pe care a lăsat-o ca nepreţuită moştenire, până la sfârşitul veacurilor, ca prin ea să se bucure credincioşii Săi. În Cana, Domnul a procurat vin prin minune; mai târziu a înmulţit tot prin minune pâinea, adică tocmai cele două elemente pe care le-a întrebuinţat în Taina Euharistică. Iar vinul l-a dat în ceasul morţii, ceas de veselie şi bucurie; pâinea însă într-un ceas de lipsă. Prin aceasta Domnul a preînchipuit că nespusa bucurie şi veselie, săturarea foamei şi sprijinul ceresc, ne vor da pâinea şi vinul cel sfinţit în Sfânta Euharistie. Cât de minunate sunt lucrurile Tale, Doamne, până în cele mai mici amănunte!

Abia au umplut slujitorii vasele, că în aceeaşi clipă Domnul a prefăcut apa în vin. Niciun cuvânt nu s-a auzit din gura Sa. Nici o mişcare n-a fost văzută de privitorii care erau de faţă. Domnul, nemişcat de la locul Său, numai cu singură voinţa Sa a făcut minunea. În această situaţie, ca şi în multe altele. Domnul face minuni mari, fără tulburare, fără transfomări vizibile, fără semne exterioare. Tot aşa, de atunci încoace harul Său nevăzut determină prefaceri mari şi minunate în sufletele credincioşilor Săi.

Domnul nu s-a îndoit o clipă că prefacerea s-a împlinit desăvârşit. Şi dovada că nu s-a îndoit o avem în faptul că, abia umpluseră slujitorii vasele, că Domnul le şi zice îndată: „Scoateţi acum". Nu zice: scoateţi şi aduceţi-Mi Mie să gust, să văd dacă s-a făcut precum am vrut Eu. Ci, cu cea mai deplină siguranţă, zice: „Scoateţi acum şi duceţi nunului". Domnul având deplina conştiinţă a puterii Sale dumnezeieşti, întotdeauna a poruncit firii ca Stăpân şi Domn şi, lucru foarte important, natura I se supune cu totul, ca Făcătorului şi Stăpânului său; firea se supune numai

Făcătorului ei. Căci şi acele stihii ale firii, pe care omul, după multe osteneli, experienţe şi jertfe până la sânge, pare că le-a supus, chiar şi acelea adeseori se răzvrătesc şi se arată nesupuse. Omul pare că a supus marea – şi totuşi câte naufragii! Dar atunci când Hristos, Făcătorul mării, a poruncit apelor mânioase să tacă şi să se liniştească, numaidecât s-a făcut linişte mare. Omul pare că a supus atmosfera, aerul, electricitatea. Şi totuşi câte nenorociri, ce de prăbuşiri din înălţimi. S-ar putea ca omul să facă şi alte progrese în supunerea naturii. Dar întotdeauna suferă atâtea catastrofe, supunerea naturii îl costă atâta sânge, încât avem dovezi zilnice că nu omul este stăpânul firii, ci el este doar una din zidiri. Omul a primit de la Făcătorul şi Stăpânitorul firii dreptul să stăpânească pe pământ, numai până la un anumit grad. Omul are dovada zilnică a faptului că nu trebuie să se mândrească cu aceste progrese ale sale, ci să se supună cu smerenie Unuia Domnului cerului şi al pământului, Făcătorului Universului, căruia toate i se supun. Acesta se găsea atunci în Cana Galileii, în chip de om, ascunzând sub înfăţişarea omenească dumnezeirea Sa şi a făcut minunea cu puterea fără de margini de Făcător al lumii.

Aşadar, Domnul adresându-se slujitorilor, îndată după minune, le zice: „Scoateţi acum şi duceţi nunului". Acest nun era unul dintre prietenii cei mai intimi ai mirelui, conducătorul ospăţului. El lua asupră-şi grija şi interesul de care era nevoie pentru buna rânduială a mesei şi îndestularea invitaţilor, se îngrijea de rânduiala şi frumuseţea ospăţului. Deci, lui i-a poruncit Domnul să i se ducă vinul cel nou: *„Şi i-au dus"* (v. 8). Această poruncă a Domnului, după Sf. Ioan Gură de Aur, avea următorul motiv; nunul era persoana cea mai potrivită, ca să-şi dea seama de bunătatea vinului şi de cantitatea de vin. Chiar dacă ceilalţi, fiind ameţiţi, nu erau în stare să judece vinul, cel care supraveghea masa în calitate de nun, nu avea voie să bea, având sarcina ordinei şi

a rânduielii mesei. Prin urmare, niciun duşman al adevărului nu poate contesta minunea, zicând că invitaţii la nuntă, din pricina beţiei, nu mai aveau simţul şi judecata sănătoasă, ca să-şi dea seama de vinul cel bun.

Iar în cele două versete următoare sunt consemnate amănunte, care dovedesc că Sf. Evanghelist a fost luminat de la Duhul Sfânt, să nu lase expus împotrivirii duşmanilor niciunul din indiciile adevărului. Iată amănuntele acestea.

Minunea este adusă la cunoştinţa tuturor

„Când a gustat nunul apa care se făcuse vin (şi nu ştia de unde este, slugile însă ştiau căci ele scoaseră apa), chemă nunul pe mire şi îi zise: *«Tot omul dă mai întâi vinul cel bun, şi când s-au îmbătat, atunci dă şi pe cel mai puţin bun, tu însă ai păstrat vinul cel bun până acum»*" (v. 9-10).

Aceste cuvinte ale nunului dovedesc, fără putinţă de împotrivire, că apa, nu numai că se prefăcuse în vin prin minune, ci într-un vin de o calitate superioară. Nunul nu ştia până în clipa aceea de unde provenea vinul cel bun, pe care slujitorii îl aduseseră la masă. Dar de îndată ce a gustat, s-a mirat. Slujitorii ştiau întâmplarea. Ei scoseseră apa şi ştiau că apa se făcuse vin. Prin urmare, este imposibil să existe chiar cea mai mică bănuială că prefacerea apei în vin ar fi fost o închipuire.

Când nunul gustă vinul, îşi dădu seama că era foarte bun; căci lucrurile lui Hristos sunt de aşa fel, încât nu mai au nevoie de vreun adaos. Ele singure sunt prea de ajuns pentru tot omul care le simte, chiar când omul nu cunoaşte pe autorul acestor lucruri. În special urmările minunilor Lui sunt desăvârşite, fiecare în felul ei.

Deoarece minunea cea mai mare şi cea mai obişnuită este preschimbarea omului păcătos într-un om virtuos şi sfânt, când

vrem să experiem şi să gustăm această schimbare, atunci ne vom convinge, din proprie experienţă, cât de minunate, îmbucurătoare şi mântuitoare sunt efectele acestei schimbări. Acest lucru îl exprimă şi acea sfântă recomandare: *„Gustaţi şi vedeţi că Bun este Domnul"*.

Gustarea vinului nou şi excelent a îndemnat pe nun să se adreseze mirelui cu un ton de mulţumire şi de mirare şi să-l întrebe, cum de s-a întâmplat un lucru atât de neobişnuit şi de neasemănat; în mod obişnuit, se pune la masă vinul mai bun la începutul mesei, atunci când invitaţii au mintea limpede şi se bucură de gustul unui vin ales. Dimpotrivă, când setea li s-a potolit, atunci nici vinul cel mai bun nu le mai este pe plac. Însă ceea ce vedem că se întâmplă cu vinul cel ales, care produce plăcere numai la început, se întâmplă cu orice plăcere, pe care ne-o dau simţurile. Saturarea şi lipsa de plăcere soseşte încă atunci când omul este treaz. Dar niciodată nu se întâmplă să se dezguste omul de o plăcere, pe care o poate încă simţi. Atunci pofta îi arată lucrul dorit ca pe ceva minunat de bun. Apoi, după puţin timp, îi produce neplăcere. Pe urmă îi vine iarăşi pofta şi apoi iarăşi neplăcerea. Aşa plăcerea îl face pe om să rostogolească mereu piatra lui Sisif, şi de fiecare dată, cu o mai mare pierdere trupească şi sufletească. Şi cu cât plăcerea este mai mare, potrivit cu tăria dorinţei pătimaşe, cu atât omul va afla mai puţină bucurie. În felul acesta, patima devine o adevărată tiranie.

„Tu ai păstrat vinul cel bun până acum". Adică, ai păstrat vinul cel bun până la sfârşit, zice nunul către mire, fără să ştie cine făcuse această surpriză plăcută la sfârşitul ospăţului. Nunul nu ştia că aveau cea mai mare cinste, de a număra printre invitaţi pe Însuşi Dumnezeu – Cuvântul, care Se coborâse până la oameni şi Se afla la nuntă, ca să cinstească toate raporturile legiuite dintre oameni. Dar pentru ce rămânea necunoscut nunului şi mirelui autorul minunii Domnul? Sf. Ioan Gură de Aur răspunde: *„Fiindcă Domnul dorea*

ca puterea minunilor Lui să fie cunoscută pe rând, puţin câte puţin". Faptul că a păstrat vinul cel bun pentru sfârşit este un semn al metodei obişnuite, pe care o întrebuinţează Domnul în lucrarea cu credincioşii Săi: cel mai bun lucru îl dă la sfârşit.

Oricare altul, care vrea să-şi atragă prieteni, ucenici, credincioşi, începe prin a-i mulţumi la început şi a le tăgădui daruri din ce în ce mai mari, până îi câştigă de partea sa. Dar apoi nu crede că trebuie să şi ţină tăgăduiala. Hristos se poartă tocmai invers cu prietenii Săi. La începutul raporturilor Sale cu noi – şi viaţa întreagă este un astfel de început – ne dă amărăciuni şi neplăceri, necazuri şi prigoane, o viaţă de lepădare de sine. Dar lucrul cel bun, răsplătirea bogată a credinţei noastre, bunătăţile cele mari şi nespuse, acestea le păstrează pentru sfârşitul vieţii acesteia, pentru viaţa de dincolo de mormânt, pentru viaţa veşnică. Păcatul şi lumea, care aduc de la început plăcere, desfătare, culoare plăcută pe dinafară, ne rezervă pe mai târziu amărăciuni, necazuri şi greutăţi, care îşi au începutul chiar în viaţa aceasta. Acestea devin apoi veşnice. Aşadar, rădăcinile şi începuturile vieţii creştine, sfântă şi virtuoasă, dar roadele ei sunt dulci şi fără moarte. Până aici despre minune şi despre cuvintele nunului. Mai înainte de a trece la ultimul verset al istorisirii evanghelice, trebuie să răspundem la unele nedumeriri, pe care s-ar putea să le aibă cititorul, sau la unele contraziceri, care s-ar putea auzi din gura necredincioşilor. Şi iată-le:

Ce nevoie era să facă Domnul o minune, prin care să dea celor invitaţi la nuntă prilej de beţie şi de lipsă de măsură? Mai cu seamă că vinul era de calitate superioară, care atât de uşor îndeamnă la beţie. Dacă ar fi fost vorba de vindecarea unui bolnav sau de săturarea unui flămând, atunci ar fi fost cu adevărat nevoie de minune. Dar nu era lucru potrivit să aprovizioneze Domnul, prin minune, cu vin de calitate superioară, un ospăţ de nuntă la care, de cele mai multe ori, belşugul îndeamnă la beţie. Iată prima

nedumerire. Răspundem că observaţia nunului despre beţie este un fel de a vorbi şi o generalitate, dar nu avem nicio dovadă că s-a petrecut vreo beţie la nunta din Cana. Nici nu este de presupus că Hristos, întruparea virtuţii, ar fi dat prilej pentru păcatul beţiei, când a procurat, prin minune, vin. Adevărul, un adevăr important, care se dezvăluie cu acest prilej, este că Hristos n-a venit în lume ca să lipsească pe om de întrebuinţarea făpturilor Sale, ci ca să curăţească sufletul omului de orice patimă, care transformă întrebuinţarea lucrurilor făcute de Dumnezeu într-o fântână de păcate şi căderе. Cei care persistă să susţină că nu trebuia Hristos să dea vin invitaţilor, după judecata lor, ar trebui să susţină că Dumnezeu n-a făcut bine când a dat viţa de vie şi strugurii cei frumoşi, deoarece sunt unii care se îmbată. Nu trebuia să dea Dumnezeu nici mâncări bune, fiindcă unii se lăcomesc. Nu numai vinul vatămă sănătatea omului, când nu este băut cu înfrânare. Ci şi alte lucruri, care altfel, sunt foarte folositoare vieţii omului. Ce este mai folositor omului decât băutura şi hrana? Totuşi, pentru un lacom, acestea sunt mijloace de păcătuire. Dar care om sănătos la minte poate să susţină că, deoarece hrana vatămă sufletul unui om lacom şi mâncăcios, Dumnezeu n-ar trebui să ne dea hrană! Ce este mai folositor decât limba, organul vorbirii şi al înţelegerii cu semenii noştri? Şi totuşi limba devine adeseori pricină de pierzare. Dar care om cu judecată sănătoasă va spune că Dumnezeu nu trebuia să-i dea omului limba, pentru că unii oameni răi să nu poată cleveti, linguşi şi drăcui în problema vinului? Domnul nu interzice întrebuinţarea cu înfrânare şi măsură a vinului, pe care El Însuşi l-a dat prin viţa de vie. Dar nu îngăduie în niciun caz beţia, şi n-a îngăduit-o nici la acea nuntă, al cărui sfârşit a fost atât de important. De altfel, nicio împrejurare nu îndreptăţeşte beţia şi Domnul n-a făcut nicio excepţie la legea pe care a exprimat-o prin cuvintele: „Luaţi aminte la voi înşivă, să nu se îngreuneze inimile

voastre cu mâncare şi băutură peste măsură... şi ziua aceea să vină peste voi fără de veste; ca o cursă – va veni peste toţi cei ce locuiesc pe faţa a tot pământul" – (*Lc* 21, 34-35). Porunca lui Dumnezeu, dată prin dumnezeiescul Pavel, încă nu exceptează pe nimeni: „Nu vă îmbătaţi de vin întru care este toată desfrânarea" (*Ef* 5, 18). Întrucât beţia este începutul desfrânării, niciodată creştinul să nu iasă din hotarele cumpătării. Sunt multe cazuri în care, din cauza neînfrânării la băutură, au murit oamenii în mijlocul chefului şi al beţiei. Nu rareori s-a întâmplat să se prefacă cununile de cununie în coroane mortuare pe capul mirelui şi al miresei. Au suferit sincope sau alte accidente mortale. Şi închipuie-ţi acum, cititorule, starea acelui nenorocit păcătos, care se înfăţişează dintr-odată atât de nepregătit înaintea lui Dumnezeu!

Domnul îngăduie folosirea după lege a lucrurilor Sale, dar niciodată nu iartă abuzul păcătos. Dimpotrivă, El încearcă să cureţe inima noastră de patimă, ca să ne înveţe cu înfrânarea poftelor şi să ne dezveţe de a cădea în abuz. De ce a dat Domnul prin minune o cantitate atât de mare de vin, deoarece beţia depinde şi de cantitatea de băutură, pe care o are cineva la dispoziţia sa? Iată a doua nedumerire! Ca răspuns, pe lângă cele pe care le-am notat mai înainte, despre belşugul de daruri ale Domnului, adăugăm şi următoarele: niciun cuvinţel din istorisirea evanghelică nu arată că întreaga cantitate de vin a fost consumată la nuntă. Şi apoi, înfrânarea de nevoie nu poate fi niciodată privită ca virtute. Adică evitarea de nevoie a păcatului nu este o virtute vrednică de a fi răsplătită. Niciodată n-a fost socotit vrednic de răsplătire un om, care stă în închisoare şi nu este liber să fure sau să facă alte rele. Numai când omul poate să facă răul, când are la îndemână toate mijloacele ca să-l facă, dar evită sistematic răul, numai atunci el lucrează o virtute. La nunta din Cana, când Domnul a dat belşug de vin bun, El a pus la încercare înfrânarea invitaţilor. Fiindcă în

chip firesc, la nuntă nuntaşii nu iau hotărârea dinainte, că trebuie să fie puţin vin în casa mirelui, pentru ca ei să nu se îmbete. Adesea, ca să nu spunem că mai întotdeauna Dumnezeu pune la încercare pe om, îi dă mijloacele şi posibilitatea, avere, neam, frumuseţe, înţelepciune, ca să facă o alegere liberă dintre bine şi rău. Iar când omul se hotărăşte singur să nu facă nicio întrebuinţare rea a acelor posibilităţi, atunci el este virtuos, vrednic de lucruri mai înalte. De aceea harul dumnezeiesc îl şi întăreşte, ca să facă lucruri bune în scopuri mai înalte.

Ne bucurăm şi ne socotim fericiţi când Dumnezeu dă roade îmbelşugate pământului, câştig şi spor în a face şi întreprinde avantaje şi înaintare în serviciile noastre, laudă şi admiraţie... Desigur, în aceste împrejurări, bucuria nu este interzisă, dar nu trebuie să uităm nici posibilităţile noastre. Fiindcă în aceste împrejurări caracterul nostru este pus la încercare. Este pus la încercare, nu ca să afle Dumnezeu cum eşti tu şi cum sunt eu. Dumnezeu ne cunoaşte din veci. Dar ca să afle fiecare dintre noi cum suntem, ca să o afle oameni din jurul nostru. Şi vom afla aceasta mai uşor în astfel de situaţii, căci au zis Părinţii noştri cei din vechime: „încercarea îl arată pe om".

Această învăţătură este indispensabilă. Pentru că, dacă Dumnezeu te răsplăteşte la judecata cea obştească fără ca tu să fi fost încercat şi să arăţi cum eşti, ceilalţi pe drept cuvânt, ar caracteriza această răsplată ca părtinire. Ar fi o părtinire la fel cu acelea care se fac în judecătoriile pământeşti. Dacă Dumnezeu te-ar osândi fără să te încerce, atunci tu ai găsi nedreaptă osânda aceasta. Dar dacă ai fost încercat, atunci îţi va zice Dumnezeu: iată acesta eşti tu. Poţi să te mai superi? Deoarece mijloacele de încercare sunt bunurile lumii acesteia, nu trebuie să uităm aceste două adevăruri, în împrejurările în care pofta de plăceri ne înfăţişează o ispită puternică în privinţa înfrânării. Mai întâi că aceste bunătăţi, dacă

le-am câştigat prin mijloace permise, sunt daruri ale lui Dumnezeu şi nu am eu dreptul să le întrebuinţez decât în măsura în care ele slujesc la îndestularea nevoilor imediate. Prin abuz mă arăt nerecunoscător faţă de Dumnezeu şi lipsit de evlavie, iar în locul folosului pe care trebuia să-l am şi eu şi alţii, din întrebuinţarea bunătăţilor lui Dumnezeu cu înfrânare şi bună rânduială, mă aleg numai cu pagubă şi cu nenorocire.

Mă osândesc îndoit pe mine în sănătatea şi în viaţa mea, în sufletul şi în fericirea mea viitoare. Osândesc şi pe alţii, îndoit şi înmiit; îi lipsesc pe ei de bunuri şi le dau pildă rea. Lăcomia la mâncare şi băutură, în loc să conserve sănătatea şi viaţa, o distrug, în acelaşi timp aceste patimi produc lipsă altor oameni flămânzi şi dau un exemplu rău altora. Tot aşa orice abuz, chiar şi cu lucrurile cele mai necesare vieţii. Cu atât mai mult satisfacerea dorinţelor nelegiuite şi întrebuinţarea mijloacelor păcătoase. Al doilea adevăr este că oriunde ne-am afla, ori de câte ori ne-am desfăta într-o plăcere sau alta, întotdeauna avem deasupra noastră ochiul neadormit al lui Dumnezeu. Nimeni să nu creadă că numai cei chemaţi la nunta din Cana, în cazul că s-ar fi îmbătat, se găseau sub ochii Domnului, care era atunci de faţă acolo. Orice om, în orice loc, întotdeauna, ziua şi noaptea, are deasupra sa nevăzut, dar neclintit ochiul Domnului. Din nefericire, uităm foarte uşor acest adevăr mare. În diferitele împrejurări ale vieţii noastre, ne arătăm când într-un fel, când într-altul. În mijlocul Bisericii, sau în preajma persoanelor respectate şi în cercul oamenilor a căror preţuire o urmărim, ne silim să arătăm seriozitate şi respectabilitate. Dar în cercul intimilor, al rudelor, al casnicilor noştri, credem că putem să ne dedăm la orice zădărnicie, vorbărie, dezordine, ba şi la răutate, întrucât, credem noi, Dumnezeu nu este prezent acolo. Cineva pare în viaţa de toate zilele un creştin înfrânat. Dacă însă este invitat la o masă, la o nuntă, într-un cerc unde crede că are dreptul

să mănânce şi să bea peste măsură, să vorbească prostii, să facă fapte ruşinoase, el se poartă ca şi cum ar fi închis uşa şi ar fi lăsat afară pe Dumnezeu ca să nu-l vadă şi să nu-l audă. În ochii oamenilor unul face paradă de seriozitate cu prefăcătorie. Dar când este singur, într-un loc unde nu-l vede nimeni, crede că nici Dumnezeu nu-l vede, şi poate păcătui fără frică. Dumnezeu însă îl întreabă pe un astfel ce creştin neprevăzător: de s-ar ascunde cineva în orice ascunzişuri, nu-l voi vedea pe el? Psalmistul, având în vedere atotprezenţa lui Dumnezeu, întreabă: „Unde mă voi duce de la Duhul Tău şi de la faţa Ta, unde voi fugi?". Dacă creştinul va simţi întotdeauna aceste două adevăruri, ele îi vor fi mijloace puternice ca să-l ţină în poziţia şi în demnitatea creştinească.

Începutul arătării slavei lui Hristos

Şi acum am ajuns la ultimul stih cu care Evanghelistul încheie istorisirea minunii: *„Acest început al minunilor l-a făcut Iisus în Cana Galileii şi Şi-a arătat slava Sa, şi au crezut în El ucenicii Săi"* (v. 11). Despre începutul minunilor care s-au făcut, am vorbit la începutul tâlcuirii. Despre faptul că Iisus Şi-a arătat slava Sa prin această minune, spunem următoarele: Minunea Domnului nu era făcută ca să trezească uimirea privitorilor, nici ca să aprindă imaginaţia. Căci există o legătură strânsă între lucrurile minunate şi persoana care le face. Lucrurile minunate arată şi descoperă cine este persoana care le face, şi ce fel de activitate va avea mai departe acea persoană. Minunile Domnului sunt chipuri radioase ale personalităţii Sale; chipuri ale marii minuni, care este Însuşi Domnul, Slava lui Hristos este ascunsă de ochii oamenilor. Dar minunile Lui erau semne strălucite, care mărturiseau despre slava Sa. În special această primă minune a descoperit semnul caracteristic al activităţii şi al misiunii Domnului, adică Iisus a

venit, nu ca să pedepsească, nici ca să trezească frică şi groază prin minuni îngrozitoare, ca cele ale lui Moise în Egipt. Domnul a venit ca să facă bine, ca un Mesia şi Răscumpărător. Preschimbarea minunată a apei în vin a arătat noul mod în care Dumnezeu va lucra de aici înainte în mijlocul oamenilor, pentru mântuirea lor. A arătat şi raporturile cele noi ale lui Dumnezeu cu oamenii. Raporturi de Mântuitor care sfinţeşte nunta, care îngăduie bucuria cea nevinovată, care împarte din belşug daruri tuturor acelora ce Îl cheamă să fie părtaş şi membru al familiilor lor. Îl cheamă la întâlnirile lor prieteneşti, Îl cheamă în toată călătoria vieţii lor. În toate aceste împrejurări Domnul le va fi un nepreţuit invitat şi binefăcător, transformând toate raporturile lor cu semenii lor în vinul bucuriei şi al veseliei sfinte.

Ultimele cuvinte cu care Evanghelistul pecetluieşte povestirea sa sunt: *„Şi au crezut în El ucenicii Săi"*. Ele ne arată scopul general al minunilor Domnului. Aceste slăvite raze ale lui Hristos, pe care noi le numim minuni, au un scop de predică, să atragă la credinţă mulţimea încă necredincioasă şi să trezească pe cel amorţit. Minunile mai aveau ca scop să lumineze inimile credincioşilor, descoperindu-le desigur nepreţuitul belşug de daruri, pe care credinţa îl rezerva pentru ei. Fiindcă ucenicii Domnului erau credincioşi atunci, crezuseră şi înainte în Domnul, dar în clipa în care au văzut minunea s-au întărit în credinţă. Credinţa începătorilor este întotdeauna slabă. Precum cei mai puternici bărbaţi au fost la început nişte prunci mici şi slabi, tot aşa şi cei mai tari creştini au ajuns la credinţă desăvârşită, pornind de la o stare de pruncie.

Minunea preschimbării pruncilor în creştini desăvârşiţi, neasemănat mai mare decât minunea din Cana, se întâmplă în acele suflete care înaintează în Hristos şi se supun lucrării Lui minunate. Caractere nestatornice şi slabe, care sunt fluide ca apa,

El le preface în credinţă puternică. Oameni pe care astăzi îi vezi nestatornici ca apa, caractere schimbătoare şi nestătătoare, când se apropie de Hristos, când primesc asupra lor lucrarea Sa, se prefac în vin puternic, în băutură nobilă, care veseleşte sufletele; se prefac în oameni plini de veselie şi dătători de bucurie. Din fire, femeia este un caracter moale ca apa, incapabilă să facă faţă la situaţii grave şi primejdioase. Şi totuşi, cele care au crezut cu adevărat în Hristos, au dobândit atâta statornicie şi putere sufletească, încât s-au arătat eroine care au uimit pe tirani. S-au arătat atât de devotate datoriilor lor, încât au întrecut în îndrăzneală pe mulţi bărbaţi. Au fost unii bărbaţi, care s-au lăsat duşi de poftele şi patimile lor, ca trestia care se pleacă la vânt, bărbaţi incapabili să-şi stăpânească firea, incapabili să se împotrivească lumii şi dorinţelor exprimate de prietenii lor întru păcat. Dar când aceşti bărbaţi s-au apropiat de Hristos şi s-au făcut supuşii Săi, au fost preschimbaţi prin minune în oameni statornici, curajoşi şi de necombătut, în aşa măsură, încât cunoscuţii lor se minunau şi strigau: Cum s-a schimbat omul acesta, a devenit de nerecunoscut! Iată minunea cea mare pe care o lucrează Hristos în veci şi pe care o prefigura minunea din Cana. Minunea prin care a transformat elementul natural al apei simple, cunoscute şi comune, în vin tare şi ales, era un simbol al lucrării lui Hristos, care transformă voinţa omului cea slabă, neputincioasă şi nestatornică, într-o voinţă puternică. Şi această lucrare minunată a Domnului poate s-o încerce orice creştin. Dacă iubitul meu cititor doreşte să experimenteze această minune, atunci îşi va deschide fără îndoială drumul fericirii.

SĂTURAREA CELOR CINCI MII

(*Mt* 14, 13-21)

A doua minune asupra elementelor firii, de tâlcuirea căreia ne ocupăm acum, este minunea săturării celor cinci mii de bărbaţi, cu cinci pâini şi doi peşti. Cei patru evanghelişti descriu cu toţii această minune, ceea ce arată importanţa ei. Fiindcă foarte puţine întâmplări sunt povestite de toţi patru evanghelişti, numai cele vrednice de o luare aminte specială. Cititorul desigur a auzit adesea această minune, citindu-se duminică, din Evanghelia lui Matei. Dar bănuiesc că tâlcuirea de mai jos va arăta mai bine importanţa minunii. În sufletul cititorului se va trezi un interes mai mare, care îl va îndemna să asculte cu mai mare atenţie, când întâmplarea aceasta va fi citită în biserică.

Milostivirea Domnului către popor

În anumite împrejurări Domnul căuta prilej să se retragă singur, sau împreună cu ucenicii, într-un loc liniştit. Fiindcă singurătatea şi liniştea, chiar şi provizorie, sunt o necesitate pentru

cei ce gândesc şi fac fapte de mare însemnătate religios-morală. În împrejurarea de faţă concurau două motive speciale, pentru ca Domnul să se retragă într-un loc liniştit. Pe de o parte înştiinţarea despre decapitarea celui mai mare dintre prooroci, a Înainte Mergătorului şi Botezătorului Ioan. Această veste îngrozitoare auzind-o Iisus, „s-a dus de acolo cu corabia într-un loc pustiu singur", notează Sfântul Evanghelist Matei. Pe de altă parte însă, Domnul se supusese la o mare oboseală, învăţând şi vindecând şi, ne încredinţează Sf. Evanghelist Marcu: *„erau atât de mulţi cei ce veneau şi cei ce plecau, încât nu mai aveau timp nici să mănânce"*. De aceea Domnul a spus ucenicilor Săi: mergeţi voi singuri într-un loc liniştit şi odihniţi-vă puţin. Locul acela liniştit se găsea în împrejurimile oraşelului Betsaida.

Dar Însuşi Domnul spusese odată că: *„Cetatea cea aşezată pe munte nu poate rămâne ascunsă"*. Dacă acest cuvânt se potriveşte fiecărui ucenic şi propovăduitor al lui Hristos, cu mult mai mult I se potriveşte lui Hristos Însuşi şi de aceea auzind noroadele *„L-au urmat pe El pe jos prin cetăţi"*. Mulţimea poporului a aflat repede unde era Domnul. Pe ei nu i-a înspăimântat sfârşitul îngrozitor al lui Ioan, care descoperea dispoziţiile tiranice ale lui Irod şi opoziţia lui în faţa adevărului. Ci, dimpotrivă, mulţimile aleargă până în pustie, ca să-L vestească pe Hristos. Nu le împiedică distanţa, ci se grăbesc să vină pe jos, din diferitele cetăţi ale Galileii. Căci au atâta dor şi aşa dragoste încât biruie toate greutăţile, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfânta frumuseţe a Domnului, întipărită adânc în inimile lor, îi atrăgea pe oameni ca un magnet, până în adâncul pustiei. Aceia care, după cuvântul Sfântului Apostol Petru: *„doresc ca nişte prunci nou născuţi laptele cel dulce al cuvântului lui Dumnezeu"*, ca să crească cu el, nu pot fi lipsiţi de această hrană necesară pentru viaţa lor, prin piedicile şi împotrivirile care se ivesc în toate epocile. Ei găsesc întotdeauna un mod ca să-şi hrănească sufletul cu cuvântul dumnezeiesc.

Acelaşi lucru s-a întâmplat şi în cazul de faţă. De aceea pustiul s-a prefăcut într-un loc suprapopulat. Acolo unde este Hristos, acolo se propovăduieşte adevărul Său minunat, acolo şi locul cel pustiu devine roditor, populat şi de dorit. Acest lucru îl prevestise prin Isaia, cu secole înainte, Duhul lui Dumnezeu: *„El va preface pustia în rai, bucurie şi veselie va fi acolo"* (*Is* 51, 3). Şi această profeţie se împlineşte mereu, veşnic. Însă acest popor entuziasmat şi-a închipuit că în persoana lui Hristos şi-a găsit împăratul pământesc, iar când Domnul s-a lepădat de a fi rege, poporul s-a supărat şi s-a îndepărtat de El. Acesta este un exemplu evident al nestatorniciei omeneşti, în care cădem noi toţi de multe ori.

Aşadar, Domnul s-a îndepărtat în acel loc pustiu, ca să afle puţină linişte şi odihnă. Dar viaţa Domnului pe pământ era viaţă de osteneală şi de necaz, era o lepădare de sine şi o jertfire necontenită. De aceea El îşi jertfeşte şi indispensabila odihnă, atunci când vede mulţimile acelea, care veneau pe jos prin pustie, ca să audă învăţătura Sa. *„Şi ieşind Iisus a văzut popor mult şi s-a milostivit spre el"*. S-a întors din locul unde se liniştea şi, arătându-se în public, a văzut popor mult şi a simţit milă pentru popor. Cum era cu putinţă să nu se pornească spre milă acea inimă, în care erau închise toate comorile dragostei şi din care izvorau sentimentele de milă ca nişte raze? Şi mai cu seamă, când a văzut atâta suflete nemuritoare şi de mare preţ, dintre care multe se aflau în întunericul necunoştinţei şi al pierzării! În acea minunată parabolă a fiului risipitor, chiar Domnul a zugrăvit mare Sa milostivire faţă de păcătosul care se pocăieşte, prin cuvintele: *„Încă fiind el departe, l-a văzut tatăl său şi i s-a făcut milă"*. Cu cât mai mult, atunci când păcătoşii se apropiau de El, ca să asculte cuvântul Său, aşa cum au făcut galileenii, în cazul de faţă: Şi iată prima dovadă a milostivirii Domnului: *„A vindecat pe bolnavii lor"* (v. 14). Milostivirea lui Hristos nu rămâne niciodată un sentiment sterp, neroditor, cum adesea rămâne a noastră.

Milostivirea Domnului este urmată de minuni faptice, care sunt adesea minuni, ca în cazul de faţă. Desigur, dintre cei care veniseră în pustie, nu erau toţi bolnavi. Dar marele medic al sufletelor şi al trupurilor îşi începe darurile milostivirii Sale cu trupurile. Fiindcă oamenii care nu sunt născuţi a doua oară din Duh mai mult simt neputinţele şi lipsurile trupeşti, socotind vindecarea acestora ca cea mai mare binefacere. De aceea mulţi creştini se apropie de Hristos şi de Biserica Sa, ca să găsească mai cu seamă foloase materiale (ca averea lor să se înmulţească, ca dobitoacele lor să sporească, ca să se vindece de neputinţele lor etc.). Cu toate că sufletul suferă mai mult din pricina păcatului, şi ei ar trebui să se îngrijească mai întâi de suflet, ei n-o fac. Căci nevoile trupului sunt limitate, ca şi trupul sunt trecătoare, pe când sufletul este nemuritor şi are neapărată nevoie de vindecare, ca să nu fie bolnav în veci. Biserica nu refuză harul ei nici în lucruri materiale, deoarece are interes să atragă pe om, ca să simtă el boala sa sufletească şi să dorească şi vindecarea lui spirituală. Iar mila Domnului, care în această împrejurare a făcut două minuni mari pentru trebuinţe materiale, adică a vindecat pe bolnavi şi a săturat pe flămânzi, ne învaţă şi pe noi cea mai potrivită metodă pentru vindecarea sufletelor de boala păcatului. Iar metoda este aceasta: începe prin a face bine altuia în nevoia lui, acolo unde el simte mare nevoie, imediată, pentru ca mâine să-l faci să simtă o necesitate mai adâncă, necesitatea de a-şi vindeca sufletul.

După această binefacere, adică vindecarea prin minune a neputinţelor trupeşti, Domnul îndestulează şi nevoia sufletească a galileenilor, dorinţa de a auzi cuvântul lui Dumnezeu. Şi era o minune tot atât de mare, cuvântul ieşit din buzele Domnului, *„A început să-i înveţe pe ei multe"*, spune evanghelistul Marcu (6, 4). Atât de multe i-a învăţat, încât ziua s-a plecat spre seară. Şi atunci Domnul şi-a încheiat cuvântarea, dar poporul tot nu pleca. Ucenicii Domnului s-au apropiat de Domnul cu această propunere:

„Făcându-se târziu, ucenicii au zis: «Locul este pustiu şi s-a făcut seară. Dă drumul poporului, ca, ducându-se prin sate, să-şi cumpere de mâncare»" (v. 15).

Desigur, ucenicii credeau că lucrul cel bun al zilei se terminase. Poporul îşi văzuse bolnavii vindecaţi şi auzise cuvântul dumnezeisc, care îi vindecase sufletul. Era deci timpul ca să plece, sau, cel puţin, să-şi procure alimente din satele învecinate, deoarece se înserase şi poporul era nemâncat. Dar Domnul, care nu vroia să slobozească pe oameni flămânzi, nici să-i ţină nemâncaţi, nici să-i bage în griji şi cheltuială pentru cumpărarea alimentelor, s-a adresat ucenicilor Săi şi a zis: *„Nu trebuie să plece, daţi-le voi să mănânce"* (v. 16). Adică nu trebuie să plece ca să găsească de mâncare, ci daţi-le voi, ucenicii Mei. Fără îndoială ştia Domnul foarte bine că ucenicii nu aveau şi nici nu era posibil să aibă alimente, pentru miile de oameni. El hotărâse să-i hrănească prin minune. În mintea Sa era zugrăvită clar masa pregătită, plină cu pâine, pe care purtarea Sa de grijă cea minunată, avea să le-o pună înainte peste puţin. Dar fiindcă voia să-i înveţe pe ucenici cât de mare este bunătatea Sa şi câtă încredere trebuiau să aibă în buna purtare de grijă a lui Dumnezeu, care era de faţă înaintea lor în chip de om, a zis: Daţi-le voi să mănânce. Însă oricâtă milostivire şi grijă ar fi avut ucenicii lui Hristos pentru poporul Domnului, ei nu puteau nicicând să se compare cu Domnul, cel negrăit de milostiv. Mila lor faţă de popor s-a mărginit în această împrejurare la atât: ca popoarele să fie slobozite, ca să meargă în sate să-şi cumpere de mâncare. Dar milostivirea cea prevăzătoare a Domnului se arată incomparabil mai presus, atât în împrejurarea de faţă, cât şi în altele. Şi, mai cu seamă pe cei care nu se depărtează de Hristos, fiindcă au dorul să asculte cuvintele Lui şi să I se supună, pe aceia nu-i lasă să plece nemâncaţi. Nu trebuie să plece, nu-i lasă să se îngrijească, să se îngrijoreze de câştigarea hranei şi

a bunei stări materiale, ci îi eliberează de grijile lor, deoarece ei au în sufletul lor pe Făcătorul materiei. Acesta poate nu numai să le hrănească trupurile, ci să le dea şi viaţa veşnică, fericită. Ajunge să se încreadă desăvârşit în El. Ajunge să trăiască drept şi fără de grijă. Atunci nu vor rămâne lipsiţi de purtarea de grijă a Domnului. El nu-i lasă pe ai Lui să ajungă la cheltuieli mari şi zadarnice, pe care le pretinde viaţa lumească şi materialistă, cea fără de Dumnezeu. Pe cei ce nu se duc la El, Domnul îi învaţă să se mulţumească cu cele necesare, pe care bunătatea Lui li le va da totdeauna. Întrucât Domnul ne-a dat şi trup, pe care l-a făcut condiţie a vieţii noastre pe pământ; întrucât a venit în lume să răscumpere pe om în întregime, suflet şi trup, nu poate Hristos să rămână indiferent la împărţirea mijloacelor de existenţă. El nu rămâne indiferent, mai cu seamă atunci când trupul omului este supus sufletului. De aceea zice: Nu trebuie să plece, ci trebuie să se încreadă în dragostea Mea, atât galileenii de atunci cât şi voi cei de astăzi. Dragostea vă va oferi întotdeauna mijloace de existenţă, dacă voi: *„Căutaţi mai întâi Împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui"* (*Mt* 6, 33).

Dar ucenicii Domnului, deşi văzuseră atâtea minuni ale Sale, încă tot nu puteau înţelege că nimic nu este cu neputinţă pentru Hristos, când vrea să-şi hrănească poporul. Aşadar, când L-a auzit pe Domnul zicând ca să dea ei de mâncare poporului, ucenicii răspund neliniştit: *„Nu avem aici decât cinci pâini şi doi peşti"*. Adică cum pot să se sature atâtea mii de oameni cu cinci pâini şi doi peşti, pe care-i avem noi aici? Din nefericire, aceeaşi nelinişte chinuieşte întotdeauna sufletul acelora care nu au înţeles încă puterea, bunătatea şi purtarea de grijă a lui Hristos. Chinul acesta însă atinge nu numai sufletele depărtate cu totul de Hristos, ci şi multe suflete care cred în El şi vor să fie creştini. Vin împrejurări de strâmtorare economică. Ei văd puţinătatea resurselor lor, socotesc

câţi membri au în familie, câte zile şi ani au mai rămas şi li se pare timpul tare lung, pentru mijloacele lor puţine.

Atunci se necăjesc şi se chinuiesc: cum o vor duce mai departe? Cum voi face ca să-mi întreţin familia? Dacă mi se îmbolnăvesc copiii? Dacă...? Ei nu se gândesc la câte le-a dat Domnul în trecut, precum nici ucenicii nu s-au gândit la minunile precedente. Căci Domnul n-a făcut numai atunci minuni în stare să arate ucenicilor că El poate totul şi că încrederea în El trebuie să fie desăvârşită şi să lase toate grijile pe seama Domnului. Ci şi acum El convinge pe fiecare creştin în parte, în chip minunat, despre acestea. Viaţa fiecărui creştin adevărat poate să ne prezinte o mulţime de situaţii grele şi fără de ieşire, pe care Domnul le-a dus la bun sfârşit, dezlegându-le nevăzut, dar minunat. Şi dacă petrecem trecutul nostru prin minte şi meditǎm la întâmplările vieţii noastre, vom putea scoate din ele o învăţătură foarte folositoare, atât pentru prezent, cât şi pentru viitor: că, precum Domnul, în trecut, a intervenit, prin minune, în împrejurările grele ale vieţii noastre, ne-a salvat şi ne-a mântuit, tot aşa va face şi acum, ca şi în viitor. De ce nu? Oare acum a încetat să mai fie bun? Sau poate atunci eram noi mai drepţi şi mai virtuoşi?

„Cinci pâini şi doi peşti". Iată ce mâncare aveau treisprezece persoane, Domnul şi cei doisprezece ucenici. Deşi Domnul în viaţa Lui pământească avea nevoie de hrană ca şi noi, deşi avea în stăpânire întreg belşugul de bunătăţi de pe lume, totuşi nu avea în grijă să aibă hrană multă, nici felurită, nici nu-I trebuia delicatese. Nu trăia ca un ascet, nici nu respingea mâncarea, pe care i-o puneau înainte cu bucurie oamenii, când Îl chemau la mesele lor. Dar viaţa îmbelşugată Îi era străină. Mâncarea Sa, împreună cu a ucenicilor, se distingea prin frugalitate. Mâncau numai cât era de trebuinţă, ca să se hrănească organismul, căci hrana nu are alt scop, decât să întreţină viaţa. Domnul mânca ca să trăiască, şi nu trăia ca să mănânce. Căci, din nefericire, mulţi oameni şi-au mărginit scopul

vieţii lor la atâta: să mănânce. Se îngrijesc, se neliniştesc, fură, fac călcare de jurământ, varsă sânge şi măcelăresc trupurile altora, nu pentru a se hrăni, ci pentru a se desfăta cu mâncare, pentru a avea multe feluri de bucate şi de băuturi gustoase, care stârnesc pofta. Ei bagă mâncare fără saţ în pântecele lor, pentru că: „Dumnezeul lor este pântecele", cum zice dumnezeiescul Pavel. Ceea ce face pe oameni să se neliniştească, să nu creadă, să păcătuiască, să se abată, nu este nevoia de hrană, ci dorul nefiresc de desfătare meşteşugită, robia către pântece. Aceasta este una dintre dorinţele şi patimile pe care le lucrează cei ce sunt robi pântecelui şi este întotdeauna în legătură cu imoralitatea şi desfrâul. Aşadar, frugală şi mărginită la nevoile absolute era hrana Domnului. Şi totuşi din această hrană, din cinci pâini şi doi peşti, a săturat atunci mii de oameni.

Belşugul de hrană dat prin minune

Acum Domnul va înnoi minunea pe care a făcut-o altă dată cu israelitenii cei din pustie, prin Moise. Va putea Dumnezeu să gătească masă în pustie?, ziceau atunci evreii, chinuiţi de foame. Şi Dumnezeu s-a arătat cu adevărat şi le-a pregătit masă. *„Să mergem să cumpărăm de două sute de dinari pâine, ca să le dăm să mănânce"*, ziceau acum ucenicii îngrijoraţi. Dar Domnul le va da pâine, fără ca ei să facă vreo cheltuială, căci nu aveau bani. De aceea, Domnul porunceşte: *„Aduceţi pâinile la Mine"* (v. 18). Daţi-Mi în mâinile Mele acele cinci pâini. Ele vor fi de ajuns. Fără îndoială, Domnul putea să facă minunea, fără să ia pâinile în mâini. Dar a vrut să ne arate că numai atunci hrana ne face o adevărată bucurie şi este binecuvântată de Domnul, când punem în mâinile Sale toate ale noastre, când Îl punem pe El chivernisitor al averii noastre, ca s-o chivernisească El după sfântă voia Sa. Şi atunci vom primi cele de trebuinţă din mâinile Domnului şi vor fi mult mai dulci şi mai plăcute. Da! Nefericirea

celor mai mulţi oameni nu provine din lipsă, căci cei mai mulţi au cele materiale, ci din lipsă de tihnă, mulţumire, pace. Şi aceasta se întâmplă pentru că oamenii nu se pricep să-L facă pe Hristos administrator al averii lor şi chivernisitor al vieţii lor. Ei cred că materia cea nesimţitoare îi face fericiţi. Dacă ei vor da averea lor lui Hristos, dacă ar da fraţilor Lui mai mici, adică săracilor şi celor strâmtoraţi, prin milostenie şi dragoste, atunci ei ar primi înapoi înmulţite averile lor, iar pe deasupra ar câştiga bucurie şi fericire.

Mai rămâne de a da poporului mâncare, prin minune. Domnul *„a poruncit să se aşeze poporul pe iarbă"*. A poruncit să se aşeze în grupuri de cincizeci sau o sută de persoane, după cum notează ceilalţi evanghelişti. Domnul n-a aşternut covoare pe jos, nici n-a adus fotolii. Totuşi, El aşternuse mai dinainte locul cu nişte covoare pe care numai El putea să le ţese, cu covoare de iarbă verde, frumoase şi sănătoase. Această simplitate, împreunată cu îndestularea care va urma, a produs multă bucurie. După aceea, Domnul: *„luând cele cinci pâini şi cei doi peşti, ridicându-şi ochii la cer, le-a binecuvântat"*. Moment crucial. Domnul ia în mijlocul acelei mulţimi locul tatălui într-o familie; un tată înconjurat de copiii săi. Şi-a înălţat ochii la cer, ca să mulţumească Părintelui ceresc, învăţându-ne şi pe noi, spune Sf. Ioan Gură de Aur, *„să nu ne apucăm de mâncare până nu mulţumim Aceluia care ne-a dat această mâncare"*. Căci hrana zilnică o primim din mâinile lui Dumnezeu şi se cuvine să-I mulţumim neapărat pentru aceasta. Dar omul, din nefericire, este atât de obişnuit cu binefacerile lui Dumnezeu, încât crede că Dumnezeu este îndatorat să-i facă mereu bine, fără ca el să se simtă dator să-I mulţumească lui Dumnezeu, cât de cât. Şi acest fenomen este foarte obişnuit; mulţi creştini, atât în casele lor, cât şi între străini, se aşază la masă fără să facă acel semn care îi deosebeşte de animale, adică nu spun câteva cuvinte de rugăciune, nu fac semnul sfintei cruci, nu-I mulţumesc lui Dumnezeu. Nebunule! Dacă vreun alt om îţi dă vreun fleac, te

simţi dator să-i mulţumeşti. Dar nu te gândeşti să-I zici mulţumesc lui Dumnezeu, care te hrăneşte! Nerecunoscătorule! Tu crezi că mâncarea pe care te grăbeşti s-o înfuleci este rezultatul muncii tale, al banilor tăi, nu un dar al lui Dumnezeu; dar dacă Dumnezeu nu ţi-ar da sănătate, ce s-ar face cu banii tăi şi cu mâncarea ta, oricât de îmbelşugate ar fi? Dacă Dumnezeu ţi-ar lua mijloacele de câştig, cum ţi-ai agonisi mâncarea? Şi totuşi, o eşti atât de orbit de egoism, încât, nu numai că nu mulţumeşti tu lui Dumnezeu pentru mâncarea pe care ţi-o dă, ci ironizezi pe comesenii tăi, care îndrăznesc să-şi facă cruce înainte de mâncare. Ce nebunie! Dar cuvintele acestea ale lui Dumnezeu arată cât este de sfântă datoria de a mulţumi: *„Orice făptură a lui Dumnezeu este bună şi nimic nu este de lepădat, dacă se ia cu mulţumire"* (I *Tim* 4, 4). Prin urmare, adevăraţii creştini trebuie să fie nepăsători faţă de nebunia şi uşurătatea lumii, care îndrăzneşte să ironizeze asemenea datorii sfinte, recomandate de Însuşi Dumnezeu, semne de bună cuviinţă şi de cinste, dacă le împlinim.

Aşadar, Domnul a binecuvântat pâinile şi peştii. Dar binecuvântarea aceasta a împlinit marea minune, care a urmat. Creatorul a dat atunci celor cinci pâini şi celor doi peşti însuşirea extraordinară şi supranaturală de a se înmulţi, aşa încât să se sature din ele mii de oameni. Pâinile s-au făcut pe măsura a două mii, să zicem, de pâini de mărimea celor cinci, care erau la început. Iar peştii au ajuns la o cantitate de mai multe sute de kilograme. Deoarece Domnul, prin binecuvântarea dată, a îndeplinit minunea: El a îndestulat până la saturaţie nevoile poporului. De aceea şi zice Evanghelistul: *„Şi frângându-le, le-a dat ucenicilor, şi ucenicii poporului"* (v. 19). Această acţiune a Mântuitorului, când a frânt pâinile şi le-a dat ucenicilor şi prin aceştia poporului, este vrednică de mare luare aminte. Domnul n-a făcut acest lucru, numai pentru ca ucenicii să-L ajute la împărţit pâinile, ci şi ca să-i cinstească pe ucenici. A vrut să-i prezinte pe ucenici poporului, ca pe nişte colaboratori ai Săi la acest lucru minunat. În acest fel a arătat Domnul care

va fi în viitor activitatea ucenicilor. A arătat cum va fi împărţită lumii hrana spirituală, până la sfârşitul veacurilor. De la Hristos, care este izvorul plin şi nesecat, prin mijlocirea ucenicilor, a apostolilor, a slujitorilor Bisericii, hrana va fi împărţită lumii întregi. Nimeni nu poate să împărtească altora harul sfinţitor al Tainelor, dacă el n-a primit în prealabil acest har de la Hristos. Şi harul nu este împărtăşit nimănui, decât numai prin slujitorii Bisericii, urmaşii apostolilor. Pe aceştia i-a pus Domnul peste robii Săi: *„ca să le dea lor hrana de vreme"* (adică cuvântul lui Dumnezeu şi pâinea vieţii, Sfânta împărtăşanie, *Mt* 24, 45). *„Ei sunt iconomii tainelor lui Dumnezeu"* (I *Cor* 4, 1). Iar comoara hranei spirituale, peste care ei au fost puşi iconomi, este atât de mare, încât este de ajuns pentru toate mulţimile de generaţii omeneşti. Şi totuşi, din nefericire, mulţi oameni nu vor să primească această hrană dumnezeiască, deşi ei, nenorociţii, sunt flămânzi, însetaţi şi suferinzi. Câţi însă se apropie cu mulţumire, primesc belşugul harului, bucuria, pacea, viaţa.

Vrednic de luare aminte este că înmulţirea pâinilor cea prin minune nu s-a descoperit de la început, ci pe măsură ce se împărţeau poporului pâinile. N-a apărut deodată o pâine mare şi un peşte monstruos. Precum făina văduvei din Sarepta, care îl găzduise pe proorocul Ilie, creştea pe măsură ce era întrebuinţată, aşa s-a întâmplat şi acum. Pâinile sporeau pe măsură ce erau împărţite poporului. Ele se împlineau la loc. Acest fenomen simbolizează foarte bine două înseninate adevăruri.

Pe de o parte că virtutea, cu cât o punem mai mult în lucrare, cu cât omul lucrează mai mult virtutea, în diferitele împrejurări ale vieţii sale, cu atât ea se împlineşte mai mult. Pe de altă parte, în special milostenia are această particularitate: dacă ai ceva şi dai din acel lucru, firesc ar fi să se micşoreze. Totuşi se întâmplă ca şi cu cele cinci pâini: cu cât dai, cu atât se înmulţeşte. Se înmulţeşte chiar şi materia, dar cu mult mai mult câştigul sufletesc, răsplata în ceruri, care va fi dată de Dumnezeu celor milostivi. *„Cel ce seamănă*

cu binecuvântare, cu binecuvântare va şi culege", zice Duhul Sfânt. Adică cel ce seamănă din belşug sămânţa milosteniei, va şi culege din belşug rodul bunătăţilor cereşti (II *Cor* 9, 6).

Iar urmarea minunii se arată lămurit prin cuvintele: *„Şi au mâncat toţi şi s-au săturat"*. Din acele cinci pâini au mâncat toţi. Nu numai unii, ci toţi, fără excepţie. Şi toţi s-au săturat. Căci ceea ce satură pe om nu este belşugul câştigat pe nedrept, ci darul binecuvântării lui Dumnezeu. Ia aminte bine, cititorule, căci acest lucru priveşte rezolvarea unei probleme mari şi chinuitoare, care neliniştește astăzi întreaga lume. Fiecare în parte şi popoarele în totalitatea lor încearcă să-şi câştige, în orice mod, un belşug cât mai mare de mijloace materiale, cu gândul că, având belşug material, vor trăi fericiţi. Şi totuşi, Domnul, cu gura Sa, a mărturisit că: *„Viaţa cuiva nu stă în prisosul bogăţiei sale"* (*Lc* 12, 15). Se poate constata limpede, din realitatea contemporană, că unde este belşug de mijloace agricole şi meşteşugăreşti, acolo este şi hrană mai bună şi condiţii de viaţă superioare. Şi totuşi, în lume domneşte nefericire, foamete, criză. Şi astăzi, ca şi înainte, găseşti nefericire în case îmbelşugate şi bogate, iar pacea şi bucuria „domnesc" adesea în familiile care abia au câte ceva, dar care se bucură de binecuvântarea lui Dumnezeu.

Şi nu numai că au mâncat toţi şi s-au săturat, dar *„au strâns fărâmiturile, douăsprezece coşuri pline şi cei ce mâncaseră erau ca la cinci mii de bărbaţi, afară de femei şi copii"* (v. 20-21). Au rămas douăsprezece coşuri de fărâmituri, după ce s-a săturat atâta mulţime de oameni, din care numai bărbaţii erau cinci mii şi cel puţin tot pe atâţia femei şi copii. A rămas câte un coş pentru fiecare ucenic. Ei dăduseră cinci pâini şi au luat înapoi douăsprezece coşuri! Acest lucru confirmă şi adevărul că fiecare primeşte sporit de la Dumnezeu, din ceea ce dă fratelui său flămând.

Se mai arată aici dărnicia minunată a lui Dumnezeu. Atâtea mii de oameni au mâncat din belşugul de pâini şi de peşti şi au mai

rămas şi fărâmituri. Căci prea bunul Dumnezeu, atunci când ne dă darurile Sale minunate, nu este niciodată zgârcit, nu se târguieşte. Ci întotdeauna ne dă daruri bogate şi minunate. Numai noi să fim vrednici de darurile Lui şi, în primul rând, de cele duhovniceşti. Căci cele materiale sunt trecătoare, iar belşugul lor este primejdios. Dumnezeu ne dă *„cu mult mai presus decât toate câte cerem sau pricepem noi"* (*Ef* 3, 20). Este foarte important să ştim că oricât de darnic este Domnul, nu-i place că noi risipim. Porunca pe care a dat-o în această împrejurare ucenicilor Săi: *„Strângeţi fărâmiturile rămase, ca să nu se piardă nimic"*, poruncă pe care o redă Sfântul Evanghelist Ioan, conţine învăţătura de economie. Orice ai strâns astăzi, îţi va fi mâine de folos. Orice se economiseşte de la cei avuţi, este de trebuinţă pentru cei săraci. Din nenorocire, sunt mulţi creştinii care au belşug şi fac cheltuieli mari, pe când alţii flămânzesc şi sunt lipsiţi. Aceasta este lipsă de mulţumire lui Dumnezeu pentru darurile pe care ni le-a dat, dispreţ şi nesimţire, în felul acesta omul risipeşte şi cheltuieşte darurile bunătăţii lui Dumnezeu, fără să se arate mulţumitor. Şi nemulţumirea aceasta este pedepsită. Mâine vei fi lipsit de acele lucruri, pe care astăzi le iroseşti şi le cheltuieşti fără rost. Să-ţi rămână bine întipărit în minte acest lucru.

Dar când am pus accentul pe economie, atragem luarea aminte a slujitorului asupra faptului că ucenicii lui Hristos nu s-au apucat să adune fărâmiturile decât numai atunci când toţi mâncaseră şi se săturaseră. Acest lucru ne arată că nu trebuie să facem economie pe spinarea altuia, nu trebuie să strângem resturile şi să le punem bine, mai înainte de a se sătura şi ceilalţi. Economie să facem la propriile noastre cheltuieli. Să nu facem economie cu pâinea altuia. Căci astfel de oameni economi sunt destui!

Aceasta este minunea înmulţirii pâinilor. Ea este considerată şi ca pildă, înţelegându-se că Hristos este hrana spirituală a omenirii. El este Pâinea Vieţii, care întăreşte şi hrăneşte inimile credincioşilor

Săi. Oricât s-ar bucura omul de pâinea pământească, dacă nu are împreună cu bogăţia de bucate gustoase şi de bunuri materiale pe Hristos, pâinea vieţii, atunci nu-i rămâne nimic din toate bogăţiilor lui. Toate pier în mormânt. Ce le-a rămas Galileenilor, care s-au săturat prin minune, dacă ei n-au crezut în Hristos şi nu L-au urmat cu statornicie, ca să se hrănească şi ei cu pâinea vieţii? Domnul a spus lămurit către ai Săi că pâinile făcute prin minune, pe care le-au mâncat atunci, sunt o hrană trecătoare, o hrană care se mistuie. Dacă ei nu se îngrijesc de hrana care rămâne, dacă nu vor mânca pâinea vieţii, nu pot avea viaţă. Şi deoarece această pâine a vieţii este Trupul şi Sângele Domnului, de aceea a arătat El acest lucru în chip lămurit: *„De nu veţi mânca Trupul Fiului Omului şi de nu veţi bea Sângele Lui, nu veţi avea viaţă în voi"*. Şi, ca să nu rămână nicio îndoială, a adăugat Domnul: *„Eu sunt Pâinea Vieţii, pâinea cea vie pe care s-a pogorât din cer. Dacă va mânca cineva din pâinea aceasta, va fi viu în veci. Iar pâinea pe care o voi da Eu este Trupul Meu, pe care-l voi da pentru viaţa lumii"* (*In* 6, 23, 58). Şi, în special minunea înmulţirii pâinilor este chip al Sfintei Împărtăşanii, pe care, prin mijlocirea preoţilor Săi, o dă Domnul credincioşilor. Şi hrăneşte mulţimile de adevăraţi creştini, din neam în neam, cu o nepreţuită hrană duhovnicească, precum a dat atunci, prin mijlocirea celor doisprezece ucenici, pâinea hranei trupeşti mulţimilor. Aşadar, cititorule, ai înaintea ta o minune, mai mare decât aceea pe care a făcut-o Domnul în pustie, ca să hrănească trupul Galileenilor. Tu ai minunea Sfintei Cuminecături, care se împlineşte în fiecare Sfântă Liturghie, când se aude chemarea: *„Cu frica lui Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste să vă apropiaţi"*. Apropie-te, ca să-ţi hrăneşti sufletul cu pâinea vieţii. Eşti fericit dacă ai frică de Dumnezeu, credinţă şi dragoste, ca să te apropii şi să fii părtaş la marea taină a Sfintei Cuminecături.

Capitolul II

MINUNI ALE DESĂVÂRŞITEI PUTERI ASUPRA FIRII

PRIMA PESCUIRE MINUNATĂ

(*Lc* 5, 1-11)

Fiecare minune poate fi considerată o icoană, în care Îl vedem pe Domnul împlinindu-Şi lucrarea cea mare a mântuirii omului. Îndeosebi această minune a vânării de peşte este chipul chemării şi al instruirii dinainte a acelora care fac lucrul mântuirii. Căci acest lucru al Domnului avea nevoie de nişte persoane care să petreacă în apropierea Domnului în tot timpul vieţii Sale pe pământ; iar apoi, să primească putere de sus, puterea Duhului Sfânt, ca să desăvârşească lucrarea. Aşadar Domnul, în scopul acesta, a chemat pe cei doisprezece ucenici, pe care apoi i-a

făcut apostoli. I-a ales mai cu seamă printre pescarii din Galileea; căci pescuitul, ca şi păstoritul, este chip al lucrării, la care ucenicii au fost chemaţi atunci.

Domnul a împreunat chemarea la ucenicie cu minunea despre care vorbim acum, ca să arate, ca într-o icoană care a rămas neştearsă în sufletele ucenicilor, atotputernicia şi stăpânirea desăvârşită asupra firii, pe care o avea Hristos. Pescuirea minunată este chip al pescuitului propovăduirii Evangheliei şi al convertirii oamenilor, prinşi în mreaja Sfintei Biserici.

Este chip al dezvoltării viitoare a Bisericii şi al întregii ei istorii. Şi noi, iubite cititor, suntem printre peştii care au fost atraşi de mreaja Bisericii. Şi noi suntem într-o oarecare măsură şi pescari. De aceea, trebuie să acordăm mare atenţie pescuirii minunate.

Pescarul şi pescarii

Un început potrivit, prin care Pescarul învăţător să vâneze pe pescarii ucenici, a fost propovăduirea vestită în această împrejurare poporului, înghesuit pe ţărm. De aceea, Sf. Evanghelist începe povestirea sa în felul următor: *„Pe când mulţimea Îl îmbulzea, ca să asculte cuvântul lui Dumnezeu, şi El şedea lângă lacul Ghenizaret"* (v.1). Adică mulţimea poporului care se îmbulzea în jurul Domnului era atât de mare, încât nu putea să se facă cât de puţin loc; de aceea s-a ivit necesitatea ca Domnul să se urce pe ţărmul înalt al lacului Ghenizaret, care, prin nisipul aşternut pe el, preînchipuia nenumărata mulţime care în toate veacurile aleargă după cuvântul lui Dumnezeu.

Dar, întrucât Domnul rămăsese pe mal, la acelaşi nivel cu poporul, tot nu putea fi văzut şi auzit de mulţime. Nu I-a fost greu Domnului să rezolve şi această dificultate: *„A văzut două corăbii oprite lângă ţărm, iar pescarii, coborând din ele, spălau mrejile. Şi*

urcându-se într-una din corăbii, care era a lui Simon, l-a rugat s-o depărteze puţin de la mal" (v. 2). Domnul, urcându-Se în corabia lui Simon, i-a poruncit să-I îngăduie să întrebuinţeze corabia, care până atunci, în ziua aceea, nu fusese întrebuinţată decât la prins peşte, ca amvon de la care se vor pescui sufletele oamenilor. În acest scop, Petru trebuia să depărteze corabia de la ţărm, pentru ca învăţătorul să poată fi văzut de toată mulţimea. *„Şi şezând, învăţa mulţimile din corabie"* (v. 3). El şedea în corabie cum şezuse pe nisipul de pe mal.

Dumnezeiescul Evanghelist notează aceste lucruri; căci ele erau ca o prevestire. Apoi adaugă vânarea minunată a peştilor. Domnul avea o oarecare cunoştinţă cu Petru şi fiii lui Zevedei, Iacob şi Ioan. Cunoştinţa o făcuseră în preajma Iordanului, prin mijlocirea lui Ioan Botezătorul. Dar, după ce au făcut cunoştinţă cu Domnul, ei s-au întors în patria lor, Galileea şi şi-au văzut mai departe de pescuitul lor. Iar acum, mai înainte de a-i chema la vânare sufletească, Domnul face o minune foarte specială, cu meseria pe care o avuseseră ei până atunci. Minunea era foarte instructivă şi pentru lucrarea către care Iisus va chema pe ucenici de aici înainte şi era un chip al acelei lucrări.

Şi de aceea, *„Când a încetat de a vorbi, a zis către Simon: «Depărtează-te la adânc şi aruncaţi mrejile voastre, ca să pescuiţi»"* (v. 4). De îndată ce a încetat să vorbească poporului, Domnul s-a întors către cei din corabie şi a zis către Petru, cârmaciul corăbiei, să îndepărteze corabia spre adâncuri. Iar către ceilalţi a zis să-şi arunce mrejile ca să pescuiască.

Ziua aceea nu era o sâmbătă, zi care este destinată cultului lui Dumnezeu şi odihnei poporului. Era o zi de lucru, de aceea, îndată după sfârşitul cuvântării Sale, Domnul cheamă pe Petru şi pe tovarăşii săi la munca lor zilnică. Nu există mai înţelept şi mai folositor acord al datoriilor noastre cu privire la hrană şi viaţă, decât

acela pe care ni-l arată Domnul în împrejurarea de faţă. Adică: să ne petrecem începutul zilei într-o unire cu Dumnezeu, unire care se face prin rugăciune şi prin meditarea cuvintelor lui Dumnezeu, iar restul zilei să-l petrecem lucrând pentru a ne susţine viaţa. Atunci şi munca noastră va da un îndoit câştig. Căci munca va fi sfinţită prin cuvântul lui Dumnezeu şi nu va deveni prilej de păcătuire, de nedreptate, de exagerare, de împuţinare a credinţei. Iar apoi, munca va aduce roade, fiindcă va avea binecuvântare din partea lui Dumnezeu, cu Care ne-am întâlnit în rugăciune mai înainte de a ne începe munca. Noi am cerut supravegherea lui Dumnezeu asupra muncii noastre. Aşa că rugăciunea, nu numai că nu este o piedică, ci, dimpotrivă, ne ajută foarte mult în reuşita muncii noastre zilnice. În felul acesta, nici munca noastră nu se va arăta potrivnică îndatoririlor noastre religioase. Acest lucru îl spunem, fiindcă sunt foarte multe discuţii în problema aceasta. Mulţi cred că rugăciunea este pierdere de timp, zăbavă păgubitoare şi cred că citirea cărţilor sfinte este o ocupaţie de prisos. Ei se îndreptăţesc zicând: putem noi să ne facem timp şi pentru acestea? Am toată bunăvoinţa, dar nu am timp. Sunt un om muncitor şi nu găsesc vreme cuvenită. Şi totuşi, niciun lucru îngăduit de Dumnezeu nu poate fi făcut fără rugăciune şi fără să intrăm în comuniune cu persoanele dumnezeieşti. Nu dau aici de pildă pe împăratul David, pe care greutatea îndatoririlor împărăteşti nu-l împiedica să-şi împlinească datoria preasfântă de rugăciune. Nici pe vestitul om politic şi conducător al Marii Britanii, Gladiston, care găsea timp pentru rugăciune, de la care nu lipsea, deşi avea noian de îndatoriri, decurgând din poziţia şi funcţia lui. Voi reda aici numai mărturia unui negustor englez, care zice: de câte ori am trecut cu vederea rugăciunea, ca să mă duc la munca mea, am pierdut apoi timp mult şi preţios, fără să câştig nimic. Dar de câte ori am petrecut un anumit timp în rugăciune, afacerile mi-au reuşit mai

bine, într-un timp mai scurt. Şi chiar dacă nu mi-au reuşit, am avut pace în suflet, fiind convins că Dumnezeu mi-a trimis nereuşita, tot spre folosul meu.

Iar alţii fiindcă consideră munca zilnică incompatibilă cu viaţa evlavioasă, neglijează de cele mai multe ori munca, spre marea pagubă a lor şi a altora. În felul acesta viaţa evlavioasă ajunge să fie defăimată, ca una care duce la nelucrare şi la trândăvie. Însă întâmplarea despre care vorbim dovedeşte limpede că evlavia ajută foarte mult munca zilnică. Petru şi tovarăşii săi, deşi munciseră toată noaptea, şi prin urmare aveau toate motivele să caute odihna, deşi erau mâhniţi pentru nereuşita strădaniei lor de o noapte întreagă, totuşi s-au grăbit şi au alergat să vadă pe Hristos şi să asculte învăţătura Sa, când vorbea El poporului pe mal. Au dat uitării toată oboseala şi s-au grăbit să asculte cuvântul lui Dumnezeu. Şi să nu credeţi că exemplul acesta nu are pereche în vremurile de mai târziu. Pe timpul Marelui Vasile, poporul alerga la Biserică să asculte pe acest Sfânt Părinte, apoi se întorcea la muncă; iar seara, după ce munca era săvârşită, se întorcea plin de râvnă la Biserică, ca să asculte iarăşi cuvântul Marelui Ierarh.

Avem şi exemple contemporane. Vedem că ţăranii evlavioşi, după munca lor de o săptămână, se duc pe jos în locuri îndepărtate, ca să asculte predicile vreunui om sfânt.

Dar fiţi atenţi: Petru a ascultat până la sfârşit învăţătura Domnului, dar şi Domnul S-a simţit dator să-l întovărăşească pe Petru în munca lui zilnică. Ce binecuvântare primeşte munca noastră, când Hristos însoţeşte pe cei ce lucrează cu evlavie, asta vom vedea mai jos.

„Îndepărtaţi corabia spre adânc şi aruncaţi mrejile voastre ca să pescuiţi", a zis Domnul. Iar Petru, care încă nu ştia cine îl cinstise cu prezenţa în corabia lui, a răspuns la porunca aceasta a Domnului, ca şi cum ar fi vorbit cu un învăţător, vrednic de cinste, dar în

totul la fel cu noi, oamenii: *„Domnule, ostenindu-ne toată noaptea, nu am prins nimic"*. Tristeţea acestui răspuns al lui Petru ne dă o idee despre soarta oamenilor pe acest pământ. Soarta noastră este muncă obositoare. Petru muncise toată noaptea; în zori primeşte poruncă de la Dumnezeu, cel ce împarte oamenilor munca, să-şi urmeze lucrul său. Aceasta este rânduiala obştească: ieri am muncit, continuăm astăzi, iarăşi mâine şi aşa mai departe, până în vremea când vom scăpa de pe acest pământ, în care nu avem parte decât de osteneală şi de muncă. Iar omul care ar vrea să facă excepţie de la muncă se distruge sufleteşte şi trupeşte, căci munca este un element necesar pentru însăşi viaţa omului. De aceea, omul şi în rai primise porunca să muncească, cu deosebirea că acea muncă era veselă, plăcută şi uşoară. După căderea în păcat însă munca a devenit obositoare şi grea, dar şi mai mult necesară. Căci osteneala şi sudoarea cu care omul cel căzut trebuie să-şi mănânce pâinea a devenit un însemnat mijloc pedagogic, o ispăşire şi o binecuvântare. Mintea, care este atrasă întotdeauna către rău, de păcat, prinsă fiind de muncă, are o ocupaţie. Şi inima se îmblânzeşte prin muncă. Aşa încât să nu mai fie atrasă spre dorinţele păcătoase, care se adună în inimile celor leneşi şi trândavi. Prin muncă trupul, care doreşte împotriva Duhului, este ţinut în frâu şi se face organ al Duhului. Prin muncă, omul îngreunat îşi atrage asupra sa ochiul cel milostiv al lui Dumnezeu, păşeşte spre progres şi spre ştiinţă, ajungând la sfinţenie. Şi totuşi, îl auzim pe Petru exprimându-şi necazul: *„Ostenindu-ne toată noaptea, nu am prins nimic"*. Adesea auzim şi vedem acelaşi fenomen: muncă nerodnică. De ce rămân fără rod multe munci obositoare? Şi de ce altele sunt cu desăvârşire lipsite de rod?

Mai întâi rămân neroditoare şi vătămătoare muncile fără Hristos, muncile nelegiuite, care au pe diavolul în tovărăşie, şi iată unele din acestea: neguţătorii şi întreprinderi care se sprijină pe

minciună şi înşelătorie, pe lipsa de judecată şi pe prostia oamenilor. Meserii al căror rezultat trezeşte instinctele cele mai josnice ale omului şi care urmăresc stricarea inimii lui. Cărţi şi tipărituri cu care scriitorii încearcă să hrănească patimile ruşinoase ale cititorilor, încearcă să-i înveţe nelegiuirea şi imoralitatea, pentru ca autorii să se îmbogăţească de pe urma acestui negoţ ruşinos. Meşteşuguri aducătoare de câştig, în care, prin înşelăciune şi prin jocuri de noroc, se stoarce sângele săracilor şi se duc la sapă de lemn şi la sinucidere suflete sărmane. Iar alţii se îmbogăţesc de pe urma ruinii acestora, câştigând averi mari de azi pe mâine, până ce le va veni şi lor rândul să sărăcească. Cârciumi şi case de desfrâu, în care omul se distruge şi se omoară. Locuri cunoscute sau ţinute în taină, în care jocul de cărţi mănâncă banii, nu numai ai celor bogaţi, ci şi ai acelor capi de familie săraci, ca să le dea familiile peste cap. Aceste munci sunt neroditoare? Eu văd că tocmai acestea aduc un câştig mare, îmi va zice cititorul. Nu tăgăduiesc că aceste munci aduc la început câştig, adesea câştig mare, şi procură o viaţă de risipă şi desfătări. Dar nu va trece mult şi vor veni mari nelinişti, certuri, amărăciuni, nenorociri şi ucideri. Mai important este însă faptul că, la sfârşit, câştigul îmbelşugat, adunat prin muncă nelegiuită, se va preface în cenuşă. Şi-n asta constă cea mai mare rătăcire a acelora, care cred că câştigul din muncă nelegiuită îi va face fericiţi, precum şi a acelora, care se supără şi se mâhnesc fiindcă muncitorii nedreptăţii câştigă mult, au o situaţie înaltă în obşte şi ajung la cele mai mari demnităţi, încălcând rânduiala morală şi cinstea. Dacă bunul meu cititor nu este nerăbdător, dacă învaţă să rabde şi să aştepte, va afla din realitatea de necombătut că cele adunate rău ajung în sacii răutăţii, şi va zice împreună cu David: *„Am văzut pe cel nelegiuit mândrindu-se şi înălţându-se ca cedrii Libanului; şi am trecut, şi iată nu era, şi l-am căutat pe el şi nu s-a aflat locului”* (*Ps* 36, 36). Dar, îmi va zice altcineva, în adevăr sunt fără rod şi stricăcioase

muncile nelegiuite, însă de multe ori vedem că şi munca dreptţilor rămâne neroditoare. Dreptţii se ostenesc şi se chinuiesc cu dreptate şi cu sfinţenie, şi totuşi abia ajung să-şi ţină zilele. Cum explici asta?

Este adevărat că Dumnezeu îngăduie adesea ca muncile drepte să nu aducă roade, ba chiar să nu aducă niciun rod. Dar aceasta este o binefacere a lui Dumnezeu pentru cei drepţi. Mai întâi fiindcă Dumnezeu tot nu-i lasă nicio dată să flămânzească. În al doilea rând, dându-le o nereuşită în munca lor, Dumnezeu previne pericolele cele mari care sunt legate de bogăţie, pericole de ordin moral. În al treilea rând, fiindcă cel drept, după o astfel de nereuşită, se lipeşte şi mai mult de Dumnezeu, aşa cum s-a întâmplat cu Petru şi cu tovarăşii săi. Căci, după nereuşita din timpul nopţii, s-au grăbit cu râvnă să asculte cuvântul lui Dumnezeu, pe care dacă ar fi prins peşte şi ar fi trebuit să se ocupe de peştele prins, n-ar fi avut timp să-l asculte. După rezultatele rele în munca lor, dreptţii se învaţă să aştepte hrana lor de la bunătatea lui Dumnezeu, nu de la agoniseala lor. Iar faptul că ei ştiu că hrana lor atârnă de Dumnezeu şi le vine de la El, le dă o siguranţă pe care nu le-ar putea-o da nicio bogăţie materială. Deci, acest fel de muncă, care nu aduce multe câştiguri materiale, are totuşi un câştig spiritual, neasemănat mai folositor şi, prin urmare, nu este nicidecum fără rod. Iar despre faptul că cei evlavioşi şi drepţi câştigă un rod duhovnicesc, când îşi fac munca lor cu dreptate sub ochiul lui Dumnezeu, ne încredinţează faptul că ei sunt întotdeauna gata să se supună voii lui Dumnezeu şi să alerge la osteneli mai mari, deşi până atunci au întâmpinat numai pagube. Aleargă să se supună, cu convingerea că până la sfârşit vor avea parte de dumnezeiasca binecuvântare. Şi iată dovada acestui lucru în cuvintele lui Petru: *„După cuvântul Tău voi arunca mreaja"* (v. 5). Adică: învăţătorule, toată munca de o noapte am trecut-o în zadar. Dar acum, bizuindu-mă pe cuvântul Tău, voi arunca

mreaja iarăşi, mă voi supune la o oboseală mai mare, pe lângă care voi suferi şi arşiţa zilei. Căci adevăratul ucenic al lui Hristos, care munceşte o muncă legiuită, cu dreptate, nu lasă lucrul din pricina nereuşitei, ci priveşte munca sa ca o chemare a lui Dumnezeu şi ca o datorie a sa, către care merge cu deplină încredinţare. Şi dacă această deplină încredinţare este un semn deosebitor al adevăratului tip în munca lui de toate zilele, cu cât mai mult este aceasta un semn al lucrătorului adevărat al Bisericii lui Hristos! Către această lucrare fuseseră chemaţi acum Petru şi tovarăşii săi. Oricât s-ar osteni adevăratul lucrător al Evangheliei, fără să atragă pe nimeni, totuşi, după cuvântul Domnului, iarăşi trebuie să arunce mreaja cuvântării de Dumnezeu cu încredinţarea că noile lui osteneli vor fi în sfârşit binecuvântate. Căci dătătorul de muncă, Domnul, care întovărăşeşte întotdeauna orice muncă legiuită, îi va da rezultatul binecuvântat, la vremea potrivită.

Pescuirea minunată

Rezultatul supunerii lui Petru se arată cel mai bine în minunea pe care o descriu următoarele cuvinte ale Evangheliei: *„Şi făcând aceasta, au prins atâta mulţime de peşti, încât li se rupeau mrejele"* (v. 6). Adică au prins atâta mulţime de peşti, încât mreaja, când s-a apucat s-o tragă oamenii în luntre, a început să se rupă. Ceea ce Petru şi tovarăşii săi n-au putut să facă într-o noapte întreagă, aceea a realizat în scurt timp atracţia nevăzută şi porunca fără glas a Creatorului, dată mării şi peştilor. A fost nevoie de mâinile mai multor oameni, ca să tragă mreaja. De aceea: *„Au făcut semne tovarăşilor lor din cealaltă corabie, ca să vină să le ajute lor. Şi au venit şi s-au umplut amândouă corăbiile de peşte, încât se cufundau"* (v. 7). Fiindcă în cealaltă barcă confraţii lor se găseau în aceeaşi situaţie şi aşteptau rezultatul pescuitului, i-au chemat prin semne, ca să nu-i

înştiinţeze despre întâmplare, până nu vor vedea cu ochii lor. I-au chemat să vină, să tragă împreună mreaja din mare. Au venit şi au tras-o cu luare aminte şi amândouă corăbiile s-au umplut în aşa măsură de peşti, încât au început să se cufunde din pricina greutăţii peştilor, şi abia de mai pluteau pe apă.

Această mulţime de peşti era dovada minunii, dar şi dovada binecuvântării pe care Domnul o dă la sfârşit, celor ce muncesc în ascultare. Iar unde este binecuvântarea lui Dumnezeu, acolo niciodată nu este puţinătate, ci belşug mare, pentru ca oamenii să se încreadă în Dumnezeu mai mult decât în propriile lor osteneli şi în propria lor capacitate. Cirezile binecredinciosului Avraam, turmele lui Iacob, sporul îmbelşugat la câmp sau în anumite întreprinderi al unor oameni devotaţi lui Dumnezeu, dar şi capabili să înfrângă ispita bogăţiei, sunt dovezi ale binecuvântării lui Dumnezeu care dă belşug şi spor. Minunea pescuirii nu arată numai rezultatul muncii binecuvântate de Hristos. Ea a avut şi alte scopuri, mai sublime. Şi iată care sunt scopurile: Mai întâi a arătat stăpânirea desăvârşită a Domnului peste zidirile vieţuitoare, care trăiesc în mare.

În minunea înmulţirii pâinilor Domnul arătase puterea Sa asupra firii neînsufleţite. În această minune El se arată ca Făcător şi Stăpân, nu numai al firii neînsufleţite, ci şi al fiinţelor vii. A arătat că toate îi sunt supuse Lui. Iar dacă din pricina omului se întâmplă în fire neascultare şi nesupunere, acest lucru nu înseamnă că Dumnezeu nu are putere să-L supună pe om, ci dimpotrivă, pe om îl poate distruge un microb nevăzut, cu atât mai mult puterea nemărginită a lui Dumnezeu. Dar Domnul îl lasă pe om liber, deoarece L-a zidit pe om, şi, prin libertate, omul trebuie să ajungă la scopul cel mare al vieţii sale, iar fără libertate nu poate ajunge acolo. Acest lucru trebuie să-l avem în vedere, ca să ne supunem de bunăvoie, cu liberă voinţă consimţită, la orice poruncă a lui Dumnezeu Atotputernicul.

În al doilea rând minunea pescuitului a întărit mult dumnezeiasca învăţătură pe care Domnul tocmai o propovăduise, cu puţin mai înainte, din luntrea lui Petru. Atât poporul, care alergase acolo, cât şi Petru, ascultaseră cu atenţie învăţătura, dar îşi păstraseră ideea, că un mare prooroc a fost trimis de la Dumnezeu în Israel. Însă ideea aceasta nu era de ajuns, ca să atragă pe Petru spre mântuire şi spre lepădarea de sine, care i se cerea pentru lucrarea apostolică. Petru trebuia să înţeleagă că nu are în faţa să un simplu prooroc, ci pe Acela căruia I se supun şi proorocii şi toată firea. Iar minunea pescuitului a fost o dovadă suficientă a acestui lucru.

În al treilea rând, pescuirea minunată prefigura şi simboliza munca cea nouă, către care erau chemaţi Petru şi tovarăşii săi, fiii lui Zevedei. Petru credea că, dacă timpul nopţii trecuse în întregime fără folos, – şi noaptea se pescuieşte cel mai bine, – cu atât mai mult va trece fără folos şi ziua. A aruncat mreaja numai din supunere faţă de porunca învăţătorului. Dar minunea i-a dat o învăţătură care a rămas neştearsă şi întipărită în sufletul său. L-a învăţat că, oricât de nepotrivite ar părea împrejurările şi sufletele oamenilor, când Domnul porunceşte şi când Petru ascultă, este imposibil să nu aibă pescuitul un rezultat îmbelşugat. Minunea pe care s-a învrednicit să o vadă atunci Petru, cu peştii mării, a văzut-o cu mult amplificată şi înnobilată în vestita zi a Cincizecimii, când s-a coborât Duhul Sfânt şi a făcut din ucenici pescari de oameni, numai în acea zi mreaja lui Petru a prins trei mii de suflete. Şi de aceea a fost nevoie de minunea cu peştii, în care Petru a văzut o mulţime neaşteptată de peşti şi s-a smerit, pe de o parte, iar pe de alta, a căpătat curaj. S-a smerit, fiindcă a văzut cât de neajutorată este puterea lui de om, dar a căpătat şi îndrăzneală, fiindcă a luat la cunoştinţă că acolo unde Domnul porunceşte, rezultatul este fericit. Acolo unde ostenelile sau posibilităţile omeneşti sunt neîndestulătoare şi nu pot să atragă sufletele din marea păcatului, acolo puterea Domnului lucrează în

sfârşit fericit. „Fără de Mine nu puteţi face nimic", ne-a încredinţat Domnul. Dar ajutaţi de puterea şi de prezenţa Lui nevăzută, noi putem totul. Doar acest lucru este valabil pentru întreaga lucrare a Bisericii, din ziua în care Petru a început-o până astăzi. Biserica, ca una care a aruncat o altă mreajă în marea furtunoasă a păcatului, numai atunci a avut şi are minunate roade în pescuirea sufletelor, când pescarii, slujitorii ei, ascultători, smeriţi şi devotaţi lucrului lor, fac rezultatul muncii lor să depindă întru totul de ajutorul Atotputernic al Cârmuitorului nevăzut al Bisericii. Când ei nu recunosc altă putere şi capacitate în ei înşişi, decât capacitatea de a arunca cu supunere mreaja cuvântului şi spun cu dumnezeiescul Pavel: *„Nu fiindcă de la noi înşine suntem destoinici să lucrăm ceva ca din partea noastră, ci destoinicia noastră este de la Dumnezeu Cel ce ne-a şi învrednicit să fim slujitori ai Noului Testament"* (II *Cor* 3, 5-6). Acest lucru este şi mai mult valabil în lucrarea fiecărui creştin în parte, atât în munca lui de toate zilele, cât şi în lucrarea lui duhovnicească. Creştinul trebuie să-şi înceapă lucrul său cu supunere şi smerenie, fără să cârtească. Iar nereuşita de astăzi va fi urmată în mod sigur de o reuşită binecuvântată în ziua de mâine.

Impresia lăsată de minune

Nu se putea ca o astfel de minune să nu producă o impresie excepţională: *„Spaima îl cuprinse pe el şi pe toţi cei ce erau cu el, din pricina pescuitului peştilor pe care îi prinseseră"* (v. 9). Au rămas uimiţi când au văzut minunea şi când s-au gândit la împrejurările în care se săvârşise ea. Tot aşa au rămas uimiţi şi Iacob şi Ioan, fiii lui Zevedei, care erau tovarăşii lui Simon. Ei toţi erau mai pregătiţi să înţeleagă proporţiile minunii, căci făceau meseria de pescari de multă vreme. Dar este foarte interesant că cei ce se află pe treapta cea mai înaltă a naşterii din nou şi a virtuţii, cei smeriţi, aceia simt mai adânc

păcătoşenia lor. Şi sunt gata întotdeauna – dar mai ales la Taina Sfintei Spovedanii – să mărturisească păcătoşenia lor înaintea Domnului, cel ce primeşte mărturisirea lor prin mijlocirea duhovnicului. Este firesc ca aceştia să simtă cel mai adânc starea lor păcătoasă. Căci, precum cineva care are ochi curat şi sănătos, vede şi cele mai microscopice pete şi cele mai mici zbârcituri, care sunt pe haina lui, tot aşa şi creştinul care are ochiul sufletului curăţit, vede şi cele mai mici păcate ale sale. În acelaşi mod un om mai păcătos, din pricina întunericului adânc, pe care păcatul îl aduce în sufletul lui, din pricina trufiei sale, chiar atunci când alţii îi arată starea lui, neagă şi nu primeşte ideea că ar fi păcătos. Ba chiar se îndreptăţeşte în mii de feluri pentru ca ceilalţi să nu-şi piardă părerea bună pe care o au despre el.

Aşadar Petru, care dobândise o adâncă smerenie, mărturiseşte cu umilinţă păcătoşenia lui înaintea Domnului, care venise să mântuiască tocmai pe cei păcătoşi. Petru se considera cu totul nevrednic să se apropie de Domnul cel fără de păcat. Iată, iubite cititor, o nepreţuită pildă de smerenie. Fiindcă numai cel smerit simte cu adevărat păcătoşenia sa şi o mărturiseşte, iar cel trufaş niciodată nu va face aceasta. Cel smerit se află în adevăr, căci nu există om care să nu păcătuiască. De aceea şi Domnul îi răsplăteşte smerenia cu o chemare mare. Căci numai cei smeriţi sunt adânc convinşi de păcătoşenia lor şi, prin urmare, caută să scape de păcatele lor, caută mântuirea şi află pe Mântuitorul. Uitaţi-vă la Petru. Fiindcă zice că este păcătos şi se apropie de Hristos, de aceea şi Hristos se apropie de el, îl mântuieşte şi îl ridică până la ceruri. De aceea şi noi trebuie să recunoaştem cu smerenie şi să avem adânca simţire că suntem păcătoşi, că Hristos trebuie să lucreze întoarcerea noastră, ca să ne mântuiască. În acelaşi timp, căzând în genunchi, să-L rugăm să nu se depărteze de noi şi în marea Lui bunătate să ne primească pe noi, cei ce ne întoarcem spre El. Fiindcă dacă ne părăseşte şi ne dă pe faţă păcatele, s-a sfârşit cu noi.

Chemarea la o nouă pescuire

O dovadă a adevărului pe care l-am afirmat mai sus, că adică Hristos Se apropie de cei smeriţi şi îi face arătaţi, sunt cuvintele cu care se adresează Hristos lui Petru şi prin care îl cheamă la o nouă vrednicie: *„Şi zice Iisus către Petru: Nu te teme, de acum înainte vei fi pescar de oameni"* (v. 10). Domnul îl îmbărbătează pe Petru, ca să nu se teamă. Am spus mai înainte că pe toţi cei din corabie îi cuprinsese frica. Dar prezenţa Domnului nu este înspăimântătoare şi primejdioasă, ci mântuitoare şi îmbucurătoare. El a venit în corabia lui Petru ca să facă dintr-însul un pescar duhovnicesc, care să atragă pe oameni din marea păcatului, în corabia mântuirii. Domnul îi spune: Nu îţi vei schimba meseria, tot pescar vei rămâne. Numai fiinţele pe care le pescuieşti se vor schimba. Până acum pescuiai cu mreaja ta fiinţe necuvântătoare, peştii din mare. De acum înainte, vei pescui cu mreaja cuvântului evanghelic pe oamenii cuvântători, pe care îi vei călăuzi, de la păcat şi de la moarte. La mântuire şi la viaţă. Cuvintele tale vor părea cuvinte duse de vânt. Dar pe ele le va călăuzi o putere, mult mai mare decât aceea, pe care o are tăria sforii din care se fac mrejile, cu care tu prinzi peşte.

O putere tainică şi nebiruită, cu care tu vei atrage sufletele oamenilor, aşa că ei, cu voia lor liberă, te vor urma în calea mântuirii. Aceasta este minunea cea mare, mai mare decât aceea pe care ai văzut-o acum şi din care ai înţeles bine cât este de mare puterea Mea. Înţelege acum şi cinstea la care te voi ridica. Dacă ai considerat o mare minune faptul că Eu acum am silit mulţimea de peşti să intre în mreaja ta, vei vedea în viitor o minune neasemănat mai mare. Voi atrage mulţimi de oameni în mreaja cuvântului tău. Dacă ai considerat o cinste prea mare pentru situaţia ta umilă faptul că acum am venit în corabia ta, în viitor vei avea prilejul să

preţuieşti şi mai mult vrednicia la care te voi ridica Eu. Vei preţui lucrarea, pe care nimeni altul n-a făcut-o până acum. Aşa trebuie înţelese cuvintele pe care Domnul le spune lui Petru.

Însă prin aceste simple cuvinte, Domnul a întemeiat, cu această ocazie, acel cin deosebit de credincioşi, care vor prelua în Biserica Sa lucrarea celor sfinte, adică cinul preoţesc. Prin acest cin, liturghisitorii, părăsind toată grija lumească şi legăturile pământeşti, sunt sfinţiţi de Hristos, prin harul Sfântului Duh, şi sunt meniţi lucrării dumnezeieşti de pescuire a oamenilor şi de păstorire a oilor cuvântătoare ale lui Hristos. Cele câteva cuvinte ale Mântuitorului au fost de ajuns ca să convingă pe pescarii cei sinceri şi lipsiţi de vicleşug, pe Petru cu fratele său şi pe fii lui Zevedei, să plece la lucrul chemării lor celei noi. Şi de aceea: *„Trăgând corabia pe uscat şi părăsind toate, au mers după El"* (v. 11). Tot aşa şi fiii lui Zevedei: *„Lăsându-şi corabia şi pe tatăl lor, au mers după El.* (*Mt* 4, 21). După ce au tras corabia pe uscat, au lăsat toate: pe tată, corabia, mreaja, peştii pe care i-au împărţit tovarăşilor lor mai săraci, şi au urmat cu hotărâre nestrămutată pe Mântuitorul, ca ucenici nedespărţiţi ai Săi şi ca viitori apostoli. Mulţi dintre noi, dacă am fi văzut o astfel de minune în munca noastră, adică un rezultat îmbelşugat şi un câştig neaşteptat, s-ar fi grăbit să se folosească de prilej, ca să se îmbogăţească. Dar Petru, Andrei, Iacob şi Ioan au gândit cu totul altfel. Fiindcă în măsura în care are cineva spor în lucrurile materiale, în aceeaşi măsură se alipeşte de lume şi se depărtează de Hristos. Petru şi tovarăşii lui însă au biruit această ispită de îmbogăţire, fiindcă bogăţia şi câştigul ispiteşte cu tărie pe cei ce vor să se facă următori ai lui Hristos. Cei patru pescari, lăsând toate, s-au lipit de Hristos, de Izvorul cel nesecat al câştigului adevărat şi al comorilor fără fund. De aceea sunt vrednici de toată admiraţia noastră. Şi precum Domnul însuşi a arătat în pilda cu mărgăritarul cel de preţ, Hristos este mai de preţ decât tot câştigul pământesc şi

decât toate comorile lumii. Prin urmare, creştinul care se alipeşte cu adevărat de Hristos este un negustor foarte priceput. Poţi să fii şi tu, iubite cititor, dacă vrei, un negustor priceput şi un tovarăş al lui Petru, mergând cu el în urma lui Hristos.

MINUNEA CU BANUL GĂSIT ÎN GURA PEŞTELUI

(*Mt* 17, 24-27)

Strângătorii cer dajdia pentru templu

Minunea pe care urmează să o tâlcuim ne dovedeşte din nou că Hristos, ca Dumnezeu a toată făptură, are stăpânire atât peste mare, cât şi peste cele ce trăiesc în ea. Domnul este în stare, prin nespusă şi nepricepută puterea Sa, să facă marea şi animalele din ea să lucreze orice le porunceşte El. În ultimul an al vieţii Sale pământeşti, în ultima Sa călătorie în Galileea, Domnul S-a dus în Capernaum, cetate pe care o considera ca pe o bază de operaţii a propovăduirii Sale. Din pricina aceasta, Capernaumul era *cetatea Sa.* Acolo s-a petrecut evenimentul, pe care Sfântul Evanghelist Matei îl expune în felul următor: „*Venind ei în Capernaum (adică Iisus cu ucenicii Săi), s-au apropiat de Petru cei ce strângeau darea pentru templu şi i-au zis: învăţătorul vostru nu plăteşte darea?*" (v. 24). Această dare a templului nu era o dare politică, a puterii romane, pe care obişnuiau să o strângă vameşii, ci era o dare bisericească, pe care o hotărâse Dumnezeu prin Mo-

ise (*Num* 3, 40-47). Această dare trebuia plătită de întâii născuţi ai evreilor de la vârsta de 20 de ani, pentru întreţinerea templului (vezi şi *Ieş* 30, 12). Şi totuşi, strângătorii acestei dări n-au îndrăznit să se adreseze de-a dreptul lui Hristos, deşi această categorie de oameni este întotdeauna foarte îndrăzneaţă şi lipsită de orice considerente. Strângătorii Îl considerau pe Hristos om, şi credeau că este obligat, ca atare, să plătească dajdia. Dar, pare-se, aveau faţă de Domnul un adânc respect, din pricina lucrărilor minunate şi a învăţăturilor Sale, despre care auziseră şi ştiau destule. Chiar şi fără aceasta prezenţa Domnului ar fi fost de-ajuns să-i impresioneze. Strângătorii n-au cerut darea direct de la Hristos, fiindcă El inspira respect şi reverenţă chiar celor mai neîmpăcaţi duşmani ai Săi. Aşadar, strângătorii se adresează lui Petru. Dar chiar şi cu Petru vorbesc cu multă circumspecţie. Ei nu cer darea de-a dreptul, ci printr-o întrebare aduc vorba de dare: *„învăţătorul vostru nu plăteşte darea?"* Adică: Nu cumva învăţătorul vostru are vreo pricină, în virtutea căreia este exceptat de la darea către templu? Petru însă, cunoscând desăvârşita legalitate a Domnului, răspunde fără nicio şovăială, fără să se mai consulte cu Domnul: „Ba da".

Acest răspuns al lui Petru a dat Domnului prilejul să arate ucenicilor Lui două adevăruri. Primul era că El, ca Fiu al lui Dumnezeu şi Domn al universului, nu era obligat să plătească darea. Mai ales că această dare se dădea ca o ofrandă de curăţire pentru sufletele evreilor. Iar Domnul, cel ce a oferit sfânta Lui viaţă ca jertfă, ca să răscumpere toate sufletele oamenilor, nu avea niciun motiv şi nicio obligaţie ca să dea jertfa de curăţire, pentru sfântul şi neîntinatul Său suflet. El însuşi era răscumpărarea şi mântuirea lumii întregi.

Tot aşa, nici pentru întreţinerea templului nu era îndatorat Domnul să plătească dare. Căci neîntinatul şi preasfântul Său trup era Biserica lui Dumnezeu celui Prea înalt şi El avea să intre peste

puţin timp în Sfânta Sfintelor, prin sângele Său, când va fi împlinit cele ce trebuia să le împlinească. Acestea toate s-au făcut, ca să ne slobozească pe noi de datoria cu care eram datori, pe care nu puteam să o plătim. Iar celălalt adevăr este că, pentru a se evita sminteala, Domnul era gata să se supună la orice îndatorire de a plăti darea. Şi de aceea: *„Când a intrat în casă (Petru), Iisus i-a stat înainte zicând: Ce ţi se pare, Simone? împăraţii pământului de la cine iau dajdie sau bir? De la fiii lor sau de la străini?"* (v. 25). Îndată ce Domnul a văzut pe Petru că intră în casă, mai înainte ca acesta să-i comunice Domnului întrebarea, Domnul i-a luat-o înainte şi i-a zis: Ce crezi tu, Simone? Regii pământeşti de la cine iau biruri pentru averea mişcătoare sau dajdie pentru persoanele lor şi pentru cele nemişcătoare? De la copiii lor sau de la străini, care nu sunt casnicii lor, ci supuşii lor. La această întrebare a Domnului, Petru nu putea răspunde decât: „De la străini". Fiindcă averea familiei este atât de comună între părinţi şi copii, încât ar fi fost un lucru nebunesc să ia părinţii dajdie de la fiii lor. De aceea, Domnul trage concluzia cuvenită din răspunsul lui Petru: *„Aşadar fiii sunt scutiţi"* (v. 26). Prin urmare, Hristos era scutit de orice dajdie de acest fel. Căci şi templul, pentru care se strângea dajdia, era casa Tatălui Său, şi Hristos era, după fire, Fiu al lui Dumnezeu şi Dumnezeu. Aşadar, din clipa în care Hristos ar fi recunoscut că este dator să plătească dajdia templului, El ar fi tăgăduit poziţia Sa de Fiu al lui Dumnezeu şi împărat al lui Israil. Dimpotrivă, prin felul în care procedează, Domnul arată că este din fire Fiul lui Dumnezeu şi Dumnezeu.

Minunea

Cu toate acestea, zice Domnul, trebuie să plătim dajdia, nu din obligaţie, ci ca o ofrandă de bunăvoie: „Ca să nu îi smintim pe ei". Dar de ce s-ar fi smintit? Fiindcă ei nu ştiau că Hristos este Fiul lui Dumnezeu

şi că, prin urmare, nu era dator să plătească niciun fel de dajdie. Dacă El ar fi refuzat să plătească, ar fi dat curaj şi prilej acelora care sunt gata să calce Legea, şi ar fi micşorat încrederea poporului în persoana Sa.

Prin acest exemplu al Său, plin de înţelegere şi smerenie, Domnul ne dă următoarea învăţătură, de o importanţă covârşitoare: că sunt multe împrejurări în care trebuie să renunţăm chiar şi la drepturile noastre, ca să ne supunem pretenţiilor, adesea fără rost, dar nevătămătoare, ale fraţilor noştri. Aceasta să facem dacă îi putem folosi sufleteşte prin renunţarea la drepturile noastre, sau când este vorba să evităm vreo sminteală. Nu trebuie să uităm că creştinismul este dragoste; iar dragostea jertfeşte ale sale pentru alţii. De aceea au mare vinovăţie acei creştini, bărbaţi sau femei, care cred că libertatea lor nu are nicio margine şi nicio obligaţie. Din pricina aceasta, ei vorbesc, se poartă şi se îmbracă într-un mod care sminteşte şi clatină sufletele mai slabe, împingându-le spre păcat. Dacă vreodată este cazul să nu mă conformez legii lui Dumnezeu, să o calc, deoarece din păzirea strictă a poruncii dumnezeieşti ar urma să se smintească un altul, atunci eu sunt obligat să păzesc legea dumnezeiască, îngrijindu-mă, în marginile posibilităţii, să luminez pe cel smintit. Îi voi explica motivele superioare care mă îndeamnă să lucrez aşa, chiar cu riscul de a-l sminti. Dacă acela şi după o asemenea lămurire, se sminteşte, atunci i se potriveşte cuvântul Domnului, pe care l-a spus într-o împrejurare asemănătoare, despre farisei: *„Lăsaţi-i pe ei, căci sunt povăţuitori orbi orbilor"* (*Mt* 15, 14). Este mai bine să smintim pe aceia care caută neapărat prilej de sminteală, decât să supărăm pe Dumnezeu, călcând legea dumnezeiască. Dar în orice altă împrejurare, în care nu este vorba să călcăm legea lui Dumnezeu, ci numai să punem libertăţii noastre hotar, un frâu, sau să renunţăm la drepturile noastre, noi trebuie să ne plecăm la pretenţiile fraţilor noştri. În împrejurarea minunii pe care o tâlcuim, trebuie să ne minunăm de înţelepciunea Domnului. Pe de o parte, El nu era ţinut să plătească dajdia, ca să nu smintească pe ucenici, care ar fi crezut că El

este un om ca toţi ceilalţi, pentru evitarea acestei sminteli avea datoria să se sustragă de la plata dajdiei. Pe de altă parte, trebuia să urmeze legea dragostei, ca să nu smintească pe strângătorii de dări. În al treilea rând, era dator faţă de Sine să păzească legea demnităţii şi a adevărului, adică să plătească darea într-un mod neobişnuit celorlalţi oameni. Şi iată rezolvarea înţeleaptă a tuturor acestor datorii simultane: Domnul plăteşte darea, dar o plăteşte printr-o minune. În această lucrare de supunere şi ascultare, măreţia Domnului iese şi mai mult în evidenţă. Aşadar, zise către Petru: *„Mergând la mare, aruncă undiţa şi primul peşte pe care îl vei prinde ia-l şi deschide gura şi vei găsi un ban. Ia-l şi dă-l lor, pentru Mine şi pentru tine"* (v. 27). Adică, îi spune Domnul lui Petru să arunce undiţa şi să scoată primul peştişor care-i va muşca momeala, să deschidă gura acelui peşte şi în ea va găsi banul.

Fără îndoială, Domnul putea să primească banul şi pe altă cale, din mâna vreunui înger, de exemplu. Întrucât însă se afla pe pământ, într-o stare de umilinţă, Domnul ia banul de la zidirea Lui pământească. Prin această minune Domnul a vrut să Se mai arate o dată puterea nemărginită pe care o are asupra zidirii şi atotştiinţa Sa. Ar fi putut Domnul chiar şi pe acest peşte să-l scoată la suprafaţă prin simplul Său cuvânt, şi să-i poruncească să dea banul din gură. Dar trebuia să înveţe şi pe Petru şi să ne înveţe şi pe noi că întotdeauna reuşita oricărei activităţi a noastre este rezultatul puterii Domnului unită neapărat şi cu colaborarea noastră prin osteneală. Căci ceea ce orice om poate dobândi prin propria să strădanie, aceea niciodată Domnul nu i-o dă în chip minunat. Prin urmare, trebuie neapărat să facem întotdeauna tot ceea ce depinde de noi să facem din partea noastră totul, iar apoi Domnul va împlini ceea ce întrece puterile noastre. Pe lângă acestea, Domnul mai trebuia să pună în evidenţă şi supunerea lui Petru, spre mustrarea relei credinţe din ziua de astăzi. Căci noi manifestăm de multe ori neîncredere pentru unele lucruri, care ne sunt nemaiauzite, sau paradoxale, chiar atunci când pe

aceste lucruri le afirmă Însuşi Domnul, în timp ce primul pescar din Galileea a arătat atâta credinţă în lucrurile cele mai paradoxale, încât ne face de ruşine. Căci era cu adevărat paradoxal ca primul peşte, pe care-l va prinde, să aibă banul în gură. De pildă. Domnul, în timp ce făgăduieşte mântuirea noastră, slobozirea noastră din patimile păcatului, dacă noi ne străduim în lupta împotriva păcatului. Şi totuşi, câtă neîncredere arătăm noi acestor făgăduieli ale atotputernicului Dumnezeu! Căci tocmai de aceea Petru primeşte răsplata ascultării lui. În primul peşte pe care l-a prins, a găsit banul, precum vestise mai înainte Domnul. Totuşi a găsit numai un ban: adică tocmai atât cât trebuia pentru plata dajdiei, datorată de două persoane, şi nimic mai mult. Nu fiindcă Domnul nu poate să poruncească peştelui să aducă o cantitate mai mare de bani, ci fiindcă voia să ne înveţe, şi în această împrejurare, că trebuie să fim mulţumiţi cu îndestularea trebuinţelor noastre prezente şi să credem cu tărie că Domnul, prin buna să purtare de grijă, ne va da iarăşi ceea ce ne va fi de trebuinţă mâine, pentru ca astfel nădejdea şi încrederea noastră în Dumnezeu să rămână mereu vie. Este o mare fericire să se sprijinească un creştin, nu pe averea cea neînsufleţită şi pe banii săi cei nesiguri, ci să considere purtarea de grijă cea îmbelşugată a lui Dumnezeu, drept o comoară fără fund, pusă la dispoziţia sa.

Domnul a venit să ne mai înveţe şi următorul lucru, demn de mare luare aminte; că, precum atunci s-a îngrijit până şi de dajdia ucenicului Său Petru, tot aşa, întotdeauna, ucenicii lui Hristos şi colaboratorii Săi la lucrarea de mântuire vor fi părtaşi ai tuturor bunătăţilor pe care le are Hristos. Poate să fie cinste şi fericire mai mare, decât să fie cineva împreună lucrător cu Hristos şi părtaş al bunătăţilor Sale?

Iată, iubite cititor, ce învăţături importante conţine această minune, prin care Domnul a arătat încă o dată stăpânirea fără margini pe care o are asupra făpturii întregi.

LINIŞTIREA PRIN MINUNE A FURTUNII DE PE MARE

(*Mt* 8, 23-27)

Ceata ucenicilor se înspăimântează de primejdia furtunii

De la Capernaum, unde Domnul vindecase pe sluga sutaşului şi pe soacra lui Petru, a vrut să treacă în ţinutul Gherghesenilor, care era în faţa Capernaumului. Desigur, Domnul putea să meargă pe uscat, dar a preferat călătoria pe mare, şi pe drept cuvânt. Toate cuvintele şi faptele Domnului au un rost de învăţătură pentru toate neamurile. A învăţat mai întâi în cuvântarea Sa cea vestită, cea de pe munte, adevăruri pe care numai unul Dumnezeu putea să le propovăduiască. Dar trebuia şi o dovadă practică a dumnezeirii Sale, care să se întipărească adânc în inimile ucenicilor, prin mijlocirea unui necaz şi a unei încercări. Ucenicii trebuiau să primească şi altă dovadă că Hristos este stăpân al mării, că toate stihiile firii I se supun şi că nu se face nimic fără voia Lui. Domnul trebuia să arate, atât corăbierilor, care călătoresc prin mijlocul mării şi al furtunilor, cât şi celorlalţi oameni, care întâmpină furtunile necazurilor vieţii acesteia, că El este Dumnezeu Mântuitor şi către Dânsul trebuie să

alergăm cu încredere şi să ne punem în El nădejdea noastră tare. Nu este om, familie, popor sau neam pe care să nu-l fi încercat sau să nu-l încerce vreo furtună a necazurilor. Dar să vedem cum descriu Sfinţii Evanghelişti întâmplarea aceasta: *„Şi suindu-Se Iisus în corabie, L-au urmat pe El ucenicii Lui"*, zice Sfântul Evanghelist Matei (v. 23). Când vedem, din Evanghelie, că Domnul a călătorit cu corabia, să nu credem că era o corabie cu cabine, un transoceanic, cu coridoare şi punţi, cum sunt cele de astăzi, din care au nu numai milionarii, ci una cum au pescarii obişnuiţi. Domnul a călătorit pur şi simplu cu o luntre de pescari. Cititorii care au călătorit cu asemenea luntre, ştiu cât de grea este călătoria cu ele. Vedeţi că Domnul, în viaţa Sa pământească, Şi-a ales starea de om sărac, care munceşte mereu, fără să afle nicio uşurare. Din acestea noi învăţăm că cei bogaţi să nu se trufească fiindcă Domnul universului a primit cu bucurie o situaţie smerită, iar cei săraci, să se mângâie, deoarece cu mijloace sărace şi prin multe dificultăţi îşi parcurg călătoria vieţii lor.

„Şi iată s-a făcut furtună pe mare, încât corabia era acoperită de valuri, iar El dormea" (v. 24). Domnul spusese mai înainte că următorii Săi ucenici trebuie să fie pregătiţi pentru ispite şi primejdii. Iar acum îi bagă într-o primejdie, ca să-i obişnuiască pe ucenici, care trebuiau să devină atleţii lumii, după cum îi numeşte Sf. Ioan Gură de Aur, cu furtunile viitoare. Aşadar, de îndată ce corabia s-a îndepărtat de la mai, s-a iscat deodată o furtună pe mare. Furtuna a fost atât de năpraznică încât corabia era acoperită cu valuri. Fără îndoială, ucenicii se aflau în mare turburare. Domnul, singur la proră, dormea liniştit, cu capul sprijinit de căpătâi (*Mc* 4, 38). Se ştie că Domnul veghea adesea toată noaptea, totuşi şi pentru El somnul era o necesitate. Fiind cu adevărat şi om, avea toate trebuinţele nepăcătoase ale omului, precum ar fi trebuinţa de somn, de hrană, de odihnă. Domnul era obosit în împrejurarea de faţă. Obosise predicând mulţimii pe munte şi coborând de acolo. Aşadar când S-a aşezat în corabie, care Îl legăna, a simţit nevoia de somn. Un somn netulburat, de nicio frică şi de nicio

vină. Căci Domnul, şi toţi creştinii care pot să-şi plece capul pe perna unei conştiinţe curate şi nevinovate, dorm liniştiţi, somnul dreptţilor, chiar în mijlocul celor mai mari prigoane şi furtuni. Adevărul este însă că tăria furtunii a neliniştit pe ucenici şi i-a silit să ceară nemijlocit intervenţia Domnului.

„Şi venind ucenicii la El, L-au trezit zicând: Doamne, mântuieşte-ne că pierim" (v. 25). *„Nu-ţi este grijă că pierim?"* (*Mc* 4, 38). Fără îndoială, ucenicii nu aveau niciun motiv să se împutineze cu credinţa şi să se teamă, având în mijlocul lor pe Mântuitorul, ci trebuia să fie cu totul fără griji şi liniştiţi, chiar dacă El dormea. Fiindcă primiseră multe şi prea destule dovezi ale puterii Sale dumnezeieşti. Teama, ba, mai mult, groaza şi spiritul deznădăjduit „Doamne, mântuieşte-ne, că pierim", nu aveau niciun rost. Căci Atotputernicul Creator nu poate fi biruit de puterea unei creaturi a Sa, fie ea mare, sau având o forţă oricât de uriaşă. Totuşi, ucenicii sunt vrednici de iertare, deoarece recurg la Mântuitorul, la singura persoană care-i poate mântui, lucru pe care nu-l fac toţi întotdeauna. Căci sunt creştini, şi ei sunt cu adevărat nefericiţi, care, chiar şi în primejdii oricât de mari, nu vor să recurgă la Hristos şi să-I ceară mântuire, printr-o rugăciune fierbinte. Sunt iarăşi alţii, care se roagă, dar dacă nu obţin imediat cererea lor, părăsesc rugăciunea şi pe Hristos, ca să recurgă la orice alt mijloc. Adesea, mijloacele la care recurg ei sunt nelegiuite şi păcătoase.

Dimpotrivă, cei ce cunosc puterea rugăciunii, cei ce cred cu adevărat în Mântuitorul, aceia, chiar dacă se înspăimântează pe moment, devin apoi tari şi pe uscat şi pe mare, şi în orice primejdii ale vieţii. Aşadar, iată ucenicii Îi spun Domnului: *„Doamne, mântuieşte-ne"*. Acest strigăt al ucenicilor înfricoşaţi Îl trezeşte pe Iisus. Însă nu numai atunci, în timpul vieţii Sale pământeşti, când avea nevoie de somn şi când dormea, chemarea celor ce se roagă de El Îl trezeşte, ci şi acum, când ochiul Lui rămâne neadormit. El aude şi primeşte rugăciunile celor ce se află în primejdia furtunilor. Dar nouă ni se pare câteodată că doarme, că nu ştie nimic despre starea credincioşilor Săi, care sunt în necaz şi în

chinuri şi despre Biserica Sa cea prigonită. Şi această împrejurare îi sileşte pe credincioşi să repete chemarea lui David: „Deşteaptă-te, pentru ce dormi, Doamne?" Dar când va veni vremea milostivirii, atunci Domnul Se va arăta şi va face descoperită mântuirea Sa.

Salvarea prin puterea Domnului

În împrejurarea de faţă, Domnul S-a trezit numaidecât şi nu a zăbovit să împlinească cererea ucenicilor. Dar trebuia mai întâi să-i mustre. Desigur, nu pentru că Îl treziseră din somn i-a mustrat, i-a mustrat pentru frica lor cea fără rost. Dar Domnul întotdeauna urmează aceeaşi metodă. Ne mustră mai întâi pentru greşeala noastră, apoi ne întinde mâna şi mila Sa. Iată mai întâi mustrarea: *„De ce sunteţi înspăimântaţi, puţin credincioşilor?"* Adică, de ce vă temeţi voi, ucenici ai Mei? Cei depărtaţi de Mine au toate motivele să se teamă. Corăbierii închinători la idoli şi necredincioşi, când furtuna îi hărţuieşte, nu au la cine să recurgă. Dar voi de ce vă temeţi? Mustrarea este dreaptă, căci odată cu frica lor, ei dovedeau şi puţina lor credinţă, ei cred că Domnul, fiind treaz, poate să liniştească furtuna, dar nu mai cred că şi dormind poate să facă acelaşi lucru. Puţina credinţă a creştinilor este una din pricinile de bază ale temerilor, ale nenorocirilor şi ale faptelor lor păcătoase. Cei mai mulţi dintre creştini îşi pierd nădejdea, fiindcă au credinţă puţină; se tulbură şi se îngrijorează până când nu mai pot, fiindcă au credinţă puţină; mint, nedreptăţesc şi invidiază, fiindcă au credinţă puţină. Dimpotrivă, credinţa statornică şi deplină, lucrând în suflet marea putere a rugăciunii, se arată nebiruită. De aceea credincioşii, chiar în mijlocul celor mai întunecoase vijelii şi furtuni, văd înaintea lor raza liniştită a unui sfârşit bun şi momentul fericit, într-un orizont îndepărtat.

Până în clipa aceea, Domnul a lucrat ca un Dumnezeu al milei şi al harului. Fiindcă El, chiar şi când ne mustră pe noi, ne miluieşte. El ne vindecă sufletele de împuţinarea credinţei;

întoarce mintea noastră în calea cea dreaptă, ca să pricepem în ce prăpastie ne va azvârli împuţinarea credinţei; El întăreşte slăbiciunea credinţei noastre, liniştеşte şi împacă sufletul nostru cel tulburat, prin mustrarea Sa cea dreaptă şi dulce. Prin urmare, şi atunci, după ce a întărit printr-o mustrare credinţa ucenicilor, le dă apoi şi dovada, pe care o face spre înlăturarea necredinţei şi pentru întărirea credinţei lor. Ca Stăpân absolut al făpturii, având putere să îndrume toate după voia Sa cea sfântă, Domnul: *„Sculându-Se a certat vântul şi marea, şi s-a făcut linişte mare"* (v. 26). Sfântul Evanghelist Marcu notează şi cuvintele cu care Iisus a certat marea: *„Taci, linişteşte-te"*, adică stai liniştită, ţine-ţi gura.

Dar cui adresează Domnul aceste cuvinte uluitoare? Nu cumva personifică El puterile neînsufleţite ale firii, precum fac poeţii? Nicidecum. El ceartă pe capul răutăţilor, care, în chip nevăzut, tulbura marea. El mustră pe diavolul, care îndemnase pe om să cadă de la Dumnezeu şi astfel se făcuse instigator la călcarea poruncilor şi pricina răului moral. Domnul mustră pe diavolul, care primise putere şi asupra zidirii neînsufleţite, ca să o pornească pe ea, prin rele fizice, împotriva omului căzut. Diavolul primise odinioară putere să strivească pe copiii lui Iov, sub acoperişul casei lor, şi să ardă turmele acelui om drept, să-i dea o boală chinuitoare şi să stârnească mulţime de catastrofe materiale printre oameni.

Şi totuşi, atât din porunca, la care ne referim, cât şi din alte întâmplări din viaţa Domnului reiese adevărul, plin de mângâiere pentru noi, că puterea răufăcătoare şi sălbatică a diavolului nu este nici nemărginită, nici de necombătut. Puterea diavolească se mişcă numai într-un cerc de activitate mărginit, unde i-a dat Dumnezeu voie să se mişte. Aşa că diavolul lucrând în scopuri pierzătoare, împotriva fiilor lui Dumnezeu, niciodată nu reuşeşte să ajungă la alt rezultat, decât să facă pe oamenii lui Dumnezeu să aibă un şi mai mare folos sufletesc şi să se întărească şi mai mult. Căci Părintele Atotputernic şi

Atotînţelept preface lucrarea răufăcătoare a vicleanului diavol, în folos pentru copiii Săi. Aşadar, fiii lui Dumnezeu, exercitându-se în arena aceasta a feluritelor necazuri şi învăţând din experienţă cât de amară este otrava păcatului, pe care începătorul răutăţii a vărsat-o în sufletele lor, se leapădă de toată zădărnicia lumii. Ei se desfac de răutate, ajung să preţuiască virtutea şi se dezvoltă ca nişte fii de bun neam ai Tatălui. Iată de ce Domnul a certat cu glas marea furtunoasă.

De îndată ce a fost auzită mustrarea Domnului către mare, pe moment stihiile firii s-au liniştit şi s-a făcut *linişte mare*. Cititorii mei ştiu desigur că furtunile mari nu se potolesc decât treptat, treptat; pentru ca furtuna şi vijelia să se potolească dintr-o dată, era nevoie de o putere mult mai mare, decât puterea sălbatică a furtunii şi a vijeliei. Iar puterea Domnului era, în mod firesc, neasemuit mai mare decât orice putere a firii. Era o putere nemărginită, care stăpâneşte peste fire, peste mare şi peste vânturi, peste toate stihiile şi care conduce, după voia Domnului, activitatea lor. Din întâmplarea aceasta însă noi putem scoate o învăţătură şi iată care: Este nebun şi nesocotit omul care îndrăzneşte să stea împotriva voii atotputernice a lui Dumnezeu şi să calce poruncile Lui.

Căci dacă Dumnezeu nu foloseşte această putere a Sa, ca să pedepsească astăzi pe omul, care cu neruşinare I-a călcat poruncile, această zăbavă se face din pricina iubirii mărinimoase a lui Dumnezeu, Cel ce aşteaptă întoarcerea păcătoşilor şi pocăinţa lor. Dar va veni o vreme, în care păcătoşii, după cum spune Sfântul Duh prin dumnezeiescul Pavel: *„Care dispreţuieşte bogăţia bunătăţii Lui, a îngăduinţei şi a îndelungii Lui răbdări, după învârtoşarea şi după inima lui nepocăită, îşi adună mânie în ziua mâniei"* (*Rm* 2, 4-5). Tocmai pe dos, stăpânirea Domnului asupra făpturilor Sale veseleşte şi bucură pe cei ce se sprijină pe atotputernicia Domnului. Aceştia sunt cu adevărat fericiţi. Câţi şi-au aflat sprijinul în puterea oamenilor suspuşi, în armate, în funcţii înalte, în bani, au păţit multe rele şi adesea au naufragiat. Câţi însă şi-au aflat sprijinul în puterea lui Hristos cea

de necombătut, au aflat încă din viaţa aceasta un reazem tare. Chiar şi până în cele mai mari necazuri şi furtuni ale vieţii lor, când ei scapă la Domnul, au simţământul siguranţei şi al îndrăznelii, pe care îl are numai copilaşul înspăimântat, care fuge de un lucru înfricoşător, când deodată îi iese în cale mama lui cea iubitoare. În viaţa cealaltă, pentru acest creştin, atotputernicia Domnului a pregătit o împărăţie de bucurie şi de pace fără sfârşit, după pierirea lumii. Aşadar, cum să nu fie ei fericiţi, când au sprijin pe Dumnezeu?

Ajungem acum cu ticluirea la sfârşitul Evangheliei. Sfântul Evanghelist redă acum impresia pe care a făcut-o această minune a Domnului. Fiind de meserie corăbieri, cei din corabie puteau să înţeleagă, mai bine decât orice altă categorie de oameni, puterea care a liniştit marea tulburată. Şi iată cum îşi exprimă ei uimirea lor: *„Iar oamenii s-au mirat, zicând: «Cine este Acesta, căci şi vânturile şi mare Îl ascultă pe El?»"* (v. 27). Fie că erau ucenicii, cei care şi-au exprimat uimirea lor, fie că erau slujitorii de pe o corabie, care făceau acum cunoştinţă cu Domnul, uimirea lor era mai mult decât îndreptăţită. Fiindcă fiecare minune a Domnului sporeşte mirarea şi uimirea, deoarece ne descoperă o nouă faţă a puterii, a înţelepciunii şi a bunătăţii Sale.

„Cine este Acesta?", întreabă ei cu uimire. Ce prooroc mare ni s-a arătat nouă acum? La El totul este minunat: înţelepciunea cuvintelor, milostivirea vindecărilor, puterea Lui cea neajunsă, căreia i se supune chiar şi puterea sălbatică a mării şi a vântului. Aşadar, cine este Acesta? Nimeni altul, decât cel despre care spune David că: *„Ridică norii de la marginea pământului, scoate vânturile din visteriile Sale şi le adună iarăşi, după buna Lui plăcere"* (*Ps* 134, 7). Cine altul decât Creatorul lumii, *„de la faţa Căruia vor fugi toate puterile vrăjmaşe"* (*Ps* 103, 7).

Este foarte firesc ca persoana Domnului, învăţătura Sa, activitatea Sa întreagă să trezească întotdeauna mirare, uimire, teamă şi siguranţă, celor care caută siguranţa în Dumnezeu. Şi dacă un om are o dorinţă

sinceră de a cunoaşte pe Hristos şi de a intra cu El în relaţii, ca de la Mântuitor la mântuit, atunci fără nicio îndoială Hristos i se va descoperi acelui om şi îi va da multă siguranţă. Dar dacă mirarea pe care Domnul o trezeşte este un sentiment trecător, sau dacă teama este o urmare a grijii de sine a omului, şi el nu are un interes mai adânc pentru mântuire, sau că această teamă provine dintr-o inimă necredincioasă, dintr-o inimă nepregătită pentru a primi adevărul, atunci Hristos rămâne necunoscut, o enigmă, „un semn de împotrivire". Dar ucenicii Domnului ajunseseră la curăţia inimii şi doreau fierbinte să cunoască şi să iubească pe Domnul, să afle pe Mântuitorul, să proslăvească pe Dumnezeu. De aceea şi Domnul neîncetat li Se descoperă în diferitele aspecte ale personalităţii Sale, prin mijlocirea minunilor. El îi încredinţase pe ucenici că El Însuşi este „Calea, Adevărul şi Viaţa" şi că cel ce L-a văzut pe El, a văzut pe Tatăl. Şi Duhul Sfânt le-a descoperit ucenicilor deplin şi desăvârşit că în Hristos au văzut şi au cunoscut pe Fiul lui Dumnezeu, Cuvântul întrupat, Mântuitorul lumii. Această cunoştinţă şi apropiere de Domnul a făcut din ucenici, oameni simpli şi săraci, cele mai mari personalităţi ale lumii, sfinţi slăviţi, temelii ale Bisericii, apostoli şi învăţători ai lumii.

Iubitul meu cititor trebuie să-şi îndrepte atenţia spre acest adevăr mare: cunoaşte el pe Hristos? S-a împreunat el cu Hristos? Îl recunoaşte ca Mântuitor? Fiindcă foarte mulţi aud despre Hristos, sunt botezaţi în Hristos şi sunt creştini, admiră fără îndoială învăţătura şi activitatea Domnului, dar nu-L cunosc pe Hristos, nu cred în El şi nu-L iubesc. Iar faptul că ei nu cunosc pe Domnul este cea mai mare nefericire a vieţii lor. Aceasta este cauza nesiguranţei şi a neştiinţii în care ei trăiesc. Aceasta este cauza amărăciunii şi a dezgustului pe care ei îl simt în necazurile vieţii. Aceasta este pricina vieţii materialiste, trupeşti şi păcătoase, în care cad ei. O! cu cât am fi mai fericiţi, dacă nu ne-am mărgini doar să admirăm lucrurile Domnului, ci ne-am îngriji mai bine să cunoaştem pe Hristos, să cunoaştem puterea Lui mântuitoare şi dragostea Sa, care ne lucrează fericirea.

UMBLAREA PE MARE

(*Mt* 14, 22-33; *Mc* 6, 45-52; *In* 6, 15-21)

Puterile naturii, care se manifestă în furtuni, în vijelii, în cicloni, înspăimântă pe om. În astfel de împrejurări, omul vede limpede neputinţa sa. Dimpotrivă, arătarea prin minune a stăpânirii absolute a Domnului asupra acestor forţe, este un mijloc convingător, care ne îndeamnă să ne sprijinim numai pe atotputernicia Domnului. Să ne sprijinim pe puterea de necombătut a Domnului, în special în vreme de necazuri şi de rele pătimiri. Minunea umblării Domnului pe mare şi pe valuri, realizează foarte bine acest scop. Această minune are legătură cu alte întâmplări minunate, vrednice de luare aminte şi de meditaţie.

Întoarcerea ucenicilor cu corabia şi plecarea Domnului pe munte

După minunea cu înmulţirea pâinilor, prin care Domnul a miluit şi a ospătat mii de bărbaţi din popor, care ascultaseră tot timpul zilei învăţătura Sa dumnezeiască, *„îndată Iisus a silit pe ucenicii Săi să se urce în corabie şi să vâslească în adânc, până când El avea să slobozească popoarele"* (v. 22). După ce Domnul a rourat

sufletul cel însetat al poporului, după ce a îndestulat şi foamea prin hrană trupească, trebuia să slobozească aglomerarea aceea de mult popor. Dar cine oare, după ce a participat la un astfel de ospăţ, în care se servea pentru suflet pâinea cerească a cuvântului lui Hristos, iar pentru trup o pâine pământească, dar minunată şi făcută prin minune, cine oare ar fi vrut să plece? Bucuria şi desfătarea pe care le aduce harul Domnului în sufletele hrănite cu adevărul Său sunt atât de vii, încât cei ce le simt ar vrea să nu se mai sfârşească niciodată, acea desfătare. Era nevoie de zăbavă din partea Domnului, ca să silească pe ucenici să meargă înaintea Sa, în partea cealaltă a mării. Domnul însă trebuia să dea drumul şi noroadelor, deoarece se apropia noaptea şi, prin urmare, poporul trebuia să se întoarcă, fiecare la casa sa.

Un alt motiv pentru care poporul trebuia dispersat era că, entuziasmat de hrănirea minunată şi înţelegând totul trupeşte, poporul credea că un astfel de învăţător, care hrăneşte mulţimea în chip minunat, este potrivit să le fie rege. *„Cunoscând Iisus că vor veni şi Îl vor lua ca să-L pună rege, S-a îndepărtat într-un munte, numai El singur"*, zice Evanghelistul Ioan (6, 15). Mai mult decât oricine, Domnul evita slava lumii cea deşartă, căci avea cea mai adâncă smerenie, dintre toţi cei smeriţi. De aceea, şi de data asta, fuge la munte.

Dar Sfântul Matei notează în câteva cuvinte simple şi un alt scop, pentru care Domnul s-a refugiat la munte, căci zice: *„S-a suit în munte, ca să se roage singur"*. Şi adaugă: *„Făcându-se târziu, era acolo singur"* (v. 23). În simplitatea acestor cuvinte se află o comoară de mult preţ, comoară duhovnicească, pe care cititorul atent o poate afla. Numai să se cufunde mai adânc în înţelesul acestor câtorva cuvinte. Iată unele din nestematele acestei comori.

Mai întâi Domnul era *singur*. Nimeni din câţi trăiesc sau au trăit vreodată pe pământ nu au şi nu au avut de făcut vreun lucru

asemănător aceluia pe care Hristos trebuia să-l împlinească, în cei trei ani ai vieţii Sale publice. Şi totuşi, Domnul căuta prilejul să rămână şi singur. Nu că era vreun singuratic sau excentric. Nu, ci cu totul dimpotrivă. Fiind desăvârşit, Domnul nu putea avea asemenea scăderi. Se retrăgea în singurătate, pentru un scop mult mai înalt. Tot ceea ce Domnul a făcut pe pământ este cel mai pilduitor exemplu, pe care trebuie să-l urmeze şi slujitorii şi următorii Săi. Cu această retragere în singurătate, din vreme în vreme, Domnul ne învaţă că şi noi, fiecare, avem neapărată trebuinţă să întrerupem comuniunea necontenită cu alţii şi să ne gândim, din când în când, numai la noi, rămânând singuri un timp.

Cu toţii ştim cât de uşor uităm de noi înşine în mijlocul grijilor vieţii şi în frecventarea altor oameni, mai cu seamă când aceştia trăiesc în mijlocul grijilor şi al afacerilor lumeşti. Toţi ştim cât de necunoscut ni se pare propriul nostru eu, atunci când cercetăm cuvintele, puterile şi faptele noastre, după măsura purtărilor şi a cuvintelor altora. Din nenorocire, sunt foarte puţini acei oameni care ştiu şi pot să fie singuri, în mijlocul mulţimii şi al zarvei omeneşti.

În al doilea rând, *„S-a dus să Se roage"*. Iată scopul pentru care Domnul voia să fie singur. S-a dus să Se roage, să înceapă o convorbire cu Părintele Său. În acest caz, El nu mai era singur. Dimpotrivă, când cineva stă singur, vorbind numai cu Dumnezeu, este într-o societate şi într-o convorbire foarte bună şi aleasă, căci o mulţime de îngeri îi ţin tovărăşie în această sfântă convorbire. Desigur şi noi rămânem de multe ori singuri. Dar, din nefericire, nu avem totdeauna scopul rugăciunii, când rămânem singuri. De cele mai multe ori urmărim odihna, alteori avem scopuri vătămătoare, ucigătoare, catastrofale. Oamenii caută singurătatea, ca să ceară din nou cu mintea lor toate lucrurile rele şi ruşinoase, pe care le-au văzut şi le-au auzit. Oamenii rămân singuri, ca să născocească vreun nou mijloc de câştig, vreo nouă pricină de a se mândri, vreun lucru

de pe urma căruia să se umfle în pene, arătându-şi vanitatea. Alţii rămân singuri, ca să caute prilejul şi să facă sfaturi de furt, de tâlhării, de omoruri şi de diferite alte abateri. A, nu! Această singurătate, care îl are pe satana de sfetnic şi colaborator, pe care o întovărăşesc mulţimea dracilor, este cea mai tristă dintre toate situaţiile, în care poate cădea un om. „Bun lucru este pustia şi singurătatea", zice Sfântul Ioan Gură de Aur, dar adaugă numaidecât: „când se întâmplă să fie legate de Dumnezeu".

Aşadar, Domnul s-a retras în singurătate, ca să se roage. Dar Hristos este Dumnezeu, este Stăpânul universului, către care rugăciunile noastre se înalţă totdeauna, şi nu numai ale noastre, cei ce vieţuim pe pământ, ci şi ale Bisericii biruitoare. Aşadar, ce nevoie avea Domnul de rugăciune?

Avea nevoie de rugăciune, pentru mai multe motive. 1. Mai întâi, fiindcă Hristos luase asupra Sa înfăţişare de om, Se făcuse om, şi, prin urmare, simţea nevoia imperioasă de a comunica prin rugăciune cu Părintele ceresc. Apoi Hristos, după cum am văzut mai sus, Se dă pe Sine ca pildă desăvârşită de virtute şi sfinţenie, prin toate faptele Sale. Toţi următorii Săi trebuie să privească şi să copieze această pildă. El ne-a învăţat, atât prin cuvintele, cât şi prin exemplul Său, şi rugăciunea obştească, căci vedem că lua parte la rugăciunile şi cultul comun al sinagogilor şi ale templului din Ierusalim. Ne-a învăţat însă şi rugăciunea particulară şi tainică, a cărei rânduială a stabilit-o El în predica de pe munte: 2. *„iar tu când te rogi, intră în cămara ta, şi, închizând uşa, roagă-te Tatălui tău în ascuns"* (*Mt* 6, 6). Aşadar, Domnul ne-a arătat că rugăciunea, atât cea obştească, cât şi cea particulară, este absolut necesară, dar că cea particulară este cea mai bună. Dar fiecare din ele îndestulează câte o nevoie a sufletului.

Este foarte important că rugăciunile Mântuitorului nu constau în repetarea unor anumite cuvinte, făcută fără prea mare

atenţie, cum ni se întâmplă nouă, când ne rugăm cu nepăsare şi căscând. Rugăciunile Domnului erau revărsări ale inimii în faţa Părintelui ceresc, durând nopţi întregi. Căci Sfinţii Evanghelişti ne informează că Domnul adesea: *„Petrecea toată noaptea în rugăciune către Dumnezeu"* (*Lc* 6, 12). În împrejurarea de faţă, Domnul S-a rugat de la lăsarea serii până la a patra strajă, adică până în zori.

Ştim foarte bine, din pricina trupurilor noastre omeneşti, neputincioase şi pătimaşe, din pricina sufletelor noastre nesimţitoare şi uşor de doborât prin oboseală, este foarte greu – dacă nu chiar imposibil – să stăm în rugăciune şi în meditaţie mai multe ceasuri la rând. Însă pentru cei ce au putere, pentru acele personalităţi minunate, care cunosc din experienţă valoarea rugăciunii, nu este desfătare, folos, înălţare mai mare decât o cât mai îndelungată convorbire cu Dumnezeu, prin rugăciune. Iubitul meu cititor ştie că dacă o persoană iubeşte mult pe cineva, doreşte să vadă pe cel iubit şi să vorbească la nesfârşit cu el. Acelaşi lucru se întâmplă şi cu persoanele virtuoase şi sfinte la o scară sublimă. Trebuie să mărturisim că în toată lumea aceasta nu este fiinţă sau lucru atât de vrednic de a fi iubit, atât de iubitor, de binefăcător, de corespunzător dorinţelor adânci ale sufletului şi mişcărilor inimii noastre omeneşti, pe cât este Domnul, cel mai vrednic de iubit dintre toate cele vrednice de iubit.

Mai era un motiv, de asemenea foarte important, pentru care Domnul Se ruga şi Se roagă şi astăzi. El trebuia să ne trezească în suflete îndrăzneală, nădejde şi pace. El Se ruga pentru oameni. Mai întâi Se ruga pentru ucenicii Săi, care erau în primejdie, după cum vom vedea în continuare, în acea noapte furtunoasă. Pe când Domnul Se ruga pentru ei, ucenicii se luptau cu valurile, fiind în primejdie de naufragiu şi de moarte. Dar ceea ce a făcut în acea noapte pentru ucenicii Săi, Domnul continuă să facă pentru ucenicii şi următorii Lui credincioşi din toate neamurile

şi din toate vremurile. S-a rugat atunci, pe muntele din Galileia, Se roagă şi acum şi Se va ruga până la sfârşitul veacurilor, pentru noi, robii Săi. Căci El este veşnicul Arhiereu, care *„este pururea viu, ca să mijlocească pentru noi"*, zice dumnezeiescul Pavel (*Evr* 7, 25). Şi mai zice Sfântul Evanghelist Ioan: *„Avem mijlocitor către Tatăl pe Iisus cel drept"* (I *In* 2, 1). Acest mijlocitor Se roagă şi mijloceşte, atât pentru neputinţele noastre sufleteşti, cât şi pentru lipsurile şi necazurile noastre cele materiale. Aşadar, ori de câte ori ne găsim într-o stare grea şi dureroasă, rezultată fie din vinovăţie şi din puterea patimilor şi ale greşelilor noastre, fie din neputinţe şi din amărăciune a necazurilor şi a întâmplărilor vieţii, să nu uităm niciodată că avem un preaputernic mijlocitor, pe Hristos, care Se roagă pentru noi la Tatăl. Să nu credem niciodată că am fost părăsiţi, lăsaţi singuri, în furtunile vieţii. Chiar dacă oamenii ne părăsesc, chiar dacă ne lipsesc toate mijloacele materiale, de care avem nevoie după împrejurări, Hristos nu ne părăseşte. Cu ochiul Său neadormit, El ne urmăreşte din înălţimea cerului, precum a urmărit atunci, din vârful muntelui rugăciunii Sale, pe ucenicii Săi, care se primejduiau pe mare. Ajunge ca noi să scăpăm la Hristos cu rugăciune, prin credinţă şi răbdare. Să fim pe deplin încredinţaţi, rugăciunea noastră fierbinte nu se va pierde zadarnic în văzduh. Dacă omul a fost în stare să comunice prin telefonul fără fir cu semenul său, care-i vorbeşte din America, cum ar fi cu putinţă să nu audă rugăciunile noastre Domnul, cel ce pretutindenea este de faţă? Iată, aşadar, ce însemnătate avea suirea Domnului în munte şi rugăciunea Sa.

Primejdia ucenicilor

„Iar corabia era în mijlocul mării, luptată de valuri; căci vântul era împotrivă" (v. 24). Situaţia critică a ucenicilor este un prilej

de multe învăţăminte pentru noi. Ucenicii petrecuseră o zi tare fericită, bucurându-se de o îndoită minune: învăţătura minunată a Domnului şi înmulţirea pâinilor. Seara era liniştită, se îmbarcaseră pe o vreme frumoasă şi ajunseseră în mijlocul mării. Dar iată: dintr-o dată un vânt violent a stârnit o furtună subită, din pricina căreia corabia era scuturată şi zguduită ca o coajă de nucă. Iar ucenicii s-au înspăimântat cumplit. Care dintre ei şi-ar fi închipuit că după o zi atât de frumoasă şi de minunată, vor întâmpina o criză atât de acută şi o primejdie aşa de mare?

Şi totuşi, iubite cititor, acest lucru este dintre cele mai obişnuite, şi se întâmplă zilnic în viaţă. Este un tablou, care ne apare în dramele zilnice ale vieţii, zugrăvit în culori vii. Viaţa aceasta de pe pământ este o mare sălbăticită. Noi plutim pe ea, liniştiţi şi fără griji la început. Mulţi dintre noi îşi petrec vremea copilăriei şi a tinereţii în linişte, bucurie şi speranţă. Amăgiţi de această linişte, ne facem visuri atât de mari!... Alţii ajung la mijlocul vieţii lor, cu corabia umplută cu persoane şi obiecte, ca şi ucenicii Domnului, cu cele douăsprezece coşuri de fărâmituri, rămase după minune. În casa noastră mulţi petrecem pe banii noştri, în sănătate şi mândrie, cu copiii şi rudele noastre. Dar dintr-o dată, aerul se schimbă! O primejdie neprevăzută zguduie şi nenoroceşte toată viaţa noastră individuală şi familială, ca pe o barcă în mijlocul valurilor. După prima nenorocire, urmează a doua, apoi a treia; iar apoi şirul de necazuri se ţine lanţ, punând la încercare puterea noastră de rezistenţă. Atunci viaţa noastră se preface într-o mare tulburată, care încearcă furioasă să înghită, în adâncul suferinţei şi al deznădejdii, sărmana bărcuţă mititică, a sufletului chinuit. Şi atunci, aliluia!

Să nu creadă nimeni că acest fenomen se mărgineşte numai la câteva persoane. O, nu! El este atât de obştesc, încât apare ca o moştenire şi o parte de nelipsit a omului pe acest pământ. Precum

nu există niciun marinar care să fi umblat mult pe mare, fără să întâmpine vreo furtună şi să lupte cu valurile, tot aşa nu există om care să fi trecut marea acestei vieţi, fără să încerce furtunile suferinţei şi ale necazurilor. Şi precum nu există om care să se nască în lumea aceasta fără să plângă, atunci când părăseşte încăperea întunecoasă din pântecele maicii sale, ca să vadă lumina zilei, tot aşa nu este om care să treacă prin această viaţă întunecoasă, fără să plângă, până în ceasul în care va trece în cealaltă viaţă, în viaţa luminii neînserate. „În lume veţi avea necazuri" – zice Domnul, care cunoştea, mai bine decât oricine, starea omului pe pământ şi ştia câtă osteneală şi necaz are de suferit omul. Acest adevăr ni-l demonstrează şi experienţa zilnică. Căci în orice parte a globului pământesc te-ai afla, dacă-ţi îndrepţi ochii tăi de jur împrejur, asupra semenilor tăi, vei vedea pe unul bolnav, suferind de o boală incurabilă şi dureroasă; pe altul orfan; pe alta văduvă, fără sprijin; pe altul sărac şi luptându-se zilnic, ca să facă faţă lipsei şi foamei din familia sa; pe altul îl vei vedea nefericit în căsătorie. Vei vedea o femeie bună însoţită cu vreun beţiv neînfrânat ca o fiară neîmblânzită. Altul este un părinte fără noroc, ai cărui copii sunt răi, neastâmpăraţi, imorali şi adaugă în fiecare zi la fierea cu care se adapă părinţii lor. Vei vedea oameni exilaţi, nedreptăţiţi, calomniaţi. Pe alţii îi vei vedea căzuţi în datorii grele, părăsiţi şi lipsiţi de prieteni, pe cei ce, până acum, au fost bogaţi şi înconjuraţi de prieteni ocazionali. Dar despre care nenorocire să vorbim întâi, şi despre care mai pe urmă? Este de-ajuns să spunem că sunt tot atâtea necazuri câţi oameni sunt. Fiecare îşi are şirul şi felul special de suferinţe. Iată prima învăţătură pe care o tragem din poziţia grea a ucenicilor, în mijlocul furtunii năpraznice.

Iar a doua învăţătură, la fel de importantă, este următoarea: Ucenicii, când au fost surprinşi de furtuna atât de năpraznică, călătoreau la porunca Domnului. Iisus îi silise să plece, şi totuşi

ei au întâmpinat o atât de mare primejdie! Aşadar, cineva ar putea să exprime această nedumerire: bine, dar dacă i-a trimis Domnul pe ucenici, pentru ce să întâmpine ei aşa o primejdie? Dacă ar fi fugit de Hristos, ca să trăiască de capul lor, dacă ar fi mers acolo, unde Domnul nu poruncise să meargă, precum a făcut odinioară proorocul Iona, atunci ar fi fost de aşteptat să sufere urmările neascultării lor. Dar ucenicii au împlinit cu credincioşie porunca Domnului. Aşadar, de ce să sufere în furtună?

Da! Se întâmplă foarte des şi în mod obişnuit, ca ucenicii lui Hristos, adevăraţii creştini, drepţi şi virtuoşi, să întâmpine piedici şi furtuni la împlinirea datoriilor lor, în drumul ascultării şi al supunerii către voinţa dumnezeiască. Ştia Domnul foarte bine, că ei vor întâmpina astfel de necazuri, când le-a poruncit să meargă în cărarea datoriei. Şi preabunul Domn nu se uită cu indiferenţă la suferinţele lor. Dimpotrivă. Ei sunt obiectul interesului din partea Domnului şi obiectul dragostei Sale lucrătoare. Dar totuşi Domnul îngăduie ca ei, mai mult decât alţii, să întâmpine piedici, împotriviri, necazuri, suferinţe. El îngăduie acest lucru, fiindcă are în vedere un scop foarte înalt, un scop sublim. Căci vrea să-i facă pe adevăraţii creştini părtaşi ai sfinţeniei Sale: *„Pedepseşte spre folosul nostru, ca să ne împărtăşim de sfinţenia Lui"*, afirmă Duhul Sfânt (*Evr* 12, 10).

Da, mai cu seamă pe cei ce îi sunt devotaţi şi cu totul ai Săi, pe copiii Săi cei nobili, pe aceştia îi pedepseşte cu grijă, prin necazurile vieţii prezente. Deoarece pentru aceştia Domnul preîntâmpină primejdia, ca nu cumva în sufletele lor să se întipărească vreo răutate care vine de la cei ce lucrează toată răutatea. Domnul preîntâmpină primejdia ca în sufletele aleşilor Săi să nu intre nicio laudă, trufie sau lipsă de griji, răutăţi dintre acelea, care au încercat şi pe marele apostol dumnezeiesc şi sfânt, Pavel, care din pricina aceasta a avut o boală cronică, pe care Domnul i-a dat-o împreună

cu multele sale necazuri în lucrarea de apostolat. „Ca să nu se trufească". Dar prin mijlocirea acestor necazuri, preaînţeleptul pedagog Dumnezeu împodobeşte şi întăreşte inimile celor virtuoşi, pentru ca ei să ajungă la o virtute din ce în ce mai mare şi mai vrednică de pomenire. Precum pomii roditori, dacă sunt tunşi după rânduială, aduc rod mai mult; precum pământul cel bun, când este arat mai adânc, devine încă mai roditor, precum lucrătorul care se exercitează după lege îşi întăreşte şi mai mult puterile, aşa şi sufletul celor virtuoşi, în necazurile vieţii, se întăreşte şi mai mult şi progresează în chip minunat. Acele suflete sporesc în smerenie, câştigă marea virtute a răbdării, se fac mai compătimitoare faţă de necazurile altora, consideră virtutea unicul lor câştig, îşi conturează bine caracterul lor creştinesc, participând în mod real la sfinţenia lui Dumnezeu.

E drept, suferă, se necăjesc, îşi udă cu lacrimi drumul vieţii lor, aceşti oameni virtuoşi, care sunt cea mai nobilă parte a omenirii. Din pricina aceasta, ei ar trebui să aibă cele mai multe drepturi la bucuriile acestei vieţi, va zice poate, iubitul meu cititor. Da, dar ei îşi împletesc cununa slavei, se fac pe sine pildă de răbdare şi înfrânare, sunt binefăcătorii omenirii şi organe ale slavei lui Dumnezeu. Gândiţi-vă ce se întâmplă cu unele produse alese ale pământului, ca din asemănare, să înţelegeţi mai bine rostul suferinţei sfinţilor. Ca să obţinem mastica, tămâia, smirna, trebuie să facem tăieturi adânci în trunchiul copacilor răşinoşi şi al altor plante aromatice. Tămâia, ca să-şi dea mireasma ei, trebuie să ardă în cădelniţă. Pentru ca să obţinem aur curat, este nevoie să treacă nisipul aurifer prin cuptor de mai multe ori. Ca să obţinem, din aur, podoabe de preţ, este nevoie ca metalul să fie topit, nu numai o dată, ci de repetate ori, în cuptorul aurarului. Apoi aurul se bate cu ciocanul ca să devină maleabil şi este, în sfârşit, supus unei lucrări subtile şi felurite. Acelaşi lucru îl face şi Dumnezeu cu aleşii Săi. El

însuşi ne încredinţează de acest lucru, spunând: „*Cum se încearcă argintul şi aurul în topitoare, aşa şi inimile alese sunt încercate de Domnul*" (*Pilde* 17, 3). Căci din tăieturile adânci ale suferinţei, din cuptorul necazurilor şi al ispitelor, va ieşi buna mireasmă a răbdării şi a ascultării celor evlavioşi. Caracterul lor se va face bun prin încercări; şi mireasma duhovnicească a sfinţeniei lor se va revărsa de jur împrejur, în locurile pe unde trăiesc ei. Numai pentru acest scop sfinţii „*au parte toţi de certare*" (*Evr* 12, 8). Nu există în ceruri niciun sfânt, care să nu fi urmat aici pe pământ calea cea udată cu lacrimi şi însângerată, a necazurilor. În fruntea lor stă, şi în această privinţă, începătorul mântuirii noastre, Care este şi începător al pătimirii şi al necazurilor, deşi era cu totul fără de păcat şi sfânt. El a arătat în necazuri cea mai neajunsă desăvârşire şi a pus în faţa robilor Săi pilda desăvârşită a răbdării. Iată ce învăţături de mult preţ ne pune înainte situaţia grea a ucenicilor, în mijlocul valurilor furtunii.

Arătarea Domnului

Ucenicii au călătorit toată noaptea, în luptă cu valurile. Şi când situaţia ajunsese de nesuferit, iată: „*La a patra strajă din noapte a venit la ei Iisus, mergând pe mare*" (v. 25). În aceste cuvinte simple Sfântul Evanghelist a cuprins o minune fără precedent. Aceste cuvinte ne dovedesc mai întâi că niciun necaz nu este permanent. Este clar că orice necaz trece. La ceasul potrivit, Domnul va cerceta şi va urmări cu iubire starea ucenicului Său necăjit, dar nu va interveni decât atunci când va obţine rezultatul, în vederea căruia Pronia Sa îngăduie acel necaz. Vedeţi că, în împrejurarea de faţă, El a lăsat pe ucenici să se muncească toată noaptea. Iar când ei ajunseseră la limita suferinţei, abia atunci Domnul i-a cercetat. Dar în ce fel i-a cercetat? Într-un fel mai presus de toate aşteptările.

Ucenicii se puteau aştepta cel mult să-L vadă pe Iisus pe malul mării, dându-le curaj şi poruncind furtunii să se liniştească, aşa cum mai făcuse odată. Dar niciodată nu şi-ar fi închipuit că ar fi posibil ca Domnul să vină la ei umblând pe deasupra mării, pe deasupra valurilor înfuriate.

Şi totuşi, când Domnul S-a coborât de pe munte şi a ajuns la malul mării, a continuat să meargă spre ei, ca şi când marea ar fi fost tot una cu uscatul. Prin această minune Domnul Şi-a arătat stăpânirea absolută, pe care o are şi asupra mării. A arătat că toate sunt supuse picioarelor Lui şi poruncilor Lui. A arătat Domnul prin această minune că toate elementele naturii îşi schimbă cu supunere proprietăţile şi legile lor naturale, care sunt caracterele lor esenţiale, de îndată ce Creatorul lor vrea această schimbare. Se ştie că legile naturale au atâta stabilitate şi imuabilitate, încât nimeni nu poate îndrăzni să zică vreodată că el poate să le răstoarne, fără să fie pedepsit. Cu atât mai mult nimeni nu îndrăzneşte să calce legile naturii, printr-un capriciu. Numai singur Domnul lumii şi Stăpânul legilor naturii, El singur poate să le schimbe şi să le încalce, după cum Îi place Lui. Şi aici, la umblarea pe mare, s-a întâmplat o astfel de încălcare şi răsturnare a legilor naturale. Legea gravităţii a fost suspendată pentru câteva minute. Fluiditatea apei s-a preschimbat într-un obiect dens, pentru clipele în care se afla pe apă Acela care *„umblă pe mare ca pe uscat"* (*Iov* 9, 8). Aşadar, aceasta este o minune mare, de nedescris, un lucru împotriva legilor naturii.

Dar în ce scop a făcut Domnul această minune? Căci Domnul nu făcea nimic fără un scop important. Dacă sunt cazuri, în care înşişi robii lui Hristos suferă, acestea sunt cazuri de mari ispite şi încercări, când li se pare că nu mai este nicio nădejde. În cazul de faţă, ucenicii se aflau într-o astfel de stare. De aceea Domnul a vrut să arate ucenicilor Săi de atunci şi robilor Săi credincioşi din orice vreme, că El nu numai îi urmăreşte cu mult interes în necazurile

lor, dar îi poate şi cerceta prin minune, la vremea potrivită şi într-un mod cu totul neaşteptat.

Da, Domnul îi cercetează prin minune. Sunt o mulţime de cazuri în care orice nădejde de salvare a unor bolnavi era pierdută, iar medicii părăsiseră orice curaj, încredinţaţi că bolnavul va muri în mod sigur, peste două sau trei ore.

Şi totuşi, s-a întâmplat tocmai pe dos, o salvare minunată, care vine de multe ori în aşa condiţii, încât şi cei necredincioşi dintre medici rămân uimiţi şi mărturisesc că s-a făcut o minune. Sunt multe alte feluri de întâmplări în care lipsa de ajutor omenesc şi de orice mijloc posibil de ieşire la liman ar fi produs o nenorocire inevitabilă. Dar, dintr-odată s-a făcut o schimbare neaşteptată, a intervenit o mână nevăzută şi a oprit nenorocirea. Iată ce a vrut Domnul să ne arate prin această minune. Şi iată pentru ce este cu totul fără rost ca ucenicii Lui să se teamă şi să cadă în deznădejde. A nu te încrede deplin în dreapta cea atotputernică a Domnului, care conduce toate în mod minunat, spre folosul tău, este un lucru cu desăvârşire anticreştin.

Sfântul Evanghelist expune, în urmarea istorisirii sale, impresia pe care a făcut-o asupra ucenicilor acea arătare a Domnului, umblând pe ape. Minunea era atât de uluitoare, încât la început, în loc ca ea să fie spre întărire şi nădejde ucenicilor primejduiţi, a devenit dimpotrivă nouă pricină de teamă: *„Şi văzându-L ucenicii mergând pe mare, s-au tulburat, zicând că este nălucă şi de frică au strigat"* (v. 26). Ucenicii au zărit în întunericul nopţii pe cineva necunoscut, mergând pe mare. Ei ştiau că omul nu poate să facă acest lucru. Aşadar, s-au tulburat, zicând că este o nălucă, adică, nu un trup real, ci un duh, care a luat o formă văzută. Iudeii admiteau că sufletele morţilor sau duhurile viclene iau câteodată asemenea înfăţişări de nălucă. În mod firesc aceste năluci, despre care circulă în popor atâtea poveşti şi legende, chiar până în ziua de astăzi,

sunt pur şi simplu nişte jocuri ale fanteziei, nişte rezultate ale fricii oamenilor. Pot să fie şi împletituri ale diavolului, care produce aşa numitele „fenomene spiritiste", ca să rătăcească pe oameni de la adevăr. Însă cu cât creştinul este în legătură mai strânsă cu Stăpânul duhurilor, cu atât mai neputincioase rămân scornirile vicleanului, pe care el le pune în lucrare, fie ca să înspăimânte pe om, fie ca să ducă în rătăcire şi să vatăme sufletul.

Teama ucenicilor a culminat cu impresia că au înaintea lor o nălucă. În groaza lor, au scos un strigăt. Dar se întâmplă adesea ca apropierea mântuirii dintr-o primejdie, să fie pricină de o şi mai mare teamă şi îngrijorare. Atunci când Domnul urmează să ne elibereze din necazuri, El îngăduie ca durerile să ajungă la cel mai înalt grad. Aşa a făcut şi cu Iov. Când avea de gând Domnul să facă sfârşit necazurilor lui, atunci i s-au înfăţişat acelui drept cele mai mari necazuri, prin cei trei prieteni ai săi. Când urma să-l slobozească pe Iacob din starea lui nenorocită de pribegie, tocmai atunci Dumnezeu a îngăduit lui Laban să-l urmărească, ca să-l omoare şi împreună cu el Isav să-l pună într-o primejdie şi mai mare. La fel, când Domnul a venit să mântuiască pe ucenici din naufragiu, atunci a adăugat şi acea mare frică, căci ei au crezut că văd o nălucă.

Pilda atleţilor ne dă o idee de faptul că, spre sfârşit, necazurile dreptţilor sporesc. Atleţii desigur se exercită şi se ostenesc neîncetat. Dar, când se apropie vremea întrecerilor sportive, pentru cunună, atunci mai cu seamă se supun ei la oboselile cele mai mari şi la pregătirile cele mai amănunţite. Dar şi viaţa aceasta este o arenă de luptă neîntreruptă, în care creştinii se pregătesc prin osteneli, nevoinţe şi necazurile vieţii. Aşadar, atunci când răbdarea celor necăjiţi urmează să fie încununată cu coroana neveştejită a sfinţeniei, Domnul îngăduie ca şi necazurile lor să culmineze, ca să aibă şi ei o cunună mai mare. De aceea, câţi dintre cititorii mei, pe când aşteaptă

să fie sloboziţi de necazurile lor, văd că durerile se fac şi mai grozave, în loc să se sfârşească, să nu se teamă, nici să nu se deznădăjduiască. Dimpotrivă, după îngreunarea aceasta a necazurilor, ei să aştepte dezlegarea nemijlocită din orice fel de greutăţi.

Dar acum să luăm aminte din ce a provenit teama cea nouă, care a cutremurat pe ucenici şi a făcut şi mai grozavă starea lor nefericită. Teama provenea din faptul că ei n-au recunoscut pe Hristos, din faptul că n-au înţeles că vine Mântuitorul, ci au răstălmăcit ceea ce vedeau. Însă, din nefericire, foarte mulţi oameni îşi îngrămădesc necazuri peste necazuri, îşi înmulţesc neliniştile, temerile şi nemulţumirile lor, ajung la deznădejde şi la abateri grele, tocmai fiindcă nu recunosc pe Hristos. Ei nu se ostenesc să-L afle, ci răstălmăcesc dragostea Lui, care – după cum am spus mai înainte – ne cercetează cu întâmplări supărătoare, ca să ne dea în schimb bunătăţi mai mari. Se întâmplă tocmai dimpotrivă cu cel care recunoaşte pe Hristos. Cu cât cineva cunoaşte mai adânc şi îşi dă seama că Hristos vine la noi nu numai cu binecuvântare, ci şi cu nuiele, cu atât mai mult se uneşte cu Hristos în ascultare şi în împlinirea legii Lui. Rămâne cu atât mai sigur, mai înfrânat şi în plăcerile acestei vieţi. Psalmistul, cel insuflat de Dumnezeu, David ne încredinţează, din propria sa experienţă: *„Domnul este ajutor în necazuri la vreme potrivită. Să nădăjduiască în Tine cei ce cunosc numele Tău, căci Tu, Doamne, nu părăseşti pe cei ce Te caută pe Tine"* (*Ps* 9, 10-11).

Aşadar, fiindcă frica cea nouă a ucenicilor venea din faptul că ei n-au recunoscut pe Domnul, Iisus S-a grăbit să liniştească teama lor: *„Imediat Iisus le-a vorbit zicând: îndrăzniţi, Eu sunt. Nu vă temeţi"* (v. 27). Eu sunt, spune Domnul, fără să adauge şi numele Său, cum a făcut când a vorbit cu Pavel; *„Eu sunt Iisus"* (*FAp* 9, 5). Căci cei doisprezece ucenici erau oi ale turmei Sale, care cunoşteau glasul păstorului lor. (*In* 10, 4). Ucenicii erau foarte

apropiaţi de Domnul, legaţi de Dânsul cu acea dragoste, care recunoaşte, dintre milioane de glasuri, glasul celui iubit. Domnul a adăugat: îndrăzniţi, aveţi îndrăzneală! Înălţaţi sufletele voastre, care sunt apăsate de teamă şi de deznădejde. Nu vă mai temeţi, căci acela care v-a înspăimântat nu este o persoană aducătoare de spaimă, ci o persoană aducătoare de nădejde şi îndrăzneală. Sunt Eu, Mântuitorul vostru, învăţătorul vostru cel minunat.

Aceste cuvinte ale Domnului, care au străbătut atunci vuietul vântului şi urletele valurilor dând curaj şi deplină mângâiere ucenicilor, aceste cuvinte au ajuns un motto care întovărăşeşte de-a lungul veacurilor, în mijlocul tulburărilor, necazurilor şi al urletelor lumii, sufletele robilor Săi necăjiţi, din orice vreme. Aceste cuvinte le repetă Duhul Sfânt, murmurându-le înăuntrul sufletelor lor. Şi toate oile turmei lui Hristos recunosc glasul Său şi nu se mai tem. Nu se mai întreabă pentru ce suferă, ci sunt încredinţaţi că necazurile lor au un scop foarte înalt şi de aceea îşi află curaj, mângâiere şi pace. Ei simt că au cu ei pe Hristos şi se bucură în suferinţele lor, împreună cu dumnezeiescul Pavel. Ei cred că, deoarece suferă împreună cu Hristos, vor fi şi proslăviţi împreună cu El (*Col* 1, 24; *Rm* 8, 17).

Convorbirea Domnului cu Petru şi noua minune

Iată că lipsa Domnului în tot timpul acelei nopţi pline de primejdii şi de groază a făcut şi mai dorită întâlnirea cu El. Glasul Celui iubit, care corespundea întru totul acestui dor, a făcut pe Petru să îndrăznească un lucru, în care credinţa se lupta cu dragostea: *„Răspunzând Petru a zis: «Doamne, dacă eşti Tu, porunceşte-mi să vin la Tine pe apă»"* (v. 28).

Această chemare a lui Petru dovedeşte devotamentul său faţă de Hristos. Fără îndoială că, în timpul acelei nopţi furtunoase,

mintea lui Petru era necontenit întoarsă spre Domnul. Dar când a avut fericirea să simtă prezenţa dorită a lui Iisus, cu nerăbdare s-a grăbit să-L întâlnească, fără să pună la socoteală piedicile fizice de netrecut ale mării şi ale furtunii. Acest lucru se vede din faptul că Petru n-a zis: Porunceşte-mi să merg pe mare, căci acest lucru ar fi dovedit o mândrie fără scop. Ci a zis: *„Dacă eşti Tu, porunceşte-mi să viu la Tine, pe deasupra apei"*. Căci vreau să vin la Tine. Cred, nu numai că poţi să mergi Tu pe deasupra valurilor, ci poţi porunci şi altora să facă acelaşi lucru. Această faptă a lui Petru ne dă în acelaşi timp o frumoasă pildă de dragoste către Hristos. Petru a arătat că, atunci când vine Hristos la noi, pe drumul binefacerii – şi când nu vine El cu binefacere? – atunci noi trebuie să ne grăbim să-I ieşim în cale pe drumul datoriei, chiar dacă acest drum ar fi primejdios şi chiar dacă ar duce la moarte. Dar este de asemenea un lucru foarte important că Petru, cu toată dorinţa lui de a se întâlni cât mai curând cu Hristos, nu întreprinde nimic pentru împlinirea dorinţei, mai înainte de a primi de la Hristos poruncă în privinţa aceasta. Petru nu zice: Doamne, deoarece eşti Tu, eu voi veni la Tine, ci zice: deoarece eşti Tu, *porunceşte-mi* să viu la Tine! Eu aştept porunca Ta...

Căci creştinul nu trebuie niciodată să se expună la vreo primejdie, până când n-a primit poruncă de la Hristos. Numai când s-a arătat voia specială a lui Hristos, care voie se arată în Evanghelia Sa, numai atunci creştinul trebuie să înfrunte orice fel de primejdie, fără să ia nimic în considerare. Altfel, când creştinul se expune la primejdie din neprevedere, din propria lui voie, îşi pricinuieşte ispite, din care nu se ştie dacă va ieşi mântuit sau pierdut.

Şi deoarece tocmai cu acest rost vrea Petru drumul îndrăzneţ, deoarece Domnul ştia dragostea sinceră şi zelul fără răutate al ucenicului Său, de aceea şi primeşte Domnul propunerea lui Petru şi îi zice: „Vino". După ce Domnul cunoscuse din cele întâmplate

mai înainte câtă neputinţă era în firea lui Petru, totuşi aici pune la încercare credinţa şi dragostea ucenicului, îl cheamă să meargă la El pe apă. Căci Domnului i-au bineplăcut întotdeauna dovezile de dragoste ale robilor Săi, chiar dacă sunt legate cu neputinţe şi nedesăvârşiri. Domnul face din neputinţele acestea ale lor mijloace de curăţire şi de sporire a credinţei şi a dragostei. Şi iată acum o minune nouă: *„Coborându-se din corabie, Petru a pornit pe apă, ca să meargă la Iisus"* (v. 29). Petru a coborât din corabie şi călca pe mare, ca şi cum marea ar fi fost un element solid. Mergea ca cineva care merge pe uscat. Petru era om ca toţi oamenii, cu trup material, supus legilor gravităţii, şi totuşi a umblat pe deasupra mării! Cine altul ar fi putut să suspende legile firii, nu numai în folosul propriului Său trup, ci şi pentru trupul altuia, ca şi acesta să umble pe deasupra apei învăluite, care este lichidă şi nestatornică, afară numai de Dumnezeu? Şi cine altul va întreprinde o călătorie atât de îndrăzneaţă, decât un om credincios şi devotat lui Hristos, în măsura în care era Petru? Iată noua minune.

Dar puterea Domnului face şi astăzi minuni, oriunde găseşte credinţă. Dar ce fel de minuni? Cele ce se fac în lumea morală. Lumea păcatului este o mare tulburată, mult mai periculoasă decât marea furtunoasă a Galileii. Este o mare, în care cel ce se cufundă îşi pierde şi sufletul şi viaţa. Totuşi, cu puterea lui Hristos, creştinul credincios poate să meargă pe suprafaţa acestei mări a lumii, fără să se cufunde în adâncul răutăţii ei, fără să se tulbure şi să fie biruit de momelile şi de plăcerile sau de spaimele lumii. Ci dimpotrivă, el poate să biruiască şi să supună lumea. Aceasta este biruinţa, care biruie lumea; credinţa noastră, declară purtătorul de biruinţă, Evanghelistul Ioan, credinţă din partea creştinilor buni biruitori din orice vreme. Şi adaugă: *„Cine este cel ce a biruit lumea, decât cel ce crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu"* (I *In* 5, 4-5).

Primejduirea şi salvarea lui Petru

Dar şi cei mai eroici dintre credincioşi au clipele lor de slăbiciune, de neputinţă. Dacă şi soarele, cel preastrălucit, are pete negre, ce lucru extraordinar, ca şi omul să aibă neputinţe? Petru, umblând pe apă, a făcut experienţa puterii lui Hristos. Dar trebuia să experieze şi propria sa slăbiciune. Slăbiciunea sa s-a arătat în împuţinarea credinţei. Fiecare creştin trebuie neapărat să ştie cât de mare este puterea lui Hristos, dar trebuie să ştie şi cât este de neputincios omul. Aşadar, Petru: „*Văzând vântul puternic, s-a înspăimântat; şi începând să se cufunde, a strigat, zicând: «Doamne, mântuieşte-mă»*" (v. 30). Petru s-a înspăimântat. Pricina spaimei lui n-a fost că vântul a sporit în intensitate în clipa aceea, ci că credinţa lui s-a împuţinat. Cu cât el a stat cu ochii credinţei fixaţi în sus, spre Hristos, spre porunca şi spre puterea Domnului, Petru a mers nestânjenit pe deasupra valurilor mării. Dar când i-a trecut prin suflet ideea de primejdie, când şi-a fixat atenţia spre vijelia puternică, atunci s-a înspăimântat. Pare un lucru de necrezut că Petru, care nu s-a temut de mare, deşi în ea se cufundă în mod sigur cel care ar vrea s-o treacă de-a dreptul mergând, s-a temut atunci de vânt, căruia i se pot împotrivi chiar şi copilaşii. Greşelile noastre morale produc de multe ori asemenea situaţii de necrezut. Din clipa în care credinţa cea deplină şi încrederea în Hristos scade, numai când teama înlocuieşte îndrăzneala, neliniştea şi tulburarea înlocuiesc pacea şi liniştea sufletească. Acest lucru nu se întâmplă numai pe mare, pe timp de furtună, ci şi pe uscat, pe timp frumos. De câte ori creştinul îşi pierde încrederea în Hristos, cu privire la existenţa sa, la viitorul sau la mântuirea sa, îndată urmează nelinişte, plângere şi necazuri negre. De multe ori urmează ceva şi mai rău: creştinul ajunge în primejdia de a se cufunda în adâncul deznădejdii. Şi iată dovada:

Petru *„a început să se cufunde"*. Când credinţa lui a început să şovăiască, numaidecât i-a şovăit şi trupul şi a început să se cufunde. Să ne gândim cumva că credinţa lui Petru era contraponderea greutăţii sale. Când credinţa s-a clătinat, a intrat în lucrare greutatea. Şi este un lucru vrednic de luare aminte că pe Petru nu l-a ajutat atunci îndemânarea lui de înotător. Căci Petru, ca pescar, ştia desigur să înoate. Atunci, încă, împuţinarea credinţei a făcut fără folos şi această îndemânare a lui Petru. Experienţa ne învaţă fenomenul următor: creştinii, a căror credinţă se împuţinează, nu numai că se tem şi se tulbură, dar îşi pierd şi îndemânarea firească pe care au avut-o pentru un anumit fel de activitate. Medici vestiţi, când un membru al familiei lor este în primejdie, nu sunt în stare să-i dea nici cel mai neînsemnat ajutor medical, iar în momentul suprem, îşi pierd capul de tot. Credinţa cea statornică şi neîmpuţinată este, prin urmare, izvor de îndrăzneală, putere, pace, nădejde, înţelegere şi mulţumire.

Dar, deşi credinţa iniţială a lui Petru a şovăit, a slăbit, totuşi nu s-a stins, i-a mai rămas lui Petru atâta câtă trebuia ca să pună în mişcare acel mecanism minunat, care se numeşte *rugăciunea*. De aceea Petru îndreaptă spre Mântuitorul un strigăt fierbinte: *„A strigat zicând: «Doamne, mântuieşte-mă»"*.

Iată leacul care s-a dovedit de necombătut, leacul drastic în împrejurări, în care puţina noastră credinţă ne ridică în faţa valurilor de frică şi deznădejde, ca să ne cufunde sufletul: rugăciunea. Iată scăparea: rugăciunea către Domnul Atotputernicul. Fără îndoială că toţi oamenii, care mai păstrează puţină credinţă, se roagă cu toţii, în zilele de neputinţă, de călătorie furtunoasă; în zilele cu alte rele, din pricina cărora viaţa lor personală şi viaţa celor din casa lor este primejduită. Ei se roagă şi zic: Doamne, mântuieşte-ne.

Preasfânta Maică a Domnului, ajută-ne, se roagă ei. Din nenorocire însă oamenii nu acordă importanţă primejdiilor

sufleteşti, în care păcatul încearcă să piardă sufletele lor. Ei nu se gândesc că mai ales în aceste primejdii trebuie să scape la Hristos, cu aceeaşi insistenţă, cu care îl invocau în primejdiile lor trupeşti. Din nefericire, ne temem atât de puţin de primejdiile păcatului, încât ne lăsăm atraşi de el, cum se lasă atraşi copiii mici de cărbunii aprinşi, pe care îi iau în mână în joaca lor. Suntem atât de orbi, încât alunecăm cu cea mai mare lipsă de prevedere în grave primejdii morale. Aşadar, în astfel de primejdii trebuie neapărat să scăpăm la Hristos. În astfel de primejdii, Hristos intervine întotdeauna ca Mântuitor al celor care Îl cheamă pe El din fundurile prăpăstiilor. *„Doamne, mântuieşte-ne că pierim"*.

După ce Domnul l-a lăsat pe Petru să-şi experieze neputinţa, *„întinzând îndată mâna, l-a apucat şi a zis: puţin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit"* (v. 31). Cu toate că Petru greşise împuţinându-se cu credinţa, totuşi Domnul nu l-a părăsit. Îndată ce Petru l-a chemat, i-a întins dreapta Sa atotputernică şi l-a pescuit şi l-a ţinut deasupra mării. Domnul face mereu, în continuare, aceleaşi lucruri. Aude glasurile rugăciunilor şi cererii lor, celor puţin credincioşi. Domnul în chip nevăzut îşi întinde mâna Sa, îi prinde şi le aduce bună mântuire. Când oamenii sunt oi ale Sale, deşi un timp ei se primejduiesc prin puţina lor credinţă, totuşi *„ei nu vor pieri în veac şi din mâna Mea nu le va răpi nimenea"* (*In* 10, 28).

Aşadar, Domnul a mântuit pe Petru. Dar, totodată l-a şi mustrat: *„Puţin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?"* Pentru ce te-ai temut? Se putea să te las Eu să pieri? Iubirea Domnului mântuieşte. Dar tot iubirea mustră şi îl pedepseşte pe cel pe care îl iubeşte. Căci lipsurile slujitorilor Domnului, nu numai că sunt neplăcute înaintea lui Dumnezeu, dar, dacă rămân nelecuite, pot să ducă la primejdii de moarte. Domnul Se pleacă la neputinţele noastre, nu le vrea. El caută să ne facă să le îndreptăm, ca să progresăm în desăvârşire, mergând către El. Căci desăvârşirea în Hristos

este scopul vieţii noastre, este scopul pentru care Dumnezeu S-a făcut om şi S-a jertfit viaţa Lui cea de mult preţ. Pentru acest scop lucrează Tatăl, lucrează Fiul, lucrează şi Duhul Sfânt.

Şi acum venise vremea, ca Domnul să facă să înceteze vântul şi furtuna, deoarece trecuse timpul de încercare pentru ucenici; *„Şi suindu-Se El în corabie, vântul a încetat"* (v. 32). Adică Domnul, ţinând de mână pe Petru, a ajuns în corabie. De îndată ce au intrat într-însa, vântul s-a liniştit şi îndată corabia şi corăbierii s-au aflat, prin minune, la malul Ghenizaretului, după cum spune mai departe Evanghelistul Ioan (6, 21). În mod firesc consecinţele unor astfel de minuni sau unor astfel de încercări formează sfârşitul povestirii evanghelice: *„Iar cei din corabie, venind, I s-au închinat Lui, zicând: Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu este"* (v. 33). Adică: cel dintâi rezultat al acestei minuni a fost întărirea credinţei ucenicilor în Hristos, care i-a făcut să se încredinţeze şi să mărturisească toţi că El este Fiul lui Dumnezeu. Ei ştiau lucrul acesta şi de mai înainte, dar atunci s-au încredinţat şi mai mult de acest adevăr. Căci credinţa robilor lui Dumnezeu iese mai întărită şi mai curăţită din astfel de încercări şi din tulburări, aduse de împuţinarea credinţei. Astfel întărită, prin încercări, credinţa vede mai limpede în persoana lui Hristos pe Fiul lui Dumnezeu.

Iată calitatea reală şi sublimă de Împărat, faţă de care demnitatea împărătească, pe care au vrut să I-o confere Domnului locuitorii din Capernaum, era doar o umbră. Ucenicii care, cu siguranţă, aprobaseră dorinţa poporului de a-L face pe Iisus împărat, a avut atunci, după minunea umblării pe mare, să se convingă că Domnul are o împărăţie mai înaltă, că este împăratul zidirii şi guvernează puterile firii. La ce-i mai trebuie coroana Iudeii, când El era împărat al zidirii întregi? La ce-i mai trebuia hlamida împărătească de purpură trecătoare, când El era învestit cu puterea absolută asupra întregii firi văzute şi nevăzute. Pe Acesta ucenicii au avut fericirea

să-L însoţească şi să-L cunoască mai profund, prin încercarea prin care I-a lăsat să treacă.

Al doilea rezultat al îndoitei minuni a fost faptul că cei din corabie s-au închinat lui Iisus. Ei au simţit nevoia imediată şi preafirească de a I se închina lui Iisus cu adoraţie, ca unui Dumnezeu. Căci adevărata credinţă, rezultată din întipărirea vie a minunilor lui Dumnezeu, îndeamnă în chip firesc pe credincioşi să şi adore pe Dumnezeu. Dimpotrivă, este absolut imposibil să se închine lui Dumnezeu cu adoraţie sinceră şi adevărată omul care nu crede drept, fierbinte, din tot sufletul. Este cu neputinţă să numeşti cu sinceritate maiestate pe un om pe care, în sufletul tău, nu-l primeşti să-ţi fie rege. În felul acesta se poate explica răceala şi lipsa de interes a creştinilor contemporani pentru cultul lui Dumnezeu. Ei nu se duc la biserică, nu simt nevoia de a se ruga în biserică, împreună cu alţii, ei nu participă cu sinceritate şi cu căldura inimii la actele de cult, numai fiindcă nu cred, nu au o credinţă adevărată şi sinceră. Dacă îi spui unui astfel de creştin că nu are credinţă, el va tăgădui, fiindcă are naivitatea de a-şi închipui că este credincios. Dar faptele sale îl vădesc de minciună. Toate sentimentele, întipărite viu în sufletul nostru, noi trebuie, ca o cerinţă a firii noastre, să le manifestăm în afară. Căci sentimentul îşi află desăvârşirea lui firească prin manifestare. Vai de noi! Cum poate să existe într-un suflet o credinţă vie şi sinceră, fără ca omul acela să şi-o manifeste, prin adorarea lui Dumnezeu? Cum poţi să iubeşti şi să respecţi pe un om, care are o funcţie înaltă, putere şi bunătate multă, fără să simţi niciodată nevoia de a-l vedea, de a vorbi şi de a te întâlni cu el? Oameni de felul acelora îngăduie celorlalţi să se apropie, să le vorbească, să-i vadă. Aşadar, rătăceşte desăvârşit acela care crede că este un creştin credincios, dacă nu simte nevoia să-L adore pe Dumnezeu, să-I vorbească, să-L cerceteze în casa Sa.

Acelaşi scop l-au urmărit şi Sfinţii Evanghelişti, care au scris minunile Domnului în cartea nemuritoare intitulată Evanghelia:

să aprindă în sufletele noastre, ale creştinilor, credinţa în Hristos, credinţa statornică şi neşovăielnică, fierbinte şi vie, care să se manifeste prin închinare şi adorare sinceră către Dumnezeu, în special minunile acelor zile şi nopţi vrednice de pomenire, – înmulţirea pâinilor şi umblarea pe mare au ca scop să aprindă credinţa şi adoraţia către Dumnezeu în aşa fel încât ele să devină esenţa însăşi a vieţii creştine. Căci înmulţirea pâinilor era prefigurarea punerii înainte a Pâinii Vieţii, a Trupului şi a Sângelui Domnului, pe care El le-a jertfit pentru viaţa lumii. De aceea creştinul, dacă nu ia parte cu recunoştinţă adâncă la săvârşirea Sfintei Liturghii, este cu totul lipsit de viaţă duhovnicească şi nu adoră pe Dumnezeu. Căci la Sfânta Liturghie se săvârşeşte în mod minunat Pâinea Vieţii, Taina Sfintei Euharistii, cea mai înaltă formă de cult creştin, şi, îndeobşte, cea mai înaltă formă de cult care se află în lume.

Iar minunea cealaltă, când Domnul a cercetat pe neaşteptate pe ucenicii Săi, care erau în necaz şi primejdie, când a umblat triumfător pe valurile mării înfuriate, preînchipuia învierea cea după necazul şi după despărţirea de sub cruce. Dar preînchipuia şi întoarcerea Domnului lângă ucenicii Săi mâhniţi, precum şi înălţarea Sa la cer. Prin înălţare El a împreunat cu cerul Biserica Sa, pe credincioşii din toată vremea. Căci şi pe ei îi va învia şi îi va aşeza biruitori pe scaunul slavei Sale. În fiecare duminică, ba şi mai des, se închipuieşte o astfel de înviere a noastră şi o înălţare la cer, a celor care suntem adunaţi în Sfânta Biserică. De aceea cei care nu simt nevoia de a participa la Sfânta Liturghie, rămân în afară de viaţa credincioşilor. Nu sunt creştini cei ce nu se duc la Biserica credincioşilor, care are chemarea să se înalţe la cer şi la scaunul slavei Domnului, după cum zice Apocalipsa.

MINUNEA CU USCAREA SMOCHINULUI NERODITOR

(*Mt* 21, 18-22)

Minunea pe care urmează să o tâlcuim este printre cele din urmă minuni şi este săvârşită în ultimele zile ale vieţii de pe pământ a Mântuitorului. Cu şase zile înainte de cele din urmă paşti evreieşti, Iisus a intrat în Ierusalim, înconjurat de o mare mulţime de oameni, ca un împărat triumfător. Cei ce văzuseră, în ziua stâlpărilor, mulţimea de iudei întâmpinându-L pe Hristos cu un entuziasm nestăvilit şi cu atâta pompă, încât cele mai măreţe triumfuri ale regilor învingători rămâneau în umbră, pe lângă alaiul acesta, au crezut că Domnul este foarte satisfăcut de manifestarea aceasta pe care I-a oferit-o, din inimă, întregul popor. Dar Domnul era departe de a fi mulţumit. A rămas complet indiferent faţă de aceste manifestări ale mulţimii căci vedea că toate acestea nu sunt decât o podoabă exterioară, o manifestare strălucită, dar amăgitoare. Domnul cerea adâncime şi dorea substanţă. El era flămând mai ales de rodul sincer şi lipsit de viclenie al virtuţii. Şi acest lucru l-a arătat în dimineaţa imediat următoare Duminicii Stâlpărilor, prin minunea cu smochinul uscat. Această minune a

uimit mult şi pe ucenicii, care de altfel văzuseră şi admiraseră atâtea minuni, aparent mai mari, ale Domnului.

Foamea alegorică a Domnului

„A doua zi dimineaţă, pe când se întorcea în cetate, Iisus a flămânzit" (v. 18). Iată cum începe Sf. Matei povestirea minunii. Întorcându-se în cetatea Ierusalimului, împreună cu ucenicii Săi, Domnul a flămânzit. E limpede că Domnul era atât de devotat activităţii Sale, încât numai la aceasta se gândea şi îşi punea toată puterea Sa uriaşă pentru buna reuşită a mântuirii oamenilor. Se conforma întocmai proorocirii: *„Râvna casei Tale M-a mâncat"*. Şi se purta în totul după cuvântul pe care chiar El l-a spus: *„Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis; să săvârşesc lucrul Său"* (*In* 4, 34). Totuşi, precum s-a mai întâmplat şi altă dată, Domnul, întrucât purta trup omenesc, avea nevoie şi de hrană. Dar adesea această nevoie era depăşită de activitatea Sa. Totuşi, Domnul rămânea în graniţele firii omeneşti. Era deci firesc să simtă foamea. Însă în această împrejurare foamea Domnului avea un tâlc mai adânc, şi de aceea Sf. Ioan Gură de Aur întreabă: *„Cum de îi era foame dimineaţa?"* Şi tot el răspunde: *„Domnul S-a dus la smochin, nu din pricina foamei, ci pentru ucenicii Săi"*. Pentru ucenicii cei de atunci şi pentru cei ce aveau să fie. Ucenicii trebuiau să vadă dreptatea Mântuitorului şi puterea Sa, prin mijlocirea unei minuni mari.

Multe dintre minunile făcute de Prooroci au arătat limpede că Dumnezeu este dreptate şi pedepseşte pe cei vinovaţi. Plăgile care au venit asupra lui Faraon, foametea din timpul regelui Ahab şi alte minuni de pedepsire erau cunoscute iudeilor. Dar Mântuitorul, prin minunile Sale, a arătat întotdeauna că El este dragoste. Până în ziua aceea El răspândise numai binefaceri şi a dat dovezi zilnice

şi îmbelşugate ale milostivirii Sale celei bune. Trebuia totuşi să le arate ucenicilor Săi, că nu este numai un mântuitor din dragoste, ci şi un judecător al dreptăţii. Căci Tatăl „a *dat judecata toată Fiului*" (*In* 5, 22). Aşadar, trebuia să arunce şi o rază a dreptăţii Sale, ca să se trezească, prin ea, pe cei adormiţi în somnul păcatului. Dar chiar în manifestarea dreptăţii Sale, Domnul s-a arătat plin de iubire. Şi-a manifestat dreptatea, nu asupra unui om, ci asupra unui pom neînsufleţit şi nesimţitor. Şi-a arătat dreptatea asupra unui smochin de pe marginea drumului, care nu aparţinea nimănui. Deci, prin uscarea acelui smochin, Domnul n-a păgubit pe nimeni, ci, dimpotrivă, a dat tuturor generaţiilor de creştini o învăţătură mai de preţ decât toţi smochinii din lume la un loc.

Aşadar, Domnul a flămânzit de o altă foame, mai adâncă şi mai stringentă, decât foamea firească a oamenilor. El flămânzise de foamea pe care continuă mereu să o aibă, foamea de roadele virtuţii. Pe acestea noi trebuie să le oferim ca o ofrandă de recunoştinţă şi ca o jertfă bine primită înaintea Domnului. Hristos flămânzeşte şi doreşte fierbinte să te vadă şi pe tine, iubite cititor, să mă vadă şi pe mine şi pe tot creştinul, că îşi împlineşte făgăduiala pe care am făcut-o cu toţii, în ceasul sfântului Botez. Că ne lepădăm de satana şi ne împreunăm cu Hristos. El doreşte şi flămânzeşte, să ne vadă creştini adevăraţi, nu numai cu numele creştini. Să ne vadă evlavioşi, drepţi, cu bune purtări, făcători de bine, unelte de folos aproapelui, lucrători ai păcii. Nu vrea să ne vadă aducători de sminteală, nici mărturisitori ai nelegiuirii şi ai lipsei de evlavie, prin cuvintele şi prin viaţa noastră. El nu vrea să ne vadă purtători ai microbilor păcatului, şi unelte ale nedreptăţii şi ale stricăciunii, care, în vremea noastră, s-au întărit foarte mult.

Adesea prezise Domnul că cei ce nu aduc roade bune, cei ce rămân neroditori, vor fi tăiaţi de la orice legături cu Dânsul şi, din această pricină, se vor usca. Acum întăreşte aceste cuvinte ale Sale

printr-o minune simbolică, pentru a ne arăta că nimeni nu scapă de dreptatea Sa dumnezeiască. Iată înţelesul mai adânc al foamei pomnului, în împrejurarea de faţă.

„Şi văzând lângă drum un smochin, a mers la el şi nu a găsit decât numai frunzele; şi i-a zis: Niciodată să nu mai faci roade. Şi îndată smochinul s-a uscat" (v. 19). Smochinii dau întâi frunzele şi apoi roadele. Deci, Domnul văzând în acel smochin un frunziş bogat, a avut toată dreptatea să caute şi rod, dacă nu copt, cel puţin pe cale de a se coace. Dar nu a găsit nimic. Şi de aceea, din gura Lui s-a auzit prima oară un cuvânt de osândă: Să nu mai fie rod în veci în acest smochin. Din acea gură, din care n-au ieşit decât binecuvântări, din acea gură prea lină şi prea dulce, mai dulce decât orice gură omenească, s-a auzit un cuvânt de osândă! Şi acel cuvânt a fost urmat îndată de încetarea vieţii neroditoare a smochinului, de încetarea circulării sevei şi a clorofilei în frunzişul bogat al smochinului. Această încetare a fost desăvârşită şi s-a întâmplat într-o clipă. Dar acest smochin era un simbol şi, prin urmare, tot simbolică este şi osânda, şi minunea.

Simbolul făţarnicilor şi al pedepsirii lor

Smochinul este un pom cu o sevă abundentă, de culoarea laptelui, şi este foarte măreţ la înfăţişare, din pricina frunzelor sale late, de un verde închis. Şi oricine se poate înşela uşor, crezând că un pom cu o coroană aşa de bogată are şi mult rod. Totuşi, acel smochin în care Domnul a căutat roade, nu avea nici măcar o singură smochină! Să luaţi acum smochinul ca simbol al oamenilor făţarnici. Şi ei au belşug de vorbe, făgăduieli, chipuri exterioare şi manifestări în afară, cu care înşeală şi pe cei mai buni oameni, care cred despre ei că sunt nişte persoane importante, cu o viaţă creştină înaltă. În orice slujbe sau servicii îi veţi întâlni pe făţarnici – şi din nenorocire există făţarnici în toate domeniile vieţii – veţi fi amăgiţi,

până când veţi afla că ei sunt doar... nişte făţarnici. Dar şi în rândul oamenilor Bisericii, care au datoria să fie evlavioşi şi să păzească predaniile sfinte cu stricteţe, ipocrizia îmbracă forma cea mai mizerabilă. Căci atât printre iudei, cât şi printre creştini, au existat în diferite epoci oameni, cărora le-a fost suficient să împlinească un tipic exterior de evlavie, prin care să pară oameni credincioşi, în timp ce ei nu au nicio legătură reală cu evlavia şi cu virtutea. Dar adesea făţărnicia unor astfel de oameni nu rămâne numai o înşelăciune nevătămătoare, ci se face o uneltire foarte periculoasă. Un om se arată la început ca un creştin foarte bun, când de fapt el nu are nicio legătură esenţială cu evlavia, pe care însă o speculează în mod ruşinos. Îl vei auzi că ia cerul ca martor şi osândeşte cu asprime pe alţii, care îndrăznesc să calce predaniile părinţilor; „Se duce evlavia...!" strigă ei; dar ei de fapt nici nu cunosc şi nici nu vor să cunoască evlavia adevărată. Alţii se prezintă cu o înfăţişare şi mai înşelătoare: cercetează Biserica după tipic, nu părăsesc Biserica. Aleargă oriunde află că îl vor vedea cei pe care vrea să-i înşele şi să-i speculeze. Nu le este greu unor astfel de oameni să se apropie până şi de Preacuratele Taine, de Sfânta Împărtăşanie, către care este însă de tot străin şi o profanează. Dar mai este ceva şi mai rău, când situaţia de simplu mădular al Bisericii nu-i ajunge făţarnicului pentru scopurile lui nelegiuite. El nu pregetă atunci să ia asupra sa până şi slujirea bisericească, să intre în rândul sfântului cler. El îndrăzneşte un lucru la care nu se poate îndrăzni şi necinsteşte cele sfinte, după cum zice Sf. Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu. El face orice, numai să speculeze şi să facă trafic cu lucrurile sfinte şi dumnezeieşti, profanându-le! Aşadar, acel smochin, în care Domnul a căutat roade, era simbolul unor astfel de făţarnici.

Dar, iubitul meu cititor să ia aminte la stihul Evangheliei, pe care l-am redat mai sus, ca să înţeleagă şi mai bine această minune a Domnului: precum noi oamenii nu căutăm roade în pomii uscaţi

şi goi, ci în cei verzi şi înfrunziţi, tot astfel pretutindeni roadele cele bune, lucrarea virtuţilor, puterea credinţei cea mărturisită cu viaţa şi întoarcerea de la cele rele – le căutăm mai cu seamă la aceia care prezintă manifestările exterioare ale unui creştin credincios şi devotat slujbei Bisericii. În măsura în care mărturiseşti că eşti creştin, în măsura în care Îl primeşti pe Hristos ca Dumnezeu al virtuţii şi al sfinţeniei, în măsura în care te-ai dedicat pe tine însuţi slujbei sfinţitoare a lui Hristos, în aceeaşi măsură este firesc ca tu să fii în realitate aşa cum mărturiseşti că eşti. Şi vei fi în realitate cum mărturiseşti că eşti, dacă şi viaţa ţi se potriveşte cu înfăţişarea exterioară de creştin sau de preot. Iar dacă între înfăţişare şi sufletul tău este nepotrivire, atunci nu eşti nicidecum un creştin adevărat, precum şi smochinul, deşi avea frunziş des, nu era vrednic de numele său, decât dacă ar fi avut în el şi smochine.

Am spus mai înainte că Domnul cere roadele bune ale virtuţii, mai cu seamă de la aceia care mărturisesc că sunt creştini. Dar să nu-şi închipuie nimeni că cei ce au încetat de a mărturisi că sunt creştini, cei ce nu mai cred şi nu prezintă nici măcar frunze, nu au a se teme de nicio pedeapsă şi nu vor fi supuşi la osândă. Din pricina necredinţei lor, ei s-au uscat, ca şi pomul care nu mai dă nici măcar frunze. Ei au tăiat orice comunicare a sufletului lor cu Hristos şi s-au judecat singuri, fiindcă s-au osândit pe sine la lipsa de fericire pe care Hristos o dă celor ce trăiesc în El. Cuvântul Domnului sancţionează în această judecată osânda pe care şi-o fac ei înşişi. Dar aici nu vrem să vorbim de ei, deoarece uscarea smochinului mai adevereşte şi osândirea acelora care au semnele exterioare ale celor credincioşi, dar rămân cu totul neroditori.

Un copac neroditor poate rămâne înfrunzit chiar şi un an întreg şi poate înşela atenţia stăpânului său. Totuşi, vine vremea când nerodirea sa va fi descoperită, pomul va fi tăiat şi în locul lui se va sădi alt pom. Tot aşa se întâmplă şi cu făţarnicul cel

neroditor. Chiar dacă făţărnicia lui reuşeşte să rămână necunoscută un timp şi nepedepsită, amăgind pe alţii şi dând impresia de cinste şi sinceritate vine, vai!, vine în mod inevitabil ceasul în care omul cel făţarnic va suferi consecinţele neruşinării lui înşelătoare. Se poate întâmpla să fie pedepsit încă din lumea aceasta. Adică, se poate să fie descoperit, să-şi piardă orice trecere, nimeni să nu mai creadă în cuvintele şi în făgăduielile lui, nimeni să nu ia aminte la linguşirile şi la plângerile lui. Se poate să-şi piardă încă de aici, din viaţa aceasta, frunzele lui şi să rămână un pom „tomnatic, fără rod, de tot uscat şi dezrădăcinat" (*Iuda* 12). Cum zice Duhul Sfânt. Dar, pe lângă această pedeapsă, li se rezervă făţarnicilor alta şi mai mare. Observaţi că atunci când Hristos a blestemat smochinul, El a pedepsit nerodnicia lui vremelnică printr-o nerodnicie desăvârşită şi veşnică: *„Niciodată, în veci, să nu mai fie rod în tine"!*, a zis Domnul. La fel va lipsi Domnul de orice posibilitate şi prilej de a aduce roade pe acel făţarnic căruia i se dăduseră mijloace de a se lepăda de păcatul său urât şi de-a se face creştin sincer şi roditor, dar acela n-a vrut, rămânând un făţarnic fără roade.

„A te îmbogăţi în fapte bune" este fără îndoială cea mai mare binecuvântare a lui Dumnezeu. Şi de aceea, cel mai mare blestem este: a nu mai avea roadă în veac. Este ca şi cum Dumnezeu i-ar spune făţarnicului: tu voiai cu orice preţ să pari, numai să pari, virtuos, fără să ai roadele virtuţii. Aşadar, niciodată nu le vei mai avea. Poate fi o pedeapsă mai mare decât aceasta? Căci omul care a pierdut orice posibilitate de a lucra virtutea şi bunătatea, care a pierdut orice har de a se schimba şi de a se îndrepta, care a pierdut posibilitatea de a se pocăi şi de a se mântui, este un om uscat. El a pierdut toată bucuria şi toată rourarea sufletească, el a prefăcut sufletul său într-o pustie ca Sahara. Este foarte firesc să domnească într-un astfel de suflet toată răutatea şi să-şi facă tabără în el legiunile de draci. Smochinul uscat nu mai folosea la nimic şi nu

mai avea loc în altă parte, decât numai în foc. Tot astfel creştinul care s-a rupt de Hristos şi s-a făcut de tot neroditor şi s-a uscat, nu are alt loc decât în cuptorul necazurilor. Iată sfârşitul făţarnicilor neroditori pe care îi simbolizează smochinul uscat.

Simbol al poporului evreiesc şi al pedepsirii lui

Dar acest smochin simboliza, în mod special, poporul evreiesc. Poporul acesta era poporul lui Dumnezeu, crescut în mijlocul închinătorilor de idoli, ca o Biserică a Domnului. Singurul scop al existenţei sale, în planul lui Dumnezeu, era să facă faptele adevăratei cucernicii, cu care să arate popoarelor idolatre pe Dumnezeul cel adevărat. Evreii se mândreau că sunt fiii lui Avraam, dar erau departe de a face şi faptele părintelui lor Avraam.

Ei mărturiseau cu gura că aşteaptă pe Mesia, dar când a venit Mesia, L-au primit cu frunze fără rod, cu o evlavie prefăcută. Ei, care trebuiau să-L primească pe Mesia cu braţele deschise, în tot felul L-au surpat. Au ajuns până acolo încât au făcut cea de pe urmă fărădelege: au luat cu mâinile lor nelegiuite pe adevăratul Mesia şi L-au omorât cu cea mai îngrozitoare moarte. De aceea, se apropie ceasul osândirii lor, pentru prefăcătoria lor cea răutăcioasă şi neroditoare.

Anunţarea dinainte a osândei acestui popor, Domnul o exprimă prin cuvintele: „Niciodată din tine (ca popor şi ca biserică) să nu mai fie rod în veac". Niciodată din tine să nu mai iasă nimic bun în veacul acesta, cu excepţia doar a celor ce vor crede în Mine. Vei fi lipsit de harul pe care îl aduce Fiul lui Dumnezeu. Vei rămâne o Biserică pustie şi fără roade. Vei cădea din rău în mai rele, până când orbirea şi uscăciunea conducătorilor tăi îţi vor aduce desăvârşita uscare. Cinstea de care te bucurai, ca popor al lui Dumnezeu, se va preface în ruşine. Cântecele, proorociile,

templul, preoţia, jertfele şi praznicele şi toată slava poporului vor cădea şi se vor risipi, ca nişte frunze uscate, în vântul toamnei.

Ce profeţie amănunţită! Toate acestea s-au împlinit până în cele mai mici amănunte, mai ales din clipa în care chiar ei înşişi, evreii, au cerut să se împlinească blestemul lor: „Sângele Lui asupra noastră şi asupra copiilor noştri" (*Mt* 27, 25). Şi cu adevărat a căzut sângele Domnului în primul rând asupra acelora care ca cei dintâi au luat parte la înfricoşata nelegiuire a răstignirii. Iuda a murit printr-o sinucidere rea. Irod a murit în exil şi în necinste. Pilat, scos din funcţia sa şi exilat, şi-a sfârşit nefericita viaţă prin sinucidere. Casa lui Anna a fost împrăştiată şi distrusă, ca şi poporul cel nebun, iar fiul lui Anna a fost ucis pe drumuri, fără nicio slavă. Numeroasa mulţime, care a asistat la nelegiuita răstignire şi mai cu seamă fiii lor, au suferit nenorociri greu de descris, în vremea asediului şi a distrugerii Ierusalimului. În istoria universală cucerirea Ierusalimului de către romani rămâne o cruzime fără precedent. Pentru că nu au recunoscut pe Hristos ca singurul şi adevăratul lor împărat, evreii au strigat înaintea lui Pilat că nu au împărat afară de Cezar. Şi iată, peste puţin timp Cezarul a stins în sânge cenuşa arzândă a vestitului templu, pe care l-a pângărit şi l-a ars. Evreii au silit pe Romani să-L răstignească pe Hristos. Dar a venit şi ceasul în care Romanii au răstignit cu miile pe evrei, tocmai pe ei, care socoteau crucea ca pe o unealtă a blestemului. Atâţia iudei au fost răstigniţi după distrugerea Ierusalimului, încât Romanilor nu le mai ajungea lemnul pentru facerea crucilor, după cum ne încredinţează istoricul evreu Iosif Flavius. Evreii au dat treizeci de arginţi pentru nepreţuitul sânge al Mântuitorului, dar iată acum ei erau vânduţi robi cu miile, pe câte un dinar. Au preferat pe răufăcătorul Varava în locul lui Mesia, dar ei n-au mai văzut pe Mesia. Evreii într-un glas au luat asupra lor vinovăţia pentru vărsarea sângelui nevinovat şi sfânt, dar cele din urmă pagini ale istoriei lor s-au înecat în râuri,

de sânge, vărsat de ei. Au respins într-un glas, cu nelegiuire, darurile cele mai sublime ale lui Dumnezeu, pe Fiul cel Unul Născut, pe care L-a trimis Tatăl, dar de atunci au fost osândiţi să nu producă nimic bun în lume. Fac excepţie acei iudei care s-au încreştinat. De atunci ei rătăcesc în mijlocul altor naţiuni şi popoare, ca un popor rătăcitor, care nu are alt scop decât să strângă bani, să slujească pe Mamona şi să uneltească împotriva creştinismului.

Iată cum s-a împlinit asupra evreilor blestemul simbolic, aruncat de Domnul asupra smochinului neroditor. Dar acest blestem, iubite cititorule, intră în vigoare împotriva oricărei naţiuni, împotriva oricărui popor care se face smochin, de la care Domnul aştepta roade, iar el nu le dă. Acest blestem este şi o proorocire, a cărei putere şi împlinire durează până la sfârşitul veacurilor. Şi vai de acel popor care urmează purtarea iudeilor! Va fi osândit cu osânda lor.

Acesta este înţelesul minunii. Ea era un simbol plin de învăţăminte pentru nişte întâmplări pe care acum oricine le cunoaşte din istorie. De aceea partea cea încă neîmplinită a blestemului este cea mai importantă. Şi ea se referă la osândirea definitivă a oricărui prefăcut neroditor.

Puterea Domnului

Nu era cu putinţă ca această minune să nu producă o impresie vie asupra ucenicilor şi să nu-i dea Domnului prilejul să-i înveţe vrednicia credinţei: „*Văzând ucenicii, s-au mirat zicând: Cum s-a uscat smochinul îndată?*" (v. 20). De îndată ce a fost auzită vorba de osândă a Domnului, imediat viaţa neroditoare a acelui pom a încetat şi frunzele lui au început să cadă. Iar în ziua următoare, văzând ucenicii smochinul uscat din rădăcină, au fost adânc impresionaţi. Deşi văzuseră atâtea alte minuni mai mari ale Domnului, totuşi

atunci au fost tare uimiţi, căci puterea pedepsitoare a lui Dumnezeu uimeşte pe oameni, mai mult decât bunătatea Sa cea milostivă. Dacă cineva ia în considerare înţelesul alegoric al minunii, adică dreptatea dumnezeiască, care pedepseşte pe oamenii neroditori de fapte bune, va fi cuprins nu numai de uimire, ci şi de frică.

Şi totuşi, acest adevăr de temut este de o covârşitoare importanţă. Şi noi, fiecare trebuia de mult să ne fi gândit la acest adevăr. Aceeaşi putere, care a uscat la acel moment smochinul, o plantă care are cea mai multă sevă din toate plantele, după cum explică Ioan Gură de Aur, aceeaşi neasemănată putere va tăia într-o clipă firul vieţii oamenilor neroditori şi neîndreptaţi, cu toate abuzurile lor. De îndată ce Domnul va zice cuvintele acestea îngrozitoare: „Mergeţi de la mine blestemaţilor", în aceeaşi clipă ei vor pierde orice legătură cu Hristos, care este izvorul vieţii. În aceeaşi clipă va începe pentru ei viaţa cea uscată şi lipsită de rouă, a chinurilor şi a necazurilor. De altfel, sunt multe pilde ale puterii dumnezeieşti, care pedepseşte câteodată pe oameni şi în viaţa aceasta. Istoria şi experienţa contemporană ne arată că abateri mari şi nelegiuite au fost înălţate şi lăudate un timp. Ca şi smochinul cel neroditor şi zadarnic. Dar a venit, pe nepusă masă, şi ceasul în care oamenii, lucrătorii nelegiuirilor, s-au uscat, s-au răsturnat, s-au distrus! Aceste întâmplări, care dovedesc adevărul despre dreptatea pedepsitoare a lui Dumnezeu sunt atât de clare, încât este o nebunie sau o uşurătate pentru creştin, să rămână indiferent în faţa lor şi să meargă, cu ochii legaţi, în prăpastia fără fund a osândei.

Aşadar, Domnul, răspunzând uimirii ucenicilor, a arătat că numai credinţa neîndoită şi lucrătoare de minuni poate să facă fapte ca acestea, şi încă şi mai mari: *„Amin, zic vouă, dacă aţi avea credinţă şi nu v-aţi îndoi, nu aţi face numai minunea cu smochinul, ci dacă veţi zice muntelui acestuia ridică-te şi aruncă-te în mare, se va face; şi orice veţi cere în rugăciune cu credinţă, veţi primi"* (v. 21-22). Aici Domnul

vorbeşte despre acea credinţă făcătoare de minuni, pe care o dădu-se El ucenicilor Săi şi multor sfinţi, ca pe o harismă specială. Această credinţă împlineşte fapte mari, minuni uimitoare. Dar credinţa trebuie să fie neapărat neîndoită. În sufletul care are această harismă, să nu intre niciodată nesiguranţa, îndoiala, şovăirea în ce priveşte puterea credinţei în făgăduiala lui Dumnezeu. Îndoiala zădărniceşte lucrarea credinţei şi împiedică eficacitatea ei. Dar tot îndoiala distruge şi slăbeşte şi credinţa comună a credincioşilor de rând. Tot îndoiala face ca întâmplările vieţii noastre să fie de două ori mai greu de suportat: pentru că ne îndoim şi ne târguim în privinţa puterii credinţei în general şi mai ales a puterii lui Dumnezeu. Ne îndoim de dragostea Lui cea cu purtare de grijă, de pedagogia Lui cea părintească, de milostivirea Lui cea iertătoare. Şi rezultatul acestei îndoieli sunt grijile noastre neliniştite, necazurile inevitabile, gândurile noastre de deznădejde şi cuvintele noastre fără rost. Ce microb îngrozitor, aducător de moarte, pentru sufletul şi pentru viaţa noastră, este necredinţa, lipsa de încredere totală în cuvintele Mântuitorului!

Totuşi, când acest microb nu strică credinţa făcătoare de minuni, atunci: *„Şi dacă veţi zice muntelui acestuia du-te şi aruncă-te în mare, se va face"*. Mântuitorul se găsea în faţa Muntelui Măslinilor şi este foarte posibil că vorbeşte despre acest munte. Munţii sunt îndeosebi simbolul lucrurilor nemişcate şi stabile. Aşadar, tocmai pe ei îi ia Domnul ca pildă pentru ca să arate că, orice lucru, oricât de imposibil de împlinit pentru puterile omeneşti, este posibil şi uşor pentru puterea credinţei făcătoare de minuni. Tocmai în aceasta rezidă puterea măreaţă a omului neputincios. Din clipa în care omul îşi pune existenţa sa cea neputincioasă în comunicare cu izvorul atotputerniciei, cu Dumnezeu, prin credinţă în Domnul, participă şi el pe deplin la puterea dumnezeiască. Atunci se preface omul într-un domnitor puternic al pământului, ba încă şi într-un locuitor al cerului. Precum o mică maşină mecanică, când este pusă

în contact cu o sursă de energie electrică, capătă o putere atât de mare, încât pune în mişcare întregul mecanism al căilor ferate, tot aşa, ba într-o şi mai mare măsură, capătă putere credinciosul, când intră în contact cu Hristos, printr-o credinţă neîndoită.

Ba mai mult: credinţa neîndoită este cea mai bună cale şi mijlocul de nelipsit pentru dobândirea cererilor făcute în rugăciune, adaugă Domnul. Credinţa cea neîndoită, pe de o parte, trezeşte sufletul la rugăciune, iar pe de altă parte, îi dă siguranţa neabătută că va primi în general toate cele de nevoie, şi în special, câte le cere. Adică, toate câte sunt după voia lui Dumnezeu în interesul credincioşilor, şi câte, în chip special, le cere fiecare credincios în împrejurările speciale ale vieţii sale.

Dar, din nefericire, în această privinţă cei mai mulţi dintre noi şchiopătăm. Suntem de acord că Dumnezeu poate să ne dea orice, dar când ajungem în împrejurări speciale, în care ar trebui să-I cerem Domnului un dar sau altul, atunci ne lipseşte credinţa. Atunci ne îndoim, nu avem statornicie, şi, desigur, această purtate nu este nici pe placul lui Dumnezeu, nici în interesul nostru propriu. Lui Dumnezeu îi apare necredinţa noastră ca o răzvrătire împotriva dragostei Sale, ca o lipsă de încredere în adeveritatea cuvintelor Sale. Iar pentru interesul nostru, este o piedică şi o putere potrivnică, care porneşte de la noi, dar se luptă împotriva noastră.

Iată care este învăţătura preţioasă a acestei minuni excepţionale. Domnul a dovedit prin ea puterea Sa, care va pedepsi răul, va osândi, în mod sigur, răul neîndreptat. Dar a mai arătat, totodată, Domnul că rugăciunea, împreunată cu credinţa neîndoită, poate să evite osânda în veşnicie; iar în lumea aceasta să facă orice lucru care pare cu neputinţă puterii omeneşti. Cu adevărat, mare şi foarte mare este puterea rugăciunii făcută cu credinţă. Avem la dispoziţia noastră unealta aceasta atotputernică şi totuşi o ignorăm sau nu-i dăm nicio importanţă. Căutăm puterea şi fericirea în bani, în serviciu, în darurile

sărace ale lumii acesteia. Dar, din nefericire, niciunul din bunurile lumii nu pot corespunde nevoilor şi dorurilor adânci ale sufletului omenesc. Toate ale lumii sunt nişte elemente sărace, cu toată aparenta lor bogăţie şi fală. Numai credinţa cea dreaptă, cea statornică, cea care, prin rugăciune, pune pe creştin în nemijlocită legătură cu Hristos, izvorul fericirii, poate să dobândească orice cere şi toate câte alcătuiesc adevărata fericire, în vederea căreia am fost zidiţi.

Partea a II-a

MINUNI FĂCUTE ASUPRA OAMENILOR, VINDECAREA DE BOLI MORTALE (INCURABILE)

Capitolul I

VINDECAREA FIULUI OMULUI ÎMPĂRĂTESC

(*In* 4, 46-54)

Întâlnirea Domnului cu omul împărătesc

Din Samaria, unde Domnul descoperise samaritencii acele mari adevăruri, pe care le expune Sf. Evanghelist Ioan în primele patruzeci şi două de versete ale acestui capitol, a mers Iisus iarăşi în Cana Galileii, unde prefăcuse apa în vin. La întoarcerea Sa în Galileea, Domnul a cercetat iară şi acel orăşel, în care făcuse prima Lui minune publică. Iar Sf. Evanghelist menţionează această minune, ca să ne prezinte, prin contrast, adâncimea credinţei samaritenilor, care, deşi nu văzuseră minuni, au primit învăţătura Domnului. O pune în opoziţie cu galileenii, care vă-

zuseră atâtea minuni ale Domnului şi totuşi nu se treziseră la o dispoziţie sufletească potrivită pocăinţei.

Totuşi, Domnul nu părăseşte pe cei zăbavnici la credinţă. Deci, a venit iarăşi în Cana, de astă dată fără să fie chemat, ca să întărească şi mai mult credinţa locuitorilor de acolo, pe care ei o aveau în urma primei minuni. Vedeţi dar că Domnul ne cercetează şi atunci când noi nu-L chemăm. Este de-ajuns ca El să întrevadă, în fundul sufletului nostru, o oarecare dispoziţie spre bine şi spre îndreptare.

Faptul că Domnul S-a întors în Galileea interesa nemijlocit şi pe un oarecare locuitor din Capernaum, care avea nevoie de intervenţia minunată a Domnului: *„Şi era în Capernaum un om împărătesc al cărui fiu era bolnav, acesta auzind că Iisus a sosit din Iudeea în Galileea, s-a dus la El şi L-a rugat să se coboare şi să vindece pe fiul său. Căci urma să moară"* (v. 46-47). Acest om împărătesc era, fie coborâtor din neamul regesc al lui Irod, fie un oarecare demnitar al curţii lui Irod. În amândouă cazurile expresia de om împărătesc se întrebuinţa pe acea vreme. Nu se menţionează de ce boală suferea fiul lui. Dar simptomul caracteristic era fierbinţeala, iar bolnavul îşi trăia ultimele clipe. Şi nu puteau să-l salveze nici avuţiile, nici demnitatea de curtean şi situaţia înaltă a tatălui său. Căci bolile şi moartea nu cruţă absolut pe nimeni. Adesea se întâmplă în casele bogaţilor şi ale titraţilor întâmplări atât de dramatice şi de zguduitoare, iar în dosul perdelelor scumpe de la uşile palatelor, se petrec adesea asemenea tragedii, încât mulţi săraci par de invidiat, faţă de astfel de bogaţi. Cei ce au bogăţie şi situaţii înalte, fără să aibă o educaţie creştină mai adâncă, când, din anonimatul şi din micimea lor, sunt înălţaţi la o poziţie importantă, se zăpăcesc cu totul şi supraestimează în mod cu totul exagerat slujba pe care o au şi care le procură banii sau cinstea, de care se bucură. Acest fenomen este foarte obişnuit şi se întâmplă curent

în societate. Aceşti îmbogăţiţi, care altă dată nu au avut nimic, nu pot să înţeleagă zădărnicia înşelătoare a lumii, nici să-şi afle mântuirea, dacă Dumnezeu nu-i cercetează cu mijloace pedagogice aspre şi grele. Inima lor se înmoaie anevoie; cu greu se smeresc, ca să se închine lui Hristos, în situaţii obişnuite şi prin mijloace binefăcătoare. A merge la Biserică, a sta în rând cu tot norodul şi a primi acolo pe împăratul lumii în rând cu toţi credincioşii, este pentru aceşti îmbogăţiţi o cădere din demnitatea lor, o micşorare. Dar, când momeala durerii, cu care Dumnezeu încearcă să-i atragă spre adevăr, se înfige în inima lor, atunci se smeresc şi aleargă la Hristos. Atunci apelează la oamenii pe care până atunci i-au socotit de nimic, faţă de înălţimea poziţiei lor, şi le cer acestora să-i ajute prin rugăciunile lor. Aceasta este de obicei lucrarea durerii în sufletele unora: îi face să se smerească.

Întrebarea este dacă acel om împărătesc s-ar fi apropiat de Hristos, amestecându-se cu mulţimea, deşi auzise că un mare învăţător a venit în ţinutul său. Totuşi, durerea fiului îl face pe tată să întâmpine pe Hristos ca un rugător smerit, din rândurile poporului. E clar că Dumnezeu nu vrea să întrebuinţeze astfel de mijloace dureroase ca să atragă pe oameni la adevăr. Dar noi, prin necredinţa noastră, Îl silim pe Bunul Părinte s-o facă. Tot aşa, un tată nu vrea să întrebuinţeze mijloace aspre şi dureroase faţă de copii, ca să-i educe. Dar când vede că mijloacele blânde şi moi nu aduc rezultate, atunci chiar dragostea lui faţă de copii îl sileşte să întrebuinţeze şi nuiaua pedagogică. Aceasta, e drept, produce durere, dar aduce şi efectul dorit.

Pe lângă acestea, trebuie să notăm şi întâmplarea fericită că, atât în timpul Domnului, cât şi în toate epocile, n-au lipsit bogaţi, demnitari, nobili şi titraţi, care au fost următori bine cinstitori ai lui Hristos, fie şi într-o mai mică măsură. Iosif şi Nicodim, bărbaţi avuţi, cu educaţie aleasă şi cinstiţi de popor, Ioana, soţia

lui Huza de la curtea lui Irod, curtenii împăratului de atunci, pe care îi aminteşte mai târziu Sf. Apostol Pavel, precum şi mulţi alţii, în vremurile de mai târziu, au fost astfel de oameni. Ba chiar autocratorii Bizanţului, care se suiseră pe tronul împărătesc, îmbrăcând purpura, precum marele Constantin, Teodosie şi Iustinian, au adorat pe Hristos ca nişte simpli muritori şi au primit Cinstitele Taine în rând cu tot poporul. Nici astăzi nu lipsesc demnitari, oameni deosebiţi prin înţelepciune şi ştiinţă, care sunt credincioşi lui Hristos şi evlavioşi. Aceştia, prin credinţa lor adâncă, fac de nescuzat purtarea fraţilor lor, care socotesc credinţa şi viaţa evlavioasă ca o cădere din personalitate.

Faptul că omul împărătesc, despre care vorbim aici, aparţinea categoriei de bogaţi care trăiesc departe de Hristos, ni-l dovedeşte răspunsul mustrător al Domnului. Când omul împărătesc a cerut să vină Domnul la Capernaum, ca să-i vindece fiul, răspunsul a fost cam aspru: *„Deci a zis Iisus către el: Dacă nu vedeţi semne şi minuni, nu credeţi"* (v. 48). Adică nu credeţi decât numai atunci când vedeţi semne – care înseamnă minuni în general – şi minuni – care sunt lucruri peste legile firii. Nu este totuşi mai puţin adevărat că omul acela avea oarecare credinţă. Căci această credinţă l-a îndemnat să alerge la Hristos. El credea că Hristos este în stare să-i salveze fiul de la moarte, lucru pe care medicii şi vracii nu putuseră să-l facă. Credinţa aceasta a tatălui era încă neputincioasă şi nedesăvârşită. De aceea el credea că Domnul trebuia să se coboare la Capernaum, să se afle lângă patul bolnavului, să-i facă oarecare semne văzute, ca să-l poată vindeca. Omul acela nu credea câtuşi de puţin într-o vindecare la distanţă. Nu ştia că spaţiul şi timpul nu sunt piedici pentru lucrarea făcătoare de minuni a Domnului. El credea doar că Domnul are putere să vindece o boală, dar nu credea că poate învia pe cineva din morţi. De aceea Îl roagă pe Iisus să vină în Capernaum până nu-i moare copilul.

Dar să luăm seama bine că Domnul nu s-a sfiit de situaţia înaltă a omului împărătesc, nici de bogăţia lui, ci i-a mustrat, aşa cum ar fi mustrat pe orice om care ar fi arătat o credinţă mică şi nedesăvârşită. Căci Domnul nu caută niciodată la faţa omului şi nu părtineşte pe nimeni. Slujbele înalte nu micşorează niciodată răutatea şi vina, nici nu schimbă păcatul în virtute. Oricât ar căuta să înfăţişeze şi răutatea lor aurită prin situaţia şi prin fala lor aristocratică, nu vor putea s-o preschimbe în virtute. Nimeni, oricât de înaltă i-ar fi situaţia în societate, nu poate evita mustrarea Domnului, dacă ar merita-o. Dar aceste mustrări ale Domnului nu sunt niciodată făcute în scopul de a umili şi a izola pe cel mustrat, lăsându-l părăsit. Întotdeauna ele au în vedere îndreptarea unei greşeli; mustrarea Domnului urmăreşte să pregătească sufletul celui mustrat pentru primirea harului şi a milei lui Dumnezeu. Accentuăm în chip special această caracteristică importantă a mustrărilor Domnului, care se deosebesc atât de mult de mustrările oamenilor. Oamenii mustră de obicei din egoism, din împătimire şi din nedreptate, cu scopul de a însingura şi a umili pe cel mustrat. Domnul însă mustră şi smereşte, ca să poată cinsti şi înălţa mai apoi.

Prin mustrarea făcută omului împărătesc, Domnul a arătat cu cât sunt mai prejos iudeii decât samaritenii. Căci omul împărătesc, pe de o parte era Iudeu, iar pe de alta nu prezenta dispoziţiile sufleteşti ale iudeilor adevăraţi. Deci, mustrarea avea înţelesul următor: Iată samaritenii pe care voi, iudeii, îi dispreţuiţi atât de mult, zicând despre ei că sunt închinători de idoli, au primit credinţa în Mine cu mult mai multă uşurinţă decât voi, iudeii. Samaritenii au arătat un mai mare interes pentru mântuirea sufletelor lor, decât arătaţi voi. Voi, iudeii, vă mândriţi că sunteţi fiii lui Avraam, dar prin trufia voastră rămâneţi uscaţi şi neroditori. Voi nu-Mi cereţi decât minuni de vindecare a bolilor trupeşti. Cu alte cuvinte, Domnul li se părea iudeilor bun, numai în măsura în care îi vindeca de boli

trupeşti. Dacă însă Domnul ar fi încetat să-i vindece, n-ar mai fi crezut probabil niciunul.

Cu toată această mustrare dreaptă, omul împărătesc aşteaptă. Stă lângă Iisus şi Îl roagă: *„Doamne, coboară-Te, până nu moare fiul meu"* (v. 49). Omul împărătesc primeşte mustrarea şi numeşte pe Hristos, cu mult respect, Doamne. El întrebuinţează cu privire la cel bolnav cuvintele dulci inimii părinteşti: „fiul meu", copilaşul meu. Aceste cuvinte fac rugăciunea omului şi mai mişcătoare. El aşteaptă deoarece Domnul, mustrându-l, a arătat că se interesează de sufletul care bolea de necredinţă. El avea să se intereseze desigur şi de boala trupească, de care pătimea fiul său: Dar Hristos nu vindecă pe copil mai înainte de a vindeca împuţinarea de credinţă a tatălui.

Căci Domnul întrebuinţează întotdeauna metoda următoare, nu procedează la tămăduirea trupească a noastră, a oamenilor, înainte de a se îngriji în primul rând de tămăduirea sufletelor noastre. Iar această metodă să o înţelegem bine, noi toţi. Căci mulţi se grăbesc să se roage, să cheme şi să caute pe Dumnezeu, la vreme de boală, ca să-i vindece. Dar prin tămăduirea trupurilor se pune de cele mai multe ori o mare piedică în tămăduirea sufletelor de boala păcatului. Şi este nevoie ca omul să se îngrijească în primul rând de tămăduirea sufletului, să se pocăiască, să se mărturisească, să tăgăduiască – întoarcerea de la păcat şi o viaţă nouă, ca apoi abia să caute şi să primească tămăduirea trupului.

Tămăduirea bolnavului și urmările ei

Şi totuşi Domnul, plecându-se la neputinţa credinţei acelui biet om şi la răbdătoarea lui rugăciune, lucrează minunea de la distanţă: *„Îi zice Iisus lui: Mergi, fiul tău trăieşte"* (v. 50). Prin această minune, Domnul ne învaţă următoarele mari adevăruri: mai întâi, acea particularitate, foarte importantă, a puterii Lui, prin care

El poate, nu numai să vindece boli mortale, ci şi să le vindece de la distanţă, fără să viziteze pe bolnav, fără să zică vreun cuvânt către bolnav, fără să-i facă ceva văzut. Precum soarele, care se află la distanţă de miliarde de kilometri, trimite de acolo razele lui înviorătoare, tot aşa – ba încă neasemănat mai mult – Creatorul soarelui. Soarele Dreptăţii, trimite razele Lui făcătoare de minuni şi darurile Sale tămăduitoare din nemărginire, către oricare din oamenii de pe lume. *„Şi nu este cine să se ascundă de căldura lui"*, cum zice Psalmistul. N-a vrut Domnul să Se coboare la Capernaum, dar un singur cuvânt de al Său a fost de-ajuns, ca să aducă, de departe şi imediat, rezultatul pe care omul împărătesc îl aştepta abia mult mai târziu, după ce Domnul va fi mers la Capernaum. Acest lucru are o mare însemnătate: atunci când Domnul refuză un dar pe care îl cerem, ne dă un altul, mai înalt şi mai mare decât ne aşteptam, şi mai curând.

El refuză, de pildă, să te scoată dintr-un necaz mare, fapt pentru care tu te rogi cu toată căldura; dar îţi dă în schimb puterea de a dobândi virtutea de mult preţ a răbdării.

În al doilea rând, Domnul ne dă o importantă dovadă a milostivirii Sale. Rugăciunea răbdătoare a omului împărătesc, care se afla într-o adevărată agonie, temându-se că orice clipă ce trece apropie pe fiul său de moarte, a biruit pornirea mustrătoare a Domnului şi I-a trezit mila. Căci Domnul ne mustră, ca să înţelegem neputinţa sufletului nostru, dar, în acelaşi timp, Se îndură de noi „precum se îndură un tată de fiii săi". Prin urmare, cei ce sunt sub povara necazurilor, să nu se neliniştească, nici să nu-şi piardă răbdarea, căci vor vedea venind şi timpul slobozirii lor. Să aibă răbdare, chemând pe Domnul, chemând mila Lui asupra lor.

Ceea ce Domnul urmărea prin mustrarea pe care o făcuse omului împărătesc s-a împlinit prin porunca pe care i-o dă Domnul,

să se ducă la casa sa, unde îşi va găsi fiul sănătos. Această poruncă a pus la încercare pe omul împărătesc. Era încercat, dacă trebuie să creadă că Domnul a putut să vindece pe fiul său numai cu cuvântul. Şi totuşi; *„A crezut omul împărătesc cuvântul pe care i-l spusese Iisus şi a plecat"* (v. 50). Domnul îi spusese, du-te, pleacă. Iar el, ca o dovadă a credinţei sale, care acum se întărise, a plecat. El nu aduce Domnului nicio învinuire, nici nu-L roagă mai mult să vină în Capernaum. Fiindcă acum el credea în atotştiinţa Domnului şi în atotputernicia Lui, care de la distanţă l-a încredinţat despre rezultatul minunii. El credea în atotputernicia Domnului că, de la distanţă şi printr-un singur cuvânt, va aduce rezultatul dorit: vindecarea. I-a fost de-ajuns un cuvânt al Domnului. Sufletul i s-a liniştit, deşi nu vedea realitatea minunii cu ochii săi trupeşti. Tocmai în aceasta constă esenţa credinţei; să primeşti, ca pe un lucru de nediscutat şi văzut cu propriii tăi ochi, un lucru pe care nu l-ai văzut, dar îţi este de-ajuns că te încredinţează despre el Domnul, Cel de care nu te poţi ascunde. Cel prea adevărat, vrednic de toată încrederea. De aceea şi Duhul lui Dumnezeu zice prin dumnezeiescul Pavel: „Credinţa este încredinţarea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor celor nevăzute" (*Evr* 11, 1).

Dar credinţa în Domnul, cel vrednic de încredere, îşi află apoi în evenimente şi în realitate o adeverire deplină şi nemincinoasă. Şi iată dovada pe care Domnul i-o dă omului împărătesc ca să-i confirme credinţa: *„Şi pe când el se întorcea, robii lui l-au întâmpinat şi l-au vestit zicând că fiul tău trăieşte"* (v. 51).

I-au anunţat vindecarea, pe de o parte ca s-o afle şi să se bucure cât mai repede, pe de alta, ca să nu mai supere pe Domnul cu osteneala venirii la Capernaum, după cum credeau ei. Când a auzit tatăl copilului vestea pe care o aştepta: *„Şi a aflat deci de la slugi ceasul în care i-a fost mai bine. Deci i-au spus că ieri, în ceasul al şaptelea, l-au lăsat frigurile. Aşadar, tatăl a cunoscut că ceasul acela a*

fost vremea în care Iisus i-a zis: fiul tău trăieşte. Şi a crezut el şi toată casa lui" (v. 53-54).

Mai întâi trebuie să luăm seama la următoarele două împrejurări importante. Pe de o parte că, atunci când omul împărătesc a cerut informaţii despre ceasul în care fiul său s-a vindecat, a primit răspunsul: ieri, în ceasul al şaptelea, l-au lăsat frigurile. Nu i s-a răspuns că în jurul ceasului al şaptelea au început să-l lase frigurile. Ci i s-a răspuns în mod precis, în ceasul al şaptelea l-au lăsat frigurile, ceea ce înseamnă că frigurile l-au lăsat într-o clipă. Vindecarea n-a fost gradată, ca în cazul unei vindecări naturale, ci dintr-odată, în ceasul al şaptelea. Căci atotputernicul cuvânt al Domnului îşi produce efectul, nu ca medicina, pe cale firească şi cu zăbavă, ci într-o singură clipă, împotriva legilor firii. Legile firii cer o vreme îndestulătoare, ca să întoarcă pe bolnav la starea de sănătate, şi această vreme se numeşte convalescenţă. Vedem că în cazul acesta, n-a fost nevoie de aşa ceva.

Pe de altă parte, tatăl copilului a înţeles că, în ceasul în care el stătea de vorbă cu Domnul, chiar în acel ceas s-a întâmplat vindecarea. Deoarece între cuvântul Domnului şi realizarea lui nu se interpune nici vremea, nici vreo altă piedică. Sincronismul şi conglăsuirea, până în cele mai mici amănunte, a celor poruncite de Domnul cu împlinirea lor, au ca efect armonia în lucrările Proniei şi ale guvernării dumnezeieşti. Noi putem vedea foarte bine această armonie în natură, mai ales în mişcarea corpurilor cereşti. În natură toate se împlinesc în ceasul lor, în clipa hotărâtă dinainte cu amănunţime de purtarea de grijă a lui Dumnezeu, care chiverniseşte lumea. Compară armonia aceasta cu poruncile şi prevederile celui mai puternic dintre oameni şi vei vedea câtă deosebire este între ele. Aici, în purtarea de grijă a lui Dumnezeu toate se hotărăsc până în cele mai mici amănunte şi se împlinesc fără piedică. În hotărârile şi prevederile oamenilor este zăbavă,

nepotrivire, piedici neprevăzute şi de netrecut, care zădărnicesc porunca, sau fac de minciună prevederea omenească. Această amănunţime în împlinirea poruncilor Domnului o putem observa astăzi în tămăduirile spirituale. De îndată ce se dă din cer iertare de păcate celui ce se pocăieşte, numaidecât apar în sufletul aceluia uşurarea, pacea şi liniştea. Dar acum trebuie să mai adăugăm şi aceasta: am spus mai sus că meritul credinţei constă în faptul că primim desăvârşit cele pe care nu le vedem, când cuvântul Domnului le adevereşte. Dar, după ce primim cuvântul Domnului, nimeni nu ne opreşte să strângem în mintea noastră informaţii lămuritoare şi dovezile, care să sporească credinţa noastră, până ajunge o încredinţare de nezdruncinat. Hristos cheamă pe tot omul să creadă în adevărul Său dumnezeiesc, fără şovăială. Totuşi, Dumnezeu nu interzice cercetarea. Iar cercetarea atentă şi compararea cuvintelor lui Dumnezeu cu acţiunile Sale întăreşte şi sporeşte credinţa aceasta. Pentru că cititorul şi cercetătorul atent nu va găsi niciodată contrazicere, fals sau disonanţă între cuvintele şi acţiunile Domnului. Dimpotrivă, cercetătorul va afla că toate câte a zis Domnul corespund pe deplin cu acţiunile Sale. Câte Domnul a făgăduit, a şi împlinit, până în cele mai mici amănunte. Aşadar şi omul împărătesc din Evanghelia noastră, socotind ora în care i-a spus Domnul Iisus că fiul lui trăieşte, a aflat că în acelaşi ceas s-a schimbat cu totul starea copilului. Tatăl a crezut în cuvântul Domnului şi apoi, din realitatea lucrurilor, s-a încredinţat pe deplin. A cercetat apoi lucrurile şi a aflat cuvântul Domnului încă şi mai vrednic de crezare. Acest lucru ar trebui să-l facem şi noi. Meditând cu râvnă cuvântul Domnului, vom afla din lucrările Sale marea Lui dragoste faţă de noi oamenii. Şi invers, cercetând întâmplările vieţii noastre, vom cunoaşte din ele dragostea Domnului şi astfel vom avea un ajutor puternic în înţelegerea cuvintelor dumnezeieşti. Vom afla astfel că fiecare zi

a vieţii noastre este o împlinire a cuvântului dumnezeiesc din Sf. Scriptură.

La sfârşitul povestirii, Sf. Evanghelist evidenţiază efectul fericit al minunii: „A crezut el şi toată casa sa". Credinţa tatălui s-a ridicat la o treaptă mai înaltă, căci el a crezut că Hristos este Mesia, Mântuitorul. Şi astfel a intrat în calea mântuirii. De aici putem şi noi vedea că unele întâmplări ale vieţii noastre, şi mai cu seamă acelea care par dureroase, aduc cu ele atâta binecuvântare, produc rezultate atât de fericite, încât numai ele pot să deschidă inima noastră, pentru ca ea să primească pe Mântuitorul prin credinţă. Căci numai acela este creştin, care primeşte în inima sa pe Iisus Hristos în calitate de Mântuitor.

Domnul are foarte multe mijloace cu care să atragă inimile spre mântuire, dar tot necazurile, care sunt mijloacele de educaţie cele mai obişnuite ale Domnului, par mijlocul cel mai eficace. Să dăm slavă numelui Său pentru acest lucru!

Pe de altă parte, vedem că familia întreagă s-a făcut părtaşă la credinţa tatălui. Deoarece copilul bolnav era persoana asupra căreia se concentra dragostea întregii familii, cum se întâmplă în toate casele. Iar pilda tatălui şi felul cum el a povestit minunea, au prezentat o dovadă sigură despre puterea lui Hristos, după cum spune Sf. Ioan Gură de Aur. Dar să ia bine aminte cititorii care au copilaşi. Exemplul părinţilor are cea mai mare influenţă asupra tuturor celorlalţi membri ai familiei. Părintele este un educator zilnic, prin faptele sale. Învăţătura sa este convingătoare, într-o foarte mare măsură şi poate să atragă la adevăr şi să formeze spre bine familia întreagă. Iar când un părinte intră el însuşi în şcoala credinţei şi a virtuţii creştine, nu poate avea o fericire mai mare, decât să fie urmat, în această cale, de soţia şi de copiii săi, ca să poată zice: *„Iată eu şi pruncii pe care mi i-a dat Dumnezeu"*. Ce schimbare, ce bucurie şi fericire într-o astfel de casă, care a fost călăuzită spre

Hristos, fie şi prin boli şi necazuri în cele materiale, dar a fost vindecată de acele îngrozitoare maladii microbiene, care distrug sufletul. Acestea sunt: mânia, egoismul, nesupunerea, feluritele scăderi şi patimi, care aduc dezordine într-o casă. Cei ce scapă de aceste rele, dobândesc pacea şi dragostea. O! toată familia va binecuvânta acea zi, în care bunul Dumnezeu şi Părinte a cercetat-o prin necazuri şi a lucrat în ea un rezultat atât de fericit!

VINDECAREA SLUGII SUTAŞULUI

(*Mt* 8, 5-13)

Toate minunile Domnului, pe care le istorisesc Sfinţii Evanghelişti, sunt vrednice de multă meditare. Căci ele dau sufletului evlavios o îmbelşugată hrană spirituală. Dar sunt în special unele minuni, pe care şi Sfinţii Evanghelişti le expun mai pe larg şi mai amănunţit şi Domnul le caracterizează prin cuvinte grele de sens, voind să arate, în felul acesta, însemnătatea lor deosebită, în ele se desemnează caractere minunate şi din pricina aceasta rămân pentru toţi vecii ca nişte învăţături însemnate pentru toţi creştinii. Aşa este şi minunea vindecării slugii sutaşului, în care se evidenţiază o credinţă vie, însoţită cu altă virtute nepreţuită, smerenia.

Sutaşul în faţa Domnului

Ca un adevărat istoric, Sfântul Evanghelist ne prezintă, în primele versete, persoanele şi locul minunii despre care vorbim. Şi iată cum: *„Pe când intra (Iisus) în Capernaum, s-a apropiat de*

El un sutaş rugându-L şi zicând: Doamne, sluga mea zace în casă slăbănog, chinuindu-se cumplit" (v. 5-6). Această întâmplare a avut loc imediat după predica de pe munte. Când Domnul Se cobora de pe muntele fericirilor, a întâlnit, mai întâi pe un lepros, pe care l-a vindecat. Iar când să intre în Capernaum, s-a întâlnit cu sutaşul. Acesta s-a grăbit să-L roage pe Domnul pentru robul său, pe care-l numeşte „paida" şi care, atins de o boală grea, căzuse în paralizie şi se chinuia îngrozitor. Deci, acest sutaş este persoana cea mai însemnată, în jurul căreia se învârte povestirea minunii de faţă. Neîndoios, sutaşul era dintre neamuri, în ce priveşte religia. El era născut şi crescut în idolatrie, îşi petrecuse o mare parte a vieţii sale în rândurile armatei romane şi acum se afla în suita lui Irod având-şi garnizoana în împrejurimile oraşului Capernaum. În ciuda acestor mari şi grave piedici şi inferiorităţi, sutaşul era totuşi un om cinstitor de Dumnezeu. Am spus piedici şi inferiorităţi, fiindcă religia în care trăieşte un om din vârsta copilăriei sale se întreţese cu caracterul şi cu personalitatea sa. Şi mai cu seamă idolatria, care nu numai că nu interzice, dar chiar şi hrăneşte şi aprobă nişte lucruri pe care firea omului cea păcătoasă le doreşte şi le râvneşte, face caracterul oamenilor alunecos spre rele şi prea puţin înfrânat. Iată deci cea dintâi piedică. Dar mai intervine, în cazul de faţă, o a doua piedică, la fel de greu de trecut. Faptul că persoana despre care vorbim era soldat, gradat al armatei romane, avea un rezultat tot atât de dezastruos, din punct de vedere moral. Viaţa cea restrânsă din tabără şi din armată, disciplina militară aspră şi silnică, furturile şi jafurile pe care soldaţii romani le făceau, şi despre care pomeneşte şi Sf. Ioan Botezătorul, mustrându-i, puterea pe care o aveau gradaţii asupra ostaşilor de rând, toate acestea formau soldaţilor un caracter lipsit de blândeţe şi de smerenie, precum şi de orice înclinare către evlavie. Toate acestea, e drept, constituie piedici, dar piedicile acestea nu sunt de netrecut, când

cineva are voinţă să le treacă. Şi dovada este că apar mulţi ostaşi, precum pomenitul sutaş, apoi Corneliu şi atâţi alţi ofiţeri superiori, precum Sf. Sevastian, Sf. Gheorghe, cei doi Teodori şi alţii, până în zilele noastre, care s-au arătat şi se arată cinstitori de Dumnezeu. Din ostaşi ai puterii pământeşti, ei se fac ostaşi ai lui Hristos şi ai împărăţiei Sale. Acest fenomen nu se explică altfel decât aşa: că Dumnezeu îşi are partea sa de credincioşi din toată rânduiala, din toată funcţia şi din toată starea omenească, în toate timpurile. Cei indiferenţi la mântuirea lor, să ia bine seama la adevărul acesta şi să nu îşi scuze niciodată necredinţa şi mondenitatea lor, prin poziţia, prin situaţia sau prin serviciul lor.

Aşadar, sutaşul din Capernaum era un suflet bun, gata să primească adevărul şi să lucreze virtutea. Mai înainte chiar de a cunoaşte pe Hristos, sutaşul primise în sufletul său învăţătura iudeilor despre un singur Dumnezeu adevărat. Cu autoritatea pe care o avea ca ofiţer al armatei romane, el întărea pe iudei şi devenise un binefăcător deosebit al lor. De aceea şi bătrânii evreilor L-au rugat pe Domnul pentru sutaş: *„Zicând că este vrednic să-i acorde aceasta, căci iubeşte pe poporul nostru şi că el este cel ce ne-a zidit sinagoga"* (*Lc* 7, 4-5). Despre acest lucru ne va convinge şi urmarea povestirii evanghelice.

Interesul sutașului pentru sluga lui

În primul rând, sutaşul s-a apropiat de Hristos, rugându-se. S-a apropiat de Domnul, nu ca unul care are stăpânire şi din pricina situaţiei lui înalte, nu manifestă acea mândrie şi trufie pe care o dau de obicei slujbele înalte. S-a apropiat, nu în felul lui Neeman Sirianul, care a venit la proorocul Elisei cu cai şi cu care măreţe (4 *Regi* 5, 9), ca să-şi afle tămăduire. Sutaşul s-a apropiat de Iisus rugându-se. Adică a venit fără pompă şi fără fală, cu toată

simplitatea, cu înfăţişarea şi aparenţa de rugător, care simte în adâncul sufletului său nevoia de a se smeri în faţa Aceluia Căruia i se adresează. Fiindcă şi cei mai de frunte oameni, conducătorii cei mai puternici şi mai slăviţi, aristocraţii cei putrezi de bogaţi, când se adresează lui Hristos, nu sunt decât nişte cerşetori umili. Aşadar, sutaşul, atât prin înfăţişarea lui smerită, cât şi prin cuvântul Doamne, cu care I se adresează lui Hristos, recunoaşte în Domnul stăpânirea cea mai presus de toate. Sutaşul avea în adâncul sufletului său convingerea formată că este de-ajuns să-I spună lui Iisus nevoia pentru care a venit să-L roage, ca să trezească interesul Domnului celui iubitor de oameni.

Însă, pentru cine se roagă sutaşul într-un mod atât de smerit şi implorator? Nu cumva pentru soţia sa? Nu cumva pentru fiul său, precum a făcut omul împărătesc, sau pentru vreo rudă apropiată? Nu, nicidecum. Sutaşul se roagă pentru robul său! Căci rob este persoana pentru care gradatul roman arată atâta interes şi pentru care şi Domnul va face minunea. Însă în vremea aceea, boala sau moartea unui rob nu era considerată ca o întâmplare care să provoace nici cea mai mică mişcare în familia care avea robi. Căci sclavii nu erau nici ca servitorii epocii noastre, care, în familiile creştinilor binecinstitori, sunt consideraţi ca membrii ai familiei, iar celelalte familii se bucură de drepturi depline de om salariat şi liber. Sclavii nu erau nici măcar ca vitele; căci şi pentru vite, omul din vremea noastră are o grijă miloasă, iar legiuirea multor state le cuprinde şi pe vite, protejându-le împotriva abuzurilor, la care le-ar putea supune stăpânii lor răi. Robii însă erau mai prejos şi decât vitele. Ei duceau o existenţă cu desăvârşire determinată, despre care greu ne putem face astăzi o idee. Dar, pentru ca cititorul să-şi facă o idee totuşi despre poziţia robilor, ajunge să menţionăm că erau vânduţi pe pieţe, adeseori familii întregi, aşa cum se vând astăzi vitele. Stăpânii lor aveau dreptul absolut să-i folosească după

bunul lor plac, să-i omoare într-o singură clipă, să-i producă la amfiteatre, ca să se lupte acolo cu fiarele; să-i taie în bucăţi, ca să hrănească peştii din bazinele lor cu trupurile sclavilor. Romanii aveau dreptul să depună pe robii bătrâni şi bolnavi într-o mică insulă a Tibrului, ca să moară acolo flămânzi şi netrataţi. Orice îndurare şi milă faţă de aceste nefericite fiinţe era privită ca un lucru fără rost şi nelalocul lui. De aceea, chiar un filozof de talia lui Cicero, pentru că s-a mâhnit de moartea unui rob al său, a simţit după aceea nevoia să ceară scuze pentru această durere! Iată ce erau robii în vremea aceea în care trăia Domnul pe pământ.

Dar tocmai de aceea milostivirea sutaşului pentru robul său apare nu numai neobişnuită pentru acea vreme, ci şi foarte asemănătoare cu iubirea de oameni creştină. Este singurul exemplu în istoria minunilor Domnului, când un om, mai cu seamă că era şi gradat, vine să-L roage pentru robul său. Un om se sileşte cu atâta smerenie să-L facă pe Domnul să-i vindece robul. Fără nicio îndoială, sutaşul îngrijise pe rob şi mai înainte, pe cât a putut. Ce serviciu mai mare decât acela pe care l-a adus sutaşul robului său va face robul pentru sutaş? Şi dacă va face robul vreun lucru, aceasta atârnă de situaţia lui de rob. Dar aici, grija sutaşului pentru sclavul său este cu totul singulară, izvorăşte dintr-o adâncă simţire a iubirii de oameni, care era necunoscută închinătorilor de idoli din vremea aceea. E lucru impresionant că sutaşul ştia şi credea că şi robii sunt oameni, cu firea ca toţi oamenii, făpturi şi copii ai aceluiaşi Părinte, care se găsesc în aceleaşi relaţii faţă de Dumnezeu, ca şi ceilalţi oameni (vezi la *Iov.* 31, 13-15). Să ia seama bine la adevărul acesta cei ce au angajaţi servitori, inferiori. Dacă întâmplările şi nevoile vieţii silesc pe unii oameni să facă o muncă ce îi arată mai prejos de alţii, ei în esenţă nu diferă cu nimic de cei ce sunt priviţi ca stăpâni şi superiori ai lor. Să admitem că sclavii se găsesc pe o treaptă mai înaltă decât stăpânii lor în privinţa evlaviei şi a virtuţilor, aşa cum a fost Iosif, pe când era rob al soţiei lui Putifar,

cum erau creştinii, robi la necredincioşi. Servitorii sunt îndatoraţi să împlinească munca lor cu credinţă şi cu smerenie. Dar nici stăpânii să nu uite niciodată că şi servitorii au fost botezaţi cu acelaşi botez, că sunt fraţii noştri, că sunt vrednici să-şi atragă interesul, pe care îl avem pentru toţi membrii familiei noastre.

Este un lucru vrednic de mare luare aminte că sutaşul, care până ieri fusese închinător de idoli, nu aleargă la vrăjitori şi la descântători, ca să-i vindece sluga. Doar vrăjitorii au mare trecere la închinătorii de idoli. Sutaşul aleargă la Hristos. Acest demers al său face de ruşine pe mulţi creştini, care, deşi cunosc pe adevăratul Dumnezeu, deşi ştiu că farmecele, descântecele şi alte practici de acest fel sunt lucrări ale diavolului, totuşi recurg mai adesea la diavol decât la Dumnezeu. Ei recurg mai adesea la slujitorul diavolului, la vrăjitoare şi descântătoare, decât la slujitorul lui Dumnezeu, preotul. Şi mai sunt aceştia creştini? Sunt mai curând închinători de idoli, cu numele de creştini.

Deci, cald şi iubitor era interesul sutaşului pentru robul său. Dar vom avea de admirat şi altă virtute a sa.

Smerenia şi credinţa sutaşului

Domnul, deşi pe atunci Se îngrijea numai de *„oile cele pierdute ale casei lui Israil"*, totuşi primeşte pe sutaş şi ascultă rugămintea lui. Fiindcă era vorba să încununeze virtutea lui şi să-şi arate bunăvoinţa Sa dumnezeiască şi faţă de clasa nenorocitelor acelora de făpturi ale Sale, pe care El le făcuse libere, dar ajunseseră în robie. El trebuia să Se milostivească şi de robi, fiindcă El Însuşi „luase chip de rob"; şi de aceea *„îi spuse Iisus. Eu venind îl voi tămădui pe el"* (v. 7).

Însă sufletele smerite se smeresc şi mai mult când văd că Domnul însuşi Se pogoară până la micimea lor şi Se interesează de ele. De aceea şi sutaşul, care, de la început, se arătase atât de smerit,

se smereşte acum şi mai mult. El devine de o smerenie minunată, când aude că Hristos vrea să-i facă cinstea de a intra în casa lui. Şi iată: *„Răspunzând sutaşul zise: Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperământul meu".* Şi sutaşul nu zice: că robul meu nu e vrednic de o astfel de cinste, ca să-l cercetezi Tu, Domnul. Ci zice: Eu sunt cu totul nevrednic de marea cinste, ca să intri Tu în casa mea. Iată un răspuns, care a devenit de atunci o pildă, prin adânca şi marea smerenie, pe care o exprimă.

Cu toate că sutaşul avea un grad superior în armata din acea vreme, totuşi el recunoaşte că, faţă de Hristos, este mai prejos. Căci faţă de Hristos şi mărimile omeneşti cele mai slăvite sunt ca nişte micimi neînsemnate. Cu toate că sutaşul vede în persoana Domnului un om obişnuit, totuşi era convins de învăţătura şi din minunile Domnului, despre care auzise, că se află în faţa unui trimis neobişnuit al lui Dumnezeu. De aceea el mărturiseşte care este poziţia lui în faţa Domnului. Dar şi de când Domnul S-a suit în slava Sa cerească, Biserica Sa de pe pământ are puterea tainică şi dumnezeiască a lui Hristos, ascunsă de multe ori sub o formă neînsemnată. De pildă, Sfintele Taine se prezintă pe din afară într-o formă comună şi smerită; la botez, apa; la mir - ungere, untul de lemn; la Sf împărtăşanie, pâine şi vin. Şi totuşi, sub aceste elemente simple, umile, de toată ziua, lucrează însuşi Duhul cel Sfânt. De aceea niciodată nu vom primi harul Duhului Sfânt, care se împărtăşeşte prin Sfintele Taine, dacă nu ne apropiem de ele cu aceeaşi adâncă simţire a micimii şi a nevredniciei noastre, cu care s-a apropiat sutaşul de Hristos.

Ba mai mult, smerenia sutaşului mergea mână în mână cu o altă virtute a sa, cu credinţa. Însă chiar credinţa era pricina smereniei sale, cu cât era mai mare smerenia, cu atât era mai mare şi credinţa. Acest lucru se vede în toate sufletele. Cu cât se împuţinează egoismul şi încrederea în sine, cu atât mai mult creşte

credinţa şi încrederea în Domnul. Uitaţi-vă la sutaş deoarece s-a smerit, a putut crede, nu numai că Hristos va vindeca pe robul său, ci şi că îl va vindeca de la distanţă. A crezut că Hristos nu are nevoie să se apropie de bolnav şi să-l pipăie, cum fac medicii. Sutaşul credea că puterea lui Hristos nu este circumscrisă de timp şi de distanţă. Credea că cea mai mare depărtare este pentru Hristos o apropiere imediată şi o atingere. Mai credea că va vindeca, nu numai de la distanţă, ci şi printr-un singur cuvânt. Căci sutaşul zice către Domnul: *„Zi numai un cuvânt, şi se va vindeca sluga mea"* (v. 8). Adică: ajunge ca Tu să spui un singur cuvânt, care să exprime hotărârea Ta de a vindeca pe sluga mea, şi vindecat va fi îndată. Prin aceste cuvinte ale sale, sutaşul a dat glas convingerii că Domnul are putere să poruncească întregii zidiri, care trebuie să se supună voinţei Sale. Căci, în realitate, atotputernicul cuvânt al Domnului, care a zidit lumea şi a aşezat legile naturii, acelaşi cuvânt lucrează ceea ce voieşte El, în orice împrejurare.

Iar această credinţă în atotputernicia cuvântului lui Hristos, sutaşul o tâlcuieşte printr-un exemplu din propria lui experienţă. Căci zice. *„Şi eu sunt om sub stăpânire şi am ostaşi sub stăpânirea mea. Şi zic unuia: pleacă, şi pleacă; altuia, vino, şi vine; şi zic robului meu: fă asta, şi face"* (v, 9). Adică, nu sunt vrednic de o cinste atât de mare, ca să intri în casa mea. Dar cred că un singur cuvânt de al Tău va vindeca pe sluga mea. Eu cred aceasta din următorul motiv: întrucât eu, care nu sunt nici împărat, nici nobil, nici vreun conducător cu drept netăgăduit, ci sunt un demnitar mai mic, având sub stăpânirea mea pe alţii şi depinzând eu însumi de alţii mai mari ca mine, pot să poruncesc şi porunca mea este privită ca o lege de către oamenii pe care îi am eu în stăpânirea mea. Deoarece eu pot să dau porunci şi poruncile îmi sunt împlinite fără discuţie, cu atât mai mult Tu, Doamne. Pentru că Tu eşti mai presus de toată stăpânirea şi puterea. Tu eşti Stăpânitorul absolut al lumii,

poruncind şi puterilor celor nevăzute. Tu, prin urmare, poţi să porunceşti duhului neputinţei să fugă într-o clipă de la robul meu, iar locul lui să-l ia duhul vieţii. (Compară *Ioan* 1, 52)... Dar conform cu comparaţia pe care o întrebuinţează sutaşul, va trebui să arătăm cititorului că poziţia pe care o aveau slugile sutaşului faţă de el este şi poziţia noastră a fiecăruia faţă de Dumnezeu. Trebuie să umblăm şi să trăim după porunca şi îndemnurile pe care ni le dau legea lui Dumnezeu, fără împotrivire şi fără cârtire. Să trăim după voia Domnului, pe care buna lui purtare de grijă ne-o descoperă pe rând, în drumul vieţii noastre. Iar dacă un rob împlineşte toate poruncile stăpânului său, care se poate întâmpla să fie un om aspru şi cu purtări necuviincioase, cu atât mai mult trebuie să împlinim noi poruncile lui Dumnezeu, care este un Tată preabun, preaînţelept şi fără prihană. Îţi dă poruncă să lucrezi lucrul tău cu dreptate. Fă ascultare necondiţionată. Îţi porunceşte să te desparţi cu răbdare de fiul tău, pe care l-a răpit moartea. Supune-te desăvârşit. Înţelepciunea lui Dumnezeu, cea educativă, trimite o boală în casa ta. Primeşti-o cu bucurie. Căci orice boală, pe care n-a pricinuit-o vreo neorânduială a noastră, este trimisă cu rost mare de la Dumnezeu. Duhul bolii împlineşte porunca lui Dumnezeu şi slujeşte la scopul mântuirii noastre. Aceste adevăruri toţi creştinii ar trebui să le imprime în sufletul lor, în aşa fel încât să nu se piardă, ca să nu se mai teamă de durerile bolilor şi ale necazurilor vieţii. Ci să se întrebe, când vin, cine le-a trimis, de ce le-a trimis, şi cum trebuie să fie primite.

În al doilea rând, pilda pe care a întrebuinţat-o sutaşul arată că trăsătura fundamentală a credinţei este să se supună cu smerenie şi fără împotrivire la orice poruncă a lui Dumnezeu, căci sutaşul zice: eu cred că toţi şi toate Ţi se supun Ţie, precum soldaţii, al căror şef sunt eu, mi se supun mie. Şi este adevărat că o credinţă tare pune mintea şi inima omului să îngenuncheze cu evlavie în faţa lui

Dumnezeu, iar în gură îi pune mărturisirea: Tu eşti Dumnezeul cel nemărginit, eu sunt una din cele mai mici făpturi ale Tale. Tu eşti Făcătorul meu şi Izvorul vieţii mele. Tu eşti Preaînţelept, eu am o nebunie a înţelepciunii şi a înţelegerii. Eu nu am nimic de la mine, pe care să nu mi-l fi dat Tu. Aşadar: *„Vorbeşte Doamne, robul Tău ascultă"*. Nu este nimănui interzis să tâlcuiască poruncile creştine şi adevărurile de credinţă, în măsura în care le poate tâlcui logica omenească. Dar este o lipsă de evlavie şi o nebunie, când medicul încearcă să găsească sufletul prin disecţie; când savantul, care şi el este om şi are puterea de cunoaştere limitată, încearcă să prefacă pe nemărginitul Dumnezeu şi voile Sale cele netâlcuite, într-un obiect de studiu, fără să aibă credinţă în sufletul său. Aceasta este o nebunie. Lumea materială este plină de legi tainice la care se supune şi aceste legi le primeşte cu credinţă şi cel ce nu crede în tainele dumnezeieşti. Unde este aici raportul logic?

Atât despre smerenia şi credinţa sutaşului.

Domnul laudă credința sutașului și face minunea

Să vedem acum ce poziţie ia Domnul faţă de sutaş. Mai întâi, observăm că, de îndată ce sutaşul a expus înaintea lui Iisus starea dureroasă a robului său, Domnul i-a şi spus: *„Eu venind îl voi tămădui"*. Aceasta arată limpede atotputernicia Domnului căci El, cu deplină încredinţare, vorbeşte despre un lucru mai presus de fire, ca şi cum ar fi foarte firesc. Dar lucrul acesta arată limpede şi marea milostivire şi bunăvoinţa Domnului faţă de sutaş. Căci am văzut că, atunci când omul împărătesc, care era evreu de origine, a chemat pe Domnul să meargă în casa lui şi să-i vindece fiul, Domnul îl mustră pentru necredinţă, dar refuză să-i facă cinstea de a intra în casa lui. Iar acum când sutaşul, care era de alt neam, îi spune Domnului despre boala unui rob al său, deci cel bolnav nu era fiul

său, nici vreo rudă apropiată, Domnul îndată făgăduieşte că îl va vindeca, ba încă va cerceta şi casa sutaşului. Sutaşul nici nu ceruse ca Domnul să vină în casa lui. Iată cel dintâi răspuns al Domnului, care consună cu făgăduinţa pe care o face prin proorocul: „Spre cine voi privi, dacă nu spre cel smerit şi liniştit, care se teme de cuvintele Mele" (*Is* 66, 2).

Dar Domnul nu Se mărgineşte să dea numai un singur dar, când este vorba de cei smeriţi. Iată şi alt dar: îşi manifestă mirarea sa. Nu cumva Domnul admiră poziţia înaltă a sutaşului sau bogăţia lui sau faptul că are atâţia oameni în sub ordinea lui? Nicidecum!

Domnul admiră marea lui credinţă: *„Auzind Hristos, S-a mirat şi a zis celor ce-L însoţeau: Amin zic vouă, nici în Israil n-am aflat atâta credinţă"* (v. 10). Desigur, Domnul n-a descoperit numai în clipa aceea credinţa sutaşului. O cunoştea din veci, căci nimic nu este ascuns de atotştiinţa Sa. Dar El, în clipa aceea, face cunoscută în popor această credinţă, căci era o credinţă mare, rară, minunată. Domnul o face cunoscută în primul rând ca să arate pe ce pune el preţ, şi pe ce se cuvine să punem şi noi preţ. Căci pentru viaţa noastră are foarte mare importanţă lucrul pe care îl preţuim şi îl admirăm. Căci lucrul pe care fiecare îl crede important şi admirabil, pe acela îl şi doreşte, îl urmăreşte, socotindu-se fericit când l-a dobândit. Lumea şi cei ce se învârtesc în ea preţuiesc şi admiră mai cu seamă trei lucruri: banul, slava lumească şi plăcerea. Fiecare din acestea trei cuprinde o mulţime de subîmpărţiri. Astfel, banul cuprinde averi, întreprinderi, negoţuri, funcţii înalte. Fala lumească duce la defăimare, etalarea frumuseţii şi a gătelilor proprii, cheltuieli nesăbuite, îngrijorări nenumărate, invenţii ale vieţii păcătoase, care nu au niciun nume, nici număr. Iar plăcerile sunt multe şi se înmulţesc pe zi ce trece. Toate acestea sunt zadarnice şi nestatornice. Ele sunt instrumente ale unei străluciri bătătoare la ochi, dar trecătoare. Ele sunt momeli care atrag pe om în prăpastie şi îl fac

să-şi piardă existenţa. Acestea sunt lucrurile pe care le preţuieşte şi le admiră lumea. Însă lucrul pe care Dumnezeu îl prezintă ca admirabil şi de preţ este credinţa smerită, frumuseţea virtuţii şi a smereniei, care este „de mult preţ înaintea lui Dumnezeu," zice apostolul Petru, cel de Dumnezeu insuflat (I *Ptr* 3, 4). Este limpede că numai Dumnezeu singur ştie în mod absolut care este binele suprem.

Domnul declară credinţa sutaşului admirabilă şi vrea să-l răsplătească în mod public. Desigur, în ziua Judecăţii de apoi El va da pe faţă pe cei credincioşi şi virtuoşi înaintea tuturor oamenilor, arătându-i slăviţi şi vrednici de fericirea veşnică. Dar pe mulţi din aceştia Dumnezeu îi slăveşte şi în viaţa pământească, ca să facă şi pe alţii să le urmeze lor. Cu atât mai mult a slăvit credinţa sutaşului fiindcă era mai mare decât cea a israelitenilor. Deşi sutaşul nu era israelitean, nu cunoştea legea lui Moise, şi nu era urmaş după trup al lui Avraam, ci urmaş al unor închinători de idoli, totuşi, în privinţa credinţei s-a dovedit a fi un vrednic urmaş al lui Avraam.

Un altul poate n-ar fi îngăduit ca o persoană de neam străin şi de altă religie să apară în public mai presus de cei de un neam cu el şi mai de admirat. Dar Domnul, Judecătorul cel nepărtinitor, fără căutare la faţă, nu ia în considerare nici neamul, nici prietenia, nici rudenia. Ci caută mai ales virtutea, în orice om s-ar afla ea. Fiindcă israelitenii primiseră din belşug de la Dumnezeu mijloace de a se îmbogăţi în credinţă şi totuşi rămăseseră atât de puţin credincioşi. De aceea, Domnul declară pe sutaşul cel de alt neam mai credincios decât evreii, spre mustrarea acestora. Un adevăr, pe care nu trebuie să-l uităm nici noi, creştinii, este şi acesta: că virtuţile şi faptele bune, pe care le lucrează oamenii care au mai puţine mijloace de progres spiritual, vor face la Judecată mult mai grea situaţia ca acelora care au avut astfel de mijloace din belşug,

dar au rămas înapoiaţi şi mereu nerodnici. Aşadar, când Domnul declară credinţa sutaşului admirabilă înaintea celor care îl însoţeau, vrea astfel să-i pornească pe aceştia spre râvnă, ca să nu fie daţi de ruşine în faţa altor neamuri.

O proorocie uimitoare

Atunci Domnul a dat pe faţă un adevăr necunoscut până atunci şi a făcut o proorocie uimitoare despre Iuda: *„Zic vouă, că mulţi de la Răsărit şi de la Apus vor veni şi vor sta cu Avraam, cu Isaac şi cu Iacob, în împărăţia cerurilor, iar fiii împărăţiei vor fi aruncaţi în întunericul cel mai din afară; acolo va fi plângerea şi scrâşnirea dinţilor"* (v. 11-12). Cu aceste cuvinte, Domnul afirmă următoarele: mai întâi că mulţi oameni de alte neamuri vor fi mântuiţi. Credinţa sutaşului, care era de alt neam, a fost începutul credinţei neamurilor, care vor deveni în curând mădulare ale Bisericii lui Hristos. Acest adevăr era foarte plăcut Domnului, întrucât el este Făcătorul şi Mântuitorul a toată lumea, nu numai al unui anumit popor. Dar acest lucru era foarte neplăcut şi uluitor pentru iudeii care voiau să fie singurul popor al lui Dumnezeu şi să aibă în mod exclusiv, numai ei singuri, pe Mesia ca mântuitor. Acest lucru este încă bun şi de nepreţuit pentru noi, fiindcă şi noi suntem coborâtori dintr-un popor închinător de idoli. Şi dacă Domnul n-ar fi atras la credinţă pe înaintaşii noştri păgâni, atunci ar fi vai de noi! Căci am fi încă în răutatea închinării de idoli. Vor veni, zice *„mulţi de la Răsărit şi de la Apus"*. Adică, din direcţii cu totul opuse, din toate părţile lumii vor veni în acelaşi loc şi se vor afla în dreapta lui Hristos oameni, pe care Iudeii nici nu şi-ar fi închipuit vreodată că îi vor vedea acolo. Se vor aduna acolo, unde ne vom afla şi noi, – dacă va vrea Dumnezeu – în ceruri, uimiţi şi pe neaşteptate. Vom căuta pe mulţi, despre care credeam că îi vom

afla acolo, dar nu-i vom găsi. În schimb, vom vedea pe alţii, despre care nu credeam că îi vom găsi de-a dreapta Domnului.

„Vor sta împreună cu Avraam...". Prin aceste cuvinte Domnul ne dă o idee despre mântuire şi despre fericirea din împărăţia cerurilor. Domnul zice că cei mântuiţi vor veni şi vor fi primiţi în locul în care se află Avraam, Isaac şi Iacob. Vor veni în locul acela toţi cei care pe pământ au avut credinţa lui Avraam. Toţi câţi prin credinţă s-au făcut moştenitori ai făgăduinţei pe care Dumnezeu a dat-o acestor patriarhi vor fi împreună cu aceştia. Precum afirmă şi dumnezeiescul Pavel, Hristos s-a răstignit „ca să vie binecuvântarea lui Avraam asupra neamurilor în Hristos Iisus şi să primim, prin credinţă, făgăduinţa Duhului" (*Col* 3, 14). Acolo vor şedea şi se vor odihni, precum se odihnesc pe patul lor cei obosiţi de munca zilei. După ce credincioşii îşi vor fi sfârşit munca lor de pe pământul plin de osteneli, după ce vor fi suferit arşiţa zilei, ei se vor odihni în împărăţia bucuriei.

Dar şederea împreună cu Avraam are şi un alt înţeles. Avraam face parte din credincioşii dintr-o epocă foarte îndepărtată. Ca la patru, cinci mii de ani îl despart pe Avraam de epoca noastră. Şi cine poate şti câte sute de veacuri vor despărţi pe Avraam de credincioşii de la sfârşitul lumii! Avraam a trăit în Mesopotamia şi în Palestina, locuri îndepărtate de noi. Şi totuşi, în ceruri se vor întâlni cu Avraam credincioşii de la distanţe mari şi depărtaţi în timp de Avraam. Avraam era bogat. Dar în sânul lui, bogatul cel ce se chinuia în văpaie a văzut pe săracul Lazăr, cel ce închipuia pe cei săraci şi suferinzi cu trupul, dar bogaţi în duhul şi sănătoşi cu sufletul. Aşadar, acolo în ceruri, va dispărea orice deosebire care desparte aici pe oameni, deosebire de avere, poziţie socială, neam şi vremea în care au trăit. Cei ce au trăit aici în credinţă, în virtute şi în sfinţenie, acolo se vor afla cu toţii împreună. Va fi o comunitate de sfinţi, cuprinzând pe toţi sfinţii cei cunoscuţi şi

vestiţi, canonizaţi de Sfânta Biserică, dar şi pe aceia care, în lumea aceasta, sunt necunoscuţi şi fără slavă, dar nu mai puţin sfinţi. Aceştia vor fi cunoscuţi şi iubiţi în ceruri, ca şi ceilalţi. Cu toţii vor primi desfătarea bucuriei şi fericirea, lângă începătorul mântuirii.

În al doilea rând, Domnul afirmă că mulţi dintre Iudei vor fi excluşi de la împărăţie. Iudeii, cei ce se considerau pe sine ca fii ai împărăţiei şi cei dintâi părtaşi ai drepturilor la împărăţia lui Dumnezeu, prin făgăduinţele primite de strămoşul lor, se vor găsi în afara împărăţiei, întrucât nu cred în Hristos. Aceasta să ne fie spre învăţătură şi nouă creştinilor. Căci după marea Judecată nu vor fi chemaţi să moştenească împărăţia cea gătită de la întemeierea lumii cei ce pur şi simplu au intrat în sânul Bisericii creştine şi se numesc creştini, dar trăiesc o viaţă nepotrivită cu nişte mădulare vii ale Bisericii lui Hristos. Vor moşteni împărăţia numai cei ce, prin credinţă şi prin ascultare, s-au făcut vrednici de numele de creştini. Este foarte trist că, precum în vechime evreii se lăudau că sunt fiii lui Avraam şi se mândreau cu faptul că sunt coborâtori din Avraam, fără să trăiască şi în virtutea acestuia, aşa şi astăzi, mulţi socotesc că este destul să fie botezaţi şi zişi creştini, fără să călătorească în viaţa lor aşa cum cere numele cu care sunt numiţi. Li se pare de-ajuns să meargă la Biserică în unele sărbători mari, numai din obişnuinţă, pe când în celelalte duminici ale anului nici nu merg la Biserică, iar viaţa lor toată nu se deosebeşte cu nimic de viaţa celor ce nu sunt creştini. Alţii au încetat chiar şi de a se numi şi de a se arăta creştini. Despre aceştia Domnul zice că vor fi lepădaţi şi aruncaţi afară din împărăţia Sa. Domnul adaugă un lucru şi mai cutremurător: că cei lepădaţi din împărăţia Sa vor fi aruncaţi „în întunericul cel mai din afară". Fiindcă în afară de împărăţia luminii, este întuneric. Întunericul cel mai din afară este cel mai întunecos, în care nu poţi deosebi nimic. Domnul numeşte aşa lipsa totală a luminii spirituale, lipsa totală de har al lui Dumnezeu. O, vai de

noi! Cei ce vor fi acolo se vor înstrăina de Hristos, care este lumina lumii, lumina adevărată, izvorul vieţii, al bucuriei şi al păcii! Ei vor rămâne fără nădejdea că vor mai vedea vreodată lumina sau măcar o cât de slabă rază de lumină.

Însă starea lor cea jalnică nu se mărgineşte numai la aceasta. Domnul zice, în chip profetic: *„Acolo va fi plângerea şi scrâşnirea dinţilor"*. Acolo va fi durere neîncetată şi chin, din pricina fricii, a groazei şi a deznădejdii. Va fi plângere şi lacrimi, agonie sufletească, nelinişte îngrozitoare, care va produce acea tulburare pe care o au aceia care aici pe pământ scrâşnesc din dinţi. Cuvintele Sfintei Evanghelii, care descriu atât de lămurit pedeapsa care va veni peste cei stăpâniţi de păcat şi rămaşi neîndreptaţi, uscaţi şi înăspriţi, fără vindecare, sunt cu adevărat triste şi aducătoare de groază. Dar, cu toată groaza pe care o aduc, aceste cuvinte sunt foarte binefăcătoare pentru noi, care încă trăim pe pământ. Ele sunt ca anunţurile acelea scrise cu litere mari şi pe care citim: primejdie de moarte! Aceste anunţuri opresc pe trecători de a se apropia de cablurile electrice cu riscul de a fi electrocutaţi. Anunţurile acestea deşi vestesc ceva foarte trist, moartea cea îngrozitoare, totuşi sunt binefăcătoare. Ele ne îndepărtează de la o realitate aducătoare de moarte. Aşa şi cuvintele Domnului, care anunţă osânda creştinilor neîndreptaţi. Pentru cei ce aud această înştiinţare şi fug de păcatul aducător de moarte şi intră în calea mântuirii, mergând pe drumul cel sigur al virtuţii, pentru ei cuvintele acestea sunt binefăcătoare. Spunem aceasta deoarece cuvintele citate conţin lucruri foarte grele de pedeapsă. Cei care nu se îndreptează, nu vor să le audă, căci nu vor să lase la o parte desfătările vieţii. Dar oare toxicomanii pot să înţeleagă că heroina, morfina şi haşişul sunt otrăvuri de moarte? Oare vor să se lase de desfătarea cu otrăvurile lor? Ce putem spune despre aceia care s-ar supăra că societatea de electricitate, prin anunţul ei despre primejdia mare care vine din cabluri, sau

conducerea armatei, prin anunţurile de apărare împotriva gazelor asfixiante, în timp de război, ne amărăsc viaţa şi ne împiedică să ne bucurăm de ea? Oare nu sunt ei nebuni? Neasemănat sunt mai nebuni cei ce se supără când aud această proorocie a Domnului.

Vindecarea slugii sutaşului

După această minunată şi plină de învăţăminte convorbire dintre Domnul şi sutaş, Iisus îl răsplăteşte şi cu fapta: credinţa vie şi smerită. Îi dă darul pe care I-l ceruse, vindecarea robului său: *„Mergi şi precum ai crezut, fie ţie. Şi s-a tămăduit sluga lui în ceasul acela"* (v. 13). În aceste cuvinte ale Domnului vedem că sutaşul a primit mai mult decât ceruse, ceruse vindecarea slugii, dar a primit şi laudă pentru credinţa sa. Iar aceasta era o răsplată vrednică pentru iubirea de oameni pe care a arătat-o. Căci venise la Domnul, nu pentru sine, ci pentru sluga sa. A primit un dar la fel de mare şi stăpânul ca şi sluga. De aici se vede că omul care are dragoste şi poartă grijă de binele altora, rugându-se pentru alţii, atrage harul lui Dumnezeu, nu numai asupra celor pentru care se roagă ei, ci şi asupra sa însuşi. El aduce folos mai întâi lui însuşi şi se apără întâi pe sine.

Domnul a zis: *„precum ai crezut, fie ţie"*. Şi cuvântul Său în aceeaşi clipă s-a făcut realitate. Căci sluga s-a vindecat în ceasul acela. Această vindecare, făcută în clipa în care Domnul a spus cuvântul, arată atotputernicia Domnului. Un distins medic englez face următoarea remarcă: *„Orice fel de paralizie, mai ales cele de lungă durată, sunt sau nevindecabile sau foarte greu de vindecat, prin ştiinţa medicinii. Aceasta este valabil mai cu seamă la bărbaţii tineri. Însă vindecările, despre care Evangheliile spun că le-a făcut Domnul, s-au făcut asupra bolnavilor cu boli îndelungate şi fără nădejde de vindecare"*.

Dar vindecarea imediată şi mai presus de aşteptări arată şi puterea rugăciunii, făcută cu credinţă. Căci sutaşul chemase pe

Domnul cu mare credinţă şi a primit îndată ce a cerut. Acest mare adevăr n-ar trebui să lipsească nicio clipă din mintea noastră, a creştinilor. Căci nu este leac mai binefăcător, mai cu efect, împotriva neputinţelor şi a necazurilor, decât dumnezeiescul leac al rugăciunii făcute cu credinţă. Chiar atunci când Dumnezeu a hotărât că o boală trupească nu trebuie să fie tămăduită, pentru vreun scop al Său preaînţelept, şi când o lasă să evolueze până la moarte, chiar şi atunci rugăciunea cu credinţă nu rămâne fără răspuns şi fără rezultat binefăcător. Acest rezultat îl simte în sufletul său cel ce se roagă. Dumnezeu îi va da o tămăduire sufletească, mult mai înaltă şi mai de folos, decât cea a trupului. Dumnezeu îi va da răbdare şi înfrânare. Îl va sfinţi şi îl va vindeca sufleteşte. Şi prin răbdare, îl va arăta: „desăvârşit, întreg şi fără pată" (*Iac* 1, 4).

VINDECAREA SOACREI LUI PETRU

(*Mt* 8, 14-17)

Imediat după vindecarea slugii sutaşului, Sf. Evanghelist Matei expune minunea vindecării soacrei lui Petru. Pentru cineva care nu adânceşte adevărul dumnezeiesc, depus ca o comoară de nestemate în Sfintele Evanghelii, minunile vindecătoare ale Domnului par toate la fel, iar povestirea particularităţilor fiecărei vindecări apare ca o lungire fără rost a cuvântului. Dar dacă cineva are în vedere că dintre foarte multe minuni ale Domnului, Sfinţii Evanghelişti au povestit numai pe cele mai importante, atunci va înţelege însemnătatea minunilor şi nevoia descrierii fiecăreia în parte, cu atenţie.

Descrierea vindecării

„Şi intrând Iisus în casa lui Petru, a văzut pe soacra lui cuprinsă de friguri" (v. 14). Boala aceasta a soacrei lui Petru nu e o boală extraordinară şi neobişnuită. Totuşi, poate ajunge foarte gravă,

cu vremea. Deoarece suferinda era rudă de aproape cu unul din ucenicii Domnului, boala şi vindecarea minunată sunt povestite cu destule amănunte, ca din povestire să se desprindă grija şi bunătatea specială a Domnului către familiile ucenicilor Săi. Vrednic de luare aminte este ceea ce urmează:

Mai întâi faptul că Petru, mai înainte de a fi chemat de Domnul la apostolat, era căsătorit. Iar când a fost chemat, el a părăsit nu numai corabia, mreaja şi alte rudenii, ca ceilalţi ucenici, ci chiar pe soţia sa. Pentru că există situaţii, în care nicio legătură pământească, nici chiar legătura căsătoriei, care este cea mai strânsă din cele omeneşti, nu trebuie să împiedice pe cineva de la datoria să faţă de Hristos. O astfel de datorie era şi chemarea la apostolat. Şi tot aşa sunt toate împrejurările în care avem de ales între Hristos şi între rude, oricât de apropiate ar fi ele, când trebuie să ne despărţim, pentru dragostea lui Hristos. Despărţirea poate fi şi în spaţiu. Dar cele mai adeseori despărţirea este în felul de viaţă, când rudele au gânduri şi un mod de viaţă potrivnic adevărului lui Hristos. Atunci este valabil cuvântul Domnului: „Cine iubeşte pe tată sau pe mamă, pe fiu sau pe fiică, pe soţie sau pe copii, mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine" (*Mt* 10, 37; *Lc* 14, 26). În vremea prigoanelor se iveau multe situaţii de acest fel, care puneau pe credincioşi să aleagă între rudenii şi între mărturisirea lui Hristos. În orice vremuri, când casnicii tăi doresc ceva care te îndepărtează de Hristos, ceva care te face să păcătuieşti, trebuie să te desparţi de ei, ca să faci voia lui Hristos. Să nu creadă nimeni că, despărţindu-se de rudeniile sale pentru Hristos, suferă vreo pagubă de neîndreptat. Petru i-a zis Domnului: „Iată noi am lăsat toate şi Ţi-am urmat Ţie. Ce va fi nouă?" Care va fi câştigul nostru?

Şi Domnul ca răspuns le-a făgăduit scaunele evlaviei, lângă scaunul Său. Şi a adăugat: „Oricine lasă case sau fraţi sau surori sau tată sau mamă sau soţie sau copii, sau ogoare pentru numele Meu,

va primi însutit, şi va moşteni viaţa veşnică" (*Mt* 19, 27.29). Adică, va afla mulţi prieteni şi fraţi iubiţi în marea familie a copiilor lui Dumnezeu, în care a intrat.

În al doilea rând, vedem că Domnul, deşi putea să intre în cele mai îmbelşugate case ale fruntaşilor – şi sutaşul din Capernaum socotea o cinste prea mare să primească pe Domnul în casa sa, totuşi nu s-a sfiit să intre în colibele cele umile ale pescarilor, zice Sf. Ioan Gură de Aur. Să ne fie de învăţătură multora dintre noi. Căci noi, din momentul în care credem că am câştigat o oarecare poziţie socială, socotim ca o cădere de la demnitatea noastră, să ne plecăm şi să intrăm în vreo casă săracă. Uităm foarte uşor că şi noi, poate, ne-am născut în vreo astfel de casă şi că până acum eram la fel cu toată mulţimea de săraci. În adevăr omul, fie şi cel mai mare demnitar al lumii şi miliardar, are aceeaşi fire cu ceilalţi oameni, are aceleaşi nevoi, în primul rând, nevoia de mântuire. Iar mântuirea se află numai pe calea smereniei. Însă Hristos nu era numai om de o fire cu noi, era şi Dumnezeu desăvârşit, în faţa Căruia şi sfinţii îngeri stau cu multă plecăciune. El s-a făcut ceea ce nu era, ca să ne cerceteze pe noi. S-a coborât din înălţimea cerurilor, S-a făcut om, ca să intre în colibele galileenilor şi să se coboare până la cel din urmă sărac. Aşadar, săracii să simtă mângâiere în inima lor, când cei mari şi bogaţi ai lumii acesteia îi dispreţuiesc. Căci împăratul împăraţilor şi Domnul Domnilor primeşte să-i cerceteze şi astăzi, precum i-a cercetat atunci. A cercetat coliba sărmană a lui Petru şi alte case sărace. Ce le pasă, dacă cei mari nu-i bagă în seamă? Cel mai mare şi mai înalt decât aceştia îi cinsteşte. Primeşte bucuros să rămână în casele săracilor evlavioşi, dar nu vrea să Se apropie de palate, oricât de bogate, ale bogătaşilor necredincioşi, în care s-a înstăpânit păcatul şi nelegiuirea.

Cum a văzut Domnul pe soacra lui Petru în suferinţă *„a luat-o de mână şi au lăsat-o frigurile; şi ea s-a sculat şi le slujea lor"* (v. 15).

A apucat mâna bolnavei, nu ca să-i ia pulsul sau să-şi dea seama de gradul temperaturii, cum fac medicii în vizita lor obişnuită, ci pentru un motiv mult mai adânc. În general, punerea mâinilor, după Sf. Scriptură, este semnul împărtăşirii unei chemări, a unei binecuvântări, a unei harisme sau a puterii facerii de minuni. Punerea mâinilor este în special semnul vindecării. Desigur, Domnul putea să vindece numai cu cuvântul, ba chiar şi fără cuvânt, numai cu concentrarea voinţei Lui, cum am văzut mai înainte. Dar în punerea mâinii Domnului pe bolnavă vedem o manifestare adânc omenească, vedem un simbol al comunicării binefăcătoare şi iubitoare a Domnului cu omul. Întrucât El a primit să aibă fire omenească, îşi manifestă dragostea Lui faţă de noi, punând mâna Sa binecuvântată pe creştetul oamenilor şi atingând cu mâna Lui de om pe oameni. Noi considerăm o dovadă de dragoste specială când noi oamenii cercetăm pe un bolnav şi îi dăm şi mâna. Cu mult mai mare dovadă de dragoste este, când Domnul foloseşte un astfel de mijloc. Dar atingerea mâinii Domnului nu era numai semn de milă şi de dragoste. Avea şi un scop mai adânc. Ori de câte ori Domnul foloseşte astfel de mijloace sensibile, are de scop să stabilească o legătură personală între Sine şi cei bolnavi. Vedem că foloseşte diferite mijloace, de la vocea Sa, până la tina făcută cu scuipatul Său. Căci Domnul nu voia numai să vindece pe bolnavi, ci să-i şi întoarcă la Dumnezeu. Acest lucru se întâmpla de fapt, ori de câte ori Iisus lega conştiinţa bolnavului cu izvorul harului dumnezeiesc, adică cu persoana Domnului. Aşa se explică şi motivul pentru care El întrebuinţa mijloace diferite, pentru fiecare bolnav în parte. Alegea mijlocul potrivit cu caracterul şi starea fiecărui bolnav. Astfel, a pus degetele Lui în urechile surdo-mutului, a uns cu tină din scuipat ochii orbului; a apucat de mână pe soacra lui Petru şi pe băiatul îndrăcit, şi aşa mai departe. Prin aceste mijloace, bolnavul simţea mai limpede că vindecarea îi venea

de-a dreptul de la persoana Domnului şi astfel se lipea de Domnul, cu o legătură de nedesfăcut. Viaţa bolnavului cea refăcută devenea deci dependentă de viaţa lui Hristos. Astfel, în timp ce mâna cea văzută a Domnului atingea mâna sau capul bolnavului, harul cel nevăzut atingea sufletul acestuia.

Domnul însă urmează aceeaşi metodă şi acum, în vindecările spirituale. Cuvântul vestirii evanghelice ne înştiinţează că suferim de o boală sufletească, şi de care anume. Iar Duhul Sfânt atinge şi înnobilează sufletul prin mijloacele sensibile ale Sfintelor Taine. Şi astfel se împlineşte tămăduirea. Prin urmare, cei ce îşi închipuie că n-au nevoie să recurgă la Tainele Bisericii, în viaţa lor spirituală, trec cu vederea metoda pe care Însuşi Domnul a folosit- o. Ei nu vor să priceapă că omul, fiind sub simţuri şi având trup material, are nevoie de mijloace sensibile, ca să primească şi cele mai spirituale daruri.

De îndată ce dreapta cea facătoare de minuni a Domnului a venit în contact cu mâna bolnavei, frigurile au încetat şi sănătatea deplină le-a luat locul pe moment. Se ştie în general că cei bolnavi de febră mare, când se vindecă în mod firesc, rămân încă multe zile într-o stare de debilitate şi incapabili de muncă. Dar aici vindecarea prin minune a fost desăvârşită, n-a lăsat nicio urmă, iar cea care a primit această binefacere s-a grăbit să-şi arate recunoştinţa, slujind cu sârg Domnului şi însoţitorilor Lui. Dacă alte femei ar fi fost în situaţia ei, ar fi rămas să şadă liniştite în pat, aşteptând să li se slujească lor. Dar soacra lui Petru, dimpotrivă, se grăbeşte să slujească Domnului. Căci cei ce primesc binefacerile Domnului dau această dovadă, plină de nădejdi, se grăbesc să corespundă binefacerii, oferindu-şi cu smerenie propria lor persoană slujirii Domnului. O astfel de slujire ei o pot oferi fraţilor în credinţă, uşurându-le atât nevoile vieţii acesteia, cât şi neputinţele lor spirituale. Căci zice Domnul; „întrucât aţi făcut unuia din aceşti fraţi ai Mei mai mici,

Mie Mi-aţi făcut" (*Mt* 25, 40). Creştinii care au simţit plinătatea de mult preţ a adevărului evanghelic şi au fost luminaţi, aflându-şi mântuirea, câştigă şi această cunoştinţă esenţială, ei caută orice prilej să împărtăşească şi altora binecuvântarea aceasta, să dea har pentru har, ca nişte adevăraţi fii ai harului lui Dumnezeu.

Expunere pe scurt a mai multor vindecări minunate

În celelalte două stihuri care urmează, Sf. Evanghelist ne arată că tămăduirea soacrei lui Petru, care s-a făcut cunoscută cu acea repeziciune, cu care astfel de veşti se împrăştie în toate locurile, a adunat la Domnul o mare mulţime de bolnavi: *„Făcându-se târziu, I-au adus Lui mulţi îndrăciţi şi a izgonit duhurile cu cuvântul şi a vindecat pe toţi cei bolnavi"* (v. 16). Pe seară, au adus înaintea Domnului mulţi îndrăciţi, pe care i-a slobozit de tirania duhurilor rele, numai cu cuvântul Său. Nu a întrebuinţat nici punerea mâinilor, nici un alt mijloc exterior sensibil. Căci Domnul vindeca prin punerea mâinilor numai în anumite cazuri. Mâna nu era un mijloc de nelipsit pentru vindecare, ci era, în special, un mijloc de a folosi sufleteşte pe bolnav. În seara aceea, Domnul a vindecat pe toţi cei ce sufereau, de orice boală ar fi fost cuprinşi.

Era vremea în care Domnul a făcut cele mai multe binefaceri minunate, pe care le-a proorocit, cu opt veacuri mai înainte, Duhul Sfânt, prin proorocul Isaia. De aceea Evanghelistul şi notează: *„Ca să se plinească ce s-a spus prin Isaia proorocul, care zice: Acesta bolile noastre le-a luat şi neputinţele noastre le-a purtat"* (v. 17). Adică Hristos a luat greutatea şi vinovăţia tuturor neputinţelor noastre, materiale şi morale. El a luat asupra Sa efectele relelor noastre şi pedepsele pentru păcate, ca reprezentant al nostru înaintea lui Dumnezeu Tatăl. Şi de aceea a suferit moartea pe cruce, dar a căpătat şi putere să vindece orice neputinţă.

Această proorocire a lui Isaia se referă mai cu seamă la bolile noastre morale, la păcatele noastre. Se potriveşte însă şi cu împrejurarea de faţă, când bolnavul a vindecat boli trupeşti. Pe de o parte, fiindcă, după cum zice Sf. Ioan Gură de Aur, cele mai multe boli trupeşti provin din păcate sufleteşti. Pe de altă parte, moartea, cea mai mare dintre suferinţele omeneşti, îşi are începutul şi rădăcina tot în păcat. Cu atât mai mult celelalte boli! Aşa zisul rău fizic este consecinţa răului moral. Iar Domnul, cu ochiul Său dumnezeiesc, care pătrunde până în măduva oaselor, a văzut dedesubtul trupului bolnav rădăcina neorânduielii, care vine în viaţa omenească. Domnul a văzut răul moral, păcatul. Prin minunile Sale, a vindecat simptomele acestui rău, adică bolile trupului, iar prin jertfa de pe cruce a tămăduit pricina neputinţelor trupeşti, răul moral, păcatul. În ziua de astăzi, Domnul nu mai face aceste vindecări minunate ale bolilor trupeşti, pe care le-a făcut în mare număr, când a fost pe pământ ca om. Acum lucrează o vindecare mai sublimă şi mai preţioasă, vindecarea sufletelor de pricina răului, de păcat. Jertfa de pe cruce este un izvor veşnic şi nesecat de har vindecător, de renaştere şi însănătoşire a sufletului. Iar neputinţele trupeşti, după jertfa de pe cruce a lui Hristos, nu mai sunt de temut pentru credincioşii lui Hristos, care s-au tămăduit sufleteşte. Neputinţele trupeşti rămân nişte mijloace pedagogice de mult folos. Când medicul reuşeşte să învingă microbul pleuritei, semnele rămase în plămân nu mai prezintă motiv de îngrijorare. Ele rămân, ca să atragă atenţia pacientului, să se ferească de excese de orice fel. Tot aşa şi creştinul, odată vindecat de păcat, după ce a făcut pocăinţă, mărturisire şi şi-a câştigat o viaţă creştinească, nu mai are motiv să se teamă de neputinţele trupului. Dimpotrivă, ele îl silesc să nu se mai întoarcă la păcat, îl fac răbdător şi îl smeresc. De aceea, binefacerea pe care o putem oferi mulţimii de suferinzi de diferite boli, mai presus de toţi medicii şi de toate medicamentele,

este să-i îndreptăm către Doctorul sufletelor. Acesta îi va vindeca de pricina relelor lor. Iar după ce pricina va fi înlăturată, atunci ştiinţa medicală va vindeca trupul. Trupul poate rămâne şi nevindecat, ca un mijloc pedagogic pentru viaţă. Neputinţa trupului va pricinui în cazul acesta sănătate veşnică, bucurie şi fericire sufletească.

„Acesta a luat neputinţele noastre". Luaţi aminte cu ce ton proorocul, şi după el Evanghelistul, scriu şi exprimă cuvântul acesta. *Acesta*, da, Domnul cel atotputernic, preabunul Dumnezeu, cel mai înţelept şi mai nepătruns din toţi medicii. Cel ce ne iubeşte mai mult decât tatăl şi mama noastră. *Acesta* ne iubeşte şi veghează la căpătâiul fiecărui bolnav. Acesta din zori şi până în noapte a vindecat atunci cu sârg diferiţi bolnavi, ca să arate cât interes pune El în vindecarea noastră. Acesta şi acum, cu un interes şi mai mare, caută tămăduirea noastră. Căci: „Iisus Hristos ieri şi astăzi şi în veci este acelaşi" (*Evr* 13, 8).

Ori de câte ori cădem în vreo boală, ori suntem loviţi de vreo nenorocire neprevăzută; de câte ori suntem necăjiţi, stăm lângă patul copilului, al fratelui, al părinţilor, care sunt pe moarte, o! câtă mângâiere, câtă nădejde primim când ridicăm mintea noastră şi o aţintim la cuvintele acestea: *„Acesta a luat neputinţele noastre..."*. Norii negri şi trişti care umbreau sufletul nostru, greutatea de nesuportat care apasă asupra casei noastre, tăria suferinţei care ne zdrobeşte inima, toate se topesc atunci şi căpătăm răbdare şi înfrânare. Primim pe buzele noastre cuvinte de laudă către Dumnezeu, o cunună se coboară din cer peste creştetul nostru. Ne vine gândul binecuvântat că Duhul Sfânt ne dă această făgăduinţă: „Fericit e bărbatul care suferă ispita cu răbdare, căci fiind încercat va lua cununa vieţii" (*Iac* 1, 12).

VINDECAREA BOLNAVULUI DE HIDROPICĂ

(*Lc* 14, 1-6)

Ospățul la fariseu

Minunea vindecării acestui bolnav s-a făcut într-un mediu casnic, la ceasul cinei. De aceea, Sf. Evanghelist Luca începe astfel povestirea sa: „*Când a intrat El în casa unuia dintre căpeteniile fariseilor, sâmbăta, ca să mănânce pâine, şi ei Îl pândeau*" (v. 1). Domnul, care avea relaţii cu oameni din toate stările sociale, n-a ezitat să stea la masă cu vameşii, deşi aceştia aveau un nume rău; dar n-a refuzat nici invitaţia fariseilor, cu toate că ştia El cât de înrădăcinaţi egoişti erau ei. Primind invitaţia la cină din partea fariseului, al cărui mediu îi aduceau învinuiri la fiecare pas şi îi puneau piedici în lucrarea Sa, Domnul a arătat resemnare, pe care ar trebui şi noi s-o urmăm. De altfel, El întrebuinţa ocazii de acestea, ca prilejuri de a-i folosi pe farisei şi a le face bine, prin învăţătura Sa.

A intrat să mănânce pâine, sâmbăta. Iată câtă cumpătare arată Domnul în satisfacerea nevoii de hrană, într-o zi, pe care Dumnezeu a hotărât-o pentru odihna şi pentru adorarea Divinităţii. Căci sâmbăta era la iudei ceea ce este duminica pentru noi. Era o zi închinată adorării lui Dumnezeu şi odihnei cumpătate. Toate abaterile de la această măsură, tot ce depăşeşte mâncarea de pâine, adică măsura sănătoasă în hrană, devin prilejuri a multe păcate. Şi este foarte trist că cei mai mulţi creştini fac din duminică prilej de abateri şi păcate, de la care se abţin în celelalte zile ale săptămânii. Ospeţele, beţiile, distracţiile neserioase, plimbările pângărite cu imoralităţi, cercetarea teatrelor şi a cinematografelor, unde se spun şi se arată lucruri care pângăresc sufletul, întrunirile şi petrecerile, care înfierbântă indecenţa şi lipsa de pudoare, întrecerile sportive, rănirile omorurile, faptele de ruşine, toate acestea sunt fapte ale întunericului, care se fac – vai? – în ziua luminii, în ziua duminicii.

Şi astfel, ziua cea sfântă, nu numai că nu este folosită spre sfinţire, ci este folosită ca o zi de felurite întinări. Nu numai că nu ne închinăm lui Dumnezeu în ziua duminicii, dar Îl mâhnim şi Îl mâniem într-un fel vrednic de nişte necredincioşi sau închinători de idoli. Întunericul şi neştiinţa au sporit atât de mult încât se trece cu vederea sfinţenia duminicii. Mulţi cred că scopul duminicii este să le dea lor slobozenie şi prilej pentru orice neorânduieli. Închipuiţi-vă cât de mare ar fi jignirea pe care ar simţi-o un domnitor, care ar fi hotărât o zi liberă pentru ca supuşii săi să se prezinte înaintea sa, ca să stea de vorbă cu ei, ca şi cu nişte prieteni, să aibă prilejul să-i mustre şi să le facă bine, să-i ridice şi să-i înfieze. Iar slujitorii, în loc să se prezinte în faţa domnului lor în ziua aceea, s-ar duce care încotro şi ar face lucruri care să-i supere şi să-l jignească pe domnul lor. Cei ce evită Biserica şi se dedau în zi de duminică la fapte care jignesc pe Dumnezeu şi pângăresc sfinţenia zilei fac şi

mai rău decât slujitorii despre care am vorbit. O! cum de ne mai rabdă Dumnezeu!

Spuneam mai sus că fariseii întindeau curse la fiecarc pas al Domnului. Lucrul acesta se vădeşte şi în împrejurarea de faţă, căci Evanghelistul notează: „Ei (fariseii) îl pândeau". L-au invitat în zi de sâmbătă la cină, ca să găsească prilej, din vorbele şi din faptele Domnului, să-L acuze apoi. Şi în acest scop Îl spionează cu râvnă. L-au invitat, chipurile, ca să-L cinstească, tratându-L ca pe un prieten. Dar Îl spionează ca pe un duşman! Atâta răutate şi vulgaritate au dovedit, mai mult chiar decât barbarii. Căci şi barbarii ţin legea ospeţiei, după care oaspetele este o persoană sfântă şi vrednică de toată atenţia şi cinstea. Să judece acum cititorul, dacă purtarea grosolană şi rea a fariseilor acelei vremi se deosebeşte prea mult de purtarea unora care primesc oaspeţi în ziua de astăzi. Unii socotesc că a invita la masă şi a primi oaspeţi este o îndatorire socială. Ori un mijloc de expunere a propriilor lor bogăţii. Dar mesele acestea le dau un material îmbelşugat de bârfire şi judecată asupra invitaţilor lor. N-ar fi fost mai bine să lase la o parte această primire fără dragoste? Dragostea este lucrul de căpetenie în raporturile dintre oameni, dar lipseşte adesea în relaţiile dintre aşa numitele clase sociale înalte.

Domnul face o binefacere prin minune

Dar, chiar dacă unii cad în cursele acestea, amăgindu-se că au fost primiţi din dragoste, Domnul n-a căzut în cursă. În deplină cunoştinţă că a fost chemat acolo cu scopul de a fi pândit, a venit în casa fariseului, fiindcă şi acolo avea prilej să înveţe şi să facă bine.

„Ci iată un om bolnav de hidropică era înaintea Lui" (v. 2). Acest om, care suferea de boala mortală şi primejdioasă, numită hidropică, venise, poate, acolo, ca să-l vindece Domnul. Totuşi, nu

este exclus să-l fi adus acolo fariseii pentru scopurile lor duşmănoase. De aceea, Sf. Evanghelist notează: *„Răspunzând Iisus (la gândurile lor lăuntrice), a zis către legiuitori şi către farisei: Se cuvine să vindece cineva sâmbăta? Iar ei tăceau"* (v. 3). Este ca şi cum Domnul le-ar fi zis: ştiu foarte bine de ce m-aţi invitat la cină şi cu ce gânduri mă primiţi. Fiindcă gândurile omului sunt pentru Mine ca strigătele pentru voi. Aşadar, vă dau prilejul şi vă întreb: ce credeţi, este legal să tămăduiască cineva sâmbăta şi să facă bine? Fariseii însă tăceau, nu dădeau niciun răspuns. Căci, vezi bine, era foarte grea dilema în care îi pusese Domnul. Dacă ar fi zis că binefacerea este legală, ar fi pierdut prilejul să acuze pe Iisus de călcarea legii, de lucrare în ziua Sabatului. Prin urmare, ei n-ar fi ajuns la scopul cu care făcuseră cheltuiala ospăţului. Şi iarăşi, dacă ar zice că nu este legal să faci bine sâmbăta, ar fi fost făcuţi de ruşine prin fapta Domnului, care ar fi apărut ca o curată binefacere. Observaţi că cei buni sunt de obicei acuzaţi pentru fapte, pe care şi acuzatorii lor le socotesc bune şi legale, dacă ar vorbi după conştiinţa lor. Aşadar, nu vă miraţi dacă faceţi bine şi apoi auziţi învinuire sau în loc să primiţi încurajare pentru fapta bună, nu întâlniţi decât piedici. Citiţi în Sfintele Evanghelii viaţa Domnului şi încredinţaţi-vă că acuzaţiile aduse de oameni răi pentru faptele voastre bune sunt o dovadă că faptele sunt cu adevărat bune.

Dar tăcerea şi starea sufletească rea a legiuitorilor şi a fariseilor nu L-au împiedicat pe Domnul să facă binele prin minune, că El îndată: *„luându-l l-a vindecat şi i-a dat drumul"* (v. 4). L-a luat lângă El, a pus mâna peste bolnav şi l-a slobozit de boala lui cea grea. I-a redat într-o clipă sănătatea deplină, aşa cum o avusese, înainte de a se îmbolnăvi. Apoi l-a trimis la casa sa, mergând slobod, ca să nu poată fariseii să pună la îndoială vindecarea minunată. În chipul acesta, Domnul a făcut o faptă a iubirii de oameni în ziua sâmbetei, în care legea lui Dumnezeu orânduise încetarea muncii

de susţinere a vieţii. Dar legiuitorii şi fariseii răstălmăciseră în mod jalnic legea odihnei, socotind că faptele iubirii de oameni cad în categoria muncilor oprite în zilele de sabat. Deoarece însăşi porunca dumnezeiască pentru ziua de odihnă era o faptă a iubirii de oameni a lui Dumnezeu, cum putea Dumnezeu să oprească pe oameni să-L urmeze în faptele iubirii?!

Dar Domnul avea obiceiul de a explica limpede şi convingător orice făcea, aşa ca iubitorii de adevăr să se poată convinge şi instrui în chip desăvârşit, iar duşmanii adevărului să amuţească. De aceea: *„Răspunzând către ei (către fariseişi legiuitori) a zis: Cine din voi, dacă îi cade măgarul sau boul în fântână, nu îl va scoate imediat în ziua Sabatului? Şi n-au putut să-i răspundă nimic"* (v. 5-6). I-a silit Domnul să tacă, atunci când i-a întrebat dacă se cuvine binefacere în ziua Sabatului, îi lasă muţi pentru a doua oară atunci când, răspunzând la acuzele lor şi la judecăţi nedrepte, aduce în faţa lor practica vieţii şi obiceiul de obşte, conform cărora lucrau ei când era vorba de animale, care sunt mult mai prejos decât omul. Astfel Domnul a dovedit că fariseii se osândeau pe ei înşişi, când judecau pe Hristos.

Căci Hristos, dacă a călcat legea odihnei, a făcut binele, nu unor animale, ci unui om bolnav. Iisus îi întreabă pe farisei: dacă s-ar întâmpla să cadă măgarul sau boul unuia dintre ei în vreo groapă în ziua sâmbetei, oare nu s-ar grăbi acela să-l scoată, ca să nu-i moară măgarul sau boul? Iată că măgarul, boul, sau alte lucruri materiale numai ele singure fac excepţie de la legea odihnei din ziua Sabatului. Cu alte cuvinte, excepţia legală se face numai în interes material? Cine putea să se pună împotriva logicii de necombătut a Domnului! Iisus a arătat pe faţă că interesul fariseilor pentru legea Sabatului era numai o prefăcătorie a lor şi un mijloc ieftin, ca să poată prezenta pe Hristos ca pe un călcător al acestei legi. Dar, purtându-se în felul acesta, ei ieşeau micşoraţi în faţa poporului, iar Domnul ieşea înălţat.

Sunt astfel de caractere, din nenorocire, în toate vremurile. Sunt adică oameni care măsoară legile statului şi ale lui Dumnezeu cu măsura propriilor lor interese. Ei găsesc multe tălmăciri şi excepţii, când este vorba să se dezvinovăţească de nelegiuirile lor. Şi totuşi, ei strigă cu prefăcătorie şi mărturisesc şi categorisesc ca pe o încălcare de lege faptul că un alt om primeşte o binefacere de la un duşman al lor şi prin această binefacere Dumnezeu este proslăvit. Astfel de figuri de oameni care strecoară ţânţarul şi lasă să treacă cămila sunt mulţi. Nu trebuie să-i invidiem, căci, precum a sosit odinioară şi vremea în care Domnul a mustrat şi a ruşinat pe fariseii din vremea Sa, tot astfel va veni şi ceasul fiecărui fariseu din orice vreme. Astăzi purtarea lui cea nelegiuită trece neobservată, fiindcă o acoperă cu prefăcătoria lui şi o înfrumuseţează, încât apare ca o faptă bună. Dar mâine Dumnezeu îl va arăta pe faţă, îl va arăta nu numai în ziua Judecăţii de apoi, când fariseul va afla osânda sigură, în faţa tuturor oamenilor. Ci îl va vădi şi în această viaţă de aici. Da, şi aici cei prefăcuţi vor fi daţi pe faţă. Dacă observi cu răbdare viaţa lor, te vei convinge pe deplin de acest lucru. Tocmai de aceea trebuie să îndrăgim sinceritatea, virtutea neprefacătoriei care nu se teme că va fi mustrată vreodată şi făcută de ruşine. Ce importanţă are faptul că lumea ne acuză, ne condamnă, ne prigoneşte? Cu siguranţă viitorul va fi al nostru. Viitorul va arăta – şi pe pământ – adevărul, iar la judecata viitoare vom primi răsplata slăvită.

Capitolul II

VINDECĂRI DE BOLI CRONICE

VINDECAREA PARALITICULUI DIN CAPERNAUM

(*Mc* 2, 1-12)

Întoarcerea Domnului în Capernaum și aducerea slăbănogului

Minunea cu care începem capitolul acesta este povestită de primii trei Evanghelişti. Ea este vrednică de deosebită pomenire, conţinând o dublă vindecare. Sf. Evanghelist Marcu notează mai întâi că, de îndată ce Domnul S-a întors în

Capernaum, n-a aflat odihnă. Căci îndată a început să vestească Evanghelia: *„Şi intrând din nou în Capernaum, în acele zile, şi aflând locuitorii că este într-o casă, s-au adunat atât de mulţi, încât nu mai aveau loc nici la uşă. Şi le vestea lor cuvântul"* (v. 1-2).

Locuitorii din Capernaum n-au aşteptat sâmbăta, când Domnul obişnuia să vorbească în sinagogă. Ei s-au grăbit spre casa în care descinsese Domnul. Căci prezenţa Sa deşteptase în ei dorul de a-L mai vedea şi a-L mai auzi. Şi nu erau deloc puţini, cei ce veniseră să-L vadă. Şi îndată s-a adunat atâta mulţime, încât interiorul casei se umpluse, şi mulţimea nu mai avea loc nici la uşă. Această râvnă cu care cei din Capernaum au venit la Domnul este cu atât mai plină de însemnătate, cu cât este pusă în contrast cu purtarea urâtă a Gadarenilor, din ţinutul cărora Domnul tocmai se întorcea, după Evanghelistul Matei. Gadarenii se grăbiseră să-L îndepărteze pe Domnul din hotarele lor. Locuitorii din Capernaum însă se grăbeau să umple locul unde se găsea Domnul. Acest lucru se întâmplă în tot locul şi în toată vremea. Dacă unii îşi întorc faţa de la Domnul şi se îndepărtează de El, mulţi alţii sunt fericiţi să-L vadă şi să se apropie de Domnul, alţii se grăbesc să meargă în urma Lui. Nu rămâne niciun gol vreodată în Biserica credincioşilor Domnului. Dacă noi ne îndepărtăm de Biserică, locul nostru îl vor lua alţii, dar golul se va face în sufletele noastre şi o prăpastie se va căsca în viaţa noastră. Locul trădătorului Iuda l-a luat în primul rând apostolul Matia, apoi Pavel, apostolul neamurilor. Iată cum în locul unuia căzut au venit doi.

„Şi le grăia lor cuvântul". Iată cea mai bună activitate mântuitoare pe care o dăruieşte Domnul mulţimii ce se adunase cu atâta râvnă de pretutindeni. Cu toate că Iisus nu se afla atunci într-un loc consacrat predicării, nici într-o zi potrivită, căci nu era în sinagogă şi nici sâmbăta, totuşi Domnul vestea cuvântul. Căci pentru cuvântul dumnezeiesc şi pentru rugăciune, – aceste două

bune mijloace de comunicare cu Dumnezeu, – prilejul nu ni-l dă nici timpul, nici locul, ci propria noastră râvnă. Dumnezeu este gata să ne asculte şi să vorbească cu noi în orice clipă şi în orice loc, oriunde şi oricând deschizi Sf. Evanghelie sau altă carte sfântă, vorbeşti cu Dumnezeu. Oricând şi oriunde îţi înalţi inima prin rugăciune, îndată vorbeşti cu Dumnezeu. Ce mare fericire! Pe oamenii mari ai lumii, ca să-i poţi întâlni câteva clipe, ai nevoie de atâtea ceremonii şi ţi se pun în cale atâtea piedici! Pe Dumnezeu însă poţi să-L întâlneşti cu uşurinţă în orice clipă. Şi totuşi, vai! De multe ori noi evităm să-L întâlnim.

Şi iată, cuvântul Domnului cel tămăduitor de suflete se uneşte atunci şi cu tămăduirea unui trup bolnav: *„Şi au venit la El aducând un slăbănog, pe care îl purtau patru inşi"* (v. 3). Boala de care suferea acel nefericit produce o asemenea paralizie, încât bolnavul devine un cadavru viu, care zace în pat. Pe acela îl purtau patru bărbaţi, ca şi cum ar fi dus un cadavru pe o năsălie. Vedem aici o priveliştе foarte obişnuită şi instructivă. Pe pat nenorocirea omenească, sub pat milostivirea omenească. Mila poartă şi astăzi nefericirea semenilor noştri, a oamenilor, ca să afle mâine acelaşi sprijin pentru sine. Căci se prea poate ca cei ce astăzi dau ajutor suferinzilor, să fie mâine în situaţia de a primi şi ei ajutor de la alţii.

Dar, pe cât de milostivă şi iubitoare era fapta celor patru bărbaţi, pe atât de nemilostivă şi egoistă a fost purtarea mulţimii, care se îngrămădise în casă. Te-ai fi aşteptat să vezi că cei ce ascultau acolo cuvântul lui Dumnezeu, văzând priveliştea mişcătoare a slăbănogului adus de cei patru bărbaţi, să deschidă o trecere, ca suferindul să ajungă până la învăţătorul făcător de minuni. Dar, din nefericire, în cazuri asemănătoare, de obicei fiecare râvneşte să-şi păstreze locul, arătându-se indiferent faţă de ceilalţi. Acest lucru îl fac mulţimile, chiar şi atunci când cineva din mijlocul lor se găseşte într-o situaţie în care are nevoie imediat de ajutor.

Este adevărat că locuitorii Capernaumului de atunci râvneau să audă cuvântul lui Dumnezeu; însă cuvântul nu adăpase încă sufletele lor, nu le înmuiase încă inimile, ca să le facă milostive şi compătimitoare. Dar când sufletele ascultătorilor nu sunt gata să primească înrâurirea cuvântului lui Dumnezeu şi să se schimbe, atunci li se face lor cuvântul o vorbărie zadarnică.

Închipuiţi-vă acum durerea acelui nefericit slăbănog, când a văzut că toate nădejdile lui se zădărniceau. Ajunsese până la el faima învăţătorului făcător de minuni. Credea nestrămutat că, dacă va reuşi să se apropie de Domnul, va fi slobozit de chinurile sale. Sosise ceasul hotărâtor: slăbănogul auzise că învăţătorul se afla în oraşul în care el trăia. Şi totuşi, nu izbutea să se apropie de Dânsul, fiindcă compatrioţii săi nu înţelegeau să se mişte puţin de pe locurile lor, pentru ca un nenorocit să fie tămăduit! O, dacă ar fi văzut cineva durerea de moarte ce s-a întipărit atunci pe chipul bietului bolnav!

Dar, în această lume, dacă nemilostivirea unora ne loveşte adânc, milostivirea şi lucrarea plină de nădejde a altora ne vindecă loviturile. Cei patru au socotit că misiunea lor nu se mărgineşte la aducerea paraliticului până în faţa casei în care se găsea Mântuitorul. Ei n-au făcut ca alţii, care se grăbesc să renunţe la orice faptă bună, de îndată ce întâmpină piedici sau se izbesc de cea dintâi împotrivire din partea altor oameni. Credinţa lor cea mare, bunătatea lor statornică a dat naştere unei idei luminoase: *„Şi neputând ei să se apropie de El, din pricina mulţimii, au desfăcut acoperişul casei unde era Iisus, şi prin spărtură au lăsat în jos patul în care zăcea slăbănogul"* (v. 4). Deoarece nu putuseră să se apropie de Hristos prin uşi, unul a zis: Hai să-l lăsăm pe acoperiş. Iată ideea luminoasă. Propunerea nu li s-a părut fără rost celorlalţi. Deoarece fiinţele însufleţite nu se mişcă din loc, se vor mişca din loc cele neînsufleţite. Ideea a fost numaidecât pusă în practică. De pe acoperişul, care era drept, au

luat cărămizile şi au desfăcut o parte din acoperiş, cu repeziciunea pe care o cerea prilejul şi cu grijă mare de a se folosi de ocazia rară. Şi iată o privelişte cu totul neobişnuită. Spre uimirea tuturor celor de faţă, au lăsat pe funii patul în care zăcea trupul slăbănogului, înaintea Domnului.

Vindecarea sufletului celui slăbănog

Deci mulţimea a dovedit o dispoziţie rea, care a silit pe cei patru să recurgă la un mijloc atât de neobişnuit şi de greu, ca să ducă până la capăt lucrarea lor de dragoste. Dar Domnul a rămas oare nepăsător în tot intervalul acesta de timp? Nu ştia El oare ce scenă tristă se petrece afară? Nu auzea ce se întâmplă pe acoperiş? Pentru ce nu s-a grăbit să vindece de la distanţă pe slăbănog şi să scutească şi pe ceilalţi de toată osteneala aceasta?

O, iubite cititor! Atotştiutorul ştia foarte bine şi ştie şi acum ce se petrece cu toţi bolnavii. Nu stă nepăsător Preabunul, care s-a pogorât din ceruri, ca să mântuiască pe omul suferind. Totuşi, El lasă pe om să se lupte cu piedicile, ca să înrădăcineze şi să întărească credinţa omului, făcând-o de nezdruncinat.

Rădăcinile ei le adânceşte şi astfel credinţa creşte ca un pom înalt, pe care nu-l clatină vântul şi furtuna. Domnul lasă pe om să facă tot ce poate, cu puterile lui omeneşti. Apoi îl ajută El, ducându-l la un rezultat minunat. Să nu socoteşti, creştine, că Domnul nu aude rugăciunile tale dureroase, că nu vede dorul tău sfâşietor pentru vindecarea neputinţei tale trupeşti sau sufleteşti. Dacă ai şti cât de adânc şi drăgăstos interes te urmăreşte El la tot pasul! Şi iată aici dovada: *„Văzând Iisus credinţa lor, a zis slăbănogului: îndrăzneşte fiule, iertate îţi sunt păcatele tale!"* (v. 5). A văzut Iisus credinţa lor. De fapt, strălucea credinţa lor, nu numai în ochii atotvăzători ai Domnului, ci şi în ochii tuturor celor de faţă. Strălucea credinţa slăbănogului, care

n-ar fi primit să sufere acea zdruncinătură, care îi făcea rău, dacă n-ar fi crezut. Credinţa lor era puternică. Ei credeau cu tărie că Domnul avea puterea şi bunătatea ca să învieze acel cadavru viu şi să facă pe paralitic sănătos. Căci mulţi au putere să facă multe fapte bune, dar nu au bunătatea, nici dragostea, ca să întrebuinţeze puterea lor la binefaceri. Hristos însă avea şi puterea şi dragostea şi credinţa lor era smerită. Deoarece bolnavul era paralizat şi nu putea să se mişte, ei n-au cerut de la Domnul să cerceteze pe bolnav acasă, ca să-l vindece, aşa cum ceruseră alţii. Ci au adus ei pe bolnav la Hristos, învingând toate piedicile. Acolo unde este o astfel de credinţă, care pune pe om în mişcare spre Hristos, niciodată piedicile nu sunt luate în seamă, fiindcă nicio putere potrivnică nu poate zădărnici atingerea scopului unei asemenea credinţe.

„Fiule!" Iată cuvântul plin de dragoste, cu care Domnul se adresează slăbănogului, când cei patru l-au pus în faţa Sa. Sf. Evanghelie nu ne spune dacă slăbănogul sau ceilalţi, care îl aduseră, au adresat Domnului vreo rugăciune, pentru rezolvarea acestei situaţii nefericite. Dar ei vorbeau atât de limpede şi atât de mişcător, prin fapte! Acest limbaj al faptelor a fost de-ajuns. Unde vorbesc faptele, cuvintele sunt de prisos. Dar nu te impresionează, frate, cuvântul Fiule, cu care Domnul se adresează slăbănogului, cuvânt care exprimă atâta intimitate şi duioşie? Cuvântul acesta trebuie să-l observăm bine, căci din gura Domnului n-a ieşit niciodată vreun cuvânt zadarnic. Tot ce vorbea El corespundea realităţii. Aşadar, şi cuvântul acesta, fiule, nu exprimă numai milă şi grijă părintească, pe care oricine le poate avea faţă de un suferind, fie el şi străin. Ci exprimă adevărata legătură dintre tată şi fiu. Credinţa slăbănogului în Mântuitorul l-a făcut demn să fie numit fiu al lui Dumnezeu şi al Mântuitorului Hristos. Căci Dumnezeu şi-I face fii pe toţi cei ce au sentimente de fii faţă de Dumnezeu, care îşi arată aceste sentimente prin credinţa în Hristos.

„Iertate îţi sunt păcatele tale". Adică: Eu îţi iert păcatele. Iată plinirea dorului celui mare, pe care i-l oferă Domnul fiului Său în suferinţă. Dar, oare nu pare cam fără rost acest dar al iertării păcatelor? Doar nu l-au adus acolo ca să i se ierte păcatele, ci ca să se vindece de paralizie. Şi oare nu se aşteptau toţi să-i spună bolnavului: fii sănătos, ia-ţi patul şi du-te? Ba da. Dar şi medicul, care vindecă bolile trupeşti, oare nu face tot aşa? Nu combate întâi pricina maladiei, microbul îmbolnăvirii, pentru ca pe urmă să dispară şi efectele? Astfel bolnavul se face pe deplin sănătos. Aşa a făcut atunci şi Medicul atotştiutor. Căci pricina tuturor necazurilor a neputinţelor omului este păcatul. După rânduiala obştească, de când a căzut omul în păcat, de când răul moral s-a înstăpânit în lume, de atunci, ca o urmare inevitabilă a păcatului, a venit şi boala, necazul, oboseala şi moartea, vârful tuturor relelor. Aşadar Ochiul Domnului a pătruns până în adâncul sufletului pe paralitic. A văzut acolo cauza paraliziei, a văzut păcatul. Iar prin cuvintele: *„Iertate îţi sunt păcatele tale"*, Domnul încearcă să mute gândul slăbănogului de la boală, care era un efect al vieţii lui păcătoase, la cauza bolii, îl ajută să-şi întoarcă tot interesul şi dorinţa de însănătoşire spre sufletul bolnav de păcate. Îl ajută să înţeleagă veninul păcatului, greutatea şi urmările lui. Îl ajută astfel să afle pe Mântuitorul. Şi nu încape îndoială că slăbănogul simţea şi mai înainte, dar cu atât mai vârtos în clipa aceea, că păcatul era cel mai îngrozitor şi mai aducător de moarte pentru sufletul său. A simţit că păcatul a vătămat şi a distrus sufletul său şi, prin urmare, se căia şi era copt ca să primească iertarea din partea Domnului.

Dar, cine nu vede de aici că necazul a contribuit foarte mult la schimbarea aceasta a slăbănogului, care mai înainte fusese păcătos? Necazul este urmarea firească a păcatului, dar în acelaşi timp, necazul este şi cel mai bun leac pentru vindecarea bolii păcatului. Dacă slăbănogul n-ar fi suferit de acea boală grea, care îl

prefăcuse într-un cadavru, întrebarea este dacă ar fi părăsit păcatul şi s-ar fi apropiat vreodată de Mântuitorul. Ce legătură înţeleaptă face înţelepciunea şi bunătatea lui Dumnezeu, prin necazul cel educativ! Desigur, Dumnezeu ar fi fost constrâns să pedepsească păcatul şi să răzbune legea Sa, pe care păcătosul a încălcat-o. Pedeapsa este necazul şi durerea. Dar cât este de mare bunătatea lui Dumnezeu! Dragostea Sa intervine şi dă durerii şi necazului însuşiri tămăduitoare. Le transformă pe acestea în leacuri bune pentru sufletele care suferă de boala păcatului. Prin necazuri şi prin durere, Dumnezeu lucrează în sufletul păcătos, scoţând afară pornirea rea spre păcat din suflet, alungând microbul aducător de moarte şi luând-o astfel înaintea morţii veşnice a sufletului. În felul acesta, durerea şi necazul sunt mijloace ale dragostei pedagogice a lui Dumnezeu. Tocmai de aceea dumnezeiescul Iacob zice că suferinţele şi ispitele acestei vieţi sunt pricină mai mult de bucurie, decât de mâhnire şi de nădejde.

Şi dovada o avem numaidecât. Înainte de a tămădui boala, Domnul a zis bolnavului: „îndrăzneşte, fiule". Întrucât paralizia a avut pentru suflet un asemenea rezultat, întrucât a adus pocăinţa şi iertarea păcatelor, ai îndrăzneală, bucură-te şi te veseleşte, fie că ţi se va vindeca şi trupul, fie că nu. Chiar dacă nu ţi-aş vindeca acum trupul, suferinţele care te-au adus aici nu sunt zadarnice; nu sunt zadarnice, întrucât tu ai primit iertarea păcatelor tale.

Iertate îţi sunt păcatele. Este un eveniment mare, fericit şi de nepreţuit, faptul că Domnul, cel ce a iertat păcatele acelui slăbănog, Domnul, care a primit atâţia păcătoşi şi vameşi în vremea lucrării Sale mântuitoare de pe pământ şi le-a dat iertare şi a mântuit atunci atâtea oi pierdute, nu s-a mărginit numai la aceştia. El a întemeiat în Biserica Sa o taină specială şi veşnică: Taina Mărturisirii, prin care dă iertare de păcate la toţi păcătoşii, care se pocăiesc, la toţi slăbănogii cu sufletul, care doresc să se tămăduiască. Când, în ziua

cea slăvită a învierii Sale din morţi, S-a arătat celor unsprezece ucenici, care stăteau închişi în foişor, a instituit şi această Taină minunată. Căci a suflat Duh Sfânt peste Apostoli şi a zis: „Cărora le veţi ierta păcatele, se vor ierta lor; cărora le veţi ţine, vor fi ţinute" (*In* 20, 23). Şi iarăşi, în altă împrejurare, Domnul le-a spus: „Amin, zic vouă, câte veţi lega pe pământ, vor fi legate în cer; şi câte veţi dezlega pe pământ, vor fi dezlegate şi în ceruri" (*Mt* 18, 18). Prin aceste cuvinte, Domnul a arătat lămurit că, începând din acea vreme, nu va mai fi iertat în cer niciun păcat, dacă nu este mai înainte iertat pe pământ de duhovnic, care dă iertarea prin mărturisire, ca un organ al lui Dumnezeu, ales special pentru această sfântă slujire.

Sminteala cărturarilor

Din acea afluenţă a poporului din Capernaum, nu lipseau nici cărturarii, adică acei farisei învăţători de lege, care credeau că ei ţin în mâna lor sceptrul învăţăturilor legii. De aceea ei s-au smintit, când au auzit acele cuvinte ale Domnului: *„Erau şi nişte cărturari acolo şi ziceau în inimile lor: De ce huleşte acesta astfel? Cine poate să ierte păcatele, decât numai unul Dumnezeu?"* (v. 6-7). Erau mulţi aceşti învăţători de lege nelegiuiţi, căci Evanghelistul Luca zice: *„Erau acolo farisei şi învăţători ai legii, care veniseră din toate satele Galileii şi Iudeii şi din Ierusalim"* (*Lc* 5, 17).

Fără îndoială Domnul ştia bine că cuvintele Sale despre iertarea păcatelor erau o provocare pentru cărturarii prezenţi acolo, care Îl spionau. Căci Dumnezeu zice prin Isaia proorocul: „Eu sunt. Eu sunt cel care ridică fărădelegile tale pentru Mine, şi păcatele tale" (*Is* 43, 25). Prin urmare, un om care se va lăuda că are în sine putere să ierte păcatele comite o hulă şi o nelegiuire, uzurpând un drept cu desăvârşire dumnezeiesc. Dar Hristos arătase în milioane de feluri că

avea putere dumnezeiască şi că era un Dumnezeu întrupat, care s-a arătat printre oameni ca să mântuiască pe păcătoşi. Din nefericire însă, invidia, egoismul şi părerea de sine orbiseră mintea cărturarilor şi a fariseilor în aşa măsură, încât ei stigmatizează cu cele mai întunecate culori minunile Domnului, care arătau puterea Lui dumnezeiască. Aşa au făcut şi în cazul de faţă, numind hulă drepturile Domnului de a ierta păcatele. Pe când tocmai ei faceau hulă, necrezând în Hristos. Şi este foarte trist că neştiinţa, unită uneori şi cu egoismul fariseic, a moştenit de douăzeci de veacuri încoace aceeaşi împotrivire plină de ură a fariseilor, împotriva iertării păcatelor, pe care o dă acum Biserica, în numele lui Hristos, în Taina Mărturisirii, prin slujitorii ei, preoţii. Niciun preot nu s-a învrednicit vreodată să aibă el, ca persoană particulară, puterea dezlegării de păcate. Numai ca organ al lui Hristos, preotul exercită acest drept, precum săvârşeşte şi celelalte Sfinte Taine. Totuşi, şi în această privinţă, egoismul înrădăcinat al celor care se împotrivesc adevărurilor dumnezeieşti se răzvrăteşte, voind să împiedice pe oameni de la pocăinţă şi mântuire.

Sf. Evanghelist ne redă acum o întâmplare, care trebuia să uimească pe cărturarii cei smintiţi şi să le întoarcă spre dreptate cugetele: *„îndată cunoscând Iisus cu Duhul că ziceau acestea în sine, le-a spus lor: De ce gândiţi acestea în inimile voastre?"* (v. 8). Iar în Evanghelia după Matei zice: „Pentru ce gândiţi cele rele în inimile voastre?" (*Mt* 9, 4). Această întrebare a Domnului, care dovedea că El cunoştea pe deplin gândurile lăuntrice ale cărturarilor, arată că Iisus era Dumnezeu. Căci numai Dumnezeu cunoaşte deplin, nu numai cele arătate şi auzite, ci şi gândurile ascunse ale oamenilor, mai înainte chiar de a fi ele. Atotştiutorul Dumnezeu are din fire şi puterea de a ierta păcatele. Cărturarii, dacă ar fi fost desfăcuţi şi liberi de răutatea, care le întuneca minţile, ar fi trebuit să fi înţeles acestea imediat.

Dar noi trebuie să luăm seama la acest adevăr important: că Domnul cunoaşte cu de-amănuntul toată lumea noastră

interioară. Dacă ideile, dorinţele, dispoziţiile şi gândurile noastre sunt necunoscute, tainice şi ascunse pentru oricine altul, în faţa Domnului însă ele sunt mai descoperite decât chiar nouă înşine: *„Tu ai cunoscut gândurile mele de departe şi toate căile mele le-ai cunoscut. Tu singur ştii inima tuturor fiilor omeneşti. Nu este fiinţă ascunsă înaintea Ta, toate îţi sunt goale şi descoperite înaintea ochilor Tăi"*, zic scriitorii insuflaţi ai Sfintei Scripturi (*Ps* 138, 2-3; *Regi* 8, 39; *Evr* 4, 13).

Deci, dacă ideile noastre sunt bune, nevinovate, curate, atunci gândul că Dumnezeu le cunoaşte şi le vede produce în sufletul nostru bucurie şi ne întăreşte, ca să putem preface gândurile în fapte bune, pe placul lui Dumnezeu. Dar dacă gândim cele rele, precum gândeau cărturarii atunci, dacă în sufletul nostru se perindă idei de nedreptate, gânduri de lăcomie, de răpire şi de nelegiuire, – dacă mintea noastră se îndeletniceşte cu sfaturi rele şi cu cercetări răufăcătoare, dacă pofte necurate, imorale şi pângărite stăpânesc inima noastră, ce nenorocire şi ce ruşine! Dar şi ce vină mare şi ce nedreptate! Căci Domnul vede toate acestea, care toate sunt răzvrătire împotriva lui Dumnezeu. El este Făcătorul şi Stăpânul minţii şi al inimii noastre, al întregii noastre fiinţe. Orice întrebuinţare rea a lor înseamnă o răzvrătire împotriva Făcătorului şi un abuz. Închipuiţi-vă acum ce răzvrătire şi ce necuviinţă s-ar face dacă aţi da un obiect sfânt şi de mult preţ unui slujitor, iar el ar întrebuinţa acel obiect într-un uz de necinste şi josnic. În adevăr, mintea, sufletul şi trupul nostru sunt de fapt obiecte scumpe şi sfinte; „Nu ştiţi că sunteţi biserică a lui Dumnezeu şi că Duhul Sfânt locuieşte în voi? Dacă cineva strică biserica lui Dumnezeu, şi Dumnezeu îl va strica pe el. Căci biserica lui Dumnezeu, care sunteţi voi, este sfântă", zice Dumnezeu prin Apostolul Pavel (I *Cor* 3, 16-17).

Aşadar, Domnul, ştiutorul inimilor, a arătat atunci cât de rele şi defăimătoare erau ideile cărturarilor despre El şi a zis către ei: *„Ce este*

mai uşor, să zici slăbănogului: Iertate îţi sunt păcatele; sau să zici: Scoală-te, ia patul tău şi umblă? Dar ca să ştiţi că putere are Fiul omului să ierte pe pământ păcatele, a zis slăbănogului; ţie îţi zic, ia-ţi patul tău şi mergi la casa ta" (v. 9-11). În această împrejurare, Domnul lucrează după metoda Sa dumnezeiască; face mai întâi dovada logică a dumnezeirii Sale, iar apoi dovada practică. Deci El întreabă: ce lucru este mai uşor, iertarea păcatelor sau vindecarea prin minune a slăbănogului? Prin această întrebare Domnul le spune cărturarilor că este foarte uşor de dovedit minunea autentică, când cineva se laudă că vindecă prin minune, deoarece înşelăciunea sare numaidecât în ochi. Pe când, dacă cineva şi-ar lua pe nedrept pretenţia că poate ierta păcatele, înşelăciunea ar fi mai greu de dovedit. Ar fi cam aşa: voi ziceţi că cuvintele Mele: *„Iertate îţi sunt păcatele"* sunt zadarnice şi defăimătoare. Bine, acum să vedem dacă tot zadarnice şi fără efect vor rămâne şi următoarele cuvinte: *„Scoală-te, ia-ţi patul tău şi umblă"*. Şi ca să dea pe loc dovadă convingătoare că Fiul Omului, Mesia, care a luat chip de om, are puterea să ierte păcatele, împlineşte pe loc minunea. Dă o poruncă, pe care niciunul din proorocii trimişi de Dumnezeu şi înzestraţi cu puterea facerii de minuni nu a dat-o. Pentru că proorocii faceau minuni numai prin rugăciune şi cerere, în numele şi după porunca lui Dumnezeu. Pe când Domnul, cu desăvârşită stăpânire şi cu un ton absolut sigur, zice: *„Scoală-te, mergi"*. El porunceşte slăbănogului aceluia, care până atunci nu se putuse mişca, să se scoale. Şi nu s-a mărginit Domnul să-i poruncească să se scoale numai în patul său ci, spre dovedirea stăpânirii Sale dumnezeieşti, îi porunceşte să-şi ia şi patul şi să plece la casa sa. Acest lucru l-a făcut Domnul, ca să nu rămână nici cea mai mică îndoială în privinţa vindecării lui nemijlocite şi adevărate. Căci Domnul, făcând vindecarea minunată pe care o vestise mai înainte, a dat dovada neîndoielnică şi sigură, că are putere dumnezeiască de a ierta păcatele. Şi, prin urmare, cărturarii, care priveau vindecarea unui asemenea paralitic ca o faptă a puterii

dumnezeieşti, erau puşi în următoarea alternativă: sau primeau ca un lucru sigur că Iisus are puterea să ierte şi păcatele sau dovedeau că gândurile lor sunt cu adevărat rele şi blasfematoare. Aşa a răspuns Atotştiutorul inimilor, Domnul, iar răspunsul Său a amuţit de tot pe cărturarii cei necredincioşi şi plini de pizmă. Dar noi, credincioşii, prin această întâmplare, ne întărim în credinţă că Cel ce are putere de a ierta păcatele este Fiul Omului, Domnul cel iubitor de oameni, care a luat trupul nostru şi prin aceasta ne-a şi unit cu El. De aceea să ne apropiem cu îndrăzneală de scaunul harului Său, ca să primim milă, iertare de păcate, har şi binecuvântare, în tot timpul vieţii noastre (vezi *Evr* 4, 13).

Vindecarea minunată şi imediată

Porunca Domnului a fost urmată de o vindecare totală şi imediată. Căci slăbănogul: *„S-a sculat îndată şi, luându-şi patul, a ieşit înaintea tuturor"*. Când a zidit lumea, Dumnezeu a zis: *„Să fie lumină"*, şi după porunca Lui a fost lumină. Tot aşa şi acum. Domnul a dat porunca şi îndată slăbănogul s-a ridicat în picioare. Numaidecât membrele paralizate ale acestui cadavru viu şi-au reluat funcţiunea lor. Îndată şi-au dovedit forţa pe care o recâştigaseră, căci au ridicat şi patul, care până în acea clipă le purtase pe ele. Cu patul, slăbănogul a ieşit din casă, prin mijlocul mulţimii. Iar mulţimea, care nu i-a deschis drumul, când a trecut bolnav pe pat, i-a deschis acum cărare, ca să iasă, când era sănătos şi întreg!

Era firesc ca o minune atât de mare să facă asupra poporului o impresie profundă: *„încât toţi erau uimiţi şi slăveau pe Dumnezeu zicând că niciodată n-am văzut aşa ceva"* (v. 12). Toţi erau uimiţi şi preamăreau pe Dumnezeu zicând că nu văzuseră până atunci aşa o minune. Fiindcă faptele Domnului sunt fără precedent şi de aşa natură, încât chiar şi cei mai neîncrezători, – afară de cărturarii

cei nesăbuiţi – sunt aduşi să preamărească pe Dumnezeu. Iată cum povesteşte această minune Sf. Evanghelie. Însă mai înainte de a sfârşi tălmăcirea minunii, atragem atenţia iubitului cititor asupra a trei propoziţii capitale, în care se rezumă această minune. Prima este: *„Fiule, iertate îţi sunt păcatele tale"*. A doua: *„Ţie îţi zic, scoală-te"*. A treia: *„Ia-ţi patul tău şi mergi la casa ta"*. Aceste trei propoziţii, care sunt în corelaţie cu puterea făcătoare de minuni a Celui ce le-a rostit, au transformat trupul nemişcat şi paralizat într-un trup sănătos şi puternic. Trei energii asemănătoare prefac şi astăzi pe păcătosul paralizat sufleteşte, care se căieşte şi se mărturiseşte, într-un mădular renăscut şi sfinţit al trupului lui Hristos.

Cea dintâi lucrare îl slobozeşte de vinovăţia păcatului, prin iertarea dată de duhovnic şi îl face să treacă din starea de osândă, în starea de fiu îndreptat al lui Dumnezeu. A doua energie îl eliberează din lanţul patimilor, care l-au ţinut în robie şi în nemişcare. Îl face un lucrător al virtuţii, cu nădejde şi tărie. Cea de a treia îl întoarce la casa sa, Biserica lui Hristos, care este casa Părintelui ceresc. Prin Biserică, îl întoarce spre scopul său adevărat, spre locuinţa cerească şi fericită. Iată minunea neasemănat mai mare decât cea cu paraliticul din Capernaum, care se repetă în fiecare zi.

Se fac şi astăzi minuni, minuni mari de mult folos şi de mare însemnătate. Căci vindecarea minunată a unui trup suferind este cu adevărat o minune a puterii dumnezeieşti. Dar această minune are un rezultat provizoriu, întrucât şi trupul cel mai sănătos se va veşteji în moarte, va deveni un cadavru. Dar sufletul cel veşnic şi nemuritor, când primeşte aici pe pământ minunea pocăinţei şi a mărturisirii, care îl vindecă de păcat, îl însănătoşeşte, îl întoarce la bunul Dumnezeu, acel suflet va fi veşnic fericit şi mulţumit. Cunoşti tu, din proprie experienţă, această minune mare, iubite cititor?

VINDECAREA MÂINII USCATE

(*Mt* 12, 9-14)

Prin minunea pe care urmează să o tâlcuim, Domnul se arată în calitatea de Păstor Bun, care merge în sinagogă să caute oaia cea zdrobită şi infirmă, pe omul cu mâna uscată. Acesta nu cunoştea pe păstor şi nu căuta vindecare. Domnul însă a întrebuinţat minunea aceasta mai ales ca să ne dea o învăţătură practică despre legea odihnei în ziua Sabatului. Această dumnezeiască iubire fusese atât de răstălmăcită de farisei, încât, în locul unei porunci binevoitoare pentru sufletul omului, ajunsese ceva nefolositor, ba chiar vătămător. Dătătorul legii nu putea să sufere o astfel de răstălmăcire a legii Sale. Deci Domnul de multe ori şi în multe chipuri S-a îngrijit să restabilească înţelesul adevărat al poruncii a patra. Căci, ca un prea bun învăţător şi pedagog, Iisus nu se mărginea numai la învăţătura verbală, ci o împreuna pe aceasta cu fapte minunate, care tălmăceau cel mai bine porunca. O poziţie specială are printre aceste minuni şi cea de faţă.

Întrebarea făcută în sinagogă despre vindecare în ziua sâmbetei

„Şi plecând de acolo, a intrat în sinagoga lor" (v. 9). Adică, în sinagoga iudeilor, printre care se găseau şi fariseii. Ei puseseră mai înainte problema şi erau iubitori de certuri şi de contraziceri. În versetele de mai înainte, Sf. Evanghelist notase o convorbire dintre Hristos şi farisei, care se smintiseră, fiindcă ucenicii Domnului smulseseră spice în ziua Sabatului, ca să-şi astâmpere foamea. Dar nu numai în această împrejurare, ci şi în multe altele, fariseii prilejuiau scene neplăcute în sinagogile lor. Ei aveau acea aşteptare rea şi răutăcioasă a unui prilej de acuzare împotriva Domnului.

Iisus totuşi nu evită sinagogile, atât fiindcă erau locuri de adorare a lui Dumnezeu, cât şi fiindcă găsea acolo prilej să lumineze pe cei ce doreau lumina. Nu cumva şi astăzi pentru mulţi creştini, când merg la biserică, acea datorie sfântă le este prilej să audă certuri, defăimări şi alte cuvinte neplăcute din partea prietenilor lor, care nu-L cunosc pe Hristos şi viaţa creştinească? Şi nu cumva împlinirea sfintei datorii de a merge la Biserică are de întâmpinat, în general, împotriviri şi piedici? Ba da. Dar noi nu trebuie niciodată să căutăm liniştea şi să ne jertfim datoria prin evitarea unor scene de acest fel. O datorie importantă, aşadar, chema atunci pe Domnul în sinagogă: să tămăduiască un infirm şi să dea cuvintelor Sale o tâlcuire prin fapte. Ne referim la cuvintele pe care le spusese cu secole înainte, despre ziua sâmbetei: „Milă voiesc, iar nu jertfă".

„Iată era acolo un om, având mâna uscată" (v. 7). Suferinţa cronică şi incurabilă a acelui om era pierderea sensibilităţii în mâna lui şi faptul că nu se putea folosi de ea, căci era nemişcată. Era mâna cea dreaptă, după cum ne încredinţează Evanghelistul Luca. Sf. Evanghelie nu ne spune pricina pentru care omul suferea de această infirmitate, fie că se născuse infirm, fie că o boală survenită

după aceea îi paralizase mâna. Fapt este că omul era lipsit de organul cel mai necesar pentru viaţa sa.

Fariseii, care erau de faţă, ştiind că Domnul cel iubitor de oameni îşi va întoarce luarea aminte spre acel nefericit, ca să-l vindece, îl pândeau. De aceea şi stăteau ca pe jăratec, vrând să-L prindă asupra faptului, în faţa poporului, că lucrează în zi oprită. Prilejul acesta de a-L divulga pe Domnul se pare că a zăbovit. Nemaiavând răbdare în ura lor, tot ei Îl întreabă cu viclenie: *„Se cuvine să vindece cineva sâmbăta? Ca să-L învinuiască pe El"* (v. 10). Era o chestiune foarte spinoasă, ca atâtea altele, pe care le născocea sofistica subţire şi scolastica preoţilor. Era întrebarea dacă este îngăduit ca medicii să îngrijească pe bolnavi în ziua Sabatului. Ei ajunseseră la o asemenea îngustime de vederi încât, cu excepţia primejdiei de moarte, nu îngăduiau intervenţia medicală în ziua sâmbetei. Iar o tâlcuire a rabinului Samnai consideră încălcare a odihnei de sâmbătă chiar şi mângâierea adusă bolnavului.

„Este îngăduit a vindeca sâmbăta?" Ar fi o fericire dacă, atât iudeii de atunci, cât şi noi creştinii de astăzi, ne-am pune nouă înşine întrebarea ce este îngăduit şi ce nu, în ziua duminicii. Căci nu orice faptă, vorbă, idee a noastră sunt îngăduite. Ar fi bine dacă noi am evita ceea ce conştiinţa noastră consideră ca neîngăduit şi incompatibil cu sfinţenia zilei de duminică. Această întrebare adresată lui Hristos, de către oameni, care nu voiau să fie lămuriţi despre legea Sabatului, ci voiau să-L învinovăţească pe Hristos, conţine o răutate neruşinată. Fariseii iarăşi Îl pun pe Domnul în faţa unei dileme: dacă ar fi zis că se cuvine să vindece, L-ar fi acuzat ca pe un călcător al poruncii a patra. Dacă ar fi spus că nu se cuvine să vindece, tot L-ar fi acuzat că părtineşte pe ucenicii Lui, care smulseseră spice în ziua sâmbetei. Gândul lor de a-L dovedi ca pe un călcător al legii sâmbetei avea drept scop să le îngăduie să ceară pedepsirea acestei încălcări. Căci legea hotărâse pedeapsa cu moartea pentru violarea sâmbetei.

Domnul răspunde printr-o întrebare

La întrebarea răutăcioasă a fariseilor, Domnul nu răspunde direct. Tot printr-o întrebare, El îi sileşte să mărturisească dreptatea, pe temeiul logicii şi al practicii care era în uz: *„Iar El le-a zis: cine dintre voi, de-i va cădea oaia într-o groapă în ziua sâmbetei nu o apucă ca s-o scoată? Cu cât este mai presus un om decât o oaie?"* (v. 10). Paguba pe care o suferă un om, când îi cade o oaie în groapă şi moare, este pierderea unei oi. Şi totuşi, omul se grăbeşte s-o prindă de picior şi s-o scoată din groapă, fie şi în ziua sâmbetei. Acest lucru se consideră ca îngăduit de lege. Căci legea lui Moise conţine şi porunci privitoare la protecţia animalelor. Dar aceste porunci sunt o dovadă limpede a purtării de grijă a lui Dumnezeu pentru zidirea Lui cea mai desăvârşită, pentru om, după cum ne încredinţează dumnezeiescul Pavel (vezi I *Cor* 9, 9-10). Pe această temelie face Domnul următorul silogism, foarte adevărat: Dacă legea se îngrijeşte de oi şi îngăduie să le salvăm în ziua sâmbetei, cu atât mai mult se îngrijeşte de om. Căci este mare deosebire între omul raţional şi oaia lipsită de raţiune. Cel mai bun dintre animalele necuvântătoare sau dintre lucrurile neînsufleţite nu poate fi nicicând comparat cu omul. Numai căderea în închinare de idoli a produs o asemenea răsturnare, încât omul, ajuns rob sau prizonier de război, este considerat mai prejos şi decât animalele. La fel, în orice epocă, atunci când omul se îndepărtează de Dumnezeu, el îşi pierde cinstea omeniei sale şi a omeniei semenului său şi ajunge să se intereseze şi să iubească şi să socotească bune mai mult animalele, căţeii scumpi, caii în hipodrom, pisicile pieptănate, în locul oamenilor, semeni ai săi.

Prin întrebarea: *„Cu cât se deosebeşte un om de o oaie?"* Domnul pune o problemă importantă. Tot El răspunde, într-o altă

împrejurare, când a proclamat demnitatea omului, prin cuvintele: *„Ce va folosi omul, dacă va câştiga lumea întreagă şi îşi va pierde sufletul? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?"* (*Mc* 8, 36). Şi încă mai limpede a proclamat demnitatea omului, când şi-a jertfit propria Sa viaţă sfântă şi nepreţuită, ca să răscumpere pe om. Din nefericire, omul uită foarte uşor poziţia şi demnitatea sa înaltă şi prea adesea i se potriveşte dumnezeiescul cuvânt al proorocului: *„Omul în cinste fiind şi nepricepând alături-s-a dobitoacelor celor necuvântătoare şi s-a asemănat lor"* (*Ps* 48, 13).

Aşadar, din silogismul despre demnitatea cea înaltă a omului, Domnul trage o concluzie foarte adevărată, care este în acelaşi timp şi un răspuns la întrebarea fariseilor despre vindecarea în zi de sâmbătă. Iar concluzia este: *„Aşa că este îngăduit să faci bine sâmbăta"* (v. 12). Adică: se cuvine ca iudeul să facă bine în zi de sâmbătă. Binefacerea nu se opreşte în zi de sărbătoare, nici nu cunoaşte zi nelucrătoare. Aşa că şi vindecarea mâinii uscate a omului care era acolo era o lucrare de binefacere şi, prin urmare, era îngăduită. Dar această concluzie a Domnului despre binefacere în ziua sâmbetei este pentru noi o poruncă a legii creştine. Căci sâmbăta din porunca a patra a Decalogului a moştenit-o duminica creştinească, ziua învierii Domnului, ziua zidirii din nou, praznic duhovnicesc şi sfânt. Căci această sărbătoare nu este pur şi simplu o zi nelucrătoare, ci este prin excelenţă ziua închinată cultului, adorării lui Dumnezeu, care se face prin Sfânta Liturghie, prin taina Sfintei Împărtăşanii. Iar această Taină este cel mai bun mijloc al unirii credincioşilor cu Domnul cel răstignit şi înviat din morţi. Sfânta Împărtăşanie este şi cel mai bun mijloc de adorare a lui Dumnezeu. Dumineca mai este ziua închinată facerii de bine. Această lege ne-a pus-o Domnul însuşi, prin concluzia mai sus pomenită: Cercetarea bolnavilor, ajutorarea oamenilor săraci, a celor care au căzut pe neaşteptate în nenorociri şi au nevoie de

mângâiere şi întărire, îndeobşte faptele iubirii de oameni, dar mai întâi de toate grija vindecării lor spirituale, prin luminarea lor.

Prin îndrumarea lor spre pocăinţă, spre adevăr şi spre mântuire, toate acestea sunt fapte care se potrivesc în mod special cu repausul duminical. Sunt fapte, prin care noi adorăm pe Dumnezeu aşa cum îi place Lui, dacă le facem cu smerenie, cu dragoste şi cu interes pentru slava lui Dumnezeu.

Vindecarea suferindului

Dovada mai luminoasă decât soarele, pe care a dat-o Domnul prin pilda oii, a redus la tăcere pe farisei. Ei văd cât de adevărată este concluzia aceasta, dar pizma şi ura nu-i lasă să mărturisească adevărul. În această clipă s-a petrecut o scenă foarte gravă, pe care Sf. Evanghelist Marcu o consemnează în amănunt. Domnul *„I-a privit pe ei cu mânie, întristându-se de învârtoşarea inimii lor"* (*Mc* 3, 5). Sufletele fariseilor erau uscate şi învârtoşate din pricina urii şi a pizmei. Starea aceasta provenea dintr-o răzvrătire împotriva Domnului, pe care nu voiau să-L recunoască ca Mântuitor. De aceea, pe faţa Domnului s-a întipărit mâhnirea şi supărarea. Cu mâhnire şi supărare şi-a întors privirea spre toţi, fiindcă erau mulţi şi se aşezaseră în locurile din care puteau fi văzuţi cu uşurinţă.

Dar supărarea Domnului nu avea nici urmă de tulburare, violenţă sau întunecare a minţii, în care cădem noi ceilalţi, când ne mâniem şi ne indignăm. La Domnul era acea sfântă indignare, cu care Dumnezeu dovedeşte şi înlătură păcatul. Aceasta este cea mai bună dovadă că noi, când ne mâniem împotriva unor persoane, simţim şi antipatie împotriva lor, pe când Domnul „era mâhnit de învârtoşarea inimii lor". Iar învârtoşarea aceasta a lor, uscăciunea lor din pricina păcatului, provoacă indignarea Domnului împotriva fariseilor. Domnul se mâhnea din pricina învârtoşării lor, dar

simţea milă pentru starea lor cea rea. Căci iubirea Domnului faţă de făpturile Sale este atât de mare, iar pierzania la care-i duce stăruinţa în păcat, fără îndreptare, este atât de îngrozitoare, încât Domnul Se mâhneşte când vede unde vor ajunge fariseii. Mâhnirea Domnului este nepăcătoasă, o indignare sfântă. Pe aceasta Marele Vasile o numeşte „nerv al sufletului şi putere dată de Dumnezeu ca să ne putem împotrivi păcatului". Am deveni creştini mult mai buni, dacă, în toate împrejurările, în care ceilalţi ne dau prilej de mânie, am întoarce mânia noastră, de la cel ce ne-a greşit, la păcatul săvârşit, care lucrează prin acel om. Căci cel care păcătuieşte ar trebui să ne trezească întristare, iar nu antipatie şi ură.

Cu toată stăruinţa în rele a fariseilor, Domnul continuă lucrarea iubirii Sale de oameni. Căci împotrivirea celor răi nu trebuie să zădărnicească niciodată împlinirea datoriei de către cei buni. Şi de aceea: *„Zise Iisus omului: întinde-ţi mâna ta. Şi a întins-o şi s-a făcut sănătoasă, ca şi cealaltă"* (v. 13). Porunca pe care a dat-o infirmului a fost uimitoare. Căci Domnul i-a spus să facă tocmai acel lucru, de la care infirmitatea lui îl oprea. Să întindă mâna uscată! Însă porunca Domnului era un cuvânt atotputernic, care a redat într-o clipă mâinii uscate toate proprietăţile celei sănătoase, după ce infirmul s-a supus poruncii. Şi numaidecât nervii şi-au recăpătat funcţiunea lor organică, la fel încheieturile şi tendoanele. Minunea era evidentă. Mâna pe care medicina omenească o lăsase uscată s-a tămăduit pe deplin la un singur cuvânt al Domnului! Ce dovadă mai bună trebuia că aveau înaintea lor pe Dumnezeu şi că trebuiau să creadă în El fără împotrivire?

Iar acum, ies în evidenţă foarte limpede atât rezultatele credinţei smerite, cât şi ale necredinţei egoiste şi nebune. Prima duce la mântuire, cealaltă la pierzanie. Infirmul ascultă porunca Domnului, îşi întinde mâna, şi, în ciuda evidenţei şi a realităţilor, în ciuda faptului că o mână pe care n-o mişcase atâţia ani, nu putea

fi întinsă, el totuşi se supune. Omul face un lucru pe care logica omenească îl socoteşte cu neputinţă. Îşi întinde mâna, aşadar, şi îşi mişcă mâna uscată şi imobilizată. În aceasta constă importanţa credinţei: că se supune cu smerenie, şi de aceea primeşte răspuns. Şi toţi trebuie să luăm aminte, să ne supunem cu smerenie şi fără cârtire la orice poruncă a lui Dumnezeu, chiar şi atunci când mintea, ochii, simţurile noastre ne arată că e cu neputinţă să ne supunem. Căci Dumnezeu niciodată nu porunceşte lucruri peste putere. Iar pe de altă parte, Domnul zice: „Toate sunt cu putinţă celui ce crede" (*Mc* 9, 23). Chiar dacă nouă un lucru ni se pare cu neputinţă, tot Domnul zice: „La Dumnezeu toate sunt cu putinţă" (*Mt* 19, 26). Infirmul acela ar fi rămas cu mâna uscată şi infirm pe viaţă, fără să-şi schimbe starea sa, dacă n-ar fi crezut şi n-ar fi ascultat de porunca Domnului să-şi întindă mâna. Prin credinţa lui, infirmul a făcut ca imposibilul să devină posibil.

„Iar fariseii, ieşind afară, au făcut sfat ca să-L piardă pe El". Deşi văzuseră o minune atât de evidentă şi de bine făcătoare, fariseii, abia plecaseră din sinagogă, că au şi făcut sfat şi au hotărât să-L omoare pe Domnul. Hotărârea lor era atât de grabnică, ca şi când ar fi fost vorba să libereze locul sfânt de vreun răufăcător periculos. Iată rezultatul necredinţei lor nebune! Să nu vi se pară nepotrivită denumirea de nebună, fiindcă Dumnezeu Însuşi, prin Sf. Evanghelist Luca, zice că în împrejurarea de faţă, în mod special, fariseii „erau plini de nebunie". Sufletul lor nu numai că se golise de orice simţire de bunătate şi iubire, ci îşi pierduse până şi urma de dreaptă judecată şi din ură se umpluse de o mânie oarbă.

Unii cred că dacă s-ar întâmpla astăzi minuni înaintea necredincioşilor ei ar crede şi şi-ar schimba viaţa. Dar greşesc cei ce cred aşa. Avem o dovadă convingătoare în purtarea fariseilor. Ce minuni mai mari şi mai convingătoare ar fi trebuit să se facă, ca să-i atragă spre credinţă. Dar întrucât ei nu credeau în adevărul pe care

Domnul îl propovăduia, nici cele mai mari minuni nu i-ar fi convins. Căci pricina necredinţei lor nu era lipsa de dovezi îndestulătoare, ci egoismul lor, trufia lor, acea mare nebunie şi uşurătate, pizmă, interesele, bogăţiile materiale şi desfătările trupeşti. Fariseii şi cărturarii credeau că, dacă ar crede în Domnul, şi-ar pierde trecerea pe care o aveau la popor, şi-ar pierde poziţia lor şi s-ar dovedi nişte învăţători mincinoşi şi prefăcuţi. Iar egoismul lor n-ar fi suferit un asemenea act de smerenie. Lacomul şi doritorul de situaţii înalte nu renunţă cu uşurinţă la interesele sale. Din nefericire, aceleaşi pricini sunt şi astăzi cele ce îi ţin departe de credinţă pe cei mai mulţi dintre necredincioşi, îi ţin departe de credinţă, nu lipsa de dovezi îndestulătoare despre adevărul creştinesc, ci egoismul, interesele materiale, desfătarea cu plăcerile lumii. Iar necredinţa, pusă în mişcare prin astfel de mijloace, va avea ca rezultat pierirea, dacă rămâne nevindecată.

VINDECAREA SLĂBĂNOGULUI DE LA VITEZDA

(*In* 5, 1-15)

Domnul trecea „făcând bine". Această concluzie o dă Sfântul Luca asupra lucrării pe pământ a Domnului. Viaţa Sa era o viaţă de binefaceri, binefaceri de multe feluri. Dar minunile Sale erau binefaceri care atingeau mai nemijlocit simţurile oamenilor.

Printre minunile în care facerea de bine este strâns legată de învăţătura şi mai binefăcătoare a Domnului, minunea vindecării slăbănogului de la Vitezda ocupă un loc important. Căci prin această minune se vădeşte şi mai mult harul binefăcător pentru trup şi suflet al Domnului, care este cu mult mai presus de tot cultul şi păzirea după rânduiala sâmbetei.

Timpul și locul vindecării

Mai întâi Sfântul Evanghelist notează vremea şi locul în care s-a făcut minunea: *„După acestea era o sărbătoare a iudeilor şi Iisus S-a suit în Ierusalim"* (v. 1). Această sărbătoare era una dintre marile praznice ale iudeilor. Iar marile sărbători, în timpul cărora se aduna la Ierusalim o mulţime de iudei din toate părţile, erau prilejurile cele mai bune ca să se facă auzită învăţătura lui Dumnezeu celui întrupat. Aceasta, mai cu seamă pentru cei adunaţi într-un singur loc, ca să adore pe Dumnezeu şi să se ocupe de lucrurile evlaviei, se găseau într-o dispoziţie sufletească foarte potrivită ca să asculte adevărul dumnezeiesc. Dar, după cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur, Mântuitorul atrăgea mai ales „pe poporul cel fără vicleşug".

Despre locul deosebit din Ierusalim, în care s-a petrecut minunea, Evanghelistul scrie: *„Iar în Ierusalim, lângă poarta oilor, este o scăldătoare care se numeşte pe evreieşte Vitezda, având cinci foişoare"* (v. 2). Lângă o poartă a zidului care înconjura Ierusalimul se găsea o poartă prin care erau mânate oile de jertfă. De aceea poarta aceasta se numea poarta oilor. Lângă ea se găsea o scăldătoare (bazin), care se numea Vitezda. Dar cuvântul acesta însemnează locul milei, căci în ea se oferea milă celor bolnavi, care se tămăduiau. Izvoarele vindecătoare, aşa numitele băi, sunt de fapt locuri în care oamenii cei suferinzi primesc mila dumnezeiască prin mijloace fireşti. Căci firea nu este numai o făptură, ci şi o unealtă a purtării de grijă a lui Dumnezeu. Dar la Vitezda, precum aflăm, vindecarea nu se dădea prin astfel de mijloace naturale. Împrejurul acestei scăldători, se zidiseră cinci adăposturi care erau întrebuinţate ca locuinţe pentru bolnavi. Şi astfel milostivirea oamenilor, care zidiseră acele foişoare, completase lucrul milei dumnezeieşti, care se manifesta în scăldătoare. Zidirea acelor foişoare era o lucrare pe care o puteau face puterile omeneşti, şi aşa se şi cuvenea. Căci

Dumnezeu face numai ceea ce puterea omenească nu poate să facă, *„în acestea zăcea mulţime mare de bolnavi, orbi, şchiopi, uscaţi, aşteptând mişcarea apei"* (v. 4) Sfântul Evanghelist nu se mărgineşte să noteze că mulţimea bolnavilor din acele foişoare era mare, ci adaugă şi unele feluri de boli. Erau orbi, şchiopi, slăbănogi; căci mulţi bolnavi se adună în jurul centrelor vindecătoare, iar felurile de boli şi necazuri ale oamenilor sunt foarte multe.

O! Acest fenomen este tare obişnuit şi sunt mulţi cei încercaţi în această privinţă, de aceea n-ar mai fi de lipsă să mai vorbim despre acest punct. Dar sunt şi oameni, care încă n-au încercat suferinţa, ori au scăpat uşor de ea şi nu ştiu cât de mult suferă atâtea fărădelegi ale lui Dumnezeu, cât de mult amărăsc suferinţele viaţa omului. O adapă cu lacrimi. Cei ce nu ştiu de acestea, petrec fără grijă, aşa încât viaţa omenească li se pare *„o îmbinare de râsete zgomotoase şi de vaiete înăbuşite pe ascuns"*, după cum o caracterizează un filozof din vremuri mai noi. De aceea ar trebui să cercetăm mai des spitalele şi alte aşezăminte pentru bolnavi şi suferinzi, în care îşi petrec viaţa o mare mulţime de astfel de oameni vrednici de milă.

Desigur, vizita noastră nu poate să vindece boala lor şi să le ridice suferinţa. Nu putem noi să le facem bine în felul Domnului, care-i vindecă prin minuni pe cei suferinzi şi le face bine cum numai El ştie. Noi nu suntem făcători de minuni. Dar putem să aducem o oarecare vindecare în sufletul bolnavilor. Prin vizita noastră personală arătăm interesul nostru faţă de ei şi le spunem cuvinte mângâietoare, care le întăresc moralul scăzut. Putem să le vorbim despre marele merit al răbdării, despre roadele însemnate ale bolii, ca educaţie din partea Domnului, despre iubirea părintească a lui Dumnezeu, care se manifestă către ei prin această educaţie. Putem să le dăm, fie şi o singură rază a iubirii nestinse a Aceluia, care în multe feluri face bine celor suferinzi, şi care Şi-a dat şi viaţa pentru noi toţi. Ce însemnătate are o astfel de vizită creştinească,

asta o ştiu cei care s-au aflat în necazul bolii şi au găsit uşurare nespusă în manifestările sincere de interes ale creştinilor cunoscuţi sau necunoscuţi. Cu mult mai mult o simt aceasta bolnavii lipsiţi de rude, veniţi din alte părţi, care nu au un cuvânt de mângâiere din vreo gură prietenească, dar aud cuvinte de bine de la prietenii necunoscuţi ai Domnului. Astfel de vizite sunt daruri din cer pentru bolnavii străini, iar vizitatorii sunt nişte trimişi ai iubitorului de oameni Dumnezeu. Dar aceste vizite sunt şi importante învăţăminte chiar şi pentru vizitatori. Ei se vor gândi acolo la zădărnicia lumii, la fragilitatea trupului nostru, pentru poftele căruia cei mai mulţi îşi pun toată râvna şi interesele lor. Se vor gândi la însemnătatea sufletului şi la faptul că este un mare rău să-l vatămi. Au acolo prilej să mulţumească lui Dumnezeu pentru sănătatea pe care le-a dăruit-o şi vizitatorii primesc astfel mai mult decât dau.

În scăldătoarea la Vitezda, se petrecea un lucru cu totul deosebit: *„Un înger se cobora din vreme în vreme în scăldătoare şi tulbura apa; iar cel ce intra mai întâi după tulburarea apei, se făcea sănătos ori de ce boală ar fi fost cuprins"* (v. 4). Îngerii sunt duhuri care slujesc lui Dumnezeu, dar sunt şi cei mai buni şi iubitori prieteni ai noştri, care sunt trimişi să slujească pentru credincioşii care vor moşteni împărăţia, cum zice dumnezeiescul Pavel (*Evr* 1, 14). Şi mai cu seamă această lucrare o îndeplinesc cei cu râvnă. Pentru că mântuirea sufletelor este o binefacere mai presus de toate celelalte. Dar îngerii nu pregetă să slujească şi pentru întreţinerea vieţii noastre materiale, să ne vindece de neputinţe, să ne păzească de primejdii. Fiecare credincios creştin îşi are îngerul păzitor, iar Biserica noastră ne îndeamnă în orice slujbă sfântă să cerem de la Domnul *„înger de pace, credincios, îndreptător, păzitor sufletelor şi trupurilor noastre"*. Aşadar, un astfel de înger binefăcător se cobora ca să tulbure apa Vitezdei şi astfel să vindece pe suferinzi. Dar sigur este că puterea vindecătoare a apelor Vitezdei era

supranaturală, minunată. Căci niciuna dintre apele minerale ale băilor noastre nu vindecă pe moment, precum se întâmpla la Vitezda; însă şi acolo se vindecau bolnavii numai atunci când îngerul se cobora şi tulbura apa. Apoi apele minerale naturale sunt folositoare numai pentru o anumită boală, fără niciun efect asupra tuturor celorlalte boli. Pe când acolo se vindecau toate bolile, şi mai ales orbirea şi slăbănogia, prin coborârea îngerului. Vedeţi bine că Dumnezeu a dat naturii putere mărginită, pe când minunile puterii Sale nu au margini. Tot prin faptul că îngerul se cobora din când în când şi semnul coborârii era tulburarea apei, iar numai primul care intra se vindeca ar fi o limită a puterii lui Dumnezeu. Dar împrejurările sunt o limită a puterii minunate, ci un mijloc pedagogic că Dumnezeu ar fi putut să vindece oricând toate bolile, dar nu le vindecă fiindcă boala şi durerea sunt un leac şi un mijloc pedagogic pentru om.

Luaţi aminte că îngerul tulbura apa din scăldătoare, dar nu lua pe bolnavi ca să-i bage în apă. Fiindcă acest lucru îl putea face şi omul. Tot ce poate să facă omul singur, nu trebuie niciodată să aştepte ca Dumnezeu s-o facă prin minuni. În toate intervenţiile Sale minunate, Dumnezeu lucrează numai cele mai presus de om, dar lasă totdeauna nefăcută partea pe care trebuie s-o împlinească omul cu propriile lui puteri. Dumnezeu vindecă, de pildă, sufletul, prin Tainele Bisericii şi prin adevărurile Evangheliei Sale. Dar când omul nu face tot ce atârnă de el, când nu se pregăteşte precum se cuvine ca să primească Sfintele Taine, sau nu vrea să asculte adevărul evanghelic şi să-l pună în lucrare, atunci harul Tainelor nu poate să-l vindece. Trebuie să-şi dea şi omul partea lui, pentru ca fiecare să arate că doreşte mântuirea cu adevărat. Iar scăldătoarea aceea de la Vitezda simboliza şi preînchipuia în chip special harul vindecător, pe care taina sfântului Botez o împărtăşeşte creştinului, după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur.

Slăbănogul vindecat

Evanghelistul povesteşte toate acestea despre Vitezda, ca o introducere, ca să ajungă la persoana slăbănogului: *„Era acolo un om, având treizeci şi opt de ani de boală"* (v. 5). Boala îngrozitoare de care suferea acel nefericit era paralizia. O paralizie foarte veche şi incurabilă. Căci el de treizeci şi opt de ani se afla în această stare. O viaţă întreagă şi-o petrecuse sub apăsarea acestei dureri, purtându-şi trupul, acel mecanism al mişcării şi al vieţii, ca pe o sarcină grea şi lipsită de mişcare! Noi ne întristăm când avem câteva zile o boală cu temperatură, iar ceasurile ni se par fără sfârşit. Chiar atunci când boala noastră este scurtă, o suportăm greu. Nu ne gândim că sunt alţii, cu mult mai buni decât noi, care de ani îndelungaţi n-au avut câte o zi bună de uşurare şi sănătate deplină.

Şi totuşi, slăbănogul de la Vitezda nu trebuie jelit, ci mai curând admirat. Este uimitoare răbdarea şi reţinerea paraliticului, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Cu toate că de treizeci şi opt de ani aştepta să fie slobozit de boala lui şi nu primise ceea ce dorea, el totuşi aştepta şi nu se depărta. El nu primea sănătatea, nu fiindcă nu se îngrijea de ea, ci fiindcă alţii îl împiedicau. Şi adaugă Sfântul Ioan Gură de Aur: *„Să asculte aceasta cei ce se plâng pentru îndelungata lor sărăcie, cei ce au boli de naştere, cei ce suferă din diferite împrejurări ale vieţii, cei ce au de întâmpinat furtuni şi lovituri şi rele nevăzute. Acest paralitic ni se oferă ca un liman al tuturor nenorocirilor omeneşti"*.

Gândeşti, iubite cititor, la răbdarea acelui om care suferea de treizeci şi opt de ani, care vedea că alţi bolnavi mai recenţi se vindecă, că bolnavii de ieri se fac bine şi pleacă sănătoşi, pe când el nu se supără, nu se deznădăjduieşte, nu cârteşte împotriva lui Dumnezeu? O astfel de răbdare minunată l-a înălţat, i-a ridicat moralul, l-a făcut vrednic să-şi atragă imediat interesul şi compătimirea adâncă a

Domnului. Fiindcă Sfântul Evanghelist notează în continuare: *„Pe acesta văzându-l zăcând, Iisus, şi cunoscând că este bolnav de mulţi ani, îi zice: vrei să te faci sănătos?"* (v. 6). Să luăm aminte la cuvintele *„ştiind că de multă vreme este bolnav"*. Acestea, unite cu ceea ce ni se spune la versetul 14, arată întreaga viaţă a bolnavului. Domnul o vedea şi când a venit timpul potrivit de vindecare, atunci a sosit şi Domnul în Ierusalim şi imediat s-a îndreptat spre scăldătoare. Acolo se găsea acest vechi ucenic întru ale durerii, care era totodată un mare învăţător al răbdării. Domnul şi-a fixat ochii asupra paraliticului de îndată ce a ajuns la foişorul bolnavilor. Spre el, care era cel mai vrednic de milă, mai neajutorat, mai părăsit de toţi, a privit Domnul. Să ia aminte la aceasta suferinzii şi necăjiţii, când necazurile lor durează mult. Să afle că n-au fost daţi uitării, să afle că Domnul ţine socoteală de vremea de când sunt ei în suferinţă. Şi să se simtă mângâiaţi, fiindcă la plinirea vremii, Domnul îi va cerceta şi îi va întreba ca şi pe paraliticul de la Vitezda: vrei să te faci sănătos?

Cât de paradoxală este această întrebare, cu care S-a adresat atunci Domnul! Care bolnav nu vrea să fie sănătos, mai cu seamă dacă suferă de ani îndelungaţi? Şi cum se potriveşte întrebarea aceasta cu atotştiinţa Domnului, care ştia că paraliticul aştepta cu răbdare de treizeci şi opt de ani? Totuşi, întrebarea aceasta avea mult rost. Mai întâi, prin această întrebare, făgăduinţă a vindecării, îndulcea suferinţa, şi astfel slăbănogul era chemat la îndrăzneală şi la încrederea către Cel ce pusese întrebarea. În al doilea rând, fiindcă slăbănogul suferea de pe urma păcatelor lui. Păcatul era cauza, paralizia era efectul. Şi el desigur dorea să scape de efect.

Dar se cuvenea să-şi arate voinţa sa şi în privinţa cauzei, în privinţa păcatului. Căci omul nu se poate vindeca de păcat, dacă nu vrea acest lucru în chip real şi hotărât. Ar trebui ca Domnul să ne ia libertatea de voinţă, acest dar nepreţuit el Său, care împreună

cu puterea gândirii este calitatea noastră de căpetenie, dacă ne-ar dezlega de păcate, fără să vrem. Dacă ne-ar dezlega cu sila, şi ne-ar atrage spre bine, ar atinge libertatea noastră. În acest caz, virtutea n-ar fi preţioasă, iar omul ar fi un fel de animal în jug. Aşadar, voinţa omului are un rol foarte important în problema dezlegării lui de păcat şi a dobândirii mântuirii. Este însă o mare nenorocire când omul nu vrea să fie dezlegat de păcat cu voia lui liberă. Adeseori se întâmplă, că nu numai cei sănătoşi, ci şi cei bolnavi, care doresc să dobândească sănătatea trupească, nu vor să-şi vindece şi sufletele lor. Şi când li se vorbeşte de această îndatorire a lor, ei arată indiferenţă sau neplăcere. Iată ce spune Domnul paraliticului de la Vitezda: vrei să fi sănătos?

Răspunsul paraliticului la întrebarea aceasta arată limpede că era deplin pregătit să primească şi vindecarea sufletească: *„Bolnavul îi răspunse: Doamne, nu am om ca să mă arunce în scăldătoare, când se tulbură apa; până să cobor eu, altul se coboară înaintea mea"* (v. 7). Deşi paraliticul nu ştia cu cine vorbea el şi putea să considere întrebarea ca batjocoritoare sau ironică, totuşi el răspunde cu multă smerenie. El povesteşte istoria muceniciei sale. Nu era de ajuns că zăcea paralizat de treizeci şi opt de ani, în suferinţă, neputând să se mişte, să muncească, să se bucure de darul lui Dumnezeu. Avea şi mucenicia următoare: era străin şi fără prieteni. *„Om nu am"*, zice el. Nu am rude, prieteni, vreun străin iubitor de oameni, care să-mi facă binele aruncându-mă în scăldătoare, când se tulbură apa. Din nenorocire, lucrul acesta se repetă des, cei săraci, când sunt bolnavi, nu află ajutor şi mângâiere de la rude şi prieteni. Şi tocmai de aceea creştinii evlavioşi au datoria sfântă de a cerceta şi ajuta pe astfel de bolnavi săraci, ca şi ei, când vor fi bolnavi, să afle la rândul lor o mângâiere asemănătoare.

În al doilea rând, paraliticul pierdea orice prilej de vindecare: *„Până să mă cobor, altul se coboară înaintea mea"*. Prin aceste

cuvinte slăbănogul îşi exprimă durerea lui, fără să acuze pe nimeni, fără să se mânie, fără să urască pe nimeni, pentru nemilostivirea pe care oamenii i-o arătau. Un singur pas îl despărţea de vindecare, şi totuşi, până atunci nu putuse să facă acel singur pas! Acest chin se asemăna cu chinul lui Tantal.

Timp de treizeci şi opt deani nu s-a găsit niciun om bolnav care să-i dea locul. Nu s-a găsit niciun vindecat care, ca să-şi arate recunoştinţa faţă de Dumnezeu, să ajute la vindecarea altuia. Fiecare, de îndată ce se vindeca, se grăbea să plece, fară să-i pese de paralitic, în aproape patruzeci de ani, nu s-a aflat vreun om să-l ajute şi să-l vindece, iată acum a venit Dumnezeu-Omul să-l mântuiască pe slăbănog. Dumnezeu S-a pogorât din cer şi s-a îndreptat anume spre scăldătoare, ca să-i dea bolnavului un dar neasemănat mai mare decât acela pe care i l-ar fi putut da cel mai milostiv dintre oameni. Fiindcă aşa I-a plăcut lui Dumnezeu să vină în ajutorul celor deznădăjduiţi, ca să nu rămână vreun rob al Său cu totul fără nădejde. Să ia aminte la aceasta, toţi câţi îşi înăbuşe suspinurile lor, singuraticii fără prieteni, fără sprijin şi fără ajutor, fiindcă nimeni nu-i aude, şi nimeni nu are milă de ei. Să-şi îndrepte rugăciunea lor către Mântuitorul celor deznădăjduiţi şi să-i zică: Doamne, om nu am!

Deci slăbănogul, neavând om ca să-l ajute, dar fiind sfinţit prin îndelungata lui suferinţă şi fiind atât de smerit, încât nu învinuia pe nimeni de nepăsarea arătată către el, şi nu cerea nimănui nimic, iată primeşte acum un dar pe care nu-l nădăjduia: *„Iisus îi zise: scoală-te, ia-ţi patul şi umblă. Şi îndată omul s-a făcut sănătos, şi-a luat patul şi umbla. Iar în ziua aceea era sâmbătă"* (v. 8-9). Cuvântul Domnului: *„Scoală-te şi umblă"* era mijlocul prin care împărtăşea puterea Sa dumnezeiască. Era o poruncă dată bolii, ca să piară, o poruncă dată mădularelor trupului slăbănog, ca să se întărească şi să-şi reia funcţiunea lor. Şi slăbănogul auzind

această poruncă, nu râde, nu i se pare ciudată, nu zice Celui care a poruncit: cine eşti tu de dai asemenea poruncă? Când îngerul se coboară şi tulbură apa numai unul singur se face sănătos. Cum socoteşti tu, om fiind, să faci cu un singur cuvânt de al tău, un lucru mai mare decât îngerul? Slăbănogul n-a spus nimic de acest fel. S-a supus îndată cu grabă. Această grabnică mişcare lăuntrică a sufletului către ascultare, pornirea lăuntrică de trezire era de neapărată trebuinţă, pentru ca puterea dumnezeiască să poată lucra minunea în trupul slăbănogului. Ascultarea era o manifestare a voinţei lui, care trebuia să se manifeste. Dar porunca Domnului nu s-a mărginit numai la cuvintele: scoală-te şi umblă. Domnul a mai adăugat: *„Ia-ţi patul tău"*. Trebuia să vadă toţi că paraliticul nu-şi recăpătase forţele treptat, pe cale naturală, ci instantaneu şi peste fire. De la ultima treaptă a neputinţei, de la paralizia totală a trecut într-o clipă la treapta de putere şi forţă deplină. Cel care până în clipa aceea nu putea să se mişte nici măcar în patul lui, într-o clipă a fost în stare să-şi ducă pe umăr patul. Iată minunea desăvârşită.

Dar Domnul a dat slăbănogului această poruncă şi din alt motiv. Era sâmbătă în ziua aceea. Şi cel vindecat trebuia să-şi ridice povara într-o zi, în care astfel de lucru era oprit. În felul acesta minunea trebuia să fie trâmbiţată şi în public. Fiindcă văzându-l pe om ducându-şi patul, aveau să-l întrebe, cum de îndrăzneşte cu aşa nepăsare să calce odihna sâmbetei. Şi astfel avea să afle lumea toată întâmplarea şi cine a făcut minunea. Aveau să înţeleagă că acest făcător de minuni este Domn şi al sâmbetei. Domnul trebuia să arate că, precum Iisus al lui Navi a ieşit la război împotriva Ierihonului în ziua sâmbetei, fiindcă Dumnezeu îi poruncise, tot astfel şi paraliticul a plecat cu patul său în ziua de sâmbătă, fiindcă Cel care îi dăduse porunca era Dumnezeu. În acelaşi timp însă, porunca aceasta era şi o încercare a credinţei celui vinovat. Căci

faptul de a merge pe drum cu o povară era o încălcare pe faţă a Legii şi era urmată de judecată înaintea tribunalului sinagogii şi de izgonirea din sinagogă.

Aşadar, credinţa şi ascultarea fostului slăbănog erau puse la încercare în felul acesta. Oricine primeşte o binefacere de la Hristos, numai atunci este de fapt sănătos sufleteşte şi vrednic de facerea de bine, când este gata să întâmpine orice atac din partea lumii, care îl năpăstuieşte că s-a supus lui Hristos.

Iar rezultatul poruncii Domnului a fost acea mare minune, pe care Evanghelistul o menţionează în cuvintele: *„îndată omul s-a făcut sănătos, şi-a luat patul şi umbla"*. Ca şi când niciodată n-ar fi fost bolnav, ca şi când ar fi fost din totdeauna obişnuit cu drumul şi cu ducerea unei sarcini, cel ce fusese paralitic a plecat, conformându-se în totul poruncii Domnului. O uimire plină de bucurie îi stăpânea sufletul. O nouă lume se deschidea în faţa lui. Din acel moment începuse o viaţă nouă.

Este o deplină prefigurare a celeilalte minuni, pe care o împlineşte Domnul în sufletele celor ce se pocăiesc. Fiindcă şi păcatul este boală. O boală care paralizează voinţa omului, îi întunecă mintea şi îi strică inima. Dar când păcătosul vrea să se facă sănătos, când se pocăieşte, atunci un cuvânt puternic al lui Dumnezeu, pe care i-l spune El, prin buzele duhovnicului, la mărturisire, este de ajuns ca să vindece sufletul. O nouă lume, nevinovată şi luminoasă, se deschide atunci în faţa acelui suflet. Vin gânduri, doruri, bucurii şi desfătări noi, o viaţă nouă. Mai întâi de toate, o viaţă nouă, plină de putere duhovnicească, prin care creştinul umblă cu totul slobod, nemaifiind îmbibat de patimile sale, ca un rob. Cunoşti tu din experienţă proprie această minune mare a schimbării de la păcat la virtute, care este atât de dulce, iubite cititor?

După vindecare

O astfel de minune trebuia să trezească bucurie în toţi, şi mai cu seamă în conducătorii poporului. Dar vedem că, dimpotrivă, minunea este întâmpinată cu certuri şi prigoane. Aceasta se vede din convorbirea iudeilor cu cel tămăduit: *„Deci i-au zis iudeii celui tămăduit: este sâmbătă, nu îţi este îngăduit să-ţi iei patul"* (v. 10). Faci nelegiuire, căci îţi aduci patul astăzi, sâmbăta. La aceste întâmpinări certăreţe ale iudeilor, cel tămăduit dă răspunsul următor: *„Cel ce m-a făcut sănătos, Acela mi-a zis: ia-ţi patul tău şi umblă"* (v. 11). Cel ce fusese slăbănog, în cel mai logic fel, îşi pune purtarea sa sub garanţia Aceluia, care îi dăduse puterea minunată să se poarte ca şi când ar spune: nu dispreţuiesc poruncile rabinilor, dar mă supun Aceluia care m-a tămăduit. Şi, fiindcă El are putere să facă o astfel de minune, fără îndoială, are şi stăpânire să-mi poruncească să duc patul. Unul care are putere asupra legilor naturii, are desigur putere şi asupra legii sâmbetei. Doctorul meu, atât de bun şi minunat, nu poate să poruncească ceva împotriva Legii. Dar la răspunsul foarte logic al celui ce fusese slăbănog, iudeii fac o întâmpinare certăreaţă: *„Deci îl întrebară: Cine ţi-a spus să-ţi iei patul şi să umbli?"* (v. 12). Fiindcă iudeii socoteau că omul acela călcase legea sâmbetei, aveau oarecare îndreptăţire. Dar auziseră că s-a petrecut o mare minune de vindecare, dar iudeii nu întrebară cine este făcătorul de minuni care l-a făcut sănătos pe slăbănog? Ci se interesează doar de cel ce i-a zis să-şi ia patul în ziua sâmbetei. Adică cine este vinovatul de această încălcare a Legii, vrednică de a fi părăsită? Pe iudei nu îi impresionează uluitoarea minune, ci numai călcarea propriei rânduieli asupra zilei Sabatului. Cu alte cuvinte, conducătorii cei mici la suflet ai iudeilor trec cu vederea binele cel mare, ca să-şi scoată propriul lor avantaj, ca eul lor să nu sufere!

Da, cititorule, când sufletul omului este întunecat de negura egoismului, când este răscolit de pizmă şi ură, omul preferă să nu se mântuiască un suferind, preferă să nu facă o binefacere mai mare, pentru ca numele celui pe care îl urăşte să nu fie lăudat şi să nu-şi piardă aşa zisa trecere urâtorul. Oricât ar fi adevărul de partea cealaltă, pizmăreţul şi egoistul caută pricină de acuzare şi defăimare, acuză fapta bună şi pe făptuitorul binelui şi se face prigonitor şi urâtor de bine. Cât sunt de vrednici de plâns aceşti robi ai păcatului!

„Cel tămăduit nu ştia cine este, căci Iisus plecase, fiindcă în locul acela era popor mult" (v. 13). Este posibil ca paraliticul să fi auzit mai înainte despre Hristos, dar nu-L văzuse la faţă, ca să-L poată recunoaşte în ceasul vindecării. Iar Domnul nu-şi descoperise numele. Îndată după minune, s-a îndepărtat, fiindcă se strânsese mulţime de oameni şi Domnul voia să evite, atât laudele celor ce se minunau de întâmplare, cât şi strigătele de acuzare ale aşa zişilor păzitori straşnici al legii sâmbetei. Cei ce fac fapte mari aud întotdeauna numai învinuiri şi defăimări de la oameni, care pun propriile lor interese, trecerea lor falsă, mai presus de binele obştesc. De aceea este cuminte şi bine să evite atât pe lăudători şi admiratori, cât şi pe acuzatori şi pe urâtorii de bine. Ioan Gură de Aur zice: *„Singură vederea celui urât aprinde o scânteie mare în ponegritori"*. Să lăsăm să vorbească pentru noi faptele noastre şi să ne apere, după cum a făcut şi Domnul.

Sfântul Evanghelist redă apoi convorbirea celui tămăduit cu Domnul: *„După aceea l-a aflat pe el Iisus în templu şi i-a zis: Iată te-ai făcut sănătos, să nu mai păcătuieşti de acum înainte, ca să nu ţi se întâmple ceva mai rău"* (v. 14). Versetul acesta este foarte cunoscut şi vrednic de atenţie specială. Mai întâi vedem că locul unde Domnul a întâlnit pe slăbănogul tămăduit a fost templul, biserica. De îndată ce omul şi-a recâştigat preţioasa sănătate, s-a grăbit să meargă la

templu, unde se pare că nu putuse să meargă în tot lungul răstimp al neputinţei lui. S-a grăbit să meargă la templu ca să-I mulţumească lui Dumnezeu că îi trimisese pe acel binefăcător necunoscut şi minunat, să-şi întărească sufletul prin rugăciune în casa Domnului, mai înainte de a intra în noua perioadă a vieţii sale. Avem aici o nouă dovadă, că slăbănogul se făcuse un om cu totul nou, prin mijlocirea necazurilor. Viaţa păcătoasă îl îndepărtase de biserică şi de Dumnezeu, Stăpânul Bisericii. Dar suferinţa îl face să se întoarcă, atât la Biserică, cât şi la Dumnezeu. Necazurile sunt cele mai bune mijloace pedagogice, care pe omul cel lepădat îl fac să se întoarcă din robia diavolului, la starea de fiu al lui Dumnezeu, de la pierirea prin păcat, la mântuire şi fericire.

Iată că în Biserică cel tămăduit se întâlneşte cu Hristos, minunatul Binefăcător. Pe cine să întâlnim în Biserică, decât pe Acela care este Cel mai mare binefăcător al nostru şi Stăpânul Bisericii? Mersul la Biserică al celor credincioşi li se pare oamenilor o îndatorire foarte umilitoare. Dar în realitate este o întâlnire înaltă şi o datorie scumpă. Dacă oamenii lumii socotesc o cinste şi un prilej de câştig să fie primiţi la personalităţi mari şi să vorbească cu un om foarte sus pus, este neasemănată cinstea şi slava şi câştigul credincioşilor adevăraţi, care au fericirea să întâlnească în Biserică pe însuşi Dumnezeu. Faptul că lumea consideră josnic şi nedemn tot ceea ce Dumnezeu, adevărul şi realitatea susţin că sunt înalte, nobile şi de mult preţ, este o urmare a întunecimii de minte a lumii stricate de păcate.

În al doilea rând, acest verset este de o însemnătate covârşitoare, prin recomandarea vestită, făcută de Domnul: *„Iată te-ai făcut sănătos; de acum să nu mai păcătuieşti"*. Iată că eşti sănătos, mai presus de nădejde, fără oboseală şi fără cheltuială. Minunează-te de această întâmplare fericită, vezi ca ea să ţi se înstăpânească în minte în aşa fel încât să nu poată fi ştearsă de acolo întipărirea ei, şi nu te mai întoarce la viaţa păcătoasă de mai înainte. Aceste cuvinte ale Domnului ne arată că acea paralizie îndelungată era un rezultat al vieţii păcătoase

în general şi al unui păcat greu în special. Fiindcă multe boli sunt rezultatul imediat al anumitor păcate. Cititorul ştie că între aceste păcate locul întâi îl au aşa zisele păcate trupeşti şi imorale, cele mai pierzătoare dintre toate, care pricinuiesc atâta stricăciune şi luptă în trup, şi aduc atâta rănire, cădere, slăbănogie şi nebunie.

Aşadar, boala împiedica pe bolnav să facă în continuare păcatul în tot timpul bolii, şi astfel pregăteşte sufletul pentru întoarcerea de la păcat. Dar din clipa în care omul îşi redobândeşte sănătatea şi nu mai simte durere, iar viaţa nu mai e primejduită, cade iarăşi cu uşurinţă în păcate. De aceea, Domnul face atent pe paraliticul de la Vitezda, după ce-l vindecase, să nu se mai întoarcă la viaţa lui nebună de mai înainte, care îl dusese la un rău atât de mare. Iar înţelesul cuvintelor, prin care Domnul îi atrage atenţia, este următorul: legea pe care tu ai ascultat-o înainte de a te îmbolnăvi nu poate să te scape de ruşinea păcatului. Dar acum, lunga experienţă a rezultatelor rele ale păcatului să-ţi fie călăuză în tot restul vieţii tale. În tinereţea ta n-ai ascultat pe Dătătorul de Lege, care ţi-a poruncit să fugi de păcat. Acum, la maturitate, ascultă pe Făcătorul de bine, care te-a scăpat de urmările dureroase ale păcatului. Îţi poruncesc să fugi de păcat. Mă bucur că ţi-ai început viaţa nouă printr-o rugăciune de mulţumire în templu. Ia însă seama că multe făgăduiesc oamenii, când sunt bolnavi, şi în primele zile după ce s-au vindecat, dar apoi uită făgăduielile lor. Mai departe Domnul zice: *„Ca să nu-ţi fie ceva mai rău"*, ca să nu suferi o durere mai rea decât prima. Paralizia de treizeci şi opt de ani, singurătatea, necazul, au fost rezultatul vieţii tale păcătoase de mai înainte. Dar există o stare neasemănat mai rea, când cel care s-a pocăit şi a fost tămăduit de Hristos se întoarce la viaţa de mai înainte, cea păcătoasă. Starea unui slăbănog în foişoarele de la Vitezda era deosebit de tristă şi dureroasă. Dar este o stare mult mai rea decât aceasta, durerea cea fără de sfârşit a pedepsei veşnice. Şi dacă aceasta este starea acelora care au fost pedepsiţi aici, dar iarăşi s-au întors la

păcat, să-şi închipuiască oricine cât de mare va fi pedeapsa acelora, care n-au suferit aici, pe pământ, nicio pedeapsă, ci au rămas cu totul nepocăiţi şi neîndreptaţi. Spunem acest lucru fiindcă se întâmplă ca oameni cu abateri grave, nepocăiţi şi uscaţi sufleteşte, să se bucure aici pe pământ de sănătate şi de bunuri materiale. Dar ei sunt cei mai de plâns. Căci *„îşi iau cele bune ale lor în viaţa lor"*, după cum a răspuns Avraam bogatului nemilostiv din parabolă. Şi după ce s-a bucurat aici de bunătăţile sale, fără pedeapsă, păcătosul va găsi acolo judecata păcatelor sale. Aşa pretinde dreptatea.

Este o întâmplare pe care o vădeşte şi o mărturiseşte realitatea zilnică: urmarea păcatului este moartea. Câteodată moartea vine imediat, altă dată mai târziu, slăbind viaţa prin diferite boli şi necazuri şi înştiinţând astfel din vreme pe om că urmarea cea din urmă a păcatului va fi a doua moarte, durerea neîntreruptă şi veşnică, dacă omul nu se căieşte şi nu se întoarce. De aceea, iubite cititor, să fugim departe de păcatul aducător de moarte. Să ne asemănăm cu slăbănogul cel vindecat, care nu a dat uitării nici vindecarea, nici înştiinţarea Domnului, ci s-a silit să vestească şi iudeilor pe binefăcătorul său, ca să-i atragă la credinţă şi pe ei: *„S-a dus omul şi a vestit iudeilor că Iisus este cel ce l-a făcut sănătos"* (v. 15). Adică el a mărturisit cu îndrăzneală minunile lui Hristos şi în felul acesta şi-a mărturisit atât recunoştinţa faţă de El, cât şi desăvârşita schimbare ce s-a petrecut în sufletul său. Căci a mărturisit pe Hristos înaintea acelora, care considerau o decădere să aibă legături strânse cu Hristos. Aceasta este o dovadă limpede că cel ce mărturiseşte pe Hristos şi-a înnoit viaţa, îndreptându-şi traiul, nu spre ceva mai rău, ci spre slava veşnică. Căci mulţi nu vor să prezinte mărturisirea aceasta în afară, prin viaţa lor virtuoasă, nu vor să slăvească pe Dumnezeu, nici prin cuvintele lor, nici prin faptele lor. Dar Dumnezeu a făgăduit celor ce Îl slăvesc pe El că le va da o slavă neasemănat mai mare şi veşnică.

VINDECAREA FEMEII GÂRBOVE

(*Lc* 13, 10-17)

Cel care ia aminte câte minuni a făcut Domnul în zi de sâmbătă, zi în care iudeii nu lucrau nimic, va ajunge uşor la concluzia că Domnul alegea anume sâmbăta pentru binefacere. Acest lucru este adevărat. Căci necinstirea zilelor sfinte este desigur o nelegiuire mare, dar şi trecerea cu vedere a scopului acestor zile, călcarea legii celei adevărate şi duhovniceşti, care hotărăşte sfinţirea sărbătorilor, şi alipirea de nişte chipuri fără rost, aduce foarte multă vătămare sufletească. Este mai uşor să îndreptezi pe un om care a trăit o viaţă păcătoasă, decât pe un tipicar, care s-a lipit cu statornicie de unele practici tipicăreşti şi ţine la nebunie la aceste preferinţe ale lui, pe care le socoteşte începutul şi sfârşitul evlaviei. Căci acesta, având ideea că este singur evlavios, păzitor straşnic al tradiţiilor Sfinţilor Părinţi, nu numai că nu primeşte sfaturi sau abateri de la practicile lui evlavioase, ci este gata să proclame nelegiuiţi şi călcători de lege pe oricine caută înţelesul adevărat, duhul şi esenţa legii dumnezeieşti.

Acest lucru s-a petrecut cu fariseii. Şi minunea vindecării femeii gârbove arată cel mai bine acest lucru. Prin această minune, Domnul

a făcut din nou o lucrare de iubire de oameni, vindecând trupul acelei femei, dar şi o lucrare de vindecare sufletească, învăţându-ne despre adevăratul sens al ţinerii şi al cinstirii sărbătorilor.

Vindecarea femeii gârbove în sinagogă

Mai înainte de a relata minunea, Sfântul Evanghelist Luca notează în versetul prim un eveniment foarte instructiv din viaţa Mântuitorului. Acest eveniment ne arată care este cea dintâi datorie a noastră în zilele de sărbătoare: *„Iisus învăţa în sinagogă în una din sâmbete"* (v. 10).

Cu toate că Domnul se ruga şi adeseori *„petrecea toată noaptea în rugăciune către Dumnezeu"* (*Lc* 6, 12), totuşi El considera ca o datorie nelipsită să se afle sâmbăta în sinagogă, unde se făceau rugăciunile şi cultul comun şi public. El a îndeplinit cu sfinţenie această datorie în tot timpul vieţii sale pământeşti, până la cel din urmă Paşte evreiesc, când, prin jertfa Sa pe cruce şi prin învierea Sa, a întemeiat adevăratul şi noul Paşte. Tot atunci ne-a lăsat şi sărbătoarea care se repetă la opt zile şi care poartă numele Domnului, Duminica, zi a cultului comun pentru toţi urmaşii lui Iisus. Aşadar, faptul că Mântuitorul lua parte cu iudeii la cult în ziua sâmbetei are ca urmare, pentru noi, legea şi îndatorirea de a ţine şi noi duminica. Creştinul trebuie neapărat să se ducă la Biserică în duminici şi sărbători. Împlinirea acestei datorii este atât de importantă, încât nerespectarea ei desparte pe creştin de Hristos şi îl omoară sufleteşte. Cititorul meu ştie, din experienţa sa proprie, că nu numai viaţa păcătoasă, ci şi grijile vieţii şi neliniştile familiei sunt în stare să tulbure sufletul, să usuce duhul, să lipsească de dulceaţă zilele, să-l amărască, să-l facă să-şi piardă conştiinţa scopului său mai înalt. Pe scurt, pot să-l prefacă într-un materialist, rob simţurilor lui. Creştinul însă poate să zădărnicească influenţa

vieţii acesteia materialiste asupra sufletului său, prin cercetarea Bisericii după rânduială. Creştinul nu poate să-şi găsească uşurare, să-şi roureze şi să-şi împrospăteze duhul, să-şi întărească gândul în lupta vieţii, să se înalţe de pe pământ şi din materie, altundeva decât în Biserică, prin Sfânta Liturghie, care se face în sărbători. Liturghia îi arată cum să adore pe Dumnezeu. Dacă frecventarea sinagogii sâmbăta, şi a templului din Ierusalim la marile sărbători, era la iudei centrul vieţii evlavioase şi îi apăra de idolatrie, cu atât mai mult pentru noi creştinii mersul la Sfânta Biserică. Căci în Biserică noi nu ţinem numai o adunare pentru rugăciune şi citirea legii, ca iudeii în sinagogile lor. Noi luăm parte la marea Taină a dumnezeieştii Euharistii, prin care adorăm pe Dumnezeu şi ne împreunăm cu Hristos. Taina Sfintei Cuminecături este pâinea vieţii, ne spune Domnul. Este limpede că cei ce nu se duc la Biserică, cei ce nu iau parte la Sfânta Liturghie, sunt lipsiţi de pâinea vieţii. Orice prietenie, legătură şi rudenie slăbeşte şi piere când cei legaţi astfel se întâlnesc şi comunică între dânşii foarte rar, ori chiar deloc. Acelaşi lucru se întâmplă şi în cazul legăturii dintre creştini şi Dumnezeu, când ei nu merg la Biserică şi nu iau parte la cultul dumnezeiesc. De aceea, Biserica afuriseşte şi alungă din sânul ei pe astfel de creştini.

Dar nu numai cei ce au rupt orice legătură cu credinţa creştină, care nu merg la Biserică, sunt alungaţi din mijlocul ei, ci şi mulţi alţii, care susţin că sunt creştini buni. Ei au la îndemână o îndreptăţire pentru călcarea datoriei de a merge la Biserică, am de lucru... ştiţi robia casei... nu mă lasă să merg la Biserică... Lipsa de educaţie creştină a format nişte obiceiuri anticreştine, conform cărora nu se cuvinesă meargă la Biserică văduvele şi cei îndoliaţi, ca şi cum Biserica ar fi un loc de petrecere, nu locul unde se oficiază cultul lui Dumnezeu. Alţii, după ce au alergat toată săptămâna pe la treburile lor, fac din dimineaţa de duminică timpul cel mai potrivit

pentru vânătoare, excursii sau distracţii. Cum să numim această purtare? Indiferenţă faţă de nevoile sufletului? Dispreţ faţă de Dumnezeu, care te aşteaptă duminica în Biserică, să te împărtăşeşti cu El, să-ţi dea binecuvântare, să-ţi facă bine? Da, este totodată indiferenţă şi dispreţ. În versetul acela scurt, dar foarte important, Sfântul Evanghelist Luca ne prezintă pe Domnul învăţând în Biserică.

Iată şi a doua îndatorire sfântă pe care pilda Domnului o pune asupra noastră: în duminici, cei ce au fost rânduiţi să înveţe în Biserică, trebuie să tâlcuiască dumnezeiescul cuvânt, iar credincioşii din Biserică să asculte. În lipsa învăţătorului, şi credincioşii pot să citească cuvântul lui Dumnezeu. Căci de fapt, când lipseşte învăţătura şi citirea, poporul rămâne orb duhovniceşte şi evlavia cea mai spiritualizată se preface într-o închinăciune fără miez. Este de ajuns să compare cineva pe un creştin care ascultă şi citeşte cuvântul lui Dumnezeu, cu altul care nu se ocupă cu aşa ceva. Va vedea cât de mare este lipsa, cât de mari sunt urmările faptului că creştinii nu citesc şi nu se luminează cu adevărul dumnezeiesc. Pentru că Sfânta Scriptură numeşte cuvântul lui Dumnezeu lumină, pâine şi apă, tocmai ca să arate câtă lipsă are viaţa omenească de acel cuvânt. Şi dacă citirea şi meditarea Scripturii este folositoare în toate împrejurările, cu atât mai mult duminica, fiindcă atunci se îmbină cu adorarea lui Dumnezeu.

Iată că în Biserică I se prezintă Domnului un nou prilej să facă bine, printr-o minune care ne dă multe învăţături. *„Era o femeie care avea duhul neputinţei de optsprezece ani şi era gârbovă şi nu se putea ridica de fel"* (v. 11). Boala acestei femeii venea de la diavolul, care primise putere asupra trupului ei şi îl încovoiase în aşa măsură, încât părea îndoită în două şi nu putea nicidecum să se ridice ca să stea dreaptă. Ştiinţa atribuie astăzi numai cauzelor naturale această suferinţă, care transformase pe biata femeie în ceva inform. Dar

Domnul adevereşte că un duh rău o adusese în această stare şi că nu putea fi vindecată decât prin intervenţie dumnezeiască, nu prin mijloacele fireşti ale ştiinţei medicale. Reiese de aici că este un lucru cuminte să recurgă omul la ştiinţa medicală în bolile trupului. De altfel însăşi Sfânta Scriptură recomandă: „Cinsteşte pe medic, căci şi pe el l-a făcut Dumnezeu. Domnul a dat din pământ leacuri şi El a dat oamenilor ştiinţă, ca să fie preaslăvit în minunile Sale". Dar Scriptura adaugă: „vindecarea este a Celui Prea înalt" (*Iisus Sirah* 38, 1-6). Eficacitatea medicinii este foarte mărginită, medicii înşişi recunosc că rareori vindecă, uneori ajută, de cele mai multe ori doar calmează durerile. În cele mai multe cazuri, bolile nu provin din cauze naturale, ci din cauze mult mai adânci, care întrec posibilităţile de intervenţie ale medicinii. De aceea, adevăraţii creştini, fără să dispreţuiască ajutorul ştiinţei, trebuie să vină mai întâi la Dumnezeu şi să ceară prin rugăciune intervenţia Sa atotputernică. Dar vrednic de luare aminte este faptul că acea bolnavă, deşi era într-o stare atât de rea, deşi îşi pierduse libertatea mişcărilor şi nu putea să se ţină dreaptă, totuşi nu rămâne sâmbăta în casa ei, ci se află şi ea în sinagogă. E cu putinţă să fi fost expusă acelor batjocuri grosolane şi nemiloase, cu care copiii rău crescuţi întâmpină astfel de oameni nenorociţi. Totuşi, femeia aceea s-a dus la Biserică. Faptul acesta arată evlavia ei, dar ne dă şi nouă o învăţătură. Ne învaţă că cei bolnavi şi îndeobşte necăjiţii au mai multă nevoie să meargă la Biserică. Biserica este un spital mare, unde ei vor primi cu siguranţă vreun leac folositor. Dacă nu vor primi un leac pentru boala lor trupească, cei necăjiţi şi suferinzi vor afla leac sufletesc, adică luminarea, alinarea, întărirea, ca să sufere cu răbdare şi tărie încercarea la care sunt supuşi. Iar dovada că evlavia îşi găseşte în Biserică totdeauna un răspuns este faptul următor: *„Văzând-o Iisus, a chemat-o la El şi i-a zis: femeie eşti dezlegată de neputinţa ta"* (v. 12). Milostivindu-se Domnul spre

femeia gârbovă, i-a dat vindecarea mai presus de nădejde. Femeia venise la sinagogă cu alte scopuri, voia să-şi uşureze sufletul prin auzirea cuvântului dumnezeiesc. Dar a primit şi vindecare de boala ei. A auzit din gura Domnului o chemare foarte armonioasă: femeie eşti acum slobodă de lanţurile tale. Căutând cele de folos sufletului, a primit şi pe cele folositoare pentru trup. *„Şi şi-a pus mâinile peste ea. Numaidecât s-a îndreptat şi slăvea pe Dumnezeu"* (v. 13). Prin punerea mâinilor, Domnul a adus din nou organismul femeii în starea lui firească. Dracul care o gârbovise a fost izgonit din ea şi sistemul ei nervos şi-a reluat activitatea nestânjenită. Cu trupul îndreptat, ca toţi ceilalţi ascultători din sinagogă, cu sufletul mai drept, femeia slăvea pe Dumnezeu.

Dar starea acelei femei, pe care diavolul o ţinea legată şi gârbovă, precum şi vindecarea şi îndreptarea pe care i-a dat-o mâna atotputernică a Domnului este un chip destul de limpede al stării unui suflet care a fost stăpânit de diavol prin păcat şi pe care Domnul l-a mântuit. În realitate, sufletul omului suferă şi se gârboveşte sub greutatea păcatului, neputând să se îndrepte şi să se întoarcă spre cer şi spre Dumnezeu. Starea aceasta a sufletului este neasemănat mai tristă decât suferinţa femeii gârbove şi decât orice altă neputinţă trupească cronică. Bolile trupului au un sfârşit, chiar dacă sfârşitul lor vine odată cu moartea. Însă bolile sufleteşti, dacă nu le tămăduim în viaţa aceasta, nu vor avea niciodată sfârşit. Este foarte de plâns faptul că cei ce au sufletul gârbovit de povara păcatului nu scapă la doctorul sufletelor, nu caută vindecare. Şi Mântuitorul poate să facă în fiece clipă vindecări sufleteşti, minuni prea înalte. El însuşi cheamă pe cei suferinzi ca să-i vindece. Şi dacă ei vor, Domnul pune mâna Sa peste ei. Prin gura duhovnicului le spune cuvântul de iertare, care îi vindecă. În felul acesta îi dezleagă de boala mortală a păcatului. Atunci sufletele se îndreptează, văd de aici înainte o lume nouă, gândesc şi caută cele de sus, primesc

o nouă putere şi harul. Oricât de mare ar fi puterea patimilor păcatului şi influenţa răului, puterea Domnului le nimiceşte.

Aşa e, cititorule. Viaţa sfinţilor, istoria fiecărui om care s-a întors la Dumnezeu, istoria persoanelor evlavioase din vremea noastră ne încredinţează de acest adevăr. Credincioşii de astăzi să-şi întoarcă privirile înspre trecutul lor, când erau gârboviţi de povara păcatului, trăind în întunericul necunoştinţei. Să-şi aducă aminte cum au văzut dintr-odată lumina şi au aflat harul mântuitor, pe care, în neştiinţa lor, nu l-au căutat şi nu l-au nădăjduit. Să-şi aducă aminte cu ce uşurare, mângâiere şi pace au ieşit de la cea dintâi mărturisire, când şi-au simţit sufletul slobod şi când minunea era proaspătă. Iar cei ce n-au cunoscut şi n-au aflat nepreţuita vindecare pe care le-o oferă Domnul şi ei o resping până astăzi, aceia nu pot să înţeleagă astfel de cuvinte. Sunt cu adevărat vrednici de plâns, căci rămân gârboviţi, desfiguraţi, robi ai păcatului şi ai dracilor. Ei suferă şi se necăjesc şi sunt în primejdie să piardă demnitatea şi nobleţea de om.

Prefăcătoria conducătorului sinagogii mustrată de Domnul

În această împrejurare importantă, femeia vindecată preamărea pe Dumnezeu, iar poporul se bucura de minune. S-a găsit totuşi şi un acuzator negru la suflet. Era tocmai acela, care s-ar fi cuvenit să se bucure mai mult de minune, având în vedere situaţia în care se afla: *„Fruntaşul sinagogii, mâniat că Iisus a vindecat sâmbăta, a zis poporului: sunt şase zile în care să lucraţi. Deci în acestea veniţi şi vă vindecaţi, nu în ziua sâmbetei"* (v. 14). Conducătorul sinagogii, mâniat pentru aşa zisa călcare a odihnei Sabatului, a luat cuvântul. El vrea să impună şi Domnului un lucru, care era impus oricărui medic; să nu vindece în ziua Sabatului.

Niciodată sinagoga pe care o conducea acel om otrăvit de pizmă şi ură nu cunoscuse o cinste şi o slavă atât de mare, cum a fost în ziua aceea, în care Hristos a învăţat şi a făcut minuni în acea sinagogă. Totuşi, conducătorul ei s-a mâniat, ca şi cum Hristos ar fi pângărit sinagoga. Căci omul care are răutate în sufletul său şi ochii sufletului întunecaţi, consideră ca nelegiuite şi urâte chiar faptele cele mai minunate şi sfinte. Un astfel de om se aseamănă cu un bolnav de ochi care vede toate treburile răsturnate şi se fereşte mai cu seamă de lumină. Conducătorul sinagogii n-a avut îndrăzneala să stea în faţa luminoasă a Domnului, ca să-L mustre, pentru aşa zisa călcare a legii. El se adresează poporului, poporul cel neputincios şi supus, şi lui îi face mustrarea cea nedreaptă. Astfel procedează întotdeauna oamenii răi şi lăudăroşi.

Ei atrag atenţia inferiorilor şi celor fără putere asupră-le, când li se micşorează puţin răutatea lor. Acel viclean preşedinte al sinagogii nu se sfieşte să se refere la legea mozaică pentru a-şi găsi o armă, cu care să lupte împotriva Domnului. Aşadar, el mustră poporul că a uitat porunca a patra din vestitul Decalog, prin care Dumnezeu hotărâse ca omul să lucreze numai şase zile pe săptămână, iar ziua sâmbetei să o sfinţească prin odihnă şi rugăciune. Însă conducătorul sinagogii întoarce pe dos înţelesul acestei porunci, când afirmă că şi îngrijirea bolnavilor în ziua sâmbetei ar fi oprită. Tocmai dimpotrivă, altul este înţelesul acestei porunci. Când Dumnezeu voia, prin această poruncă, să înalţe pe om de la grijile şi îndeletnicirile vieţii, într-o sferă mai înaltă, mai duhovnicească, şi le recomandă faptele iubirii de oameni, fiindcă manifestarea iubirii prin faptele dragostei este o adorare a lui Dumnezeu, în forma ei cea mai înaltă.

Domnul arată încă o dată adevăratul înţeles al poruncii privitoare la sâmbătă. El se adresează fruntaşului sinagogii: *„Făţarnice, fiecare dintre voi oare nu-şi dezleagă boul sau asinul de la*

iesle şi nu se duce să-l adape în ziua sâmbetei?" (v. 15). Domnul cel adevărat, care ştie ascunsurile inimii, ştia foarte bine ce ascundea fruntaşul sinagogii în sufletul lui. Deci i se adresează cu un cuvânt care îl arăta cum era el în realitate, nu cum voia să pară în faţa oamenilor. Domnul îl numeşte făţarnic. Cu îndrăzneala cu care vorbea întotdeauna dascălul adevărului, Domnul se adresează, nu către popor, cum făcuse fruntaşul, ci către acela care era un reprezentant vrednic al fariseilor celor făţarnici. Domnul arată îndată şi motivul pentru care l-a numit făţarnic. Domnul pomeneşte obiceiul şi practica de toate zilele ale evreilor, care îndulceau legea sâmbetei, şi nu lăsau dobitoacele lor să sufere de sete. Ei dezlegau dobitoacele de la iesle şi le duceau la fântână, ca să le adape. Fără îndoială, această practică ar fi putut trece ca o încălcare a legii, dacă s-ar fi cercetat legea cu îngustime, după litera ei strictă. Dar nimeni nu-şi închipuia că legea Domnului osândise bietele animale la o lipsă atât de rea. Căci doar şi animalele cu puterea şi viaţa lor slujesc omului. Dimpotrivă, în lege scrie: „Dreptul se milostiveşte spre sufletul dobitoacelor lui" (*Pilde* 12, 10). Deci legea considera lipsirea dobitoacelor de apă ca o barbarie.

Fariseii se conformau legii despre Sabat cu multă slobozenie şi lărgime, când era vorba de dobitoacele lor şi în general de interesele lor, chiar şi de cele mai mici interese. Dar pretindeau o supunere amănunţită şi severă, când era vorba de interesele aproapelui lor. Această făţărnicie o mustră Domnul cu asprime. El, cel adevărat drept, adoptând obiceiul cel drept pentru animale, la cazul femeii gârbove, a zis: *„Iar pe aceasta, care este fiică a lui Avraam şi pe care a legat-o satana de optsprezece ani, nu trebuia să o dezleg de legătura aceasta în ziua sâmbetei?"* (v. 16). Raţionamentul cu care Domnul dovedeşte adevărul de faţă este următorul: boul sau asinul sunt vrednici de mila omului şi omul trebuie să se îngrijească de ei, chiar şi în ziua sâmbetei. Dar dacă ele sunt vrednice de milă şi îngrijire, atunci această femeie

nu este ea vrednică să-mi pun mâinile peste ea şi să zic un cuvânt, ca să fie dezlegată de necazul şi de chinul ei, care este azi mai greu şi mai lung decât cel încercat de un bou sau de un măgar de adăpat, legat la iesle? Dacă voi nu şovăiţi să arătaţi milă faţă de animale, şi şovăiţi să arătaţi aceeaşi milă unui om suferind? Femeia aceasta, nu numai că nu este dobitoc, dar este fiică a lui Avraam, mădular al poporului lui Dumnezeu, nu este o străină. Dacă voi sunteţi, după cum vă lăudaţi, fiii lui Avraam, ea este sora voastră. Oare veţi refuza surorii voastre sprijinul pe care i-l oferiţi unui măgar? Cum veţi dovedi că sunteţi fiii lui Avraam, când nu aveţi iubirea de oameni pe care a avut-o el? Iar, Eu, cum voi dovedi că sunt Mesia, dacă voi refuza să vindec pe acest copil după trup al strămoşului meu Avraam? Luaţi aminte că pe femeia aceasta o legase satana, nu pe câteva ore, cum legaţi voi boii sau măgarii, ci, auziţi, de optsprezece ani! Prin urmare, vindecând-o nu fac numai o faptă a dragostei, ca-n cazul când se dezlega nişte lanţuri supărătoare şi grele. Ci fac şi o faptă de evlavie, căci răstorn şi nimicesc puterea lui satana, fac o faptă de adorare a lui Dumnezeu, care faptă se potriveşte foarte bine cu ziua sâmbetei.

Domnul ne-a învăţat adeseori că adevăraţii Săi închinători trebuie să sfinţească sărbătoarea prin faptul că unesc păzirea celor două datorii pe care le-am pomenit mai sus, se îngrijesc şi de faptele iubirii de Dumnezeu, şi de faptele iubirii de oameni.

Căci împlinirea acestor datorii sfinte luminează ziua de praznic, înnobilează inima, fac dragostea lucrătoare şi atrage bine cuvântarea lui Dumnezeu. Căci El este nelipsitul iubitor de oameni, care îşi revarsă asupra omului darurile iubirii Sale, în toată ziua.

Efectul mustrării

Răspunsul Domnului a avut o mare putere. Domnul a arătat că vindecarea femeii gârbove în zi de sâmbătă era o faptă foarte

legală şi de mare iubire de oameni. De aceea: „*La aceste cuvinte ale Lui, toţi potrivnicii Lui s-au ruşinat şi tot poporul s-a bucurat de faptele slăvite făcute de Iisus*" (v. 17). Au rămas de ruşine conducătorii poporului, căci făţărnicia, pizma şi neomenia lor au fost date pe faţă. Nu există umilinţă şi ruşine mai mare, decât a unui făţarnic, care până acum a ascuns admiratorilor săi că este cu totul altfel decât îşi închipuiau ei.

Aceasta era starea potrivnicilor Domnului. Lumina adevărului este în stare să arate sufletelor rătăcite, cât de depărtaţi de adevăr, mincinoşi şi vicleni sunt vrăjmaşii Domnului, şi să-i nimicească. Iar ruşinea lor va fi încă mai mare în ziua judecăţii, când ei vor fi desăvârşit daţi pe faţă în prezenţa a nenumărate mii de oameni.

Contrar conducătorilor lui, poporul cel lipsit de viclenie se bucura de faptele cele slăvite ale Domnului. Căci toate faptele, care sunt spre cinstea şi slava lui Dumnezeu, sunt un izvor de bucurie pentru sufletele sincere, iubitoare de adevăr. În viaţa aceasta faptele slăvite ale Domnului sunt de obicei umbrite. Dar în viaţa viitoare „când Domnul va veni să se proslăvească întru sfinţii Săi şi să fie privit cu uimire de toţi cei ce au crezut" (II *Tes* 1, 10), se vor descoperi faptele cele minunate şi slăvite ale Sale. Ele vor străluci în toată lumina şi curăţia lor şi atunci credincioşii şi sfinţii se vor bucura cu nespusă bucurie.

Tocmai de aceea, noi, cei ce ne-am învrednicit să primim lumina adevărului creştin, pe care Domnul ne-a dăruit-o, fie învăţându-ne direct, fie prin scris, am văzut în viaţa aceasta ceva din faptele slăvite ale Domnului şi ne-am bucurat pentru ele. Desigur, ne vom desfata în viaţa viitoare cu bucuria cea mai mare, dacă rămânem credincioşi, dacă trăim o viaţă de adevăraţi creştini şi sfinţi, cu care Domnul va veni să se proslăvească la a doua venire a Sa. Dacă omul suferă atâta silă şi oboseală, luptă şi cheltuială, pentru dobândirea unei stări înalte şi plăcute aici pe pământ, pentru dobândirea

bucuriei şi fericirii veacului viitor merită ca omul să-şi dea cu atât mai multă silinţă. Să se pregătească prin pocăinţă adevărată, prin o viaţă virtuoasă şi prin curăţirea sufletului. Iar curăţirea să fie atât de desăvârşită, încât ochiul sufletului său, sănătos şi curat, să poată vedea slava Domnului în toată măreţia ei şi astfel să se bucure şi să se veselească împreună cu toţi sfinţii.

VINDECAREA FEMEII CĂREIA ÎI CURGEA SÂNGE

(*Lc* 8, 43-49)

Domnul împărtăşea binefacerile cele mântuitoare pentru trup şi suflet la toţi cei care le doreau: bărbaţi, femei, copii. Dar sunt şi boli ascunse, pe care gravitatea şi sfiala nu îngăduie suferinzilor să le dea pe faţă. Aceasta, mai cu seamă când persoanele care suferă de acele boli sunt femei. Ele nu puteau să-L cheme pe Hristos în particular, fiindcă aproape niciodată Domnul nu era singur, ci toată viaţa Lui era publică şi era însoţit mereu de oameni.

Şi totuşi, o femeie care suferea de o astfel de boală a fost luminată de mare evlavie şi credinţă. Ea n-a trebuit să-şi arate boala de la început, dar totuşi a fost vindecată printr-o minune cunoscută de toţi.

Apropierea ei tainică de Hristos şi vindecarea

„Era o femeie care avea de doisprezece ani curgere de sânge, care-şi cheltuise toată averea la doctori şi nu putuse să fie tămăduită de nici unul, venind pe la spate, s-a apropiat şi s-a atins de marginea veşmântului Său. Şi îndată s-a oprit curgerea sângelui ei" (v. 43-44). Această nenorocită femeie suferea zilnic o îndoită pierdere şi jefuire. Mai întâi o pierdere de sânge. Căci suferea de o boală din pricina căreia trupul ei se făcuse izvor de sânge, iar ea decăzuse tare şi sănătatea i se alterase. Nu era admisă nici în templu la slujbe, căci era necurată. În al doilea rând, a suferit pierderea averii ei căci, când se îmbolnăvise, se pare că avusese oarecare stare, pe care însă a cheltuit-o întreagă cu doctorii. Se ducea astăzi la un medic renumit, mâine la altul, în anul următor la altul. Acum urma un regim, pe urmă altul, tocmai contrar primului. După doisprezece ani de tratament medical, rezultatul era că sărăcise, fără să-şi recâştige sănătatea. Ea fusese prădată şi în averea ei. Sfântul Evanghelist Marcu adaugă: „Multe îndurase de la mulţi doctori, cheltuindu-i toate ale sale, dar nefolosind nimic, ci mergând înspre mai rău" (*Mc* 5, 26).

Ci iată un prilej preţios ca să se apropie de singurul medic care nu ia bani, care nu uită pe nimeni, de Hristos. Ea nu putuse să se apropie de Domnul nici în sinagogă, căci era necurată, nici pe faţă, căci era femeie şi nu se cuvenea să-I vorbească. Numai atunci, pe drum, când mulţimea Îl înconjura, a izbutit să ajungă până la Mântuitorul, pe ascuns şi cu teamă. Nu avea alt mijloc, care s-o susţină, decât numai credinţa ei. Dar niciun mijloc nu este mai puternic şi mai înţelept decât credinţa. Credinţa dă unor oameni lipsiţi de inteligenţă naturală şi de învăţătură atâta înţelepciune câtă nu au cei treji la minte şi înţelepţi. Aşadar credinţa a luminat-o şi pe

femeia căreia îi curgea sânge. Ea s-a gândit că puterea vindecătoare a Domnului, foarte îmbelşugată fiind, izvorând dintr-un nesecat izvor, putea să-i dea şi ei vindecare, doar dacă ar fi atins cu degetul ei haina Domnului. Nu auzise că s-ar fi întâmplat înainte aşa ceva. Dar tocmai în aceasta constă credinţa dătătoare de înţelepciune. Deşi nu auzise despre aşa ceva, femeia, „zicea în sine: dacă numai voi atinge veşmântul Lui, mă voi vindeca" (*Mt* 9, 21). Şi de fapt, de îndată ce s-a atins de marginea hainei Domnului, *„îndată s-a oprit curgerea sângelui ei"*. Hemoragia a încetat, iar sănătatea s-a restabilit în trupul ei deplină. Rezultatul credinţei ei, plină de evlavie, a fost imediat, precum totdeauna este imediat rezultatul unei credinţe adevărate. Căci credinţa omului atrage întotdeauna putere, har şi mântuire de la Dumnezeu.

Dar, iubite cititor, nu te impresionează faptul că bolnava căuta să se atingă doar de marginea veşmântului Domnului, şi nimic altceva? S-ar fi putut foarte bine să creadă că trebuie să prindă strâns cu mâna şi veşmântul. Da, dar acestei femei minunate credinţa nu i-a dat o îndrăzneală nesocotită. Credinţa i-a insuflat în acelaşi timp o înaltă evlavie faţă de persoana Domnului. Căci adevărata credinţă insuflă o astfel de evlavie faţă de Dumnezeu şi de cele dumnezeieşti. De aceea, lipsa de evlavie cu care mulţi creştini se apropie de cele dumnezeieşti arată necredinţa lor. Observaţi-i cum merg şi cum stau în Biserică şi la Sfânta Liturghie.

Nu au nici respectul, nici buna-cuviinţă pe care ar arăta-o în casa vreunui cetăţean al lor respectat, sau în casa vreunui conducător politic. Se plimbă de colo colo, mai mult decât la o reuniune lumească. Observaţi-i cum se apropie de dumnezeiasca împărtăşanie. O, atunci se întrec, care mai de care, să se arate mai lipsit de evlavie. Vin în grabă să se împărtăşească, la orice oră vor ei. Vorbesc între ei şi chiar şi în acel ceas preasfânt, – vai – cuvinte fără rost şi neserioase. Pun pe preot în primejdie să răstoarne şi să

verse Sfintele Taine, ca şi cum l-ar ataca nişte prigonitori barbari şi nişte necredincioşi blestemaţi.

Observaţi şi pe creştine, cu ce fel de îmbrăcăminte se duc la Biserică. Îmbrăcăminte – e un fel de a vorbi –, căci de multe ori vin la Biserică cu o atât de neserioasă goliciune, încât ar crede cineva că vin acolo nu ca să se închine cu evlavie lui Dumnezeu, ci ca să facă Biserica un loc de provocări neevlavioase şi scandaloase. Chiar dacă sunt îmbrăcate, se prezintă împodobite într-un fel care s-ar potrivi mai degrabă în locuri de plimbare lumească şi de falsitate nebună. Observaţi pe unii şi pe unele, care consideră Biserica un loc potrivit nu pentru rugăciune cu luare aminte şi pentru adorare în duh, ci un loc de neglijenţă, de rotire curioasă a ochilor, de convorbiri şi de vizite reciproce. Observaţi pe alţii, care aleg cele mai sfinte sărbători, ale patimii şi ale învierii, când orice creştin se cuvine să se întristeze şi să consacre câteva ore de adorare şi de zdrobire a inimii faţă de Domnul, care a suferit pentru noi. O, tocmai atunci unii arată cea mai mare lipsă de evlavie şi se poartă într-un mod barbar. Atunci se înghesuie în Biserici, ca şi când Bisericile ar fi nişte centre de spectacol. Atunci unii împlinesc obiceiuri moştenite din vremea întunecată de lipsă de învăţătură.

Aprind focuri în jurul Bisericii, dau drumul la tot felul de artificii, care sunt zgomotoase şi primejdioase. Aleargă, se înghesuie, fac glume, înconjoară sfântul epitaf într-un fel nu numai lipsit de evlavie, dar chiar anticreştin, nelegiuit, păcătos. Da, se fac păcate la scoaterea sfântului epitaf!

Vorbim numai despre păcatele care se văd, lăsând la o parte cele nevăzute ale acelor oameni, lipsiţi de bun simţ, care socotesc slujbele de noapte ale Bisericii ca prilejuri pentru scopurile lor, cu neputinţă de pomenit. Iată câtă lipsă de evlavie arată, din nefericire, mulţi creştini, tocmai fiindcă nu au credinţă, ci sunt de fapt necredincioşi.

Descoperirea vindecării pe ascuns

Dar vindecarea pe care credinţa femeii suferinde o lucrase pe ascuns trebuia să fie dată pe faţă, spre folosul poporului. De aceea: *„A zis Iisus: cine s-a atins de Mine? Fiindcă toţi tăgăduiau, a zis Petru şi cei cu el: Doamne, mulţimile te înconjoară şi te strâmtorează, şi Tu zici, cine s-a atins de Mine? Dar Iisus a zis: s-a atins cineva de Mine, căci am simţit o putere ieşind din Mine"* (v. 45-46). Apropierea şi atingerea femeii n-a fost simplă, ci a provocat o minune. A fost o legătură duhovnicească adâncă, a cărei consecinţă a fost mutarea unei puteri de vindecare a Domnului în trupul bolnavei. Când Domnul a întrebat: Cine s-a atins de Mine, a întrebat: nu fiindcă nu ştia acest lucru, căci ce nu ştie Cel atoateştiutor? Nici fiindcă suferise vreo pierdere în puterea Lui. Căci dacă soarele, făptură materială a Domnului, nu-şi micşorează lumina, împărtăşindu-ne-o nouă, cu atât mai mult nu se micşorează puterea cea nemărginită a Făcătorului. Domnul n-a pus întrebarea, nici fiindcă puterea Lui de minuni ar fi fost independentă de voinţa Sa, nici că s-ar fi supărat sau s-ar fi mâniat de această luare a puterii Lui vindecătoare pe ascuns. Ci a întrebat pur şi simplu de bucurie şi de plăcere pentru credinţa bolnavei. A pus întrebarea ca să arate şi altora credinţa ei cea minunată, vrednică de a fi admirată şi imitată. A mai avut scopul ca femeia să nu creadă că a primit vindecarea prin furt, şi astfel să fie mustrată de conştiinţa ei.

Dar întrebarea Domnului a părut chiar şi ucenicilor cu totul fără rost. De aceea Petru răspunde cu oarecare milă: Învăţătorule, mulţimea te înconjoară şi Te împiedică, şi Tu zici cine s-a atins? Ucenicii, deşi văzuseră atâtea minuni ale Domnului, încă nu ştiau că din gura Domnului nu este cu putinţă să vină vreun cuvânt fără rost. De aceea, Domnul le explică bine că a simţit acţiunea atingerii din

credinţă, care a provocat ieşirea din El a unei puteri de vindecare. Dar ceea ce nu ştiau ucenicii, ştia cea vindecată. De aceea ea, „*Văzând că nu a putut fi ascunsă, a venit tremurând şi căzând înaintea lui Iisus, i-a spus pentru care pricină s-a atins de El şi cum s-a vindecat îndată, înaintea a tot poporul*" (v. 47). Niciodată, în nicio împrejurare, vreo faptă a noastră ascunsă şi tainică, fie rea, fie bună, ba nici chiar vreo dorinţă sau vreun gând lăuntric, nu poate rămâne ascunsă de Domnul. Căci El ştie toate şi toate sunt descoperite înaintea Lui. Acest lucru l-a înţeles atunci şi femeia vindecată. Tremurând, căci se temea nu cumva să fi greşit înaintea Domnului cu această faptă a ei, a venit şi a căzut la picioarele Lui, spunându-I, înaintea a tot poporul, de ce se atinsese de El şi că s-a vindecat numaidecât. Cu adevărat credinţa tare a unor persoane, cu care vin la Domnul, aduce vindecarea nevoilor lor. De multe ori însă le lipseşte acelor persoane cunoaşterea bunătăţii Domnului, precum şi acea dragoste adâncă prin care se alungă afară frica de pedeapsă. De aceea, acele persoane tremură chiar în clipa în care ar trebui să se bucure.

Indiferent de teama de pedeapsă, creştinul trebuie să se apropie cu frică de cele dumnezeieşti. Majestatea fără margini a lui Dumnezeu, care este în acelaşi timp şi dragoste, face pogorământ până la noi, cei mici. Stă de vorbă cu noi în toate rugăciunile. Ne îmbrăţişează cu milostivire şi dă sufletului nostru sărutarea dragostei părinteşti celei iertătoare, când ne mărturisim păcatele cu sinceritate. Se uneşte cu noi în fericita clipă a Sfintei Împărtăşanii. Dar noi nu trebuie să uităm că Dumnezeu este Sfântul Sfinţilor, în faţa Căruia stau cu frică şi cu cutremur chiar şi puterile îngereşti cele netrupeşti şi preacurate, heruvimi şi serafimi. De aceea se cuvine să simţim care este poziţia noastră înaintea lui Dumnezeu. Este poziţia unui om păcătos şi vrednic de osândă, care stă în faţa unui domn preaînalt, dar care, în dragostea să fără margini, ridică pe robul său la starea de fiu. Prin urmare suntem datori să păstrăm

o frică nevinovată, un adânc respect, împreunat cu o dragoste fiască, lipsită de viclenie.

Să fim simpli şi încrezători. Iată ce ne învaţă prezenţa acelei sărmane femei.

Iar sinceritatea ei este încă o dovadă a credinţei şi a evlaviei. Nu se ascunde, nu se îndreptăţeşte, cum fac unii creştini, până şi la mărturisire. Femeia mărturiseşte în public atât boala ei cea ascunsă şi ruşinoasă, cât şi minunata ei vindecare. Dar faptul că cei vindecaţi de rănile ascunse ale păcatului mărturisesc fără ruşine vindecarea lor, când trebuie să arate milostivirea şi harul lui Dumnezeu, ca să dea şi altora curaj la pocăinţă şi vindecare sufletească, este un fapt care se întâmplă adesea. Psalmul pocăinţei, al cincizecilea al lui David, mărturisirea scăderilor pe care le-au avut ucenicii Domnului, scrise de ei înşişi în Evanghelie, mai cu seamă lepădarea lui Petru şi prigonirea Bisericii de către Pavel sunt dovezi limpezi de sinceritate şi pilde bune, care pornesc sufletele spre pocăinţă şi mântuire.

Acum medicul cel mare, nu numai că nu respinge pe femeie, ci o încredinţează de vindecarea ei şi vesteşte poporului credinţa ei cea vrednică de laudă: *„îndrăzneşte fiică, credinţa ta te-a mântuit. Mergi în pace"* (v. 48). Domnul o încurajează în teama ei, adresând cuvântul atât de familiar: fiică. Este singura împrejurare în care Domnul se adresează unei femei cu un astfel de cuvânt. Ea a fost vrednică de acest cuvânt. Căci credinţa mântuieşte din păcat şi face pe credincios fiu al lui Dumnezeu. De aceea Domnul afirmă că credinţa acestei femei nu numai a mântuit-o de boală, dar a făcut-o şi fiică a Sa. Dă de înţeles că nu atingerea cu mâna a veşmântului Său i-a adus femei vindecarea, ci întâlnirea credinţei ei cu persoana cea dumnezeiască a Domnului.

O, iubite cititor, avem foarte la îndemâna noastră mijlocul de a ne mântui şi dea ne face copiii lui Dumnezeu şi moştenitori

ai fericirii Lui. Totuşi zăbovim în bunătăţile sărace şi fără gust ale lumii acesteia. Putem să primim şi noi acea mare fericire şi binecuvântare *„mergi în pace"*, pe care a primit-o femeia cu curgere de sânge. Putem şi noi să primim acel nepreţuit dar, pacea şi liniştea, care dau atâta dulceaţă zilelor vieţii noastre celei tulburate. Şi totuşi ne lipim de lucrurile cele zadarnice ale lumii acesteia, care ne făgăduieşte pace, glorie, fericire, dar ne dă tulburare, grijă necurmată, nefericire. Este acesta un fel de viaţă logic şi cuminte?

VINDECAREA LEPROSULUI

(*Mt* 8, 1-4)

Milostivirea Domnului se pleca spre toate felurile de boli, în tot timpul activităţii Lui de predicare, a vindecat prin minuni toate felurile de boli, care i s-au prezentat. A făcut aceasta, ca să atragă pe poporul din vremea aceea, dar şi pe poporul din toate vremurile, spre mila Sa. El împărtăşea poporului o vindecare mai adâncă şi mântuitoare, vindeca sufletul de orice boală a păcatului. Căci bolile trupeşti, care sunt de multe feluri şi au curs deosebit, sunt chipuri şi simboluri ale multelor şi feluritelor păcate. Deoarece noi toţi suntem expuşi la boala păcatului şi suntem răniţi de biciul lui veninos, dar fiecare prezintă mai cu seamă unul din felurile păcatului, de aceea şi Domnul a binevoit să vindece mai multe feluri de boli trupeşti, ca să ne încredinţăm că numai El singur vindecă orice fel de păcat, fără excepţie. Numai El vindecă o boală sau alta, care pare îngrozitoare, rău-mirositoare, incurabilă. Aşa este lepra, a cărei vindecare urmează să o tâlcuim.

Vremea în care s-a făcut minunea şi felul bolii

„Coborându-Se El din munte, L-a urmat popor mult" (v. 1). Muntele de pe care se cobora Domnul era un munte din Galileea, al cărui nume nu-l ştim. Acolo rostise Domnul cunoscuta şi vestita Predică de pe munte, prin care a dat legea morală desăvârşită a Evangheliei. Atât era de mare trecerea de care se bucura Dătătorul legii, iar adevărurile legii erau atât de importante şi de nemaiauzite, încât popoarele erau uimite de învăţătura Lui. După ce îşi sfârşise cuvântarea, norodul L-a urmat, prezentând tabloul plăcut al unor oameni, care nu s-au săturat de cuvântul dumnezeiesc, ci doresc să se mai hrănească cu el. Din nefericire, poporul acela nu se lipise tot numai prin credinţă de Hristos. Căci cuvântul lui Dumnezeu este semănat din belşug în sufletele ascultătorilor râvnitori, dar nu află peste tot pământ potrivit pentru rodire, precum ni se spune în parabola semănătorului.

„Şi iată, un lepros venind i s-a închinat zicând: Doamne, dacă voieşti să mă curăţeşti" (v. 2). Boala de care suferea acel sărman om era lepra. Este o boală care bântuie şi astăzi, dar bântuia mult mai mult în Palestina pe vremea Domnului. Această boală, privită din punct de vedere trupesc, era îngrozitoare. Ea mistuie carnea omului şi provoacă plăgi de unde curge un material rău-mirositor. Lepra face să putrezească mădularele trupului, unul după altul, şi distruge până şi oasele, încât preface pe om într-o rană generală, într-un mormânt mobil. Pe deasupra, lepra produce temperatură mare, unită cu insomnia şi coşmarul ei, până când moartea pune capăt acestui martiriu. Privită din punctul de vedere social, lepra este şi mai îngrozitoare. Nu are leac şi este molipsitoare. De aceea leprosul trebuie izolat de familie şi de orice comunicare cu oamenii sănătoşi. El rămâne departe de oraşe, iar în vechime era socotit ca

necurat şi pedepsit în mod deosebit de Dumnezeu. Pentru toate aceste trăsături ale ei, lepra este prin excelenţă simbolul păcatului. Şi păcatul este de nevindecat cu mijloace omeneşti, produce dureri şi miros greu, face pe om întinat şi necurat şi îl desparte sufleteşte de Dumnezeu şi de orice om drept şi virtuos.

Aşadar, leprosul despre care vorbim este cel dintâi lepros care şi-a căutat vindecarea la Domnul. Auzise despre învăţătura Lui cea uimitoare. S-a gândit că Acela, care vorbea „ca unul care are putere", are şi puterea să-l curăţească pe el de lepră. Acest lepros făcea parte dintre bolnavii şi neputincioşii care pe dinafară sunt urâţi şi fără chip, dar pe dinăuntru sunt înfrumuseţaţi de credinţă şi înţelepţiţi. De altfel, cuvintele pe care el le adresează Domnului dovedesc credinţa lui cea tare. Pentru că Îl numeşte pe Iisus Domn şi manifestă un adânc respect faţă de El, închinându-I-se. Mai mult, leprosul îşi lasă vindecarea la voia Domnului.

Cuvintele acelea ale leprosului: „Dacă vrei", sunt foarte pline de învăţământ şi pentru noi. Se cuvine să credem cu tărie că Domnul poate să vindece şi să şteargă orice necaz al nostru, când noi scăpăm la El. Dar totdeodată trebuie să lăsăm rezultatul la voia Domnului. Să zicem: dacă vrei Tu, dacă aceasta este voia Ta... Să ştim bine că de multe ori nu este voia Domnului să ne slobozească de necazurile noastre. Nu fiindcă nu aude rugăciunile noastre, nu fiindcă nu se milostiveşte de durerile noastre, ci dimpotrivă, El ne iubeşte mai mult decât cea mai iubitoare mamă. Dragostea Sa îşi impune să prelungească necazul nostru, precum şi dragostea părinţilor le impune să facă pe copil să sufere o operaţia dureroasă, ca să-l izbăvească de o boală mortală. Să vărsăm cererile şi rugăciunile noastre cu credinţă fierbinte înaintea Domnului, la toate necazurile noastre. Dar sfârşitul rugăciunii şi al cererilor noastre să fie cuvântul preaînţelept şi dumnezeiesc: *„Facă-se voia Ta"*. Atunci sufletul nostru va primi pace, iar sfârşitul necazului

nostru ne va fi de cel mai mare folos. Dacă însă nu este nicidecum voia Domnului să fim sloboziţi de una sau alta din bolile sau necazurile noastre, niciodată nu s-a întâmplat ca El să nu vrea să ne vindece şi să ne slobozească de boala păcatului. Dimpotrivă, întruparea Domnului, moartea Lui pe cruce, mijlocirea Lui ca Arhiereu ceresc, Biserica şi Tainele ei, preaînţeleapta şi felurita activitate a Domnului, în care El întrebuinţează îngeri şi oameni, evenimente şi împrejurări tainice şi necunoscute de noi, toate acestea dovedesc cât de mult vrea Hristos să ne mântuiască din păcat şi cât de mult lucrează pentru mântuirea noastră. De aceea ar trebui să ne întoarcem întotdeauna rugăciunea noastră fierbinte, credincioasă şi răbdătoare, spre dobândirea acestei vindecări a sufletului de boala mortală a păcatului. Tocmai de aceea va rămâne fără niciun răspuns oricine pleacă din lumea aceasta, cu lepra păcatului nevindecată. Aşa unul ca acesta va fi socotit cu totul nevrednic să aibă parte cu îngerii, cu sfinţii, cu Dumnezeu.

Răspunsul Domnului şi minunea

Fiindcă Domnul venise în lume ca să şteargă păcatul şi să împace mânia lui Dumnezeu împotriva omului, îşi încununează predica cea mântuitoare de pe munte, cu o minune a iubirii de oameni: *„întinzându-şi mâna, Iisus l-a atins"*. Deşi bolnavul era plin de lepră, după cum ne încredinţează şi Sfântul Luca, Domnul nu se codeşte să-l atingă cu mâna Sa. El, care a primit să se apropie de vameşi şi de păcătoşi, care erau plini de lepra sufletească şi i-a mântuit. El care şi astăzi ne dă Trupul şi Sângele Său nouă oamenilor, n-ar fi putut simţi silă de acel sărman lepros. Unii aşa-numiţi oameni simţitori, se scârbesc de bolnavi, fără să se gândească, că se prea poate ca mâine să fie şi ei bolnavi. Atingerea Domnului de cel lepros ar fi putut fi considerată ca o întinare. Totuşi Domnul

întinde mâna Sa peste el, ca să arate că, precum legăturile Sale cu oamenii păcătoşi nu pot să-L întineze pe El, Domnul, tot astfel nu putea să se molipsească prin atingerea cu un bolnav de boală molipsitoare. Dimpotrivă, numai prin atingere putea să transmită bolnavului o putere tămăduitoare, dar bolnavul nu putea să întineze întru nimic pe Domnul. Cititorul să ia bine seama, ca să poată răspunde la teama fără rost şi lipsită de evlavie, pe care o au unii. Aceştia se tem că, odată cu Sfânta împărtăşanie, li se va împărtăşi vreo boală, deoarece, zic ei, din acelaşi sfânt potir s-au împărtăşit şi bolnavi. Aceasta este cu totul imposibil. Trupul Domnului nu se face transmiţător de boli şi de microbi, ci, dimpotrivă, pâine a vieţii, leac mântuitor şi antidot împotriva morţii. Când Domnul S-a atins de cel lepros, i-a zis: *„Vreau, curăţeşte-te"*. Nu l-a respins pe lepros. Nu i-a spus, cum i-a spus proorocul Elisei lui Neeman cel lepros: *„Ducându-te, spală-te de şapte ori în Iordan"*. Domnul i-a zis numai: Vreau. Iar cuvântul atotputernic a şi produs efectul. Cuvântul *vreau* a întărit convingerea leprosului că vindecarea lui prin minune a depins de Domnul şi a dovedit marea bunătate a lui Iisus. Era ca şi cum ar fi zis: dorinţa ta şi râvna Mea de a te vindeca este la fel de mare. Încă şi mai mare este dorinţa, mai neostoit dorul Domnului de a vindeca sufletele de lepra păcatului. Adesea, fără ca noi să-i arătăm ce vrem, fără să-L invocăm, fără să cerem intervenţia Lui, Domnul este doctorul plin de dragoste, care vrea şi trezeşte voinţa noastră şi nu-şi încetează activitatea, până nu duce la bun sfârşit vindecarea fiecărui păcătos, care vrea să fie vindecat.

Iar cuvântul „curăţeşte-te", cu care Domnul dispune vindecarea, arată puterea Sa supremă, în faţa căreia nu există nicio piedică. De aceea Evanghelistul notează: *„Şi îndată s-a curăţit lepra lui"* (v. 3). De îndată ce Domnul a rostit cuvintele: *„Voiesc, curăţeşte-te"*, numaidecât lepra s-a curăţit şi leprosul, care mai înainte era alb de plăgi, s-a făcut cel mai sănătos om. Cu aceeaşi putere absolută.

Domnul curăţeşte de păcat, în chip desăvârşit, pe orice om, care se pocăieşte şi se supune la toate poruncile evanghelice privitoare la curăţirea sufletului: să se boteze cel nebotezat, să se mărturisească cel botezat, care după botez a păcătuit, să se împărtăşească şi să întrebuinţeze toate mijloacele harului, pe care ni le pune la îndemână Biserica.

Dar odată cu cuvintele *„voiesc, curăţeşte-te"*, Domnul a dat leprosului vindecat şi unele porunci. Cea dintâi a fost aceasta: *„Vezi, să nu spui nimănui"*, îi interzice cu stricteţe, precum ne încredinţează Sfântul Marcu, să vestească oamenilor minunea. Aceasta Domnul a făcut-o ca de obicei, fiindcă fugea de laude, întrucât depindea de El, scopul minunilor Sale era ca cei chemaţi la mântuire să înţeleagă puterea Lui dumnezeiască, iar nu ca El să primească cinste şi slavă de la oameni. Această purtare a Domnului este o pildă bună de urmat pentru noi, care nu putem să facem nicio minune, iar binele pe care îl facem, tot cu puterea Domnului îl săvârşim. Noi nu trebuie să urmărim laudele oamenilor, pentru un lucru care n-a fost făcut cu puterea noastră.

A doua poruncă a Domnului către leprosul vindecat a fost următoarea: *„Du-te şi te arată preoţilor"*. Adică, du-te şi împlineşte datoria pe care Legea o impune leproşilor care au fost curăţiţi. Să nu neglijezi această datorie povestind ici şi colo despre vindecarea ta. Legea lui Moise hotărâse: *„în ziua în care leprosul se curăţeşte, să se prezinte în faţa preotului"* (*Lev* 14, 2). Cu această poruncă Domnul a învăţat supunerea la Lege, întrucât Legea încă nu era împlinită, deci valabilitatea nu era întreagă. A mai învăţat şi respectul faţă de conducătorii bisericeşti, *„ca să nu zică despre Hristos că a uzurpat dreptul preoţilor"*, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. De altfel, Domnul a vrut să preînchipuiască faptul că în noua împărăţie, pe care El o întemeia, adică în Biserica creştină, cei curăţiţi de lepra păcatului trebuie să meargă la preoţii Bisericii, care sunt rânduiţi

de Dumnezeu, să le explice starea şi să primească încredinţarea curăţirii lor. Preoţii mai dau sfaturi şi poveţe pentru viaţa lor de aici înainte. Căci preoţii Îl reprezintă pe Însuşi Domnul, în lucrarea de vindecare a sufletelor.

A treia poruncă este: *„Adu darul pe care l-a poruncit Moise, spre încredinţarea lor"* (v. 4). Să oferi darul pe care Legea îl cere (*Deut* 14, 10). Dovedeşte-ţi în felul acesta recunoştinţa către Dumnezeu. Dar darul tău să fie şi spre încredinţarea preoţilor, să se încredinţeze ei că Eu, Hristos, nu calc Legea. Din acest lucru preoţii vor afla cine este cel ce te-a vindecat şi cum s-a făcut vindecarea. Vor avea o dovadă practică a respectului Meu faţă de Lege.

Fără îndoială că leprosul vindecat prin minune a împlinit şi celelalte porunci. Căci cei vindecaţi de Hristos trebuie să ţină după aceea cu credinţă poruncile Lui, dar leprosul acela a socotit că nu este dator să împlinească şi prima poruncă, dată de Domnul, fiindcă: „Ieşind el a început să propovăduiască multe şi să răspândească cuvântul, încât Iisus nu mai putea să intre pe faţă în cetate, ci stătea afară, în locuri pustii, şi veneau la El de pretutindeni", zice Evanghelistul Marcu (cap. 1, 45). A vestit şi a propovăduit minunea şi pe făcătorul de minuni peste tot pe unde mergea, în aşa măsură, încât Domnul nu mai putea să intre pe faţă în cetate, ci era silit să rămână în afara zidurilor oraşului, unde mulţi veneau din multe părţi să asculte şi să fie tămăduiţi de El.

Fără îndoială această faptă a celui vindecat era o călcare a poruncii Domnului. Dar o călcare dintr-un motiv bun şi având un scop bun. Nu suntem ţinuţi să respectăm o opreliştе pe care ne-o impune smerenia celor smeriţi. Iar rezultatul dovedeşte că scopul celui vindecat a fost bun. Mulţime multă de oameni a venit, ca să se lumineze, şi să primească binefaceri de la Hristos, precum primise şi leprosul. Cea mai bună dovadă a recunoştinţei unui om, căruia Hristos i-a făcut bine, este grija de a duce şi pe alţii la Domnul, ca

să aibă parte şi ei de darul Lui şi astfel să se proslăvească peste tot Sfântul Său nume.

VINDECAREA CELOR ZECE LEPROŞI

(*Lc* 17, 11-19)

Sfântul Evanghelist Luca consemnează în Evanghelia sa şi o altă minune de vindecare a leprei, prin care se relevă importanţa recunoştinţei. Această minune s-a făcut: *„Pe când mergea El în Ierusalim şi trecea prin mijlocul Samariei şi Galileii"* (v. 11). Domnul evita drumurile obişnuite, prin mijlocul Samariei şi al Pereii, pe care le urmau cei ce mergeau din Galileea la Ierusalim. Domnul mergea pe la hotarul dintre Samaria şi Galileea, tocmai ca să întâlnească pe nefericiţii leproşi şi să-i vindece.

Rugăciunea leproşilor şi vindecarea lor

Nu sfârşise Domnul partea de drum din ziua aceea, când *„intrând El într-un sat, L-au întâmpinat zece bărbaţi leproşi, care s-au oprit departe"* (v. 12). Dacă cineva ar şti ce îngrozitoare este lepra,

chiar şi atunci când numai un singur om suferă de ea, ar putea să-şi închipuie ce spectacol grozav de nefericire comună oferă mai mulţi leproşi care stau în acelaşi loc şi îşi împărtăşesc necazurile reciproce. Această privelişte a mişcat inima simţitoare a Domnului, atunci când a întâlnit pe cei zece leproşi. Nu i-a fost silă de întâlnire, n-a pus la socoteală oboseala călătoriei, ca să amâne vindecarea lor pe ziua următoare, ci cu bunăvoinţă a ascultat glasurile lor jalnice şi rugătoare. Căci leproşii stăteau departe de drum, ca să nu molipsească pe trecători, precum şi cei păcătoşi, care simt necurăţia sufletului lor se socotesc nevrednici să se apropie de Domnul cel Preacurat şi Sfânt. Tot astfel, leproşii stând departe, ca şi vameşul din parabolă, cer milă.

Cei zece leproşi *„ridicau glasul zicând: Iisuse Doamne, miluieşte-ne"* (v. 13). Deşi erau excluşi de la orice comunicare cu oamenii sănătoşi, cei zece leproşi se pare că auziseră despre faima învăţătorului făcător de minuni. Dar unde să-L găsească, cei excluşi din societate? Totuşi, când omul nu poate să întâlnească pe Dumnezeu, se grăbeşte Dumnezeu să se întâlnească cu omul. Un astfel de prilej preţios l-au avut atunci leproşii. De aceea îşi înalţă glasul rugător şi trist şi zic împreună: *„Iisuse învăţătorule, miluieşte-ne"*!

Ce răspuns a dat Domnul la rugăciunea lor? Nu le spune: fiţi curăţiţi, precum îi spusese leprosului de mai înainte, ci *„duceţi-vă şi vă arătaţi preoţilor"*. Domnul nu le spune hotărât că se vor vindeca, ci îi trimite să se arate preoţilor, lucru pe care trebuia să-l facă numai un lepros care fusese vindecat. Aşadar leproşii ar fi putut să obiecteze: *„de ce să arătăm preoţilor lepra noastră? Vindecă-ne mai întâi, şi apoi trimite-ne la preoţi"*. Totuşi această poruncă a Domnului avea un motiv important. Punea la încercare credinţa şi ascultarea leproşilor. Căci dacă omul se îndoieşte de poruncile şi de făgăduinţele Domnului, a ieşit de acum din sfera credinţei

şi coboară pe Dumnezeu la nivelul omului, ale cărui cuvinte nu sunt sigure, ci îndoielnice. Credinţa din convingere şi cu supunere, tocmai în asta constă: să primim ceea ce nu vedem şi să avem deplină siguranţă pentru un lucru despre care chiar simţurile noastre ne dau informaţii contrare. Este de-ajuns că acel lucru ni-l spune Dumnezeul adevărului, în adeveritatea căruia trebuie să avem mai multă încredere decât avem în logica şi în simţurile noastre. De o astfel de credinţă avem nevoie toţi cei care ne numim creştini. Credinţă care, dintr-odată, să nu pună la îndoială cuvintele Domnului, ci să se supună bucuros oricărei afirmaţii a Domnului, urmând cu smerenie drumul pe care El s-a deschis. „Fără credinţă nu putem plăcea lui Dumnezeu" (*Evr* 11, 6). Şi dimpotrivă: „Toate sunt cu putinţă celui care crede" (*Mc* 9, 23).

Acei zece leproşi aveau o astfel de credinţă. De îndată ce au auzit porunca Domnului, au plecat în oraş la preoţi, aşa cum merg oamenii vindecaţi, ca să primească certificatul de vindecare. Şi iată răspunsul la credinţa lor: *„S-a întâmplat că, pe când se duceau, s-au curăţit de lepră"* (v. 14). Au plecat leproşi şi au ajuns sănătoşi! Iată minunea. Dar să ia aminte iubitul meu cititor că ei au primit răspunsul în drumul ascultării, pe când îşi împlineau datoria, care depindea de ei s-o împlinească. Ei nu puteau face decât atât: să creadă în cuvântul Domnului şi să se ducă la preoţi. Au tăcut aşa, şi au primit darul cel mare prin minune. În orice împrejurare însă, dacă omul îşi face, cu toată încredinţarea şi supunerea, datoria, în tot ce depinde de propria lui putere, să fie încredinţat că Domnul va face restul, care este neasemănat mai înalt şi mai important, decât partea făcută de om. Desigur, mulţi creştini doresc să fie virtuoşi şi curaţi în privinţa păcatului, slobozi de patimi, sfinţi, dar oare fac cu credinţă ceea ce depinde de puterile lor şi ceea ce le porunceşte Hristos în privinţa aceasta? Oare evită pricinile păcatului? Îşi fac silă lor înşişi spre îndeplinirea datoriei? Se silesc să se pocăiască

şi să meargă la preoţii lor ca să se mărturisească şi să arate boala lor sufletească? Stăruiesc cu răbdare în rugăciune. Dacă fac aşa, să fie încredinţaţi că o adevărată minune îi va transforma în creştini virtuoşi, curaţi şi sfinţi. Iată ce înţeles avea porunca Domnului către cei zece leproşi.

Recunoştinţa unuia, pe când cei nouă se arată nemulţumitori

Până aici cei zece leproşi au avut o purtare vrednică să fie urmată. Dar acum încep să se deosebească, nu numai în privinţa locului de obârşie, ci şi în privinţa dispoziţiilor şi a purtării lor. Nenorocirea comună unise pe cei nouă iudei cu samarineanul cel de alt neam şi înlăturase deosebirile etnice. Dar acum vindecarea şi fericirea comună desparte sentimentele lor. Unul păstrează în sufletul său un simţământ viu al binefacerii primite şi poartă multă recunoştinţă. Ceilalţi, iudeii, lasă trufia lor firească să stingă toată recunoştinţa, să micşoreze credinţa pe care au arătat-o la început, să-i facă nemulţumitori. *„Unul dintre ei, văzând că s-a tămăduit, s-a întors slăvind pe Dumnezeu cu glas mare; a căzut la picioarele Lui pe faţa sa mulţumindu-I şi acesta era samarinean"* (v. 15-16). Unul dintre cei zece leproşi tămăduiţi, când a văzut minunea, n-a socotit că este nevoie absolută să meargă mai întâi la preoţi, ca să primească certificatul să poată locui cu alţi oameni. Ci s-a întors la Hristos. Un puternic simţământ de recunoştinţă stăpânea în sufletul său şi cerea imediată satisfacţie. Acest lepros tămăduit a socotit că orice alt lucru este de importanţă secundară şi a alergat la Mântuitorul. Recunoştinţa lui era atât de vie, încât nici n-a mai aşteptat să ajungă la Hristos ca să şi-o arate. Ci în tot cursul drumului slăvea cu glas mare pe Dumnezeu. Şi când a ajuns, a căzut în faţa Domnului într-o închinăciune atât de adâncă, încât faţa i-a atins picioarele

Domnului şi pământul. Adânca recunoştinţă a samarineanului se vădeşte în destul prin închinăciunea aceasta; iar limba lui a întregit arătarea simţămintelor inimii prin mulţumiri fierbinţi şi sincere.

În purtarea acestui lepros vindecat vedem chipul acelei virtuţi nobile şi frumoase, care se numeşte recunoştinţă. Cel recunoscător are pornirea de nestăpânit să arate binefăcătorului său recunoştinţă. El nu poate s-o ţină ascunsă, ci este mânat de puterea lui lăuntrică, să mărturisească în public binefacerea primită. Şi fiindcă nicio binefacere nu este atât de mare ca cele făcute de Dumnezeu, niciun binefăcător nu ne dă atâtea daruri câte ne dă Dumnezeu, de aceea adevăraţii creştini sunt şi recunoscători. Mai presus de orice altceva, ei vorbesc peste tot şi în tot timpul de binefacerile lui Dumnezeu, slăvind numele Său. Iar Dumnezeu, fiindcă recunoştinţa este o smerenie adaptată la binefacere, dă celor recunoscători daruri de o nobleţe şi mai mare. Dar pe cât de îmbucurătoare şi trebuitoare a fost purtarea de recunoştinţă a unuia dintre leproşii tămăduiţi, la fel de nobilă şi pilduitoare-a fost purtarea Domnului, Binefăcătorul. Priviţi-L pe Domnul: nu rămâne nepăsător la manifestarea recunoştinţei celui tămăduit. Dar nu se împăunează cu binefacerea făcută. Nu consideră smerenia celui vindecat ca un prilej ca să-şi arate propria superioritate. Ci Domnul, cel întotdeauna smerit, se grăbeşte să-L ridice: *„Scoală-te şi du-te!"*, îi zice. Fiindcă cel care face binele din dragoste reală nu suportă să vadă că se smereşte prea mult înaintea lui cel căruia i-a făcut bine. Ba mai mult, nu atribuie binefacerea făcută numai bunătăţii şi milostivirii sale, ci şi virtuţii şi vredniciei celuilalt: „Credinţa ta te-a mântuit". Astfel îl încredinţează că binefacerea Domnului a încununat credinţa celui tămăduit şi în acelaşi timp îi arată câtă importanţă are credinţa în arătarea recunoştinţei şi în dobândirea mântuirii. Era ca şi cum Domnul i-ar fi zis celui tămăduit: du-te şi prin credinţă strânge şi mai mult legăturile sufletului tău cu Mine. Atunci nici recunoştinţa

ta nu se va micşora şi nu va pieri odată cu timpul, iar Eu îţi voi da daruri din ce în ce mai mari, în primul rând mântuirea sufletului tău din lepra păcatului, care este cea mai mare boală dintre toate. Cât de vrednică de urmat este virtutea recunoştinţei!

Cei nemulţumitori

După recunoştinţa prea frumoasă şi nobilă pe care au manifestat-o atunci, cu multă vioiciune, samarineanul, Evanghelistul ne cheamă să vedem nerecunoştinţa cea uscată şi urâtă şi nemulţumirea pe care au arătat-o cei nouă iudei. Aceştia, nu numai că nu s-au întors să-I mulţumească lui Hristos când au simţit că s-au vindecat, dar n-au făcut-o nici după ce s-au prezentat în faţa preoţilor. După ce preotul a certificat vindecarea lor, poate au crezut că trebuie să-şi cerceteze mai întâi rudele. Iar după ce s-au întâlnit cu rudele lor, în mijlocul informaţiilor, al noutăţilor şi al convorbirilor cu fiecare dintre ei, după ce au înălţat rugăciune de mulţumire – dacă au înălţat-o –, simţământul firesc de recunoştinţă a început să se piardă. Căci cei care, prin binefacerile primite, se încălzesc la suflet, pe drept cuvânt se aseamănă cu fierul înroşit în foc, care este fierbinte atâta timp cât rămâne în vatră. Dar, de îndată ce este scos din foc, se răceşte şi se înegreşte. Tot astfel unii oameni, cât timp se află în cuptorul necazurilor, sunt plini de sentimente smerite şi de rugăciuni fierbinţi. Dar când Dumnezeu îi scoate din cuptorul necazului, peste puţină vreme pierd recunoştinţa, uită binefacerea şi îndeobşte se răcesc.

Observaţi pe cei nouă iudei leproşi. Cu voci tari şi cu aceeaşi căldură ca şi samarineanul, roagă pe Domnul să-i miluiască; cu aceeaşi credinţă în cuvântul Domnului aleargă la preot. Dar de îndată ce şi-au dobândit dorinţa, de îndată ce s-a stins flacăra durerii din inima lor, li s-a răcit şi credinţa şi recunoştinţa lor a pierit.

Şi, pe când trupurile lor se vindecau de boala leprei, sufletele lor se îmbolnăveau de păcatul nerecunoştinţei. De aceea ei au primit numai curăţire de lepra trupului, dar n-au primit mângâierea sufletului, precum a primit samarineanul cel recunoscător.

Mai cu seamă cine ştie dacă acei nouă iudei nu s-au întors chiar împotriva binefăcătorului lor? Căci strămoşii aveau un proverb; „După nerecunoştinţă vine neapărat neruşinarea". Cel nerecunoscător, ca să-şi liniştească cugetul, care îi spune că este dator lui Dumnezeu, vrea să se convingă pe sine şi pe alţii că toate binefacerile lui Dumnezeu sunt evenimente fireşti sau întâmplătoare. Aerul, lumina, sănătatea, celelalte bunătăţi materiale, pe care ni le dă Dumnezeu, pentru cel nemulţumitor sunt toate fireşti! Capacitatea, succesele, situaţiile înalte, ocaziile de câştig, toate sunt rezultatele activităţilor proprii, şi nicidecum nu sunt daruri care vin de sus. Toate bunurile, pe care cel nemulţumitor le primeşte, nu provin de la dărnicia lui Dumnezeu, ci din orice altă pricină. S-ar putea întâmpla ca cititorul să fi avut de a face cu astfel de nemulţumitori, cărora le-a făcut bine, iar ei în urmă s-au arătat, nu numai nemulţumitori, atribuind altor pricini binefacerile primite, ci i s-au făcut chiar duşmani!

Acum să luăm aminte în ce fel descoperă Domnul nerecunoştinţa: *„Răspunzând însă Iisus a zis: nu s-au curăţat zece? Cei nouă unde sunt? Nu s-a aflat să se întoarcă, ca să dea slavă lui Dumnezeu, decât acesta, care este de alt neam"* (v. 17-18). Cu alte cuvinte, Domnul vindecase deodată zece bolnavi, care erau roşi de o boală nemiloasă. Acum îşi exprimă nedumerirea în ce priveşte nerecunoştinţa celor nouă. Acei nouă nu aveau simţul datoriei de recunoştinţă, ci numai cel de alt neam? Ei oare nu se gândeau să dea slavă lui Dumnezeu pentru binefacerea pe care o primiseră? Căci cel recunoscător Îl proslăveşte pe Dumnezeu pentru binefacerile primite. Iar transmiterea bunătăţilor, pe care

ni le oferă binefăcătorii noştri, este tot un dar de la Dumnezeu: *„Toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit de sus este, pogorând de la Tine, Părintele luminilor"*, zice Duhul Sfânt prin Apostolul Iacob (1, 17). Dumnezeu este cel ce ne trimite părinţi, învăţători buni, povăţuitori înţelepţi, inventatori de leacuri tămăduitoare, binefăcători mari.

Nu este aceasta prima dată când Dumnezeu îşi exprimă părerea de rău pentru nerecunoştinţa oamenilor. În alt loc, ni-l prezintă pe om mai nemulţumitor decât animalele: *„Cunoaşte boul pe cel ce l-a zidit, măgarul cunoaşte ieslea stăpânului său, însă Israel nu Mă cunoaşte pe Mine"*, zice Dumnezeu prin proorocul Isaia (1, 3).

De fapt multe animale sunt mai recunoscătoare faţă de cel ce le face bine, decât mulţi oameni. Cititorul ştie aceasta. Sunt întâmplări care dovedesc că şi fiarele sălbatice se arată recunoscătoare, însă omul, fiinţă raţională, cât de des dovedeşte nerecunoştinţă şi nemulţumire! Egoismul nu admite mişcarea şi smerirea, pe care le pretind manifestarea recunoştinţei. Omul egoist nu admite să se simtă micşorat în faţa binefăcătorului său, nici chiar atunci când binefăcătorul este Dumnezeu. Câţi nemulţumitori de aceştia descurajează şi înăspresc pe unii oameni, care ar avea predispoziţia să facă binele, dar nu au şi lepădarea de sine, ca să se arate indiferenţi la nemulţumire şi să facă binele, fără să spere nimic în schimb. Dar tocmai de aceea este atât de minunată bunătatea lui Dumnezeu. Căci deşi nerecunoştinţa celor nouă îi era cunoscută dinainte atotştiutorului Mântuitor, totuşi nu i-a lipsit de vindecare, oricât erau de nevrednici. „Căci El răsare soarele peste răi şi peste buni şi plouă peste drepţi şi peste nedrepţi şi face bine şi la nemulţumitori" (*Mt* 5, 45; *Lc* 6, 35). Să scoatem din sufletul nostru, iubite cititor, nemulţumirea cea urâtă, ruşinoasă şi egoistă. Din nefericire omul cel egoist are din fire înclinare spre nerecunoştinţă. Şi adesea se poartă cu oamenii ca acei copii nerecunoscători şi rău crescuţi, care

au tot cele trebuie, dar se supără foarte tare când părinţii lor le refuză un fleac oarecare. Omul egoist este atât de nerecunoscător, încât se codeşte să se arate creştin, să-şi împlinească unele datorii de evlavie, să meargă la Biserică pentru a mulţumi marelui Binefăcător, care Şi-a jertfit viaţa pentru noi! Deşi este creştin botezat, ajunge chiar să ia în râs cuvintele şi faptele Domnului şi să batjocorească Biserica Lui cea Sfântă. Atât de neruşinată este nerecunoştinţa. Să urâm acest viciu neruşinat şi nevrednic. Să mulţumim întotdeauna pentru tot binele pe care îl întâlnim în viaţa noastră, Domnului, Dătătorului de daruri. *„Căci aceasta este voia lui Dumnezeu"*, zice dumnezeiescul Pavel (1 *Tes* 5, 18). Nu fiindcă Domnul are nevoie de mulţumirile noastre, căci nu este cu putinţă ca noi să corespundem vreodată chiar şi celei mai mici părticele din darul lui Dumnezeu Dar ştie Domnul că prin mulţumirea cu smerenie şi cu recunoştinţă ne înnobilăm sufletele, le împodobim cu bunătate şi dispunem bine inimile noastre, astfel că ne facem vase potrivite pentru daruri mai mari ale lui Dumnezeu, pentru fericirea cerească.

Capitolul III

VINDECĂRI DE BOLI ORGANICE

VINDECAREA CELOR DOI ORBI

(*Mt* 9, 27-31)

Dacă acele fiinţe nefericite, care sufereau de boala îngrozitoare a leprei, atrăgeau interesul călduros al Domnului, şi alţi nefericiţi, care pierduseră cel mai faimos şi cel mai folositor dintre darurile materiale, adică lumina ochilor, trezeau mila Domnului. Şi dacă lepra este simbolul caracteristic al păcatului, deoarece închipuie necurăţia şi stricăciunea inimii, orbirea este un alt simbol al păcatului, care închipuie orbirea minţii, întunericul adânc al conştiinţei. De aceea

Domnul a vindecat prin minune atât pe leproşi, cât şi pe orbi, redându-le lumina, ca să-i atragă, pe ei şi pe noi, spre El, care este lumina cea adevărată. El este lumina lumii. Şi fără lumina pe care o împărtăşeşte Hristos sufletelor, omul rămâne orb pe vecie, întunecat şi de plâns. Aşadar, cea dintâi minune de dăruire a luminii este tămăduirea celor doi orbi, pe care o povesteşte Sfântul Evanghelist Matei şi pe care urmează să o tâlcuim acum.

Rugăciunea răbdătoare a orbilor

Cei doi orbi aşteptau pe Domnul, care se întorcea din casa lui Iair, fruntaşul sinagogii. De aceea Evanghelistul îşi începe istorisirea în felul următor: *„Şi trecând pe acolo Iisus, l-au urmat doi orbi, strigând şi zicând: miluieşte-ne, Fiul lui David"* (v. 27). Orbii auziseră că Domnul vindecă pe slăbănogi, pe leproşi, pe îndrăciţi şi că tocmai înviase pe fiica lui Iair, care fusese moartă. Ei au înţeles că acestui mare Făcător de minuni nu i-ar fi greu să le redea şi lor lumina ochilor. Şi iată, deoarece le lipseau alte mijloace, cu care să atragă asupră-le atenţia Domnului, ei Îl urmează strigând, „Fiul lui David". De ce orbii Îi dau lui Iisus această denumire? Fiindcă toţi iudeii cunoşteau făgăduinţa lui Dumnezeu, pe care o făcuse regelui David, că Mesia va fi coborâtor din neamul acestuia. Iar în vremea aceea, tot poporul aştepta să vină Mesia, ca să elibereze pe poporul lui Dumnezeu. Aşadar, cei doi orbi, care la suflet erau mai luminaţi decât cei ce aveau ochii sănătoşi, înţelegeau şi credeau că Iisus este Mesia cel aşteptat. Ei Îl numesc aşa şi Îl mărturisesc în mijlocul poporului ca Fiu al lui David. Ce importanţă avea pentru orbi, că fariseii, cărturarii, şi ceilalţi iudei îndeobşte, aveau ochii sănătoşi, că citiseră Legea, că văzuseră faţa Domnului, câtă vreme ochii sufletului lor erau închişi? Orbii au recunoscut pe Fiul lui David, pe care nu l-au recunoscut cei ce vedeau bine. Aşa şi astăzi, sunt mulţi care au lumina culturii, dar se arată mai orbi decât cei inculţi,

când este vorba să vadă lumina Evangheliei şi să primească adevărul cel mântuitor al lui Hristos.

Ce cer orbii de la Fiul lui David? Ei cer milă. Ei zic: „Miluieşte-ne"!. Orbii ştiu din psalmii lui David că urmaşul acestuia, Mesia, avea milă de săraci şi că „trupurile şi sufletele săracilor va mântui" (*Ps* 71, 13). Mila pe care o cer orbii era desigur o milă potrivită cu suferinţa lor, era milostivirea care să-L facă pe Domnul să le dea lumina ochilor, însă rugăciunea lor *„Miluieşte-ne pe noi!"* era o rugăciune cunoscută, fiindcă aducea aminte de Psalmul 50, prin care Psalmistul cere mila, cu totul indispensabilă pentru mântuirea oricărui om. Şi de aceea nu este nicio împrejurare a vieţii noastre în care noi, creştinii, să nu simţim nevoia să ne rugăm fierbinte Domnului şi să zicem, ca şi cei doi orbi, „Miluieşte-ne". Este însă de luat în seamă că orbii n-au zis fiecare în parte „Miluieşte-mă", ci au zis împreună: „Miluieşte-ne". În felul acesta fiecare din cei doi orbi a cuprins în rugăciunea lui şi pe celălalt, cerând o milă comună, o lumină a ochilor pentru amândoi, nu numai pentru sine însuşi. Căci necazurile leagă între ei pe oameni, mai mult decât întâmplările bune. Oamenii care suferă aceleaşi necazuri, bolnavii care suferă de aceeaşi boală şi zac în acelaşi spital, prind adeseori mare dragoste unii de alţii şi se apropie între ei. Iar dragostea şi mila dumnezeiască se revarsă mai din belşug când se roagă împreună mai mulţi care suferă împreună şi cer de la Dumnezeu aceeaşi binefacere. Ruga este şi mai îmbelşugată, când cei ce au păcătuit împreună se duc la Biserică şi se roagă lui Dumnezeu zicând: Doamne, miluieşte-ne şi iartă-ne.

De cea mai mare însemnătate este însă faptul că cei doi orbi, după ce au strigat de mai multe ori cerând milă de la Domnul, şi n-au primit-o, nu se deznădăjduiesc, ci Îl urmează strigând în tot timpul drumului. Şi la sfârşit, *„intrând El în casă, au venit la El orbii"*. Nu s-au sfiit să intre şi în casă. Căci Domnul, voind să pună la încercare credinţa lor şi să facă şi mai fierbinte rugăciunea lor, a mers în drumul Său, părând indiferent la strigătele şi la rugăciunile lor. Domnul a folosit şi acum obişnuita Sa

metodă, conform căreia pare că este surd la rugăciunile şi cererile noastre şi ne învaţă că: „trebuie să ne rugăm totdeauna şi să nu ne lenevim" (*Lc* 18, 1). Domnul face acest lucru ca să ne unească mai strâns cu El, prin rugăciune răbdătoare, ca să întărească mai mult credinţa şi să ne facă vrednici de daruri mai mari şi de milă mai îmbelşugată decât o cerem noi. De fapt zăbovirea răspunsului răsplăteşte rugăciunea răbdătoare cu bucurii mult mai de preţ.

Orbii își mărturisesc credința și primesc vindecarea

Abia când orbii au intrat în casa lui Matei, Domnul a rupt tăcerea *„şi le-a spus: credeţi că pot să fac acest lucru?"*. Credeţi că Eu, cu propria Mea putere, pot să fac aceasta? Sau credeţi că o voi face, precum făceau proorocii, care aveau putere de la Dumnezeu? Domnul pune o nouă încercare asupra celor doi orbi, prin întrebarea aceasta. Fiindcă, dacă cerem de la Hristos vindecare trupească sau sufletească, trebuie să avem mai întâi în sufletele noastre credinţa în atotputernicia Sa. Cei doi orbi ştiau că Domnul vindecase pe alţii numai cu un singur cuvânt, dar mai trebuia să creadă că Domnul poate să facă şi cu ei acelaşi lucru. Căci şi printre creştinii de astăzi, mulţi cred că Hristos a dat multe daruri multora, şi acum şi mai înainte, dar nu vor nicidecum să creadă că Domnul îşi va arăta dărnicia Sa nemărginită şi faţă de ei înşişi. Omul cu credinţă adevărată crede că Domnul poate să facă şi pentru El însuşi ceea ce a făcut cu alţii, ajunge ca omul să creadă, şi Domnul să socotească lucrul cerut că este în interesul omului.

La întrebarea Domnului, răspunsul celor doi orbi a fost de un cuget şi imediat: *„Îi zic Lui: da, Doamne"* (v. 28). Orbii înţeleseseră bine întrebarea Domnului, niciodată evreii nu Îl numeau pe Domnul Fiu al lui David, ci orbii Îi dau un nume mai înalt şi Îl mărturisesc stăpân, zicând „Doamne", zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Credinţa orbilor, întărită de lunga tăcere a lui Iisus, s-a înălţat până la gradul unei cunoaşteri întregi a

lui Iisus Hristos şi a unei mărturisiri îndrăzneţe. Îndată după ce au făcut mărturisirea aceasta, Domnul *„s-a atins de ochii lor zicând: după credinţa voastră, fie vouă, şi ochii lor s-au deschis"* (v. 29).

Adică Domnul a atins cu degetul Său ochii cei închişi ai orbilor, poruncind să se întâmple minunea, după credinţa lor. Domnul cunoştea de mai înainte credinţa sinceră a orbilor. Dar acum o vădeşte, atribuindu-i ei minunea, ca să trezească râvna altor oameni. Este mare mângâiere şi întărire pentru credincioşi faptul că Domnul cunoaşte bine credinţa lor, o răsplăteşte şi află plăcere în ea. Răsplătirea credinţei celor doi orbi a fost că li s-au deschis imediat ochii. Ei au văzut lumina zilei, au privit pe Dătătorul de lumină, şi pe toţi pe care până atunci îi auzeau, fără să-i vadă. Bucuria a strălucit în ochii lor de acum sănătoşi. Căci, oricâtă bucurie ar simţi un orb, faptul că nu vede i-o micşorează. Dar atunci când cei doi orbi şi-au căpătat vederea, ochii lor strălucitori au mărturisit minunea întâmplată. Dar tot aşa se petrece şi cu cei ce primesc lumina cea sufletească. Oricâtă bucurie ar simţi păcătosul, cât timp rămâne orb sufleteşte, nu poate să aibă adevărata bucurie, bucuria în Domnul. Însă când lumina credinţei a strălucit în sufletul său, când a cunoscut adevărul şi a primit de la Hristos slobozire de păcat, atunci se bucură şi se veseleşte „cu bucurie negrăită şi preamărită", dobândind preţul credinţei sale, „mântuirea sufletului" (1 *Ptr* 1, 8-9).

O poruncă expresă

Înainte de a da drumul celor doi orbi luminaţi *„Iisus le-a poruncit cu asprime zicând: vedeţi nimănui să nu spuneţi"* (v. 30). Cu asprime şi cu apăsare le porunceşte să ia seama ca nimeni să nu cunoască minunea. Domnul face acest lucru, mai întâi ca să dea o pildă de binefacere smerită, care se întoarce dinspre laude, divulgare şi admiraţie. În al doilea rând, El voia să ascundă deocamdată minunile Sale, ca să nu

întărească intenţia iudeilor, care voiau ca El să fie nu un mântuitor al sufletelor, ci un Mesia lumesc, conducător al poporului, care să-i scoată de sub jugul roman şi să întemeieze o putere iudaică mondială. Dacă minunile Sale ar fi fost vestite în popor de la început, Domnul ştia că iudeii ar fi fost în stare să aprindă răscoala împotriva romanilor şi să-L aleagă rege. Ei încercaseră chiar să facă acest lucru în Capernaum. După învierea din morţi a Domnului, când împărăţia duhovnicească a lui Hristos era de acum înfiinţată, El a poruncit abia atunci să se vestească în toată lumea minunile şi învăţăturile Sale, ca să cunoască toţi pe adevăratul Dumnezeu şi pe Fiul Său cel trimis în lume.

Dar slava fuge de cei ce se silesc să o prindă şi se ţine după paşii celui care fuge de ea. De aceea orbii cei tămăduiţi, *„Ieşind L-au vestit pe El în tot pământul acela"* (v. 31). Simţământul de recunoştinţă a fost mai puternic decât datoria de supunere. Au crezut poate cei vindecaţi că porunca le era dată din smerenie şi, aşa fiind, nu-i obliga. Dar în general nu este drept să facem lucruri pe care Domnul le interzice, oricât de bune ar fi motivele noastre. Dacă vrem să lucrăm cu adevărat spre slava lui Dumnezeu, lucrarea noastră trebuie să fie în deplină conformitate cu voia Lui. Căci binele nu este bine dacă nu e făcut bine.

Despre această minune nu ni se spune mai mult. Dar ar trebui să repetăm că orbirea ochilor lăuntrici este neasemănat mai dureroasă decât orbirea ochilor trupului. Viaţa aceasta va trece şi se va sfârşi. Ochii cei mai sănătoşi, cei mai frumoşi, care au stârnit admiraţie şi complimente, au fost poate pricină de sminteală şi de păcat, se vor stinge şi vor putrezi, ca şi ochii orbilor, care nici odată nu au văzut lumina. Dar ochii lăuntrici, vederea sufletului cea luminată de adevărul Evangheliei, conştiinţa cea curată şi sfinţită, niciodată nu va pieri. Din lumina aceasta de astăzi, se va preface în lumina veşnică a vieţii celei fericite. Să ne silim să dobândim această lumină, lepădându-ne de păcat, care întunecă şi orbeşte sufletul, şi să urmăm lumina virtuţii creştine.

TĂMĂDUIREA ORBULUI BARTIMEU

(*Mc* 10, 46-52)

Sfinţii Evanghelişti povestesc şi altă minune, prin care Domnul a redat lumina unuia din acei orbi, care o pierduseră. Dar după aceea ei s-au făcut făclii de lumină duhovnicească. Domnul a făcut multe minuni de tămăduire a ochilor orbi, fiindcă erau şi sunt încă mulţi orbi în răsărit. Căldura şi strălucirea excesivă a luminii solare, şederea în aer liber, vârtejurile de praf care se mişcă sub cer sunt pricinile obişnuite, care produc acolo orbirea. Orbul, a cărui vindecare este expusă în pericopa de faţă, este pomenit cu numele de Bartimeu şi cu renumele de credinţă, precum se va vedea în tâlcuirea următoare.

Rugăciunea orbului

„Şi a mers la Ierihon. Şi ieşind din Ierihon împreună cu ucenicii şi cu popor mult, orbul Bartimeu şedea lângă drum cerşind" (v. 46). Ierihonul renumit atât în vremea Vechiului Testament, cât şi în timpul Mântuitorului, se tâlcuieşte „oraşul miresmelor". Despre

acest oraş vorbeşte Domnul în renumita parabolă a Samarineanului milostiv. Acolo s-a petrecut şi minunata pocăinţă a lui Zaheu, despre care ne povesteşte Evanghelistul la începutul aceluiaşi capitol. Aşadar, pe când Domnul ieşea din Ierihon, Îl urma o mulţime de popor, din respect. Acelaşi popor îl împiedicase pe Zaheu să vadă pe Mântuitorul său, aceeaşi mulţime era gata să împiedice pe orbul Bartimeu să-şi primească vindecarea. Însă pentru câteva suflete dispuse să primească mântuirea, cum se găsesc întotdeauna într-o mulţime, Domnul a predicat şi a întărit predica Sa prin minuni mari, cum a fost minunea făcută cu Bartimeu. Acest nefericit orb, cum se petrece de obicei cu cei de o seamă cu el, îşi pierduse lumina ochilor şi era incapabil de muncă, neputând să-şi câştige mijloacele de existenţă. De aceea şedea lângă drum şi cerşea, cum fac şi astăzi atâţia orbi săraci, către care trebuie să avem multă compătimire. Dacă prefăcătoria unora şi o înşelătorie rea rătăceşte pe cei milostivi, printr-o contrafacere a unor infirmităţi, orbii prezintă dovada că nu aparţin unor astfel de înşelători. De aceea, orice intervenţie în favoarea lor nu este numai o manifestare de compătimire pentru nişte semeni ai noştri nenorociţi, ci şi o mică jertfă de recunoştinţă, fiindcă nouă Dumnezeu ne-a hărăzit lumina ochilor.

Aşadar, Bartimeu, *„auzind că este Iisus Nazarineanul, a început să strige şi să zică"*. Pentru el, prilejul era nepreţuit, fiindcă Domnul venea în Ierihon pentru ultima oară. Prinderea prilejului care se prezintă în clipa de faţă, în rezolvarea problemelor serioase, mai cu seamă pentru mântuire, este un lucru care cere grijă şi gândire. Căci dacă las să treacă prilejul prezent sau îl pierd, se poate întâmpla să nu mai aflu altul, se poate întâmpla să fie ultima dată când mă cercetează Domnul. Moartea mă poate lipsi de orice alt prilej. De aceea, dumnezeiescul Apostol porunceşte; „Iată acum vreme potrivită, iată acum ziua mântuirii" (2 *Co* 6, 2).

Dar ce cere orbul, care strigă, cu glas tare: *„Iisuse, Fiul lui David, miluieşte-mă"* (v. 47). El cere milă. Această rugăciune a lui este plină de învăţăminte din două motive; mai întâi, ca pildă de rugă fierbinte. Orbul strigă necontenit, ca omul aflat la mare nevoie. Strigătul lui tare şi necontenit exprima o dorinţă foarte puternică. Astfel de dorinţe fierbinţi şi puternice trebuie să aibă cei ce îşi îndreaptă către Hristos rugăciunea lor. O rugăciune rece va fi primită cu răceală. Rugăciunea rece arată că cel ce se roagă nu prea se interesează de obiectul cererii sale. Rugăciunea este un fel de întrecere frumoasă şi nobilă, în care Dumnezeu binevoieşte să joace rolul de concurent al nostru şi se lasă învins de noi. Iar această luptă de întrecere este foarte fericitoare. Cu cât creştinul se exercită şi se luptă mai mult în această întrecere, cu atât va primi şi răsplăţi mai mari. În această luptă toţi participanţii sunt încununaţi. Nevoia orbului din Ierihon, pentru care el ruga pe Domnul cu glas tare, era cu totul specială. Nevoia acestuia era lumina ochilor. Orbul totuşi nu spune ce îl doare. Cere numai milă de la Fiul lui David. Ce nevoie mai mare poate avea oricare om, decât nevoia de mila lui Dumnezeu? Poate că ne dau ghes multe nevoi, nevoia de sănătate, de bani, de dreptate, de scăpare de primejdii. Dar cea mai mare din aceste nevoi, care ne îndeamnă la rugăciune stăruitoare, este nevoia de mila lui Dumnezeu. Da, iubite cititor, nevoia de a ne fi iertate păcatele, de a afla mântuirea, de a ne împrieteni cu Dumnezeu este cea mai mare nevoie a neamului omenesc. Spre această nevoie în mod special se manifestă mila lui Dumnezeu. Şi dacă omul nu simte profund această nevoie, dacă nu o satisface complet, şi-a zădărnicit scopul vieţii şi rămâne cu nevoi veşnic nesatisfăcute, cu lipsuri şi cu necazuri veşnice. În al doilea rând, rugăciunea lui Bartimeu este un model de rugăciune răbdătoare şi curajoasă. Căci deşi „mulţi îl certau să tacă", crezând că strigătele lui tari şi neîncetate îl supără pe învăţător, totuşi aceste mustrări

ale mulţimii n-au putut opri strigarea din inimă a orbului. Zelul lui s-a înfierbântat şi mai mult. De aceea: *„striga şi mai tare: Fiule al lui David, miluieşte-mă"* (v. 48).

Am spus că Bartimeu ne dă pildă de rugăciune răbdătoare. Căci rugăciunea oricărui creştin are de întâmpinat piedici. Dacă nu e făcută cu răbdare, ea se va stinge fără rezultat şi fără folos. Care sunt piedicile rugăciunii? Mai întâi sunt piedici din propria noastră fire. Ştim din experienţă cât de greu ne concentrăm atenţia. Suntem câteodată lipsiţi de râvnă, zăbavnici, goi şi uşuratici. Apoi sunt piedici pe care ni le pune diavolul. El, în timpul rugăciunii, ne aduce în minte toate lucrările şi părerile oamenilor. Îngrămădeşte toate grijile şi ne aduce cele mai bune soluţii ale problemelor care ne preocupă. Provoacă necuratul uneltiri de gânduri şi de idei, adesea păcătoase şi hulitoare. Ştie el bine importanţa nepreţuită a rugăciunii şi vrea să zădărnicească comunicarea noastră cu Dumnezeu. Mai vin piedici şi de la alţi oameni, care nu suportă să vadă că cineva se roagă. Alţii sunt ispitiţi, îşi varsă jalnicele lor ironii sau îşi exercită autocritica lor aspră cu privire la rugăciune. Sunt familii alcătuite din credincioşi şi necredincioşi. Membrii lor cei evlavioşi ştiu din experienţă ce mare piedică sunt pentru ei ceilalţi casnici. Şi cei care iau seama la judecăţile lumii, ştiu cât de mult îi împiedică lumea să-şi împlinească datoria de a merge şi a se ruga în Biserică.

Dumnezeu îngăduie astfel de piedici şi altele asemănătoare, căci prin ele credinţa noastră este pusă la încercare, odată cu preţuirea rugăciunii, căldura şi răbdarea noastră. Observaţi că pe Bartimeu îl mustrau, nu vrăjmaşii lui Hristos, ci cei ce Îl urmau pe Hristos. La fel şi astăzi, dacă ne-ar împiedica numai vrăjmaşii lui Hristos, nu ne-ar păsa. Dar adesea ne împiedică nişte oameni, care nu vor să fie numiţi necredincioşi şi vrăjmaşi ai lui Hristos. Aceştia, fără să ştie, lucrează ca nişte vrăjmaşi ai lui Hristos şi colaboratori

ai diavolului. Dar nici în cazul acesta nu trebuie să ne întrerupem rugăciunea, după cum nici Bartimeu n-a întrerupt-o pe a lui. Ci dimpotrivă, mustrările celorlalţi i-au dat mai multă căldură şi au trezit în sufletul său o dorinţă şi mai vie după mila lui Hristos. Iar mila aceasta se revarsă cu şi mai multă îmbelşugare, peste cei care ştiu să rabde şi să înfrângă piedicile, după cum arată urmarea.

Răspunsul Domnului

Cel întotdeauna milostiv, Domnul care ajută în mod special pe cei pe care alţii îi împiedică în drumul datoriei, îşi întoarce acum interesul spre Bartimeu. Mai întâi îşi întrerupe călătoria: *„Oprindu-se Iisus, a spus să-l cheme (pe orb)"*. Deşi Se grăbea spre Ierusalim, unde avea de făcut o altă lucrare mare, Iisus S-a oprit pentru un sărman orb. Este un lucru măreţ, care se întâmplă zilnic; Domnul cel preaînalt, care ocârmuieşte universul, nu se codeşte să-şi îndrepteze luarea aminte şi grija, fie şi spre ultimul om sărac. Dumnezeu socoteşte că este acesta un lucru al Său. În schimb oamenii, care au funcţii înalte, nu binevoiesc să-şi îndrepteze atenţia lor către cei săraci. Dumnezeu însă binevoieşte! Observaţi că Domnul, nu numai că s-a oprit din mers, ci a spus însoţitorilor Săi să cheme pe orb la Sine. În felul acesta Domnul a dat o tâlcuire practică acelei vestite chemări pe care El a adresat-o oricărui sărac, necăjit, vinovat şi apăsat de greutatea păcatelor: *„Veniţi la Mine toţi cei obosiţi şi împovăraţi şi Eu vă voi odihni pe voi"* (*Mt* 11, 28). Desigur cei ce până în clipa aceea certaseră pe orb să tacă, acum; *„îl chemară pe orb zicându-i: scoală-te, îndrăzneşte, te cheamă"* (v. 49). I-au spus: ai îndrăzneală, vino, învăţătorul te cheamă. De multe ori se întâmplă că bunăvoinţa Domnului, arătată unor oameni pe care alţii îi prigonesc şi îi împiedică din pricina dragostei faţă de Hristos, această bunăvoinţă le schimbă dispoziţiile. Prigonitorii

recunosc că cei pe care îi urmăreau sunt în realitate sprijiniţi de Dumnezeu şi vrednici de preţuire.

Când orbul Bartimeu a auzit că Domnul îl cheamă: *„Lepădându-şi haina, sculându-se s-a dus la Iisus"* (v. 50). Lumina începuse să-i dea şi lui dulceaţa ei. Ceasul mult dorit se apropia. Aşadar, şi-a scos şi haina, ca să nu-l împiedice în drumul său, ci să se poată afla mai repede lângă Hristos. Acest lucru este valabil pentru toţi creştinii, care, silindu-se să se apropie de Hristos, trebuie să părăsească orice lucru sau fiinţă care poate să-i devină piedică în calea virtuţii. Nu trebuie să părăsească numai persoane, obiceiuri sau interese păcătoase, ci şi lucrurile cele mai necesare vieţii, când ele îl împiedică. Astfel, liber, cu deplină lepădare de sine, să-L urmeze pe Mântuitorul.

În al doilea rând, Domnul îi pune orbului o întrebare care pregăteşte minunea: *„Iisus i-a zis: ce vrei să-ţi fac? Iar orbul a răspuns; învăţătorule, să văd"* (v. 51). Domnul nu era o persoană omenească, ci dispunea de foarte multe mijloace şi avea comori nesecate de putere şi bunătate. Deci cu o măreţie şi cu o dărnicie într-adevăr împărătească, întreabă: ce vrei să-ţi fac? Sunt dispus şi am puterea să fac şi să interviu în chip minunat pentru lucruri cu totul imposibile oamenilor. Iar orbul s-a grăbit să răspundă; învăţătorule, vreau să mă faci să văd iarăşi lumina. Dar oare nu ştia Domnul ce voia acel orb? Să nu ştie şi astăzi ce vrem noi, când ne porunceşte: *„Cereţi şi vi se va da?"*. Această nedumerire o exprimă mulţi, care nu-şi cunosc importanţa rugăciunii. *„Este nevoie să mă rog"*, spun aceştia. Nu ştie Dumnezeu ce vreau? Ba da: „Ştie Tatăl vostru de ce aveţi trebuinţă, mai înainte ca să cereţi voi de la El" (*Mt* 6, 8). În virtutea atotştiinţei ştia şi în virtutea dragostei de oameni se interesa Tatăl de toate nevoile fiilor Săi. Dar este de neapărată trebuinţă pentru noi, nu pentru Dumnezeu, să-I oferim prin rugăciune lipsa şi

nevoia noastră. Dacă am primi, fără să cerem niciodată, am fi nişte fiare. Închipuiţi-vă un om care să trăiască în păcat şi să nu simtă niciodată nevoia, să scape de Dumnezeu. Închipuiţi-vă că, de câte ori este în lipsă, în necaz, în primejdii, primeşte de îndată ceea ce îi trebuie. Nu se va face un astfel de om, uscat şi nepocăit? Dacă, dimpotrivă, observă că rugăciunea rămâne singura lui resursă în necaz, atunci simte că trebuie neapărat să se împrietenească cu Dumnezeu, să vină la pocăinţă şi la zdrobirea inimii, pentru ca rugăciunea lui să fie primită. Cititorul ştie cât de mult zdrobesc inima, smeresc şi schimbă pe om, împrejurările grele şi nevoile vieţii. Ele ne îndeamnă la rugăciune şi ne arată că Dumnezeu este singura noastră scăpare. Or, rugăciunea este cea mai bună legătură dintre Dumnezeu şi credincioşii Săi şi este şi mijlocul prin care El atrage la Sine pe cei depărtaţi. Cei care au călătorit cu bărcile, ştiu că marinarul înfige vâsla sa în pământ, nu pentru a atrage pământul către vasul său, ci ca să-şi tragă vasul la uscat. Tot astfel, rugăciunea atrage cu putere pe om către Dumnezeu şi către mila lui Dumnezeu.

Vindecarea

Limitele, la care trebuia să ajungă Bartimeu, ca să primească darul prin minune, se împliniseră. El crezuse că Domnul poate să-l vindece, îl rugase fierbinte şi biruise toate piedicile, prin rugăciunea lui cea răbdătoare. De aceea, *„Iisus i-a spus: du-te, credinţa ta te-a mântuit. Şi a văzut îndată şi urma lui Iisus pe cale"* (v. 31). Ca şi în alte împrejurări. Domnul pune minunea vindecării pe seama credinţei suferindului, ca să înţeleagă omul că credinţa este virtutea mare şi vrednică de răsplată, căreia i se dă belşug de milă din partea lui Dumnezeu. Credinţa este o virtute de neapărată trebuinţă, în

special pentru împlinirea minunii duhovniceşti, care constă în slobozirea omului păcătos de orbirea sufletească şi în a-l face să recunoască în Hristos pe Mântuitorul şi Dumnezeul său.

De îndată ce Domnul a pronunţat acele cuvinte, ochii orbului şi-au reluat întreaga lor activitate, ca şi când niciodată nu ar fi suferit de orbire. A strălucit lumină deplină şi o lume nouă i s-a descoperit orbului. Cea dintâi datorie la care s-a supus el, de îndată ce a văzut lumina, a fost să urmeze pe Hristos. Căci nu există o mai bună întrebuinţare a ochilor omeneşti, decât aceea de a urma căile Domnului. Şi pentru un om, care a fost slobozit de bezna şi de orbirea păcatului şi acum vede lumina adevărului, nu este datorie mai mare şi mai imediată, decât să urmeze lui Hristos în tot restul vieţii sale. Iar frumuseţea lumii duhovniceşti, care se descoperă în faţa sa, este atât de mare, iar el are atâta interes să o vadă, încât ar face cea mai mare crimă împotriva lui însuşi dacă s-ar întoarce în bezna păcatului.

Aceia dintre cititorii mei, care au fost odinioară în întunericul necunoştinţei, şi apoi au văzut lumina adevărului, înţeleg cât a fost de neagră şi ceţoasă aceea perioadă din viaţa lor, şi se bucură că Dumnezeu le-a făcut bine şi i-a adus la lumină. Dacă ar exista acum vreo piedică care nu i-ar lăsa să se bucure de minunea deplină şi neîntreruptă, piedica este numai micimea lor, care produce o întunecare trecătoare. Dar să nu rămânem în întunecare, căci ea este pricină de cădere. Prin pocăinţă să cerem vindecare şi lumină, să urmăm din nou pe Hristos, necontenit, în toată viaţa noastră. Să slăvim pe Dumnezeu, Dătătorul de lumină, cum a făcut şi Bartimeu, după ce şi-a recăpătat vederea. Căci lui Dumnezeu i se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea.

VINDECAREA ORBULUI DIN NAŞTERE

(*In* 9, 1-41)

Minunea pe care urmează să o tâlcuim nu este vindecarea unui orb, care şi-a pierdut lumina ochilor în urma vreunei boli postgenitale. Ci este vindecarea unui orb din naştere. Orb care, din întunericul pântecelui matern şi al vieţii embrionare, a ieşit în alt întuneric, care nu i-a îngăduit să vadă vreodată lumina soarelui. Evanghelistul, insuflat de Dumnezeu, a dat atâta importanţă acestei minuni şi convorbirilor prilejuite de ea şi întâmplărilor de după ea, încât a consacrat un întreg capitol acestei povestiri. De aceea vindecarea orbului din naştere este o parte foarte instructivă a Evangheliei, şi prin urmare tâlcuirea ei trebuie făcută mai pe larg.

MINUNEA ŞI UCENICII

Hristos merge spre orb

Minunea despre care vorbim s-a întâmplat în Ierusalim, oraşul cel sfânt, care însă în vremea Domnului era vizuina fiarelor şi a şerpilor veninoşi. Acolo era reşedinţa conducătorilor, pe care invidia, egoismul şi ura îi făcuse orbi de nevindecat şi păcătoşi de neîndreptat. Iar vremea în care s-a săvârşit minunea a fost una din marile sărbători. Iată cum îşi începe Evanghelistul povestirea sa: *„Şi trecând pe acolo, a văzut un orb din naştere"* (v. 1). Pentru ca să poată înţelege mai uşor cititorul aceste cuvinte ale Evanghelistului, să citească şi capitolul precedent. Va vedea acolo ce învinuiri scoteau din tezaurul inimii conducătorii iudeilor, împotriva Domnului. Va mai vedea că nu s-au mărginit la învinuiri, ci că *„au luat pietre ca să arunce asupra Lui"*. Voiau adică să-L împroaşte cu pietre.

Dar Domnul „a ieşit din templu trecând prin mijlocul lor, şi astfel a plecat" neatins de ei. În acea clipă, aşadar, trecând, a văzut pe orb. Oricare altul, în urma unui astfel de atac ucigaş al compatrioţilor lui, ar fi scuturat şi praful de pe picioare şi ar fi fugit. Însă Domnul, cel blând, liniştit şi mai sfânt decât toţi sfinţii, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic, ca şi când ar fi ieşit de la vreo sărbătoare şi de la vreun praznic pe care l-ar fi organizat mai marii poporului în cinstea Sa, Se grăbeşte să facă bine, poporului printr-o minune mare. În sfântul suflet al Domnului nu avea loc nici urmă de amărăciune, ci era gata să reverse comorile bunătăţii Sale binefăcătoare de minuni pe faţă şi spre folos obştesc. Căci s-a vindecat unul singur, dar mulţi au putut să se folosească. Nu există putere mai nobilă şi mai creştinească, decât să facem bine acelora, care ne învinuiesc şi ne prigonesc. Aşadar, Domnul S-a oprit lângă

orb, care şedea la poarta templului sau la poarta cetăţii şi cerşea. Domnul voia să-i facă bine, cât timp mai era pe pământ. Sfântul Ioan Gură de Aur zice că: *„Domnul a mers de bunăvoie spre acea cetate, căci El a văzut pe orb, nu orbul i-a ieşit în cale"*. A văzut un orb din naştere. Ne vine greu şi ne întristăm când trăim într-o casă fără lumină îndestulătoare. Dar să-şi închipuie fiecare cât de tristă şi de lipsită de bucurie este viaţa unui om, care trăieşte totdeauna într-un întuneric nepătruns şi adânc, fără să vadă vreodată lumina soarelui, cerul şi stelele lui, minunile firii, strălucirea din ochii părinţilor lui, vederea îmbucurătoare a persoanelor apropiate de el. Dacă pentru noi, ceilalţi, numai lumea cea nevăzută este plină de taine, pentru orbi şi cea văzută este la fel de tainică. Ei s-ar socoti fericiţi dacă măcar o singură zi ar putea să vadă cele pe care noi le vedem în fiecare zi şi să se bucure de această vedere. Noi însă nu ştim să preţuim acest mare dar, vederea. Cât de mult ar trebui să preamărim pe Dumnezeu, că nu ne-am născut orbi, sau că nu ne-am pierdut vederile pe urmă! Şi cât ar trebui să compătimim pe fraţii noştri care au avut nefericirea de a-şi pierde lumina ochilor!

Aşadar, pe un astfel de orb l-a văzut Domnul. Până atunci, îl văzuseră, îl compătimiseră şi îl miluiseră mulţi. Dar niciunul nu-L văzuse vreodată în felul în care îl vedea Cel ce se găsea lângă el în clipa aceea. Se găsea lângă el Hristos, Dumnezeul Cel ce Se coborâse din cer, dar orbul nu-L vedea! Nu înţelegea prilejul nepreţuit care se prezenta în viaţa lui cea oarbă. O, Domnul nu lipseşte niciodată de lângă noi, urmăreşte cu multă dragoste necazurile noastre, fără ca noi să-L vedem, precum urmăreşte o mamă iubitoare paşii şovăitori ai copilaşului ei, din dosul unei perdele.

Nedumerirea ucenicilor şi răspunsul Domnului

Mai înainte ca Domnul să adreseze vreun cuvânt orbului, ucenicii au ridicat o problemă, destul de spinoasă pentru tâlcuitorii

din vremea lor. L-au întrebat pe El ucenicii Lui zicând: *„Învăţătorule, cine a păcătuit, acesta sau părinţii lui, de s-a născut orb?"* (v. 2). Ucenicii, potrivit cu ideile de atunci ale iudeilor, credeau că această excepţională nenorocire, să se nască un om orb, este o pedeapsă pentru vreo vină mare. Precum şi în alte împrejurări, pe baza unor astfel de concepţii greşite, au pus ucenicii întrebări greşite, tot aşa fac şi acum. Totuşi întrebarea lor avea destule îndreptăţiri.

Mai întâi, poate că îşi aminteau că slăbănogul de la Vitezda, cel vindecat de Domnul, suferea de pe urma păcatelor lui. Aşadar, puteau să zică nedumeriţi: acela suferea din pricina păcatelor lui, dar acesta din ce pricină suferă? În al doilea rând, întrebarea era un ecou al învăţăturii rabinilor, conform căreia omul poate să păcătuiască şi în starea embrionară. Rabinii îşi sprijineau această părere a lor pe acel loc din Sfânta Scriptură în care se spune că gemenii au săltat în pântecele Rahilei, iar în timpul naşterii, Iacov a apucat călcâiul lui Isav (*Fc* 23, 22-26A). Aceste fapte, după părerea rabinilor dovedesc că fătul are înţelegere, ba poate chiar să şi păcătuiască. Este prea lungă vorbă ca să arătăm aici că această părere este cu totul neadevărată şi greşită.

În al treilea rând, ucenicii aveau poate în vedere cuvintele Sfintei Scripturi. „Eu sunt Domnul Dumnezeu, care pedepsesc pe copii pentru vina părinţilor care Mă urăsc pe Mine, până la el treilea şi al patrulea neam" (*Fac* 20, 5). Şi de aceea poate au crezut că omul se născuse orb în urma păcatelor părinţilor săi. Este adevărat că de multe ori păcatele părinţilor au rezultate rele asupra sănătăţii sufleteşti şi trupeşti a copiilor. Cine nu ştie că vinovăţia grea şi viaţa păcătoasă a părinţilor, pe care copiii o au înaintea lor ca pe o pildă neîntreruptă, întipăreşte în sufletul lor răul, din vârsta cea mai fragedă? Sau cine nu ştie că anumite patimi păcătoase: beţia, imoralitatea, desfrâul produc boli grave, care se transmit pe urmă, prin moştenire, copiilor? Iar din pricina lor copiii se nasc nebuni,

orbi, slăbănogi şi paralitici. Dar dacă aceasta ar fi fost pricina orbirii în cazul de faţă. Dumnezeu ne-ar fi spus imediat acest lucru. Căci era întotdeauna gata să răspundă la întrebările ucenicilor Lui, fie ele drepte sau greşite. Pe cele greşite le îndrepta. Deci: *„A răspuns Iisus, nici acesta n-a păcătuit, nici părinţii lui, ci ca să se arate lucrurile lui Dumnezeu în el"* (v. 3). Cu aceste cuvinte Domnul desigur nu vrea să spună că orbul şi părinţii lui erau cu totul lipsiţi de păcat. Sfântul Ion Gură de Aur zice: *„Greşise şi el şi părinţii lui, dar orbirea nu-i venea de acolo"*. Domnul nu admite o relaţie morală absolut necesară între orbirea nefericitului aceluia şi păcătoşenia lui şi a părinţilor lui. Domnul, care pătrundea sfaturile lui Dumnezeu cele ascunse, ne descoperă acum două motive însemnate care explică atât suferinţa orbului, cât şi necazurile şi pătimirile altora.

Mai întâi, neputinţele şi necazurile nu sunt întotdeauna pedepse pentru păcat. Fiindcă mulţi oameni trec prin necazuri mari, deşi nu sunt mai răi decât alţi păcătoşi. Iar exemplul lui Iov şi al altor bărbaţi sfinţi, care au întâmpinat necazuri mari, dovedeşte limpede că suferă mai mult cei drepţi. Şi este cu totul lipsită de sprijin ideea care circulă până astăzi, că cei ce suferă necazuri mari sunt marii păcătoşi, căci cel suferind este un om rău. Se întâmplă ca şi un sfânt să sufere, iar unul rău să fie foarte sănătos. Drepţii care au suferit au fost încercaţi pentru anumite scopuri, iar prin marea lor răbdare şi prin ascultarea lor de voia lui Dumnezeu s-au făcut pilde pentru neamuri întregi şi şi-au pregătit o mai mare răsplată şi slavă. Aşadar, răspunsul Domnului a învăţat pe ucenici, şi pe noi toţi, că nu trebuie să luăm aminte la cauza necunoscută a suferinţelor altora. Să luăm aminte numai la scopul pentru care Dumnezeu a îngăduit suferinţa, şi la folosul pe care îl putem noi trage din acele suferinţe. Suferinţa microscopică a fiecăruia are un raport cu păcătoşenia întregii omeniri şi nu ne dă niciun drept să judecăm pe cel în suferinţă. Căci suferinţa îşi are rânduiala ei,

este o chemare şi un mijloc de a ne folosi, iar cel ce judecă pe cei în suferinţă poate să se afle „că ridică pâră împotriva aleşilor lui Dumnezeu, pe care Dumnezeu i-a îndreptăţit" (*Rm* 8, 33).

În al doilea rând, suferinţele sunt trimise şi *„ca să se arate lucrările lui Dumnezeu"* în cel suferind. Să se arate lucrurile care sunt ascunse în taina lui Dumnezeu mai înainte de a se împlini, iată şi un alt motiv pentru care Dumnezeu îngăduie suferinţa în anumite împrejurări. Căci Dumnezeu, ca stăpân desăvârşit al tuturor făpturilor Sale, are drept absolut să le întrebuinţeze. Care fiu bun nu ar primi cu bucurie să sufere o vreme scurtă, pentru ca tatăl său cel bun să devină cunoscut tuturora şi slăvit, iar apoi să trăiască cu el în slavă, lângă tatăl său. Sfântul Ioan Gură de Aur mai ridică o obiecţie: „Nu se poate arăta slava lui Dumnezeu, fără ca drepţii să sufere? Fără îndoială că da. Dar ce importanţă are ca un copil al lui Dumnezeu să rămână un timp îmbrăcat în zdrenţe sărace, având apoi să trăiască toată viaţa sa în haină de aur? Sau ce importanţă are să sufere cineva aici, în viaţa aceasta trecătoare, iar prin răbdarea lui să se facă instrument al slavei lui Dumnezeu, având a trăi fericit în veşnicie". Sfântul Ioan Gură de Aur se mai întreabă: Ce folos au avut iudeii, care vedeau bine cu ochii lor?

Însă care anume lucruri ale lui Dumnezeu urmau să fie descoperite prin orb? S-a descoperit puterea dumnezeiască a lui Hristos, care i-a făcut orbului ochi înţelegători. Este foarte adevărat că toată făptura mărturiseşte puterea lui Hristos. Dar din nefericire, ne obişnuim cu lucrurile Lui cele minunate, care îşi împlinesc menirea lor după rânduiala în natură, şi aceste minuni nu ne mai fac impresie. Când însă se întâmplă ceva ieşit din comun, atunci suntem uluiţi şi deschidem ochii noştri, ca să vedem puterea lui Hristos. Un astfel de fenomen neobişnuit era şi crearea de ochi pentru cel orb din naştere. Acum poate să înţeleagă cititorul că un om bun şi evlavios, care doreşte să cunoască pe Dumnezeu şi

să se apropie de El ca să-şi afle fericirea, socoteşte o mare cinste pentru el când este lipsit de un bun. Lipsa aceasta o întrebuinţează ca mijloc de apropiere către Dumnezeu, şi astfel Dumnezeu este preamărit deşi omul este lipsit de un bun al său.

Minunea facerii de ochi pentru orbul din naştere a arătat, nu numai puterea dumnezeiască a Domnului, ci şi dumnezeirea Sa. A arătat că Iisus este de fapt „lumina lumii", Dătătorul de lumină duhovnicească şi trupească, care a venit în lume ca să deschidă ochii celor orbi la trup şi la suflet. Aşadar, iată care lucruri ale lui Dumnezeu s-au arătat prin orb: luminarea duhovnicească şi mântuirea, de care a avut parte şi orbul, dar şi aceia care au recunoscut, prin orb, că Hristos este Dumnezeu atoatefăcător şi atotputernic.

Până în clipa aceea, nimeni nu ştia pentru ce acel orb se născuse orb. Dar iată, a sosit ceasul în care s-a arătat că acel orb sărman era o mare personalitate. Căci începând de atunci şi până la sfârşitul veacurilor, generaţiile de creştini vor citi în Sfânta Evanghelie întâmplarea lui, care este povestită într-un capitol întreg. Mulţi umblă să vadă măcar două cuvinte de laudă, scrise de ei în vreun ziar, chiar de importanţă îndoielnică. Dar gândiţi-vă ce înseamnă să se scrie despre cineva un capitol întreg în Evanghelia nemuritoare, în cartea vieţii! Iubitul meu, să nu treci cu vederea şi să nu treci cu uşurinţă. Multe lucruri care astăzi ţi se par de nepătruns şi de ne tâlcuit, au în ele ascunse cele mai însemnate principii ale voinţei divine, care, când se vor descoperi, vor fi de o însemnătate mare şi universale.

De ce s-a grăbit Domnul să vindece pe orb

Acum Domnul a adăugat, ca o tâlcuire a cuvintelor Sale anterioare: *„Eu trebuie să lucrez lucrul Celui ce M-a trimis, cât timp*

este zi, vine noaptea în care nimeni nu poate lucra. Cât timp sunt în lume, Eu sunt lumină lumii" (v. 4-5). Se pare că ceasul în care Domnul a spus aceste cuvinte a fost spre apusul soarelui. El avea în vedere că oamenii muncesc în timpul zilei, dar încetează lucrurile lor, odată cu seara. Deoarece lucrul propriu al Domnului era să lucreze spre luminarea omului, iar timpul acelei lucrări se apropia de sfârşit, de aceea El zică că nu trebuie să piardă nicio clipă din timpul rămas, pentru terminarea lucrului Său.

Dar o citire mai amănunţită a acestor cuvinte ne dă şi alte învăţături însemnate. „Eu trebuie să lucrez", zice Domnul. Dar acelaşi lucru trebuie să-l facă fiecare creştin. Întrucât Domnul lucrează fără întrerupere şi cu grijă lucrul mântuirii oamenilor, şi omul trebuie să colaboreze la această lucrare înaltă a mântuirii sale. Dumnezeu nu aduce pe lume niciun om care să rămână inactiv la mântuire. Dacă există oameni care rămân inactivi, neglijenţi şi zăbavnici în lucrul mântuirii lor, care nu înţeleg principalul lor lucru şi resping chemarea lor cea înaltă, considerând orice altă muncă a fi mai de preţ, aceasta se datorează întunericului şi răsturnării pe care păcatul le-a pricinuit în om. Dar din clipa în care omul se luminează şi înţelege rostul pentru care a fost creat, el se va convinge că trebuie neapărat să lucreze pentru reuşita rostului acestuia. Neglijarea acestui rost aduce cu sine cele mai mari pedepse. Este un adevăr limpede că Domnul, când zice că trebuie să lucreze, nu înţelege un lucru obositor şi dureros. Doar roadele lucrurilor acestea sunt îmbelşugate şi dulci. Rădăcina învăţăturii este amară, dar roadele sunt dulci, şi „lucrurile bune prin osteneală se câştigă", au zis cei din vechime. Cu atât mai mult când învăţătura învaţă pe creştin să împlinească voia lui Dumnezeu şi când cele bune sunt bunătăţile veşnice din ceruri.

„Cât timp este zi". Cât timp ţine lumina zilei. Pentru Domnul, ziua aceasta era timpul de la naşterea Sa până la moartea Sa pe cruce,

timp în care trebuia să-şi termine lucrarea de mântuire. Pentru noi, ziua este cât timp credem în Hristos, cât timp ţine viaţa aceasta, cum zice Ioan Gură de Aur. Dar fiindcă nu putem şti când va veni sfârşitul acestei zile a noastre, de aceea ziua noastră de lucru este cea de astăzi. Cea de mâine, nu ştim de va mai fi a noastră, căci se prea poate să ne-o ia moartea. De aceea, cel ce nu se dezinteresează cu totul de mântuirea sa, dar amână lucrul mereu în viitor, urmează o metodă pierzătoare. Amânarea pocăinţei, amânarea iertării vrăjmaşilor, amânarea activităţii pentru omorârea patimilor şi pentru progres în virtute poate să zădărnicească la sfârşit mântuirea şi fericirea noastră veşnică. Nu numai pentru că se poate să ne-o ia înainte moartea, ci şi fiindcă amânarea face păcatul cronic. Iar un păcat cronic şi persistent, la fel cu boala cronică a trupului, înfige mai adânc rădăcinile patimilor, răzvrăteşte cu mai multă putere şi usucă sufletul. Acest lucru îl susţine şi dumnezeiescul Pavel. Iar apoi, vai de noi, uscăciunea aceasta ne va duce la nefericire veşnică.

„Vine noaptea, când nimeni nu poate să lucreze", zice Domnul. Pentru Domnul încetarea lucrării Sale în timpul nopţii are următorul înţeles: că după moartea şi înălţarea Sa la cer va secera ce a semănat în timpul activităţii Sale pe pământ (vezi *In* 4, 38). Prin urmare, dacă aici, pe pământ, ar neglija cât de puţin din lucrarea Sa, dacă ar pierde măcar o clipă din lucrare, va lăsa un gol de neîmplinit în mântuirea lumii; Duhul Sfânt doar continuă lucrarea după înălţarea Domnului la cer. Întreaga putere, care înobilează şi sfinţeşte pe creştini, puterea Duhului Sfânt în noi, se sprijină pe activitatea desfăşurată de Domnul pe pământ, fiind o consecinţă a ei. Iar pentru noi înţelesul este următorul: noaptea în care nu putem lucra este starea de după moarte, unde nu mai este credinţă, pocăinţă, nevoinţă pentru îndreptare. Aşadar, lucrul mântuirii noastre trebuie să-l facem, limitându-ne la vremea

vieţii acesteia, sau mai bine, la fiecare zi a acestei vieţi. De aceea suntem ţinuţi să nu lăsăm neîntrebuinţată nicio singură zi, căci după plecarea noastră din viaţa aceasta, nu este vreme de lucru, ci vremea răsplătirii ostenelilor şi a odihnei.

„Cât timp sunt în lume, sunt lumină lumii". Domnul spune aceasta cu înţelesul general, că El este lumină universală (Vezi şi *In* 4, 4; 8, 12). O spune însă şi într-un mod special, că este dătătorul de lumină, care a venit să dea vedere orbilor.

Aşadar, Hristos este soarele dreptăţii, care radiază lumina adevărului dumnezeiesc şi luminează pe cei ce au ochii sufletului sănătoşi. Tot El vindecă pe orbi, care sunt orbi pe dinăuntru şi care doresc vindecarea şi luminarea. Minunea pe care avea să o facă atunci cu orbul din naştere era un simbol al întregii Sale activităţi, căci Hristos a venit, nu numai ca să lumineze pe cei ce văd, ci şi ca să deschidă ochii celor orbi, facându-i să vadă lumina. Desigur, ne face un bine omul care, dacă umblă prin întuneric, vine cu o lampă puternică şi ne luminează. Dar încă mai mare bine ne face Domnul când vindecă ochii bolnavi, iar după aceea răspândeşte lumină în întunericul nopţii, şi noi vedem lumina. O astfel de lucrare face Domnul pentru sufletele noastre. De aceea avem îndrăzneală deplină să ne grăbim spre El şi să cerem cu curaj lumina soarelui, pe care Domnul l-a făcut. Să ne grăbim spre El, ca să ne lumineze şi mintea, să ne înfierbinte râvna, să vindece şi să cureţe inima noastră. Omul n-ar putea găsi în nicio invenţie tehnică, în nicio maşină omenească, o lumină atât de folositoare şi de frumoasă, ca lumina soarelui. Tot aşa nici sufletul nu poate să se odihnească şi să se îndestuleze cu lumina înţelepciunii omeneşti, până nu este luminat şi hrănit cu lumina Evangheliei lui Hristos.

Noi, cei luminaţi de Hristos, să nu uităm că trebuie să fim şi noi, într-o oarecare măsură, lumină a lumii. Precum luna, care primeşte lumina sa de la soare, luminează la rândul ei, tot astfel

creştinul trebuie să devină un mădular al lui Hristos, plin de lumină. Să împărtăşească din lumina aceasta oamenilor, care au nevoie să cunoască adevărul Evangheliei. De altfel, însuşi Domnul a stabilit această datorie pentru creştini, zicând: „Voi sunteţi lumina lumii" (*Mt* 5, 14). Noi suntem lumini din lumina altuia, dar avem datoria să împărtăşim şi să primim lumină, căci nişte făclii care nu ard sunt inutile şi fără rost.

Modul vindecării orbului

Felul vindecării orbului este excepţional. Sfântul Evanghelist îl expune aşa: *„Acestea zicând (Iisus) a scuipat jos şi a făcut tină din scuipat şi a uns cu tină ochii orbului. Şi i-a zis; mergi de te spală în scăldătoarea Siloamului, care se tâlcuieşte trimis. Deci s-a dus şi s-a spălat şi a venit văzând"* (v. 6-7). Deci după dialogul precedent, prin care Domnul a deschis mintea ucenicilor Săi, îşi întoarce atenţia spre orb şi, dovedind prin fapte cuvântul Său, a scuipat jos, a făcut tină cu scuipat şi a uns cu ea ochii orbului. Sunt în adevăr dramatice amănuntele acestei vindecări. Este cu totul sigur că Domnul putea să-l vindece numai cu cuvântul, dar întrebuinţează mijloacele descrise aici, pentru motive despre care am mai vorbit altă dată.

Printre amănuntele surprinzătoare ale acestei minuni, ne impresionează în mod special faptul că Domnul a întrebuinţat tină pentru a unge ochii orbului. Căci tina, nu numai că ne vindecă ochii, ci orbeşte şi pe cei sănătoşi. Dar important este faptul că puterea dumnezeiască vindecă şi prin lucruri care sunt direct contraindicate. Domnul nu întrebuinţează apă simplă pentru această tină, ci scuipatul Său, ca să se arate puterea ieşită din gura Sa a dat orbului ochi, că tina făcută cu scuipatul Său era neasemănat mai vindecătoare, decât toate compresele şi mirodeniile medicinii omeneşti. Iar Sfântul Ioan Gură de Aur adaugă că, deoarece a făcut

pe om din lutul pământului, face acum ochi din pământ şi din scuipat, iar prin această lucrare de creator al lumii dovedeşte că El este cel ce a creat pe om.

Iar porunca pe care Domnul a dat-o orbului, să se ducă la scăldătoarea Siluamului şi să-şi spele ochii cei unşi cu tină, avea următorul motiv. Pe de o parte, ca să dovedească Domnul că nu avea nevoie de tină, pentru a face ochi, deoarece tina va fi spălată, tot aşa cum n-a avut nevoie de nicio materie preexistentă, când a creat lumea din nimic. Pe de altă parte, ca să poată şi orbul să facă o faptă de credinţă, care să-l învrednicească de vindecare.

Adică orbul trebuia pus la încercare, dacă avea acea credinţă care se impune fără crâcnire la orice poruncă a Domnului, oricât de greu de tâlcuit ar fi porunca. Pe deasupra, Domnul mai voia să preînchipuie vindecarea sufletului de orbia păcatului. Precum în minunea vindecării acesteia, nici tina, nici spălarea, nu au luminat pe orb, ci puterea lui Hristos, dar totuşi orbul a trebuit neapărat să se supună poruncii Domnului, să se lase uns şi să se spele; tot aşa la vindecarea sufletului, harul dumnezeiesc lucrează totul, dar trebuie neapărat că conlucreze şi omul. El trebuie să alerge cu râvnă la acele mijloace, care îi împărtăşesc harul.

Să alerge la Taina Sfântului Botez, la Mărturisire, la dumnezeiasca împărtăşire, la auzirea cuvântului lui Dumnezeu, la rugăciune şi la cult. Greşesc în mod jalnic cei ce cred că pot să primească harul dumnezeiesc, fără să facă uz de aceste mijloace ale harului.

Cât priveşte scăldătoarea Siloamului, arătăm că era un bazin, la poalele muntelui pe care era zidit templul, bazin care se păstrează până astăzi. Apele lui nu aveau nicio putere vindecătoare. Căci, precum spune Sfântul Ioan Gură de Aur, mulţi de multe ori s-au spălat acolo, fără să primească vreo vindecare oarecare. Totuşi, iudeii, în general, considerau această scăldătoare un simbol

al binefacerilor lui Dumnezeu şi un semn al binecuvântărilor lui Mesia. În ultima zi a marelui praznic evreiesc al Corturilor, se cobora un levit din templu şi umplea un vas de aur cu apă din această scăldătoare, apoi ducea vasul în tinda templului, în strigătele de bucurie ale poporului, în mijlocul chimvalelor şi sloganelor muzicale.

Apoi preotul facea o libaţie cu apă din scăldătoarea Siloamului, pe altarul arderilor de tot, vărsând apa spre răsărit, iar spre apus un potir cu vin. Iar poporul cânta în această vreme cuvintele proorocului Isaia: „Scoate-ţi apă cu bucurie din izvoarele mântuirii". Acest act de cult l-a avut în vedere şi Domnul, atunci când a trimis pe orb la Siloam să se spele, cât şi atunci, când, în ziua din urmă a sărbătorii Corturilor, se adresa poporului şi a zis: „Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea, cel ce crede în Mine dintr-însul vor curge râuri de apă vie. Acest lucru l-a spus despre Duhul pe care aveau să-L primească cei ce vor crede în El" (*In* 7, 37-39).

Şi Domnul, aplicând pe ochii orbului tina şi trimiţându-l apoi la Siloam, a arătat limpede că El este adevărata fântână a Siloamului, despre care a proorocit Isaia (8, 6). A mai arătat că simbolul s-a împlinit acum în persoana Sa. Iată ce înţeles are şi cuvântul Evanghelistului, că scăldătoarea Siloamului se tâlcuieşte *trimis*. Evanghelistul vrea să dovedească raportul simbolului mântuirii prin Mesia, despre care a profeţit Isaia, cu apa cea vie, trimisă în adevăr de Dumnezeu, Siloamul cel duhovnicesc, adică Hristos, izvorul mântuirii noastre.

Iar orbul, de care merită să ne minunăm, n-a lăsat să se înstăpânească în sufletul său vreun gând de necredinţă, cu privire la aceste mijloace paradoxale: ungerea cu tină şi spălarea în Siloam. Nu, ci el: *„s-a dus şi s-a spălat"*. Din clipa în care omul pune la îndoială mijloacele de mântuire hotărâte de Dumnezeu, omul s-a

făcut nevrednic de mântuire. Este foarte trist că nefericitul de om, care are nevoie de mântuirea sufletului, mai presus de orice alt lucru, se arată atât de neîncrezător şi de şovăielnic, indiferent şi străin faţă de mijloacele mântuirii, care se găsesc în Biserica lui Hristos. În această situaţie, omul este mai de plâns decât un bolnav, care ar avea o boală mortală şi merge spre moarte sigură, fiindcă pune la îndoială şi nu primeşte vindecarea sigură pe care i-o oferă în dar un medic filantrop.

„Şi a venit văzând". Iată urmarea credinţei din convingere a orbului. Ce puţine vorbe, pentru o minune atât de mare! De îndată ce orbul s-a supus şi a îndeplinit porunca, îndată a primit un dar, cum n-a mai fost altul! S-au deschis nişte ochi noi, sănătoşi, cu privire ascuţită, în găvanele obrajilor lui. Dar, iubite cititor, este neasemănat mai minunată şi mai mare minunea, care se întâmplă la vindecările duhovniceşti. Unii oameni cu credinţă şi supunere se duc la Tainele Bisericii orbi şi se întorc văzând. Se duc neputincioşi, şi se întorc tari. Se duc neliniştiţi, tulburaţi, după ce au suferit neplăceri şi tulburări în viaţa lumească, şi se întorc cu pace, cu bucurie, plini de adevărata veselie a vieţii, încât ei înşişi se miră de orizontul nou şi luminos, care se deschide în faţa lor. Iar vecinii lor se miră de schimbarea aceasta, precum s-a întâmplat şi cu orbul din naştere.

Convorbirea cu vecinii

În versetele următoare, Sfântul Evanghelist descrie, într-un fel firesc, dar şi dramatic, urmările pe care le-a avut întoarcerea orbului în casa sa. Mai întâi, vecinii i-au grăit în două feluri: El era cel ce fusese orb? *„Vecinii şi cei ce văzuseră că el fusese mai întâi orb, ziceau: nu este el acela care şedea şi cerşea?"* (v. 8). Fiind vecini cu orbul, ei ştiau că se născuse şi crescuse orb. Acum uimiţi, îl văd cu ochii sănătoşi şi se întreabă nelămuriţi: nu este acesta orbul care şedea şi cerea de pomană? Atunci

părerile se împart: şi *„unii ziceau că el este"* cel orb din naştere. Iar alţii, care nu puteau să-şi explice această întâmplare nemaipomenită, ziceau *„că seamănă cu el"*. Părerea celor din urmă nu era deloc dreaptă. Sunt unele asemănări între oameni, dar înţelepciunea Creatorului prezintă atâtea felurimi de forme, încât nu găseşti două forme absolut la fel, două persoane care să nu aibă caractere deosebitoare. Orbul a făcut să înceteze incertitudinea aceasta, zicând: *„Eu sunt"* (v. 9). Vecinii nu-l chemaseră să dea mărturie despre sine. Dar el a intervenit cu îndrăzneală, ca să pună sfârşit îndoielilor.

A doua întrebare pe care o pun vecinii şi cunoscuţii orbului, a fost: *„Cum i s-au deschis ochii? A răspuns acela şi a zis: un om care se numeşte Iisus a făcut tină şi mi-a uns ochii şi mi-a zis: du-te la scăldătoarea Siloamului şi te spală. Ducându-mă şi spălându-mă, am văzut. I-au zis, deci, lui; unde este Acela? Iar el a zis: nu ştiu"* (v. 10-12). După ce orbul a dat mărturie despre identitatea lui, ei nu se mai îndoiesc, ci îl întreabă cum s-a făcut minunea, de i s-au deschis ochii. Iar cel ce fusese orb, cu îndrăzneală şi cu sinceritate, expune pe scurt minunea şi adevereşte că minunea aceasta a făcut-o *„un om care se cheamă Iisus"*.

Dacă acelaşi lucru pe care l-a făcut cel ce fusese orb, îl fac toţi care, în viaţa lor duhovnicească, au simţit binefacerile speciale ale lui Dumnezeu către ei. Ei sunt gata să mărturisească, cum au fost ei mai înainte ca harul să lucreze asupra lor schimbarea cea minunată. „M-a socotit credincios şi m-a pus să-I slujesc, pe mine care mai înainte eram hulitor, prigonitor şi ocărător", zice despre sine dumnezeiescul Pavel (I *Tim* 1, 13-14). Ei sunt gata să dea totdeauna slavă lui Dumnezeu, cu mărturisirea lor cea îndrăzneaţă şi de necombătut, mulţumind pentru câte a lucrat Dumnezeu în ei, şi să se facă pildă de întoarcere, spre învăţătura altora.

Mărturisindu-şi păcatul, în vestitul Psalm 50, de pocăinţă, şi cerând deplină statornicie pentru viaţa virtuoasă, David afirmă:

„învăța-voi pe cei fărădelege căile Tale și acei necredincioși la tine se vor întoarce".

Dar când iudeii au auzit din gura fostului orb că Iisus făcuse minunea, l-au întrebat: unde este Acela? L-au întrebat cu gânduri ucigașe, ca să împlinească fărădelegea lapidării, pe care încercaseră s-o săvârșească, câteva ceasuri mai înainte. Dar fostul orb răspunde: nu știu unde este, fiindcă de îndată ce trimisese pe orb la scăldătoarea Siloamului, Domnul se îndepărtase de acel loc. Se îndepărtase fiindcă nici nu se îndoia de rezultat, nici nu voia să primească mulțumiri din partea celui vindecat. Iar acesta n-a avut fericirea să vadă și cu ochii lui cei noi pe marele lui Făcător de bine și nu știa, în acel moment, nimic mai mult despre cel numit Iisus, ca să intervină în cearta și în întrebările în care cel vindecat s-a arătat vrednic de darul Domnului.

Orbul este cercetat de Farisei

O minune ca aceasta nu mai fusese în istoria poporului evreu. Oricine s-ar fi așteptat ca evreii să simtă cinstea pe care o rezervase Dumnezeu neamului lor, să proslăvească pe Dumnezeu și cei ce până atunci se arătaseră potrivnici Domnului să alerge la El, arătându-și căința și credința.

Din nefericire, ei se înrăiesc și mai mult, și, în loc să îmbrățișeze pe Mesia, Îl urmăresc ca pe un nelegiuit!

Prima anchetare a orbului

Ucenicii cei vrednici ai fariseilor, ca și când nu s-ar fi petrecut vreo minune de binefacere nemaipomenită, ci o călcare de lege obișnuită: *„l-au adus la farisei pe cel orb"* (v. 13). L-au adus în fața sinedriului, ca să ia în batjocoră fapta și să întărâte pe sinedriștii

prigonitori ai Domnului. Deoarece întotdeauna conducătorii răi ai popoarelor au ca organe oameni asemenea lor, care varsă ulei pe foc, ca să aducă, chipurile, servicii superiorilor lor, dar în realitate să-i facă mai răi. Însă ce aveau de vestit iudeii sinedriului? Ce acuzare aveau de adus împotriva Făcătorului de minuni. Acuzaţia cunoscută şi la îndemână: necinstirea Sabatului. Căci *„era sâmbătă, când a făcut Iisus tină şi a deschis ochii orbului"* (v. 14). Şi odată acuzaţia inventată, începe anchetarea fostului orb. Dar în ancheta aceasta se manifestă atâta patimă iraţională, atâta intenţie răuvoitoare, încât asemenea anchetă face de ruşine înaltele adunări ale unui popor.

În loc să se bucure, şi să încurajeze pe om în primii lui paşi pe care îi făcea văzând, în loc să-şi manifeste Sinedriul bucuria că Dumnezeu i-a cercetat ţara, îşi arată toată josnicia şi veninoasa ură din sufletele cele negre ale membrilor lui.

Şi iată, *„iarăşi l-au întrebat şi fariseii cum a văzut"*. Iar orbul, deşi îşi dă seama de primejdia la care se expune, repetă cu aceeaşi îndrăzneală răspunsul pe care îl dăduse vecinilor săi: *„Tină a pus pe ochii mei şi m-am spălat şi văd"* (v. 15). Acest răspuns sincer ar fi putut să-i silească pe farisei să primească minunea. Dar ei o categorisesc de nelegiuire. *„Deci ziceau unii dintre farisei: acest om nu este de la Dumnezeu, fiindcă nu ţine sâmbăta"*. Am mai avut prilejul să arătăm că Domnul nu dezlega păzirea sâmbetei după legea lui Moise, ci dezlega batjocorirea fariseică a sâmbetei. Domnul se lupta să restabilească păzirea sâmbetei, după legea lui Moise şi după porunca lui Dumnezeu, nu cum o ţineau fariseii.

Conducătorii evreilor priveau acest fel de păzire a sâmbetei ca nelegiuit. Dimpotrivă, nelucrarea de suprafaţă, evitarea oricărei mişcări, pe aceea fariseii o considerau păzire legală a sâmbetei, chiar dacă bolnavii rămâneau neîngrijiţi şi săracii nemiluiţi. Dar acest lucru se întâmplă mereu, ori de câte ori nerecunoaşterea

sau răsturnarea Legii lui Dumnezeu ridică partea esenţială şi sfinţitoare din evlavie, lăsând în schimb nişte ritualuri uşoare şi moarte. Cei ce ţin aceste ritualuri uşoare şi neesenţiale se fac judecători şi acuzatori ai creştinilor care trăiesc în evlavie, cult şi morală cu adevărat.

Iar alţii, asemănându-se cărturarilor şi fariseilor de pe timpul Mântuitorului, impun nişte sarcini grele ca pe nişte porunci neapărat trebuitoare vieţii evlavioase.

Sarcinile acelea nu le-a pus asupra omului legea lui Dumnezeu. Cei ce vor să le impună, nu le duc ei înşişi, dar se smintesc şi bârfesc pe cei ce învaţă adevăratul înţeles al legii evanghelice, pe cei ce se luptă pentru formarea unei vieţi cu adevărat creştine. Ba ceva şi mai surprinzător: aceştia se fac judecătorii şi acuzatorii pentru nişte aşa numite încălcări de lege, ei care nu şovăiesc să calce legile cele mai importante ale moralei şi ajung la păcat! Observaţi pe fariseii din Sinedriu. Ei nu consideră călcare a legii faptul că în acea zi – sâmbătă – voiau să omoare pe Domnul cu pietre, dar nu vor să admită că marele Făcător de minuni, care a făcut ochi unui orb din naştere, este trimis de Dumnezeu, fiindcă, chipurile, „nu păzeşte sâmbăta!"

Şi totuşi, erau în sinedriu şi unii conducători care nu aveau ură atât de răzvrătită împotriva lui Hristos, iar minunea îi convinsese că El nu este un prooroc oarecare. Aceştia au aflat atunci un prilej bun să se încredinţeze de minunea prezentă şi să mărturisească şi alte minuni dinainte ale Domnului, pe care ei le numesc *semne*, adică minuni mari şi neobişnuite. Aceşti farisei pun în Sinedriul întrebarea dacă un om păcătos poate să facă asemenea semne? Această întrebare a lor a fost o concluzie trasă de ei şi pe care o exprimă în faţa celorlalţi membri, sub formă de întrebare.

Desigur că ei au înţeles că un om păcătos şi viclean nu poate să facă minuni atât de mari, semne de acestea cu pecete dumnezeiască

şi care arată că cel ce le face este trimis de la Dumnezeu şi nu poate avea nicio vină în chestiunea sâmbetei. De aceea: *„Era dezbinare între ei"* (v. 16). Erau adică contraziceri şi păreri potrivnice, care împiedicau luarea unei hotărâri imediate. Fiindcă de foarte multe ori Domnul „risipeşte sfaturile oamenilor şi defaimă gândurile căpeteniilor" (*Ps* 32, 10). Domnul trezeşte discordie între ei, ca astfel să fie zădărnicită prigoana asupra credincioşilor Săi sau asupra Bisericii Sale.

Poate mă va întreba cititorul, cum se face că aceste căpetenii, care s-au exprimat astfel către ceilalţi membri din adunare, n-au luat pe faţă apărarea lui Hristos, având în vedere că minunile Domnului îi convinseseră că este trimis de la Dumnezeu? La această nedumerire dă răspuns Evanghelistul în alt capitol: dintre căpetenii, mulţi crezuseră în El, dar nu mărturiseau, din pricina fariseilor, ca să nu fie izgoniţi din sinagogă; căci au iubit slava oamenilor mai mult decât slava de la Dumnezeu" (*In* 12, 42- 43). De aceea şi Domnul i-a mustrat cu aceste cuvinte; „Cum puteţi voi să credeţi, când primiţi slavă unul de la altul şi slava care vine de la unicul Dumnezeu nu o căutaţi?" (*In* 5, 44). Într-adevăr, pe atunci, ca şi acum, o mare parte din oameni este ţinută departe de Hristos prin grija lumească, prin teama ca nu cumva confraţii şi prietenii lor cei lumeşti să-i numească evlavioşi, adică neprogresaţi şi cu idei înguste! Ei tremură, nu cumva să piardă buna părere a prietenilor lor. Dar când se cercetează în singurătate, îşi dau seama că prietenii lor nu sunt vrednici să-şi facă despre ei o părere bună. Când vor să-şi susţină interesele materiale sau acţiunile viitoare, nu se opresc să judece pe alţii cu asprime, de îndată ce aud că aceşti alţii sunt socotiţi evlavioşi şi binecinstitori, ei se silesc să şteargă impresia aceasta. Nu poate să existe o frică mai nebună, nici o pază mai proastă. Căci, când te cheamă Dumnezeu ca să te ridice la slava adevărată, iar tu te arăţi nevrednic şi vrei să-ţi hrăneşti sufletul cu surcele de lemn, unde este înţelepciunea ta? Ca încheiere

a dezbinării lor, sinedriştii fac a doua anchetare a fostului orb: *„Au zis deci iarăşi orbului: tu ce zici despre El, că ţi-a deschis ochii?"* Fără îndoială, duşmanii Domnului ar fi câştigat în această chestiune, dacă orbul ar fi dat un răspuns duşmănos despre Domnul. Pentru vrăjmaşii adevărului creştinesc este o întărire când văd că cei care în trecut au primit binefaceri şi au fost urmaşi ai adevărului, îl dispreţuiesc apoi. Dar fariseii, chiar dacă n-ar fi primit un răspuns duşmănos, tot nădăjduiau ca orbul să spună vreo vorbă, sau să facă vreo propunere, iar apoi ei să răstoarne pe ascuns sinceritatea orbului. Dar fostul orb, care fusese luminat desăvârşit în sufletul său, acum făcea parte din ceata acelor aleşi mărturisitori, care nu tăgăduiesc niciodată pe marele lor binefăcător. De aceea el răspunde despre Hristos „că este prooroc". În două cuvinte, fostul orb îl caracterizează pe Hristos ca pe un prooroc făcător de minuni, inspirat şi trimis de Dumnezeu. De trei secole nu mai văzuseră iudeii prooroc, şi acum iată că cei simpli şi lipsiţi de vicleşug îşi dau seama că Dumnezeu i-a cercetat, trimiţându-le un prooroc. Dimpotrivă, conducătorii poporului nu cred şi nu vor să primească această dumnezeiască cercetare. Fostul orb încă nu ştia că Hristos nu este numai un simplu prooroc, ci Mesia, Domnul proorocilor. Dar fiindcă credinţa orbului era conformă cu cunoştiinţa pe care o avea până atunci. Domnul îi va da o revelaţie desăvârşită. Până atunci, orbul s-a arătat neasemănat mai înţelegător şi mai luminat decât conducătorii şi înţelepţii lui Israel. Fiindcă din cele întâmplate, orbul trăsese concluzii drepte. Pe când fariseii, în urma celor întâmplate, s-au întunecat şi mai mult şi şi-au pierdut cu totul bunul simţ.

Anchetarea părinților orbului

După ce anchetarea orbului, nu numai că n-a fost de folos pentru scopurile fariseilor, ba chiar a dovedit întâmplarea şi

a produs dezbinare în Sinedriu, ei au recurs la un alt meşteşug, cu mult mai fără rost: *„Deci iudeii n-au crezut despre el că a fost orb şi şi-a recăpătat vederea, până ce n-au chemat pe părinţii celui ce văzuse"* (v. 18). Se prefac fariseii că nu cred că omul fusese orb. Fiindcă cei ce vor să găsească prilejul de a nu crede nici în adevărul cel mai luminos, găsesc întotdeauna astfel de prilejuri. Şi cei ce vor să rămână statornici în amăgirea lor vor găsi întotdeauna vreun sprijin care să-i ţină în rătăcire. Deci sinedriştii, fiindcă nu izbutiseră să impresioneze pe fostul orb cu funcţia lor cea mare, au chemat pe părinţii omului. Aceştia, ca nişte oameni săraci şi temători, aveau să se plece mai uşor la puterea cea răufăcătoare a sinedriştilor. Conducătorii sunt întotdeauna o sperietoare pentru sărac şi neputincios. După ce i-au adus pe săracii oameni în mijlocul Sinedriului, *„i-au întrebat zicând: acesta este fiul vostru, despre care voi ziceţi că s-a născut orb? Cum de vede acum?"* (v. 19).

Observaţi că fariseii nu spun că omul fusese orb. Acesta este fiul despre care voi susţineţi că s-a născut orb? Cum puteţi susţine aşa o minciună, deoarece acum vede? Sinedriştilor nu le ajunge că ei, învăţători ai adevărului, mint cu deplină ştiinţă, tăgăduind nevederea orbului. Vor să-i împingă la minciună şi pe sărmanii părinţi, care aşteptau să afle de la nişte învăţători ca fariseii, că trebuie să spună întotdeauna adevărul. Este un simptom caracteristic al decăderii unui popor, când aceia care, în virtutea poziţiei lor, sunt datori să susţină adevărul, tocmai ei îl calcă în picioare, prin cuvintele şi faptele lor; ba silesc şi poporul să-i urmeze. Tatăl minciunii, diavolul, nu are nevoie de unelte mai bune, când are ca unelte pe conducătorii popoarelor.

La cele trei întrebări ale fariseilor; dacă este fiul lor, dacă s-a născut orb şi cum de vede acum, părinţii orbului răspund numai la primele două: *„Au răspuns părinţii lui şi au zis; ştim că acesta este fiul nostru şi că s-a născut orb"* (v. 20). Aşadar, ei afirmă numai acele lucruri

pe care le pot afirma fără primejdie. Ştim, zic ei, că fiul nostru este orb, în virtutea siguranţei pe care toţi părinţii o au despre copiii lor. Mai ştim, cu siguranţa pe care o poate arăta oricine, că fiul nostru, spre cea mai mare nenorocire a vieţii sale, a fost orb şi fără ochi din clipa naşterii sale. Aşa l-am crescut şi de aceea l-am trimis pe străzile oraşului, ca să cerşească şi să ne uşureze greutatea sărăciei, la care ne-a expus orbia lui. Dar dacă părinţii nu s-au lepădat de fiul lor orb, s-au lepădat de binefăcătorul fiului lor. Ei evită să dea răspuns clar la a treia întrebare: *„iar cum de vede acum, noi nu ştim; sau cine i-a deschis lui ochii, noi nu ştim"*. Desigur nu văzuseră cu ochii lor cum se vindecase fiul lor şi cine săvârşise vindecarea. Dar oare nu aflaseră de la fiul lor? Nu crezuseră în afirmaţia lui? Este falsă poziţia în faţa unui organ de judecată, când adevărul cere să spună fiecare tot ce ştie. Sinceritatea ar fi pretins părinţilor orbului să zică; fiul nostru ne-a spus că Iisus i-a făcut ochi. Iar noi nu avem nicio îndoială în privinţa aceasta. De altfel, chiar întâmplarea extraordinară că vede acum dovedeşte acest lucru, fără alte explicaţii.

Dar din nefericire, când omul nu respectă adevărul, inventează mii de feluri în care să-l ascundă, feluri care sunt poate bune în faţa oamenilor, dar sunt rele şi neplăcute în faţa lui Dumnezeu. Părinţii orbului, evitând să spună adevărul, se arată nerecunoscători şi nemulţumitori faţă de cel mai mare binefăcător al lor. Ei evită să-l recunoască şi să-l mărturisească, în clipa în care fariseii îl acuzau ca păcătos şi călcător de lege, din pricina fiului lor. Părinţii orbului duc nerecunoştinţa încă mai departe. Ei zic: *„Este în vârstă, întrebaţi-l pe el, el însuşi vă va spune despre sine"* (v. 21). Părinţii repetă de trei ori că fiul lor va vorbi el despre sine.

Este un lucru chiar de râs. Părinţii, încercând să scape ei înşişi de orice pedeapsă, încarcă toată greutatea asupra fiului lor.

Aceasta denotă câtă constrângere exercitau asupra conştiinţei poporului iudeu conducătorii lor. Dar mai dovedeşte laşitatea,

nesinceritatea şi lipsa de iubire a părinţilor orbului. Ei ştiau prea bine că fariseii nu îi chemaseră ca să dea socoteală despre un fiu minor, evită totuşi să se expună unei pedepse oricât de mici, care ar putea urma din binefacerea primită de fiul lor. Aruncă toată răspunderea asupra fiului, ca, dacă este ceva de suferit, să sufere el singur. Ce părinţi lipsiţi de simţul răspunderii!

Şi în ziua de astăzi se petrec asemenea lucruri. Părinţi, care nu cred în Hristos şi nu sunt legaţi de copiii lor prin mijlocirea lui Hristos, sunt în stare să arunce pe copii în cele mai mari primejdii. Fie că egoismul şi îngustimea lor nu admit jertfa de dragul copiilor, fie că nu le-au format copiilor un caracter creştin, sincer, curajos, gata de jertfă şi, în felul acesta, se fac duşmanii propriilor lor copii. O privire asupra societăţii de astăzi ne va convinge cât de mult contribuie părinţii la stricăciunea copiilor lor. Sunt unii părinţi care, după expresia dumnezeiescului Pavel, sunt neiubitori şi nemilostivi, până şi faţă de copiii lor.

Sfântul Evanghelist Ioan ne lămureşte limpede cauza pentru care s-au purtat astfel părinţii orbului: *„Acestea le-au spus părinţii lui, pentru că se temeau de iudei. Căci iudeii puseseră acum la cale că, dacă cineva va mărturisi că El este Hristos, să fie dat afară din sinagogă. De aceea au zis părinţii lui: este în vârstă, întrebaţi-l pe el"* (v. 22-23). În aceste versete Evanghelistul arată că acel nelegiuit Sinedriu, care prigonea pe Hristos până la a-I cere moartea prin lapidare, luase şi o hotărâre foarte aspră împotriva oricărui iudeu, care ar fi îndrăznit să primească în sufletul său sau să mărturisească pe Domnul ca pe Hristos, adică pe Mesia Cel ce fusese mai înainte proorocit. Au hotărât şi au vestit prin crainici că oricine va mărturisi pe Hristos va fi dat afară din sinagogă. Prin această pedeapsă evreul era depărtat şi despărţit de sinagogă, lipsit de toate onorurile şi privilegiile eclesiastice, ba şi expus unor pedepse politice. Căci era exclus de la orice legături sociale şi de la raporturi economice,

ba îşi pierdea şi averea. Asemenea măsuri aspre luaseră fariseii ca să distrugă pe Mesia, pe Mântuitorul lor. Aşteptau şi fariseii un mesia, dar un mesia asemenea lor, pe când Iisus din Nazaret era cu totul opusul lor. Ducea o viaţă nepăcătoasă şi sfântă, învăţa lucruri care nu se potriveau cu învăţăturile şi predaniile instituţiei lor ce era o închinare în duh, care răsturna închinarea lor neesenţială şi ipocrită, bazată numai pe închipuire. Iar smerenia, pocăinţa, sinceritatea, lepădarea de sine şi de voinţa proprie, pe care le propovăduia Iisus, sunau străin în auzul lor şi nu puteau fi primite în inimile lor. De aceea se uscaseră şi îngrămădiseră atâta ură şi dorinţă ucigaşă împotriva Domnului, atâta pornire de a osândi pe oricine recunoştea în Iisus pe Mesia şi primea învăţătura Sa. Iată de ce se temeau părinţii orbului de farisei.

Sfântul Evanghelist repetând cuvintele părinţilor orbului: *„Este în vârstă, întrebaţi-l pe el"*, ne arată cât de nemulţumitoare a fost purtarea lor faţă de Hristos. Pe când Domnul atrage asupra Sa mânia conducătorilor evrei, ca să facă bine fiului lor, ei refuză lui Hristos chiar şi cea mai mică cinste. Din nefericire, în astfel de cazuri, mulţi spun că Îl cinstesc pe Hristos, că Îl urmează, că Îl recunosc ca binefăcător. Dar în ceasul încercării parcă nu ar fi bune slugi ale lui Hristos. Când răsare soarele, toţi îl primesc cu bucurie, către apus, îi întorc spatele. Tot astfel şi pe Hristos, când ar urma ca El să le facă bine, să le dea poziţie şi cinste şi avere materială, prin faptul că sunt creştini, atunci mulţi Îl laudă în gura mare. Dar când se pare că lumina lui Hristos apune, când identitatea de creştin ar urma să-i vatăme interesele, să atragă asupră-le ironii şi batjocuri de la oameni nebuni şi destrăbălaţi, atunci toţi se grăbesc să arate că n-au nicio legătură cu Hristos. Dar aşa unii n-ar trebui să uite cuvântul lui Solomon: „Cel ce se teme de oameni şi caută la faţa lor cade în cursă, dar cel ce se încrede în Domnul, se va bucura" (*Pilde* 29, 25). Să-şi mai aducă aminte şi afirmaţia Domnului însuşi:

„Cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele în neamul acesta desfrânat şi păcătos, şi Fiul Omului se va ruşina de el, când va veni în slava Tatălui Său cu sfinţii îngeri" (*Mc* 8, 38).

A doua anchetare a orbului

Astfel părinţii orbului, prin purtarea lor laşă şi nemulţumitoare, au scăpat de pedeapsa nelegiuitului Sinedriu. Dar minunatul lor fiu s-a arătat vrednic să ducă toată osânda. Lui i se adresează din nou sinedriştii, deoarece nici anchetarea părinţilor lui nu izbutise să tăgăduiască minunea.

„L-au chemat a doua oară pe omul care fusese orb şi i-a spus: Dă slavă lui Dumnezeu, noi ştim că omul acela este păcătos" (v. 24).

În orice altă împrejurare, când cineva îndeamnă pe un altul să dea slavă lui Dumnezeu, face un lucru sfânt. Dar în împrejurarea de faţă, sinedriştii întrebuinţează acest îndemn, ca un mijloc viclean de a nimici trecerea pe care o avea Fiul lui Dumnezeu în urma unor astfel de minuni. Voiau adică să spună fostului orb să nege că Hristos l-ar fi vindecat. Dar fiindcă nu puteau să zică acest lucru, ei cu minciună şi prefăcătorie se pun în situaţia unor persoane care se interesează îndeaproape de slava lui Dumnezeu, cu scopul mărturisit de a-I lua lui Hristos toată slava. Prin urmare, îndemnul lor „dă slavă lui Dumnezeu" era hulire. Tot aşa şi astăzi hulesc pe Dumnezeu cei care nu vor să creadă în Hristos, nici să I se închine ca unui Dumnezeu, sub cuvânt că Dumnezeu este unul singur. Dar voia lui Dumnezeu, de când s-a arătat Fiul în lume, este ca: „Toţi să cinstească pe Fiul, aşa cum cinstesc pe Tată!" (*In* 5, 23). Şi ştim că „cel ce se leapădă de Fiul nu are nici pe Tatăl" şi prin urmare este ateu, zice Evanghelistul Ioan (I *In* 2, 23).

Metoda cu care sinedriştii încearcă să convingă pe fostul orb să se lepede de Hristos se aseamănă mult cu cea pe care a folosit-o

împotriva Evei, patronul lor, diavolul, care Îi insufla. Diavolul a pârât pe Dumnezeu în faţa Evei că i-a oprit să mănânce din pomul cunoştinţei, ca să nu se facă şi ei dumnezei, adică i-a înşelat! Şi acum fariseii, uneltele diavolului, Îl pârăsc pe Hristos zicând că ştiu foarte bine că El este un păcătos care amăgeşte lumea. Şi îi zic orbului; tu să dai slavă lui Dumnezeu, mărturisind că omul acela te-a amăgit. Câtă josnicie în firea lor! În aceeaşi zi doar le spusese Domnul: *„Cine dintre voi mă va vădi de păcat?"* (*In* 8, 46). Şi atunci niciunul nu îndrăznise să exprime nici cea mai mică învinuire că ar fi păcătos, căci s-ar fi dovedit un mincinos. Dar acum, în lipsa Domnului, mint cu bună ştiinţă, afirmând că ştiu *„că omul acesta este păcătos"*. Asemenea pârâşi au urmaşi şi în zilele care au venit după aceea. Sunt şi astăzi otrăvitori îndrăzneţi, care vor să distrugă influenţa bună asupra poporului, pe care o au oamenii buni, ei împrăştie veninul pârilor lor. Sunt otrăvitorii care vor să micşoreze pe Hristos în conştiinţa oamenilor, cu ajutorul aşa-numitei lor înţelepciuni, cu talentul lor oratoric. Ei vor să zdruncine credinţa oamenilor în Hristos şi să-i atragă spre viaţa de apostazie şi păcat.

Dar cel ce fusese orb n-a primit cu uşurinţă otrava mai marilor săi. Era un om sărac şi fără importanţă în aparenţa exterioară, dar avea lumina dumnezeiască, şi în adâncul său era un slujitor îndrăzneţ al lui Hristos. Încă nu văzuse sfânta faţă a Domnului, dar simţea adânc harul. Iată în ce fel dărâmă orbul calomnia: *„A răspuns deci acela şi a zis: dacă este păcătos, nu ştiu, una ştiu că fiind orb, acum văd"* (v. 25). Zice adică: eu nu am nicio competenţă în chestiunile voastre de lege, din care voi deduceţi că cel ce m-a vindecat este păcătos. Dar eu opun cunoaşterii voastre, în ce priveşte legea, întâmplarea de necombătut, că eu eram orb şi acum, prin minunea lui Iisus, văd, prin urmare fostul orb aduce, ca mărturie a lipsei de păcătoşenie a Domnului, însăşi realităţile, minunea pe care o făcuse cu orbul. Şi mustră în acelaşi timp pe mai marii săi, căci

calomniază pe Hristos, zicând că este păcătos, îi mustră că susţin o acuzaţie cu totul opusă realităţilor şi prin urmare sunt mincinoşi şi calomniatori.

Observaţi însă că fostul orb nu poate descrie modul în care s-a făcut minunata schimbare din orbitele feţei lui, cum a primit ochi sănătoşi şi lumină deplină. Ci cu puţine cuvinte povesteşte întâmplarea uluitoare: „Fiind orb, acum văd". Tot aşa, cei ce au primit lumina ochilor sufleteşti, cei ce au fost luminaţi cu adevărul Evangheliei şi cu harul mântuitor, nu sunt în stare să expună cu deamănuntul în ce fel şi prin ce tainice mijloace asupra sufletelor lor s-a întâmplat acea schimbare fericită. Ei simt numai atât: că, prin lucrarea tainică a Duhului Sfânt, ei au văzut adevărata lumină. Ei simt că: *„Au fost întuneric, iar acum sunt lumină în Domnul"* (*Ef* 5, 8). Ei simt că duceau o viaţă lumească, trupească şi păcătoasă, iar acum trăiesc într-o atmosferă duhovnicească, plină de bucurii şi de lumină.

Dar, precum un judecător instructor în tribunal încearcă, prin multe întrebări, să încurce pe martori şi nu omit niciun cuvânt, care ar putea folosi scopului lor, aşa au făcut şi anchetatorii fostului orb. Deoarece îşi dădeau seama cât de puternic era adevărul pe care omul acela îl susţinea: *„îi zic lui iarăşi: ce ţi-a făcut, cum a deschis ochii"* (v. 26). Sinedriştii încearcă să pară nebiruiţi de răspunsurile înţelepte ale orbului şi să rămână astfel judecător anchetator. Şi totuşi, lucrul pe care voiau să-l evite, li s-a întâmplat. Căci fostul orb: *„Le-a răspuns; v-am spus odată şi n-aţi auzit? De ce vreţi să mai auziţi odată? Nu cumva vreţi şi voi să vă faceţi ucenicii Lui"* (v. 27). Luminat de Dumnezeu, orbul şi-a dat seama că noua întrebare dovedea neputinţa fariseilor şi, în loc să răspundă, acum orbul îi întreabă. În loc să se intimideze, stă cu îndrăzneală împotriva conducătorilor nelegiuiţi, care încercau cu orice chip să facă din noapte zi. A doua întrebare a orbului, plină de ironie, este de neimitat! V-am spus odată şi n-aţi auzit? Oare aţi

asurzit? Ori vreţi să vă faceţi şi voi ucenici ai Lui? Sfântul Ioan Gură de Aur zice: *„vezi îndrăzneala aceluia faţă de cărturari şi farisei? Atât de puternic este adevărul, atât de neputincioasă este minciuna. Adevărul înalţă pe cei care îl află, îi face strălucitori. Minciuna în schimb, chiar dacă cei ce o spun sunt puternicii zilei, îi arată slabi"*. Orbul ştia prea bine că pe farisei îi va mânia grozav întrebarea lui, de nu cumva vor să devină ucenici ai lui Iisus, dar le-o pune anume, vrând să-i întărâte şi mai mult. Aceasta dovedeşte că sufletul orbului se făcuse îndrăzneţ şi înaripat şi se înălţase mult peste nebunia fariseilor. Dar în acelaşi timp arăta şi marea demnitate a lui Hristos.

Totdeauna se întâmplă aşa, cei ce fac cu propria lor voinţă şi închid ochii ca să nu vadă adevărul, se fac de râs, mai cu seamă în faţa oamenilor sărmani şi neînsemnaţi, cum s-a întâmplat şi cu fariseii în faţa orbului. Vedem că ei îşi pierd avantajul de a cunoaşte mai adânc adevărul, ba îşi pierd şi mântuirea. Şi iată atunci, acei conducători nedemni, după ce au pierdut orice alt mijloc de a se împotrivi duhului înţelepciunii, cu care îi mustra orbul cel luminat de Dumnezeu, recurg la mijloace josnice şi urâte: *„L-au ocărât deci şi i-au spus: tu eşti ucenic al Aceluia, noi însă suntem ucenicii lui Moise"* (v. 28). L-au ocărât deci şi l-au certat pe fostul orb, fiindcă se făcuse ucenic al lui Hristos, iar ei se mândreau că, fiind ucenicii lui Moise, nu au nevoie de alt învăţător. Ei, nenorociţii, îşi închipuiau că este un lucru josnic să fii ucenic al lui Hristos.

Dar lucrul cel mai trist este că la fel îşi închipuie, în uşurătatea lor, şi oameni care se numesc creştini. Ei cred că, dacă trăiesc ca adevăraţi creştini şi ca nişte ucenici ai lui Hristos, decad din poziţia lor. De aceea ei evită orice îndatorire care i-ar arăta că sunt creştini şi batjocoresc pe cunoscuţii lor care vor să devină creştini cu adevărat. Dar nebunia cea mai mare este ca omul să dea atenţie unor astfel de idei şi concepţii, care vin de la lumea cea oarbă şi rătăcită şi să se lepede de adevărata cinste, aceea de a fi creştini. Să caute *„slava în ruşine şi să piardă adevărata slavă"*. De altfel, anchetatorii

orbului încearcă să îndreptăţească oarecum tăgada lor cea oarbă. Ei zic: *„Noi ştim că Moise a vorbit cu Dumnezeu, dar pe Acesta nu-L ştim de unde este"* (v. 29). Noi ştim, zic ei, foarte bine că Moise a vorbit cu Dumnezeu, dar pe Hristos nu-L ştim de unde este. Totuşi, cea mai comună logică ar deduce că, deoarece Dumnezeu a vorbit cu Moise, nu urmează neapărat că un învăţător făcător de minuni şi nepătat este un păcătos. Moise, prin care Dumnezeu a vorbit, proorocise limpede şi hotărât israelitenilor şi mai cu seamă conducătorilor lor, care se îndeletniceau cu studiul Legii, că *„va ridica Domnul Dumnezeul tău un prooroc ca mine dintre fraţii tăi, pe acela să-l ascultaţi"* (*Deut* 8, 15). Hristos dăduse toate dovezile că despre dânsul vorbeşte Moise în proorocia aceasta.

Aşadar, fariseii, cu pretenţia lor că ţin de Moise, de fapt se leapădă şi de Moise şi de Hristos. De aceea Domnul, cu altă ocazie, i-a mustrat, zicându-le: „Dacă aţi crede în Moise, aţi crede şi în Mine: căci despre Mine a scris el" (*In* 5, 46).

„Pe Acesta nu-L ştim de unde este". Cu acest cuvânt dispreţuitor, ca şi cum le-ar fi şi silă să pronunţe chiar şi numele Domnului, vorbesc fariseii despre Mântuitorul. Cu dispreţ vorbesc nevrednicii păstori ai lui Israel despre Marele Păstor al oilor. Dar cum să nu-L cunoască de unde vine? Ei înşişi, cu puţine zile înainte, afirmaseră tocmai contrariul, zicând despre Domnul: *„Pe Acesta Îl ştim de unde este"* (*In* 7, 27).

Ei mărturisesc sau tăgăduiesc cunoştinţele despre Hristos, conform cu interesele lor cele nelegiuite. De altfel, dacă nu-L cunosc, greşeala este toată de partea lor, fiindcă pe atunci cu toţii aşteptau pe Mesia, iar cei dintâi Îl aşteptau ei, cei ce şedeau pe locurile cele mai înalte ale lui Israel. Ei trebuia să-L fi recunoscut, după locul naşterii Sale, după învăţătura Sa, după minunile Sale, după viaţa Sa. Dar ura şi egoismul lor cel necruţător orbea mintea lor, aşa încât au rămas lipiţi în neclintita lor necredinţă. Este un fenomen general, faptul că cei care de bună voie rămân în întunericul păcatului, nu pot fi, nici atraşi la credinţă, nici

luminaţi cu învăţătura Evangheliei. Căci Hristos îi socoteşte nevrednici să li se descopere pe Sine sau să le arate adevărul Său.

Mustrarea cea înţeleaptă a orbului

Necunoaşterea, din pricina căreia mai marii iudeilor credeau că au dreptul să se lepede de Domnul, a dat orbului luminat cel mai bun prilej ca să dovedească cât de neînvăţaţi şi de nevrednici conducători spirituali erau ei: *„A răspuns omul şi le-a zis: în aceasta constă minunea, că voi nu ştiţi de unde este, dar El mi-a deschis ochii"* (v. 30). Fără frică, neclintit şi indiferent la batjocurile lor, fostul orb mustră pe învăţătorii şi puternicii lui Israel. Este uimitor şi paradoxal, zice el, că voi, care aveţi pretenţia că sunteţi învăţători înţelepţi şi vă lăudaţi că şedeţi pe scaunul lui Moise, voi care strecuraţi ţânţarul şi cu o grijă scolastică cercetaţi predaniile bătrânilor, rămâneţi în necunoştinţă cu privire la acest mare făcător de minuni, care deschide ochii unui orb din naştere. Oare minunea aceasta nu vi se pare o dovadă îndestulătoare a provenienţei, a misiunii şi a învăţăturii Sale? Voi cărora îndeletnicirea cu tâlcuirea legii vă dă întâietate în cunoaşterea celor dumnezeieşti, cum închideţi ochii în faţa unei astfel de minuni? De altfel, într-atât a pierit înţelepciunea înţelepţilor, încât neagă ei evenimente limpezi şi indiscutabile? Iată ce este surprinzător!

În adevăr, dacă toate felurile de necredinţă sunt rele, cel mai rău şi mai paradoxal fel de necredinţă este al acelora care au mijloacele să cunoască adevărul şi să experieze puterea lui Hristos, dar care, din propria lor voinţă, se leapădă de Hristos. Din nefericire sunt şi astăzi asemenea necredincioşi din propria voinţă. Există oameni deosebit de învăţaţi şi înţelepţi, care nu au cunoaşterea şi înţelepciunea cea mai esenţială, nu-L cunosc pe Hristos şi învăţătura Sa. Ei sunt indiferenţi la acela spre care „îngerii doresc să privească" (I *Ptr* 1, 12). Acest lucru îl spune şi un filosof din vremurile mai noi: „Ştiinţa cunoaşte multe

despre substanţă, dar nu cunoaşte niciun lucru esenţial, nu cunoaşte scopul vieţii omeneşti". Unor astfel de înţelepţi ai lumii li s-ar putea spune cuvântul orbului: în aceasta constă minunea că voi, – care cunoaşteţi atâtea lucruri greu de cunoscut şi neînţelese de noi ceilalţi oameni, dar nesubstanţiale şi de mică utilitate, nu cunoaşteţi un adevăr atât de lesne de cunoscut, substanţial şi de mult preţ, nu cunoaşteţi scopul vieţii noastre, pe care ni l-a descoperit nouă Hristos.

Cu multă plăcere de sine aceşti oameni repetă cu orice ocazie: *„Noi suntem persoane cultivate, gânditoare"* şi totuşi, întrucât nu cunosc pe Hristos, ei nu se deosebesc de poporul incult. În acest capitol esenţial al cunoaşterii şi al evoluţiei. Lăsăm la o parte ceata atâtor semidocţi, care, fiindcă au un avantaj exterior sau cunosc limbi străine, ca să repete în multe limbi aceleaşi prostii, se arată pe sine ca şi cum ar fi culţi, persoane dintr-o specie înaltă, dar sunt indiferenţi faţă de Hristos şi de adevărul Său. Aşadar către toţi aceştia am putea zice: în aceasta constă paradoxul, că vorbiţi atâtea limbi, dar nu vorbiţi limba adevărului, nu cunoaşteţi izvorul adevărului şi al mântuirii.

La ce vă va folosi cunoaşterea de limbi străine, atunci când limba va înceta să mai vorbească, iar sufletul vostru se va prezenta înaintea Domnului Judecătorul, fără să se poată apăra cu nicio limbă.

Dar să urmărim pe orbul cel înţelept, în înlănţuirea mustrărilor lui logice. Fiindcă el nu se opreşte cu timiditate la neştiinţa Fariseilor, ci adaugă: *„Ci ştim că pe păcătos nu-l ascultă Dumnezeu, dar dacă este cineva evlavios şi face voia lui Dumnezeu, pe acela îl ascultă"* (v. 31). La cuvintele viclene ale fariseilor, *„ştim că omul acesta nu este de la Dumnezeu"*, înţeleptul orb opune un adevăr foarte cunoscut de toţi israelitenii: el zice că minunea este rezultatul rugăciunii pe care Dumnezeu a ascultat-o. Dar Dumnezeu nu primeşte rugăciunea celui păcătos, ci numai rugăciunea omului cinstitor de Dumnezeu. Prin urmare, minunea săvârşită de Hristos dovedeşte că rugăciunea Sa a fost ascultată, fiindcă nu era păcătos, ci sfânt. Prin

această îndrăzneală nobilă şi cu puterea logicii, fostul orb dovedeşte conducătorilor necunoscători un adevăr cunoscut şi poporului, că adică Dumnezeu nu ascultă pe păcătoşi şi nu le dă lor puterea trebuitoare ca să săvârşească minuni atât de mari.

Dar aceste cuvinte ale orbului celui înţelept, că adică Dumnezeu nu ascultă pe păcătoşi, au nevoie de o lămurire mai generală, ca nu cumva să fie rău înţelese şi să producă confuzie în sufletele anumitor creştini. În adevăr, Dumnezeu nu ascultă pe cei păcătoşi şi lipsiţi de evlavie, răzvrătiţi împotriva celor dumnezeieşti. Nu ascultă pe păcătoşii nepocăiţi, pe cei ce persistă cu convingere în păcat. Dar ascultă pe păcătoşii care se pocăiesc şi se întorc spre Dumnezeu. Nu numai că ascultă rugăciunile lor, ci îi şi primeşte iarăşi cu multă milostivire şi duioşie, în starea de fii iubiţi.

Pilda vameşului, a fiului risipitor, a oii pierdute, faptul că Domnul a primit cu bucurie pocăinţa vameşilor şi a păcătoşilor, că El ne-a încredinţat că a venit să mântuiască pe cel pierdut, toate acestea nu ne îngăduie nicio îndoială că Domnul ascultă rugăciunile păcătoşilor care se pocăiesc. Acest adevăr trebuie să fie bine înţeles de toţi creştinii. Fiindcă diavolul, cel iscusit în rele, când îi scapă pe oameni din pricina pocăinţei, pe aceia, pe care până acum îi avea în mână, se grăbeşte să le taie drumul cel bun al întoarcerii. Le bagă în cap ideea că Dumnezeu nu le ascultă rugăciunea pentru că sunt păcătoşi. În felul acesta, urâtorul de bine îi împiedică să se apropie de Dumnezeu prin rugăciune şi îi aruncă în deznădejde, pentru ca să-i poată supune din nou cu uşurinţă. Aşadar, Dumnezeu ascultă rugăciunile păcătoşilor care se pocăiesc.

Dar Dumnezeu ascultă şi mai mult rugăciunile *„dacă cineva este cinstitor de Dumnezeu şi face voia Lui"*. Cel cu adevărat evlavios, care are un adânc respect faţă de Dumnezeu şi Îl cinsteşte şi Îl iubeşte, şi în practică, împlineşte voia lui Dumnezeu, omul acela se face obiectul bunăvoinţei speciale a lui Dumnezeu. Pe el îl ascultă Dumnezeu şi-l ajută în nevoile sale, îi ascultă cântările de laudă şi îi primeşte

mulţumirile, îi ascultă rugăciunile pentru alţii, căci: „Mult poate rugăciunea dreptului, care se lucrează" (*Iac* 5, 16). Pentru acest fel de oameni se potriveşte cuvântul dumnezeiesc: „Ochii Domnului spre cei drepţi, cu urechile Lui la rugăciunea lor" (*Ps* 33, 15).

După ce orbul cel luminat, cu logica lui cea stringentă, a expus prima parte a silogismului său, mai adaugă o parte mai mică. *„Din veac nu s-a auzit ca cineva să fi deschis ochii unui orb din naştere".* Apoi el trage concluzia de neînlăturat: *„Dacă Acesta nu ar fi de la Dumnezeu, n-ar putea face nimic"* (v. 32-33). Poporul lui Israel văzuse multe minuni. Aceste minuni generaţiile de israeliţi le citeau în Vechiul Testament. Dar minunea de faţă era scoasă de tot din rânduială şi fără precedent în cursul veacurilor. Nici Moise, nici vreun alt prooroc făcător de minuni, nu a făcut asemenea minune. Prin această minune, puterea şi bunătatea lui Dumnezeu a strălucit într-o măsură, cum nu mai văzuseră până atunci oamenii. Minune prin care se creau nişte ochi unui orb din naştere! Dacă Iisus Hristos, care făcuse această minune, nu ar fi fost evlavios, virtuos, trimis special al lui Dumnezeu, nu ar fi putut face nici minunea aceasta, nici altele mai mici. Deci Hristos era în chip sigur şi de necombătut, trimis de la Dumnezeu şi îmbrăcat cu putere dumnezeiască, cu toate că nu se conforma întocmai predaniilor despre sâmbătă, pe care El Însuşi le înfiinţase. Iată ce mărturii dădeau despre Mântuitorul realitatea şi adevărul, prin gura orbului.

Dar cel care îşi închide ochii de bunăvoie în faţa luminii, chiar dacă ar aprinde un bec de o mie, tot va continua să rămână în întuneric. Tot aşa şi Sinedriul cel nelegiuit. După ce au văzut că niciun mijloc, din câte au folosit ei, n-a putut clinti convingerea orbului şi nu i-a putut orbi mintea, ca s-o facă la fel cu a lor, recurg la un mijloc cu care duşmanii lui Hristos pot întotdeauna afla o biruinţă uşoară; recurg la violenţă, la prigoană. *„Au răspuns şi i-au zis: te-ai născut tot în păcate şi tu ne înveţi pe noi? Şi l-au dat afară"* (v.

34). Cât timp fariseii din Sinedriu nădăjduiseră că orbul se va lepăda de Hristos, ei l-au socotit vrednic de crezare, de aceea l-au şi chemat să-l cerceteze de două ori. Dar fiindcă el a mărturisit până la capăt adevărul şi a înlăturat, cu logica lui înţeleaptă, sofisticările lor, ca şi cum ar fi fost o pânză subţire de păianjen, de aceea sinedriştii, în loc să se mire şi mai mult, îl ocărăsc neomenos, îl ocărăsc ca pe un păcătos mare, ca pe un stigmatizat, fiindcă se născuse orb. Dar ceea ce fac ei este un lucru cu totul fără rost, pentru motivele pe care le-am arătat la început. Era şi cu totul nedrept. Faptul că ochii orbului au fost luminaţi prin minune dovedea că el nu fusese stigmatizat ca păcătos, ci era un om întru care a binevoit Dumnezeu. Dar cei orbiţi de egoismul şi de zădărnicia lor au trecut cu vederea toate acestea şi au socotit un lucru mai prejos de demnitatea lor să fie ei instruiţi de un sărman fost orb. *„Tu nu ne înveţi pe noi"*, zic ei, tu cel incult şi neînvăţat, un cerşetor sărac, îndrăzneşti să ne înveţi pe noi? Pe noi, înţelepţii, învăţătorii legii, conducătorii cei mai înalţi ai lui Israel!

Iată ce zice limba trufaşilor din orice epocă. Întunecaţi la minte din pricina părerii înalte pe care o au despre ei înşişi, despre cultura lor, despre funcţia lor, socotesc sub demnitatea lor să audă adevărul de la nişte oameni mai prejos de ei, din punct de vedere lumesc, chiar dacă acel adevăr este spre mântuirea lor.

Bogatul primeşte cu bucurie banii, nu numai pe cei dăruiţi de oameni mai presus de el, ci şi atunci când îi sunt aduşi de oameni mai prejos şi foarte săraci. Aşadar, de ce n-ar primi şi un om cult învăţat şi cu situaţie superioară, un adevăr spus, fie şi de inferiorii săi? Răspunsul este simplu fiindcă, în realitate, acel om nu este înţelept şi cult, ci trufaş şi mândru de sine, *„amăgindu-se pe sine"*, după cum zice Apostolul Pavel. Dimpotrivă „cel înţelept ascultă de sfat" (*Pilde* 12, 15), şi „cel înţelept cu inima primeşte poruncile" (*Pilde* 10, 8).

În sfârşit, vrednici pogorâtori ai necredincioşilor şi ai prigonitorilor din toată vremea, sinedriştii „l-au scos pe el afară". Nu i-au poruncit să

iasă, ci l-au scos cu forţa, atâta amărăciune le pricinuise logica fostului orb, atât au fost de înjosiţi, încât au fost cuprinşi de mânie nebună. L-au scos afară din încăperile Sinedriului, adică ale lui satana, dar l-au dat afară şi din sinagogă. Şi astfel, fericitul orb, nu numai că n-a fost vătămat că s-a născut orb, nu numai că n-a fost păgubit de prigoana cea aspră a fariseilor, ci, dimpotrivă, a avut fericirea să devină cel dintâi mărturisitor al lui Hristos. S-a pus în fruntea cetei acelor slujitori ai lui Hristos, care au mărturisit pe Domnul cu îndrăzneală şi curaj, în prigoane şi primejdii. Pilda sa au urmat-o apoi un şir nesfârşit de nenumăraţi mărturisitori, înşiruindu-se de-a lungul a douăzeci de veacuri şi ajungând până în zilele noastre.

Deoarece necredinţa cea nebună şi-a continuat lucrarea cu o turbare din ce în ce mai mare, a prigonit pe Hristos şi adevărul Său, până la moartea pe cruce. A scos din sinagogi pe apostolii adevărului. Şi-a cufundat sabia în sângele celor care văzuseră cu ochii lor pe Cuvântul lui Dumnezeu. A înălţat cruci, a ars cuptoare, a înfierbântat unelte de fier, a lăsat fiarele să flămânzească, a întrebuinţat toate acestea şi alte chinuri, împotriva trupurilor a sute de mii de sfinţi, care îmbrăţişaseră adevărul. Dar prin toate aceste mijloace, necredinţa cea rău făcătoare şi târâtoare pe pământ ca şerpii, n-a izbutit şi nici nu va izbuti vreodată să ajungă până la cer, ca să prăbuşească de acolo adevărul. Dimpotrivă, ucenicii cei insuflaţi din cer vor mărturisi adevărul cu voce şi mai tare, cu şi mai multă îndrăzneală, vor da mărturie despre Hristos, până când adevărul Lui se va înstăpâni pe deplin pe pământ.

Efectul moral al minunii

Cea dintâi persoană pe care martirii şi mărturisitorii lui Hristos vor întâlni-o, când se vor urca la ceruri, după mucenicia lor, va fi dătătorul de cununi, Hristos. Dar pe vremea aceea Hristos era pe pământ. De aceea mărturisitorul Său, care fusese orb, pe Domnul Îl întâlneşte mai întâi când a fost izgonit din Sinedriu.

Convorbirea lui Hristos cu orbul

„A auzit Iisus că l-au izgonit pe el afară şi aflându-l pe el, i-a zis: crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?" (v. 35). Care domnitor pământesc a răsplătit vreodată pe slujitorii săi, precum a răsplătit Hristos pe mărturisitorii Săi? El cunoaşte pe toţi robii Săi şi în mod special pe aceia care suferă în viaţa aceasta din pricina credinţei lor. El pregăteşte pentru fiecare dintre aceştia o răsplată nepreţuită. Pe cât oamenii îi prigonesc pe mărturisitorii lui Hristos şi rup relaţiile cu ei, pe atât Domnul strânge legăturile Sale cu ei. Cu adevărat sunt fericiţi cei ce au un astfel de Prieten, de care lumea întreagă nu poate să-i despartă. Vorbind despre orb, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: *„Evreii l-au izgonit din templu, dar l-a aflat pe el Stăpânul templului. A fost scos din Sinedriul cel ciumat şi a aflat izvorul mântuirii. A fost necinstit de cei care nu-L cinsteau pe Hristos, dar s-a făcut cinstit înaintea îngerilor Stăpânului. Acestea sunt cununile de biruinţă ale adevărului"*. Aşa şi noi, dacă lăsăm averile aici, aflăm acolo mângâiere. Dacă dăm aici celor necăjiţi, vom afla odihnă în ceruri. Dacă vom fi ocărâţi pentru Dumnezeu, vom fi cinstiţi şi aici şi acolo.

„Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?", îl întreabă Domnul pe fostul orb. Înainte de a fi acea minune, Iisus le spusese ucenicilor Săi că lucrarea Sa este să lumineze duhovniceşte şi să mântuiască pe oameni, prin urmare şi pe orb. Dar credinţa îndrăzneaţă, pe care orbul o dovedise în faţa duşmanilor Domnului îl făcuse vrednic să primească un nou dar. Din minunea făcută, el înţelesese că Făcătorul de minuni, nu numai că nu era un om păcătos, cum se sileau sinedriştii cei nelegiuiţi să-l facă să creadă, ci că era un prooroc mare. Această cunoaştere i se întregeşte acum, când primeşte informaţia preţioasă că Cel ce l-a vindecat fusese, nu un simplu prooroc, ci Însuşi Mesia, Fiul lui Dumnezeu şi Mântuitorul.

Orbul ia la cunoştinţă că a avut fericirea să intre în legătură specială cu Mesia. De aceea, Domnul îl întreabă: *„Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?"*. Adică eşti dispus să crezi în Fiul lui Dumnezeu, când Acesta îţi va fi descoperit? Domnul cunoştea deplin adâncurile inimii fostului orb, dar prin întrebarea aceasta El deschide uşa luminii lui Hristos, ca ea să intre în sufletul fostului orb. Prin întrebarea aceasta, Domnul mai arată că El socoteşte credinţa orbului ca un lucru foarte important. Căci Domnul, glorificat de nenumărate oştiri de îngeri, preţuieşte chiar şi credinţa celui din urmă dintre credincioşii Săi. Pe când noi, oamenii mititei, când ne bucurăm de preţuirea mulţimii, dispreţuim cinstea pe care ne-ar da-o oamenii sărmani.

Când fostul orb a auzit întrebarea, a răspuns nerăbdător: *„Cine este, Doamne, ca să cred în El?"* (v. 36). Nu Îl văzuse pe Hristos când îl vindecase, nici nu ştia că binefăcătorul său era Fiul lui Dumnezeu. În faţa Sinedriului Îl mărturisise deci ca prooroc, întrebarea orbului este ca şi când el ar zice Domnului: cred că va veni Hristos. O, şi cât aş fi de fericit, dacă aş vedea acea lumină de sus, dacă aş afla cine este şi unde este Fiul lui Dumnezeu! Fiindcă aceste cuvinte ale orbului izvorau, după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur: *„dintr-un suflet plin de dor, şi care căuta cu ardoare"*.

Arhierii şi preoţii poporului iudeu aveau chemarea să recunoască pe Hristos şi să-L arate poporului. Dar ei făceau totul, ca să-L ascundă şi să-L facă să nu apară. De atunci încoace, acest lucru, – a arăta pe Hristos poporului, – trebuie să-l facă păstorii şi învăţătorii lui Hristos. Ei sunt cei ce trebuie să arate poporului pe Mântuitorul şi să cheme turma la mântuire. Vai de ei, dacă Îl ascund din ochii poporului, dacă n-au grijă să cheme poporul la lumina Evangheliei şi la harul mântuitor al Tainelor lui Hristos, ci, prin tăcerea lor, prin indiferenţa lor, prin viaţa lor scandaloasă, lasă poporul în întuneric!

De abia a întrebat orbul cine este Fiul lui Dumnezeu, că îndată Domnul, cel întotdeauna gata să se descopere pe Sine celor ce

doresc să-L cunoască, *„I-a zis lui: L-ai şi văzut pe El, şi cel ce vorbeşte cu tine. Acela este"* (v. 37). Nu ai nevoie să mergi departe, ca să afli pe Fiul lui Dumnezeu. Împărăteasa din Saba a făcut o călătorie lungă, ca să-l cunoască pe Solomon şi să admire înţelepciunea lui. Dar Hristos este cu mult mai apropiat, decât ne închipuim noi. Cunoştinţa şi legătura cu El este neasemănat mai uşoară decât cunoştinţa cu aşa zişii mai mari ai pământului.

Este de-ajuns ca cei ce vor să intre în legătură cu Domnul, să aibă inimi sincere, care să se întoarcă spre Dânsul cu acel dor, cu care florile primăvăratice îşi întorc calicele lor către soare. Domnul Se prezintă pe Sine fostului orb în două feluri;

„L-ai şi văzut". Nu îţi este cu desăvârşire necunoscut. Căci de la El vine darul cel mare, cu care vezi acum nu numai pe oameni, ci şi pe însuşi dătătorul darului. Cu Acesta şi stai de vorbă acum. Căci *„cel ce vorbeşte cu tine, acela este Fiul lui Dumnezeu"*. Adică Eu, cel ce vorbesc cu tine, sunt Hristos. Fericitule orb! Te-ai învrednicit de marele dar, să primeşti de la Hristos lumina ochilor. Primeşte acum un dar încă şi mai mare, să vezi faţa Lui cea sfântă, care este neasemănat mai luminoasă şi mai dătătoare de viaţă, decât lumina soarelui. Ai aflat şi prilejul, încă mai de seamă, să stai de vorbă cu El! Stă de vorbă acum cu un cerşetor sărac... Cine-i? Fiul lui Dumnezeu... Noi considerăm mare cinste dacă reuşim să stăm de vorbă cu oamenii sus-puşi. Dar gândeşte-te, iubite cititorule, la ce onoare nespusă te ridici tu când, prin rugăciune, stai de vorbă cu Împăratul împăraţilor şi Stăpânul lumii întregi. Stai de vorbă cu El în fiecare clipă, de câte ori îţi înalţi mintea în rugăciune, de câte ori deschizi Evanghelia şi citeşti cuvintele Lui, de câte ori asculţi din amvon predicarea cuvântului Său, de câte ori sunteţi adunaţi doi sau trei în numele Său. În toate aceste împrejurări, Domnul informează sufletele celor ce stau de vorbă cu El despre prezenţa Sa şi despre primirea grabnică a rugăciunilor lor.

Şi iată, plin de bucurie şi de uimire, din pricina darului nou şi neaşteptat, fostul orb a zis: *„«Cred Doamne», şi I s-a închinat Lui"*

(v. 38). Aici ni se arată treapta cea mai înaltă a luminării treptate, pe care Domnul i-a dat-o fostului orb. Orbul răspunde: *„Cred că Tu eşti Fiul lui Dumnezeu"*. Şi crezând cu statornicie, mărturiseşte cu bucurie credinţa sa. Iar ca să arate că crede în Hristos ca Dumnezeu, a îngenunchiat şi I s-a închinat cu adorare. Căci adevărata credinţă nu poate să nu-şi arate adorarea cu smerenie. Cei credincioşi caută orice prilej să aducă Domnului închinarea lor. Unde lipseşte adorarea, acolo nu este credinţă adevărată şi vie. Dacă în zilele noastre mulţi creştini nu simt nevoia să meargă la Sfânta Liturghie, ca să adore pe Hristos; dacă alţii aduc tot felul de pretexte şi îndreptăţiri pentru neglijarea acestei mari îndatoriri, acest lucru provine din faptul că ei nu cred real în Hristos. Fiindcă o credinţă teoretică şi neroditoare de fapt este tot una cu necredinţa precum un cadavru neînsufleţit nu este un om întreg.

Dialogul dintre Hristos şi Farisei

Înaintea acestui om, care fusese luminat lăuntric şi căzuse în genunchi închinându-I-se, Domnul arată care trebuie să fie rezultatul general al activităţii Sale. Şi întâmplarea cu orbul era cea mai bună pildă a acestui rezultat. Iar vestirea aceasta au auzit-o şi fariseii, care se găseau de faţă. *„Spre judecată am venit în lumea aceasta, ca cei ce nu văd să vadă, iar cei care văd să fie orbi"* (v. 39). Domnul a venit în lume, nu ca s-o judece şi s-o osândească, ci ca s-o lumineze cu adevărul Evangheliei Sale şi s-o mântuiască. Dar adevărul Evangheliei este un fel de piatră de încercare, cu care oamenii sunt judecaţi, sunt despărţiţi şi li se manifestă dispoziţia, caracterul şi dorinţele lor. Dacă, adică, ei îmbrăţişează adevărul şi doresc mântuirea, sau dacă, dimpotrivă, rămân în minciună şi-şi distrug mântuirea cu propria lor voie. În chip foarte firesc, rezultatul acestei judecăţi, al acestei încercări, este că acei ce evită lumina Evangheliei de bunăvoie şi rămân în întunericul

rătăcirii şi al păcatului, aceia devin orbi sufleteşte, deşi văd cu ochii trupului. Ei păţesc asemenea cu cei ce evită lumina soarelui şi trăiesc în peşteri întunecate, fără soare, iar de aceea îşi pierd, cu timpul, lumina ochilor şi sănătatea. Neasemănat mai tristă este însă starea acelora care, nu numai că şi-au închis ochii în faţa luminii evanghelice, dar chiar au prigonit pe Hristos şi pe robii Săi. Pentru aceştia, cuvântul Domnului „spre judecată" înseamnă spre mai mare pedeapsă, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Cei ce L-au osândit pe Domnul sunt ei înşişi osândiţi.

Conform cu poziţia pe care o ia fiecare om faţă de Hristos, conform cu purtarea lui faţă de mântuire, va fi hotărâtă starea lui în viaţa viitoare. Hotărârea Judecătorului la judecata viitoare va menţine alegerea şi hotărârea pentru viaţa pe care noi înşine am ales-o aici pe pământ. Dacă am hotărât să fim creştini şi să trăim cu adevărat ca nişte creştini, această viaţă se va menţine, chemându-ne pe noi Hristos la viaţa cea fericită lângă El. Dacă am respins adevărul şi am trăit departe de Hristos, atunci ne va aşeza pentru veşnicie departe de El.

Da, iubite cititor, când auzi că Hristos va veni să judece şi să osândească lumea, poate îţi vei închipui că Domnul cel preabun, osândind, Îşi pierde bunătatea. Nicidecum. La judecată, Domnul va menţine alegerea şi starea pe care omul însuşi şi le-a lucrat prin propria lui viaţă, primind sau respingând credinţa şi mântuirea.

Când Domnul zice că a venit în lume ca *„cei ce văd să fie orbi"*, fariseii, care erau de faţă, au înţeles că vorbea despre ei, căci ei se considerau văzători, luminaţi, înţelepţi. De aceea, Evanghelistul notează: *„Au auzit acestea unul dintre fariseii care erau cu el şi i-a zis: oare şi noi suntem orbi?"* (v. 40). Ei ziceau: *„adică ştim că poporul de rând este orb"*, dar întreabă cu ironie: ne pui şi pe noi în rândul orbilor? Pe noi care suntem povăţuitorii orbilor, lumina lor în întuneric, rabini înţelepţi, învăţători ai Legii, noi suntem orbi? Oamenii egoişti şi trufaşi, ca şi fariseii, nu primesc adevărul, care le arată starea lor de fapt. Precum nici omul beat nu crede pe cel ce îi spune că e beat şi nici

morfinomanul nu înţelege starea lui. Oamenii aceştia, deşi veghează adesea şi au pricepere ca să înţeleagă mustrarea pe care le-o face propriul lor cuget, nu au şi harul să primească mustrarea. Căci, în adevăr, este nevoie de harul lui Dumnezeu şi de smerenie, pentru ca omul să poată primi mustrări şi observaţii spre mântuirea sa.

La întrebarea ironică a fariseilor, Domnul a dat imediat un răspuns uimitor care însă nu i-a convins pe oamenii aceia, care aveau scopul să nu se lase convinşi. Însă i-a amuţit: *„dacă aţi fi orbi, n-aţi avea păcate. Dar acum ziceţi: «noi vedem». De aceea păcatul rămâne asupra voastră"* (v. 41). Se făleau fariseii că ei nu sunt orbi, ca oamenii din popor, ci, dimpotrivă, sunt luminaţi şi sunt în stare să povăţuiască pe alţii. Dar tocmai această laudă era spre ruşinea lor. Căci dacă ar fi fost orbi, adică ar fi trăit în întunericul neştiinţei, păcatele lor n-ar fi fost atât de mari.

Dacă ei ar fi fost ca închinătorii de idoli şi ca mulţi dintre oamenii sărmani din poporul care le era supus, vina lor n-ar fi fost atât de mare. Ba n-ar fi avut nici-o vină căci, fiind conştienţi de neştiinţa lor, ar fi căutat un povăţuitor, ar fi aflat şi ar fi urmat pe Iisus, singurul povăţuitor şi vindecător al celor orbi. Şi aşa, ei ar fi trecut din starea de neştiinţă şi de păcat, la starea de har şi de dreptate.

„Acum însă ziceţi că vedeţi", acum vă credeţi tari, credeţi că sunteţi luminaţi, că aveţi în mână cheia cunoaşterii, că voi cunoaşteţi Legea şi Proorocii. Şi totuşi aţi lepădat pe Hristos, la care se referea Legea şi Proorocii, ca să luaţi în stăpânire moştenirea Lui. „Acesta este moştenitorul, veniţi să-L omorâm şi să stăpânim noi moştenirea lui" (*Mt* 21, 38). De aceea păcatul vostru este de nelecuit şi starea voastră este deznădăjduită.

Este în adevăr de un milion de ori mai uşor să se pocăiască şi să se mântuiască un mare păcătos, care se ştie că este păcătos, decât unul care îşi închipuie că este neprihănit şi sfânt. Nicio boală nu este atât de persistentă, ca nebunia celor egoişti şi trufaşi, care au o viaţă de vameşi şi minte de farisei, dar îşi închipuie că sunt mai buni

decât oricine şi că nu au nicio nevoie de povaţă şi de intervenţie. Din nefericire, erau mulţi astfel de bolnavi în vremea Mântuitorului, printre căpeteniile iudeilor, dar au fost şi în toate epocile mulţi.

Răspunsul Domnului către farisei, că ei sunt orbi de nelecuit, i-a redus la tăcere pe aceştia şi încheie lungul capitol, în care este povestită vindecarea orbului din naştere. Încheind şi noi tâlcuirea, atragem luarea aminte a cititorului spre persoanele minunii, care reprezintă caractere ce se găsesc în orice epocă. Orbul este reprezentantul acelor oameni, care s-au născut în întunericul neştiinţei, dar care doresc lumina adevărului, o primesc în chip minunat la vremea potrivită, cred în Hristos cu devotament şi se manifestă în toată viaţa lor, ca nişte mărturisitori ai Săi.

Părinţii orbului reprezintă acele caractere fricoase, care la prima piedică ivită în viaţa lor, nu numai că nu vor să facă vreo jertfă pentru Hristos, ci se dezinteresează şi se leapădă de Hristos şi de credinţă, punându-şi interesul numai pentru salvarea neamului lor păcătos, care însă are trecere. Ei rămân lipsiţi de bunurile materiale ale vieţii acesteia, oricât de puţine şi de sărace ar fi ele. Iar conducătorii iudeilor sunt reprezentanţii egoiştilor şi ai trufaşilor, ai materialiştilor invidioşi şi ai prigonitorilor rău intenţionaţi ai adevărului, care îşi închid cu dinadinsul ochii lor în faţa luminii adevărului. Ei întrebuinţează poziţia lor socială şi cunoştinţele ca să facă răul. Ei sunt un bici pentru cei evlavioşi şi drepţi. Sunt povăţuitori orbi pentru ucenicii lor şi îi mână şi pe aceştia, şi pe ei înşişi, în prăpastia pierzării.

VINDECAREA SURDO-MUTULUI

(*Mc* 7, 31-37)

Felurite boli, care îngreunează şi chinuiesc organismul omului, până ce, în sfârşit, rup legătura trupului cu sufletul şi produc moarte, sunt o manifestare a păcatului. Domnul, care a venit în lume ca să mântuiască pe om, a dat o dovadă puternică a bunătăţii Sale prin minunile cu care a vindecat boli grele, dureroase şi învechite. Domnul n-a voit să înlăture, prin minunile Sale, durerea fizică, de care ţin şi bolile, ci a vrut să atragă pe om către Dumnezeu, ca să-i poată da vindecare şi restaurare deplină. Iată o altă boală incurabilă, surzenia unită cu muţenia a acelui biet om, despre care vorbeşte Sfântul Evanghelist Marcu. Acest om îşi pierduse posibilitatea de a utiliza două simţuri foarte importante: simţul auzului şi al vorbirii. El devenise un fel de animal gânditor. Dar Domnul l-a vindecat prin minune, ca să dovedească încă o dată că El este Mântuitorul, către care trebuia să se întoarcă omul.

Locul și persoana minunii

Locul în care Domnul a săvârşit această minune era hotarul dintre Galileea şi Fenicia, unde vindecase şi pe fiica îndrăcită a cananeencei. De aceea Sfântul Evanghelist îşi începe povestirea aşa: *„Şi ieşind iarăşi dincolo de hotarele Tirului şi ale Sidonului, mergea către marea Galileii, prin mijlocul Decapolei"* (v. 31). În locul acela: *„I-au adus Lui un surdo-mut şi L-au rugat să-Şi pună mâna peste el"* (v. 32). Surzenia acelui nenorocit era totală. Dar, din expresia Evanghelistului, nu reiese clar dacă era şi desăvârşit mut, sau dacă era foarte împiedicat la vorbă. Termenul este *anoghilolos.* Se părea că omul putea scoate câteva sunete nedesluşite. Fapt este că boala sa îl făcea incapabil să stea de vorbă, îl lipsea de plăcerea şi de folosul pe care ni-l aduc nouă auzul şi cuvântul desluşit. De aceea am mai spus că omul era ca un animal gânditor, dar mult mai nefericit decât un animal. Un animal nu gândeşte şi de aceea nu simte durere pentru lipsa vorbirii. Dar o fiinţă raţională, care nu are organele spre a-şi împărtăşi ideile prin cuvânt şi a primi gândurile altora prin auz, fără îndoială că se chinuieşte şi suferă.

De aceea, să mulţumim întotdeauna lui Dumnezeu că ne-a dat şi ne-a păstrat sănătoase auzul şi organele vorbirii şi mai ales fiindcă aceste simţuri ne sunt de folos, nu numai pentru viaţa aceasta, ci şi pentru cea viitoare, întrucât „Credinţa este din auzire, iar auzirea prin cuvântul lui Dumnezeu", după cum zice dumnezeiescul Pavel (*Rm* 10, 17).

Cei ce au primit darul nepreţuit de a cunoaşte pe Hristos prin cuvintele predicării, ştiu bine ce lucru mare este auzul. Şi cei ce împărtăşesc Evanghelia mântuirii altor suflete şi prea măresc pe Dumnezeu prin cuvânt, pot să înţeleagă importanţa organelor de vorbire. Evident, de multe ori omul îşi întrebuinţează auzul, nu

pentru cuvintele credinţei, ci ca să-şi vâre în suflet impresii păcătoase şi pierzătoare. Îşi întrebuinţează de multe ori organele vorbirii în aşa fel, încât limba i se face „un rău fără astâmpăr, plină de venin aducătoare de moarte", după cum zice Duhul Sfânt prin Apostolul Iacob (3, 8). În aceste cazuri însă, vina nu este nici a organelor trupului, nici a lui Dumnezeu care ni le-a dat pe acestea, ci vina este a răutăţii şi a păcatului, pe care omul le-a adunat în sufletul său. Omul s-a făcut rob păcatului şi îşi întrebuinţează mădularele trupului ca organe pentru păcat. Şi câte odată perversiunea şi răutatea, nemilostivirea şi barbaria omului sunt atât de mari, încât îşi întrebuinţează limba chiar pentru a batjocori şi a lua în râs pe bieţii surdo-muţi neputincioşi!

Modul vindecării

A fost de-ajuns o simplă rugăminte, pe care au adresat-o Domnului cei ce însoţeau pe surdo-mut, pentru ca Domnul să facă minunea vindecării. Dar modul în care Domnul a săvârşit-o este cu totul neobişnuit. Mai întâi, vindecarea s-a făcut în particular. Domnul îşi săvârşea de obicei minunile în public, în faţa mulţimilor, ca să nu dea nici cel mai mic motiv de bănuială duşmanilor Săi. Dar în împrejurarea de faţă, deoarece nu era nicio nevoie să facă minunea în public, iar Domnul evita întotdeauna slava de la oameni, *„l-a luat din mulţime la o parte"*. A îndepărtat pe surdo-mut de mulţime şi l-a luat deosebi. În al doilea rând, Domnul întrebuinţează nişte gesturi neobişnuite şi simbolice: *„Şi a pus degetele în urechea lui şi scuipând, s-a atins de limba lui"* (v. 33). Adică, după ce şi-a pus degetele în urechile surdo-mutului, a scuipat şi cu degetul înmuiat în scuipat a atins limba aceluia.

Un om întreg la minte desigur nu va susţine că aceste gesturi în sine au adus vindecarea. Căci dacă vindecarea ar fi fost aşa de

simplă şi uşoară, dacă de îndată ce s-ar fi pus un deget în partea exterioară a urechii, ar fi urmat vindecarea deplină şi organele din interiorul urechii şi-ar fi reluat activitatea, desigur că atunci omul ar fi fost de mult vindecat. Însuşi surdo-mutul sau rudele sale nu numai odată îşi vor fi băgat degetele în urechile lui. Tot aşa, dacă degetul ud al unui om, atingând limba, ar fi putut vindeca organele atât de gingaşe ale vorbirii, care se află în fundul laringelui, n-ar mai fi existat niciodată muţi. Se poate ca degetul şi scuipatul Domnului să fi conlucrat la minune, dar au conlucrat numai întrucât erau ale Domnului. În asta constă marea deosebire. Domnul ar fi putut să vindece pe surdo-mutul numai cu cuvântul, dar a întrebuinţat la anumiţi bolnavi gesturi vizibile atât pentru ca să atragă luarea aminte spre ceea ce avea să facă şi să deştepte astfel credinţa lor, cât şi pentru că fiecare mădular al trupului Domnului, până şi saliva, avea putere tămăduitoare.

Este foarte important că nici vrăjmaşii Domnului n-au îndrăznit să susţină că aceste mijloace erau meşteşug omenesc. Căci medicii otorinolaringologi de astăzi ştiu că şi cele mai uşoare boli ale organelor auzului şi vorbirii cer un timp îndelungat şi un tratament ştiinţific pentru vindecare, cu atât mai mult când organele sunt distruse total. Acestea nici ştiinţa înapoiată a epocii aceleia, nici cea progresată de astăzi nu le pot vindeca. Aşadar Domnul rămâne singurul şi neasemănatul medic. El nu era medic prin meşteşug omenesc, ci prin putere supra-naturală şi dumnezeiască. El era făuritorul cel întrupat al organismului omenesc, pe care păcatul îl stricase şi pe care El a venit să-l restaureze.

Evanghelistul mai adaugă că Domnul *„privind la cer, a suspinat"* (v. 34). De ce a suspinat? Privirea către cer era o rugăciune fără glas, tainică. Prin această privire, Domnul a dat slavă Părintelui ceresc pentru că L-a făcut mijlocitor între Tatăl şi oameni. Domnul invocă mărturia Tatălui, că minunile Sale erau lucruri ale puterii

cereşti, pe care le făcea ca Fiu al lui Dumnezeu. Mai era necesară această privire a Domnului către cer, şi pentru ca surdo-mutul să vadă că numai din cer trebuie să aştepte vindecarea, pe care nu i-o poate da decât Cel trimis din cer: „Domnul a zis către Moise: cine a dat omului gură şi cine face pe om mut sau surd, cu vedere sau orb? Oare nu Eu, Domnul Dumnezeu?" (*Ieş* 4, 11). Iar ultimul motiv pentru care Domnul şi-a ridicat ochii la cer a fost ca medicii din orice vreme să afle că în lucrarea de vindecare trebuie să privească mai cu seamă spre Dumnezeu, să ceară de la El înţelepciune şi putere pentru ştiinţa lor, şi de la El să aştepte rezultatul şi vindecarea.

Iar suspinul acela era un semn al milei şi al compătimirii pe care o simţea Domnul pentru toate nenorocirile provocate de păcat în viaţa omenească. Nimeni altul nu cunoştea mai bine grozăvia catastrofei pe care o adusese păcatul în lume. Niciodată o altă persoană n-a simţit atâta dragoste şi milostivire pentru omenirea suferindă de pe urma păcatului, cât a simţit Domnul.

La sfârşit, cu autoritatea şi cu puterea aceea cu care porunceşte numai Creatorul: *„îi zice «Effata», adică, deschide-te"*. Domnul a dat o poruncă atotputernică celor două organe. Să se deschidă urechile şi auzul să le vină în mod desăvârşit, să se deschidă buzele şi organul de vorbire să-şi reia întreaga lui activitate. Adică omul să audă şi să vorbească bine. Îi întrebăm pe necredincioşii: care alt medic, nu numai de pe vremea Mântuitorului, când medicina era încă în faşă, ci şi dintre medicii vestiţi de astăzi, ar îndrăzni să adreseze asemenea poruncă unui surdo-mut şi prin ea să-i aducă vindecarea imediată şi deplină? Sau nu cumva porunca Domnului a rămas o vorbă goală, care aduce zâmbetul de compătimire al ascultătorilor, cum s-ar întâmpla astăzi, cu porunca? Fie şi a celui mai vestitmedic? Iată că Sfânta Evanghelie înlătură orice bănuială de acest fel.

Vindecarea imediată

Evanghelistul notează că *„îndată i s-au deschis lui urechile şi s-a dezlegat legătura limbii lui şi vorbea bine"* (v. 35). Prin aceasta se vădeşte în chip desăvârşit că n-a fost întrebuinţat, în cazul acesta, un mijloc natural, un mijloc al meşteşugului omenesc, ci numai puterea supranaturală, minunată şi dumnezeiască a refăcut desăvârşit organele auzului şi ale vorbirii. Aşa că cel ce până în clipa aceea fusese surd şi mut, auzea şi vorbea bine. El a beneficiat de două daruri preafericite; de la starea de animal, care gândeşte şi suferă, a fost transformat într-un om cuvântător, care îşi exprimă gândurile prin cuvinte şi aude cuvintele altora. Iată unul din daruri. În acelaşi timp însă s-a bucurat şi de darul că cel dintâi pe care l-a auzit vorbind a fost Hristos. Organele auzului şi ale vorbirii i s-au reînnoit şi s-au sfinţit prin cuvântul şi sunetul vocii lui Hristos.

Este o mare fericire că, de atunci încoace, se repetă mereu acea poruncă atotputernică, cea care a deschis acum auzul şi limba celui surd şi mut. Porunca se repetă către cei surdo-muţi la suflet, către oamenii păcătoşi, cărora păcatul le-a adus surzenia, ca să nu audă adevărul, şi muţenia, ca să nu vorbească cele adevărate şi drepte. Către unii ca aceştia Domnul îşi adresează porunca în mii de feluri şi prin mii de întâmplări ale vieţii, încercând să facă aşa, ca ea să pătrundă în sufletele lor. Dacă nu urmează şi efectul, minunat şi imediat, aceasta se datorează, nu neputinţei poruncii, ci indiferenţei păcătosului, a cărui voinţă Dumnezeu nu o forţează. Dar când păcătosul vrea cu tot dinadinsul să se vindece sufletul său, atunci pentru el, pe moment, piedicile lăuntrice pier, acele piedici care-i astupă auzul sufletului. Atunci însă harul Duhului îndepărtează grozava infirmitate, precum cuvântul Domnului făcuse să dispară infirmitatea surdo-mutului. În oraşul Filipi din Macedonia, auziseră şi alte femei cuvântarea Apostolului Pavel, dar

n-au vrut să-şi vindece surzenia lor sufletească. A auzit cuvântarea apostolului şi neguţătoarea de porfiră, Lidia, dar ea a vrut să fie vindecată de surzenia păcatului, şi de aceea: „Domnul i-a deschis inima, ca să ia aminte la cele spuse de Pavel" (*Fapte* 16, 14). Acolo unde se întâmplă deschiderea aceasta a inimii, îndată urmează auzirea cu râvnă a cuvântului dumnezeiesc şi un interes deosebit pentru adevăr, precum şi o ofrandă de rugăciuni de mulţumire şi de slavoslovii.

Am spus mai sus că Domnul a luat de o parte pe surdo-mut, ca să evite slava şi rumoarea publicului. Acest lucru se dovedeşte şi mai bine din opreliştea pe care le-o dă oamenilor acum: *„Şi le-a poruncit lor, să nu spună nimănui"*. Noi, oamenii, chiar dacă nu difuzăm fapta bună pe care o facem, dorim totuşi ca alţii să o difuzeze. Dar Domnul cel întotdeauna smerit, deşi I se cuvine toată lauda, fiindcă este pricina a tot binele, deşi nu era expus să cadă în păcatul slavei deşarte sau în plăcerea de a se evidenţia, cum suntem noi, totuşi El evita cu grijă orice difuzare. Şi astfel ne-a dat nouă pildă să evităm orice reclamă cu privire la faptele noastre bune, pildă de smerenie, căci fără smerenie nu există viaţă virtuoasă şi creştinească. Cei ce au simţit bucuria lăuntrică, singuratică, nevinovată şi sfântă, pe care o produce facerea de bine ascunsă şi nevăzută, nici nu doresc difuzarea şi reclama, care sunt ca pleava şi sunt expuse la mustrări şi la judecată.

Dar, cu toată opreliştea Domnului, *„cu cât El le poruncea lor, cu atât mai mult Îl vesteau şi erau uimiţi peste măsură, zicând: toate le-a făcut bine şi pe surzi i-a făcut să audă şi pe muţi să vorbească"* (v. 36-37). Ca şi leprosul, ca şi orbii cei vindecaţi, care au difuzat minunea cu toată opreliştea lui Hristos, tot aşa au făcut şi cei care au văzut vindecarea surdo-mutului. Căci faptele bune ale celor smeriţi nu pot rămâne multă vreme ascunse, nici cu cele mai transparente învelişuri. Au o lumină atât de pătrunzătoare, încât nu poate fi

umbrită. Nu numai că oamenii au vestit minunea, ci erau şi uimiţi şi printre ei umbla vorba că *„Iisus toate le-a făcut bine"*. De fapt a făcut Domnul bune toate, atât vindecarea acestuia, cât şi toate celelalte, pentru care duşmanii Lui Îl acuzau. Le-a făcut Domnul pe toate bine, cu smerenie şi cu evlavie şi conform Legii. Prin urmare, rămân de ruşine cei ce, şi atunci, şi astăzi, critică faptele Domnului. El toate le-a făcut bune şi cu scop bun. Dar vrăjmaşii Săi lucrează cu răutate şi nebunie, având un scop rău.

Este o epocă fericită, pentru un popor, când oamenii descoperă şi propovăduiesc că „Domnul le face toate bune". Este o mare fericire, când fiecare dintre noi, în fiecare zi se găseşte în acea stare limpede încât mărturiseşte cu convingere că „Domnul le face toate bune". Dar dacă acest lucru nu este uşor de făcut, să întrebuinţăm pentru o mărturisire ca aceasta momentele în care Dumnezeu ne deschide mintea ca să vedem că noi, orice facem, facem nedesăvârşit, cu scop egoist şi rău, iar El le face toate bune.

Capitolul IV

VINDECĂRI DE ÎNDRĂCIŢI

Acest capitol al minunilor Domnului poate fi intitulat *„Vindecări de îndrăciţi"*, sau de oameni munciţi de duhuri rele. Toată activitatea Domnului pe pământ se rezumă la cuvintele, pe care Duhul Sfânt le spune prin Ioan: „Pentru aceasta S-a arătat Fiul lui Dumnezeu, ca să strice lucrurile diavolului" (1 *In* 3, 8). Iar lucrul cel mai îngrozitor şi mai trist al diavolului este păcatul şi urmările lui. Când diavolul se face stăpân pe sufletul omului prin mijlocirea păcatului, atunci diavolul şi-a ajuns scopul.

Se ştie că duhurile rele, puse în stare de ură şi de răutatea lor cea mare, nu ezită nici nu evită influenţa lor cea răufăcătoare asupra trupurilor omeneşti, ci stăpânesc trupurile, producând o stare specială de boală, care aduce mare supărare pentru cel suferind şi pentru cei din jurul suferindului. Simptomele unei astfel

de lucrări răufăcătoare asupra trupului erau atât de evidente şi cunoscute printre iudeii de pe vremea Domnului, încât vindecarea nefericiţilor îndrăciţi şi liniştirea lor mentală este o dovadă sigură a facerii de minuni a Domnului şi a puterii Sale dumnezeieşti. El putea să liniştească neorânduiala trupească şi sufletească, pe care le-o cauzau dracii celui pe care îl stăpâneau. Capitolul acesta este plin de învăţături, nu numai pentru motivul pentru care îndeobşte sunt pline de învăţături faptele Domnului, ci şi fiindcă din lucrarea dracilor asupra sufletului omenesc avem prilejul să cunoaştem mai bine influenţa lor rea, pe care mulţi n-o cunosc.

VINDECAREA ÎNDRĂCITULUI DIN CAPERNAUM

(*Mc* 1, 21-28; *Lc* 4, 31-37)

Propovăduirea Domnului în Capernaum

Sfântul Evanghelist Marcu vorbeşte în introducere despre predicarea Domnului în Capernaum şi despre impresia produsă de predică: *„Şi a mers la Capernaum. Şi îndată intrând, sâmbăta, în sinagogă, îi învăţa. Şi erau uimiţi de învăţătura Lui, căci îi învăţa ca unul care are putere, nu ca cărturarii lor"* (v. 21-22). Prin cuvântul *îndată* se arată că Domnul a spus şi atunci după cum spusese şi altădată: „Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis să împlinesc lucrul Lui" (*In* 4, 34). Domnul îşi începe numaidecât lucrarea Sa. Căci cei ce-şi dau seama cât de mare este lucrul pe care îl au de dus la capăt şi cât de scurt este timpul acestei vieţi, nu lasă să se piardă nicio ocazie. Învăţătura Domnului era cu totul superioară şi neasemănată. Cărturarii şi fariseii, învăţători de lege ai poporului evreu, vorbeau după tipic şi în datoria slujbei lor, cu

acel interes care caută ostentaţia înţelepciunii. Ei despărţeau litera de duh. Nu aveau nicio legătură lăuntrică cu adevărurile pe care le predau poporului, nu le scoteau din comoara inimii lor, nu simţeau pentru aceste adevăruri niciun ataşament, nu erau convinşi de ele, nu le cunoşteau din experienţa vieţii. De aceea nu aveau asupra poporului nicio autoritate, nici putere de adevăraţi învăţători. Chiar dacă prin meşteşugul vorbirii izbuteau să-şi atragă respectul poporului, până la urmă se trădau totuşi singuri. La fel se întâmplă cu orice vestitor al adevărului dumnezeiesc care nu reuşeşte să facă o avuţie a sa personală din adevărurile propovăduite de el.

Domnul însă era cu totul dimpotrivă. El învăţa ca Unul care avea putere dumnezeiască, nu numai fiindcă avea conştiinţa că este singurul dătător de lege, nu numai fiindcă învăţăturile ieşeau din comoara inimii Sale şi din experienţa personală a vieţii Sale, ci şi fiindcă El era izvorul adevărului, adevărul personificat, care se împărtăşea oamenilor cu toată autoritatea şi puterea dumnezeiască. De aceea era uimit poporul când asculta învăţătura Domnului. Uimirea aceasta era comună tuturor, chiar şi acelora care nu aveau de gând să se folosească din cuvintele Domnului. Căci înşişi necredincioşii admiră adesea puterea şi căldura cu care vorbeşte câte un vestitor al Evangheliei şi înţelege că vorbeşte din convingere. Iar cei care îmbrăţişează adevărul, merg din uimire în uimire. Cu cât ascultă mai mult, cu atât descoperă lucruri mai vrednice de auzit şi de admirat.

Minunea

Iată că Domnul pecetluieşte învăţătura Sa cea minunată din ziua aceea printr-o minune, care este ca o tâlcuire a scopului final al acestei învăţături. Căci scopul învăţăturii Domnului este nimicirea puterii lui satana asupra omului. „*Şi era în sinagoga lor*

un om care avea duh necurat" (v. 23). Acest om era stăpânit de un duh rău. Sfântul Evanghelist Luca zice că era *„Duhul diavolului necurat"*. Acest duh avea stăpânire peste trupul şi peste raţiunea acelui om. Iar diavolul acela este numit *necurat,* deoarece dracii, întrucât se lepădaseră de Dumnezeu, pierduseră cu totul curăţenia firii îngereşti şi se făcuseră izvor a toată necurăţia, întinăciunea şi răutatea, târându-se numai în noroiul răutăţii. Ei murdăresc, întinează şi fac necurate sufletele oamenilor, care primesc de la ei idei întinate şi dorinţe necurate, cu care dracii îi momesc.

Dar cum se face că acest îndrăcit se găsea în sinagogă? Poate fiindcă şi oamenii aceştia nefericiţi, în ceasurile lor rare de cuminţenie şi de calm, simt nevoia să se roage sau poate fiindcă dracul voia să pună piedică rugăciunii celorlalţi oameni din Biserică. De îndată ce îndrăcitul a zărit pe Domnul, *„a strigat zicând: lasă, ce este între noi şi tine, Iisuse Nazarinene? Ai venit ca să ne pierzi? Ştim cine eşti. Sfântul lui Dumnezeu"* (v. 24). Omul acela a strigat cu putere, ca unul aflat într-o groază mare şi într-o agonie, dorind să nu fie izgonit din locuinţa sa. Prezenţa Domnului cauzează groază dracilor deoarece şi ei „cred şi se cutremură", zice Sfântul Iacob (2, 19). Se cutremură şi se îngrozesc, dar nu nădăjduiesc mântuirea, nu se pocăiesc, rămân statornici în rău, ca şi acei oameni care merg la pierzanie în chip hotărât.

Dar ce zicea dracul? *Lasă,* adică lasă-mă pe mine. El înţelegea că de acum nu va mai putea să stea locului, fiindcă Domnul avea puterea să pună capăt tiraniei în care diavolul ţinea zidirea lui Dumnezeu. Şi întrebă dracul cu frică: *„Ai venit să ne tulburi în folosirea unei averi câştigate de noi? Ai venit să ne trimiţi la pierzare şi în prăpastia osândei?"* În aceasta constă mărimea nefericirii dracilor, că ei rămân în răzvrătire, deşi ştiu bine că răzvrătirea îi va duce la pierzare. *„Ce este comun între noi şi Tine?"*, adaugă dracul. Ce legătură este între noi şi tine? Firește, nu este nicio legătură

între Sfântul lui Dumnezeu şi duhul cel necurat, nicio apropiere, niciun armistiţiu nu este, „nicio învoire între Hristos şi Veliar" (II *Cor* 6, 15). Din aceste cuvinte ale duhului celui rău, care arată că Îl urăşte pe Hristos, fiindcă este Sfântul lui Dumnezeu, şi se tem de El, se poate tâlcui şi starea omului păcătos. Păcătosul zice către Dumnezeu; „înlătură de la mine, nu vreau să cunosc căile Tale" (*Iov* 21, 14). Iar celor evlavioşi pe care îi urăşte şi îi îndepărtează, deşi aceştia nu-i dau niciun prilej, păcătosul le-ar scoate şi ochii. Este antiteza desăvârşită şi firească între cele două duhuri, între cele două minţi, antiteza dintre rău şi bine.

Bănuiala pe care duhul necurat şi-o exprimă prin gura îndrăcitului, că adică Iisus Nazarineanul a venit ca să osândească la pierzare duhurile rele, este o dovadă irefutabilă că duhul rău vorbeşte. Căci era cu neputinţă ca un om lovit de demenţă obişnuită să discearnă lucrarea lui Mesia, să discearnă că El este Judecătorul care va zdrobi capul şarpelui celui vechi. Dar Mântuitorul venise pe pământ tocmai ca să răstoarne stăpânirea dracilor, împărtăşind harul său credincioşilor şi întărindu-i, ca să se poată împotrivi meşteşugirilor drăceşti şi să scape de cursele dracilor. Domnul n-a supus pe draci la altă pedeapsă în viaţa aceasta. I-a lăsat să lucreze lucrarea lor cea vicleană şi rea, prin ispite şi prin îndemnuri spre păcat. Dar în acelaşi timp, i-a făcut de ruşine în faţa credincioşilor, până când vor fi ruşinaţi şi osândiţi definitiv şi veşnic, în ziua judecăţii de obşte.

Duhul rău mărturiseşte că Hristos este Sfântul lui Dumnezeu, din două motive; mai întâi fiindcă duhurile rele sunt stăpânite în egală măsură de răutate şi de frică. Deci când sunt tulburate, ele mărturisesc adevărul fără voia lor, precum fac şi oamenii răi, când sunt stăpâniţi de teamă sau de confuzie. În al doilea rând, fiindcă vicleanul nu stă la îndoială să întrebuinţeze şi adevărul, când este vorba să-şi ajungă scopul, când este vorba să-şi atragă încrederea

oamenilor pe care vrea să-i rătăcească în pierzare. Dovadă ne stă mărturia pe care a dat-o despre Apostolul Pavel acea îndrăcită din Filipi, pe care apoi Pavel a slobozit-o de demon, fiindcă nu voia mărturie de la cel viclean (vezi *FAp* 16, 16-18). De aceea creştinii nu trebuie să acorde încredere diferitelor meşteşugiri ale spiritismului, pe care cel rău le întrebuinţează ca să-i rătăcească, chiar dacă uneori prin spiritism ni se spun unele adevăruri. Să nu se încreadă creştinul nici în ghicitori, nici în vise, prin care foarte adesea îi rătăceşte vicleanul.

Dar în zadar striga duhul necurat *lasă*. Puterea lui trebuia să fie izgonită şi acel nefericit om care-i fusese supus, trebuia slobozit. De aceea: *„L-a certat Iisus zicând: taci şi ieşi din el"* (v. 25). L-a certat cu putere şi cu pornirea pe care numai atotputernicul o are asupra acestor duhuri. L-a certat pentru îndrăzneala şi neruşinarea lui şi i-a zis: ţine-ţi gura, gura ta cea murdară. Nu îngădui necurăţiei să scoată din gură o mărturie atât de sfântă. Te socotesc cu desăvârşire nevrednic să pronunţi numele Meu, pe care nu au dreptul să-l spună decât duhurile curate şi supuse lui Dumnezeu.

Acest înţeles îl avea mustrarea aspră a Domnului către draci. Fiindcă Domnul nu primeşte o mărturie care vine de la cel viclean şi este întrebuinţată ca mijloc de înşelăciune. Nu primeşte Domnul mărturie din buzele care *„scot cele rele din comoara cea rea a inimii"* uscate şi nepocăite.

I-a poruncit Domnul duhului să iasă din cel îndrăcit şi să întrerupă activitatea lui cea rea, îndepărtându-se. Iar diavolul nu putea rezista acestei porunci. Fiindcă diavolul într-adevăr cauzează nespusă tulburare şi tiranie în cei îndrăciţi, dar poate să facă acest lucru numai fiindcă Domnul lasă pe om în această stare. Altfel, fără îngăduinţa lui Dumnezeu, diavolul nu ar avea dreptul să intre nici măcar în porci, după cum vom vedea în alt loc. Deci: *„A ieşit duhul cel necurat scuturându-l şi strigând cu glas mare"* (v. 26). După

ce a făcut şi ultima răutate, scuturându-l pe bolnav şi strigând, diavolul a ieşit din el. Prin aceste ultime isprăvi ale lui, duhul dădea încă o dovadă a răutăţii lui nelegiuite. Pe când făpturile cele bune se împacă desăvârşit, chiar dacă mai înainte au fost tulburate, când sunt în prezenţa Domnului, duhurile rele şi oamenii răi, care au copiat răutatea dracilor, se tulbură şi mai mult în prezenţa lui Hristos. Iar diavolul a strigat cu gura mare, fie pentru a da impresie că este foarte cutremurător şi înfricoşător, fie ca să arate că este nedreptăţit de Domnul şi că Domnul îl lipseşte de agoniseala lui.

Impresia lăsată de minune

O asemenea minune a produs o impresie foarte mare şi adâncă asupra poporului din sinagogă. *„Şi s-au spăimântat toţi, încât se întrebau între ei zicând: ce este aceasta? Învăţătură nouă şi cu putere, căci şi duhurilor necurate le porunceşte şi I se supun"* (v. 27). Erau cuprinşi de teamă şi de uimire, de aceea se întrebau între ei şi ziceau: ce minune mare se face aici? Cât de nemaipomenită şi de nesperată este învăţătura aceasta a acestui bărbat! Trebuie să fie cu totul dumnezeiască autoritatea învăţăturii Sale şi de nebiruit puterea care îi sileşte şi pe draci să se supună.

Urmarea logică a întrebărilor puse de locuitorii din Capernaum era că, deoarece Iisus avea atâta stăpânire asupra duhurilor, o avea desigur şi asupra oamenilor. Noi tragem de aici concluzia că trebuie să ne supunem Domnului, nu de silă, ci de bunăvoie şi slobozi. Dar din nefericire poporul de atunci n-a ajuns la această concluzie logică. Fiindcă ei nu L-au urmat pe Hristos până la sfârşit, ci s-au smintit şi s-au îndepărtat, când El le-a spus că nu pot trăi „dacă nu mănâncă trupul Fiului Omului şi nu beau sângele Lui" (*In* 6, 53), adică dacă nu se fac credincioşi şi devotaţi robi ai Săi şi nu se împărtăşesc cu Sfânta Taină a Cuminecăturii. Totuşi,

în întâmplarea cu îndrăcitul, mirarea poporului din Capernaum l-a făcut să răspândească vestea despre minune: *„A ieşit vestea despre El îndată, în toată împrejurimea Galileii"* (v. 28). Vestirea minunii era dusă din gură în gură, încât vestea despre Iisus a fost repede cunoscută în toată Galileea. Şi fiindcă această minune s-a întâmplat la începutul activităţii mesianice a Domnului, răspândirea faimei Lui a fost un mijloc de pregătire, pentru galileeni, ca să creadă în Mesia. Minunile Domnului au avut şi au această ţintă. Ele nu sunt simple binefaceri făcute pentru oamenii singuratici, ci sunt făcute cu scopul ca să atragă la mântuire pe cei care, în fiecare vreme, doresc mântuirea. Cu acest scop au fost scrise minunile Domnului în Evanghelii. Nu numai ca nişte relatări de evenimente istorice, ci ca să atragă sufletele către Domnul. Au fost scrise ca să ne informeze despre autoritatea Lui desăvârşită asupra întregii zidiri, despre atotputernicia lui, despre dragostea şi milostivirea Lui pentru omenirea care este în suferinţă morală şi fizică. Aflând noi aceste lucruri, să scăpăm cu credinţa la Domnul, ca să primim vindecarea minunată a sufletelor noastre. Să primim sănătatea morală, har şi putere, prin care vom ajunge la scopul nostru final şi ne vom arăta fii ai Domnului şi moştenitori ai împărăţiei Sale.

VINDECAREA ÎNDRĂCITULUI MUT ŞI ORB

(*Mt* 12, 22-37)

Minunea pe care urmează să o tâlcuim acum are o deosebită importanţă căci, pe de o parte, a dat prilej fariseilor să-şi manifeste patima cea grea, pe care o sălăşluise satana în sufletele lor şi să scoată din comoara inimilor lor blasfemia împotriva Duhului Sfânt, cea aducătoare de moarte, iar pe de altă parte a provocat un răspuns al Domnului de o importanţă extraordinară, răspuns formând el însuşi o minune veşnică, prin înălţimea, frumuseţea şi puterea lui. Dar răspunsul acesta al Domnului caracterizează cum trebuie şi gravitatea păcatului celui mare şi explică întâmplările asemănătoare de astăzi.

Slobozirea prin minune

Sfântul Evanghelist întrebuinţează numai câteva cuvinte pentru expunerea minunii. Fiindcă se grăbeşte să denunţe păcatul de moarte al fariseilor, El zice: *„Atunci i-a fost adus un îndrăcit orb şi*

mut şi l-a vindecat pe el, încât orbul şi mutul vedea şi vorbea" (v. 22). Starea acestui biet om era foarte dureroasă: duhul cel rău îi nimicise organe de simţ foarte importante, îl făcuse orb şi mut, aşa că nu putea nicidecum să comunice cu alţi oameni. Nu putea comunica nici cu Dumnezeu, deoarece căile credinţei, văzul şi auzul, îi erau întrerupte. Şi totuşi, este mai tristă cu mult starea acelora care au toate simţurile sănătoase, dar lasă pe satana să-i orbească şi să-i amuţească la suflet încât nu văd lucrurile lui Dumnezeu şi nu aud glasul Său.

Abia l-au adus pe acest om nenorocit în faţa Sa, Domnul l-a şi vindecat. Cel care, până în clipa aceea, era străin de lumea din jur şi se mişca de colo colo ca un lucru mobil, s-a făcut dintr-odată un om cuvântător şi văzător, care nu mai păstra nicio urmă a suferinţei sale trecute. De îndată ce au încetat cauzele, pe moment au încetat şi efectele, de îndată ce dracul a fost silit să libereze nervii organelor de simţ, imediat acei nervi şi-au reluat la perfecţie funcţiunea lor. Aceeaşi minune se lucrează şi în sufletul celor mântuiţi de Domnul în toată vremea. Când harul dumnezeiesc scoate duhul răutăţii şi al păcatului, sufletul îşi dobândeşte facultăţile sale, care mai înainte erau rău întrebuinţate sau stricate.

De aici înainte omul mântuit gândeşte drept, doreşte cele serioase, drepte şi plăcute lui Dumnezeu vrea cele ce sunt după voia divină, este mânat pe căi noi, drepte şi virtuoase. Ochii, atât cei trupeşti, cât şi cei sufleteşti se deschid acum, şi omul vede adevărul şi bunătatea dumnezeiască, iar buzele i se mişcă spre mărturisirea şi slăvirea numelui lui Hristos. În consecinţă, minunea aceasta a vindecării îndrăcitului orb şi mut a tăcut o impresie surprinzătoare asupra poporului: *„Se mirau mulţimile toate, zicând: nu este oare Acesta fiul lui David"* (v. 23). Poporul care era mai puţin cultivat şi mai puţin stricat decât fariseii îşi dă seama că faptele lui Iisus sunt fapte de Mesia, fapte de Mântuitor, căci Mesia trebuia să fie

coborâtor din David, după făgăduinţa lui Dumnezeu. De aceea se întreabă unii pe alţii nu cumva este acesta Fiul lui David, Mesia?

Dar la această întrebare nu i s-a dat poporului niciun răspuns, pentru ca nu cumva curiozitatea lor să ducă la o informaţie şi convingere sigură. Este un fapt îndeobşte cunoscut că o mică parte din popor credea nestrămutat că Iisus este Mântuitorul şi se grăbea să-I predea sufletele lor. Dar restul poporului rămânea în acea nesiguranţă, care stăpâneşte orice suflet, atunci când nu vrea să primească şi să urmeze adevărul. Şi astăzi se întâmplă de multe ori că unii sunt zguduiţi puternic de dovezile şi de forţa adevărului creştin şi îşi propun să trezească în sufletul lor întrebări şi nedumerire, la care se va găsi un răspuns şi o afirmare îndestulătoare. Din nefericire însă, ei se grăbesc să pună capăt acestor cerinţe ale conştiinţei lor. Căci viaţa lor păcătoasă, interesele lor cele nelegiuite nu se potrivesc cu glasul adevărului şi al conştiinţei. Adevărul creştin pretinde schimbarea vieţii, iar ei nu sunt dispuşi să se schimbe. Şi rămân în minciună. Şi se silesc să afle nişte apărători răi ai minciunii ca să astupe orice glas lăuntric al conştiinţei sub minciună.

Hula fariseilor

Iată însă şi o altă categorie de iudei. Fariseii, care nu numai că îşi înăbuşeau orice mişcare a sufletului lor către adevăr, ci, mai mult, susţineau o luptă sistematică împotriva izvorului adevărului, împotriva lui Iisus. Aşadar: *„Fariseii auzind, ziceau: Acesta nu scoate pe draci decât cu căpetenia dracilor, cu Belzebul"* (v. 24). Când au văzut mirarea poporului şi au auzit pe unii întrebându-se dacă nu cumva Iisus este Mesia, s-au temut că poporul va urma pe Mesia. Prin urmare ei îşi vor pierde vaza şi vor fi dispreţuiţi. Aşadar, ura lor împotriva Domnului, care umpluse sufletele lor, a izbucnit acum.

Vechea pizmă şi ură a lui Saul împotriva lui David s-a transplantat în sufletele fariseilor, urmaşii lui Saul, împotriva lui Iisus Hristos, urmaşul lui David (cf. *Regi* 18, 7-8). Iar din comoara inimii lor, ei au scos hula cea mai grozavă împotriva Domnului că El scoate pe draci nu cu putere dumnezeiască ci cu Belzebul, căpetenia dracilor. Mai întâi e de observat că fariseii nu binevoiesc să pronunţe nici măcar numele Domnului, acel nume, despre care Duhul Sfânt spusese că este *„mir vărsat"*. Fariseii îl numesc pe Domnul cu mare dispreţ *acesta, ăsta.* Nevrednice sunt buzele oamenilor urâtori şi hulitori să pronunţe acest nume. Când într-un suflet se află antipatie, duşmănie, ură, gura refuză să pronunţe numele persoanei urâte. Omul îi pune acelei persoane: *ăsta.* Iubite cititor, ia aminte la acest lucru. Când îţi e greu să pronunţi numele unei alte persoane, cercetează-ţi sufletul şi vei descoperi că este otrăvit de antipatie împotriva acelei persoane şi de aceea refuză buzele să pronunţe numele lui.

Fariseii – o cât ar dori s-o facă –, nu îndrăznesc să nege minunea. Realitatea îi constrânge s-o primească, căci era limpede ca lumina zilei. Dar ei vor să evite concluzia trasă de popor de minune, că Iisus este Fiul lui David. Mesia, care scoate pe draci cu puterea lui Dumnezeu. Ca ultim refugiu, fariseii recurg la o hulă nemaiauzită, că adică Domnul scoate pe draci cu puterea lui Belzebul, prin mijlocirea legăturilor pe care le are cu satana. Spun adică fariseii că este un acord şi o înţelegere între Hristos şi satana. Dar pentru ca oamenii să nu înţeleagă această legătură tainică, Hristos mântuieşte pe îndrăciţi prin puterea lui satana! S-ar putea înţelege cuvintele fariseilor şi în felul următor: Domnul, în virtutea înţelegerii pe care a făcut-o cu căpetenia dracilor, are putere asupra dracilor mai mici şi aşa îi scoate afară.

Niciodată vreo calomnie n-a fost atât de mincinoasă, neruşinată, rea şi nebună, ca aceasta pe care vicleanul o insuflase în farisei, ascultătorii săi, ca să calomnieze pe prigonitorul dracilor.

Daţi-vă bine seama ce înseamnă să zică fariseii că Cel singur adevărat a pactizat cu izvorul minciunii, Cel unul sfânt are legături cu cel stricat şi necurat, ca să înşele lumea. Fariseii au pus la cale această calomnie, ca să evite acea concluzie, cea mai adevărată şi aducătoare de mântuire. Dar să nu ne mirăm peste măsură de răutatea fariseilor. Cei care, în orice vreme, au urât adevărul şi virtutea şi vor să rămână în întunericul minciunii şi al păcatului, îşi cauterizează conştiinţa cu rătăcirile cele mai nebuneşti şi stricătoare. Ei împărtăşesc aceste rătăciri celor de un fel cu ei, ca să se întărească unii pe alţii în răutate, şi astfel să rămână nişte necredincioşi şi nişte stricaţi fără leac.

Înlăturarea acuzaţiei hulitoare

Fariseii n-au îndrăznit să exprime cu voce tare şi pe faţă hulele acestea, ci şi le împărtăşeau aparte între ei. De aceea Sfântul Evanghelist zice: *„Cunoscând Iisus gândurile lor, le-a zis"*. Deşi acuzaţia fariseilor era cu totul fără rost şi neruşinată, totuşi cunoscătorul de inimi, Domnul, care cunoştea cu de-amănuntul gândurile lor, răspunde şi se apără cu toată liniştea şi blândeţea. Cea mai îngrozitoare hulă fusese rostită înaintea Lui. Şi totuşi, câtă nepătimire la Domnul! Iar răspunsul Său este cu prisosinţă convingător, se bazează pe dovezile cele mai logice şi mai irefutabile, ca să amuţească gura oricărui hulitor. Trei sunt dovezile sigure cu care Domnul dovedeşte hula nebună, iraţională şi grozavă a acuzării fariseilor. Mai întâi, că satana nu poate să încheie o alianţă care l-ar pierde tot pe el. Domnul zice: *„Orice împărăţie care se dezbină în ea, se pustieşte, şi orice cetate sau casă care se dezbină înăuntru, nu va subsista. Şi dacă satana scoate afară pe satana, s-a dezbinat întru sine, deci cum va mai sta împărăţia lui?"* (v. 25-26). Domnul cel blând nu dă pe faţă răutatea fariseilor, nici nu-i face de

râs, ci caută cum să-i folosească şi cum să-i întoarcă şi pe vrăjmaşii Săi de moarte pe drumul logicii şi ai îndreptării. De aceea, le dă o pildă din experienţa de obşte şi o regulă preţioasă, care se aplică la familii, la societăţi şi la popoare. Legea aceasta zice că, pentru ca o putere să dureze oricât ar fi de tare, are neapărată nevoie de unirea dintre conducători şi cetăţeni. Când se pierde unitatea, când încep discordii şi războaie civile, atunci autoritatea se distruge şi piere. Şi dacă împărăţii întregi cad din pricina disensiunilor şi a războaielor civile, cu atât mai mult cetăţile şi familiile lor. Care organism social este atât de strâns legat şi de statornic ca familia ai cărei membri sunt uniţi prin comuniunea de sânge? Şi totuşi dihonia, neînţelegerea şi confuzia dintre membrii familiilor le dezleagă şi le distrug. Câte mărturii ale acestui adevăr nu vedem în viaţa de toate zilele!

Domnul aplică apoi această lege la chestiunea despre care era vorba atunci, şi zice: dacă satana, conducătorul dracilor, izgoneşte şi combate pe alte satane, adică duhurile rele de sub stăpânirea lui, care, din pricina supunerii şi asemănării lor cu satana, se numesc tot aşa, atunci toată împărăţia lui este dezbinată, în corpul acestei împărăţii a izbucnit un război civil şi prin urmare ea a slăbit şi va cădea. Dacă satana a încheiat alianţă cu Mine, aceasta înseamnă că distrugerea satanei a început. Căci ţinta mea este răsturnarea împărăţiei lui satan, a împărăţiei întunericului, păcatului, răutăţii şi întemeierea unei împărăţii a luminii, a sfinţeniei, a iubirii, pe ruinele lăsate după distrugerea răutăţii. Aşadar, satana însuşi să-şi fi pus puterile la propria lui distrugere. Oare să fi făgăduit că se va sinucide?

Acest lucru este foarte nebun şi caraghios. Când satana înnebuneşte de dorinţa de a intra în om, de a-l vătăma şi distruge, cum poate el să prigonească şi să distrugă propria lui putere asupra oamenilor! Numai cei orbiţi la gândire pot să dea o

astfel de interpretare minunilor Domnului, făcute asupra celor îndrăciţi. Hristos distruge puterea lui satana, cu toată împotrivirea încăpăţânată a acestuia, o distruge cu metode şi acte de cea mai mare sfinţenie.

Al doilea, că această afirmaţie nelegiuită este profund nedreaptă şi rău-voitoare; Domnul zice: *„Şi dacă Eu scot pe draci cu Belzebul, fiii voştri cu cine îl scot? De aceea ei vă vor fi judecătorii voştri"* (v. 27). Cine erau fiii aceştia, care izgoneau pe draci? Ucenicii Domnului, care primiseră de la El această putere. Ba poate şi alţi iudei, care nu erau ucenicii Mântuitorului, dar scoteau dracii în numele Său, după cum vom vedea la *Marcu* 9, 38. Sau aşa numiţii exorcişti, care izgoneau pe draci pentru bani, după cum vedem în *Fapte* 19, 13. Iudeii ştiau acest lucru, şi nu numai că nu prigoneau asemenea persoane, ci socoteau că această putere, care era dată de Duhul lui Dumnezeu, era o mare cinste pentru neamul lor. Însă atunci fariseii prigoneau şi încriminau aceeaşi faptă, pentru că o săvârşise Hristos. Este şi acesta un semn deosebitor al prigonitorilor lui Hristos şi al adevărului Său, că osândesc o faptă, când o face persoana pe care ei o urăsc; dar aceeaşi faptă o aprobă şi o laudă, când este făcută de un altul, pentru care ei au bunăvoinţă. Acelaşi lucru îl fac toate sufletele pline de ură şi de rea voinţă.

Deci Domnul zice către farisei: *„acei compatrioţi ai voştri, coborâtori din neamul vostru, de care nu vă lepădaţi, ci îi socotiţi ca pe o glorie a voastră, în numele cui izgonesc pe draci"*. Răspunsul pe care erau nevoiţi să-l dea, vrând nevrând, fariseii, era: cu Duhul lui Dumnezeu, adică invocând ajutorul lui Dumnezeu izgonesc ei pe draci. Domnul continuă mai departe: dar aceştia sunt ucenicii Mei şi de la Mine au primit puterea să scoată pe draci. Prin urmare, şi Eu scot pe draci cu Duhul lui Dumnezeu, iar voi negaţi fără rost acest lucru, când ziceţi că scot dracii cu puterea lui Belzebul. De aceea, desigur, ei vă vor judeca pe voi. Minunile făcute de alţii în

numele Meu le recunoaşteţi că vin de la Dumnezeu, dar minunile mari ale Mele le tăgăduiţi şi le puneţi pe seama lui Belzebul. Această nedreptate mare vă va aduce osânda în ziua Judecăţii.

Domnul expune în sfârşit a treia dovadă care întăreşte pe cele dinainte şi arată că minunile Domnului sunt lucrarea Duhului Sfânt: *„Eu scap pe draci în Duhul lui Dumnezeu, atunci împărăţia lui Dumnezeu a ajuns la voi"* (v. 28). Dacă minunile făcute de Mine nu sunt lucrarea satanei, dacă Eu scot pe draci cu colaborarea Duhului Sfânt, dacă, prin urmare, harul Duhului Sfânt a început să lucreze în lume, atunci satana a fost definitiv biruit şi împărăţia lui Dumnezeu a venit pe pământ. Dar la voi a venit de-asupra capetelor voastre, în chip de judecată şi de osândă, căci va despărţi pe credincioşi de necredincioşi şi pe necredincioşi îi va pedepsi îngrozitor. În aceste cuvinte ale Domnului este cristalizată toată indignarea dumnezeiască, pricinuită de hula cea îngrozitoare. Domnul însă vorbeşte cu multă linişte şi blândeţe, vrând să arate chiar şi duşmanilor Lui de moarte cât de mult se abat de la interesul lor şi se luptă împotriva mântuirii lor. Căci împărăţia lui Dumnezeu, pe care o întemeiase în lume Hristos, cel ce se afla între ei era cel mai mare dar pe care Dumnezeu li-l făcea lor. Aşadar, s-ar fi cuvenit ca fariseii să se bucure şi să salte, căci vedeau împlinite, în zilele lor, făgăduinţele mântuirii, cele prevestite de veacuri prin prooroci. Proorocii doriseră să vadă împlinită făgăduinţă în zilele lor, dar n-au văzut-o. Iar fariseii dimpotrivă, se leapădă de ea, o distrug şi o hulesc, într-un chip înspăimântător. De aceea, ei merg către judecată şi către osândă, care este pentru ei rezultatul venirii împărăţiei lui Dumnezeu, zice şi Sfântul Ioan Gură de Aur: *„Vouă vi se cuveneau cele bune. Aşadar, de ce vă întoarceţi spre propriile voastre rele? De ce vă luptaţi împotriva propriei voastre mântuiri? Acesta este timpul pe care l-au prevestit demult proorocii".*

Domnul nu se mărgineşte numai la aceste trei dovezi foarte drepte, ci recurge la o imagine cu adevărat măreaţă. Prin această

imagine, Domnul exprimă ideea pe care o avea El însuşi despre înălţimea poziţiei şi despre măreţia lucrării Sale. El arată că este singurul biruitor atotputernic, singur în stare să ţină legat în robie pe vrăjmaşul nostru străvechi. Iată Însuşi cuvintele Domnului: *„Sau cum poate cineva să intre în casa unui om puternic şi să-i prade lucrurile, dacă nu-l leagă mai întâi pe acel puternic şi apoi îi pradă casa"* (v. 29). Care este casa celui puternic? Este lumea, pe care satana o stăpâneşte prin păcat. Lumea se găseşte în întuneric şi în stricăciune, de aceea satana este numit „stăpânitorul lumii acesteia este domnul întunericului" (*In* 12, 3; *Ef* 6, 12). Care sunt lucrurile din casa satanei? Sunt cei îndrăciţi, pe care vicleanul îi întrebuinţează ca pe nişte lucruri neînsufleţite, dar mai sunt şi oamenii robiţi satanei, prin răutate şi prin păcat. Aşadar, scopul Domnului şi al Bisericii Sale este să prade aceste lucruri, să slobozească pe oameni şi să-i întoarcă de la întuneric la lumină şi din stăpânirea lui satana la Dumnezeu, după cum zice Însuşi Domnul (cf. *Fapte* 26, 18). Dar Domnul îşi va atinge ţinta Sa, nimicind mai întâi orice împotrivire a celui puternic şi legându-l de carul puterii dumnezeieşti. Aceste lucruri se şi petrecuseră în clipa aceea. Şi dovada este că Domnul scotea duhurile rele, din cei îndrăciţi, cu cuvântul Său. Aşa încât acuzaţia fariseilor, că adică Domnul scoate pe draci cu ajutorul satanei, nu era numai cu desăvârşire neadevărată, ci era clar de tot că Iisus ţinea legat cu multă putere şi stăpânire pe însuşi domnul dracilor. În chip firesc, Iisus avea putere şi asupra duhurilor rele de sub stăpânirea lui satan.

Afirmaţia Domnului, că ţine legat pe satana, şi uşurinţa cu care a scos duhurile rele din cei îndrăciţi, învaţă pe credincioşi şi le dă îndrăzneală în lupta lor împotriva celui viclean, îi învaţă că orice constrângere ar exercita satana asupra lor, totuşi Hristos va distruge puterea dracilor. Când popoare întregi *„se întorc la*

Dumnezeu ca să slujească Dumnezeului celui viu şi adevărat" (1 *Tes* 1, 9); când oamenii care erau cufundaţi în cele mai mari nelegiuiri s-au pocăit şi s-au făcut sfinţi, avem dovada că Hristos a legat pe cel puternic şi a prădat lucrurile din casa aceluia. Prin urmare, credincioşii creştini să nu se teamă de puterea vicleanului. Căci ei vor să aparţină lui Hristos şi cer puterea şi harul Său, iar Hristos *„va zdrobi pe satana sub picioarele Sale în curând"* (*Rm* 16, 20).

Încheierea argumentării şi făgăduinţa Domnului

Acum Domnul după ce a respins acuzaţia hulitoare a fariseilor, s-a adresat mulţimii, ca să facă o aplicare mai generală cuvintelor Sale. Vrea adică să arate că ascultătorii Săi trebuie neapărat să-i precizeze poziţia: sau se rânduiesc de partea lui Hristos, sau se fac vrăjmaşii Lui. Iată în ce fel este exprimat acest adevăr important: *„Cine nu este cu Mine este împotriva Mea; şi cine nu adună cu Mine, risipeşte"* (v. 30). Aceste cuvinte ale Domnului au mai întâi un înţeles foarte special despre lucrarea Domnului şi a satanei: ce vreau Eu şi ce fac? Vreau să învăţ adevărul, să slobozesc pe om de păcat, să-l povăţuiesc la împărăţia lui Dumnezeu. Ce vrea şi ce face diavolul? Cele cu totul contrare. Aşadar, cel care nu este cu Mine, care nu adună cu Mine, cum poate să colaboreze cu Mine la izgonirea dracilor? Nu numai că nu colaborează, dar se sileşte să şi risipească faptele bune, pe care Eu le vreau şi le adun. Cel ce Mi se împotriveşte rămâne neschimbat în răutate şi nu colaborează la cele bune, prin urmare risipeşte. Acest silogism foarte drept arată limpede deosebirea ireductibilă şi duşmănia neîmpăcată dintre diavol şi Hristos. Dar arată şi nepotrivirea Domnului cu fariseii, care I se împotriveau şi risipeau cele pe care El le aduna.

„Cel ce nu adună cu Mine, risipeşte", zice Domnul. Aceste cuvinte conţin o imagine pe care a luat-o Domnul de la strânsul

recoltei şi au un înţeles mai general. Lucrul lui Hristos este binefacerea, culesul şi recoltarea oamenilor virtuoşi. Toţi câţi suntem următorii Lui trebuie să colaborăm cu El la această lucrare, să facem şi noi, pe măsura noastră, fapte bune, să adunăm şi să recoltăm, la rândul nostru, binele, apoi să ajutăm şi pe alţii să facă bine. Aşadar, cine recoltează astfel de roade ale credinţei şi ale dragostei, ca următor şi colaborator al Domnului, cheltuieşte şi risipeşte puterile şi harismele pe care i le-a dat Dumnezeu, tocmai ca să facă astfel de roade. Aşa omul va ajunge să-şi risipească forţele în fapte rele. Prin urmare, nu va mai fi colaborator al lui Hristos, nici nu va rămâne neutru, căci prin fapte rele se va face potrivnic şi duşman al Domnului: *„Cine nu este cu Mine, este împotriva Mea"*. În al treilea rând, aceste cuvinte ale Domnului stabilesc o lege universală şi veşnică. Întrucât Hristos a venit în lume şi a săvârşit lucrarea de mântuire, întrucât diavolul a fost biruit şi împărăţia harului şi-a deschis uşile, nu mai există neutralitate, nu mai există stare de mijloc. Fiecare om trebuie să-şi hotărască şi să-şi precizeze poziţia: sau va urma pe Hristos, sau Îi va fi vrăjmaş. Starea intermediară nu se admite decât dacă un om cu dispoziţii bune n-a avut încă prilejul să fie luminat cu privire la adevărul creştin. Însă dacă cunoaşte adevărul, oricine se va găsi în mod sigur în această alternativă, sau definitiv următor al lui Hristos, sau vrăjmaş al Său neîmpăcat. Iubite cititor, să nu te îndoieşti că această lege este pusă şi asupra noastră, ca să alegem şi să hotărâm. A fost pusă şi în trecut, în multe feluri. Este pusă şi astăzi, întrucât îngăduie îndelunga răbdare a Domnului, cel ce aşteaptă cu bunătate hotărârea noastră. Însă oricât ar aştepta Domnul, noi trebuie neapărat să luăm odată şi odată, o hotărâre definitivă: da ori nu. Următori ai lui Hristos, creştini adevăraţi sau duşmani ai Domnului, oameni de lume. Prin urmare, cel care astăzi este rece, cu timpul se răceşte mai mult, devenind în curând vrăjmaş al lui Hristos.

Hula împotriva Duhului Sfânt nu se iartă

În continuare, Domnul caracterizează gravul păcat al fariseilor şi, în general, vinovăţia pe care o au oamenii prin păcatul cu limba. Deoarece căderile mortale ale unora sunt învăţătură pentru cei ce nu voiesc să cadă. Domnul zice către popor: *„De aceea spun vouă".* Adică acum mă adresez vouă: luaţi aminte în ce prăpastie au căzut fariseii şi pregătiţi-vă ca să nu cădeţi şi voi. Iată acum prăpastia: *„Orice păcat şi orice hulă se va ierta oamenilor, dar hula împotriva Duhului nu se va ierta. Celui care va zice cuvânt împotriva Fiului Omului, se va ierta lui, dar celui ce va zice împotriva Duhului Sfânt, nu i se va ierta lui, nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie"* (v. 31-32).

Păcatele care se pot ierta

Mai întâi, găsim aici o afirmaţie de mare preţ, că tot păcatul şi hula se iartă, desigur, în măsura hotărâtă de Dumnezeu, în măsura mărturisirii şi a pocăinţei. Acesta este evenimentul extraordinar dorit din adâncul sufletului de cei ce se pocăiesc. Păcatul este atât de urât lui Dumnezeu cel Sfânt, mai cu seamă când se repetă, totuşi Dumnezeu, în milostivirea Sa fără margini, trece cu vederea păcatul omului care se pocăieşte, iar jertfa Domnului Iisus îl şterge. Chiar şi păcatele acelor evrei, care ziceau vorbe de ocară împotriva lui Hristos, dar ziceau asemenea vorbe, fiindcă Îl socoteau fiu al omului, adică un om ca toţi oamenii, chiar şi aceste păcate se iartă, dacă ei se pocăiesc. Căci sunt nişte păcate care nu izvorăsc dintr-o dispoziţie rea, ci din ideile preconcepute ale învăţăturii şi ale educaţiei date de farisei, conform căreia ei credeau că Hristos este un răzvrătit împotriva Legii lui Dumnezeu. De felul acesta erau şi

ideile preconcepute ale lui Pavel în anii tinereţii sale ca Saul. Tot aşa credeau şi mulţi iudei care luaseră parte la hotărârea răstignirii Domnului, la ocările şi blestemele acelea, pe care poporul le arunca celui Răstignit. Dar ei, de îndată ce au fost luminaţi şi au cunoscut bine pe Hristos, s-au pocăit sincer şi s-au schimbat desăvârşit. Saul, prigonitorul cel fanatic, s-a făcut marele Apostol al lui Hristos, Pavel. Iudeii cu dispoziţii sufleteşti bune, care luaseră parte la răstignire, când au auzit în ziua Cincizecimii cea dintâi predică a Duhului prin Apostolul Petru, „au simţit durere în inimă", s-au căit, s-au botezat şi au format cea dintâi Biserică creştină, cea din Ierusalim (cf *Fapte* 2, 36-41). Aşadar, Domnul este gata să ierte orice ocară şi nelegiuire de felul acesta, exprimată de oameni rătăciţi, dar cu dispoziţii bune şi e gata să primească după aceea adevărul şi să se facă slugi ale Sale credincioase.

Singurul păcat care nu se iartă

Dar *„hula împotriva Duhului Sfânt nu se va mai ierta oamenilor"*, zice Domnul. Dar care este hula de neiertat împotriva Duhului Sfânt şi când se săvârşeşte ea? Să vedem, mai întâi, care este hula împotriva Duhului Sfânt a fariseilor. Când ei huleau asupra Domnului, zicând că este mâncăcios şi băutor de vin, rătăcit şi samaritean, fariseii se puteau îndreptăţi, pe cuvânt că nu aflaseră cine este Hristos, căci Îl vedeau sub înfăţişare de om smerit. Dar ei nu puteau să spună că nu cunosc Duhul lui Dumnezeu şi lucrarea Duhului. Căci proorocii fuseseră insuflaţi de acest Duh şi făcuseră fapte minunate, pe care fariseii le cunoşteau. Ei văzuseră că şi Hristos făcea aceleaşi fapte, într-o măsură neasemănat mai mare. Văzuseră lucrări ale Duhului lui Dumnezeu, incontestabile şi nemaivăzute. Ce putea fi mai logic decât ca ei să creadă, că Cel ce săvârşeşte asemenea lucrări are Duhul lui Dumnezeu în Sine, că

are dumnezeire şi că puterea dumnezeirii săvârşeşte acele fapte, pe care nu le poate face decât Dumnezeu!

Şi totuşi, fariseii îşi închid ochii de bună voia lor, ca să nu vadă lucrarea Duhului Sfânt, descoperită prin minunile Domnului. Ei îndrăznesc, în ciuda evidenţei şi a dovezilor reale, să pună aceste minuni pe seama activităţii duhului rău, pe seama lui Belzebul! Deci, acest păcat grozav, că ei au pus pe seama lui Belzebul fapte în care strălucea sfinţenia şi puterea lui Dumnezeu, era ocară şi hulă cu voinţă şi ştiinţă împotriva lui Dumnezeu. Ca să se înţeleagă mai bine gravitatea acestui păcat împotriva sfinţeniei, Domnul îl compară cu ocara pe care oamenii i-o aduc împotriva Sa ca fiu al omului. Această ocară El o numeşte simplu *cuvânt*, adică o vorbă neruşinată şi rea, dar nicidecum hulă de neiertat. Ocara exprimată împotriva dumnezeirii, care era întrupată în persoana Domnului, ocara împotriva Duhului Sfânt, care era în Domnul, îndrăzneala fariseilor de a pune pe seama duhului rău lucrarea Duhului Sfânt şi de a identifica pe Duhul Sfânt cu duhul rău – aceasta o numeşte Domnul un păcat de neiertat.

Aşadar, necredinţă desăvârşită şi tăgăduire hulitoare a dumnezeirii lui Hristos, vrăjmăşie împotriva Domnului, – iată păcatul de neiertat al fariseilor. Este limpede că păcatul acesta nu se poate ierta. Când cineva este vrăjmaşul începătorului pocăinţei şi al mântuirii, vrăjmaş al Mântuitorului Hristos ca persoană dumnezeiască – nu poate să se pocăiască şi deci nu primeşte nici iertarea. Inima unui astfel de om se învârtoşează, conştiinţa i se usucă şi moare, iar viaţa lui este o călătorie rapidă spre osânda finală. Istoria poporului evreu dovedeşte limpede acest adevăr înspăimântător. Poporul evreu a atras asupra capului său cea mai grea osândă, nu numai fiindcă a răstignit pe Hristos, ci şi fiindcă a hulit împotriva dumnezeirii lui Hristos şi a continuat sistematic să hulească împotriva Duhului Sfânt. Îl vedeţi pe acest popor, că nu

primeşte chemarea la pocăinţă pe care i-a adresat-o Duhul în ziua Cincizecimii, afară de cei câţiva, care s-au botezat. Poporul evreu este învrăjbit împotriva Duhului şi a prigonit, timp de patru mii de ani, pe binevestitorii Duhului. Aşadar, a săvârşit un păcat de neiertat şi a primit osânda fără milă.

Domnul a adăugat că hula împotriva Duhului Sfânt *„nu se va ierta nici în veacul acesta nici în cel ce va să fie"*. Ce înseamnă acest cuvânt al Său? Există vreo nădejde că cel ce huleşte împotriva Duhului Sfânt să poată fi iertat în viaţa de dincolo de mormânt?

Nicidecum, căci Domnul Însuşi afirmă că un astfel de om „nu va avea iertare în veac", ci este vinovat de judecata cea veşnică (*Mc* 3, 29). Pedeapsa hulitorului va fi veşnică, fiindcă veşnic este şi păcatul său în sine. Păcatul este manifestarea unui caracter atât de stricat şi destrăbălat, încât pocăinţa este cu neputinţă şi refacerea nu-i de nădăjduit. Se pedepseşte, nu numai păcatul care persistă, ci şi caracterul uscat, care rămâne fără pocăinţă din propria lui voie şi ocărăşte din convingere harul Duhului, care se apropie de acea persoană. Dacă dracii pot să se schimbe şi să-şi obţină iertarea, atunci poate să se schimbe şi să fie iertat şi un astfel de caracter. Prin urmare, cuvintele Domnului *„nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie"*, înseamnă: nici înainte de moarte, nici după moarte. Sau nici în vremea dinainte de venirea a doua a lui Hristos, nici după a doua venire. Aceste cuvinte arată, în rezumat, că hula împotriva Duhului Sfânt nu poate fi iertată. Acesta este înţelesul acestui mare adevăr şi aplicarea lui la poporul evreu.

Dar, să vedem acum înţelesul mai general. Din cele ce am spus mai înainte, reiese că şi pentru farisei, şi pentru orice om din orice vreme, păcatul de neiertat este următorul: mai întâi, ura împotriva sfinţeniei. Adică atunci când omul urăşte şi leapădă viaţa duhovnicească, virtutea şi sfinţenia în ele însele, mânat de egoism şi trufie satanică, de un materialism dobitocesc, sau de amândouă

aceste rele laolaltă. De exemplu, când cineva pune învăţătura Evangheliei pe seama unei înşelăciuni sau a unei amăgiri, leapădă din convingere morala Evangheliei, ca pe un lucru aşa zicând nedemn şi sub demnitatea de om, în vreme ce se conformează oamenilor. Sau când un om numeşte adevărul creştinesc un opiu pentru popor, în toate aceste cazuri, omul face păcat de neiertat. Sunt multe pilde de hulă împotriva Duhului Sfânt în epoca noastră. În cazul acesta, omul nu păcătuieşte numai împotriva persoanei lui Hristos ca om, ci păcătuieşte împotriva Domnului, ca izvor al virtuţii şi al sfinţeniei, care s-au arătat printre oameni în persoana lui Hristos, în cel mai înalt grad cu putinţă.

Al doilea caz de hulă, care nu se iartă, este starea de rea voinţă a uscăciunii. Adică, împotriva Duhului Sfânt nu huleşte numai omul care pronunţă cuvinte de ocară împotriva Duhului, ci şi acela care manifestă în afară de căderea imorală şi uscăciunea sufletească, din pricina căreia leapădă, dispreţuieşte şi împiedică activitatea mântuitoare a Duhului Sfânt. Duhul Sfânt vrea să producă în suflet pocăinţă, credinţă, fapte bune. Această stare de uscăciune, care se numeşte necredinţă şi ateism, îşi are cauza în păcatele de moarte ale trufiei şi mândriei. Uscăciunea mai poate avea ca pricină neglijenţa sau oricare alt păcat, care, dacă nu este combătut, se face stăpân pe întreaga fire lăuntrică, pe toată viaţa omului. Necredinţa îl împinge în multe păcate, în prăpastia nelegiuirii, din care nu poate să mai iasă pocăinţă şi îndreptare.

Acesta este păcatul de neiertat pe care Domnul îl numeşte *hulă împotriva Duhului Sfânt*. Evanghelistul Ioan îl numeşte a doua moarte şi păcat care duce la moarte (cf 1 *In* 5, 16, 17 şi *Apoc* 20, 6). Acest păcat desparte definitiv sufletul de Dumnezeu şi produce astfel suferinţe şi nefericire veşnică. Dar scoaterea de sub starea de păcate care nu se pot ierta nu depinde de Dumnezeu, ci de păcătos. Adică, Dumnezeu dă iertarea, nu-şi refuză mila şi jertfa

lui Hristos, care au o mare putere de răscumpărare, şi totuşi omul poate să rămână neiertat. Nu depinde de Dumnezeu, ci de om. Dacă el se ţine departe de mila lui Dumnezeu şi cu voie rămâne păcătos, necredincios, neîndreptat şi uscat, nici Dumnezeu nu are ce-i face.

Cele ce ies din inimă

Domnul îşi înceteaza mustrările, nu ca să-şi reia apărarea, ci ca să arate şi din alt punct de vedere, cât de mare este duşmănia şi răutatea fariseilor împotriva Sa. Dar aceste cuvinte ale Domnului sunt foarte pline de învăţătură pentru tot creştinul. Şi iată: *Inima, pom, cuvintele, roadele pomului. „Sau ziceţi că pomul este bun, şi roadele lui sunt bune; sau ziceţi că pomul este rău, şi roadele rele. Căci după roade se cunoaşte pomul"* (v. 33). Aceste cuvinte au un înţeles îndoit. Dacă ele se referă la persoana Domnului, atunci Domnul, adresându-se fariseilor, le zice: voi fariseii judecaţi şi ziceţi că izgonirea dracilor este o faptă bună; dar Eu, care fac această faptă bună, sunt colaboratorul diavolului. Acest lucru este greşit şi contrar bunului simţ. Este ca şi cum îţi zice că fructul unui pom este bun, dar pomul este rău. Aşadar, sau trebuie să ziceţi că faptele Mele sunt bune, şi de aceea Eu sunt bun; sau să ziceţi, dimpotrivă, că faptele Mele sunt rele şi de aceea şi Eu sunt rău. Dacă voi lăudaţi faptele, trebuie să lăudaţi şi pe cel ce le-a făcut. Pentru că omul după faptele lui se cunoaşte, precum un pom îl cunoşti după roade. Nu puteţi să despărţiţi pe făptuitor de fapta lui, precum nu puteţi despărţi pomul de roadele lui.

Dacă însă aceste cuvinte ale Domnului sunt aplicate fariseilor, atunci înţelesul lor este următorul: sau faceţi inima voastră bună şi curată, pentru ca şi roadele ei, adică ideile, cuvintele şi faptele voastre să fie bune şi curate; sau pe dos, din inima voastră cea rea

vor porni vorbe şi fapte rele. Şi din aceasta se va cunoaşte inima şi caracterul vostru. Oricât de mult aţi vrea să ascundeţi prin prefăcătorie caracterul, el va creşte ca un copac veninos şi va rodi un rod veninos. Desigur, şi hula voastră, cum că Eu scot pe draci cu căpetenia dracilor, este rodul unei inimi otrăvite, hulitoare, întinate şi necredincioase. Dacă deci inima voastră nu se va schimba şi nu se va naşte din nou, cuvintele voastre nu vor putea să se schimbe şi nici viaţa voastră nu va lua o înfăţişare nouă.

Aceste cuvinte ale Domnului merită multă atenţie din partea noastră, a tuturor creştinilor. Mai întâi, fiindcă vorbele noastre au o influenţă asupra altora. Adică, pentru ca un cuvânt al nostru să aibă o influenţă bună asupra aproapelui, trebuie ca noi înşine să fim buni. O inimă nepocăită, care nu s-a născut a doua oară, nu poate să rodească binele pentru alţii, cuvintele care izvorăsc dintr-o inimă rea nu pot să călăuzească pe alţii la pocăinţă şi mântuire. Roadele pomului sunt roadele lucrării noastre asupra altora. De aceea, un om trufaş nu poate să insufle şi să împărtăşească altora smerenia. Nici egoistul nu poate să împărtăşească har şi binecuvântare, nici cel rău – virtutea.

Pe de altă parte, cuvintele acestea au un înţeles special, cu privire la influenţa părinţilor asupra copiilor lor. Dacă părinţii nu se schimbă în bine, dacă nu-şi formează un caracter bun, ei nu pot influenţa în bine pe copiii lor. Iar dacă cred că au educat îndeajuns pe copii, după ce i-au învăţat câteva reguli de morală, limbi străine şi diferite cunoştinţe, apoi se înşală cu amar. Aceste cunoştinţe devin nefolositoare când sufletul nu s-a născut a doua oară, când harul Duhului Sfânt nu este în mijlocul sufletului şi nu s-a făcut încă o educaţie mai adâncă, lăuntrică. Oricât s-ar preface omul în unele privinţe, inima needucată şi rea va avea ca roade în viaţa lui de toate zilele, cuvinte şi fapte rele şi pierzătoare. Şi dovada este că în epoca noastră, cele mai mari catastrofe, războaiele,

răzvrătirile şi nedreptăţile internaţionale le comit oamenii care au o cultură exterioară amăgitoare, dar ascund înăuntrul lor o inimă needucată.

Inima vas, cuvintele scurgere

„Pui de năpârci, cum puteţi vorbi cele bune, voi fiind răi? Căci din prisosul inimii vorbeşte gura" (v. 34). Această mustrare este încă şi mai aspră decât cele dinainte şi este o dovadă mai limpede a celor spuse de Domnul. Domnul zice: nu mă mir că voi aţi scos din gură o atât de înfricoşată hulă împotriva Mea pentru că sunteţi nişte pui vrednici de părinţii voştri, pui de năpârci! Expresia este plină de sfântă indignare şi caracterizează pe cei răi, primejdioşi, otrăvitorii morali. Aşa i-a numit pe farisei şi Ioan Botezătorul (*Matei* 3, 7). Din nefericire, au continuat să rămână aşa şi să îşi exprime cuvintele lor veninoase, pe care numai aceşti pui de năpârci puteau să le spună împotriva lui Hristos că El scoate pe draci în numele căpeteniei dracilor. Fariseii se lăudau că sunt fii ai lui Avraam, dar de fapt erau fii ai şarpelui celui înţelegător, fii ai diavolului. Diavolul Îl urăşte pe Hristos şi Evanghelia Sa. La fel Îl urau şi fiii diavolului, fariseii. Aşadar, cum puteau ei, răi şi fii ai celui rău, să vorbească vorbe bune şi să nu hulească drăceşte?

„Căci din prisosul inimii vorbeşte gura". Preaînţelept cuvânt! După cum apa se scurge şi coboară din vasul cu apă, tot aşa şi cuvântul curge din inimă. Căci limba, cuvântul rostit, i se arată omului, ca să-şi exprime cu ea ideile, dorinţele şi convingerile. Însă acestea există în inimă, ca un cuvânt lăuntric, iar inima, după Sfânta Scriptură, înseamnă tot omul lăuntric. Este o lege a firii că omul împărtăşeşte altora ceea ce umple inima lui. Această împărtăşire Domnul o numeşte aici *prisos al inimii*, expresie care arată că inima plină trebuie neapărat să se reverse prin gură către alţii, în calitate

de cuvânt rostit. În chip firesc, precum sunt ideile, dorinţele şi convingerile, care umplu inima, aşa va fi şi prisosul, cuvântul scos din gură. Acest fenomen este atât de general, încât chiar şi cei mai prefăcuţi oameni, care izbutesc să dea pe faţă altfel de cuvinte decât sunt în inima lor, ajung desigur într-un ceas în care vor exprima, fără prefăcătorie, tocmai ceea ce au în inimă.

Aşadar, cuvântul este cel mai bun criteriu al adevăratului caracter al omului. Şi Domnul a pus în cuvântul Său, în cuvântul Evangheliei Sale, temelia prefacerii lumii într-o lume de desăvârşire şi sfinţenie, fiindcă El era desăvârşit şi sfânt. Iată înţelesul acestor minunate cuvinte.

Inima comoară, cuvintele ceea ce scoți din comoară

Domnul continuă dovedirea celor spuse mai înainte: *„Omul bun din comoara cea bună a inimii scoate cele bune, iar omul cel rău din comoara cea rea scoate cele rele"* (v. 35). Să vedem mai întâi pe omul cel bun, care este ca o oază plină de rouă în pustiul amar şi arzător al răutăţii din lume. Comoara cea bună a omului bun sunt dispoziţiile bune, nobile, plăcute lui Dumnezeu, dorinţele şi dorurile sfinte, îndreptate spre Dumnezeu, idei înţelepte, drepte şi sfinte, hotărâri bune şi roditoare. Ba mai mult, adevărul Evangheliei şi harul Duhului Sfânt se fac pentru omul cel bun o nepreţuită comoară, pe care el o păzeşte cu grijă, cum îşi păzeşte un gospodar bun strânsura şi gospodina bună cămara ei plină de bunătăţi. Comoara omului bun este păzită, dar şi gata să fie întrebuinţată la orice ocazie potrivită, ca şi grâul pe care Iosif îl strânsese în hambarele Egiptului.

Dacă cercetaţi viaţa lăuntrică a oamenilor buni, veţi afla în ea multă pace şi bucurie. Căci substanţa cea bună pe care o au în ei, harul Duhului Sfânt, pe care îl conţin, aduce roade: dragostea,

bucuria, pacea, îndelunga răbdare, credinţa, blândeţea, înfrânarea (*Gal.* 5, 22). Nevinovăţia inimii celor buni este cristalul cel curat prin care ei privesc realitatea şi o văd curată. Ei sunt oameni simpli şi nevinovaţi. Nu sunt răutăcioşi, nici bănuitori, când văd manifestându-se răutatea şi stricăciunea la alţii se întorc de la ea, dar sunt miloşi faţă de cei răi şi stricaţi. Când răutatea le întinează albeaţa, când diavolul, marele stricător şi distrugător al inimilor, ajunge să arunce peste cei buni noroiul şi veninul păcatului, cu câtă grabă se întorc aceştia de la el şi îl înlătură! În viaţa lor exterioară şi publică, cei buni sunt desfătare, încurajare, rouă şi leac împotriva răutăţii. Cuvintele lor sunt „plăcute şi drese cu sare", cum zice dumnezeiescul Apostol (*Col* 4, 6). Cuvintele celor buni nu au niciodată nimic stricat, ci întotdeauna sunt spre zidirea şi bucuria ascultătorilor şi au în vedere slava lui Dumnezeu. „În adevăr buzele dreptului hrănesc pe mulţi, iar gura dreptului răspândeşte înţelepciune şi har" (*Pilde* 10, 13, 21). Toate acestea, din comoara cea bună a inimii lor. Încă şi faptele lor vin tot din acea comoară. Ele sunt bune, înţelepte, binefăcătoare. Căci astfel de oameni imită pe Dumnezeu, cel ce este bun, comoară nemărginită de bunătate, şi împarte din belşug bunătăţile din comoara Sa. O, cât sunt de demni de admirat şi de cercetat oamenii buni!

Contrar omului bun, *„omul cel rău scoate cele rele din comoara lui rea"*. Domnul se întoarce la omul rău, fiindcă avea în faţa Sa pe fariseii cei învechiţi în rele, şi astfel de oameni nu lipsesc din nicio societate. Neplăcut lucru, ca cineva să dea pe faţă gânduri rele, dorinţe întinate, obiceiuri rău-făcătoare, cuvinte stricate şi deşuchiate, fapte nelegiuite, întunecate şi viclene, care izvorăsc şi ies toate, din comoara cea rea a omului rău! În măsura în care inima se strică, iar răutatea, moravurile rele, ura şi nedreptatea s-au strâns în comoara omului rău, nu aşteaptă mult, până să iasă afară. N-au trecut mulţi ani, după ce strămoşii neamului omenesc căzuseră în

păcat şi iată, ce comoară mare de răutate era în omenire în vremea potopului. Căci zice Scriptura: „Văzând Domnul Dumnezeu că răutatea oamenilor s-a mărit pe pământ şi că toate cugetele şi dorinţele lor sunt îndreptate la rău în toate zilele şi că tot trupul se stricase din calea sa, pe pământ, a zis: voi pierde pe omul pe care l-am făcut, de pe faţa pământului" (*Fac* 6, 5-7). Domnul Însuşi, cu altă împrejurare, se referă la cele ce ies din comoara cea rea: „Căci dinlăuntru, din inima omului, ies cugetele cele rele, desfrânările, hoţiile, uciderile, adulterul, lăcomiile, vicleniile, înşelăciunea, neruşinarea, pisma, hula, trufia şi uşurătatea" (*Mc* 7, 21-22). Vai! Un astfel de om, cu astfel de comoară, strânge o strânsură de mânie, când se va descoperi mânia lui Dumnezeu la dreapta judecată. Dar despre aceasta vorbeşte chiar Domnul în următoarele două versete.

Vinovăția din cuvinte

„Zic vouă că orice cuvânt deşert pe care oamenii îl grăiesc, vor da seama despre el în ziua judecăţii. Căci din cuvintele tale te vei îndreptăţi şi din cuvintele tale te vei osândi" (v. 36-37).

De cele mai multe ori, noi, oamenii, luăm seama numai la faptele bune sau rele şi judecăm purtarea noastră numai din fapte.

Totuşi, sunt păcate grave care se fac cu multă uşurinţă, numai cu limba. Ele primejduiesc însă mântuirea noastră. Acest lucru îl poate observa fiecare nemijlocit, dacă ia seama la cuvintele de mai sus ale Domnului şi cugetă la capitolul al treilea al epistolei Apostolului Iacob. Domnul afirmă că El dă mare importanţă cuvintelor noastre, păcatelor făcute cu limba. Le dă importanţă fiindcă noi nu le socotim păcate, dar Domnul va cere socoteală de ele în ziua judecăţii, când va fi hotărât viitorul nostru veşnic. Fiindcă izvorul din care provin cuvintele – un astfel de izvor

este comoara rea – arată caracterul omului. Iar rezultatele, pe care cuvintele noastre le produc asupra altor oameni, sunt de aşa natură, încât Apostolul Iacob numeşte limba *„un rău fără leac, plin de venin aducător de moarte!"*

Dar Domnul afirmă că pentru orice cuvânt zadarnic vom fi judecaţi. Zadarnic este cuvântul care nu are nicio acţiune bună asupra ascultătorilor, prin urmare cuvântul nefolositor şi deşert. Marele Vasile consideră cuvânt zadarnic a vorbi ceea ce nu este, nici spre folosul ascultătorului, nici spre trebuinţa cea îngăduită nouă de Dumnezeu. Orice cuvânt zadarnic îi este neplăcut lui Dumnezeu şi este socotit vinovat. Cuvânt zadarnic nu deserveşte nicio necesitate a vieţii noastre, ci vădeşte un suflet neserios, o stare lăuntrică de uşurătate şi de neformare. Mai cu seamă în aceasta constă vinovăţia, că un cuvânt de prisos iese din inima rece şi fără grijă de mântuire, străină de interese duhovniceşti şi de duhul creştinesc, plină de duhul lumesc şi de cugete trupeşti.

Să luăm aminte bine că, chiar dacă un cuvânt de prisos, uşuratic sau stricat iese dintr-o inimă, a cărei comoară nu este rea, acest cuvânt, prin repetare deasă, va produce cu timpul în inimă o comoară rea. Adică, chiar aceia care nu au răutate şi patimi în ei, din prisosul cărora să vorbească gura, când se obişnuiesc fie datorită mediului de acasă, fie datorită întâlnirilor rele să zică vorbe zadarnice şi stricate, îşi vor forma în inima lor o comoară rea, adusă de afară. După cum a observat bine Marele Vasile, obişnuinţa cu un anumit fel de cuvinte este cea mai bună cale pentru realităţile corespunzătoare cuvintelor. Căci răul se introduce astfel în suflet, pe două căi, prin vorbire şi prin auz, şi se întipăreşte prin două organe de simţ. Aşa, intrând răul deseori în suflet, va întări înclinarea spre rău şi va împinge pe om spre păcat. Acelaşi lucru îl observăm la copiii nevinovaţi. Când aud pentru prima oară un cuvânt fără rost, li se iveşte pe faţă o roşeală de sfială. Dar dacă aud şi pronunţă

mai des acel cuvânt, roşeala încetează, sufletul nu mai rezistă, iar calea făptuirii răului este deschisă. Peste puţină vreme, relele pe care copiii le zic şi le aud vor deveni fapte. Dacă luăm acest lucru în considerare prin pocăinţă sinceră, vinovăţia cuvintelor zadarnice din trecut dispare şi punem în viitor un frâu aspru limbii şi cuvintelor noastre. În felul acesta, vom obţine o curăţie a sufletului mai adâncă. Mai ales fiindcă Domnul pecetluieşte predica Lui cea mare şi plină de învăţătură cu un cuvânt important: *„Din cuvintele tale vei fi îndreptăţit şi din cuvintele tale vei fi osândit"*. Domnul repetă înţelesul versetului precedent, că adică îndreptarea şi mântuirea, sau vinovăţia şi osânda fiecărui om depinde de cuvintele lui. Cuvintele sunt semne de recunoaştere clară a caracterului nostru. Ele sunt mărturia credinţei sau a necredinţei şi a răutăţii pe care o ţinem în inimă, ca pe o comoară. Cuvintele sunt expresia întregii vieţi a celui care le pronunţă. Duhul lui Dumnezeu a înfăţişat şi în vremuri mai vechi importanţa pe care o au cuvintele noastre pentru viaţa şi viitorul nostru. Duhul Sfânt zice prin Iov: *„Mustră-ţi tu gura, şi nu Eu, iar buzele tale să mărturisească în favoarea ta"* (*Iov* 15, 6). Înţeleptul Solomon zice: *„Moartea şi viaţa atârnă de limbă"* (*Pilde* 18, 21). Iar din gura lui Dumnezeu celui întrupat a ieşit o învăţătură foarte importantă, pe care niciun creştin nu trebuie s-o uite vreodată, învăţătură care trebuie să devină lege pentru viaţa noastră de toate zilele: *„Din cuvintele tale vei fi îndreptăţit şi din cuvintele tale vei fi osândit"*.

VINDECAREA ÎNDRĂCITULUI DIN GADARA

(*Lc* 8, 26-40)

Domnul care are *„toată stăpânirea în cer şi pe pământ"* (*Mt* 28, 18), şi are în mână cheile iadului, după cum zice Apocalipsa, şi-a arătat puterea asupra iadului, slobozind pe îndrăciţi de sub stăpânirea dracilor. Vom expune acum o nouă minune de acest fel. Deşi este vorba de o minune de acelaşi fel, ca cele de mai înainte, totuşi cititorul va găsi în aceasta de acum împrejurări şi învăţături noi şi deosebit de importante. Este vorba de vindecarea îndrăcitului din ţinutul Gadarenilor, pe care o expun toţi cei trei Evanghelişti, fiindcă în ea se vădeşte limpede duşmănia dracilor în general împotriva oamenilor, precum şi urmările lucrării dracilor asupra sufletului omenesc.

Acțiunea duhurilor necurate

Sfântul Evanghelist Luca, consemnând mai întâi locul săvârşirii acestei minuni, descrie în acelaşi timp şi starea tristă a bolnavului, după cum urmează: *„Şi au ajuns cu corabia în ţinutul Gadarenilor, care este dincolo, în faţa Galileii. Şi ieşind pe uscat, l-a întâmpinat un bărbat din cetate, care avea demoni, care de multă vreme nu mai punea haină pe el şi în casă nu mai locuia, ci prin morminte"* (v. 26-27). Când duhurile rele se înstăpânesc asupra unui om, îşi arată vrăjmăşia lor sălbatică prin diferite necazuri, boli şi răutăţi. Priviţi pe acest sărman om îndrăcit. Nu purta haină, nici nu locuia în casă. Sub influenţa duhurilor rele, era lipsit de două din cele mai comune mijloace de susţinere a vieţii, de veşmânt şi de locuinţă. Era mânat spre starea proastă pe care o produce goliciunea şi lipsa de acoperiş. Şi astfel prezenta o privelişte neserioasă şi ruşinoasă. Ba mai mult, locuia în morminte...

Desigur, mormintele nu sunt locuinţe pentru oamenii vii, ci nişte locaşuri jalnice, spre care ne-a condus pricinuitorul păcatului şi al morţii, diavolul. Iar acum conducându-l pe nefericitul îndrăcit în mormânt, înainte de moarte, diavolul a mărit necazul şi a întărit şi mai mult stăpânirea asupra acelui om, prin lipsurile şi prin slăbirea trupului la care era supus. Ba încă diavolul îl înfăţişă trecătorilor atât de îngrozitor şi de înspăimântător, încât *„nimeni nu mai putea să treacă pe drumul acela"*, zice Sfântul Evanghelist Matei. Căci mormintele inspiră o oarecare teamă îndeobşte, din pricina fricii de moarte a oamenilor. Cu atât mai mult, când din morminte ies la lumina zilei astfel de oameni îngrozitori.

De altfel, puterea sălbatică pe care o manifesta diavolul în acel nefericit îndrăcit, pe drept cuvânt insufla teamă. Căci Evanghelistul zice: *„de mulţi ani îl stăpâneşte şi era legat în lanţuri*

şi în obezi, păzindu-l, şi sfărâmând legăturile, era mânat de diavol în pustii" (v. 29). Adică, diavolul de mulţi ani producea crize violente şi neaşteptate, duse până la nebunie, în acest sărman om. De aceea, îi legau mâinile şi picioarele cu lanţuri şi legături, ca să-l facă neprimejdios. Dar îndrăcitul rupea lanţurile acestea şi era gonit de diavoli în locuri pustii. Iată de ce era foarte înfricoşător şi periculos acest îndrăcit din Gadara.

Avem acum la îndemână o pildă de lucrare a satanei printre oameni. Satana vrea să facă pe om vrednic de ură, primejdios şi răufăcător printre alţi oameni. Îşi ajunge acest scop, când pune stăpânire pe sufletul vreunui om. Când, prin mijlocirea patimilor păcatului, trufie, invidie, vrăjmăşie, ură şi nedreptate conduce şi stăpâneşte sufletul omului. În cazul acesta, omul care a fost creat ca să trăiască în pace cu aproapele şi în dragoste de semenii săi, devine cu desăvârşire incapabil să trăiască în comunitate, devine un distrugător al păcii şi al bunei rânduieli, cu mult mai primejdios decât nefericiţii de îndrăciţi. Omul, stăpânit de satana prin păcat, vrea să trăiască în paguba vieţii altora; el nu stă la îndoială să pună în practică dictonul vechilor latini: *„Homo homini lupus"*. După o lege firească, toţi câţi ies de sub stăpânirea rânduielii lui Dumnezeu şi leapădă conducerea prea dulce şi binefăcătoare a iubirii lui Hristos ajung sub puterea spirituală a satanei. Iar satana, prin patimile păcatului, îi împinge cu sila într-un pustiu, într-o viaţă lipsită de pace şi linişte. Îi împinge într-o viaţă amară, pizmăreaţă, tulburată şi urâtă, aşa cum şi pe sărmanul îndrăcit din Gadara îl gonea în pustie şi îl făcea să locuiască în morminte.

La această activitate rea adesea se uneau mai mulţi draci. Iată, sărmanul om avea de multă vreme mulţi draci, spune Evanghelistul. Când Domnul a întrebat: *„Care îţi este numele?, dracul a răspuns: «Legiune», căci mulţi draci intraseră în el"*. O legiune era un corp de armată de cinci-şase mii de ostaşi. Cu numele acesta dracii au arătat

mulţimea şi puterea lor. Desigur, sunt certuri şi uri între draci, ca şi între oamenii răi, dar când este vorba să facă vreun rău cuiva, dracii se unesc prin ura lor comună, pentru interesul lor comun, dorinţa lor comună de a-şi păstra stăpânirea asupra oamenilor. Şi astfel se iscă tiranii prin excelenţă răufăcătoare.

Şi totuşi: *„Văzându-L pe Iisus a căzut strigând înaintea Lui şi cu glas mare a zis: ce ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu Celui preaînalt? Rogu-Te, nu mă chinui. Căci El poruncea duhului celui necurat să iasă din om"* (v. 28-29). Cu toată stăpânirea în care îl ţineau dracii pe nefericitul om, cu toată puterea lor sălbatică, împotriva căruia nu rezistau nici lanţurile, de îndată ce s-a arătat Domnul, dracii au fost cuprinşi de cutremur. Simţeau că se află sub stăpânirea Lui de nebiruit. Şi precum o fiară sălbatică şi rea cade înaintea celui care o domesticeşte, tot aşa şi dracii cad înaintea lui Hristos. În acelaşi timp, conducătorul legiunii de draci dă mărturie despre puterea Domnului şi afirmă că nu are nicio legătură cu El. Căci Domnul este Fiul lui Dumnezeu, iar dracii sunt vrăjmaşii lui Dumnezeu, cărora El le-a dat o anumită libertate de acţiune, până în ziua judecăţii. Iar duhurile rele ştiau că va veni ziua judecăţii şi că judecătorul lor va fi Hristos. Şi, deoarece se temeau, nu cumva să fi sosit ziua aceea, ei zic. *„Mă rog ţie să nu mă chinuieşti"*. Şi mai cu seamă conducătorul dracilor: *„Îl ruga pe El să nu le poruncească să meargă în adânc"* (v. 31). Prin această rugăminte, diavolul se arată mai treaz decât acei oameni vrednici de plâns, care nu se tem şi nu primesc nici măcar acest adevăr înfricoşat, că îi aşteaptă o judecată şi o răsplată. Aşadar, dracii ştiu că va veni ziua în care vor fi aruncaţi *„în focul cel veşnic, gătit diavolului şi îngerilor săi"* (*Mt* 25, 41, II *Ptr* 2, 4). Şi, mai cu seamă, ştiu că în acest foc, locul lor va fi adâncul, adică locul cel mai de jos, partea de pedeapsă cea mai îngrozitoare şi mai rea, care li se cuvine dracilor ca unor pricinuitori a toată răutatea. Dacă ei se roagă, se roagă nu să scape

cu totul de chinuri, – căci acest lucru este cu neputinţă – ci să nu fie chinuiţi înainte de vreme, să nu înceapă chinul lor de pe acum. Căci lucrarea pe care o începuse Domnul, izgonind duhurile rele din îndrăciţi şi lipsindu-le de detestarea lor cea răufăcătoare, era o dovadă că se apropia vremea în care ei nu vor mai avea niciun fel de putere asupra oamenilor, vremea osândei lor definitive şi veşnice. Dar este un lucru vrednic de luat aminte, că duhurile rele se tem de iad şi de pedeapsa iadului, dar nu doresc cerul şi sfinţenia cerului. Ele vor numai atât: să rămână slobode în facerea de rău şi să nu fie chinuite, dar nu voiesc nicidecum să se schimbe, să se pocăiască şi să se mântuiască. Aceasta lămureşte pe deplin starea neschimbată pe care o vor avea cei osândiţi la pedeapsa veşnică. Este cu neputinţă ca aceştia să-şi schimbe poziţia, fiindcă ei nu pot să-şi schimbe starea sufletească şi caracterul. Ei s-au făcut răi pentru totdeauna şi de aceea nici nu doresc sfinţenia cerului. De aceea nici nu vor avea loc în cer.

Vindecarea celui îndrăcit şi pedepsirea gadarenilor

Este firesc ca rugămintea aceasta a conducătorului legiunii de draci nu putea fi primită, căci dacă pentru draci lucrarea lor cea rea asupra omului era o desfătare, iar izgonirea din om le era un chin, tocmai dimpotrivă, pentru Hristos acţiunea Sa binefăcătoare asupra omului şi mai ales nimicirea lucrării diavolului cu desfătarea Sa şi lucrarea Sa cea sfântă. De aceea, când duhurile rele au văzut că şi-au pierdut nădejdea de a continua lucrarea lor cea rea asupra acelui nefericit, au încercat modalitatea unei alte acţiuni rele: *„Era acolo o turmă mare de porci, care păştea pe munte. Şi L-au rugat să le îngăduie să intre în ei”* (v. 32) Adică, era acolo o turmă de porci, crescuţi pentru vânzare, şi păşteau pe munte în apropiere. Iar dracii au cerut să intre în ei, fiindcă atunci când diavolul nu reuşeşte să vatăme

de-a dreptul pe om, îi ajunge să provoace rele în averea materială a omului, ca astfel să-l ispitească. Însă aceste cuvinte *„L-au rugat pe El să le îngăduie lor"*, precum şi cuvintele de mai sus *„L-au rugat pe El să nu le poruncească"*, arată clar adevărul că stăpânirea diavolului este mărginită şi că, fără îngăduinţa lui Dumnezeu, dracii nu pot să vatăme, nu numai pe oameni, dar nici chiar pe porci. Prin urmare, credincioşii Domnului trebuie să ştie că nu au de suferit vreo ispită a diavolului, decât numai dacă Dumnezeu o îngăduie. Dar şi în cazul când o îngăduie Dumnezeu, diavolul nu poate niciodată să treacă hotarele impuse lui de Dumnezeu. Credincioşii nu vor suferi niciodată vreo pagubă substanţială, decât în măsura în care ei vor să se supună voinţei vicleanului. Aşadar, iubite cititor, să nu te temi de puterea răufăcătoare a vicleanului, nici de lucrările diavolului, cum sunt farmecele şi ghiciturile. *Căci „dacă Dumnezeu este cu noi, nimeni nu este împotriva noastră"*. Dacă eşti creştin adevărat, evlavios, cu luare de minte, cerând pururea prin rugăciune sprijinul Domnului, atunci ispitele diavolului nu numai că nu te vor vătăma, ci vor deveni pentru tine prilejuri de „încununare şi răsplătire". Căci Domnul dă credincioşilor Săi *„putere să calce peste şerpi şi peste balauri şi peste toată puterea vrăjmaşului"* (*Lc* 10, 19). Ba mai mult, preschimbă ispitele diavolului în mijloace de exercitare a virtuţii, în mijloace de curăţire şi de progres pentru creştini. Aceasta este lucrarea minunată a înţelepciunii lui Dumnezeu. Există oare o mângâiere şi o întărire mai mare, în lupta împotriva păcatului şi a diavolului, decât acest adevăr.

În această împrejurare, Domnul „le-a îngăduit. Şi ieşind dracii din om, au intrat în porci". Dracii nu au pierdut vremea, deoarece vicleanul este foarte harnic în rele. Şi dacă noi am fi atât de silitori în binefacere, pe cât este el în răutate, am fi cu toţii îngeri. De îndată ce Domnul le-a dat îngăduinţa, numaidecât, fără să le vorbească, dracii au intrat în porci. *„Şi turma s-a aruncat de pe ţărm în lac şi*

s-a înecat" (v. 32-33). Turma întreagă care număra cam două mii de porci (vezi *Mc* 5, 13), s-a înecat. Avântul acela al porcilor este o dovadă în plus a avântului cu care dracii grăbesc şi împing la pierzanie pe oricine ajung să pună ei mâna. Ia observaţi pe „fiii pierzării", în care lucrează duhul cel rău (cf. 2, 2). Cu câtă grabă se dedau la desfrânare şi la tot soiul de nelegiuiri, cu câtă pornire se împotrivesc adevărului evanghelic, logicii, ba chiar şi propriului lor interes adevărat. Cu câtă pornire îşi strică sănătatea, îşi pierd viaţa şi sufletul, ca să ajungă, nu în fundul lacului Ghenizaret, ca porcii Gadarenilor, ci, vai! în marea de foc cea arzătoare (*Apoc* 19, 20).

Sfântul Ioan Gură de Aur zăboveşte în mod special asupra acestui punct, pentru a descrie starea celor care sunt stăpâniţi de cel viclean prin păcat. Oamenii cu fire de porci, zice el, foarte uşor se robesc lucrării diavolului, *„şi ai putea vedea mulţi astfel de locuitori ai mormintelor păcatului a căror nebunie nu o poate stăpâni nici fierul, nici lanţurile, nicio mulţime de oameni, nici sfiala, nici nuiaua, nici frica, nici respectul, nici nimic de acest fel. Când cineva este imoral şi neînfrânat, el nu se deosebeşte întru nimic de un îndrăcit, ci umblă gol ca şi îndrăcitul. Aşa unul poartă veşminte pe trupul său, dar este lipsit de adevăratul acoperământ, de slava menită omului. Cine ar putea să-l lege pe cel stăpânit de diavol prin păcat? Cine ar putea să le facă să înceteze relele? Mânia îl îndeamnă să-şi facă pe plac şi să rămână mereu în morminte. Căci locuinţele celor curvari sunt morminte pline de putoare şi de stricăciune"*. Şi Sfântul Ioan Gură de Aur continuă în felul următor: *„Ce este un iubitor de argint? Nu este şi el un îndrăcit? Ce ar putea să-l ţină vreodată legat? Nici frica, nici respectul, nici grijile, nici sfaturile, căci el rupe toate aceste lanţuri. Diavolul care era în omul din Gadara, deşi dispreţuia pe Hristos, a ieşit totuşi din trupul omului, supunându-se poruncii lui Hristos. Dar iubitorul de argint nu se supune nici chiar poruncii lui*

Hristos. Căci iată, îl aude pe Domnul zicându-i zilnic: nu puteţi sluji lui Dumnezeu şi lui Mamona. Şi Hristos îl înspăimântă cu gheena şi cu pedeapsa. Şi, totuşi iubitorul de argint nu-L ascultă, nu fiindcă este mai tare decât Hristos, ci fiindcă Hristos nu ne înţelepţeşte dacă noi nu vrem". Şi îndrăciţii fac celelalte nereguli, fără să aibă conştiinţa faptelor lor. Iubitorii de argint însă, deşi au mintea întreagă, se poartă iraţional şi suferă, în mijlocul oraşelor, furie şi nebunie. Ce nelegiuire fac îndrăciţii, care să întreacă nelegiuirea lui Iuda, cea mai mare nelegiuire? Toţi iubitorii de argint imită iubirea de avuţie a lui Iuda şi sunt pricină de tulburare în familii şi în oraşe, ca nişte animale sălbatice, care au fugit din cuşca lor de fier, fără să le poată prinde cineva. Aşa vorbeşte Sfântul Ioan Gură de Aur.

Dar de ce a îngăduit Domnul dracilor să intre în porci? Pentru mai multe motive, dintre care le vom arăta pe cele mai importante. Mai întâi, pentru ca saducheii din vremea aceea, şi urmaşii lor, din toate vremurile, să aibă o dovadă limpede a existenţei duhurilor rele. Căci ei afirmau că nu există draci, ci numai răul în sine. În această împrejurare, se arată limpede existenţa dracilor, mulţimea lor, puterea şi lucrarea lor cea răufăcătoare. Ce altceva aruncaseră porcii în mare? Nu cumva răutatea porcilor? Nu cumva porcii fuseseră cuprinşi de o nebunie colectivă? Dar afirmarea unei asemenea nebunii ar fi contrară oricărei logici.

În al doilea rând, Mântuitorul a făcut aşa, ca să pedepsească pe Gadareni, care creşteau porcii împotriva Legii. Căci legea lui Moise interzicea iudeilor să mănânce carne de porc, ba interzicea chiar să se apropie de porci. Dar Gadarenii, pentru bani, încălcaseră legea. Căci ei vindeau porcii vecinilor lor, care erau închinători de idoli. Aşadar, ei făcuseră un lucru nelegiuit, aşa cum fac şi creştinii, care se dezinteresează de Hristos, când este vorba să câştige bani sau favoruri. Dar câştigurile unor negoţuri nelegiuite, oricât ar fi astăzi de îmbelşugate, mâine vor pieri toate deodată, ca să lase în

urmă goluri şi suferinţă. Este o regulă şi o lege generală a dreptăţii veşnice, că banii câştigaţi pe nedrept, care se adună cu uşurinţă, vor fi cheltuiţi mâine cu multă uşurinţă şi vor produce ruină şi cădere. Dar aceste pedepse date nedreptăţii sunt iarăşi numai binefaceri ale lui Dumnezeu, căci, prin aceste pedepse şi pagube, Dumnezeu dă prilej de pocăinţă şi de mântuire celor nedrepţi, ca să nu ajungă la osânda pe care o capătă oamenii nedrepţi materialişti, dacă nu se pocăiesc. Pierderea porcilor era un preaviz dat Gadarenilor materialişti, că legiunea de porci îi va scufunda pe ei, nu în adâncul lacului, cum i-a cufundat pe porcii lor, ci în pedeapsa cea mai mare, dacă nu se vor pocăi şi nu vor părăsi viaţa lor nelegiuită şi materialistă.

Şi, de fapt, printre multele şi binefăcătoarele Sale minuni, Domnul a făcut şi două minuni de pedepsire, minunea aceasta, şi cea cu smochinul neroditor, ca să vestească judecata cea dreaptă pe care o va face în calitate de Judecător pentru păcătoşii care nu se pocăiesc. Aceste minuni de pedepsire sunt la fel de binefăcătoare ca şi celelalte, căci ele privesc pe creştinii tuturor veacurilor, ca să înţeleagă că lipindu-se de nedreptate, încălcând legea Evangheliei şi lepădându-se de mântuirea oferită lor de Hristos, îl vor avea Judecător, care *„va răsplăti fiecăruia după faptele sale"* (*Rm* 2, 6). Iată motivul pentru care Domnul a îngăduit atunci pieirea porcilor, iar acum îngăduie diferite pagube, certări dumnezeieşti, crize economice şi catastrofe materiale. Însă cititorul să nu ia seama la acei oameni necugetaţi şi fără judecată care în asemenea împrejurare încearcă să dea acestor dovezi ale dreptăţii dumnezeieşti nişte tâlcuri fără folos moral şi foarte periculoase. Se întâmplă pe neaşteptate un cutremur de pământ, un ciclon, oarecare criză sau catastrofa materială. Asemenea fenomene păgubitoare se întâmplă pe rând în toate ţările. Şi cei necugetaţi se şi grăbesc să-şi bată joc de cei ce consideră asemenea evenimente ca o mânie a lui Dumnezeu, ca o chemare la pocăinţă.

Deci, nici elementele fizice nu lucrează orbeşte, fără conducere de sus. Ele se supun voinţei conducătoare a aceluia care le-a creat şi pe ele, şi legilor lor fizice, precum maşinile unui mecanism ce mişcă după voia mecanicului. Când ţi se comunică hotărârea unui tribunal care te supune la o amendă oarecare, pentru înlăturarea sau pentru îndreptarea unei nedreptăţi făcute, ai comite o nebunie curată dacă ai susţine că hotărârea aceasta nu emană de la judecător, ci de la şpalturile tipografice, de la hârtia, cerneala şi tiparul, care, din întâmplare, s-au unit şi au alcătuit acea hotărâre judecătorească. Dar la fel de nebun ar fi cineva care ar susţine că marile catastrofe nu sunt nişte hotărâri luate de Dumnezeu pentru înţelepţirea şi îndreptarea omului, ci o întâmplătoare ciocnire a elementelor fizice.

Vestirea minunii şi purtarea Gadarenilor

Această dublă minune nu putea să nu ajungă repede cunoscută. Mai întâi, păzitorii porcilor *„văzând cele întâmplate au alergat şi mergând au vestit celor în cetate şi de pe câmp"* (v. 34). Porcarii au vestit întâmplarea stăpânilor lor, care locuiau unii la oraş, alţii la ţară, deoarece erau oarecum îndatoraţi să le dea socoteală de pieirea porcilor. Iar stăpânii porcilor „ieşind au văzut întâmplarea", şi s-au convins din propria lor percepţie de minune. *„Au venit la Iisus şi au aflat pe omul, din care ieşiseră dracii, şezând îmbrăcat şi liniştit, la picioarele lui Iisus; şi s-au temut"* (v. 35). Au văzut acolo o minune uimitoare. Au văzut pe îndrăcitul cel cunoscut îngrozitor şi primejdios pentru tot ţinutul acela, care era acum liniştit, îmbrăcat cu hainele sale, aşezat lângă Iisus, şi s-au temut. Fiindcă o asemenea minune dovedea puterea lui Iisus ca dumnezeiască şi trezise conştiinţa lor cea adormită. Spaima lor a fost întărită de povestirea întâmplării, auzită şi de la alte persoane, care înconjurau pe Hristos şi care fuseseră martori oculari ai întâmplării. Zice Sfântul

Evanghelist: *„Le-au vestit lor şi cei ce văzuseră cum a fost mântuit îndrăcitul"* (v. 36). Aceştia nu erau păzitorii porcilor, ci alţi galileeni, care însoţiseră pe Hristos cu corabia în ţinutul Gadarenilor (vezi *Mc* 4, 36). De aceea, gadarenii *„au fost cuprinşi de frică mare"*. Au fost cuprinşi de frică, dar, din nefericire, nu de frica aceea a omului păcătos, care se căieşte şi simte că este vrednic de pedeapsă, ci era frica celui nelegiuit, care rămâne neclintit în relele lui, însă vede că scopurile lui cele rele sunt zădărnicite şi se teme de o pagubă şi mai mare. Gadarenii luau în considerare, mai mult pierderea porcilor lor, decât mântuirea concetăţeanului lor nefericit. Căci iubitorul de argint, care strânge averi prin nelegiuiri, se îngrijeşte numai de interesele sale materiale, şi pe acestea le aşază mai presus de sănătatea şi de viaţa particulară şi a popoarelor întregi, ba încă mai presus de propria lor viaţă şi de propriul lor suflet.

Gadarenii, aşadar, în loc să se pocăiască, în loc să-L cheme pe Hristos în oraşul lor ca să-i înveţe şi să le vindece bolnavii, fac tocmai dimpotrivă: *„L-a rugat pe El tot poporul din preajma Gadarei să plece de la ei"*. Dracul prin gura îndrăcitului spusese mai înainte că ei nu au nicio legătură cu Hristos. Dar şi gadarenii având în sufletul lor pe dracul iubirii de argint şi deosebindu-se prea puţin de porcii lor, L-au rugat pe Iisus să plece de lângă ei. Şi în acest fel au arătat că nu vor să aibă nicio legătură cu Domnul. Ei voiau să pască nepocăiţi, împreună cu porcii lor, bălăcindu-se în noroiul faptelor rele. Ei se tem de Hristos, care venise ca prieten, dar nu se cutremură la gândul că-L vor avea Judecător. Nu este aceasta nebunie? Dar această nebunie o bagă satana în toţi cei asemenea Gadarenilor. Căci satana îi convinge că apropierea lor de Hristos, pocăinţa, viaţa evlavioasă, sunt păgubitoare pentru averea lor. Şi ei, supunându-se satanei, evită pe Hristos. Preferând pe porcii lor, adică nelegiuitele lor câştiguri, desfătările materiale, noroiul porcesc al păcatului, ei nu vor să se apropie de Mântuitorul şi de mântuirea lor. Iar Mântuitorul, care nu

intră cu sila în inima nimănui, în această împrejurare *„suindu-se în corabie s-a întors înapoi"* (v. 37). A plecat, precum pleacă de la orice om care evită apropierea de Dânsul, cu conştiinţă şi convingere. Domnul îşi rezervă însă dreptul de a zice în ziua Judecăţii: *„Duceţi-vă de la Mine blestemaţilor"*.

Purtarea celui ce fusese îndrăcit

Dar dacă Gadarenii au aşteptat cu ardoare stăpânia lui satana asupra sufletelor lor şi au arătat faţă de Domnul o purtare atât de rea, cu totul dimpotrivă a făcut-o concetăţeanul lor, care era supus dracilor numai cu trupul. Când Domnul l-a slobozit, atunci el: *„L-a rugat să rămână cu Domnul"* (v. 38). L-a rugat fierbinte pe Hristos să-l lase să rămână totdeauna în preajma Sa. Omul simţea că de acum încolo toată existenţa lui trupească şi sufletească era legată de Hristos cu legături de nedezlegat. El voia să fie un următor pe veci al lui Hristos, ca să-I mulţumească şi să-L proslăvească. Fostul îndrăcit se temea să se îndepărteze de Hristos şi să rămână cu concetăţenii lui cei iubitori de porci şi josnici, care izgoniseră pe Mântuitorul. Precum Gadarenii nu putuseră până atunci să trăiască împreună cu îndrăcitul, căci acesta le punea viaţa în primejdie, tot aşa acum fostul îndrăcit nu mai voia să trăiască împreună cu Gadarenii, căci aceştia puteau să-i primejduiască viaţa morală. Aceleaşi simţiri le are orice om care s-a pocăit, s-a apropiat de Hristos, s-a slobozit de păcatul în robia căruia îl ţinuse mai înainte dracul. Acum s-a înţelepţit, a căpătat libertatea morală, s-a îmbrăcat cu veşmântul cuviincios al moralei şi al înţelepciunii. Acum se depărtează sufleteşte de prietenii şi de rudele sale, în măsura în care aceştia toţi rămân în păcat. Căci el are acum cu totul alt duh, alte dorinţe, alte scopuri. Vrea acum să aparţină lui Hristos şi să urmeze pe robii credincioşi ai Domnului. Căci numai atunci când aparţinem

lui Hristos, suntem stăpâni pe noi înşine. Altfel, suntem liberi pe dinafară, dar pe dinăuntru suntem robi ai diavolului, care prin păcat stăpâneşte pe păcătoşi.

Şi zice Evanghelistul: *„Iisus îl slobozi (pe cel ce fusese îndrăcit), zicând: întoarce-te în casa ta şi povesteşte câte ţi-a făcut ţie Dumnezeu"*. În Galileea, unde Domnul voia să nu se aprindă prea mult entuziasmul popular faţă de persoana Sa, el a oprit pe cei vindecaţi să răspândească vestea minunilor Sale. Dar în ţinutul Gadarenilor, din care locuitorii L-au izgonit atât de curând şi de urât, era nevoie de un vestitor, care să mărturisească despre lucrul măreţ pe care îl făcuse Dumnezeu cu poporul Său în acea vreme. Aşadar, Domnul zice celui vindecat: *„du-te în casa ta şi spune în public marea minune, pe care Dumnezeu a făcut-o cu tine. Se poate ca tu să devii o binecuvântare pentru locul acesta, pentru care ai fost mai înainte un pericol public"*.

Dar Domnul nu îndepărtează întotdeauna pe credincioşii şi următorii Săi din locul şi din mediul în care sunt oameni cu grija de lucrurile pământeşti şi cu o viaţă anti-creştină. Domnul nădăjduieşte ca mâine să se înmoaie la suflet acei oameni, care trăiesc împreună cu adevăraţii creştini. El nădăjduieşte ca mâine, sub influenţa vreunei noi cercetări din partea Sa, să se trezească ei din somnul păcatului. Atunci ochii credincioşi ai Domnului pot să devină organe de mântuire, să fie întrebuinţaţi ca povăţuitori pentru întoarcerea altora la Hristos. Câte asemenea exemple ne poate înfăţişa istoria vremii trecute şi cea contemporană! Dar de aceea, creştinii evlavioşi trebuie să-şi jertfească odihna lor, ba chiar şi desfătările duhovniceşti şi neatârnarea lor, numai ca să aibă prilej să se arate folositori pentru viaţa spirituală a altora. Iată, de pildă, acel om din Gadara, care a rămas în locul său şi *„a plecat şi a vestit în tot oraşul câte îi făcuse lui Iisus"* (v. 39). Adică s-a grăbit să îndeplinească cu râvnă lucrarea pe care i-o impusese Domnul, ca să-şi arate recunoştinţa, dar în acelaşi timp să facă şi altora bine.

Dar orice om, care s-a pocăit cu adevărat, a fost slobozit de dracii păcatului şi a simţit libertatea morală cea în Hristos, nu poate să rămână nesimţitor, să-şi ascundă simţirea caldă de recunoştinţă către Mântuitorul său, ci vrea cu tot dinadinsul să împărtăşească şi altora binecuvântarea de care a avut el parte. Aşa unul propovăduieşte prin viaţa şi prin cuvântul său, toate câte i-a făcut Domnul. Acest lucru îl făceau cu nestinsă râvnă, mai cu seamă primii creştini. Cei care, până ieri, erau robi ai dracilor, închinători de idoli, după ce credeau în Hristos şi primeau darurile făcătoare de minuni ale mântuirii, simţeau că cea dintâi datorie a lor este să atragă şi pe alţii la această libertate mântuitoare. Oriunde s-ar fi aflat, creştinul din acea vreme se prefăcea într-un vestitor al lui Hristos, simplu şi naiv, dar fierbinte, în clipa în care găsea inimi pregătite să lepede închinarea de idoli şi feluritele ei răutăţi. Fie la locul de muncă, fie în casa sa, fie în călătorie, el nu considera niciun loc şi niciun moment ca nepotrivit, numai să poată vesti şi altora *„câte i-a făcut lui Iisus"*. Creştinul dorea să împărtăşească adevărul Evangheliei şi aproapelui său şi astfel să-i facă bine. De aceea, în primele veacuri, biserici întregi de creştini şi-au avut începutul în cuvântul şi în lucrarea negustorilor şi a meseriaşilor creştini, care călătoreau la Roma sau în Galia sau în Africa de Nord.

Această lucrare a fost în toate veacurile, este şi va fi până la sfârşit, un obicei al acestor credincioşi, care au simţit adânc facerea de bine cea nepreţuită a lui Hristos, prin care El i-a mântuit de dracii păcatelor şi ai morţii. Fie ca iubitul meu cititor să considere şi el acest lucru ca cea mai nobilă şi mai sfântă datorie a sa, datorie de recunoştinţă şi de răsplătire şi să nu întârzie *„să vestească toate câte i-a făcut lui Iisus"*.

VINDECAREA FIICEI CANANEENCEI

(*Mt* 15, 21-28; *Mc* 7, 24-30)

Minunea izbăvirii de draci a fiicei cananeencei ocupă un loc special în istoria minunilor Domnului. Ea este şi rezultatul credinţei fierbinţi şi a rugăciunii răbdătoare, dar mai ales poate fi considerată o arvună a milei, pe care o va revărsa Domnul şi asupra popoarelor închinătoare de idoli, ai căror urmaşi suntem şi noi. Minunea aceasta era o rază a luminii, care avea să lumineze apoi din belşug toate neamurile, căci neamurile aveau să-L primească bucuros pe Hristos, pe când „ai Săi nu L-au primit".

Rugămințile cananeencei

Ieşind Domnul din Galileea, unde fariseii cei certăreţi şi necredincioşi îi făceau opoziţie, prin ideile lor preconcepute pe care le aveau în capetele lor înguste *„a venit în părţile Tirului*

şi ale Sidonului" (v. 21). N-a venit în oraşele Tir şi Sidon, ci în împrejurimile lor. Precum odinioară Ilie, fiind prigonit de împăratul Ahab, a fugit din patria lui şi a venit în părţile Sareptei Sidonului, tot astfel, acum şi Domnul, îndepărtându-se pentru o clipă de iudei, s-a dus în jurul Tirului şi al Sidonului. S-a dus să întâlnească acolo un suflet, care trăia în întunericul închinării de idoli, dar ascundea în adânc mare belşug de lumina credinţei. Ducându-Se acolo, Domnul nu desfiinţează porunca pe care o dăduse ucenicilor Săi ca să nu intre în cetăţile închinătorilor de idoli. Căci iudeii trebuiau să primească mai întâi chemarea la mântuire. Dar Iisus a considerat că este un lucru mai prejos de marea să iubire de oameni să gonească de la Sine pe închinătorii de idoli care veneau către El. *„Şi iată, o femeie cananeancă, ieşind din ţinuturile acelea, striga către El zicând: Miluieşte-mă, Doamne, Fiul lui David, fiica mea este chinuită rău de draci"* (v. 22). Această femeie cananeancă sau elină, adică închinătoare de idoli, după cum o numeşte Evanghelistul Marcu, îşi avea obârşia în ţara pe care Dumnezeu o blestemase altădată pentru idolii ei şi pe locuitorii ei îi izgonise, când adusese înapoi din Egipt pe israeliţi, dar şi printre închinătorii de idoli şi în popoarele cele mai destrăbălate. Dumnezeu îşi are partea lui aleasă. Din această parte aleasă era şi acea cananeancă, pe care Domnul a întâlnit-o atunci. Căci, cu toată râvna ei, femeia n-ar fi reuşit să se apropie de Hristos, dacă El n-ar fi venit în hotarele ţării ei. Acelaşi lucru repetă cu orice om. Dacă Hristos nu se apropie de om şi nu-i trezeşte conştiinţa cea adormită, atunci omul nu află niciodată pe Hristos. Dar Hristos numai atunci Se grăbeşte să Se apropie de om, când şi omul are o reală dispoziţie spre cunoaştere şi spre mântuire, precum a avut-o femeia cananeancă.

Conținutul rugăciunilor ei

De îndată ce cananeanca a zărit pe Hristos nu numai că a vorbit, dar a *strigat,* a dat glas mare, şi-a exprimat cu glas mare o rugăciune fierbinte. Cu toate că se oprise la oarecare distanţă de Domnul, deoarece – ca închinătoare de idoli şi necurată – nu îndrăznea să se apropie, totuşi distanţa nu îndreptăţea asemenea strigăt. Strigătul ei era pricinuit de credinţa ei în Hristos, de durerea ei de mamă, de nenorocirea ei cea mare. Şi ce zicea ea strigând, *„Doamne, Fiul lui David".* Minunat mod de adresare! Căci modul acesta de adresare dovedeşte că femeia credea că Iisus este Mesia Mântuitorul trimis de la Dumnezeu, care aduce toată binecuvântarea pentru poporul lui Dumnezeu. Cele două nume împreunate arată credinţa ei cea vie şi fierbinte. Dar ea adaugă: *„Fiica mea este chinuită rău de draci".* Există diferite grade de suferinţă şi de crize, pe care le produc duhurile rele, pe măsura îngăduinţei date lor de Dumnezeu. Vedem că fata acelei sărmane femei era chinuită în ultimul grad. Starea ei producea mamei o adâncă suferinţă. Căci ştiu bine părinţii că orice boală a copiilor le produce o durere mult mai mare decât o au copiii. Cu toate că, după naşterea lor, copiii îşi au existenţa proprie, despărţită de a părinţilor lor, totuşi mulţi părinţi iubitori şi simţitori continuă să simtă orice suferinţă a copiilor, ca şi când ei ar fi încă mădulare ale propriului lor trup. Da ce spun eu? Părinţii suferă cu mult mai mult. Căci ei suferă sufleteşte şi simt o durere mult mai ascuţită, decât orice durere trupească. Mai ales când boala îi schimbă pe copii şi când ea devine o necontenită sursă de durere şi tulburare, cum era boala fiicei cananeencei, părinţii nu se dezmint de dragostea lor, precum nici Dumnezeu nu se dezminte de dragostea Sa, din pricina bolilor noastre duhovniceşti, care vin fără voia noastră.

„Miluieşte-mă", striga femeia către Domnul. Nu îndrăznea nici să-L cheme în casa ei, nici să aducă pe fata ei la Domnul. Numai cerea fierbinte milă. Cananeanca nu zicea: miluieşte pe fiica mea, ci zicea: „Miluieşte-mă". Copila suferă, dar eu ard de durere. Eu sunt cea bolnavă, cea cu simţire bolnavă, şi sufăr nespus, fiindcă o văd pe ea chinuindu-se, tâlcuieşte Sfântul Ioan Gură de Aur. Prin urmare, mila către fiica mea este milă către mine. Aceeaşi adâncă durere sileşte întotdeauna pe părinţii să recurgă cu lacrimi fierbinţi la Dumnezeu şi să ceară milă pentru copiii lor bolnavi sau pe moarte. Dar părinţii nu trebuie să uite că Dumnezeu este cel ce trimite bolile şi necazurile asupra copiilor, ca să atragă la Sineşi pe părinţi şi pe copii. Prin urmare, datoria părinţilor este de a se ruga pentru copii, nu numai pentru sănătatea trupească. O, e mult mai importantă sănătatea sufletului, care are a trăi veşnic într-un trup nemuritor, dar care suferă, adesea suferă îngrozitor şi ajunge în primejdie de a fi robit duhurilor necurate, mânat spre păcat şi spre iad. De aceea părinţii nu trebuie să înceteze de a se ruga, ca şi cananeanca, şi de a zice: Doamne, am un copil chinuit de duhul egoismului şi al trufiei, sau robit de duhul mâniei şi al neascultării, sau întinat de duhul necurat al imoralităţii. Miluieşte-mă, slobozeşte-l pe copil de dracul acesta pierzător!

Căci în realitate, astfel de boli ale sufletului sunt mult mai obişnuite decât îndrăcirea, dar şi mult mai chinuitoare şi mai pierzătoare. Pentru ce deci părinţii arată atâta lipsă de grijă şi de iubire în aceste boli ale copiilor, pe când pun atâta osteneală şi cheltuială şi rugăciuni, pentru bolile trupeşti ale copiilor? Pentru ce părinţii nu încredinţează pe copii lui Hristos, prin rugăciune cu credinţă, şi nu cheamă cu suspinuri pe singurul medic al sufletelor? Ar face cu adevărat un lucru foarte bun dacă rugăciunile lor ar scăpa pe copii de microbul răutăţii, pe care îl seamănă vicleanul în sufletele lor, ca să-i robească prin păcat. Părinţii ar câştiga un

nepreţuit dar, dacă rugăciunile lor ar fi măcar pe jumătate cât ale Sfintei Monica, cea care, prin rugăciunile ei, a făcut ca fiul ei cel curvar, Augustin, să devină Sfântul Părinte Augustin.

Întâmplări descurajante

Dar, acum s-a întâmplat ceva cu totul neobişnuit. Domnul, cel preabun şi preamilostiv, cel întodeauna gata să facă bine, arată atâta indiferenţă la rugăciunile fierbinţi ale cananeencei, cum nu se mai găseşte în istoria minunilor Sale nicăieri. *„Iar Domnul nu i-a răspuns ei niciun cuvânt"*! Nu i-a spus niciun cuvinţel de nădejde. Vorbind despre această împrejurare, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Domnul aduce la Sine pe iudeii care nu L-au recunoscut. Când Îl hulesc ei, El se roagă, când Îl ispitesc, El nu-i părăseşte. Pe cananeanca însă, care aleargă la El, Îl cheamă şi Îl roagă, fără a se sprijini, nici pe Lege, nici pe prooroci, şi care Îi arată atâta evlavie, pe ea nu o învredniceşte nici măcar de un răspuns. Care alta nu s-ar fi smintit, când a văzut că realitatea nu corespunde cu zvonurile? Căci ea auzise că El mergea prin sate, vindecând. Şi pe femeia aceasta, care venea la El, Domnul o respinge".

Şi totuşi, toate cuvintele, faptele şi purtările Domnului au un înţeles important. Cunoscătorul de inimi ştia ce credinţă puternică ascundea cananeanca în adâncul sufletului ei. O credinţă în stare să suporte orice încercare şi descurajare Aşadar, Domnul o pune la încercare; *„Pentru ca lămurirea credinţei ei cea mult mai scumpă decât aurul cel pieritor să se lămurească prin foc"* (I *Ptr* 1, 7). Domnul nu-i răspunde, pentru ca ea să-şi arate credinţa şi mai fierbinte, prin rugăciunile ei repetate. Domnul pare nepăsător, dar inima Sa este plină de bucurie pentru credinţa acelei femei. Domnul pare că-şi retrage mila Sa de la dânsa, dar în chip nevăzut o atrage, ca să primească o milă şi mai îmbelşugată. De aceea, cananeanca

cea minunată nu se sminteşte, nu se supără, nu se depărtează. Ea nu zice: cum, acest om atât de vestit prin iubirea sa de oameni, arată atâta nepăsare pentru nefericirea mea! Sunt galileenii mai buni decât mine? Ea nu zice aşa. Asemenea nemulţumire, care, din nefericire, se aude de multe ori din gura creştinilor, este o pretenţie a oamenilor, care cred că ei au merite, dacă meritele lor sunt trecute cu vederea. Sunt pretenţii ale acelora care cred că suferă pe nedrept, fiindcă sunt mai buni decât atâţia alţii, care nu suferă ce suferă ei. Dar cei credincioşi şi smeriţi nu au niciodată astfel de pretenţii şi nu îngăduie să intre în sufletele lor, nici cea mai mică îndoială cu privire la bunătatea şi la iubirea înţeleaptă a lui Dumnezeu.

„Nu i-a răspuns niciun cuvânt". Trebuie să luăm aminte în mod special la acest lucru, căci el se petrece de cele mai multe ori. Multe căi, prin care Domnul ne împărtăşeşte harul Său şi care nouă ni se par încurcate şi de netălmăcit, se explică limpede prin întâmplarea cu cananeeanca. Trebuie să ştim că, adeseori, rugăciunile noastre au fost primite de Dumnezeu, deşi noi nu vedem răspunsul, pe care îl doream şi îl aşteptam. Să mai ştim că în inima Domnului este o comoară plină fiind de dragoste, chiar şi atunci când pare că nu bagă în seamă cererile noastre, când pare că ne-a părăsit, când pare mâniat pe noi. Tu, cel ce citeşti ceea ce urmează, aceste versete atât de lămurite din psalmi, ia seama la felul în care David îşi exprimă teama de a fi părăsit de Domnul: *„Deşteaptă-te, pentru ce dormi. Doamne? Pentru ce îţi întorci faţa ta de la noi? Uiţi sărăcia şi necazul nostru, Dumnezeule, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit? Până când Te vei mânia asupra rugii robului Tău?"* (*Ps* 43, 24-25 şi *Ps* 21, 1.7.9) Toate acestea se întâmplă pentru ca credinţa noastră să fie pusă la încercare şi să se întărească mai mult, precum se întăreşte forţa lucrătorilor care se exercită. Domnul ne va da lucruri mai îmbelşugate şi daruri mai înalte decât cele pe care le cerem, ca să

avem parte de o bucurie mai mare şi să câştigăm o dragoste şi un devotament mai adânc pentru binefăcătorul nostru.

Intervenţia ucenicilor şi răbdarea cananeencei

Rugăciunea jalnică a sărmanei femei a pornit spre milă pe ucenicii Domnului care, *„apropiindu-se L-au rugat pe El zicând: slobozeşte-o, căci strigă după noi"* (v. 23). Ucenicii Îl roagă pe Domnul să împlinească cererea sărmanei femei, care striga, şi astfel să-i poruncească să plece. Adică, ucenicii se alătură rugăciunii acelei închinătoare de idoli, deşi, ca iudei, ei nu aveau nicio legătură cu păgânii. Dar răspunsul Domnului către ucenicii Săi ar fi trebuit să distrugă orice nădejde a cananeencei: *„Iar El răspunzând a zis: nu sunt trimis decât către oile cele pierdute ale casei lui Israel"* (v. 24). Domnul zice: ştiţi bine că Eu am misiunea de a mântui oile pierdute ale turmei lui Israel. Iar aceasta, cu toate că este o oaie pierdută, nu ţine de poporul lui Israel.

Fără îndoială, Hristos a venit pe pământ ca să fie *„lumină spre descoperirea neamurilor"* (*Lc* 2, 32). Acest lucru avea să-l facă însă numai la plinirea vremii. Deocamdată, era drept să-şi mărginească harul Său numai la acel popor, care primise de la Dumnezeu făgăduinţele. Astfel, tăcerea Domnului avea o mare îndreptăţire, care închidea gura ucenicilor. Dar vai de noi, dacă acea îndreptăţire ar fi fost valabilă şi mai târziu! Atunci am fi cu toţii încă închinători de idoli şi am muri în păcate. Dar, slavă Domnului! Perdeaua cea din mijloc a fost ruptă, perdea care despărţea pe iudei de păgâni, harul le-a fost dat şi păgânilor, ei au primit adevărul creştin, noi ne-am născut creştini, ţinem de adevărata credinţă, suntem cuprinşi în numărul celor mulţi, pentru care Domnul şi-a dat sufletul Său ca preţ de răscumpărare.

Cu toate aceste motive de descurajare, care ar fi îndepărtat chiar şi pe mulţi dintre noi creştinii, cananeanca tot stăruie şi *„venind I s-a*

închinat, zicând: Doamne, ajută-mă" (v. 25). Răspunsul Domnului a făcut să tacă pe ucenici, dar pe femeia cananeancă nu. Cu privire la aceasta, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: *„Ce este aceasta, femeie? Nu cumva ai tu mai multă îndrăzneală decât ucenicii? Nu cumva ai putere mai mare? Nicidecum nu am îndrăzneală, nici putere, ba mai mult, sunt plină de ruşine. Totuşi, în loc de rugăciune, aduc lipsa mea de sfială, socotiţi-mi îndrăzneala ca un lucru încuviinţat"*. Noi însă nu facem aşa, ci după ce cerem şi nu primim, ne depărtăm. Iar femeia, temându-se că rugăciunea ei de departe nu este un fel potrivit de a vorbi cu Domnul, temându-se că strigătele ei nu exprimă destulă smerenie şi evlavie, se apropie, cade la picioarele Domnului şi I se închină. Temându-se că acele cuvinte: „Doamne miluieşte-mă", nu sunt de ajuns, adaugă: „Doamne, ajută-mă". Căci tăcerea cu care Dumnezeu întâmpină adesea rugăciunile noastre este un mijloc prin care noi să învăţăm să ne rugăm cu încă şi mai multă căldură şi răbdare. Dezamăgirile în dobândirea rugăciunilor noastre sunt mijloace de a trezi şi mai mult sufletul la datoria rugăciunii. Acest lucru Domnul l-a arătat şi prin pilda vieţii Sale, când în grădina Ghetsimani, *„fiind în zbucium, cu şi mai mare stăruinţă se ruga"* (*Lc* 22, 44).

Este adevărat că rugăciunea fierbinte şi răbdătoare a cananeencei era conţinută într-un singur cuvânt: „miluieşte-mă, ajută-mă". Dar când inima este prea plină de simţire, limba nu poate rosti cuvinte multe. Lacrimile care izvorăsc dintr-o inimă zdrobită şi smerită, suspinele fără cuvinte, sunt adesea de ajuns pentru *„cei ce cercetează inimile, ca să ştie care este dorinţa Duhului"*, (*Rm* 8, 26). De altfel, aceste cuvinte erau cele mai cuprinzătoare, adică *„Doamne ajută-mă, dă-mi darul pe care îl cer, priveşte-mă ca pe una din făpturile Tale, care sunt vrednice de mila Ta. Ajută-mă fiindcă eu cred că poţi să mă ajuţi şi mai cred că şi vrei, cu toate că acum mă refuzi ..."*. Iată o pildă de rugăciune răbdătoare, cu inima

plină de credinţă către Hristos, inima plină de necazuri şi de chin se roagă pentru uşurarea greutăţilor vieţii prin care trece.

Dar noul răspuns pe care Domnul i-l dă la rugăciunea şi mai fierbinte a cananeencei era în stare să o deznădăjduiască de tot şi s-o îndepărteze de Domnul, dacă ea n-ar fi avut o credinţă tare şi admirabilă: *„Iar El răspunzând a zis: nu este bine să iei pâinea copiilor şi să o arunci câinilor"* (v. 26). Învăţătura cea adevărată, vindecările minunate, harul şi mântuirea pe care le împărtăşeşte Domnul sunt pâinea copiilor lui Dumnezeu. Dar pentru un moment, pâinea aparţine exclusiv israeliţilor, pentru motivele pe care le spune dumnezeiescul Pavel în Epistola către Romani. Deci, nu este drept, – zice Domnul, – să luăm pâinea copiilor şi să o împuţinăm, iar copiii să rămână flămânzi, căci harul este mereu neîmpuţinat, ci fiindcă pâinea aparţine mai întâi celor ce cred în Dumnezeul cel adevărat şi sunt fii ai lui Dumnezeu după har. Domnul îi numeşte pe păgâni *câini,* nu pentru că i-ar dispreţui, ci în contrast cu caracterul evreului credincios şi evlavios. Evreul este fiu, în contrast cu păgânii, care se află departe de Dumnezeu. Păgânul nu are dreptul de a cere binefaceri de la Dumnezeu în care nu crede şi căruia nu i se închină. Credinţa în Dumnezeu este condiţie indispensabilă a darurilor minunate pe care El ni le trimite. Felul cum Domnul întrebuinţează cuvântul *câine* despre popoarele păgâne arată că El nu se gândeşte la câinii fără stăpâni, care rătăcesc pe drumuri, ci la câinii din curtea omului, care primesc hrană de la stăpânul casei, deşi nu sunt fiii săi.

Dar, cât de mult s-au întors stările de lucruri, de atunci încoace! Păgânii care au crezut în Hristos au devenit fii ai lui Dumnezeu, cărora li s-a şi dat din belşug pâinea părintelui lor. Iar evreii rămânând cu încăpăţânare în necredinţă, au meritat ocara de care îi copleşeşte Apostolul Pavel: *„Păziţi-vă de câini, păziţi-vă de lucrătorii răi"* (*Fil* 3, 2). Noi suntem urmaşii acelor păgâni, care au

crezut în Hristos. Noi, creştinii, suntem fiii lui Dumnezeu, adoptaţi prin sfântul botez. De aceea să luăm aminte la nepreţuitul dar al pâinii. Să luăm aminte, nu cumva să fim mânaţi de duhul lumii, care crede că pâinea vieţii şi a fericirii sunt banii şi bunurile materiale. De aceea, oamenii lumii se ostenesc, se chinuiesc, se neliniştesc, se luptă, fură, tremură, se împuţinează cu credinţa, numai doar, doar să aibă din belşug cele materiale. Ei se arată indiferenţi faţă de *„pâinea vieţii, care s-a pogorât din cer"* (*In* 6, 41). Se arată indiferenţi faţă de cuvântul lui Dumnezeu, de har, de pocăinţă, de Sfânta împărtăşanie, de pacea şi dragostea creştinească. Şi niciodată nu pot să-şi afle fericirea, iar sufletul lor şi viaţa lor duhovnicească se stinge şi se distruge tot aşa cum şi viaţa trupului se stinge, când omul se hrăneşte cu o hrană rea şi insuficientă. Ba chiar se întâmplă să moară de foame!

Credința cananeencei triumfă

Orice om lipsit de evlavie şi de smerenie ar fi considerat răspunsul Domnului foarte supărător. S-ar fi smintit şi s-ar fi mâniat; dacă nu vrea să mă ajute, treaba lui! Dar de ce să mă ocărască, de ce să mă numească câine? Un om mândru nu ar fi suferit acest răspuns. Şi dovada este că unii creştini vin la Sfânta Mărturisire şi la Sfânta împărtăşanie ca să primească darurile cele mai înalte, să primească elementele absolut trebuitoare vieţii lor. Dacă nu primesc imediat, când şi cum vor ei Sfintele Taine, se supără, se mânie, ba chiar se şi înfurie câteodată! Iar alţii, care stau sub apăsarea necazurilor şi au auzit că numai lângă Hristos şi în Biserica Sa vor găsi eliberare de toate greutăţile lor, se apropie de Sfintele Taine fără pocăinţă şi smerenie suficientă, ba chiar cu pretenţii. Şi, dacă nu primesc îndată ceea ce ei cer, dacă se întâmplă apoi ca starea lor să se înrăutăţească, dacă Domnul nu-i primeşte îndată, se supără,

se mânie, dau drumul la vorbe de dispreţ împotriva religiei şi a slujitorilor ei. Dar un credincios smerit, care se pocăieşte sincer şi îşi simte păcătoşenia şi poziţia faţă de Dumnezeu, niciodată nu va vorbi în felul acesta. Credinciosul se smereşte mai mult decât o pretind faptele lui. Primeşte curaj din împrejurări descurajante şi nădejde din cuvinte de deznădăjduire. Acest lucru îl vedem bine la femeia cananeancă.

Credința ei cea înțeleaptă și smerită

„Iar ea a zis: da, Doamne, dar şi câinii mănâncă din fărămiturile care cad de la masa stăpânilor lor" (v. 27). Domnul zisese: nu este bine. Femeia răspunde: Da, Doamne. Hristos a numit pe evrei fii şi i-a aşezat în jurul mesei Tatălui Lui. Femeia nu se împotriveşte, dimpotrivă, supralicitează, ea numeşte pe evrei *stăpâni.* Hristos a numit-o câine; ea primeşte asemănarea, fără să se supere. Plecând de la această asemănare, ea construieşte argumentaţia cea mai puternică, cea mai înţeleaptă, cea mai neaşteptată, pe care numai o credinţă mare şi smerită i-o putea inspira. Dar la fel se poartă tot credinciosul smerit. Acesta înţelege că toate mijloacele de smerire pe care le întrebuinţează Domnul în viaţa omului îl ajută să aibă o conştiinţă mai desăvârşită a sărăciei, a păcătoşeniei, a nevredniciei. Credinciosul este gata să mărturisească tuturor starea lui păcătoasă, nu vorbeşte despre smerenia lui cum fac alţii, care se învinovăţesc singuri cu plăcere, dar se supără şi se mânie când un altul îi spune în ce fel sunt. Omul credincios şi smerit gândeşte cu sinceritate şi înţelegere la cuvântul psalmistului: *„Dobitoc m-am făcut la Tine"* (*Ps* 72, 22). Şi cuvântul Sfântului Apostol Pavel, când mărturiseşte despre sine că este cel dintâi dintre păcătoşi, cel mai mic dintre sfinţi şi nevrednic de a fi chemat apostol.

Domnul zisese că pâinea se cuvine fiilor, iar femeia răspunde că ea nu are pretenţia să se hrănească din pâinea copiilor, ci se mulţumeşte cu fărâmăturile. Căci cei smeriţi, care îşi simt locul în faţa lui Dumnezeu, nu numai că nu au pretenţii, ci sunt prea mulţumiţi de cele mai mici daruri. Însă Hristos, prin darurile cele mici, îi pregăteşte, ca să le primească pe cele mai mari, căci *„celor smeriţi li se dă dar"* şi *„cel ce se smereşte va fi înălţat"*. Cei smeriţi socotesc că este un lucru foarte mare să fie în faţa lui Hristos ca nişte câini în faţa stăpânilor. De pe această poziţie de câini, Hristos îi înalţă pe cei smeriţi la starea de fii şi de moştenitori ai împărăţiei Sale.

Domnul o exclude pe cananeancă de la pâinea fiilor lui Dumnezeu, pentru că era păgână. Ea însă trage o concluzie foarte înţeleaptă despre dânsa. Este foarte adevărat – zice ea – că pâinea cea desăvârşită şi bine pregătită aparţine copiilor, dar fărămiturile cele mici, care, din negrija copiilor, cad întâmplător, pe acelea le mănâncă câinii. De aceea ei şi stau de obicei sub masă, ca să prindă fărâmăturile, fără ca prin aceasta copiii să sufere vreo lipsă. Noi, păgânii, zice ea, nu aşteptăm mulţimea de binefaceri, minunile mari, pe care Fiul lui David le dă din belşug iudeilor. Dar, cel puţin, nişte resturi mici poate să ne arunce şi nouă, neamurilor celor înfometate. Vindecarea pe care o cer eu este o fărâmiţă mică din pâinea cea de mult preţ, dar faţă de belşugul de pâine care li se dă iudeilor, această fărâmiţă este foarte puţin. Iată răspunsul înţelept al cananeencei. Căci acolo unde există o credinţă vie, acolo este şi cunoştinţă şi înţelepciune, în faţa căreia înţelepciunea şi ştiinţa lumii acesteia se arată a fi nebunie. Peste credincioşii smeriţi *„se odihneşte Duhul lui Dumnezeu, Duhul înţelepciunii şi al înţelegerii, Duhul sfatului şi al puterii. Duhul cunoaşterii şi al evlaviei"*, după cum spune proorocul Isaia (11, 2). Unde există credinţă vie, şi din amărăciune iese dulceaţă, din descurajare iese curaj şi din

situaţii potrivnice iese sprijin. Dimpotrivă, cel puţin credincios sau necredincios vede în aliatul său un duşman şi trage concluzii dureroase din premise pline de mângâiere.

Domnul laudă credinţa femeii şi face minunea

Acum Domnul încercase îndeajuns credinţa femeii. Domnul încearcă o credinţă mare prin încercări mari, păstrând cea mai mare încercare pentru sfârşit. Acum se descoperise comoara de credinţă înţeleaptă şi smerită a cananeencei şi credinţa o făcuse fiică a lui Dumnezeu. Era timpul ca Domnul s-o încununeze pentru o astfel de credinţă. Şi iată: *„Iisus răspunzând a zis: o, femeie, mare este credinţa ta"*. Domnul îşi ascunsese îndestul bunătatea şi milostivirea Sa. Înlăuntrul Său se bucura şi se veselea, văzând că şi păgânii începuseră să se pregătească de primirea harului Său. Pe dinafară însă se arătase rece şi refuzase ajutorul. Şi precum odinioară Iosif se ascunsese un timp de fraţii săi, iar apoi li s-a descoperit şi a strigat: *„Eu sunt Iosif* (*Fac* 45, 3), tot aşa şi acum. Domnul îşi descoperă fiinţa Sa, aşa cum este şi aşa cum îl crezuse cananeanca.

„Mare este credinţa ta", zice Domnul către cananeanca. Desigur, au strălucit şi alte virtuţi ale ei cu această ocazie: smerenia, răbdarea, rugăciunea, dar credinţa ei este trâmbiţată, ca vrednică de toată admiraţia. Fiindcă celelalte virtuţi sunt roadele credinţei. Ba chiar şi iubirea, cea mai mare dintre toate virtuţile, se vădeşte numai prin credinţă. De aceea, Domnul cere credinţa, ca pe un mijloc de nelipsit în raporturile omului cu El şi în unirea dintre om şi Dumnezeu, iar Duhul Sfânt afirmă prin dumnezeiescul Pavel că *„fără credinţă omul nu poate să-I fie plăcut lui Dumnezeu"* (*Evr* 11, 6). Domnul socoteşte credinţa tuturor robilor Săi credincioşi, ca un lucru de mult preţ şi nu leapădă nici credinţa cea slabă a celor care cred puţin dar drept, ba o şi întăreşte şi o sporeşte. Totuşi

Domnul preţuieşte în chip special o credinţă mare şi zice despre ea că este minunată şi vrednică de a fi răsplătită.

Aşadar, după ce i-a dat cananeencei prima răsplătire, lăudând în public credinţa ei mare şi minunată, Domnul adaugă a doua răsplătire: *„Fie ţie după cum vrei. Şi s-a tămăduit fiica ei din ceasul acela"* (v. 28). Domnul îi zice nu pot să-ţi mai refuz harul, primeşte ceea ce mi-ai cerut. Fiindcă Domnul nu refuză niciodată nimic unei credinţe mari. Cei ce nu refuză nimic din câte ne cere Hristos vor afla la sfârşit că nici Hristos nu le refuză nimic din câte pot să-i facă fericiţi, sfinţi şi părtaşi ai slavei sale cereşti.

Dar fiindcă totdeauna cuvântul Domnului este urmat îndată de împlinire, fiica cananeencei s-a tămăduit în clipa în care Domnul i-a zis: fie cum voieşti. În clipa aceea dracul a şi fugit şi n-a mai îndrăznit să se întoarcă şi să chinuiască acea făptură nenorocită. Şi astfel, credinţa mamei a vindecat durerea fiicei. Credinţa mamei a izgonit pe diavol şi a dat sănătate fiicei. Credinţa mamei a biruit refuzul Domnului şi i-a stârnit admiraţia.

Vezi, iubite cititor, ce poate face o credinţă smerită, o credinţă răbdătoare în rugăciune, o credinţă mare. Numele cananeencei a rămas necunoscut, dar credinţa ei este cunoscută tuturora. Nu s-a notat numele ei, ca să se numească şi să se facă renumită credinţa ei. Credinţa ei este o pildă care îndeamnă pe credincioşi să-şi formeze o credinţă mai mare, o credinţă care să nu cedeze la nicio piedică, o credinţă tare care să nu se descurajeze, când Domnul îi refuză cererea. O credinţă care să silească pe Domnul să ne binecuvânteze la sfârşit şi să ne zică: fie ţie precum vrei.

VINDECAREA TÂNĂRULUI LUNATIC

(*Mt* 17, 14-21; *Mc* 9, 14-29; *Lc* 9, 37-43)

Această minune a fost săvârşită imediat după coborârea Domnului din muntele Schimbării la Faţă. Vederea Domnului transfigurat, între doi locuitori ai cerului, Moise şi Ilie, era un lucru cu totul extraordinar şi nemaipomenit pentru cei trei ucenici, care fuseseră de faţă. Iar Petru ar fi preferat să nu se mai sfârşească niciodată acea vedere. Însă desfătarea continuă în simţirea slavei lui Dumnezeu ne este păstrată nouă oamenilor, pentru viaţa cealaltă. Aici creştinii cei devotaţi lui Hristos află desigur câteva ceasuri de pace dumnezeiască şi de veselie lăuntrică, atunci când se înalţă cu mintea – prin rugăciune – până la tronul lui Dumnezeu, atunci când prin Sfânta Împărtăşanie se împreună cu Hristos; dar starea obişnuită din viaţa noastră pe pământ este alta. Sunt ostenelile şi supărările, muncile şi nevoile noastre materiale, necazurile şi priveliştile dureroase, păcatul cel jalnic, cu care

ne întâlnim zilnic. De aceea, de îndată ce Domnul şi cei trei ucenici s-au coborât de pe muntele Schimbării la Faţă, au întâmpinat o privelişte foarte tristă: pe tânărul cel lunatic. Însă Dumnezeul slavei s-a arătat din nou Dumnezeu al milostivirii şi a vindecat pe tânăr printr-o minune, care urmează s-o tâlcuim.

Descrierea stării în care se găsea tânărul

În vremea cât Domnul stătuse pe munte, cărturarii cei pizmaşi şi răi au găsit prilejul să deschidă o anchetă pizmătăreaţă împotriva celor nouă ucenici, în faţa poporului. Au încercat să-i dovedească incapabili de a izgoni pe draci şi nevrednici de respectul poporului, ca astfel să câştige asupra lor o biruinţă uşoară. Dar Domnul a venit la timp Prezenţa Sa a uşurat, nu numai pe cei nouă ucenici, ci şi poporul întreg, care îndată s-a înspăimântat şi alergând *„se închinau Lui"* (*Mc* 9, 15). Domnul, deşi de puţin timp stătuse de vorbă cu două mari personalităţi ale împărăţiei cereşti, nu S-a scârbit să se întoarcă spre popor, ca şi mai înainte. În această împrejurare s-a apropiat de El un om, îngenunchind în faţa Lui şi zicând: *„Doamne, miluieşte pe fiul meu, că este lunatic şi suferă greu. Căci de multe ori cade în foc şi de multe ori în apă"* (v. 14-15). Să cercetăm mai întâi felul în care tatăl acelui tânăr revine înaintea Domnului şi descrie starea nenorocită a fiului său.

„S-a apropiat şi a îngenunchiat". După cum reiese din cele ce urmează, tatăl tânărului era un iudeu rece şi necredincios. Era asemenea cu acei iudei, care rămâneau departe de Domnul, deşi văzuseră şi auziseră atâtea lucruri şi cuvinte minunate ale Domnului. Dar, pe acel om nevoia l-a făcut să-şi plece genunchii şi sufletul înaintea Domnului. Căci necazul este cel mai bun mijloc, care îngenunchează pe cei mândri şi zdrobeşte sufletele învârtoşate de păcat. Precum presa stoarce uleiul din măslinele cele amare, tot aşa presa necazurilor stoarce rugăciuni fierbinţi din inimă care nu

simt mulţumirea sau datoria de a se adresa către Dumnezeu printr-o rugăciune, cât de scurtă. Domnul însă primeşte şi aceste rugăciuni deşi provin din presă. Desigur, Dumnezeu doreşte să fie faţă de noi în legăturile acelea paşnice şi dulci, care vin din dragoste. El doreşte să ne iubească, precum un tată pe fiii săi, şi să nu fie silit să comunice cu noi prin mijloace dureroase.

Dar când noi închidem calea cea paşnică dinaintea Domnului, când suntem în primejdia de a ne depărta de El şi de a muri cu moarte veşnică, oare nu este de o mie de ori mai bine să ne atragă Domnul spre Sine, chiar cu mijloace dureroase? Fie Domnul slăvit, că ne deschide urechile, fie şi prin necazuri, ca să-L auzim, şi îndoaie genunchii noştri, ca să ne supunem şi să ne închinăm Lui.

Deci, acel om plecând genunchii, descrie starea în care se găsea fiul său: *„Miluieşte pe fiul meu, că este lunatic şi suferă greu"*. Lunatici erau numiţi cei atinşi de epilepsie, iar pricina acestei boli este influenţa unui demon asupra sistemului nervos. Dar deoarece crizele periodice de epilepsie sunt legate de fazele lunii, acest fel de îndrăcire se numeşte îndrăcirea lunaticilor. Legătura aceasta dintre crizele de epilepsie şi fazele lunii este una din metodele satanei, cu care înşeală pe oameni şi îi face să recurgă la exorcisme păgâneşti şi la alte mijloace magice, prin care vrăjitorii se adresează lunii şi stelelor. Demonul care chinuia pe acel tânăr era îngrozitor. El era un duh mut, zice Evanghelistul Marcu, care, atunci când îl apuca pe tânăr, îl făcea să se rostogolească şi să scrâşnească din dinţi, rămânând ca mort. Adică demonul producea în organism atâta tulburare, spasme şi mişcări dezordonate şi scrâşnire de dinţi şi fiori, producea o decădere atât de mare, încât tânărul cădea în leşin adânc şi părea mort. Adesea diavolul punea în primejdie viaţa tânărului, căci *„îl arunca în apă şi foc, ca să-l piardă"*; dar intervenţia la timp a casnicilor l-a salvat pe tânăr.

Singură descrierea unor astfel de stări rele ne produce groază. Să-şi închipuiească cineva mucenicia acelor părinţi, care au avut

nefericirea să-şi vadă copilul în astfel de chinuri. Dar, iubite cititorule, această stare este oricum mai bună decât o alta, pe care o produce satana atunci când ia în stăpânire un suflet omenesc prin păcat. Cu ce se deosebeşte, de pildă, un om plin de mânie şi înfuriat, de un îndrăcit? Există oameni care au ajuns la o mânie atât de mare încât aceasta nu se mai deosebeşte de crizele de îndrăcire, ba le şi întrece prin urmările lor catastrofale. Mânia adesea produce certuri şi răzvrătiri şi răniri şi crime şi alte nenorociri, pe care foarte rar le pricinuiesc îndrăciţii. Mai luaţi în considerare şi starea omului beat. Apoi decăderea trupească, mintală şi morală a celui stăpânit de duhul imoralităţii şi al desfrâului, consideraţi catastrofele pe care le-a adus în lume ura, duşmănia, pretenţiile, iubirea de slava deşartă, şi veţi vedea care este îndrăcirea cea mare. Însă noi, de obicei, socotim crizele – de altfel rare – de îndrăcire sau de nebunie, ca nişte rele foarte mari, pe când sunt foarte dese crizele cauzate de diavol prin păcat şi prin patimi. Este încă şi mai rău că diavolul nu se mulţumeşte să surpe pe aceşti robi ai lui îndrăciţi, precum a fost tânărul lunatic, ci vrea să pună mâna şi pe cei care nu se pocăiesc şi trăiesc departe de medicul sufletelor, ca să-i ducă la moartea veşnică. Vicleanul este deosebit de primejdios, când prin patimile păcatului se face stăpân pe om. Noi trebuie să ne temem cel mai mult, de această îndrăcire, de care suntem pe deplin vinovaţi. Căci nefericiţii îndrăciţi nu ar vrea să fie aşa şi nu depinde de ei posibilitatea de a se slobozi de draci. Pe când depinde de noi singuri, să nu lăsăm pe vicleanul să pună stăpânire pe sufletul nostru prin păcat. De noi singuri depinde şi putinţa de a ne slobozi de păcate, prin pocăinţă. Apostolul Iacob, cel insuflat de Dumnezeu, zice: „*Supuneţi-vă lui Dumnezeu, staţi împotriva diavolului şi el va fugi de voi; apropiaţi-vă de Dumnezeu şi Se va apropia şi El de* voi" (*Iac* 4, 7-8).

Mustrarea şi minunea

După ce tatăl tânărului a spus starea cea de plâns a fiului său, el a relatat şi o încercare nereuşită de vindecare: *„l-am adus pe el la ucenicii Tăi şi nu au putut să-l vindece"* (v. 16). Ucenicii Domnului, deoarece aflaseră că diavolul era atât de îngrozitor şi de sălbatic, îşi pierduseră încrederea şi de aceea nu reuşiseră să-l scoată. Această nereuşită a dat cărturarilor celor înrăiţi prilejul să-şi bată joc de ei şi să-i defăimeze. Dar nu trebuia să fie vindecat de diavol numai fiul, ci şi tatăl trebuia vindecat de o altă boală, încă mai îngrozitoare, de boala necredinţei. De aceea au fost auzite atunci din gura Domnului nişte cuvinte care nu au mai fost rostite de El niciodată: *„Răspunzând Iisus a zis: o, neam necredincios şi preacurvar, până când voi fi cu voi, până când vă voi suferi pe voi?"* (v. 17). Neamul acela, ai cărui conducători erau cărturarii şi fariseii, era nu numai necredincios, ci şi preacurvar. Căci există oameni necredincioşi din neştiinţă, care însă nu sunt şi preacurvari. De aceea, după ce unii ca aceştia au fost luminaţi cu adevărul, ei leapădă necredinţa. Dar cei ce sunt necredincioşi cu bună ştiinţă, cei ce cunosc adevărul, dar nu vor să-l îmbrăţişeze ci rămân statornici în necredinţa lor, aceia ajung apoi la preacurvie, la acea cădere în păcat, care este de nelecuit. Căci preacurvia este o stricăciune morală, care orbeşte mintea, ca să nu vadă adevărul, producând o stare bolnăvicioasă a inimii, încât ea este mereu pornită spre rău. Aşadar, această stare de răutate a neamului evreiesc cauzase supărarea şi mânia Domnului.

„Până când voi fi cu voi? Până când vă voi suferi pe voi?", zice Domnul către neamul cel preacurvar şi necredincios. Prin aceste cuvinte, Domnul nu-şi manifestă nerăbdarea, ci arată că El, cu toată iubirea Sa, se simte străin de neamul acela al necredinţei. Inima Domnului cea părintească, rănită de manifestările de necredinţă, scoate un oftat de supărare. Atât este de îngrozitoare boala

necredinţei celor preacurvari! Plecăciunea şi îndelunga răbdare a Domnului sunt un adevărat ocean, în care încap atâtea nelegiuiri, câte se fac zilnic pe suprafaţa pământului. Dar necredinţa şi neorânduiala acelor oameni, care au la îndemâna lor mijloacele harului şi ale mântuirii, sunt greu de răbdat, şi până la sfârşit umplu chiar măsura răbdării lui Dumnezeu!

Şi totuşi, sărmanul băiat nu era cu nimic vinovat de starea acelui neam. Iar tatăl său nu era cu totul stricat, cum erau cărturarii, încât să nu poată primi un dar nou, care să-l atragă spre credinţă. De aceea, Domnul zice: *„Aduceţi-l aici la Mine"*. Cu toată stricăciunea care era în neamul acela, Domnul nu-şi întoarce milostivirea Sa. Aceasta ne explică pentru ce şi astăzi, cu toate vicleniile şi hulele pe care le aduc lui şi sfintei Sale religii, persoane particulare şi popoare întregi numite creştine, El se milostiveşte de nenorocirea lor, Îşi întinde răbdarea Sa şi continuă să răspândească şi pe mai departe darurile Sale.

Sfântul Evanghelist Marcu notează la acest punct amănunte foarte interesante. Mai întâi notează că atunci când l-au adus pe tânăr înaintea Domnului, îndată duhul l-a zguduit pe el şi căzând la pământ, *„zăcea fără suflare"*. Aşadar, Domnul a îngăduit diavolului să-şi lucreze şi culmea rău-făcătoarea nebunie a lui, pentru ultima dată, cu scopul ca *„să atragă la credinţă în minunea pe care avea să o facă, pe tatăl tânărului, văzând cum se tulbură diavolul"*, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Acum Domnul întreabă pe tatăl copilului: *„De cât timp i se întâmplă lui aceasta? Şi tatăl a răspuns: din copilărie"*. Domnul a pus întrebarea, nu că n-ar fi ştiut de cât timp este îndrăcit tânărul, ci mai mult ca o explicaţie la cuvintele: *„Până când voi fi cu voi?"* Căci Domnul se afla în mijlocul poporului de doi ani şi prin urmare tatăl tânărului ar fi putut să vină mai de mult la Domnul, dar necredinţa l-a împiedicat. Tot aşa şi astăzi sunt părinţi, care văd că fiii înclină cu putere spre rău, din vârstă fragedă, dar cred că

lucrul acesta nu merită din partea lor o grijă imediată. Ei nu aleargă cu credinţă la Hristos, ca să-i vindece şi pe ei, şi pe copiii lor, ci lasă răul să ajungă la proporţii uriaşe, să prefacă pe copiii lor în ruine morale şi materiale.

Tatăl tânărului nu era cu totul stricat, dar rugăciunea pe care o adresează Domnului este rugăciunea unui necredincios, rugăciune care s-ar fi potrivit numai dacă s-ar fi adresat unui medic oarecare: *„dacă poţi, ajută-ne nouă, milostivindu-Te spre noi"*. Însă către Acela care prin atâtea minuni îşi arătase puterea dumnezeiască, numai o inimă otrăvită cu necredinţa putea să se adreseze în felul acesta. Cu toate că tatăl părea să pună pe seama neputinţei lui Hristos zăbovirea demonului în fiul său, Hristos atribuie boala necredinţei tatălui, cu toată dreptatea. De aceea îi şi zice: *„Dacă crezi, toate sunt cu putinţă celui ce crede"*. Adică Eu îţi întorc vorba pe care mi-ai spus-o tu dacă poţi. Această vorbă ţi se potriveşte ţie, tu trebuia să crezi, fiindcă toate sunt cu putinţă celui ce crede. Sfântul Ioan Gură de Aur tâlcuieşte astfel locul: *„În Mine este atâta belşug de putere, încât dau şi altora, să poată face minuni. Dacă ai fi crezut cum trebuie, ai fi putut să vindeci şi tu singur pe fiul tău"*. Aşadar, necredinţa pe care tu o arăţi faţă de puterea Mea împiedică puterea să lucreze minunea, din pricina necredinţei tale.

Poţi să crezi. Iată o chestiune care ni se potriveşte şi nouă tuturor. Care dintre noi nu s-a aflat niciodată sub povara nevoilor materiale sau sufleteşti, într-o situaţie în care orice ajutor omenesc era zadarnic? În asemenea împrejurare, vine Domnul şi ne întreabă: poţi să crezi? Vrei să pun toate ale tale cu credinţă în mâinile Mele? Poţi să scoţi din sufletul tău dorinţa frumoasă şi hotărârea fermă de a desface propriul tău eu şi toate nădejdile tale de tot ce este trecător, persoană sau lucru, şi să te încrezi desăvârşit în Mine? Dacă faci acest lucru, atunci toate îţi sunt cu putinţă. Atunci ţi se va da din atotputernicia Mea prin mijlocirea credinţei, ca să ai o

putere în stare să îndestuleze toate nevoile tale, să îndrepte toată viaţa ta, să te elibereze de vina şi de patima păcatului, să te facă fiu al Meu şi să te călăuzească spre marea ta destinaţie.

Iar acum a venit împlinirea şi pentru inima necredincioasă a tatălui. El a fost vindecat de dracul necredinţei, care era mai înspăimântător, chiar şi decât duhul care chinuia pe băiatul său. Trebuia să se vindece întâi tatăl, ca, prin credinţa lui, să dea ajutor şi nefericitului său fiu: *„îndată strigând tatăl copilului a zis cu lacrimi: cred, Doamne, ajută necredinţei mele"*. De fapt, scena era dramatică. Tatăl a înţeles că necredinţa lui era pricina nefericirii fiului său şi de aceea plânge acum pentru păcatul lui cel mare şi mărturiseşte cu glas tare: cred, Doamne, că Tu poţi totul. Vindecarea mea şi a fiului meu să nu fie împiedicată de lipsa unei credinţe îndestulătoare. În această mărturisire a sa, tatăl adaugă şi o rugăciune către Domnul, ca să-l ajute să creadă desăvârşit. Căci nu numai acel tată, care era necredincios până în clipa aceea, ci şi cei credincioşi, care mărturisesc pe Hristos, au adeseori motive să se întristeze de lipsa unei credinţe desăvârşite şi să ceară de la Domnul plinătatea credinţei, zicând: *„Ajută necredinţei mele"*, sau aşa cum au zis ucenicii: *„Sporeşte-ne credinţa"* (*Lc* 17, 5).

Domnul nu aştepta decât această mărturisire şi rugăciune a tatălui, ca să săvârşească minunea. *„Şi l-a mustrat pe el Iisus"*. Adică, a mustrat cu asprime pe drac, cu nişte cuvinte pe care Sfântul Evanghelist Marcu le-a notat: *„Duh mut şi surd. Eu îţi poruncesc să ieşi din el şi niciodată să nu mai intri în el"*. Fugi şi să nu te mai apropii de acest tânăr. Căci, câteodată satana fuge din propria lui voie, ca să se întoarcă apoi cu chinuri şi mai mari. Însă acum primeşte poruncă să nu cumva să îndrăznească să se mai întoarcă. Iar satana nu putea sta împotriva poruncii atotputernice a Domnului.

Şi iată rezultatul: *„A ieşit dracul din el şi s-a vindecat din ceasul acela"* (v. 18). Iar Sfântul Evanghelist Marcu adaugă că diavolul a ieşit *„Strigând şi scuturându-l foarte tare"*, adică cu strigăte şi cu

zguduiri de mânie, fiindcă a încetat de acum influenţa răufăcătoare pe care o avusese de atâţia ani asupra copilului. Dar fapt este că diavolul a ieşit, chiar dacă a iscat o asemenea tulburare. Căci este şi acesta un meşteşug al vicleanului şi al oamenilor insuflaţi de el, să urle şi să se tulbure, atunci când dreptatea face să înceteze lucrul lor cel răutăcios şi când le ia din mână, ceea ce au stăpânit, fără dreptate şi împotriva legii. Prin urletele şi tulburarea lor vor să dovedească că sunt nedreptăţiţi, sau să înspăimânte pe cel drept şi să-l silească să dea drumul mâniei, şi în felul acesta vicleanul şi uneltele lui să-şi poată duce la capăt lucrarea lor cea rea.

Zdruncinătura pe care a produs-o diavolul în trupul tânărului a fost atât de mare încât *„s-a făcut ca un mort.* Cei ce erau de faţă şi cunoşteau pe tânăr, credeau că a murit, când el, dimpotrivă, fusese slobozit de draci. Tot aşa se întâmplă şi la vindecările spirituale şi la izgonirea duhului rău al păcatului. Oamenii lumii socotesc morţi pe cei ce se pocăiesc şi se eliberează de răutate. Ei zic: s-a pierdut, şi-a pierdut minţile! Dar „Iisus l-a luat pe el de mână, l-a ridicat şi el a stat în picioare". Când Domnul vieţii a izgonit pe diavol, cum putea să rezulte din acest lucru moartea, iar nu viaţă? Numai ucigaşul de oameni, diavolul, caută să producă moartea. Hristos aduce viaţă: *„Eu sunt viaţa"*, zice El. De aceea, a apucat pe tânăr de mână, i-a dat simţire şi putere şi l-a făcut pe deplin sănătos.

Astfel au rămas de minciună cei ce credeau că tânărul a murit. La fel, rămân de minciună cei ce afirmă, cu atâta uşurinţă, că sunt pierduţi unii care au murit pentru păcat şi au înviat pentru viaţa cea în Hristos. Oamenii lumii i-au pierdut pe unii ca aceştia din fala cea în păcate, din chipurile nelegiuirii, deoarece aceştia nu se mai aşază la masa risipei şi lipsesc din casele de desfrâu. De aceea, oamenii zic că i-au pierdut. Dar aceştia abia acum trăiesc. Pierduţi erau ei mai înainte. Va veni vremea în care şi cei ce îi cred pierduţi

vor înţelege. Şi fie ca această înţelegere să vină aici pe pământ, nu la ziua judecăţii.

Convorbirea Domnului cu ucenicii Săi

Se pare că acum ucenicii s-au înspăimântat la gândul că şi-au pierdut puterea de a izgoni dracii, putere pe care le-o dăduse Domnul. De aceea: *„Apropiindu-se ucenicii de Iisus, I-au zis: de ce noi nu am putut să-l scoatem?"* (v. 19). L-au întrebat: deoarece *„era vorba despre un lucru mare şi nespus"*, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. De altfel, ucenicii şi apostolii Domnului, ca şi slujitorii Bisericii din orice vreme, care îşi împlinesc lucrarea publică ce le-a fost încredinţată, au şi ei nevoie de o comunicare particulară cu Hristos. Iar aceste comunicări particulare sunt folosite ca să-şi mărturisească şi să-şi plângă căderile, neputinţele, lipsurile şi să ceară iertare pentru ele şi să implore întărire şi îndreptare. Astfel de întrebări, ca cea pe care I-au pus-o Domnului ucenicii Săi, avem să ne punem şi noi înşine propriului nostru eu. Să punem aceste întrebări, depărtându-ne îndeosebi şi având ca martor nevăzut numai pe Domnul. Atunci să întrebăm şi să mustrăm eul nostru pentru ce sunt atât de puţin credincios în cutare împrejurare? Pentru ce în cutare altă împrejurare nu mi-am făcut datoria cu grijă? Pentru ce sunt atât de distrat la rugăciune? De ce nu am fost mai prevăzător, când m-am întâlnit cu cutare, încât mi-au scăpat din gură vorbe necuviincioase? De ce am arătat în altă împrejurare, atâta complezenţă, care este foarte puţin potrivită cu duhul creştin? De ce nu fac fapte de dragoste mai multe şi mai desăvârşite?... Câtă importanţă are o astfel de cercetare de sine ne-o arată Duhul lui Dumnezeu, care porunceşte: *„Cele ce ziceţi în inimile voastre, în aşternuturile voastre vă umiliţi"* (*Ps* 4, 5). Adică: nu numai faptele voastre, ci şi gândurile şi dorinţele lăuntrice să

ni le cercetăm. Acest lucru îl întăreşte practica tuturor oamenilor mari şi sfinţi, care aveau în uzul lor zilnic urmărirea cu grijă, judecarea şi lămurirea propriului lor eu. Omul este atât de plin de sine, încât mult mai uşor se întunecă, uită de sine, pierde simţul moral, dacă nu-şi supune eul la o astfel de cercetare deasă. Dacă a trecut cu vederea această datorie a sa pentru un timp, va ajunge să lase neobservate chiar cele mai grozave păcate, va ajunge să-şi îndreptăţească şi faptele cele mai nedrepte.

Răspunzând Domnul la întrebarea ucenicilor Săi, a atribuit nereuşita lor la două cauze. Mai întâi: „*Pentru necredinţa voastră. Amin zic vouă, dacă aţi avea credinţă cât un grăunte de muştar, aţi zice muntelui aceluia mută-te de aici acolo şi s-ar muta şi nimic nu v-ar fi cu neputinţă*" (v. 20). Când Domnul s-a adresat tatălui copilului, a atribuit boala copilului necredinţei. Acum, când vorbeşte cu ucenicii Săi, atribuie tot necredinţei faptul că ei n-au putut scoate pe drac. Adevărul este că în amândouă părţile nu era credinţă suficientă. Dar vrednic de luare aminte este faptul că ucenicii n-au luat în seamă că Domnul a atribuit persistenţa diavolului, necredinţei neamului. Ci ei, ca nişte cunoscători foarte buni ai interesului lor spiritual, vor să afle propria lor lipsă, nu pe a neamului. Vor să-şi atribuie greşeala numai lor, nu altora. Căci, din nefericire, fiecare dintre noi punem cu multă uşurinţă vina situaţiilor rele pe alţii, nu pe noi înşine. Predicatorul dă vina lipsei de roade a predicii sale pe ascultător şi ascultătorul dă vina pe predicator. Superiorul învinuieşte pentru toate pe inferiorul său şi invers. Stăpâna învinuieşte pe servitoare şi invers. Guvernul învinuieşte pe cei guvernaţi şi poporul învinuieşte guvernul. Foarte rar se aude învinuirea adevărată şi mântuitoare: „Eu am greşit". Şi oamenii primesc foarte rar hotărârea judecătorului celui fără păcat: „Tu ai greşit", cum au primit ucenicii cu bucurie învinuirea Domnului: „Pentru necredinţa voastră". O! cât s-ar schimba starea

societăţii şi a fiecăruia în parte, dacă fiecare din noi ne-am întoarce către eul nostru şi am afla cu sinceritate propriile noastre greşeli, ca să începem îndreptarea de la noi înşine!

„Din pricina necredinţei voastre". Necredinţa ucenicilor nu era însă la fel cu cea de care acuzase Domnul mai înainte neamul cel necredincios şi preacurvar. La ucenici era o lipsă de credinţă în minune. Dar fiecare credinţă, dacă nu are puterea, căldura, eficacitatea cerută de fiecare împrejurare în parte, poate fi numită necredinţă precum şi organismul, care nu îndeplineşte funcţiunile cerute de fiecare nevoie a omului în parte, nu este sănătos, ci bolnav. Şi mulţi dintre noi ar putea fi numiţi cu totul necredincioşi, ar putea fi mustraţi de Domnul pentru necredinţă, cu toate că au oarecare credinţă.

Domnul se foloseşte de acest prilej, ca să arate puterea credinţei: *„Dacă aţi avea credinţă măcar cât grăuntele de muştar".* Hristos întrebuinţează muştarul ca asemănare, pentru gustul lui. Căci se ştie că bobul de muştar, deşi este foarte mic, are un gust iute şi arzător. În cazul acesta, înţelesul cuvintelor Domnului este: dacă aveţi credinţă fierbinte, arzătoare, puternică, nu una slabă, uşoară şi distrată, întotdeauna veţi reuşi în toate. Asemănarea poate fi considerată şi cu privire la micimea bobului de muştar. Atunci înţelesul este următoml: dacă aveţi cea mai mică credinţă făcătoare de minuni, atunci puteţi face lucrurile cele mai mari, mai presus de om, atunci veţi muta munţii, atunci nimic nu vă va fi cu neputinţă. Dar, fie că asemănarea se referă la gustul muştarului, fie că se referă la micimea lui, înţelesul este acelaşi: Domnul a ales imaginea bobului de muştar, ca să arate nepreţuita vrednicie a încrederii neclintite în lucrarea Sa cea făcătoare de minuni. Deci, cei nouă ucenici n-au avut în această împrejurare credinţa aceea neclintită şi încrederea că Domnul le-a dat puterea să izgonească pe draci (*Mt* 10, 8). Desigur, este un lucru al virtuţii să nu avem

încredere în judecata noastră, în puterile noastre, în faptele noastre dar este o faptă rea şi o scădere pierzătoare când nu avem încredere în Domnul, în puterea Lui, în cuvintele Lui şi în făgăduinţele Lui.

În al doilea rând: *„Acest neam nu iese decât prin rugăciune şi post"* (v. 21). La aceste cuvinte ale Domnului se pot da două tâlcuiri. Potrivit cu prima tâlcuire, se înţelege că neamul acesta, adică această ceată specială de draci, atât de sălbatici, care produc epilepsia, nu iese ca altele, ci prin fapte speciale de evlavie, cum sunt rugăciunea şi postul. Potrivit cu cealaltă tâlcuire, cuvintele acestea vor să spună că acest fel de credinţă, care mişcă şi munţii din loc, nu progresează, nu ajunge la punctul ei culminant, nu devine lucrătoare, decât numai prin rugăciune şi post. Oricum ar fi, în aceste cuvinte ale Domnului accentul important cade pe adevărul că rugăciunea şi postul sunt arme speciale. Cu ele biruim pe satana şi introducem în sufletul nostru puterea dumnezeiască, prin care noi împlinim cele mai mari fapte ale credinţei. Rugăciunea este cel mai eficace mijloc, căci ea pune pe creştin în nemijlocită comunicare cu Dumnezeul atotputernic şi astfel omul primeşte putere pentru orice faptă mare. Iar postul creştinesc este o dovadă de smerenie, foarte trebuitoare pentru rugăciune. Este un mijloc de omorâre a pornirilor dezordonate şi a cunoştinţelor zadarnice, este supunerea trupului faţă de suflet. Postul face mintea mai curată, o aprinde spre rugăciune, iar pe aceasta o întăreşte, o înaripează şi o face plină de înţelepciune, după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur.

Precum în orice clipă a vieţii noastre, satana este gata să vadă în sufletul nostru păcatul sau să trezească înclinările noastre lăuntrice spre păcat, tot aşa şi creştinul trebuie să întrebuinţeze arma rugăciunii în fiecare clipă, ca să-l poată răsturna pe satana. Căci în fiecare clipă a zilei şi nopţii, şi Dumnezeu este gata să asculte rugăciunile noastre şi să ne dea puterea Sa cea biruitoare.

Oricât de extraordinară ar fi ispita şi oricât ar fi de mare influenţa acelui neam de draci, care ne ispitesc, ei nu vor putea niciodată să se împotrivească puterii lui Dumnezeu; *„Străju-i-va îngerul Domnului împrejurul celor ce se tem de El şi îi va izbăvi pe ei"* (*Ps* 33, 7).

Minunile prin care Domnul a slobozit pe îndrăcit şi care au fost tâlcuite în acest capitol, nu lasă nicio îndoială despre faptul, că puterea vrăjmaşului a fost călcată în picioare şi distrusă. Numai Domnul cel sfânt a desfăcut făcăturile celui ce singur este vinovat de răutatea păcatului. Iar biruitorul sfărâmând capul şarpelui celui vechi, cheamă pe credincioşii Săi din toate generaţiile să scape la El cu toată încrederea, să se înroleze în armata Sa biruitoare, să păşească fără teamă către ceruri, unde vor vedea faţă către faţă pe Iisus biruitorul.

Partea a III-a

ÎNVIERILE DIN MORŢI

ÎNVIEREA FIICEI LUI IAIR

(*Lc* 8, 40-42; 49-56)

Desigur, toate minunile Domnului sunt lucrări mai presus de fire şi manifestări ale puterii Sale dumnezeieşti. Însă puterea Sa făcătoare de minuni se dovedeşte a fi neasemănată, mai ales în învierea morţilor. Căci deosebirea şi opoziţia dintre existenţă şi neexistenţă este desăvârşită. Prăpastia dintre viaţă şi moarte este cu desăvârşire de netrecut. Şi nimeni altul, decât Stăpânul vieţii şi al morţii, poate să anuleze această prăpastie, aducând înapoi pe cineva din moarte la viaţă. De aceea, această parte a cărţii de faţă este cea mai importantă. Începem tâlcuirea cu învierea fiicei lui Iair, cea mai mică după vârstă dintre persoanele moarte pe care le-a înviat Domnul. Sfinţii Evanghelişti povestesc această minune în legătură cu vindecarea femeii căreia îi curgea sânge. Dar în cartea aceasta, cele două minuni sunt puse fiecare în alt loc, după seria lor specială.

Rugămintea lui Iair

După ce Gadarenii s-au arătat cu totul nevrednici de binefacerile Mântuitorului, Domnul a venit în mijlocul poporului iudeu, care, cel puţin în această împrejurare, L-a primit cu multă bucurie. De aceea, Sfântul Evanghelist notează: *„Şi când s-a întors Iisus, L-a primit mulţimea căci toţi Îl aşteptau"* (v. 40). S-a întâmplat aici un lucru, care se poate observa în orice epocă. Când unii Îl resping pe Hristos şi harul Său, resping fericirea pe care o oferă El, alţii se silesc cu toată râvna să primească această comoară de mult preţ, îşi deschid inimile spre primirea lui Hristos, pe care L-au aşteptat cu dor, deşi aveau despre El o idee nedesăvârşită.

Dar, printre cei ce L-au primit pe Domnul, era şi un om, care Îl aşteptase cu atâta nerăbdare încât devenise pentru el aşteptarea un chin şi credea că fiecare clipă care trece este o zi întreagă. Aşadar, de îndată ce Domnul a sosit: *„Iată a venit un om, al cărui nume era Iair şi care era mai marele sinagogii"* (v. 41). Numele de Iair înseamnă *cel luminat.* Acest Iair era mai marele sinagogii din Capernaum, prin urmare, deţinea cel mai înalt rang printre evreii din locul acela. Fariseii, confraţii lui, ca să împiedice poporul să creadă în Hristos, găsiseră ca pretext sperietoarea cu rangurile înalte. Ei ziceau: *„Oare a crezut în El vreunul din conducători sau din fariseii? Dar poporul acesta..."* (*In* 7, 48). Şi totuşi, iată mai marele sinagogii, Iair, crede. Iată Iosif, Nicodim, cei mai mari conducători şi fruntaşi cred în Hristos. Nu era nici atunci şi nu va fi niciodată vreme în care să lipsească bărbaţi credincioşi din toate rangurile şi savanţi mari, a căror credinţă în Hristos să judece şi să osândească necredinţa confraţilor lor necredincioşi.

Aşadar, Iair a venit la Domnul *personal.* Nu cum fac unii creştini care trimit la Sfânta Biserică pe membrii cei mai neînsemnaţi

ai familiei lor, ca să se roage pentru necazurile pe care le au în casă. Iair, cu multă smerenie, *„căzând la picioarele lui Iisus, Îl ruga să vie în casa lui"* (v. 41 A). Deci, a căzut la picioarele Domnului şi L-a rugat cu stăruinţă să vie în casa sa. *„Căci avea numai o fiică, ca de doisprezece ani, şi aceea era pe moarte"*. O boală gravă cuprinsese pe fetiţa lui Iair şi o adusese într-o stare mortală. Una din cele mai mari dureri şi primejdii era gata să zdrobească inima tatălui. Mai cu seamă că fetiţa de doisprezece ani era singurul rod al căsniciei sale. În ea se adunase toată dragostea părinţilor, ea era singurul inel de legătură dintre soţi şi singura nădejde a continuării neamului lor. Dar să nu uite părinţii că dragostea excesivă şi oarbă pentru copiii lor devine adesea închinare de idoli, care îndepărtează de la Dumnezeu, şi pe părinţi şi pe copii. Faptul că Dumnezeu, ca să nimicească această închinare de idoli, le zdrobeşte idolii prin boli sau prin moarte are un rost foarte adânc. Sunt destule cazuri în care moartea unui copilaş prea iubit a atras pe părinţi spre Hristos, precum l-a atras şi pe Iair.

Deşi Iair nu avea acea credinţă minunată a sutaşului, care credea că Domnul poate să vindece şi de la distanţă, Domnul, totuşi, plecându-se şi la această credinţă mai slabă, a primit bucuros să meargă la casa lui Iair. Domnul n-a vrut să intre în casa omului împărătesc, dar se grăbeşte să primească invitaţia lui Iair. Căci în lucrările Sale pentru oameni, Domnul întrebuinţează metode diferite, potrivite totdeauna cu caracterul şi cu necesitatea fiecăruia. Aşadar, când vedem că Domnul se poartă cu noi într-un fel, cu altul în alt fel şi iarăşi şi cu altul în mod diferit, să nu ne supărăm, să nu îndrăznim noi să criticăm metodele Domnului cele înţelepte. Ci să fim încredinţaţi că iubirea Sa cea înţeleaptă întrebuinţează leacul cel potrivit şi corespunzător cu caracterul, dispoziţiile şi starea sufletească a fiecărui creştin. Medicina ar fi nevrednică de numele ei şi nefolositoare, dacă ar da tuturor bolnavilor acelaşi

leac. Aşa ar vătăma sănătatea, în loc să vindece boala. Prin urmare, este un lucru cu mult rost când preaînţeleptul şi nevăzutul Medic întrebuinţează leacuri diferite pentru vindecarea sufletească a fiecăruia.

Vestea despre moartea fiicei. Domnul dă o nemaiauzită mângâiere

Sosirea Domnului în casa lui Iair a fost întârziată de îmbulzeala poporului şi de vindecarea femeii cu curgere de sânge. De aceea s-a întâmplat lucrul de care se temea atât de mult Iair: *„Pe când el încă vorbea, a venit cineva de la fruntaşul sinagogii şi i-a spus: fiica ta a murit. Nu mai supăra pe învăţătorul"* (v. 49). Adică, i-au spus să nu mai supere pe învăţătorul, aducându-i şi vestea tristă a morţii fiicei sale. Cel ce aducea vestea vorbea despre Hristos ca despre o persoană omenească, ca despre un medic oarecare, care îşi are locul numai pe lângă un bolnav, dar nu mai are ce face, dacă bolnavul a murit. Când paloarea morţii se întinde pe faţa bolnavului, medicul nu mai poate ajuta nimic. Cel ce aducea vestea nu ştia că Acela, a cărui intervenţie o ceruse Iair, era Domnul vieţii şi al morţii şi că putea prelungi termenul, pe care l-a pus moartea, că putea să dea vieţii întrerupte o continuare minunată. De aceea *„auzind Iisus i-a răspuns zicând: nu te teme, crede numai, şi va fi mântuită"* (v. 50). Iair se oprise locului şi stătea la îndoială, dacă să mai supere pe Domnul mai departe. Dar Domnul îl încurajează zicând: nu te teme că venirea mea la casa ta va fi zadarnică. Rămâi numai statornic în credinţă, şi vei fi răsplătit şi fiica ta va fi mântuită.

Când însă a ajuns la casa lui Iair şi urma ca Domnul să împlinească marea minune, El a procedat mai întâi la nişte lucrări pregătitoare. Ci iată *„intrând în casă, n-a îngăduit nimănui să intre, numai lui Petru, lui Iacob şi lui Ioan şi tatălui copilei şi mamei ei"* (v.

51). A luat cu sine numai o parte mai aleasă şi a ţinut afară din casă mulţimea aceea care făcea tulburare şi gălăgie. Cei trei ucenici mai aleşi, care se deosebeau de ceilalţi prin credinţa arzătoare şi prin dragostea lor către Hristos împreună cu părinţii copilei, erau un număr suficient ca să mărturisească despre minune.

Iar apoi, fiindcă „toţi plângeau şi se tânguiau pentru ea", Domnul *„văzând pe cântăreţii din fluier şi mulţimea tulburată, plângând şi strigând mult, le-a spus: depărtaţi-vă"* (*Mt* 9, 23-24; *Mc* 5, 38). Adică, Domnul interzice tânguirea şi izgoneşte pe acei cântăreţi din fluier care comercializau doliul. Căci treaba acestor cântăreţi din fluier şi a oratorilor funebri era să trezească o durere şi mai ascuţită şi să facă pierderea şi mai nemângâiată. Şi astăzi, din nefericire, nu numai femeile bocitoare care prin meseria lor sau dintr-o datorie rău-înţeleasă bocesc pe cei morţi, ci şi oratorii ocazionali, care vor să-şi arate talentul lor oratoric în împrejurări atât de nepotrivite şi vor să pară că au preţuit în mod excepţional pe cel mort, aduc împreună servicii foarte proaste celor îndoliaţi. Le usucă inima faţă de Dumnezeu, care – chipurile – i-a nedreptăţit prin moartea iubitului lor. Dar Hristos nu intră acolo unde sunt asemenea manifestări de necredinţă. Pentru ca Hristos să vină, acestea trebuie să lipsească, trebuie să cedeze locul lui Hristos. El nu vine ca să sporească jalea, ci ca să scoată afară tirania durerii lumeşti, să dea mângâiere şi pace. Aşadar, de aceea El porunceşte şi în această împrejurare şi în toate împrejurările asemănătoare să plece bocitorii şi cântăreţii din fluier.

Încă şi de la rudele moartei Domnul pretinde să-şi stăpânească jalea firească: *„Nu plângeţi"*, le zice El. Şi îndată le dă şi motivul pentru care nu trebuie să plângă: *„Copila n-a murit, ci doarme"* (v. 52). Copila n-a murit. Ea doarme. Moartea ei, deşi era o moarte reală, putea fi asemănată cu un somn scurt, din care se va întoarce la viaţă şi la mişcare. Prin aceste cuvinte Domnul voia să arate îndeobşte

că El va birui moartea, acea îngrozitoare urmare a păcatului, va restabili în chip neîntrerupt unirea sufletului cu trupul, dându-le credincioşilor Săi viaţa veşnică. Voia Domnul să explice pentru ce Sfânta Scriptură a numit moartea un somn şi să arate că moartea este cu adevărat somn, care ţine timp de veacuri, dar care, când se va sfârşi, va lăsa veşnic vii pe cei pe care îi înghiţise.

Aşadar, moartea este un somn, somn nu al sufletului, ci al trupului, care intră în mormânt şi în stricăciune. Dar creştinii care mor cu fericita nădejde că se vor deştepta iarăşi în ziua învierii de obşte, aceia se vor îmbrăca atunci cu trup nou, nestricăcios, slăvit, care nu va mai adormi niciodată. Aşadar, creştine, să nu zici niciodată că persoana pe care ai iubit-o a pierit. Să zici că a adormit, că s-a dus mai înainte în călătoria obştească unde toţi ne vom întâlni. Dacă ai avea credinţă, atunci ai trimite înainte într-un mormânt plin de nădejde pe toţi cei iubiţi ai tăi. Atunci ai înţelege pentru ce Hristos cere să fie îndepărtaţi bocitorii şi oratorii. Căci astfel de oameni nu sunt în stare să înţeleagă adevărurile mari ale credinţei noastre creştine, ci sunt gata să le ia în râs. Veţi vedea acest lucru chiar în casa Iair.

„Şi râdeau de El, ştiind că a murit" (v. 53). Bocitorii din Capernaum erau convinşi că fetiţa fruntaşului sinagogii lor murise. Dar trebuia să se fi purtat cu mai multă cuviinţă într-o împrejurare atât de tristă. Căci ei auziseră adesea citindu-se în Sfânta Scriptură, unde zice că moartea este somn. Şi pe de altă parte, cunoşteau caracterul serios al Domnului, care nu îngăduia niciodată să se vorbească vorbe de râs sau vorbe necorespunzătoare adevărului şi realităţii. Ba încă împrejurarea era de aşa natură, încât nu se putea trece cu uşurinţă de la plâns la râs. De aceea Domnul *„i-a scos pe toţi afară"*, pe toţi care strigau, se văitau, se jeluiau. Căci aceştia erau nevrednici să devină martori oculari ai slăvitelor minuni ale Domnului. Tot astfel unii creştini se fac nevrednici,

când leapădă cu multă uşurinţă adevărurile creştine şi nu vor să primească mângâierea adevărului, pe care îl aud citindu-se la slujba înmormântării prin cuvântul Apostolului şi al Evangheliei, şi, dimpotrivă, sunt gata să-şi bată joc de această mângâiere.

Minunea Învierii

După ce camera mortuară a fost eliberată de prezenţa celor nevrednici, Domnul, *„luând-o de mână, a strigat zicând: fetiţă scoală-te"* (v. 54). A luat-o de mână pe cea moartă şi a strigat cu glas tare: fetiţă, scoală-te. Acest cuvânt era o poruncă a atotputernicului Creator. El poruncea sufletului să se întoarcă în trupul cel mort, să-l ridice din starea de moarte şi să întoarcă la viaţă întregul organism. După cum era de aşteptat, realizarea a venit odată cu cuvântul Domnului: *„S-a întors duhul ei şi s-a sculat îndată"*.

Sunt vrednice de specială luare aminte aceste cuvinte: *„S-a întors duhul ei"*. Căci ele arată foarte clar, mai întâi, că se petrecuse o despărţire desăvârşită a duhului de trup şi că duhul ieşise din trup, prin urmare copila era cu adevărat moartă. Aceste cuvinte mai arată că sufletul există şi lucrează chiar şi atunci când este cu totul despărţit de trup. Prin urmare, moartea nu stinge făclia existenţei noastre, ci mută altundeva elementul luminos care strălucea în trup şi care rămâne luminos, chiar când nu este în trup. Căci sufletul are o existenţă neatârnată şi de sine stătătoare şi după despărţirea lui de trup.

Aşadar, o întâmplare uimitoare a dovedit că duhul s-a întors: îndată fetiţa s-a sculat. Şi în timpul Vechiului Testament s-au făcut învieri din morţi de către proorocii Ilie şi Elisei. Dar când cineva parcurge locurile corespunzătoare ale Sfintei Scripturi (III *Regi* 17, 19-22; IV *Regi* 4, 33-35), vede că este o diferenţă foarte mare între învierile săvârşite de prooroci şi aceasta de care ne

ocupăm. Proorocii au făcut minunile ca nişte robi, care aşteptau împlinirea de la Domnul lor. În cazul fiicei lui Iair, însă, lucrează însuşi Domnul fără vreo rugăciune sau invocare ci poruncind de-a dreptul. Fiindcă Hristos era Stăpânul sufletelor, care dă viaţa şi o ia după cum vrea El. Hristos este şi Stăpân al vieţii spirituale. Şi toţi oamenii, fără excepţie, am fi nişte morţi duhovniceşte, căci păcatul desparte sufletul de Dumnezeu şi produce astfel moartea duhovnicească. Noi ne-am trece viaţa cu fapte moarte, dacă harul cel nevăzut, ca o altă mână a lui Dumnezeu, şi cuvântul Său cel atotputernic nu ne-ar fi trezit, nu ne-ar fi înviorat, nu ne-ar fi înviat prin pocăinţă şi nu ne-ar fi dus la o viaţă nouă (vezi *Ef* 2, 4-5).

Ca să nu rămână nici cea mai mică îndoială că fetiţa cea moartă a lui Iair a înviat sănătoasă şi că funcţiunile organismului ei şi-au reluat întreaga activitate, Domnul *„a poruncit să-i dea să mănânce"* (v. 55). A poruncit Domnul să-i dea mâncare. Precum pruncii nou-născuţi cer să sugă lapte, care le dă viaţă, tot aşa şi cea înviată din morţi trebuia să primească hrană. Însă tot astfel şi cei renăscuţi duhovniceşte doresc *„ca nişte prunci nou-născuţi, laptele cel duhovnicesc şi neprefăcut, ca prin el să creşteţi"* zice Sfântul Apostol Petru (I *Ptr* 2, 2). Doresc harul lui Dumnezeu şi adevărul prin care se întăreşte şi progresează viaţa duhovnicească.

Era firesc ca o minune atât de mare şi nemaivăzută să producă o impresie adâncă pe care Sfântul Evanghelist o notează în ultimul verset: *„Ci au rămas uimiţi părinţii ei, iar El le-a poruncit să nu spună nimănui ce s-a întâmplat"* (v. 56). Părinţii au rămas uimiţi. O astfel de minune slăvită, nu putea rămâne ascunsă căci cu cât cel smerit îşi ascunde faptele, cu atât ele mărturisesc tuturor vrednicia lui.

Cum era cu putinţă ca o fetiţă care murise, pe care o plângeau de-a valma părinţii, cântăreţii din fluier, mulţimea, iar apoi a înviat, să rămână ascunsă? De aceea, Sfântul Evanghelist Matei

notează că: *„S-a dus vestea despre aceasta în tot ţinutul acela"*. Cei ce vedeau pe fetiţă cercetau zi de zi şi transmiteau mai departe acest mare eveniment. Cei care îl auzeau, îl transmiteau altora şi aşa s-a răspândit vestea în toată Galileea.

Iar Sfinţii Evanghelişti, cei de Dumnezeu insuflaţi, au transmis întâmplarea tuturor generaţiilor de creştini, până astăzi în Evangheliilor lor. Iar noi, sprijinindu-ne pe credinţa, care transmite oamenilor toate evenimentele istorice ale trecutului, nu numai că luăm cunoştinţă de această minune, ci ne şi folosim de învăţăturile creştine cuprinse în ea, primind binecuvântarea credinţei. Căci Însuşi Domnul zice: *„Fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut"*.

ÎNVIEREA FIULUI VĂDUVEI

(*Lc* 7, 11-17)

Tot Sfântul Evanghelist Luca povesteşte această a doua minune de înviere din morţi. Este vorba de fiul văduvei din Nain. Cu prilejul acestei minuni, Domnul a binevoit să arate din nou adevărul, prin excelenţă mângâietor, că El, ca Stăpân al vieţii şi al morţii, va învia pe toţi cei răpiţi din viaţă de către moarte. Dar cu acest prilej, Domnul a arătat, încă o dată, milostivirea, sensibilitatea şi gingăşia inimii Sale şi influenţa pe care suferinţa omenească o are asupra Sa. Este o întâmplare nespus de preţioasă şi care îndeamnă pe omul suferind să se devoteze singurului Mângâietor şi Răscumpărător al suferinzilor.

Locul şi timpul minunii

Sfântul Evanghelist, ca un istoric conştiincios, stabileşte mai întâi vremea şi locul minunii: *„Şi s-a întâmplat în ziua următoare să meargă în oraşul ce se numeşte Nain"*. Ziua următoare era a doua

zi după ce Domnul vindecase în Capernaum pe sluga sutaşului. Aşadar, în ziua următoare Domnul avea să împlinească o faptă de mare milostivire şi de gingăşie. Cu o zi înainte, vindecase pe un om aproape mort, acum era vorba să răpească pe un mort din ghearele morţii. Şi în fiecare zi Domnul avea de împlinit fapte importante şi nu se putea spune despre El că şi-a pierdut ziua.

Nainul era un mic oraş în Galileia. Numele Nain însemnează *cel frumos, cel împodobit*. Căci, după cât se spune, aşezarea oraşului era în atâta armonie, într-un pătrat plin de verdeaţă naturală, care se afla acolo încât oferea într-adevăr o privelişte faimoasă şi era un loc favorabil de locuit. Dar frumuseţea şi plăcerea lumii acesteia sunt întotdeauna împreunate cu tristeţea şi neplăcerea, care urâţesc viaţa şi îi strică frumuseţea. În mijlocul unei flori frumoase sau într-un fruct rumen stă viermele, care-i gata să roadă şi să strice frumuseţea lor, într-o persoană frumoasă şi plăcută este adesea o boală, o răutate sau un păcat, care urâţesc acea persoană. În mijlocul unui oraş frumos este necazul, care adesea îi aşteaptă pe locuitori şi face frumuseţea oraşului de nesuferit. Aşa s-a întâmplat şi în împrejurarea de faţă, în frumosul oraş Nain, după cum vom vedea mai jos.

Alaiul Domnului, care avea să fie martor la marea minune, era numeros. Căci la intrarea în oraşul Nain s-au întâlnit două mulţimi. Pe de o parte, *„mergeau cu El ucenicii Lui şi popor mult”*; nu numai cei doisprezece ucenici ai Domnului, ci şi alţii, care urmau învăţătura Lui, precum şi mult popor din Capernaum veniseră cu Domnul la Nain. Pe de altă parte, *„şi popor destul din cetate”*, adică din Nain, care însoţea alaiul mortuar. Aşadar, se afla de faţă mulţime multă, căci urma să se săvârşească o minune mare a puterii dumnezeieşti şi, prin urmare, trebuia să i se dea mai multă publicitate.

Chipul suferinței

Ca un artist desăvârşit, Sfântul Evanghelist ne prezintă în două cuvinte scena tragică ce L-a întâmpinat pe Domnul, când s-a apropiat de poarta frumoasei cetăţi. Scena conţinea, mai întâi, un cortegiu funebru: *„Iar când s-a apropiat de poarta cetăţii, iată scoteau afară pe un mort"*. Pentru Domnul, care ştie că pământul este o vale a plângerii, din vremea în care păcatul se înstăpânise pe pământ, întâlnirea cu un cortegiu funebru nu e deosebit de impresionantă. Doar pentru noi, care nu prea înţelegem realitatea şi socotim pământul un loc de desfătare, este foarte supărător să ne întâmpine la intrarea într-un oraş frumos tocmai o înmormântare. Şi, totuşi, într-o înmormântare este mult adevăr. Înmormântarea şi moartea dizolvă amăgirea cea aurită, ideile cele măreţe, visurile cele desfătătoare pe care şi le face omul despre viaţa aceasta. Cât de mult şi-ar veni în fire lacomul şi iubitorul de slavă deşartă, iubitorul de plăceri şi alţii, care îşi tocesc şi îşi pierd vremea şi sufletul cu zădărnicii şi cu nebunii mincinoase, dacă ei s-ar gândi mai des că dedesubtul lor aşteaptă moartea, înmormântarea, mormântul... Dar mai aşteaptă şi judecata, răsplătirea, viaţa veşnică!

În împrejurarea aceea, ceea ce făcea priveliştea şi mai jalnică era mortul, pe care îl duceau la groapă, nu era un bătrân, care, în chip firesc, să fi ajuns la capătul vieţii, nici nu era dintr-o familie numeroasă, ca să lase în urmă vreo mângâiere. Cel mort era „singurul fiu al maicii sale". O mlădiţă tânără şi unică. Dar, ca o culme a durerii, şi cea care îşi înmormânta singurul vlăstar răsărit din mădularele ei, era văduvă. Prin cuvintele: *„Şi aceea era văduvă"*. Sfântul Evanghelist a vrut să ne prezinte treapta cea mai înaltă a durerii omeneşti. Căci atunci când femeia din Nain îşi pierduse soţul, cu care îşi unise firul vieţii, cei ce voiau să o mângâie, i-au arătat că are un sprijin al

nădejdii în fiul ei. Şi asupra acestui fiu, cum se întâmplă de obicei, îşi concentrase ea toată dragostea şi nădejdea.

Însă o astfel de dragoste oarbă, dusă până la cult, a multor mame pentru fiii lor, este atât de vătămătoare! Copilul, soţul şi orice persoană iubită sunt oameni muritori, schimbători, în stare să te adape cu multă amărăciune. Aşadar, rătăceşti jalnic, dacă-ţi întorci dragostea şi nădejdea spre Hristos, şi prin mijlocirea lui Hristos iubeşti pe soţ şi pe copii şi orice altceva iubeşti, atunci, chiar dacă rămâi dintr-odată fără bărbat şi fără copil, vei găsi sprijin în marea făgăduinţă a Bunului Dumnezeu: *„Voi sprijini pe orfan şi pe văduvă"* (*Ps* 145, 9). Chiar dacă moartea ţi-ar răpi singurul fiu, vei găsi o mare mângâiere în asigurarea dată de Dumnezeu că: *„L-am luat ca nu cumva răutatea să-i schimbe mintea"*. S-a dus la Tatăl, ca să se roage pentru mama sa, până când va veni ceasul reîntâlnirii. Sărmanele mame din acele oraşe, care au creşe pentru copii, îşi lasă copilaşii la creşe, unde sunt bine îngrijiţi, în siguranţă, şi se duc la munca lor liniştite şi mulţumite. Iar seara se întorc şi îşi strâng iarăşi copilaşii în braţe. Cu mult mai liniştite şi bucuroase sunt acele mame, care îşi încredinţează copilaşii în mâinile Tatălui ceresc, până ce îşi vor sfârşi şi ele munca lor pe pământ, până când va veni seara vieţii, când ele se vor bucura iarăşi de o viaţă veşnică, lângă Tatăl, împreună cu copilaşii lor. Cât este de mângâietoare, dătătoare de pace şi de nădejde această învăţătură adevărată, pe care numai puţine mame o cunosc şi o cred. Necazul vieţii acesteia nu este atât de mare şi de împovărător pe cât şi-l închipuie cel ce nu cunoaşte adevărul creştin şi trăieşte departe de credinţă.

Milostivirea Domnului

Următoarea scenă va dovedi milostivirea mângâietoare şi adânca sensibilitate a inimii Domnului în faţa durerii: *„Şi văzând-o, Domnul s-a milostivit spre ea"*. Nici văduva, care urma sicriul, ca o

ruină şi ca o luntre părăsită pe valurile furioase, nici altcineva din cei de faţă, nu I-au adresat Domnului vreo rugăminte, nu i-au cerut cuvânt de mângâiere. Dar El de la Sine, mişcat de propria Sa milă şi milostivire, din care are comori nesecate, a fost mişcat de jalea văduvei. La învierea fiicei lui Iair, motivul moral al binefacerii minunate a fost credinţa părinţilor, la învierea lui Lazăr motivul a fost credinţa lui Lazăr şi a surorilor sale. Aici, nu-i un motiv de felul acesta. Aici, singura pornire este milostivirea Domnului, sensibilitatea inimii Lui, care este atât de simţitoare la suferinţa omenească, încât se revarsă peste cei ce primesc această milă, fără alt motiv. Deci, Domnul s-a adresat văduvei care plângea şi se chinuia *„şi i-a zis: nu plânge"*.

Dar a existat vreodată moarte sau înmormântare, la care rudele şi prietenii să nu îndemne pe văduva sau pe mama mortului să nu plângă? Totuşi, acest îndemn al lor este atât de slab, încât, în loc să oprească plânsul, trezeşte şi mai mult durerea şi dă o forţă şi mai mare vaietelor şi plângerii. Cu totul altfel se întâmplă acolo unde mamele şi văduvele îndoliate ascultă porunca lui Hristos: „nu plânge". Acest cuvânt al Domnului nu este o simplă coincidenţă, fără putere şi fără influenţă. Ci este o poruncă atotputernică, în stare să preschimbe cea mai adâncă durere, într-o mângâiere desăvârşită şi cel mai negru doliu, într-o nespusă bucurie. Este o poruncă izvorând din faptul nemaipomenit că pe acel tânăr, pe care văduva îl plângea ca pe un mort, Mântuitorul avea să-l readucă la viaţă.

„Nu plânge!" Această recomandare a Domnului s-o ia în seamă în special inimile necăjite. Aceste cuvinte se adresează către toţi cei ce jelesc şi suferă. Spre toţi aceştia se milostiveşte Domnul, căci El le ştie tuturor durerea şi lacrimile, chiar dacă nimeni altcineva nu bănuieşte şi nu vede jalea lor. Spre toţi aceştia se apleacă Domnul cu cea mai adâncă bunătate şi milă, ca să-i mângâie. Este de-

ajuns ca ei să primească cercetarea Domnului cea mângâietoare. Este de-ajuns ca ei să-şi deschidă urechile şi să primească şoapta Mângâietorului: „Nu plânge". Căci din nefericire, mulţi îndoliaţi primesc orice alt mijloc neroditor de mângâiere, chiar şi pe cele mai vătămătoare, cum sunt narcoticele, dar întorc spatele singurului mângâietor, preamilostivului Iisus. Dacă încerci să-i convingi să caute cercetarea lui Iisus, ca să se mângâie, să se apropie de El, să primească singurele adevăruri mângâietoare ale Evangheliei – mai cu seamă acela care privesc moartea, învierea, viaţa viitoare – ei se arată atât de ne încrezători! Dacă mai înainte de moartea unei fiinţe iubite, unii mergeau la biserică, fie şi din obicei, acum ei întrerup cu totul cercetarea sfintei biserici. Fac acest lucru după o datină necreştinească şi idolatră, după care cei îndoliaţi nu se cuvine să meargă la biserică.

Minunea

După ce Domnul adresase văduvei acea mângâietoare recomandare a milostivirii Sale „apropiindu-Se S-a atins de sicriu". S-a apropiat şi a atins sicriul. În felul acesta a făcut cunoscut celor ce duceau sicriul, să se oprească şi să nu mai înainteze. De aceea „cei ce duceau sicriul s-au oprit" Şi atunci, cu o siguranţă deplină pentru efectul cuvintelor Sale, siguranţă pe care o are numai Dumnezeu, când porunceşte ceva, *„a zis: Tinere îţi zic şi ţie scoală-te"* (v. 14). Cum este cu putinţă să audă cadavrul unui om mort de douăzeci şi patru de ore? Şi cum ar fi putut îndrăzni un om obişnuit să poruncească unui mort să se ridice, aşa cum ar porunci unui om adormit. Dar pentru Domnul un mort era ceea ce este pentru noi un adormit. Restabilirea legăturii dintre cunoştinţă şi trup, pe care noi, printr-o chemare, o producem la cei adormiţi, Domnul tot printr-o chemare o produce la cei morţi. Căci la Domnul chemarea nu o face un

om simplu, ci Dumnezeu întrupat. Iar porunca Sa era în legătură cu acea putere dumnezeiască ce va întoarce cadavrul la viaţă şi va pune în activitate nervii mişcării, auzul şi toate simţurile. Aşadar, stăpânirea desăvârşită a Domnului asupra vieţii şi a morţii este încă o dată dovedită cu această ocazie. Şi dovada este că *„mortul s-a sculat şi a început să vorbească"*. Noi, când strigăm la un adormit ca să-l trezim, trebuie de multe ori să repetăm chemarea noastră, căci cu prima chemare nu reuşim. Aici însă, imediat şi neîntârziat, cea dintâi poruncă a avut efectul scontat. Avem două dovezi de neînlăturat ale acestui fapt: că tânărul s-a sculat şi a şezut, ca un om care se ridică în pat, după ce se scoală din somn; şi a început să vorbească.

În loc să-i ceară acelui tânăr să meargă după dânsul, ca slujitor sau ucenic al Său, deoarece îi datora de două ori viaţa, *„Iisus l-a dat pe el mamei sale"* (v. 15). I l-a dat ca o mângâiere desăvârşită şi fără pereche. Fiindcă Domnul, când lucra minunile, avea în vedere numai interesul oamenilor, şi nicidecum interesul Său propriu. Iar minunea aceasta era o milostivire faţă de văduva din Nain, prin excelenţă. Domnul i-a dăruit mai multă bucurie, decât avusese ea durere când şi-a văzut singurul fiu mort. Domnul a întrebuinţat moartea fiului văduvei ca un bun prilej, ca să-şi arate şi cu fapta milostivirea şi bunăvoinţa specială, pentru oricare văduvă necăjită şi fără sprijin. A dat dovadă bună, prin această binefacere minunată către văduva din Nain, cât de mult mişcă durerea omenească milostivirea Sa, şi în special durerea văduvelor şi a mamelor. Durerea omenească sinceră Îl face pe Domnul să intervină imediat.

Impresia lăsată de minune

Această minune a făcut o impresie extraordinară asupra poporului care era de faţă. Când au văzut că tânărul, pe care până în acea clipă îl duceau mort pe o targă, a înviat cu o singură

poruncă a Domnului şi s-a dat jos de pe targă, mergând cu toţi cei vii, *„i-a cuprins frica pe toţi"*. Dar nu era acea frică, care îi cuprinsese odată pe gadareni. Acum poporul a simţit acel adânc respect, care este pricinuit de arătarea puterii şi a măreţiei lui Dumnezeu şi porneşte sufletele spre admiraţie şi proslăvire. De aceea, *„slăveau pe Dumnezeu, zicând: că un prooroc mare s-a ridicat printre noi şi că Dumnezeu a cercetat pe poporul Său"* (v. 16). Această concluzie adevărată, pe care au tras-o din minune: că s-a arătat un prooroc mare, mai mare decât Ioan Botezătorul, şi că, prin acel prooroc, Dumnezeu a cercetat poporul şi poartă grijă specială pentru mântuirea lui – era firească. Şi urmarea trebuia să fie că *„a ieşit vestea aceasta despre Dânsul în toată Iudeea"*, vestea că El este un prooroc mare, care face minuni. Ba mai mult, a ieşit vestea *„şi în toată împrejurimea"* (v. 17). Aşadar, toţi au auzit şi au binevestit că proorocul cel mare, Mesia, pe care l-a prevestit Moise, a venit şi acum este vremea să creadă în el şi să se mântuiască.

Dar din nefericire admiraţia, uimirea, mărturisirea, că Dumnezeu a cercetat pe poporul Său, toate impresiile lăsate de minunea cea mare, s-au stins foarte repede. Şi numai câţiva din tot acel popor au crezut în Mântuitorul, care îi cerceta! Acest fenomen se repetă mereu de atunci încoace. Mulţi aud că Hristos este Mântuitorul, că este nu numai prooroc mare, ci Însuşi Dumnezeu, care a cercetat poporul Său ca om, dar nu toţi se grăbesc să-l primească în sufletul lor, ca să vadă şi minunea neasemănat mai mare şi mai slăvită, a învierii duhovniceşti, ca să se bucure în sufletul lor de această minune. Căci au fost puţine învieri din morţi cu trupul, dar sunt multe, foarte multe învieri ale celor omorâţi cu sufletul de păcat şi înviaţi de Hristos.

Istoria de douăzeci de veacuri a creştinismului ne arată mulţime mare de astfel de învieri duhovniceşti, de când Domnul a venit în lume. El a înviat pe cei morţi cu trupul, dar de atunci toţi

cei ce cred în El, oricât ar fi de morţi, oricât de îngrozitoare moarte ar fi suferit – şi moarte îngrozitoare este despărţirea de Dumnezeu prin păcat, – totuşi Hristos i-a înviat pe aceştia. O singură poruncă a Domnului, dată prin slujitorii tainelor Sale, lucrează învieri şi întoarce pe păcătoşi la o viaţă nouă. Această înviere slăvită şi fericită Domnul ne-o oferă nouă, tuturor. Această mare minune se împlineşte în fiecare ceas, cu cei ce vor să fie înviaţi din păcat, spre adevărata viaţă în Hristos. Căci fiica lui Iair şi fiul văduvei erau în vârsta copilăriei şi a tinereţii, de aceea aceste minuni se adresează în special tineretului. „Scoală-te", zice Domnul, către tineri şi tinere. Ridicaţi-vă din faptele cele moarte în care lumea, obiceiurile rele, înclinările voastre păcătoase şi ambianţa socială păcătoasă, vor să vă omoare duhovniceşte, ca să fiţi nişte cadavre în putrefacţie. Sculaţi-vă, ca să vă dau viaţa, lumina, curăţia, mirosul de bună mireasmă duhovnicească, frumuseţea morală, care vă vor face bine plăcuţi, nu numai înaintea oamenilor – păcătoşi ca şi voi – ci înaintea îngerilor, a sfinţilor, a lui Dumnezeu Însuşi. Şi această minune a învierii voastre mulţi o vor admira şi multe guri vor cânta pentru voi slavă lui Dumnezeu.

ÎNVIEREA LUI LAZĂR

(*In* 11)

Duhul Sfânt a insuflat pe Evanghelistul Ioan în modul povestirii acestei minuni, care se află numai în Evanghelia sa şi este povestită cu o rară amănunţime şi dramatism. În acest capitol, Ioan a zugrăvit, cu o deosebită sinceritate, caracterul cu totul dumnezeiesc şi desăvârşit omenesc al Domnului şi a dat astfel o dovadă deplină a cuvintelor din începutul Evangheliei Sale, că „Cuvântul s-a făcut trup". Atât prima dintre minunile Domnului, pe care le povesteşte Sfântul Evanghelist Ioan, cât şi cea de pe urmă, aceasta pe care urmează să o tâlcuim, au fost făcute în mediul familiei. În cea dintâi minune, Domnul este începătorul bucuriei familiale. În cea din urmă, este mângâietorul şi consolatorul familiei. Căci Hristos ritmează în chip minunat bucuria cea nevinovată în zilele fericite şi vesele ale vieţii noastre, dar este şi prietenul nepreţuit, adevăratul mângâietor, în zilele necazului şi ale primejdiei.

Cititorul meu cunoaşte prietenia acelor persoane, care par atât de mulţumite în vreme de sărbătoare, de ospeţe şi de petrecere,

şi dovedesc atâta curaj în interesul lor. Dar este întrebarea, dacă prietenia lor mai durează în clipe de primejdie. Fiindcă cele mai adeseori prietenii noştri lumeşti iau parte la petrecerile noastre, ba adesea iau partea leului, dar se codesc foarte mult să ia parte şi la necazurile noastre. Hristos este însă prietenul desăvârşit, nepreţuit şi neasemănat, atât în zilele bune, cât şi în zilele rele ale vieţii noastre. Îndeosebi însă în ziua necazului, când nicio persoană, niciun lucru nu pot să ne aducă mângâiere, Hristos este desăvârşitul tămăduitor al oricărei inimi zdrobite. Când intră El într-o casă îndoliată, bocetele încetează, tulburarea se linişteşte, deznădejdea lasă locul nădejdii, întunericul morţii este înlăturat de lumina dulce a învierii celor morţi, care ne-au fost dragi, şi de gândul unei întâlniri fericite în casa Părintelui nostru. Minunea învierii lui Lazăr este una dintre cele mai importante. Cu toate că minunile Domnului sunt foarte importante şi mari şi nu se pretează la comparaţii, totuşi unele din ele prezintă caractere cu totul superioare. Iar printre ele minunea învierii lui Lazăr este cea mai uluitoare dintre câte minuni a săvârşit Domnul asupra altor oameni. Ea exercită cea mai mare influenţă asupra sufletelor credincioase, de douăzeci de veacuri încoace, şi va exercita aceeaşi influenţă până la sfârşitul veacurilor. Căci cel ce crede în această minune are siguranţa deplină că Acela căruia i se supun moartea şi mormântul nu este altul decât Însuşi Dumnezeu. Această minune este un rezumat şi o împlinire a celor două învieri de morţi premergătoare. Prin ea se întregeşte, atât învăţătura despre reînviere, cât şi mângâierea celor îndoliaţi, cu prilejul morţii iubiţilor lor. Învierea fiicei lui Iair se potriveşte mai mult pentru părinţii care şi-au pierdut singurul lor copil. Învierea fiului văduvei se potriveşte la acele soţii, care, după ce şi-au înmormântat soţul, îşi pierd şi singurul lor fiu. Învierea lui Lazăr se potriveşte pentru cei ce şi-au îngropat un frate preaiubit, singurul sprijin al familiei. Prima înviere se potriveşte celor care şi-au îngropat un copilaş,

în care aveau toată desfătarea lor. A doua, celor care văd cum, pe neaşteptate, se veştejeşte şi cade floarea lor prea frumoasă şi înrourată. Iar a treia înviere se potriveşte pentru cei ce văd cum le cade un copac în toată puterea şi plin de sevă. Domnul a înviat trei persoane, aparţinând celor trei vârste mai caracteristice ale vieţii omului, ca să ne încredinţeze că nicio vârstă nu va fi exceptată de la învierea de obşte.

VESTIREA BOLII LUI LAZĂR

În prima parte a istorisirii sale, Sfântul Evanghelist ne dă informaţii precise asupra persoanelor dramei excepţionale, asupra raporturilor pe care le aveau ele cu Domnul, asupra purtării Domnului la anunţarea bolii lui Lazăr şi asupra convorbirii Sale cu ucenicii cu prilejul morţii lui Lazăr.

Familia celor trei fraţi

„Şi era bolnav un oarecare Lazăr din Betania, din satul Mariei şi al Martei, sora ei. Iar Maria era cea care a uns cu mir pe Domnul şi i-a şters picioarele cu părul capului ei, al cărei frate era bolnav" (v. 1-2).

Betania, un sat mic în apropierea Ierusalimului, era popasul obişnuit al Domnului, când mergea la Ierusalim. Acest sat s-a făcut vestit ca satul Mariei şi al Martei, aşa cum Betsaida era patria lui Andrei şi Petru. Cele două surori şi casa lor cea primitoare, în care adesea odihniseră pe Domnul, erau foarte cunoscute primilor creştini, cărora le sunt adresate Sfintele Evanghelii. Cu mult înainte ca Ioan să fi scris Evanghelia sa. Sfântul Luca ne informează despre faptul că aceste surori primeau pe Domnul în casa lor (10,

38-42). Iar Evanghelia lui Ioan pune mai întâi numele Mariei, cu toate că Marta era mai în vârstă. Iar vârsta, în vremea aceea, era foarte respectată, deci Maria trebuie că era mai cunoscută primilor creştini, prin lauda pe care i-o adresase Domnul, zicând: *„Iar Maria partea cea bună şi-a ales..."*. Maria mai era cunoscută şi prin fapta ei cea slăvită, că a uns pe Domnul cu mir. Această faptă, pe care ea a făcut-o după învierea lui Lazăr, puţin înainte de răstignirea Domnului, a fost vestită primilor creştini de propovăduitorii Evangheliei şi Sfinţii Evanghelişti Matei şi Marcu au consemnat-o, pomenind şi cuvintele Domnului despre Maria: *„Amin zic vouă, oriunde se va vesti această Evanghelie, în toată lumea, se va spune şi ce a făcut aceasta, spre pomenirea ei"*. Şi Sfântul Evanghelist Ioan aminteşte această faptă, zicând că Maria, cea despre care vom vorbi acum, este cea cunoscută şi lăudată de toţi, cea care a uns cu mir pe Domnul şi i-a şters picioarele cu părul capului ei.

Aşadar, cele două surori vestite aveau un frate desigur mai tânăr, numit Lazăr, care era al treilea membru al acestei familii puţin numeroase, dar legată cu legăturile foarte dulci de iubire şi dragoste. Dragostea lui Hristos însufleţise şi sfinţise această dragoste a lor. Pe lângă dragostea pe care cei trei fraţi o aveau între ei, ei se mai bucurau şi de dragostea lui Hristos, precum ne încredinţează Evanghelistul, urmând: *„şi Iisus iubea pe Marta şi pe sora ei şi pe Lazăr"*. Deoarece ei iubeau pe Hristos şi erau iubiţi de Hristos, se iubeau şi între ei cu o dragoste adevărată. Într-o astfel de iubire în Hristos constă taina adevăratei fericiri familiale.

Cititorul meu cunoaşte multe familii, care trăiesc fără dragoste şi suferă, căci nu sunt plăcute nimănui. Acestea se numesc familii, dar nu sunt nici măcar crescătorii sau cazărmi, căci în acestea există cel puţin rânduială şi supunere. Familiile fără dragoste sunt nişte pensiuni; ele se prefac foarte uşor în junglă, în care, în loc de ghiare şi dinţi, cum au fiarele, străluceşte adesea sabia şi arma ucigătoare,

în vederea nenorocirii reciproce. Numai acolo unde s-a întronat Hristos, iubind şi fiind iubit, acolo coliba devine mai înaltă decât palatul împărătesc. Căci iubirea lui Hristos, nu numai sfinţeşte iubirea firească a familiei, ci o şi împlineşte desăvârşit, când familia este lovită. În împrejurări în care boala şi moartea lovesc dragostea soţilor, a părinţilor, a fraţilor, dragostea lui Hristos vindecă rana şi împlineşte golul pe care l-a făcut moartea soţului, a copilului sau a fratelui. Dragostea lui Hristos rămâne întotdeauna statornică, nici prigoană, nici necaz, nici moarte nu poate s-o depărteze şi s-o distrugă. Aşadar, familia care a avut fericirea să-şi lege membrii prin dragostea lui Hristos şi să-i sfinţească, desăvârşind legătura de rudenie firească, este o familie perfectă.

Dar, ca să distrugem acel pretext, invocat de familiile care se despart sufleteşte, că pricina despărţirii lor ar fi nepotrivirea de caractere, să zăbovim încă puţin în vestita familie din Betania. Nu ne putem îndoi nicidecum că între Marta şi Maria era nepotrivire de caracter. Despre acest lucru ne încredinţează pe deplin episodul pe care îl povesteşte Sfântul Evanghelist Luca (10, 38-42). Acolo se vădeşte limpede caracterul practic al Martei şi cel contemplativ al Mariei. Marta era activă, plină de mişcare, vioaie, grijulie şi cu inima bună. Era o perfectă gospodină şi casnică. Dar totodată îşi făcea atâtea griji, încât a ajuns să-şi facă din grijile casnice singurul ei scop. Şi acest lucru l-a făcut chiar şi în prezenţa Domnului. Aşa, în loc să bucure şi să mulţumească pe Domnul, pe care Îl primeau cu iubire de oaspeţi, şi-a atras o mustrare prin prea multele ei griji *„că se îngrijeşte şi se tulbură de multe"*. Din pricina acestei griji, Marta se arată fără răbdare şi fără dispoziţie pentru ascultarea cuvântului lui Dumnezeu. Ea se irită împotriva Mariei, căci voia ca şi aceasta să se îngrijească de multe, să nu prefere să asculte cuvântul Domnului. Marta îşi exprimă şi în faţa Domnului supărarea ei din pricina Mariei, cu care desigur că în particular avea de furcă adeseori.

Iar Maria era un caracter liniştit, inactiv, un duh fără griji, cu idei multe, cu o inimă plină de doruri mari, care se împlineau numai la auzirea cuvintelor vieţii veşnice. Maria era inima adânc cunoscătoare şi de aceea, adânc smerită, ea simţea cu exactitate care este felul cel mai potrivit de a-şi arăta recunoştinţa către Domnul, fel care a făcut-o să fie veşnic pomenită. Dar din pricina caracterului ei contemplativ, îşi neglija îndatoririle ei materiale. Maria avea lipsuri în privinţa feminităţii şi dădea prilej de supărare. Nu era o membră care să aducă multe mulţumiri familiei. Deşi cititorii mei ar fi încurcaţi, dacă ar trebui să judece şi să aleagă unul dintre aceste caractere, adevărul este că: amândouă sunt de nelipsit, dar amândouă au lipsuri. Ele au nevoie să fie complinite. Domnul însă le iubeşte pe amândouă, căci amândouă sunt vrednice de iubire. Luaţi seama bine la cuvintele Evangheliei: nu zice că Domnul iubea numai pe Marta, încât să excludă din dragostea Sa orice alt caracter. El iubea şi caracterul diametral opus al Mariei şi pe Lazăr, care avea alt caracter; unul bărbătesc. Cu alte cuvinte. Domnul nu caută un anumit caracter ca să-l iubească, ci în inima Sa este loc pentru orice caracter.

Numai omul, orice caracter ar avea, să primească adevărul cu mulţumire, să-şi apropie gândurile Domnului, să dorească formarea sa creştinească, să iubească pe Hristos. Atunci Hristos primeşte şi îndreaptă caracterele, ca să le împlinească şi să le aducă la deplină armonie. De aceea, cercul restrâns al celor dintâi ucenici şi apostoli ai Domnului conţinea pe Petru cel fierbinte şi entuziast, pe Ioan cel liniştit şi adânc, pe blândul Natanail, cel lipsit de viclenie, pe puternicul şi neabătutul Pavel, cel cu mintea ascuţită şi activă şi pe Iacob, cel practic, învăţătorul faptelor. Nu strică nimic felurimea caracterelor, ci stricăm noi, care nu ne educăm caracterele creştineşte şi nu cerem de la Hristos să armonizeze întreolaltă caracterele noastre. Fiindcă Hristos nu caută să schimbe caracterul firesc al omului, ci caută să scoată din el acele scăderi

care-i fac caracterul străin şi nepotrivit faţă de Domnul şi inapt de convieţuirea cu alte caractere. Domnul vrea să sfinţească şi să îmbunătăţească trăsăturile care formează superioritatea firească a caracterului fiecăruia şi să le împlinească lipsurile.

Caracterele umane sunt tot atât de diferite, precum sunt natura fizică şi felul nesfârşit al faptelor ce alcătuiesc viaţa noastră. Şi toate stau sub acea minunată armonie care este tristă. Numai oamenii să voiască şi să urmărească acea singură ţintă, pe care le-a pus-o Făcătorul, să fie unii faţă de alţii cu dragoste şi să se modeleze după Hristos. Atunci felurimea caracterelor nu numai că nu împiedică buna înţelegere, ci este chiar un mijloc de bună înţelegere. Căci în cazul acesta, ce are altul mai bun, devine pentru mine o pildă de urmat; iar scăderea lui îmi dă prilejul să-mi exercit răbdarea şi puterea de rezistenţă. Şi astfel, fiecare devine împlinirea altuia şi un mijloc de desfăşurare a dragostei, iar toţi deopotrivă am fi povăţuiţi de Hristos la scopul cel mare al vieţii noastre.

Adevărul acesta este vrednic de luat în seamă. Căci familia, în care omul îşi trăieşte cea mai mare parte a vieţii sale, şi societatea, în care îşi trece restul vieţii, constau din caractere diferite. Dacă acestea se ciocnesc, produc confuzie, neorânduială, suferinţă, atât în familie, cât şi în societate. Dar când fiecare membru al familiei este educat creştineşte, când Hristos este invocat ca legătură de unire, atunci şi din caracterele nelegiuite vor rezulta caractere armonioase, care vor trăi împreună în pace, ca în fericita familie din Betania. Iar astfel de familii vor influenţa prin pilda lor bună toată societatea, ca nişte agenţi de pace şi progres.

Boala lui Lazăr și anunțul trimis Domnului

Totuşi, acea familie, care iubea pe Domnul şi era iubită de El, care era fericită având comoara dragostei, acea familie care avusese

fericirea să primească adesea pe Domnul acasă şi se bucurase de prezenţa şi de convorbirea Lui cea de neuitat, iată acum, tocmai această familie căzuse într-un necaz greu. Lazăr era bolnav. Iar surorile lui erau chemate să bea paharul cel amar al morţii iubitului lor frate, care era şi singurul lor sprijin.

Dar aceste surori sunt fericite, chiar şi în necazul lor. Dacă la alţii, care nu iubesc pe Hristos, asemenea nenorociri întunecă atât de mult orizontul sufletesc, încât nu le mai răsare nicio rază de nădejde, pentru Marta şi Maria era un soare prealuminos, spre întărirea sufletelor lor. Soare neumbrit de nicio nenorocire. Este Hristos. Către Dânsul se îndreaptă numaidecât ochii lor. Ele cunoşteau marea milostivire a Domnului către orice om necăjit. Prin urmare, ele nu s-au îndoit că Domnul se va milostivi şi spre Lazăr, pe care îl iubea. Dar surorile ştiau de asemenea că Iisus, fugind de nebunia ucigaşă a iudeilor, se găsea în Pereia, de unde era nevoie de o călătorie de o zi întreagă, pentru ca Domnul să vină la ele: *„Deci au trimis surorile către El zicând: Doamne, iată cel pe care îl iubeşti este bolnav"* (v. 3). Au trimis un om care să ducă Domnului următorul anunţi: Doamne, iată, prietenul Tău cel iubit este bolnav.

Acest anunţ este cea mai bună pildă de stăruinţă nobilă către un prieten venerat al familiei. Se ştie că greşeala obişnuită, care produce atâtea răstălmăciri şi răceşte prietenia, este o familiaritate prea mare, o îndrăzneală nesăbuită. Această familiaritate şi îndrăzneală creează pofte, de cele mai multe ori, nebuneşti. Dacă surorile ar fi avut o astfel de îndrăzneală, în situaţia de faţă ele s-ar fi adresat Domnului cu următoarea pretenţie: *„Grăbeşte-te s-o iei înaintea morţii fratelui nostru. Dacă nu vii acum imediat, ce nevoie mai avem de dragostea Ta"*. Observaţi însă cu câtă aleasă şi nobilă concizie îşi îmbracă cele două surori anunţul lor: *„Doamne, iată cel pe care îl iubeşti este bolnav"*. Socotesc de datoria lor să-L informeze pe Domnul, în mod

simplu, evitând cu grijă să indice ce ar trebui să facă. Ele Îl lasă să facă El ceea ce va crede că este mai bine. Ce nobleţe vrednică de imitat şi concizie de procedee, între cei ce se iubesc!

Acest anunţ este şi cel mai bun exemplu de rugăciune, întrucât prietenul către care ne adresăm este Hristos. Noi am primit desigur dreptul să-I prezentăm Domnului nevoile, greutăţile şi chinurile noastre, dar nu suntem nicidecum îndreptăţiţi să exprimăm vreo pretenţie asupra celor ce trebuie să facă. Dar din nefericire, ridică pretenţii cei ce sunt dezgustaţi, când nu primesc îndată ce au cerut. Au pretenţii şi cei ce recurg la mijloace anticreştineşti şi diabolice. Poziţia creştină este următoarea: avem dreptul să arătăm ce ne lipseşte, dar trebuie să aşteptăm cu absolută încredere, să se întâmple ceea ce este pe placul Domnului. Prin urmare, pecetluirea oricărei cereri în rugăciunile noastre trebuie să fie acel cuvânt dumnezeiesc: „Facă-se voia Ta".

„Doamne iată cel pe care îl iubeşti este bolnav". Un om care nu cunoaşte limba conciziei creştineşti şi a dragostei, ar putea să considere rece anunţul celor două surori. Ar putea să zică acum că el trădează lipsă de dragoste faţă de fratele lor. Dimpotrivă, anunţul acesta conţine cea mai iubitoare dragoste de frate, dar şi o invocare foarte înţeleaptă. Cele două surori nu zic că ele îl iubesc pe Lazăr sau că Lazăr Îl iubeşte pe Domnul. Ele zic: este bolnav cel pe care Tu îl iubeşti. Ele nu zic: frăţiorul nostru, pe care îl iubim mai mult decât ochii din cap, ci zic: „Cel pe care Tu îl iubeşti". Ele nu zic nici măcar că Lazăr Îl iubeşte pe Domnul. Fiindcă niciodată noi nu putem iubi pe ai noştri atât cât îi iubeşte Hristos şi nici nu putem noi iubi pe Hristos, în măsura în care ne iubeşte El pe noi. Aşa se înţelege şi cuvântul *oinesti,* pe care îl întrebuinţează cele două surori.

Dar iată o altă pildă minunată de rugăciune: Să facem întotdeauna apel la iubirea cu care Hristos ne iubeşte, şi aceasta este mai mult decât de-ajuns. Căci *„El ne-a iubit mai întâi şi S-a dat*

pe Sine pentru noi jertfă bine primită lui Dumnezeu" (I *In* 4, 19; *Ef* 5, 2). Sprijinindu-ne deci pe faptul nepreţuit că pe noi, toţi, ne-a iubit Hristos cu o dragoste atât de mare, încât S-a jertfit pe Sine pentru noi, putem în toată libertatea să-I expunem tot necazul şi nevoia noastră. Şi iubirea Lui de oameni va face ceea ce trebuie.

Care a fost însă răspunsul Domnului la anunţul celor două surori? *„Iar Iisus auzind a zis: această boală nu este spre moarte, ci spre slava lui Dumnezeu, ca prin ea Fiul lui Dumnezeu să fie proslăvit"* (v. 4). Când trimisul a ajuns la Domnul şi I-a vestit boala lui Lazăr, bolnavul era de acum mort. Şi totuşi, Domnul zice că boala lui nu este spre moarte. Ce se întâmplă? Nu cumva Domnul nădăjduia să-l mai vindece? Nu cumva Domnul nu ştia că murise? Nicidecum nu este aşa. Atotştiitorul, care cunoştea dinainte, nu numai moartea, ci şi învierea lui Lazăr, afirmă acum că sfârşitul acestei boli nu va fi moartea, ci învierea şi viaţa. Afirmă că boala n-a fost trimisă ca să producă simpla despărţire a sufletului de trup, ci ca să-l ducă pe Lazăr, prin mijlocirea morţii, ca printr-o stare intermediară, la viaţă. Căci mormântul îi va fi o locuinţă provizorie, nu o casă de veci. De când Mântuitorul a cercetat pământul, ca cel mai mare cercetător, în special de când El a murit şi a înviat, de atunci încoace credincioşii Lui nu mai mor spre moarte, spre moarte veşnică, ci trec prin moarte, pentru ca sufletul să fie mutat într-o lume nouă, iar trupul prin mijlocirea zăbovirii în stricăciunea din mormânt, să învieze nestricăcios şi slăvit.

Hristos adaugă că principalul scop al bolii şi al morţii lui Lazăr era „slava lui Dumnezeu". Este nevoie de moartea lui Lazăr, ca de un prilej important de descoperire a puterii lui Dumnezeu celei slăvite. Căci întotdeauna necazurile celor drepţi şi sfinţi au în vedere slava lui Dumnezeu. Ele descoperă minunata putere şi înţelepciune a lui Dumnezeu, cel care ridică pe drepţi, din adâncul necazurilor, la cea mai înaltă culme a slavei. Acest fapt face ca

necazurile cele mai nesuferite să fie întotdeauna bine primite de cei credincioşi. În special, moartea lui Lazăr a fost trimisă spre slava lui Dumnezeu; însă şi ca să se slăvească Fiul lui Dumnezeu prin ea. Care altă faptă ar fi putut fi mai potrivită pentru dovedirea puterii dumnezeieşti a Fiului şi a slavei Dumnezeirii Sale, decât triumful Său asupra morţii? El a desfiinţat moartea, înviind pe cei morţi. O astfel de slavă a Fiului este şi a Tatălui. Unitatea Tatălui cu Fiul este atât de strânsă, încât slava unuia este şi slava altuia; *„Eu şi Tatăl una suntem: Eu în Tatăl, Tatăl în Mine"* (*In* 10, 30; 14, 10). Prin urmare, cel ce desparte slava Fiului de slava Tatălui face despărţire între lucruri care sunt nedespărţite din fire. Ba mai mult, ca de la credinţa dreaptă, în necredinţă (I *In* 2, 23).

Este adevărul curat că, în clipa în care Domnul dădea răspunsul acesta, cele două surori erau cufundate în durere pentru moartea iubitului lor frate. Totuşi Domnul, care atât de mult iubea pe Lazăr, a rămas liniştit. Dar el făcea acest lucru pentru că avea în vedere sfârşitul, sfârşit pe care surorile îl vedeau dureros. Domnul vedea ca punct final bucuria viitoare şi slava învierii, prin mijlocirea morţii. Surorile însă vedeau numai durerea morţii. Din nenorocire, acest lucru este obişnuit şi pentru noi creştinii. Stăruim într-un punct de oprire dureros, fiind incapabili să ne îndreptăm ochii spre punctul final. Vedem durerea prezentă şi provizorie, dar nu ridicăm ochii sufletului nostru, ca să vedem slava viitoare, care ni se lucrează prin durere (II *Cor* 4, 17).

Dacă oamenii ar privi spre punctul final, atunci îngrijorările lor cele mari s-ar dezlega, ar pieri acele nemângâiate oftaturi: „pentru ce sufăr"; ar pieri smintelile, cârtirea, nestatornicia credinţei în suflet şi în trup. Din nefericire însă, cu cât nu se împacă ei cu situaţiile supărătoare, cu atât se măreşte suferinţa, cu atât supărările devin mai supărătoare, cu atât ostenelile li se înmulţesc. Aşadar, să avem ochii sufletului spre punctul final. „Sus să avem inimile", sus la cer, nu jos în

acest punct de oprire amar şi strâmt. Punctul final şi ţinta suferinţelor tale nu este necazul şi durerea, ci bucuria şi slava. Necazul şi durerea sunt mijlocul pentru acest scop. Scopul este slava lui Dumnezeu şi a Fiului Său, dar şi slava noastră proprie. Căci dacă vom răbda, vom împărăţi împreună. Dacă vom suferi împreună, vom fi proslăviţi împreună, zice Apostolul cel insuflat de Dumnezeu (vezi *Rm* 8, 17; II *Tim* 2, 12). Dacă parcurgem tot drumul patimilor, pe care l-a parcurs Hristos, dacă înaintăm liniştiţi, având ochii sufletului fixaţi spre punctul final cel slăvit, cum a făcut Hristos, atunci desigur ne vom împărtăşi şi de slava, pe care a primit-o El, după patimile şi moartea Sa. Dar urmarea acestei Evanghelii conţine şi alte puncte de vedere, pline de învăţătură.

Amânarea cercetării

În acest moment, Sfântul Evanghelist face următoarea legătură paradoxală a dragostei Domnului cu purtarea Lui în această împrejurare: *„Iar Iisus iubea pe Marta şi pe sora ei şi pe Lazăr, deci când a auzit că este bolnav, atunci a mai rămas în locul acela două zile; după aceea a zis către ucenici: să ne întoarcem în Iudeea"* (v. 5-6). Ca să înţeleagă mai bine cititorul cât este de paradoxală această legătură, aducem următorul exemplu: mama iubeşte foarte mult pe copilaşul ei Costel. Îndată ce a auzit că el a venit de la şcoală foarte flămând, a amânat să-i dea de mâncare şi l-a lăsat nemâncat! Cel care aude acest lucru va întreba nedumerit: oare asta este multa ei dragoste. Prin ce se deosebeşte de lipsa totală de dragoste? O astfel de nedumerire provoacă şi cuvintele Evanghelistului, pe care le-am citat mai înainte. Potrivit cu felul nostru de a vedea lucrurile, cel mai firesc raţionament ar fi trebuit să fie următorul: Iisus iubea pe Marta şi pe sora ei şi pe Lazăr. Aşadar, de îndată ce a auzit că este bolnav, Iisus s-a grăbit să plece la Betania, ca să-l vindece. Şi

totuşi, aici se întâmplă tocmai pe dos; fiindcă Iisus iubea pe cele două surori, tocmai de aceea le-a lăsat două zile în tulburare mare, apoi a venit, după ce Lazăr murise, şi nu mai rămăsese decât să le compătimească. Nu pare acest lucru foarte paradoxal?

Este paradoxal pentru felul de concepţie şi de iubire pe care l-am canonizat noi. Însă este foarte conform cu felul înţelept, în care vede Dumnezeu toate şi cu căile înţelepte ale dragostei, pe care le urmează El. Fiindcă lăsările şi amânările, şi mai ales acele amânări ale cercetării lui Dumnezeu, care în aparenţă aduc primejdii de neîndreptat – sunt întotdeauna nişte binefaceri ale iubirii lui Dumnezeu celui înţelept. Iar cuvintele Evangheliei, care leagă dragostea Domnului cu amânarea cercetării, exprimă o comoară de mângâieri şi de nădejdi. Cuvintele dovedesc că şi în amânările lui Dumnezeu, care aduc necazurile noastre la punctul lor culminant, este o bogăţie de dragoste dumnezeiască. Dumnezeu zăboveşte şi amână să cerceteze pe iubiţii Săi. Şi iată câteva pilde de amânare. Când Iosif a fost vândut ca rob şi a fost întemniţat în Egipt, sub povara unei învinuiri ruşinoase, se părea că el fusese cu desăvârşire părăsit de Dumnezeu. Şi totuşi, dragostea lui Dumnezeu a amânat numai ca să-l povăţuiască, prin robie şi prin închisoare, la picioarele tronului Egiptului. Aşa că, dacă ne uităm la urmări, putem să zicem: tocmai fiindcă Dumnezeu îl iubea pe Iosif, de aceea a îngăduit ca el să fie vândut rob şi întemniţat. Când marele Apostol Pavel, cel prea ales şi preaiubit, organ al lui Dumnezeu, era chinuit de acea neputinţă a lui şi chema pe Domnul ca să-l slobozească, cel care nu cunoştea metodele dragostei dumnezeieşti ar fi putut crede că Domnul nu l-a ascultat pe Pavel, şi de aceea a amânat vindecarea. Însă această amânare i s-a făcut apostolului prilej de descoperiri minunate şi de virtuţi importante, pe care harul lui Dumnezeu le-a lucrat, în Pavel cel neputincios. Şi când Pavel a înţeles lucrarea aceasta a lui Dumnezeu, s-a bucurat şi mai mult, din pricina neputinţelor sale.

Şi în cazul acesta putem să spunem: fiindcă Dumnezeu îl iubea pe Pavel, de aceea a îngăduit să fie chinuit de boldul bolii.

Dar tocmai pentru acest motiv putem să zicem şi în împrejurarea pe care o analizăm: tocmai fiindcă Iisus iubea pe Marta, pe Maria şi pe Lazăr, de aceea a amânat să le viziteze în timpul bolii lui mortale, ca să încerce răbdarea lor şi apoi să le dea slava pe care ei trei au primit-o în toată Biserica. Aşadar, fiindcă Iisus iubea familia din Betania, de aceea a amânat cercetarea ei. A vrut să facă în cazul acestei familii o minune mare şi neobişnuită, cum nu a mai făcut pentru nimeni altul. Dacă Domnul ar fi venit în Betania înainte de moartea lui Lazăr şi l-ar fi vindecat, nu ar fi făcut nimic deosebit, faţă de multele vindecări, pe care le-a făcut cu alţi necunoscuţi. Însă fiindcă Domnul iubea pe Marta şi pe Maria, de aceea a amânat cercetarea Sa, pentru ca ele să simtă bucuria nespusă, pe care au şi încercat-o, când Hristos a înviat pe Lazăr, mort de patru zile. Dacă Domnul n-ar fi amânat venirea Sa, Marta şi Maria n-ar fi înţeles atât de bine dragostea Sa cea mare pentru ele, nici n-ar fi auzit acele nepreţuite descoperiri despre moarte şi înviere. Prin acele descoperiri credinţa îşi ridică ochii către viaţa de dincolo de mormânt şi către veşnicia cea fără de margini.

Deci cititorii, care nu au înţeles metodele cele înţelepte ale iubirii lui Dumnezeu, că El întârzie şi amână să ne cerceteze, cred că Dumnezeu i-a uitat sau că face pe mâniatul şi supăratul faţă de ei, aceştia să afle din întâmplarea învierii lui Lazăr următorul adevăr mare: întârzierea şi amânarea, care par atât de potrivnice dragostei, sunt drumul neted şi deschis al dragostei lui Dumnezeu, prin care El împărtăşeşte binecuvântări mari celor iubiţi ai Săi. Şi cu această nestrămutată convingere, să iubim pe Domnul, care ne iubeşte pe noi, pentru ca să vedem, în toată durerea şi necazul nostru, belşugul dragostei binefăcătoare a lui Dumnezeu, sub chipul amânării şi al zăbavei.

Importanța împlinirii datoriei

După trecerea a două zile de amânare a dragostei, Domnul S-a hotărât să meargă în Betania, unde avea să afle pe Lazăr mort de patru zile. De aceea: *„Zise ucenicilor Săi: să mergem iarăşi în Iudeea"*. Dar auzind despre o întoarcere în Iudeea cea primejdioasă *„ucenicii I-au zis: Învăţătorule, acum căutau iudeii să te omoare cu pietre, şi iarăşi mergi acolo?"* (v. 8). După minunea vindecării orbului din naştere şi după cuvântarea Domnului despre păstorul cel bun, mai cu seamă după declaraţia Sa că: *„Eu şi Tatăl una suntem"*, iudeii căutau să-L ucidă cu pietre. Domnul ieşise atunci din mijlocul lor netulburat şi plecase în împrejurimile Iordanului, de unde voia acum iarăşi să se întoarcă în Iudeea. Aceste primejdii le pomenesc cu teamă ucenicii, în împrejurarea de faţă.

Dar Domnul punea voia Tatălui Său mai presus de toate. Pentru împlinirea lucrării Sale, a datoriei Sale, era gata să întâmpine orice primejdii, chiar şi crucea. Puţin timp după aceea, vor înţelege şi ucenicii ceea ce atunci încă nu înţelegeau: adică importanţa datoriei. Când o vor înţelege, atunci vor urma cu neabătută bărbăţie paşii învăţătorului lor, pe drumul primejdios al datoriei. Vor înţelege că datoria nu constă numai în primejdii şi jertfe, ci şi în răsplată de mult preţ. La împlinirea datoriei, conştiinţa, acea voce a lui Dumnezeu, pe care o auzim înlăuntrul nostru, ne va da satisfacţie, iar după împlinire, vom primi cununa slavei. Datoria care chema pe Domnul în Iudeea îi pregătise crucea, dar şi învierea triumfală. În toate împrejurările, datoria virtuţii cheamă pe credincioşi la osteneli şi jertfe şi cruci, dar şi la răsplătiri nepreţuite, la slava veşnică.

Dar şi dragostea către familia celor trei fraţi îi cerea Domnului să se întoarcă în Iudeea. Dragostea Sa faţă de noi, oamenii, L-a dus

pe Domnul la cea mai mare primejdie, la cruce. Cum ar fi fost cu putinţă atunci să ia în considerare primejdiile, când era vorba să mângâie acea familie, pe care o iubea atât de mult, care era cufundată în jale, însă iubirea Domnului foloseşte amânarea numai până la un punct şi niciodată dincolo de acel punct. Când ajunge la punctul acela, este absolut cu neputinţă ca Domnul să nu se grăbească întru ajutor. Ascultaţi acest lucru, voi credincioşii, care sunteţi în necazuri şi osteneli! Este foarte sigur că cele două surori, când au comunicat Domnului boala lui Lazăr, avuseseră în considerare şi primejdiile, pe care şi le atrăgea El, venind în Iudeea. Deci, pentru că ele Îl iubeau pe Domnul, nu şi-au exprimat dorinţa ca Domnul să vină în Iudeea, ca să nu-L expună la primejdii, din pricina lor. Căci dragostea creştinească nu are pretenţii, *„nu caută ale sale"* (I *Cor* 13, 5), nu este iubitoare de sine şi nu-şi caută avantajele. Domnul însă, răspunzând unei asemenea iubiri nepretenţioase, este gata să ia asupră-şi orice primejdie şi să dăruiască orice dar. Îndeobşte, când există între creştini dragoste reciprocă şi cu adevărat creştinească, ei mai curând îşi jertfesc unii altora, decât au pretenţii unii faţă de alţii.

Însă ucenicii Domnului, care nu au înţeles încă pe deplin nici însemnătatea datoriei, nici jertfa dragostei, rămân surprinşi când aud că Domnul a hotărât să se întoarcă în Iudeea. Şi de aceea îi spun înspăimântaţi: *„Învăţătorule, acum căutau iudeii să te ucidă cu pietre, şi Tu iarăşi Te întorci acolo?"* Vrei să Te expui la duşmănia lor cea rea şi neîmpăcată? Cu două luni înainte, se întâmplase la Ierusalim un lucru foarte rău: iudeii încercaseră să-L lapideze pe Domnul. Amintirea acestui fapt era atât de vie în mintea ucenicilor, încât cu această ocazie li se prezintă proaspătă în minte şi ei văd primejdia imediată. Această teamă vie le era inspirată ucenicilor de dragostea lor, întrucâtva firească şi neînduhovnicită, pe care o nutreau pentru învăţătorul lor cel iubit.

O astfel de dragoste firească, ca cea a părinţilor faţă de copiii lor, exagerează adesea primejdiile. Această dragoste caută să întoarcă pe cel iubit de la împlinirea datoriei şi aduce cele mai grele şi rele piedici în calea împlinirii datoriei. Când piedicile vin din partea duşmanilor, ne aşteptăm la ele, şi cu uşurinţă le ocolim, căci vin de la vrăjmaşii noştri. Însă piedicile, pe care ni le iscă iubiţii noştri în calea datoriei, sunt cele mai mari ispite, deoarece vin de la persoane pe care le cunoaştem că ne vor binele. De aceea a şi fost atât de aspru răspunsul Domnului către Petru, când Petru Îl îndemna să nu se suie la Ierusalim, şi să nu fie omorât: *„Mergi înapoia Mea satana, că-Mi eşti pricină de poticnire"* (*Mt* 16, 23). Căci acest îndemn, dat de Petru cel devotat, era o ispită şi o piedică la fel de mare, cu ispita adusă de satana în pustie. Ceva asemănător, dar mai umbrit şi inconştient, au făcut atunci ucenicii, cu nedumerirea lor temătoare, pe care au exprimat-o în faţa Domnului.

La această manifestare de teamă, Domnul a răspuns cu limba convingătoare a datoriei hotărâte şi a dat ucenicilor o minunată învăţătură, pentru apostolatul lor viitor: *„Iisus răspunse: nu sunt douăsprezece ceasuri într-o zi? Dacă cineva umblă ziua, nu se împiedică, căci vede lumina lumii acesteia; dacă însă cineva umblă noaptea, se împiedică, fiindcă lumina nu este în el"* (v. 9-10). Ce înseamnă aceste cuvinte ale Domnului?

Iudeii considerau zi răstimpul dintre răsăritul soarelui şi apusul său. Acest răstimp ei îl împărţeau în douăsprezece ceasuri. De aceea ei lungeau sau scurtau ceasurile, aşa ca fiecare ceas să fie a douăsprezecea parte din zi, în tot timpul anului. Prin cele douăsprezece ceasuri ale zilei, Domnul înţelege viaţa aceasta, în timpul căreia avem de împlinit o datorie însemnată. Viaţa, a cărei lungime este variată pentru fiecare din noi, este împărţită în ceasuri, sau epoci ale datoriei. Ceasurile acestea sunt mai lungi sau mai scurte, după vremea vieţii fiecăruia, şi fiecare trebuie să împlinească în ele datoriile, care aparţin

fiecărui ceas. Când omul își împlinește aceste datorii, niciun vrăjmaș nu are putere să-i scurteze ceasurile. Numai atunci când și-a împlinit datoria fiecărui ceas, atunci omul și-a sfârșit cele douăsprezece ceasuri ale vieții lui. În special, în împrejurarea de față aceste cuvinte ale Domnului au un înțeles deosebit. Iudeii, zice Domnul, nu pot să scurteze, nici măcar o clipă, vremea care Mi-a fost dată, pentru împlinirea datoriei Mele, spre care Eu Mă silesc neabătut și cu toată hotărârea. Numai dacă Eu m-aș îndepărta de la datoria Mea – și prin urmare de la Dumnezeu – pentru ca să lungesc vremea vieții Mele, numai atunci aș fi în primejdie, fiindcă n-aș mai umbla în lumina zilei, n-aș mai avea lumina înlăuntrul Meu. Atunci aș fi în întunericul nopții. Așadar, pot să Mă duc fără frică oriunde mă cheamă datoria. Știu că cele douăsprezece ceasuri ale lucrării Mele nu s-au împlinit încă. Ele sunt rânduite și puse de Părintele Meu cel ceresc. Așadar, pot să înaintez pe drumul datoriei Mele fără primejdie. Dar nu numai Eu, ci și toți care umblă cu statornicie în drumul ce le-a fost hotărât lor de Dumnezeu nu au a se teme de nicio primejdie, căci nimeni nu este în stare să le ia viața, mai înainte de a-și împlini ei datoria lor. Numai după ce își vor împlini datoria, atunci și viața lor cea de douăsprezece ceasuri va ajunge la sfârșitul ei. Dimpotrivă, ajung în primejdie de pierzare cei ce, temându-se de răutățile și de jertfele datoriei, vor să le evite și caută astfel să-și lungească viața, adăugându-i al treisprezecelea ceas la cele douăsprezece care le-au fost rânduite. Dar acest al treisprezecelea ceas nu mai este un ceas al zilei și al luminii, ci este un ceas al nopții și al întunericului. Și omul firește că va face în acel ceas lucrul întunericului. Oricât ar fi de mari primejdiile, în timpul zilei, lumina soarelui le luminează, ca să vedem piedicile și să le putem ocoli; strălucește în sufletele noastre, le încălzește și le înviorează, dându-le o energie neînfricată. Pe când în timpul nopții, oricât ar părea de neted drumul călătoriei noastre la datorie, totuși întunericul împărtășește sufletului frică,

nelinişte, chin. La cea dintâi piedică cei ce călătoresc prin întuneric spre datorie, se împiedică, iar la a doua piedică sunt zdrobiţi.

Aşadar, datoria pe care ne-a pus-o Dumnezeu şi împlinirea ei sunt lumină, siguranţă, bucurie şi viaţă. Iar lepădarea de datorie şi viaţa în păcat sunt întuneric, pierzanie, zdrobire şi nenorocire. Cu litere de aur, cititorule, să întipărim în sufletele noastre acest adevăr, pentru care Domnul ne dă ca pildă de urmat propriul Său eu, propria Sa voinţă statornică şi neabătută, cu care el a păşit întotdeauna spre împlinirea datoriei Sale. În cazul acesta, să mergem înainte netemători şi netulburaţi de primejdiile datoriei, cu pace şi linişte, cu bucurie să ne apropiem de sfârşitul datoriei şi al vieţii noastre, dar şi de începutul cununilor, al slavei şi al fericirii.

„Sunt douăsprezece ceasuri într-o zi". Să mai stăruim puţin asupra acestor cuvinte ale Domnului. Niciun duşman nu are putere să scadă aceste ceasuri ale vieţii noastre, la zece sau la unsprezece. Pe ele le-a hotărât Dumnezeu, deci nimeni nu poate să ni le taie. Cu alte cuvinte, viaţa fiecărui om este limitată de Dumnezeu, atât în privinţa începutului, cât şi al sfârşitului ei. Când Dumnezeu a însemnat sfârşitul, sfârşitul vine. Nicio întâmplare nu poate să-l aducă împotriva voii lui Dumnezeu. Noi nu putem niciodată spune că cineva a murit „înainte de vreme", ci el a ajuns la ceasul, pe care l-a hotărât stăpânul ceasurilor şi al vremurilor. Stăpânul nu face niciun lucru înainte de vreme sau la vreme nepotrivită. Omul, când moare, a ajuns la ceasul al doisprezecelea. I s-a dat destulă vreme pentru împlinirea datoriei. Aşadar, sunt cu totul străine de adevărul creştinesc şi de încrederea în înţelepciunea lui Dumnezeu durerea şi gemetele pentru moarte pretimpurie şi flecărerile retorice lângă mormânt. Ele acuză „soarta nemiloasă", care, chipurile, răpeşte pe oamenii folositori înainte de vreme, şi astfel lucrarea lor rămâne neterminată. Ca şi cum nu Dumnezeu ar fi începătorul şi chivernisitorul oricărei lucrări.

Viaţa noastră are douăsprezece ceasuri. Oricât de lungi ar fi ele, chiar dacă fiecare ceas ar fi de doisprezece ani, totuşi timpul este scurt şi fuge iute. Dar tocmai de aceea, timpul este preţios şi nu trebuie să-l pierdem, să-l neglijăm, să-l lăsăm să treacă zadarnic. Căci de timpul acestei vieţi depinde viitorul nostru veşnic. Dacă noi petrecem vremea vieţii acesteia în trândăvie şi neglijenţă sau o cheltuim fără rost aşa încât datoria noastră rămâne neîmplinită, cum ne vom îndreptăţi în faţa Stăpânului vieţii noastre? Sunt totuşi oameni, care îşi trec cele douăsprezece ceasuri ale vieţii lor, îşi jertfesc viaţa manifestărilor zadarnice şi întâlnirilor nebune, urmărind să obţină recordul în zădărnicii. Sunt alţii, care îşi dispreţuiesc viaţa şi nu se interesează de ea, socotind acest dispreţ ca o virtute. Viaţa însă ne-a fost dată de Dătătorul ei cu un scop: ca în limitele fixate de El să realizăm chemarea noastră cea mare. Numai atunci, când o datorie mai înaltă decât viaţa, impusă de Dumnezeu, ne pretinde jertfirea vieţii, numai atunci nu trebuie să ţinem socoteală de viaţă. Sunt şi alte persoane, care îşi cheltuiesc vremea vieţii lor, ca şi cum n-ar avea sfârşit, ca şi cum ele ar avea la dispoziţie un timp nelimitat. Şi în chestiunile care nu suferă amânare sau pierdere de vreme, cum este de pildă pocăinţa, îndreptarea moravurilor şi lucrarea virtuţii, aceste persoane nu se arată cu râvnă nici cu eficacitate. Ele le amână pe acestea într-un viitor nesigur şi în ceasul al treisprezecelea. Aceiaşi oameni însă, în chestiunile fără însemnătate, chestiuni lumeşti şi zadarnice, sunt pilde de râvnă, active şi neobosite. Aşadar, aceasta este importanţa datoriei şi a timpului vieţii de aici, care ne-a fost dat în vederea împlinirii datoriei.

Ce spune Domnul despre moartea credincioșilor Săi

După ce Domnul a pregătit pe ucenicii Săi pentru călătoria primejdioasă în Iudeea, arătându-le că datoria este o chemare a lui

Dumnezeu, iar cel ce nu se supune datoriei umblă în întunericul pierzării, chiar dacă deocamdată scapă de primejdiile datoriei, acum îi informează despre moartea lui Lazăr: *„A spus acestea şi după aceea le-a zis: Lazăr prietenul nostru a adormit, dar mă duc să-l trezesc"* (v. 11). Este un lucru vrednic de multă luare aminte faptul că Domnul numeşte pe credincioşi *prietenii* Săi. „Lazăr, prietenul nostru", zice El prin credinţa în Hristos, se lucrează o legătură de prietenie reciprocă şi de comuniune prietenească; de aceasta Domnul nu se ruşinează, ci o recunoaşte cu dragoste; nu o leapădă niciodată. Iubite cititor, înţelegi tu importanţa prieteniei cu Hristos? Mulţi consideră o fericire să aibă prieteni un om bogat sau pe un funcţionar înalt. Dar aceştia sunt toţi oameni muritori, schimbători cu totul incapabili să-ţi dea vreun ajutor în marile nevoi ale vieţii. Dar cel care are prieten pe Hristos, are totul. Căci Hristos este totul. Cel care are prieten pe Hristos, are prieten sincer şi pe toţi ceilalţi prieteni ai lui Hristos, îngeri şi oameni. Acest lucru este arătat în cuvintele Domnului către ucenicii Săi. Căci El nu zice: „Lazăr, prietenul Meu", ci zice „prietenul nostru". Prietenia această nobilă impune şi datorii, de aceea ucenicii lui Hristos trebuie să fie foarte îndrăzneţi şi să ajute familia prietenului lor Lazăr. Fiindcă în necazuri şi în primejdii se vădeşte prietenia.

Avem însă aici şi altă învăţătură importantă, de mare mângâiere pentru cei îndoliaţi. În clipa în care Domnul zicea: „Lazăr, prietenul nostru", acela era mort şi îngropat. Totuşi, Domnul continuă să-l considere ca prieten al Său şi al ucenicilor Săi. Prin aceasta Hristos ne arată că Lazăr trăieşte acolo, dincolo de mormânt, iar prietenia şi dragostea rămân şi după moarte. Cei care şi-au pus în mormânt fiinţe dragi, să se încredinţeze din gura Domnului, că prietenii cei mutaţi în cealaltă lume, părinţi, copii, fraţi, soţi, continuă să fie pentru noi aceleaşi persoane, cu dragoste şi prietenie vie. Cei mutaţi nicidecum nu sunt numai umbre, duhuri, care au loc doar

în amintirea noastră. Ci sunt existenţe vii, personalităţi, care au loc în inima noastră, iubitori şi iubiţi.

Da, ei ne iubesc. Căci n-ar fi fost posibil ca Domnul să-l numească pe Lazăr *prietenul nostru*, când el se găsea în cealaltă viaţă, dacă el n-ar mai fi ştiut de prietenie, de dragoste, faţă de cei rămaşi pe pământ, dacă ar fi încetat să se intereseze de ei. Această afirmaţie a Domnului nu lasă nicio îndoială asupra chestiunii; de aceea, este cea mai mângâietoare afirmaţie din Sfânta Scriptură. Moartea nu întrerupe dragostea reciprocă dintre noi şi iubiţii noştri cei mai înainte răposaţi. Precum moartea nu poate să ne despartă de dragostea lui Hristos, tot aşa nu poate să ne despartă de niciun fel de altă dragoste în Hristos. Este însă o deosebire între dragostea noastră, a celor de pe pământ, şi dragostea celor mutaţi de la noi. Dragostea lor nu este îngustă, mioapă. Dragostea noastră poate adesea primejdui pe cei iubiţi. Mulţi părinţi îşi iubesc copiii cu o dragoste pierzătoare, îi iubesc cu o dispoziţie spre cele materiale, şi dragostea lor se adresează mai mult trupului. Cei morţi ne iubesc cu o dragoste mai largă, duhovnicească şi sfântă, slobodă de strâmtorări şi necazuri. Aşadar, cei ce aţi pierdut o fiinţă dragă, nu vă chinuiţi, nedumerindu-vă dacă ei trăiesc, vă iubesc şi se interesează de voi. Ci începeţi să-i iubiţi cu acea dragoste cu care ei vă iubesc acum, cea duhovnicească, sfântă şi înaltă. În primul rând, iubiţi-L pe Hristos cel ce este mai presus de toate persoanele iubite de voi, în El veţi regăsi toate acele persoane cu care v-aţi legat prin dragoste în Hristos.

„Lazăr prietenul nostru a adormit". Vedeţi, şi aici, Domnul, vorbind despre o moarte, o numeşte *somn.* În antichitatea precreştină, precum şi la mulţi creştini de astăzi, care se află în necunoştinţă, moartea era considerată ca ceva îngrozitor de temut, fiindcă veştejea trupurile, fără nicio nădejde de înviere. Dar de când Mântuitorul a venit în lume, de atunci încoace din lexicul

creştin a fost scos cuvântul înfiorător şi deznădăjduit *„moarte!"* şi a fost înlocuit prin cuvântul *„somn"*. Iar locurile de înmormântare s-au numit cimitire (în limba greacă „cimitir" înseamnă cameră de dormit, dormitor). Biserica zice: a adormit în Domnul; odihneşte, Doamne, pe adormitul robul Tău. Ne dezbrăcăm noaptea de hainele noastre şi ne culcăm în pat. Ne odihnim, lepădăm toxinele pe care oboseala zilei le-a produs în organismul nostru. La lumina dimineţii, ne ridicăm cu forţe noi şi ne îmbrăcăm iarăşi. În acelaşi chip, creştinul, când moare, se dezbracă de trup, cade pe patul mormântului, ca să-şi treacă acolo noaptea morţii şi să se odihnească de oboseala, de luptele şi de primejdiile acestei vieţi pline de osteneli. Apoi trece de la starea de ţărână, la o nouă stare şi învie. Şi-n acea fericită dimineaţă, când universul întreg va auzi trâmbiţa arhanghelului, când lumina cea neînserată va străluci din tronul cel prea strălucit al slavei Domnului, atunci un trup nou, nestricăcios şi nemuritor se va ridica din mormânt, lipsit de otrava păcatului, proslăvit, purtător de viaţă nemuritoare şi de binecuvântare, precum aici pe pământ, trupul a fost purtător de moarte şi de blestem. Aşa, prietene! Prin aceste cuvinte Domnul a afirmat că tristul eveniment, pe care îl numim moarte, este un fel de somn, care închide ochii noştri pentru lumea aceasta şi îi deschide pentru lumea cealaltă, cea fericită şi netrecătoare. Iar dovada acestora a fost slăvita Sa înviere.

În Evanghelia care ne interesează acum, Domnul a completat cuvântul *a adormit*, vestind mai dinainte minunea pe care avea să o facă; fiindcă adaugă: *„Mă duc să-l trezesc"*. Dar ucenicii, care nu înţelegeau încă un fel de a vorbi aşa de nou, au răspuns: *„Doamne, dacă a adormit se va face bine"*. Iar Sfântul Evanghelist tâlcuieşte: *„Iisus vorbea despre moartea lui Lazăr; iar ucenicii au crezut că vorbeşte despre adormirea în somn"* (v. 12-13). Adică, întrucât Domnul numise moartea, somn, ucenicii au crezut că vorbeşte

despre somnul obişnuit. Ei au tras concluzia că somnul acesta este un simptom de îmbunătăţire a bolii, de acum înainte bolnavul n-ar mai fi fost în primejdie, ci s-ar fi făcut bine, fără nicio intervenţie a Domnului. Prin urmare, o întoarcere în Iudeea cea plină de primejdii nu mai avea rost. Gândul lor era următorul: deoarece prietenul nostru a scăpat din primejdia morţii, iar noi suntem aici în siguranţă, ce motiv avem să mergem la locul cu primejdii? Acest fel de a gândi era cam iubitor de sine. Aceeaşi părere o avem de obicei şi noi, când nu suntem hotărâţi să facem binele, care ne cere oarecare oboseală sau jertfă. Dacă binele se face prin mâna altuia, sau de la sine, atunci noi rămânem pe poziţia iubirii noastre de noi înşine. Domnul însă nu privea lucrurile în felul acesta. Însă ucenicii nu înţeleseseră încă în acea vreme că Domnul nu s-ar fi bucurat să facă un lucru, pe care îl putea face şi un copil de doi ani, adică să trezească pe un bolnav din somn. Domnul nu făcea decât lucruri mari şi vrednice de El.

Motivul amânării şi hotărârea călătoriei

„Atunci Iisus le spuse pe faţă: «Lazăr a murit» (v. 14). Şi de astă dată Domnul arată cât pogorământ face El, ca învăţător, faţă de neputinţele şi de lipsa de minte a urmăritorilor Săi. El le spune pe faţă că Lazăr a murit. Însă adaugă şi motivul pentru care îşi amânase vizita în Betania, zicând: *„Şi mă bucur pentru voi că n-am fost acolo, ca să credeţi"*. Adică: Mă bucur, nu pentru moartea lui Lazăr, ci pentru urmările care decurg din moartea lui, pentru voi.

Nu din întâmplare şi fără scop înalt a lipsit Domnul din Betania în timpul bolii lui Lazăr, ci cu intenţie şi cu toată voia Sa. În orice împrejurare, în care credincioşii Săi sunt în necaz, iar El pare că stă departe, o face dinadins, fiindcă nu numai prezenţa Sa este dovadă de dragoste şi izvor de binecuvântări, ci şi absenţa

Sa. Nu putem vorbi în mod absolut de absenţa Domnului, căci El este pretutindenea de faţă şi toate le prevede, până în cele mai mici amănunte. În împrejurarea aceea, absenţa Sa din Betania avea să fie prilej de binecuvântare mai îmbelşugată, atât pentru ucenicii Săi, cât şi pentru surorile lui Lazăr. Căci ucenicii, prin minunea pe care aveau s-o vadă, vor înainta de la o credinţă obişnuită, la una tare şi sigură. Iar surorile lui Lazăr se vor bucura mult mai mult de învierea lui Lazăr şi vor progresa mult mai mult în virtute acum, decât dacă Domnul l-ar fi vindecat pe Lazăr, când era bolnav; împreună cu ucenicii se bucură şi Domnul de ceea ce vede în viitor, ca unul care cunoaşte trecutul, prezentul şi viitorul.

„Şi mă bucur că n-am fost acolo". Pentru noi, cei înguşti la inimă şi puţini cu credinţa, este prilej să ne mulţumim, să nu ne pierdem răbdarea, să ne chinuim la gândul că Domnul ne-a părăsit în necazurile noastre, că nu răspunde la cererile noastre şi pare că este dus departe. Însă în acelaşi timp, Domnul se bucură, fiindcă prin absenţa şi tăcerea sa părelnică ne pregăteşte binecuvântări mai mari. Se bucură, fiindcă necazul îndurat ne va sfinţi, ne va face să progresăm în virtute şi să ne împărtăşim de bucuria veşnică. Domnul se bucură, fiindcă necazul îndurat va scoate din sufletele noastre vreun bold al răutăţii, precum boala lui Pavel a premers înălţarea lui şi i-a dat binecuvântarea smereniei şi un alai de cele mai alese haruri. Domnul se bucură, fiindcă noi, exercitându-ne în virtutea nepreţuită a răbdării, îi vom da prilejul să ne încununeze. Căci El afirmă: *„fericit bărbatul care rabdă ispita, căci fiind încercat, va lua cununa vieţii"* (*Iac* 1, 12). Împreună cu Hristos se bucură toţi cei ce înţeleg urmările preţioase ale pedagogiei necazurilor, în timpul cărora Domnul pare absent. „Mă bucur de pătimirile mele", afirmă dumnezeiescul Pavel şi adaugă: „În necazuri ce lăudăm"? Te bucuri tu, iubite cititorule, în suferinţele tale? Dacă eşti următor al Domnului, ai ajuns să te bucuri de necazuri.

Faţă de neînţelegerea ucenicilor, Domnul spune şi mai lămurit: *„Să mergem la el"*, adică la Lazăr (v. 15). Această exprimare hotărâtă a Domnului, de a Se întoarce în Iudeea, a uimit şi mai mult pe ucenici, căci ei se gândeau că Lazăr a murit, şi, prin urmare, mergeau degeaba, iar pe de altă parte, primejduirea vieţii Domnului era reală şi imediată. Ucenicii erau în dilemă, dacă trebuie să-L urmeze sau nu. Dar intervine Toma, care dă soluţia: *„Aşadar, Toma, cel ce se numeşte şi geamănul, zice celorlalţi ucenici: să mergem şi noi, ca să murim cu El"* (v. 16) Să mergem şi noi, ca să murim împreună cu învăţătorul, căci El merge spre moarte sigură.

Iată că Toma, arătându-se mai curajos şi mai lepădat de sine, chiar decât Petru, aruncă hotărârea sa în cumpăna dezechilibrată a voinţei celorlalţi ucenici, îi atrage către învăţătorul lor şi îi face să rămână credincioşi până la moarte. Era şi el convins, ca şi ceilalţi ucenici, că urmarea călătoriei lor în Iudeea avea să fie moartea Domnului. Dar ce importanţă are moartea când e vorba să mori cu învăţătorul cel iubit! Şi ce teamă poate rămâne într-un suflet cuprins de dragostea lui Hristos! Toma îşi legase viaţa cu viaţa lui Hristos şi, ca prieten bun, voia ca şi ceilalţi ucenici să-şi lege viaţa lor a fiecăruia cu viaţa lui Hristos. El zice cu hotărâre: să mergem şi noi, ca să murim împreună cu învăţătorul nostru. Dacă ne gândim şi la cuvintele lui Toma, pe care le-a spus la cina cea de taină: *„Doamne, nu ştim unde Te duci, şi cum să ştim calea?"*, precum şi la pretenţia să de a vedea cu ochii săi şi a pipăi cu mâinile sale pe Domnul cel înviat, vedem că Toma era un om de o sinceritate şi o hotărâre mare, supus şi devotat Domnului; dar nu putea pune cele nevăzute deasupra celor văzute, din pricina caracterului său melancolic. Aici se încheie convorbirea Domnului cu ucenicii Săi în Pereia. Câtă înţelepciune şi dragoste arată Domnul în felul în care pregăteşte pe ucenicii Săi pentru călătoria atât de mult dorită şi îngrozitoare după părerea lor! Ce idei înalte face Domnul să intre în sufletele

lor, despre împlinirea datoriei! Câtă eleganţă în imaginile, prin care încearcă El să le facă simţită importanţa datoriei!

Vizita Domnului în Betania şi predica Sa despre Înviere

În această parte a povestirii, Sfântul Evanghelist ne dă mai întâi câteva informaţii despre Betania – că adică se află lângă Ierusalim, la o depărtare cam de patruzeci de ore de mers pe jos, – şi despre starea în care se găsea familia cea îndoliată: *„Sosind deci Iisus, l-a aflat pe el (Lazăr) de patru zile în mormânt"*, şi de aceea *„mulţi dintre Iudei veniseră la Marta şi la Maria, ca să le mângâie de moartea fratelui lor"* (v. 17-19).

Cu puţine zile în urmă, căminul celor trei fraţi era „casa bucuriei", bucurie adusă de prietenia lui Hristos şi binecuvântarea lui Dumnezeu. Iar acum era o *casă de jale*, în care veniseră mulţi iudei să consoleze pe surorile adâncite în mare jale. Aceasta este schimbarea inevitabilă în starea oricărei familii. De aceea, cei ce astăzi au parte de bucurie, sănătate, fală, pentru ca nu cumva să cadă în păcat, să nu uite că mâine vor avea de întâmpinat necaz şi doliu. Dimpotrivă, cei ce astăzi jelesc şi suferă, ca să nu fie înghiţiţi de suferinţă ca „cei ce nu au nădejde", să fie încredinţaţi că mâine casa lor va fi iarăşi o casă de bucurie.

Aşadar, vestita familie din Betania, după cum reiese şi din alte dovezi, se bucura de o stare socială foarte bună şi de aceea veniseră atunci mulţi iudei din Ierusalim, dintre aceia care nutreau o mare duşmănie împotriva Domnului. Acest fel de oameni, îndeplinindu-şi toate îndatoririle sociale după tipic, nu lăsaseră neîmplinită nici pe aceea, pe care le-o recomanda Legea: *„E bine să mergi într-o casă îndoliată"* (*Ecl* 7, 3). Dar au făcut aşa, fără să-şi închipuie că aveau să fie martori ai celei mai mari minuni a Domnului. Şi că astfel casa

lui Lazăr va deveni teatrul luptei între credinţă şi necredinţă, după cum vom vedea mai departe.

Pentru aceşti iudei din Ierusalim, care aveau purtări lumeşti şi veniseră mai mult să iscodească decât să mângâie, prezenţa lui Iisus din Nazaret era prezenţa unui om pe care îl urau de moarte. Dar El le va dovedi acum că este nu numai un mângâietor, ci o personalitate unică; faţă de El, toţi cei ce veniseră atunci în Betania vor fi siliţi să cadă în uimire. El va dovedi că este, nu numai învăţătorul din Galileia, ci un trimis al cerului. Domnul vieţii şi al morţii.

Convorbirea cu Marta

Sfârşitul iernii şi apropierea primăverii, căldura înviorătoare a soarelui, o simt mai întâi acele flori iubitoare de soare, care îşi deschid mai întâi caliciile lor, ca să primească lumina şi căldura. Cine altul, decât cele două surori, a simţit mai întâi venirea celui iubit? Ele s-au grăbit să-L întâmpine.

Şi iată: *„Aşadar Marta, de îndată ce a auzit că vine Iisus. L-a întâmpinat pe El".* Ce înseamnă acel *Aşadar?* Evanghelistul vrea să spună că era foarte firesc, ca Marta să simtă venirea Domnului. Marta care aşteptase venirea Lui cu o nerăbdare chinuitoare se întrebase în timpul celor patru zile ca şi Sulamita: *„N-aţi văzut pe cel pe care îl iubeşte sufletul meu?"* (*Cânt. Cânt* 3, 3). Iar acum, îndată ce a auzit că a venit, Marta nu aşteaptă să o cerceteze în casa ei, ci se grăbeşte să iasă în întâmpinarea Domnului. Nu se interesează de respectul pe care i-L arătau iudeii de frunte, veniţi din Ierusalim, ci aleargă la Acela, pe care iudeii Îl urau atât de mult. Fiindcă niciun om, oricât ar fi de important, nimeni nu este vrednic de mai mult respect decât Hristos. Şi acela care preferă să se potrivească la pretenţiile oamenilor străini de Hristos, ca să pară înţelepţi în faţa lor şi să arate că nu este credincios, nici nu este un adevărat creştin.

„Iar Maria şedea în casă" (v. 20). Maria, zdrobită de durere se retrăsese singură în camera ei. Ea n-a auzit vestea venirii Domnului şi nici n-a fost informată de Marta, care, activă ca întotdeauna, n-a crezut că trebuie să-şi informeze sora. Şi aici se afirmă diferenţa de caracter dintre aceste două personaje ale Evangheliei. Marta, din fire activă, grijulie şi harnică, îşi ţine în frâu durerea, prin îndatoririle variate care i se impun în împrejurarea morţii fratelui ei. Maria, dimpotrivă, teoretică şi sensibilă, în zilele de mulţumire se aşază la picioarele Domnului şi ascultă cu nesaţ învăţătura Lui; dar în zilele de durere este zdrobită şi se scufundă într-o singurătate tristă. Aşadar, de îndată ce Marta s-a întâlnit cu Domnul, pe care Îl iubea, s-a închinat cu evlavie şi a zis către Dânsul: *„Doamne, dacă ai fi fost aici, n-ar fi murit fratele meu"* (v. 21). Tălmăcind aceste cuvinte. Sfântul Ioan Gură de Aur zice că: Marta văzând pe Hristos nu izbucneşte îndată în plâns şi în strigăte, cum facem noi, când vedem pe cunoscuţii noştri, că vin să ia parte la doliul nostru; ci îndată ea se închină învăţătorului. Prin cuvintele ei, Marta nu exprimă un reproş sau o supărare, că Domnul n-a ajutat-o. Dimpotrivă, exprimă numai tristeţea ei pentru absenţa Domnului, care a grăbit moartea. Căci cele două surori credeau că Domnul are putere făcătoare de minuni, dar nu ştiau bine cât de mare este puterea cea dumnezeiască a Sa. Şi de aceea zic amândouă: *„dacă ai fi fost aici, n-ar fi murit fratele nostru"*. Ca şi când absenţa Domnului ar fi fost o piedică pentru puterea Sa tămăduitoare.

Totuşi, Marta adaugă această frază extraordinară: „Dar şi acum ştiu că oricâte vei cere de la Dumnezeu, îţi va da Dumnezeu" (v. 22). Adică: Ştiu bine că nici acum venirea Ta nu este zadarnică. Fiindcă toate câte le ceri de la Dumnezeu, ţi le va da. În aceste cuvinte ale Martei este o nădejde tare, încă nelămurită, dar foarte serioasă, că Domnul poate să facă minuni şi după moartea lui Lazăr. Marta intrase oarecum în taina raporturilor unice dintre Hristos şi

Dumnezeu Tatăl, şi de aceea exprimă cu atâta convingere credinţa ei surprinzătoare şi netălmăcită, în Hristos: „Dar şi cum ştiu...". Şi exprimăm o realitate, când spunem că aici credinţa Martei se arată superioară faţă de credinţa Mariei. Maria se mărgineşte la cuvintele: *„Doamne, dacă ai fi fost aici, n-ar fi murit fratele meu"*. Nu mai adaugă nimic, ca şi cum moartea lui Lazăr i-ar fi luat orice nădejde. Marta însă zice că pentru Domnul toate sunt cu putinţă.

Vrednic de luare aminte este şi faptul că Marta nu exprimă nicio pretenţie anume, nu cere nimic. Ci, cu desăvârşită nobleţe, se încrede în înţeleapta iubire şi în excepţionala legătură a lui Iisus cu Dumnezeu Tatăl. Acel cuvânt nedeterminat: *Orice vei cere*, lasă pe fiecare să înţeleagă ceea ce este greu de exprimat. Zicând aceste cuvinte, Marta aşteaptă ceva mare şi sublim, care nu se poate exprima în cuvinte. Căci credinţa se întinde cu mult dincolo de ceea ce poate spune sau înţelege omul. Nici însăşi Marta nu ştia în ce fel avea să se arate puterea lui Hristos. Totuşi, era sigură că Lazăr nu ieşise din oblăduirea cea dreaptă a Domnului, iar în faţa unor astfel de personalităţi, deznădejdea nu este permisă. Dacă Marta n-ar fi înţeles că Hristos este Dumnezeu întrupat, totuşi ar fi simţit că este o persoană dumnezeiască, în raporturi unice cu Dumnezeu Tatăl. Dacă noi, care de mici copii am învăţat că Hristos este Dumnezeu Cuvântul întrupat, am avea încrederea pe care a exprimat-o Marta, că Dumnezeu Îi dă lui Hristos tot ce cere, am fi cu adevărat fericiţi. Fiindcă de fapt Tatăl ne dă câte cerem în numele lui Hristos şi câte Hristos cere pentru noi ca mijlocitor de la Tatăl. Prin urmare, în diferitele împrejurări ale vieţii noastre, mai cu seamă în împrejurările triste, de ce nu alergăm prin Hristos la Tatăl, ci rămânem, ca Maria, ca într-o narcoză, paralizaţi, robiţi de deznădejde?

La învierea fiicei lui Iair şi a fiului văduvei, Domnul a făcut minunea numaidecât, fără amânare. În cazul lui Lazăr însă, înainte de a face minunea, a legat convorbiri lungi şi pline de învăţătură cu

ucenicii Săi şi cu fiecare dintre cele două surori îndoliate. Căci El trebuia să întărească şi să lumineze credinţa, atât a acelor persoane din vremea Sa, cât şi a noastră, a creştinilor de acum, despre adevărurile mari şi slăvite ale învierii morţilor. Domnul trebuia să ne împărtăşească şi nouă singura mângâiere adevărată, în cea mai mare dintre primejdii, moartea. De aceea, când Marta face acea extraordinară mărturisire a credinţei ei, ca răspuns: *„îi zice Iisus: fratele tău va învia"* (v. 23).

Iată o afirmaţie uluitoare: moartea nu este cel din urmă punct al vieţii omului, nu este biruitoarea care pecetluieşte definitiv întreaga noastră viaţă necăjită. Domnul, răspunzând Martei că fratele ei va învia, nu caută s-o convingă, ci exprimă o afirmare, nu filozofează despre enigma cea nesfârşită a morţii, ci dă o dezlegare definitivă a acestei enigme. Domnul vorbeşte aici cu toată autenticitatea unui stăpân al vieţii şi al morţii. Această afirmaţie a Domnului, de când ea a fost transcrisă de Duhul Sfânt în cartea nemuritoare a Evangheliei, a ieşit de mult din marginile unei convorbiri particulare cu Marta. Căci prin Evanghelie Domnul vorbeşte către toate neamurile neamurilor. Domnul, aşadar, ne afirmă şi nouă tuturor oamenilor: va învia fratele tău, soţul tău, părinţii tăi, copilaşul tău, zice Domnul către toţi cei ce jelesc. Oscioarele acelea uscate, pe care le-ai petrecut la mormânt, vor învia. Dar deoarece această afirmaţie a Domnului către Marta era oarecum generală, că adică după moarte va veni în viitor viaţă, de aceea Marta caută, cu multă pricepere, o lămurire mai clară: *„îi zise Marta: ştiu că va învia la înviere, în ziua cea de apoi"* (v. 24). Adică: ştiu că fratele meu va învia la învierea cea de obşte, în ziua de apoi. Acest lucru Marta îl ştia, fiindcă şi iudeii credeau în învierea morţilor, dar o amânau pentru ziua din urmă, la sfârşitul veacurilor. Şi prin urmare acea înviere, atât de îndepărtată, nu i se părea Martei prea mângâietoare. Credinţa ei era lucrătoare şi puternică, dar nu era duhovnicească.

Nu avea încă de obiect persoana Mântuitorului. De aceea era nevoie ca Marta să fie atrasă către o credinţă mai duhovnicească, deplină şi desăvârşită. Şi această lucrare o întreprinde Domnul în cele ce urmează.

Învierea şi viaţa

Răspunzându-i Martei, Domnul propovăduieşte: *„Eu sunt învierea şi viaţa; cel ce crede în Mine, chiar de ar şi muri, va fi viu, şi tot cel ce trăieşte în Mine, nu va muri în veci"* (v. 25-26). Pentru prima oară au fost auzite în lume cuvinte de o însemnătate şi de o greutate atât de mare, cuvinte atât de măreţe, de înalte, exprimând nişte idei atât de dumnezeieşti. Pentru prima oară, Domnul face o descoperire atât de clară despre viaţă şi moarte într-un fel menit să dea credincioşilor siguranţă în faţa morţii şi să-i atragă către viaţa adevărată. Un adânc necuprins se află în aceste trei cuvinte: moarte, înviere, viaţă. Şi multă lumină trebuie să se reverse, pentru ca noi credincioşii să cunoaştem ceea ce este de neapărată trebuinţă în cea mai mare problemă, pe care o conţin acele trei cuvinte. Şi cunoscând acel lucru, să ajungem de la întunericul rătăcirii, la lumina neapusă. Slăvit să fie Domnul care, prin aceste cuvinte, ne-a împărtăşit o lumină îmbelşugată.

Marta amână învierea, până la ziua cea de apoi. O amână într-un viitor nedeterminat, nelimitat şi fără interes imediat. Ea credea, prin urmare, că Lazăr pierise pentru totdeauna din ochii ei. Domnul însă înalţă gândul Martei spre prezent, şi mai cu seamă spre propria Sa persoană, care era prezentă acolo. În persoana Domnului, Marta putea vedea uimitorul fenomen al învierii şi al vieţii în întregime. Prin urmare, convingerea ei despre dogma învierii viitoare trebuia pusă faţă în faţă cu credinţa în Hristos cel prezent acolo. Înţelesul revelaţiei, pe care Domnul o face Martei, este următorul: să nu-

ţi închipui că trebuie să treacă veacuri nenumărate de tăcere, de nemişcare şi de singurătate, între prezent şi ziua cea din urmă. Şi află că prin Mine, învierea se mută din viitor în prezent, prin Mine viaţa durează încontinuu. Starea de dincolo de mormânt nu este nesimţire, tăcere, întuneric, ci viaţă întru Mine. Învierea şi viaţa sunt strânse în Mine, ca într-o comoară. Eu împlinesc desăvârşit şi cu prisosinţă orice gol, orice distanţă pe care o produce moartea.

„Eu sunt învierea". Eu sunt autorul învierii. Fiindcă Hristos este izvorul adevărului, fiindcă orice adevăr care explică viaţa omului şi scopul vieţii este desăvârşit identificat cu Hristos, de aceea în toate împrejurările în care ar trebui să răspundem la marile probleme ale vieţii noastre şi să potolim dorurile cele mai adânci ale existenţei noastre, Hristos ne-a oferit propria Sa persoană. Sufletul nostru are nevoie de hrană, ca să trăiască, o hrană duhovnicească, potrivită cu firea lui, precum şi trupul are nevoie de hrană; iată că Hristos Se oferă pe Sine sufletului ca hrană: *„Eu sunt pâinea vieţii"* (*In* 6, 48). Sufletul nostru are nevoie de lumina adevărului *„Eu sunt lumina lumii"*, răspunde Hristos (*In* 8, 12). Lumina care risipeşte întunericul neştiinţei, desface umbra îndoielilor şi descoperă adevărul mântuitor. Toma şi ceilalţi ucenici au avut nevoie să cunoască anume calea, care duce către Tatăl; *„Eu sunt calea, adevărul şi viaţa"*, răspunde Domnul (*In* 14, 6). Filip ar fi fost desăvârşit fericit, dacă ar fi văzut pe Tatăl: *„Eu sunt Tatăl şi Tatăl întru Mine; cel ce M-a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl"*, răspunde Domnul (*In* 14, 9-10). Aşa şi acum, în cazul Martei, care dorea să aibă pe fratele ei, cel răpit de moarte şi îşi închipuia învierea într-un timp îndepărtat cu multe veacuri, Hristos răspunde: „Eu sunt învierea". Învierea este în Hristos, virtual şi potenţial şi în El găsim tot ceea ce poate satisface nevoile cele mai adânci ale existenţei noastre, atât în viaţa de aici, cât şi în cea de dincolo de mormânt.

„Eu sunt viaţa". Eu sunt izvorul vieţii. Cu toate că Lazăr a murit şi trupul lui a început să putrezească în mormânt, totuşi el a fost viu. Fiindcă a fost legat sufleteşte prin credinţă şi dragoste, de Hristos, izvorul vieţii. De aceea, Lazăr de acum înviase într-o viaţă nouă, devenise părtaş al vieţii veşnice. Aşadar, învierea şi viaţa lui Lazăr, ca şi a tuturor credincioşilor în Hristos, sunt mereu prezente în Hristos. Şi părinţii, când ne nasc, ne dau viaţă, dar o viaţă provizorie, stricăcioasă şi păcătoasă; *„ce se naşte din trup, trup este"*, a zis Domnul către Nicodim (*In* 3, 6). Dar alta este viaţa pe care o dă Hristos celor ce se nasc din nou, întru El. Le împărtăşeşte o viaţă asemănătoare cu propria Lui viaţă. Nu o viaţă trecătoare şi păcătoasă, ci o viaţă fără păcat, neatinsă de moarte, oarecum veşnică. *„Şi Eu le voi da viaţă veşnică, şi nu vor pieri în veac"*, a afirmat Domnul (*In* 10, 28). Prin urmare, cel ce are în inima lui pe Hristos, are viaţa cea adevărată. O are de acum, de aici, ca pe o bogăţie prezentă, nu ca pe un dar nădăjduit pentru viitor. De aceea şi Evanghelistul Ioan, cel de Dumnezeu insuflat, pune un accent special pe acest adevăr nepreţuit: *„Dumnezeu ne-a dat viaţă veşnică, şi aceasta este viaţa întru Fiul Său. Cel ce are pe Fiul, are viaţă: cel ce nu are pe Fiul lui Dumnezeu, nu are viaţă"* (*In* 5, 11- 12). Iar aceia care nu au pe Fiul, fiindcă nu cred în Hristos, au, e drept, o viaţă, una stricăcioasă şi trecătoare, dar nu au *viaţa*, viaţa cea nestricăcioasă, veşnică şi fericită.

„Cel ce crede întru Mine, chiar dacă va muri, va trăi; şi oricine trăieşte şi crede în Mine, nu va muri în veac". Prin prima afirmaţie, Domnul vorbeşte şi despre Lazăr şi despre orice alt credincios, care a scăpat de lumea aceasta şi a ajuns cu trupul în mormânt. Prin a doua afirmaţie, El vorbeşte despre surorile lui, care trăiesc încă pe pământ, şi despre toţi cât cred în El şi Îl iubesc. Cea dintâi afirmaţie este prin excelenţă mântuitoare. Înţelegem din ea că cei ce au plecat de pe pământ şi sunt consideraţi de oameni ca morţi

în esenţă nu sunt morţi, ci trăiesc. N-au ajuns la inexistenţă şi pierire, ci îşi continuă acea viaţă, care este neatinsă de moarte, pe care au primit-o aici, când s-au unit prin credinţă şi dragoste, cu Hristos, izvorul vieţii. Prin urmare, la plecarea lor de aici, ei se mută ca duhuri, fără să ia cu ei trupul, până la a doua venire a lui Hristos. Atunci ei vor dobândi şi trupul, ca să-şi continue viaţa în veşnicie. A doua afirmaţie conţine învăţătura că noi, care trăim încă pe pământ, în măsura în care avem o credinţă vie în Hristos, în aceeaşi măsură vom fi vii în veşnicie.

Cu aceste cuvinte, Domnul desigur nu vrea să spună că viaţa noastră prezentă, fizică, nu se va sfârşi, nici că trupul credincioşilor nu va fi despărţit de sufletul lor, pentru a fi îngropat în pământ, şi acolo să se descompună în elementele lui materiale. Nicidecum. Moartea este partea comună, pentru credincioşi şi necredincioşi. Este o realitate, peste care nu putem trece. Dar Domnul afirmă că viaţa duhovnicească, pe care o dă alor Săi, este o viaţă prezentă, care se continuă fără sfârşit. O viaţă, care trece dincolo de moarte, ca un pod, şi se continuă mai desăvârşit şi mai fericit, dincolo de mormânt. Este un adevăr de netăgăduit, că şi trupul va fi înviat, ca să se unească cu sufletul cel viu, spre viaţa veşnică.

Iubite cititor, nu avem motive serioase de a ne plânge împotriva morţii. Dacă suntem următori credincioşi şi devotaţi ai lui Hristos, moştenirea noastră este viaţa, nu moartea, care constitue un episod în mijlocul vieţii noastre fără sfârşit. De aceea, dumnezeiescul Apostol, deşi în cea dintâi epistolă către Corinteni tălmăceşte pe larg slăvitul adevăr al învierii viitoare a trupurilor, totuşi în alte epistole afirmă cu tărie importanţa învierii duhovniceşti. Iar moartea, adică despărţirea sufletului de trup, o priveşte ca pe o călătorie foarte dorită, spre o viaţă neasemănat mai înaltă: *„Mie a vieţui este Hristos şi a muri câştig. Având dorinţa să mă despart de trup şi să fiu cu Hristos..."* (*Fil* 1, 21-23). Ştia Apostolul

că viaţa aceasta va rămâne neschimbată după moartea lui firească, deoarece: *„Este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu"* (*Col* 3, 3), iar pe Dumnezeu nicidecum moartea nu-L poate atinge. Pavel ştia că în viaţa duhovnicească, pe care Hristos o dă credincioşilor Săi, nu este nici întrerupere, nici prăpastie. Căci ei sunt uniţi cu Hristos şi supuşi Lui, ei pun pe Hristos ca viaţă a sufletului lor şi trăiesc viaţa lui Hristos cea virtuoasă şi sfântă. Această unire cu Hristos mărgineşte domeniul morţii, face ca învierea să fie prezentă şi viaţa deplin fericită şi fără de sfârşit. Un astfel de creştin nu va muri în veac, nici nu va înceta să trăiască această viaţă slăvită.

Aşadar, fericiţi cei ce au primit, prin credinţă şi devotamentul lor către Hristos, în dar, cea dintâi înviere şi viaţă şi nu vor mai întâmpina niciodată vreo întrerupere a acestei vieţi. Ei vor primi din nou această viaţă nestricăcioasă, la învierea a doua, cea desăvârşită. Atunci vor primi şi trupul, care a fost provizoriu în groapă, dar îl vor primi nestricăcios şi nematerial. De aceea şi dumnezeiescul Pavel, adresându-se morţii, acestui vrăjmaş zdrobit definitiv, care despărţea sufletul de Hristos şi trupul de suflet, strigă acest strigăt de biruinţă: *„Unde îţi este, moarte, boldul? Unde îţi este, iadule, biruinţa? Moartea a fost înghiţită de biruinţă"* (I *Cor* 15, 54-55). Aşadar, moartea a fost zdrobită în întregime, prin învierea şi viaţa lui Hristos.

Marta își mărturisește credința

După ce Domnul a atras gândul Martei de la învierea trupească, cea de apoi şi viitoare, la învierea şi viaţa duhovnicească cea de acum; după ce i-a arătat că învierea fratelui ei este o urmare a propriei vieţi a lui Hristos şi un mijloc de unire a sufletului Martei cu Dânsul, o întreabă pe Marta: *„Crezi tu aceasta?"* Adică: primeşti în chip desăvârşit că Eu sunt învierea şi viaţa? Că cel ce crede în

Mine, de va şi muri, va fi viu? Crezi în Mine, ca să nu mai mori în veac? Eşti îndurerată, Marto, pentru moartea fratelui tău, dar durerea ta aceasta va pieri îndată, dacă primeşti din tot sufletul toate câte ţi le-am spus acum despre înviere şi viaţă. Crezi tu în ele? Primeşti tu acest balsam prea bun şi alinător pe care ţi-l ofer Eu?

Aceasta este ţinta spre care tind adevărurile mari descoperite nouă de Domnul, pe care noi le auzim, sau le citim în Evanghelia Sa; trebuie să le primim în chip desăvârşit, unul fiecare, în noi înşine. Întrebarea pusă Martei de Domnul, El o repetă către fiecare din noi; crezi tu în adevărul pe care l-ai auzit? Eşti gata să-l faci bun al tău, să te conformezi lui, să-l pui ca ţintă a vieţii tale? Dar dacă noi nu suntem mai puţini zeloşi în a da răspunsul, dimpotrivă, Marta răspunde: *„Da, Doamne, eu am crezut că Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce a venit în lume"* (v. 27). Marta manifestă o credinţă vie, neşovăielnică, din toată inima. Ea aprobă cu tărie tot ceea ce Domnul îi spusese. Întrebarea este dacă Marta a înţeles adâncimea cuvintelor Domnului. Dar ea le-a primit, le-a îmbrăţişat, şi le-a apropiat din tot sufletul. Ea este de acord cu tot ceea ce Domnul afirmă despre persoana Sa. Şi se slujeşte de mărturisirea credinţei ei, care conţine tot ce trebuie să creadă un creştin. *„Eu am crezut"*, zice ea, adică de mult timp şi definitiv am crezut, că Tu eşti cea mai mare personalitate din cer şi de pe pământ, Hristos, pe care L-au prevestit proorocii. Tu eşti Fiul lui Dumnezeu, care ai venit în lume, ca să întorci pe oameni şi să-i uneşti cu Dumnezeu. Deci Marta mărturiseşte aici acea credinţă, pe care Domnul a numit-o altă dată „piatra de temelie a Bisericii".

Nu ne interesează dacă ea n-a înţeles toată adâncimea slăvitului adevăr, pe care Domnul i l-a descoperit. Întrucât l-a primit fără şovăire, întrucât încrederea ei în Domnul era fără margini, întrucât ea îşi legase sufletul ei de izvorul vieţii, desigur, mâine avea să înţeleagă şi în chip teoretic, cele pe care acum le

primise în chip practic. O! ar fi o mare fericire, dacă am fi şi noi gata să dăm Domnului acelaşi răspuns, oferindu-l credinţa noastră în chip practic, având încredere desăvârşită în Domnul, pentru toate problemele pe care nu suntem în stare să le înţelegem. Nu le înţelegem, fiindcă, poate, nu ne-am gândit prea îndelung asupra lor. Dar şi fiindcă adevărurile de credinţă sunt tainice şi de netâlcuit. Dacă nu le cunoaştem pe ele, cunoaştem însă pe Hristos, şi ştim că El este cu totul vrednic de crezare, că ne iubeşte şi S-a jertfit pentru noi. Acestea sunt motive destule, ca să credem fără şovăire să supunem inima şi mintea noastră adevărului relevat al Evangheliei Sale, să ascultăm de legea Lui, aşa ca totdeauna să putem să-L încredinţăm: *„Da, Doamne, cred în tot ce spui Tu şi mă supun la tot ce vrei Tu"*.

Convorbirea Domnului cu Maria

Până aici, am văzut ce comori de nepreţuit ale adevărului dumnezeiesc a descoperit Domnul Martei. Prin aceste cuvinte ale Domnului, mângâierea, pacea şi bucuria s-au statornicit în sufletul ei. Dar comoara aceasta a adevărului, când un suflet o primeşte într-însul, are o proprietate, anume să trezească o nevoie foarte mare de a împărtăşi şi altora din bogăţiile ei. Tocmai pe dos se întâmplă cu avuţia materială. Căci banii caută să fie închişi în siguranţă şi să se învârtească cheia de două ori, ca să nu fie împărţiţi, nici măcar persoanelor celor mai dragi iubitorului de argint. Pe când adevărul, cere să fie împărţit la cât mai mulţi cu putinţă, şi mai cu seamă persoanelor celor mai dragi. Şi problema cea mai dragă Martei a fost Maria. Cum adică? Marta să se bucure de rouă răcoritoare a Izvorului vieţii, de binecuvântare şi de mângâiere, iar sora ei cea dragă să rămână cufundată în jale? Iată că Marta vrea altfel: *„Zicând aceasta, s-a dus şi a chemat pe sora ei Maria în ascuns, zicându-i:*

învăţătorul este aici şi te cheamă" (v. 28). Marta, care, de altfel, încercase s-o tragă pe Maria de la ascultarea cuvintelor Domnului, ca s-o facă părtaşă la grija şi la alergătura bucătăriei, chiar ea, acum îşi îndreptează purtarea, cercând s-o ridice pe Maria din durerea ei şi s-o aducă la învăţătorul, ca să asculte cuvintele bucuriei. Cum şi-au schimbat rolurile aceste două caractere, deosebite ca fire, dar la fel de devotate Domnului!

„A chemat pe Maria în ascuns", a chemat-o în taină. Căci Marta dorea ca Maria să se întâlnească cu Domnul singură, nu în prezenţa mulţimii, ca să aibă prilejul să spună şi să audă cuvinte care să-i vindece inima zdrobită. Această metodă a fost reluată de mii de ori, de atunci încoace. Adică, să fie chemat în ascuns tot sufletul, care doreşte să cunoască pe Hristos şi să-L întâlnească, fără să ştie duşmanii lui Hristos şi prietenii lumii, care ar împiedica sufletul să se apropie de Hristos. În ascuns se făcea de obicei iniţierea primilor creştini şi în ascuns se făcea catehizarea în vremuri de prigoană, în ascuns se adunau creştinii în catacombe, pentru cult şi pentru dumnezeiasca Cuminecătură. În ascuns, în timpul nopţii se făcea în mănăstiri învăţătura copiilor creştini, pe vremea robiei turceşti.

„Învăţătorul este aici şi te cheamă". Cât de potrivit o anunţă Marta pe Maria de venirea Domnului! El, pe care L-am dorit şi L-am aşteptat cu atâta nerăbdare, a venit, iată-L aici! Fratele nostru Lazăr a plecat şi a lăsat un mare gol în sufletele şi în familia noastră. Dar a venit învăţătorul, prietenul nepreţuit, sprijinul şi fratele nostru, care va umple cu prisosinţă orice gol. În aceste cuvinte, iubiţi cititori, este cuprinsă toată mângâierea lumii, şi fericiţi sunt cei ce le înţeleg în cuvintele: „Învăţătorul este aici", în mijlocul celor chinuiţi de necaz şi lipsă; este aici, lângă tot sufletul necăjit; este aici şi cheamă pe cei suferinzi să-L primească în inimi şi să deschidă urechile sufletului, ca să audă cuvintele mângâietoare de nădejde şi pace.

Închipuiţi-vă cât de mişcată a fost Maria, când a auzit că a venit Iisus: *„Iar ea, când a auzit, s-a sculat repede şi a plecat către Dânsul. Încă nu intrase Iisus în sat, ci era în locul unde Îl întâmpinase Marta"* (v. 29-30). Deşi Maria, din pricina durerii, era amorţită, de îndată ce soarele duhovnicesc a răsărit peste dânsa, s-a însufleţit, s-a ridicat îndată şi a plecat spre El; căci El era încă afară din sat, în locul în care Marta Îl întâmpinase. Aceste două stihuri mai adaugă două întâmplări vrednice de cea mai mare luare aminte. Iudeii, după cum am spus şi altă dată, ţineau doliu destul de mult timp. Ei manifestau doliul, atât în îmbrăcăminte, cât şi în alte obiceiuri, asemănătoare cu cele de astăzi. Dar Maria, de îndată ce a auzit că a sosit Domnul, s-a sculat, fără să ia în considerare manifestările exterioare cerute de starea ei de doliu. Ea nu face aşa, cum ar face o doamnă de astăzi, în situaţia ei, ci, îmbrăcată simplu şi modest, se grăbeşte spre Domnul. Al doilea fapt este că ea fuge din casă, rupând astfel cercul de obligaţii care ţineau de primele zile ale doliului, prin încălcarea obiceiului care cerea femeilor să stea în camera lor şi să plângă, închise acolo. Şi Marta arătase multă indiferenţă faţă de acest obicei. Căci ce motiv au aceste obiceiuri iraţionale, când e vorba să se întâlnească cineva cu Domnul? Ce motiv sileşte pe femeile creştine îndoliate să nu iasă din casă, când e vorba să meargă la biserică, să întâlnească acolo pe Hristos şi să primească desăvârşită consolare? Să ia aminte femeile creştine: dacă ele preferă să asculte această lege fără lege şi acest obicei idolatru, care cere femeilor îndoliate să nu meargă la biserică vreme de o lună, un an sau şi mai mult, ele calcă legea lui Dumnezeu, care porunceşte să mergem regulat la biserică. Atunci ele nu mai sunt creştine. Sunt despărţite de Hristos, prin teama de ce va zice lumea. Dar lumea aceasta este oare o fiară atât de cumplită şi primejdioasă? Şi femeile creştine se tem de ea atât de mult, încât nu se mai tem de afurisenie, adică nu se tem să fie despărţite de Sfânta Biserică şi nu

pun la socoteală mângâierea pe care o pot căpăta la sfânta slujbă? Ca şi când Biserica ar fi un loc de petrecere, ca şi când o creştină ar putea osândi, mergând la Biserică! O, ce obiceiuri nebune şi necreştine ţin femeile creştine!

Dar oricât de tainic o chemase Marta pe sora-sa, emoţia vădită a Mariei, graba ei, ieşirea ei neprevăzută a pornit grija evreilor, care o consolau: *„Aşadar, iudeii care erau cu ea în casă şi o mângâiau, văzând pe Maria că s-a ridicat repede şi a ieşit, au urmat-o, zicând că merge la mormânt, ca să plângă acolo"* (v. 31). Şi astfel Marta, care avea mai mult sânge rece, izbutise să se întâlnească singură cu Domnul şi să audă învăţătura Lui cea neauzită până atunci, să înştiinţeze pe Maria în linişte, fără să observe nimeni. Maria însă, cu caracterul ei sensibil şi impresionabil, este observată de toţi, şi nu izbuteşte să audă de la Mântuitorul ceea ce trebuia să audă, pentru sufletul ei cel necăjit, însă şi acest lucru se întoarce spre un sfârşit bun. Căci mulţimea, care a urmat-o pe Maria, va deveni martoră a marii minuni, iar minunea va căpăta acea publicitate, pe care Domnul, şi acum, ca întotdeauna, căuta s-o evite chemându-le pe surori în ascuns. Dumnezeu însă a vrut ca minunea să fie cunoscută. Căci publicitatea acestei minuni era o chemare către iudeii din Ierusalim, ca să creadă şi să nu rămână neconvinşi.

„Aşadar Maria, de îndată ce a ajuns la locul unde era Iisus, văzându-L, a căzut la picioarele Lui zicând: Doamne, dacă ai fi fost aici, nu ne-ar fi murit fratele" (v. 32). De îndată ce Maria L-a văzut pe Domnul cel dorit, a căzut la picioarele Lui. N-a considerat ca o lipsă de demnitate să cadă la picioarele Aceluia, pe care iudeii veniţi cu ea Îl socoteau un galileian lipsit de importanţă şi un duşman de moarte al lor. Maria nu s-a temut de vrăjmăşia iudeilor. Cu tot respectul drăgăstos, cade la picioarele lui Iisus. Îşi aduce aminte de acea împrejurare fericită în care ea *„şezând lângă picioarele lui Iisus, asculta cuvintele Lui"* (*Lc* 10, 39). Atunci Maria simţise acea nespusă desfătare duhovnicească, pe care o

aduce cuvântul lui Dumnezeu. Şi acum iat-o zdrobită, cum iarăşi cade la picioarele lui Iisus. Cât de schimbătoare sunt timpurile! Dar suntem foarte fericiţi, dacă şi în zilele bune ale vieţii noastre ne aşezăm lângă picioarele lui Iisus şi ascultăm cuvintele Lui, ca să nu fim amăgiţi de păcat şi de lumea cea păcătoasă; iar în zilele necazului ne aşezăm la picioarele lui Iisus, ca să primim mângâiere şi să nu ne cufundăm şi să nu fim înghiţiţi de durere.

Singurele cuvinte, pe care Maria izbuteşte să le spună, erau cele pe care şi Marta le spusese mai întâi: Doamne, dacă ai fi fost aici, nu ne-ar fi murit fratele. Este o dovadă că, atât în timpul bolii, cât şi după moartea lui Lazăr, surorile spuneau una alteia aceste cuvinte şi aceasta era dorinţa lor: numai învăţătorul să fi fost acolo, şi ele ar fi scăpat de furtuna necazului. În felul cum se exprimă ele, se vădeşte iarăşi deosebirea de caracter a celor două surori. Citim în *Pilde* 27, 19 că: *„Precum nu se aseamănă faţa unui om cu a altuia, tot aşa nu se aseamănă minţile oamenilor"*.

Deosebirea de caracter se arată în cuvintele surorilor şi în felul cum se exprimă ele. Marta zice: *„Doamne, dacă ai fi fost aici, fratele meu nu ar fi murit"*. Maria însă zice: *„Doamne, dacă ai fi fost aici, nu ne-ar fi murit fratele"*. Adică: Moartea fratelui meu este pentru mine o mare nenorocire. Dar nu era şi pentru Marta la fel? De ce nu zice Maria: nu ne-ar fi murit fratele? Fiindcă caracterele sensibile vor să ia asupra lor toată durerea comună tuturor membrilor familiei. Cei sensibili nu lasă durerea să fie împărţită, ca ei să se uşureze. Este o scădere serioasă a caracterului lor, faptul că se lasă greu mângâiaţi. După ce Maria a zis aceste cuvinte, ea n-a mai adăugat nimic altceva, ca şi cum i-ar fi pierit orice nădejde şi ar fi fost înghiţită în adâncul suferinţei ei. Credinţa şi nădejdea cea statornică erau piedici, pe când, dimpotrivă, Marta îşi exprimă credinţa şi nădejdea ei. Maria nu mai avea decât lacrimile şi dragostea ei cea adâncă pentru Hristos.

Deosebirea de caracter a celor două surori se vădeşte apoi şi prin purtarea lor. Marta arată, în faţa Domnului, mai multă prezenţă de spirit, mai mult curaj în suferinţă, şi o credinţă mai nobilă. Maria, dimpotrivă, se prezintă cu ideile firii ei de femeie, cu dragoste neprefăcută, dar şi cu prea multă sensibilitate şi lipsă de sânge rece. De aceea şi Domnul, cel ce cunoştea profund inima omenească, adresează Martei cuvinte de învăţătură, ca să lumineze şi mai mult credinţa ei. Către Maria, care era mistuită de durere şi nu avea dispoziţia sufletească potrivită, ca să audă o învăţătură mai înaltă, se adresează Domnul cu mai multe dovezi de compătimire, ca să dea mai mult curaj dragostei ei.

O, cât se arată de minunat Domnul, în toate lucrările Sale! Din uimire în uimire merge cel ce citeşte şi se adânceşte în faptele Domnului. Căci el nu întrebuinţează totdeauna aceeaşi metodă de vindecare şi nici nu se poartă totdeauna la fel cu toţi. Ci îşi adaptează purtarea cu caracterul şi dispoziţia sufletească a fiecăruia. Înţelepciunea Sa găseşte moduri diferite pentru fiecare, ca să-i atragă la adevăr şi să-l povăţuiască spre mântuire. Gândiţi-vă fiecare la propria voastră viaţă, şi va fi cu neputinţă să nu exclamaţi din toată inima: binecuvântat fie numele Tău! Cu aceasta se sfârşeşte actul al doilea al dramei.

Minunea Învierii lui Lazăr

Fragmentul acesta de capitol are o deosebită importanţă, fiindcă în el este povestită minunea cea mare. Dar şi fiindcă acestei minuni îi premerge dovada vădită a compătimirii profunde a Domnului pentru surorile îndoliate ale lui Lazăr. Noi putem spune că, în general, Domnul ia parte la durerea pe care moartea o produce oamenilor şi este mişcat până la lacrimi.

Profunda compătimire a Domnului

„Deci Iisus, când a văzut-o plângând şi pe iudeii, care veniseră cu ea, că plâng, a suspinat cu duhul şi s-a tulburat întru Sine" (v. 33). Domnul se găsea dintr-odată în mijlocul bocetelor, pe care le începuse Maria. Prin plânsul ei, Maria a trezit bocetele iudeilor care veniseră cu dânsa. Priveliştea celor ce plângeau a trezit o adâncă şi neobişnuită compătimire în sufletul Domnului. În faţa Sa se afla durerea pe care o produce în omenire moartea. Avea în faţă o miniatură a lumii acesteia, care se preface repede într-o vale a plângerii. Aşadar, când a văzut această priveliştе, Domnul „a suspinat cu duhul". S-a supărat pentru suferinţa pe care a adus-o în lume păcatul, ca pricină a morţii. În scena dureroasă, pe care o avea în faţa ochilor, Domnul vedea rezultatele tragice ale păcatului, acest lăstar al diavolului. Deci a simţit în sufletul Său o sfântă supărare pentru zădărnicirea scopului final al omului, pe care El, ca şi Creator, l-a vrut nemuritor. A simţit Domnul supărare sfântă, pentru că moartea avea putere asupra acelei făpturi nenorocite a Sa, care se numeşte om.

„Şi S-a tulburat întru Sine". Nu zice că a fost tulburat, ci că *S-a tulburat*. Noi oamenii suntem tulburaţi de alţii sau de alte lucruri, chiar fără să vrem. Domnul însă Se tulbura numai când voia. Adică, şi acele particularităţi nelipsite ale firii omeneşti, pe care şi Domnul le avea, ca om, nu erau stăpâne pe El, ci ele se supuneau voii Lui. Dar de ce S-a tulburat? Ca să Se pună pe Sine în starea şi poziţia noastră. Fiindcă luase asupra Sa păcatele noastre, Se şi chinuia pentru noi. Se făcuse părtaş şi durerilor noastre, până şi morţii. De aceea, a simţit acum fiorul şi tulburarea pe care le-a produs priveliştea din faţa Sa. Domnul simţea cea mai adâncă compătimire şi milostivire pentru cei loviţi de moarte. Mai simţea o sfântă indignare împotriva păcatului, care adusese pe capul

oamenilor această mare nenorocire, moartea. Era şi cuprins de un fior de tulburare din pricină că împărtăşea cu voinţa starea noastră de om, pe care o luase asupra Sa, ca să o vindece. Iată ce simţăminte sfinte umpleau inima Domnului în această împrejurare!

Stăpânindu-şi însă emoţia, Domnul S-a adresat Mariei şi celor ce veneau cu ea: *„Unde l-aţi pus? Şi ei au zis: Doamne, vino şi vezi"* (v. 34). Oare nu ştia Domnul unde îl înmormântaseră pe Lazăr? Sfântul Augustin răspunde la această nedumerire: *„Ştia bine, dar Se facea că nu ştie"*. Ştia unde este înmormântat Lazăr, dar voia să pară om, chiar atunci când urma să facă un lucru dumnezeiesc. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Domnul întreabă, fiindcă vrea să afle totul de la ei şi să fie rugat, ca să slobozească minunea de orice bănuială". Poate a vrut Domnul şi să curme într-un fel acea scenă jalnică de plâns, mutând atenţia lor spre altceva

Lacrimile lui Iisus

Două cuvinte, pe care le-a notat Sfântul Evanghelist, acum conţin un înţeles nesfârşit de mare: *„A lăcrimat Iisus"* (v. 35). Atragem atenţia cititorului asupra faptului, foarte consolator, că Domnul S-a conformat El însuşi poruncii, pe care ne-a dat-o prin Apostolul: *„Să plângem pe cei ce plâng"* (*Rm* 12, 15). Domnul a lăcrimat din cea mai profundă compătimire. *Compătimire* nu înseamnă numai milă pentru starea dureroasă a altuia, mila unui om venit de sus către nenorocirea aflată pe pământ. Ci *compătimire* înseamnă să iei parte la suferinţa altuia, să suferi împreună cu el. Numai atunci avem compătimire faţă de altul, când ne transpunem în situaţia lui dureroasă şi simţim suferinţa lui, ca şi când ar fi a noastră. Tocmai acest lucru îl face Domnul aici. El ia parte la bocetul celor ce plâng. Deşi peste câteva clipe doar, va face o minune mare, care va umple de bucurie casa celor ce plâng acum, şi, prin urmare, El ar fi putut

să guste dinainte bucuria învierii, totuşi în clipa aceea El ia parte la suferinţa Mariei, prăbuşită la picioarele Sale. El plânge împreună cu cei ce plâng, ca apoi să se bucure cu cei ce se bucură.

Iubiţi cititori, să luăm bine seama şi să nu lăsăm să se şteargă din inima noastră faptul că Domnul este prin excelenţă compătimitor la suferinţele noastre. Da, El cunoaşte toate necazurile noastre, suferă împreună cu noi şi îşi amestecă lacrimile Sale cu ale noastre. Veţi înţelege câtă importanţă are acest fapt, când vă veţi aduce aminte cât v-a mângâiat în durere un prieten, care a venit să vă împărtăşească necazul, deşi împărtăşirea aceea n-a fost în stare să vindece cauza durerii. Pur şi simplu, când aţi văzut lângă voi şi pe alţii, că iau parte la durerea voastră. În aceasta aţi simţit dragostea lor, aţi simţit atâta uşurare. Vedeţi, dragostea are putere mângâietoare, ca un balsam pentru suflet. Dar gândiţi-vă cât de mare este mângâierea noastră, dacă suntem convinşi că Însuşi Domnul compătimeşte cu noi şi împărtăşeşte durerea noastră. Compătimirea niciunui om nu este în stare să împărtăşească atâta mângâiere, ca cea a lui Hristos. Durerea noastră ar fi fără margini şi zdrobitoare, dacă n-am fi aflat că cel mai mare şi mai nepreţuit prieten ne compătimeşte din inimă. O, da! El se apropie de noi nevăzut, în zilele durerilor noastre, ne încălzeşte cu adierea Mângâietorului, ne cheamă să înţelegem că dragostea Sa este fără fund, în adâncul împrejurărilor dureroase ale vieţii noastre! De aceea, durerea celor care nu cunosc bine pe Iisus este mai zdrobitoare şi mai insuportabilă. Îndemn încă odată pe iubitul cititor să se gândească la unica importanţă pe care o au lacrimile lui Iisus. Cititorul meu să-şi zică în sine: Iisus a lăcrimat pentru mine, Iisus mă iubeşte până la lacrimi! Acest gând va mişca inima până în străfunduri şi va aduce în ochi lacrimi de recunoştinţă.

Cititorul va trebui să ia seama şi la un alt amănunt însemnat. Pe când, despre Maria şi despre ceilalţi iudei Evanghelia zice că plângeau, despre Domnul zice că *a lăcrimat.* Este vreo deosebire? Da,

este. *Plâns* înseamnă o manifestare de durere exterioară, cu glas mare şi cu tulburare multă. *Lăcrimare* înseamnă o curgere netulburată şi continuă a lacrimilor, prin care se exprimă durerea. Aşadar, lacrimile lui Iisus sunt o manifestare a unei dureri şi a unei emoţii liniştite şi blânde. Ce învăţătură putem noi să tragem din lacrimile lui Iisus?

Putem să tragem o învăţătură mare şi foarte însemnată, pentru orice creştin care şi-a petrecut, sau îşi va petrece, la mormânt, o persoană iubită. Că adică, lacrimile sunt îngăduite, ba mai mult, se cuvin firii omeneşti, când omul este lovit de durere. Căci oamenii care nu varsă lacrimi, care arată o nepătimire şi o nesimţire stoică, dar nefirească, aceia nu cunosc viaţa. Aşadar, lacrimile sunt îngăduite. Dar bocetele şi strigătele şi întristarea pe toată viaţa şi doliul îndelungat sunt străine urmaşilor lui Hristos şi se potrivesc celor necredincioşi, care „nu au nădejde". Şi Domnul a plâns, dar numai atunci când a privit Ierusalimul şi S-a gândit la uscăciunea neîndreptată a conducătorilor lui, precum şi la osânda care avea să le vină. Însă la mormântul iubitului Său Lazăr, doar a lăcrimat. De plângere şi de suspinuri sunt vrednici doar păcătoşii şi păcatul. Dar celor adormiţi întru Domnul li se cuvin numai lacrimi. Bocetele nemângâiate, plânsul deznădăjduit şi suspinele grele sunt lepădate şi osândite de Hristos, cel ce a pus lacrimile ca măsură a durerii.

Iată ce spune Sfântul Ioan Gură de Aur despre acest subiect: *„Cum adică, se poate să nu lăcrimez dacă sunt om? Dar nici nu te împiedic să lăcrimezi. Te opresc însă să te dai cu capul de pereţi, bocindu-te. Nu sunt rău şi sălbatic. Ştiu că dragostea firească pretinde şi caută o întâlnire deasă şi zilnică cu cel plecat. Nu este cu putinţă să nu fi îndurerat de plecarea celui iubit. A arătat acest lucru şi Hristos, când a lăcrimat pentru Lazăr. Aşa să faci şi tu. Lăcrimează, dar cu seninătate, cu bună cuviinţă, cu frică de Dumnezeu. Dacă plângi în felul acesta, n-o faci fiindcă nu crezi în înviere, ci fiindcă despărţirea de cel drag te sileşte să lăcrimezi. Plângem, vărsând lacrimi, şi când*

pleacă cineva într-o călătorie îndelungată, într-o ţară străină, dar nu pierdem nădejdea că-l vom vedea întorcându-se acasă. Aşa să lăcrimezi şi tu, ca şi cum ai fi petrecut pe cineva care a plecat într-o călătorie lungă". Aşa ne învaţă Sfântul Ioan Gură de Aur.

Va trebui să ne oprim pentru a treia oară, şi să mai scoatem o învăţătură de necombătut, din aceste cuvinte: „A lăcrimat Iisus". Că aici se arată limpede firea omenească a Domnului. Dacă firea dumnezeiască ar fi înghiţit-o de tot pe cea omenească, precum susţin ereticii, dacă Domnul ar fi păstrat numai forma omenească, fără niciun conţinut omenesc, atunci El ar fi rămas nesimţitor şi netulburat în faţa scenei jalnice. Însă „Cuvântul s-a făcut trup", a unit firea omenească cu dumnezeirea şi s-a arătat într-o singură persoană, Dumnezeu-Omul, Dumnezeu desăvârşit şi om desăvârşit. De aceea lacrimile sunt o particularitate de netăgăduit a firii omeneşti. Adică, durerea a pătruns inima simţitoare a lui Iisus şi din pricina legăturii tainice dintre suflet şi trup, urmarea durerii sunt lacrimile, care au izvorât atunci din ochii Lui. Tot aşa izvorăsc lacrimile şi din ochii noştri şi fiindcă Domnul *„era dator să se asemene fraţilor, ca să fie Arhiereu milostiv şi credincios"* (*Evr* 2, 17), după cum afirmă Duhul Sfânt; şi fiindcă trebuia să se cufunde în simţire de suferinţă ale celor suferinzi, ca să-i libereze de suferinţe, închipuiţi-vă cât era de grea suferinţa şi compătimirea pe care a luat-o asupră-şi sfântul suflet al Domnului. Şi greutatea aceasta era mărită cu ostenelile şi lipsurile călătoriei, cu învăţătura zilnică şi cu facerea de minuni, osteneli pe care le suporta Sfântul Său trup. El îşi consuma şi îşi oferea zilnic Sfânta Sa viaţă, până când a oferit-o, toată, în întregime, ca jertfă pe cruce, din cea mai mare şi mai înaltă compătimire. O, nu s-a născut niciodată om atât de compătimitor şi de milostiv, ca Iisus, şi nici nu se va mai naşte altul ca El!

Iudeii Îl judecă pe Iisus

Dar iată că şi acum dovada de compătimire din partea Domnului produce dezbinare între iudeii care Îl însoţeau. Astfel, unii se miră: *„Deci au zis iudeii: vezi cât de mult Îl iubea"* (v. 37). Iubirea până la lacrimi a Domnului pentru Lazăr a trezit mirarea iudeilor. Căci mulţimea crede că marii bărbaţi sunt nesimţitori şi străini de simţămintele oamenilor obişnuiţi. Această idee a mulţimii este întrucâtva adevărată. Căci egoismul oamenilor, pe care mulţimea îi consideră mari, face ca ei să fie indiferenţi faţă de oamenii obişnuiţi. Eroii aleşi de mulţime consideră manifestarea emoţiei ca slăbiciune şi decădere. Dar Hristos, cel neasemănat mai mare decât toţi cei numiţi mari, nu avea nici urmă de indiferenţă. Din inimă lega raporturi de prietenie cu orice inimă dreaptă, fără viclenie şi curată. El îngăduie să-L iubim, deoarece *„El ne-a iubit pe noi mai întâi"* (I *In* 4, 19). De aceea a lăcrimat pentru Lazăr, şi faptul a mirat pe iudei. Aceştia ziceau: „Vezi cât îl iubea?" dar Iisus n-a iubit numai pe Lazăr, ci iubeşte pe toţi prietenii Lui deopotrivă, pe orice treaptă socială s-ar afla ei, doar dacă răspund şi ei cu dragoste la dragostea Sa.

Da, Domnul nu iubeşte numai omenirea în general, ci pe fiecare om în parte, personal, îl iubeşte în aşa măsură, încât varsă pentru el nu numai lacrimi, ci şi sângele Său. Sfântul Apostol Pavel zice despre Iisus că este: *„Cel ce mă iubeşte şi S-a dat pe Sine pentru mine"* (*Gal* 2, 20; *Rm* 14, 15). Acelaşi lucru poate să-l spună fiecare credincios despre el însuşi. Uimitor în dragostea lui Hristos este că El s-a jertfit pentru toţi împreună, şi pentru fiecare din noi în parte. De aceea, este pe deplin adevărat că crucea Lui a fost pentru mine, pentru tine şi pentru fiecare. Dragostea lui Iisus ne-a răscumpărat, aşa încât acum Îi aparţinem cu totul, fără ca să putem vreodată plăti toată datoria noastră. Fiindcă El este nemărginit, iar noi suntem mărginiţi. Aşadar, când Îl vedem

pe Iisus lăcrimând pentru Lazăr, când Îl vedem în agonie în grădina Gheţimanii, când Îl vedem vărsându-şi sângele în chinuri pe cruce, putem măsura întrucâtva nemăsurata Lui dragoste şi putem zice fiecare: „iată cât de mult m-a iubit".

Ceilalţi iudei însă murmură: *„Iar unii dintre ei ziceau: n-ar fi putut acesta, care a deschis ochii orbului, să facă aşa ca nici Lazăr să nu moară?"* (v. 37). Aceşti iudei consideră prefăcută emoţia Domnului şi nu cred în puterea Lui. Cuvintele lor au cam următorul înţeles; acum îl plângi pe Lazăr, pe care l-ai iubit. Tu care zici că ai dat ochi unui orb din naştere! De ce nu ai luat-o înaintea morţii? Cei ce gândeau aşa aveau împotriva Domnului o idee preconceputǎ, atât de adânc înrădăcinată, iar inima lor era atât de putredă din pricina urii, încât numesc răul bine şi albul negru. Ei consideră prefăcătorie compătimirea cea sinceră a Domnului şi cred că regretă că n-a avut putere să-l vindece pe Lazăr, după cum n-a vindecat nici pe orbul din naştere.

Iubite cititor, să nu crezi că acest lucru este fără importanţă. Ideea preconceputǎ, care răsare din egoism, din ură, din invidie, este în stare să orbească mintea, să întoarcă pe dos judecata şi să strice viaţa până în adâncurile ei. Ajunge să ai o idee preconceputǎ despre un anumit lucru, ca să alungi apoi departe de tine orice idee contrară, chiar dacă este un adevăr, curat şi limpede ca lumina zilei. Ajunge să te lipeşti de un oarecare partid politic, pentru ca cele mai limpezi virtuţi ale adversarului să ţi se pară răutăţi, ajunge să te lipeşti de viaţa lumească, cea materialistă şi plină de slava deşartă, ca să crezi toate minciunile despre viaţa creştinească, ca să înghiţi pe nemestecate orice nebunie, care ţi se serveşte împotriva adevărului creştin şi împotriva lui Hristos Însuşi.

Este un lucru foarte supărător, că tocmai împotriva lui Hristos, persoană unică prin bunătatea şi sfinţenia Sa, oamenii au jalnice idei preconcepute. Precum atunci fruntaşii iudeilor, tot aşa şi astăzi unii

oameni primesc pe Hristos şi credinţa în El, cu îngustime şi părtinire. Deoarece în adâncul sufletului lor s-a statornicit ideea preconceputǎ, aceşti oameni s-au întunecat în aşa măsură, încât nu văd lumina adevărului lui Hristos, sunt indiferenţi la strălucirea ei, ba chiar i se împotrivesc. Ei nu vor să cerceteze de fel, nu se apucă să citească ceva serios despre Hristos şi despre adevărul Său. Dacă s-ar hotărî ei să ridice de pe ochii lor orbirea ideii preconcepute, ar vedea în curând lumina. Ar vedea-o cum au văzut-o mulţi înţelepţi şi învăţaţi, vechi şi noi. La început toţi L-au duşmănit pe Hristos, dar când L-au privit cu dreptate şi sinceritate, au îngenunchiat înaintea Lui într-o prosternare cucernică.

Pregătiri în vederea minunii

Domnul, cel ce adesea dăduse pe faţă gândurile cele mai lăuntrice ale inimii iudeilor, cunoştea comentariile acestea, pe care ei le făceau între ei. De aceea Ei se mânie de uscăciunea lor: „Aşadar, Iisus, suspinând iarăşi în Sine, a mers la mormânt". Mai înainte, Domnul se supărase pentru păcat, care dăduse naştere morţii trupeşti Acum iarăşi se mânie, tot împotriva păcatului, care a dat naştere şi morţii duhovniceşti a acelor iudeii răzvrătiţi şi uscaţi. Iisus nu s-a mâniat niciodată împotriva acelor curvari, vameşi şi curve, care smerindu-se, au simţit păcătoşenia lor şi s-au pocăit.

Dar adeseori s-a mâniat împotriva celor mai mari ai iudeilor şi a strigat acel cutremurător: „*Vai vouă Fariseilor şi Cărturarilor făţarnici...*".

Trebuie să mai insistăm puţin asupra mâniei Domnului împotriva păcatului şi împotriva celor ce se lipesc de păcat. Căci nouă ne place să stăruim numai asupra milostivirii şi a bunătăţii Domnului, dar trecem cu vederea sfinţenia Lui. Însă bunătatea Domnului este strâns unită cu sfinţenia Lui. Şi ce este sfinţenia, decât o desăvârşită lepădare de păcat? Ce altceva cere sfinţenia, decât o împotrivire la păcat,

o mânie şi o supărare împotriva păcatului? Ne închipuim în mintea noastră un Hristos, care se pleacă uşor să favorizeze neputinţele şi obiceiurile noastre păcătoase. Dar în realitate, Hristos este cu totul altul. Însă mânia, pe care a arătat-o cu această ocazie, înecarea porcilor din Gadara, uscarea smochinului neroditor, acele fulgerătoare strigăte de: *„Vai vouă Cărturarilor..."*, sunt chipuri limpezi şi vădite ale personalităţii lui Hristos. Chipuri, care dovedesc că Hristos nu este o fire hipersensibilă, atât de uşor de abătut de la linia dreaptă, încât să zâmbească păcatului şi să întrebuinţeze cataplasme moi acolo unde este nevoie de cauterizare şi de bisturiu. Nu, Hristos este o personalitate sfântă, care îşi arată pe faţă împotrivirea Sa neabătută împotriva păcatului. El simte acea dumnezeiască şi sfântă mânie, care reprobează păcatul şi pretinde şi robilor Săi să-l reprobeze şi să lucreze mereu pentru a se slobozi de păcat. Căci Domnul a poruncit: *„Fiţi sfinţi cum şi Eu sunt sfânt"* (1 *Ptr* 1, 16).

Este rătăcire şi primejdioasă nebunie a dragostei să credem că bunătatea şi dragostea se mânie împotriva păcatului şi nu-l pedepseşte. Nicidecum dragostea lui Hristos este sfântă. Prin urmare, se ridică împotriva răului, lucrează la distrugerea răului şi va ajunge să distrugă răutatea. Dacă n-ar fi aşa, dragostea ar deveni ocrotitoarea microbilor păcatului, o pricină a sporirii răutăţii. Observaţi pe acei părinţi, care, din dragostea lor faţă de copiii lor, sunt indiferenţi, nu iau în seamă relele lor sau sunt cu totul neputincioşi ca să se împotrivească la greşelile copiilor şi să le pedepsească. Şi fac la fel ca şi cum ar fi duşmanii propriilor lor copii, îi destrăbălează prin dragostea lor bolnăvicioasă. Aşadar, la ce-ţi foloseşte să plăsmuieşti un Hristos închipuit, care să-ţi favorizeze răutăţile, pe câtă vreme adevăratul Hristos, care şade pe tronul sfinţeniei, este cu totul diferit de cel pe care ţi l-ai închipuit tu? Ucenicul iubirii, cel care a cunoscut atât de adânc iubirea Domnului, încât a scris: „Dumnezeu este dragoste"; tot El zice iarăşi despre Dumnezeu: *„Ochii Lui sunt*

ca o flacără de foc şi din gura Lui iese o sabie ascuţită, pentru ca să zdrobească neamurile cu ea" (1 *In* 4, 8; *Apoc* 1, 14; 19, 15).

Singura deosebire este că, pentru cei din viaţa aceasta, unirea dintre dragoste şi sfinţenia lui Dumnezeu dă naştere la îndelunga răbdare, din pricina căreia El nu pedepseşte îndată pe cei răi, ci aşteaptă. De aceea, şi în împrejurarea de care ne ocupăm, îndepărtează din mintea Sa pe iudeii cei uscaţi şi merge la mormânt. *„Era o peşteră, şi o piatră era pusă deasupra. Iisus zice: luaţi piatra"* (v. 38). Adică Iisus a poruncit să fie ridicată piatra, care astupa gura mormântului, pe de o parte ca să facă minunea pe deplin convingătoare şi să nu rămână nicio îndoială în privinţa ei. Piatra trebuia să fie dată la o parte ca toţi să vadă cadavrul şi să simtă duhoarea lui. Trebuia să fie dată piatra la o parte ca şi vrăjmaşii Domnului, care erau de faţă, să fie martori ai minuni. Pe de altă parte, Iisus le-a poruncit să ridice piatra, fiindcă acest lucru era lesnicios, puteau să-l facă oamenii şi nu era nevoie ca piatra să fie dată la o parte prin minune. Domnul nu se foloseşte de puterea Sa făcătoare de minuni, pentru lucruri, pe care le putem face şi noi şi care se pot împlini cu puterile omeneşti. Domnul face numai lucruri mai presus de fire şi de om. Dimpotrivă, El cere şi aşteaptă totdeauna ca să facem noi tot, ce depinde de puterile noastre, pentru ca restul să-l împlinească Domnul, în chip minunat. Iar restul acela este neasemănat mai înalt şi mai important. Totdeauna, în toate chestiunile vieţii noastre, fie trupeşti, fie sufleteşti, există o piatră, pe care Domnul aşteaptă să o ridicăm noi, pentru ca apoi El să facă minunea Sa. Dar noi, din nefericire, în loc să ridicăm piatra cea rezistentă, adesea adăugăm şi alte pietre, ca să distrugem lucrarea lui Hristos.

Intervenţia Martei

Când Domnul a poruncit să fie ridicată piatra, Marta a îndrăznit să intervină şi a zis: *„Doamne, miroase, că este mort de*

patru zile" (v. 39). Adică Marta a zis: Doamne, pute, fiindcă este mort şi îngropat de patru zile.

Ce motiv avea Marta să intervină? Poate a intervenit dintr-o simţire de bună cuviinţă, adică s-a gândit să ascundă de ochii Domnului trupul fratelui ei, cel intrat în putrezire. Poate era şi iubirea pentru fratele ei, ca să nu apară atunci cadavrul lui în acea stare, care ar fi produs scârbă. Mai era şi respectul faţă de învăţătorul, care era pus în situaţia să miroase trupul mortului. Toate acestea au îndemnat-o pe Marta să intervină. Dar Domnul nu era printre persoanele care manifestă o sensibilitate şi o delicateţe afară din cale, încât să nu poată suporta un miros greu. De când făcuse un pogorământ cu mult mai mare, luând asupră-şi trupul nostru cu toate umilinţele lui fireşti, El – Dumnezeu nemărginit, de când primise să ia asupra Sa putoarea cea firească a păcatului, El – cel fără de păcat, acum nu-I mai era greu să suporte mirosul unui cadavru.

Dar se vede mai mult că Marta, de când a auzit din gura învăţătorului acele cuvinte ale vieţii, se încredinţează pe deplin că fratele ei plecase de la ea, dar că trăieşte într-o stare cu mult mai fericită. Iar vederea cadavrului intrat în putrefacţie şi duhnind ar fi putut aduce o oarecare slăbire a credinţei ei, în ceasul cel mai critic, în care Domnul urma să facă minunea cea mare. Domnul înţelege acest lucru şi de aceea Se grăbeşte să-i răspundă: *„Nu ţi-am spus că, dacă vei crede, vei vedea slava lui Dumnezeu?"* (v. 40). Adică, Domnul îi aminteşte Martei răspunsul pe care i l-a dat când ea trimisese la El ca să-i vestească boala lui Lazăr: *„Această boală nu este spre moarte, ci spre slava lui Dumnezeu, ca prin ea Fiul lui Dumnezeu să fie proslăvit"*. Domnul mai aminteşte Martei şi cele ce i-a spus ei, ca să ridice credinţa ei la înălţimea făgăduielii pe care i-o dăduse.

Dar ce slavă a lui Dumnezeu avea să vadă Marta? Că Dumnezeu stăpâneşte şi domneşte şi nu moartea; că morţii noştri trăiesc sub acoperământul sfânt al lui Dumnezeu şi că El poate să-i readucă în

viaţă. Ea nu vedea, după cum îşi închipuia, un cadavru putrezit, când avea să fie ridicată piatra de pe mormânt. Şi de aceea Domnul nu se îndoieşte de credinţa adevărată a Martei, dându-i ca punct de sprijin şi ca întărire, făgăduinţa Sa. Marta se urcase acum pe urcuşul greu de străbătut al muntelui credinţei. Mai avea un pas, şi avea să ajungă în vârf, unde avea să vadă o privelişte preastrălucită a slavei lui Dumnezeu: viaţa care triumfa asupra morţii, prin învierea fratelui ei! Aceasta era slavă mare pentru Tatăl şi pentru Fiul, căci Dumnezeu este slăvit din pricina bunătăţii, a sfinţeniei şi a desăvârşirii Sale. Dar slava aceasta ar fi umbrită şi înnegrită, dacă Dumnezeu n-ar fi supus şi moartea. Moartea ar fi răpit pe iubiţii lui Dumnezeu şi L-ar fi lăsat ca pe un împărat căruia tâlharii îi răpesc copiii. Dar învierea morţilor desăvârşeşte slava lui Dumnezeu şi împlineşte, într-un tot desăvârşit, mărirea Sa. Aşadar, slăvita desăvârşire a lui Dumnezeu va învia din morminte milioanele de fii ai Săi, la slăvită şi a doua venire a Sa. Dumnezeu îi va ridica pe cei înviaţi şi îi va aşeza în casa Sa cea nefăcută de mână, ca şi ei să strălucească precum soarele, în slava Părintelui lor.

„Dacă vei crede, vei vedea slava lui Dumnezeu". Acest răspuns al Domnului către Marta, pe care o cheamă să creadă mai întâi, pentru ca apoi să vadă, este un răspuns minunat pentru tot omul, care vrea, mai întâi, să vadă cele ce Dumnezeu afirmă şi după aceea abia să creadă. Nicidecum. Dacă persoanele, care sunt în dependenţa noastră, trebuie să fie mai întâi supuse cercetării şi ochilor noştri, ca să ne încredinţeze despre realitate, pentru Dumnezeu nu trebuie să fie aşa. Căci Dumnezeu este cel ce ne stăpâneşte pe noi, şi nu Cel stăpânit de noi. Este un egoism absurd, să vrei ca stăpânitorul să fie cercetat cu neîncredere de către cei stăpâniţi. Cel mai firesc şi cel mai logic lucru este, ceea ce Domnul ne învaţă prin cuvintele: *„Dacă vei crede, vei vedea..."*. Cel ce are nu numai de câştigat dacă vede, dar şi nevoie absolută să vadă, este omul, nu Dumnezeu. Desigur, ştiinţa trebuie întâi să vadă şi să cerceteze experimental lucrurile lumii acesteia, ca să

tragă concluzii sigure şi să devină o ştiinţă reală. Dar adevărata ştiinţă recunoaşte că încetează să existe, acolo unde Dumnezeu ne cere să credem, fiindcă acele lucruri sunt în afara jurisdicţiei ei. Aceste lucruri sunt mai presus de puterile ştiinţei. Aşadar, trebuie să credem mai întâi, ca să înţelegem adevărul dumnezeiesc. Trebuie mai întâi să credem, ca să vedem slava lui Dumnezeu, care este şi slava noastră.

Rugăciunea de mulţumire

După aceste cuvinte către Marta, cei de faţă, supunându-se simplu poruncii învăţătorului, şi neştiind ce avea El să facă: „Au ridicat piatra de pe locul unde zăcea mortul", adică au luat piatra de la uşa mormântului, în care se găsea mortul. Iar Marta a tăcut, căci învăţase să nu se împotrivească, ci să se supună cuvintelor Domnului. Şi atunci, fiecare aştepta, ca Domnul să facă întâi minunea fără întârziere.

El însă, face mai întâi o rugăciune scurtă, dar foarte importantă: *„Iar Iisus şi-a ridicat ochii Săi şi a zis: Tată, Îţi mulţumesc că M-ai ascultat. Ştiam că întotdeauna Mă asculţi. Dar am zis acestea pentru mulţimea care stă împrejur, pentru ca ei să creadă că Tu M-ai trimis"* (v. 41-42). Domnul, cufundându-şi ochii în adâncul cerului, Se adresează Tatălui Său. Iar cuvintele Sale sunt mai întâi de mulţumire, pentru că rugăciunea I-a fost ascultată. Mulţumirea este un fel special de rugăciune, pe care Domnul, prin pilda Sa, ne învaţă să o facem. Căci noi avem în fiecare zi motive ca să-I mulţumim lui Dumnezeu, că ne-a ascultat rugăciunea dinainte şi ne-a dat ceea ce trebuia. Şi de aceea este o datorie esenţială de recunoştinţă exprimarea mulţumirilor *„pentru cele ce ştim şi pentru cele ce nu ştim, pentru cele arătate şi pentru cele nearătate"*, pentru toate binefacerile făcute nouă, precum zice o rugăciune frumoasă a dumnezeieştii Liturghii.

„Părinte Îţi mulţumesc că M-ai ascultat". Deşi minunea nu era încă săvârşită, totuşi Domnul mulţumeşte, ca şi cum ea ar fi fost un fapt

împlinit. De fapt, aşa şi era în ochii Domnului. Căci El hotărâse să o facă, şi nimic nu putea zădărnici hotărârea Lui. De altfel, voinţa Tatălui şi a Fiului este una singură şi, prin urmare, vesteşte Domnul minunea, cu deplină adeverire. De aceea adaugă şi o accentuată convingere în săvârşirea minunii: *„Eu ştiam că întotdeauna Mă asculţi"*. Adică, fără nicio excepţie întotdeauna mă asculţi. Căci este o deplină identitate de voinţă şi lucrare, o comunitate şi o armonie neschimbată între Tatăl din ceruri şi Fiul de pe pământ, cel în formă de om. Vrăjmaşii Domnului, Fariseii, cu puţin mai înainte, când făcuse minunea cu orbul din naştere, ziceau despre Dânsul: *„Noi ştim că omul acesta este păcătos, iar pe păcătoşi Dumnezeu nu-i ascultă"*. Ca răspuns Domnul zice: orice fel de idee ar avea iudeii despre legăturile dintre Tatăl şi Fiul, Fiul ştie cu siguranţă că Tatăl Îl ascultă întotdeauna.

„Eu ştiam că întotdeauna Mă asculţi". Adică Domnul niciodată nu rămâne, fără să dobândească ceea ce vrea. Căci şi atunci, când era pe pământ, şi acum, când şade pe scaunul harului, ca arhiereu al nostru veşnic, El *„trăieşte veşnic, ca să mijlocească pentru noi"*, zice dumnezeiescul Pavel (*Evr* 7, 25). Prin urmare, *„toate câte le vom cere la Tatăl în numele Său, El ne va da"* (*In* 16, 23).

Când Domnul afirmă că Tatăl ascultă întotdeauna cererile Sale, face acest lucru pentru iudeii care se găseau de faţă acolo. Dovada o avem în cuvintele următoare ale rugăciunii Lui: *„Dar am spus acest lucru pentru mulţimea care Mă înconjoară, ca ei să creadă că Tu M-ai trimis"*. Domnul afirmă că Tatăl întotdeauna Îl ascultă, stând lângă mortul de patru zile, care duhnea. Dacă El n-ar fi înviat pe Lazăr, ar fi arătat că Dumnezeu nu-L ascultă şi că este păcătos, neputând fi acceptat ca Mesia de către iudei. Dar Domnul a înviat atunci pe Lazăr, şi a dat o dovadă sigură că Dumnezeu Îl ascultă, fiind de o fiinţă cu El, pe care Tatăl L-a şi trimis în lume, ca mântuitor al oamenilor. Aşadar, iată un nou fel prin care Hristos cheamă pe iudei, ca să vină la mântuire. Domnul se chinuieşte să-i povăţuiască

la credinţă şi pe cei mai amarnici vrăjmaşi ai Săi. El doreşte să nu piară nici cei mai neîmpăcaţi tăgăduitori ai Săi. Domnul îşi arată iubirea şi vrăjmaşilor Săi. Iubirea Lui nu-i teoretică şi nefolositoare, ci practică şi dătătoare de fericire veşnică. Dar dacă duşmanii Domnului nu vor să se plece, nimeni nu poate găsi nicio urmă de îndreptăţire. Domnul ne-a lăsat nouă următorilor Săi, dragostea Sa ca pildă. Căci dacă nu vom iubi şi pe vrăjmaşii noştri, nu suntem creştini, nu suntem vrednici de un astfel de conducător. *„Cel ce zice că rămâne* în *Hristos, este dator să umble precum a umblat Acela"*, porunceşte Duhul Sfânt prin Evanghelistul Ioan (1 *In* 2, 6).

Minunea

Descoperim concizie, simplitate serioasă, dar şi putere de neînvins, în cele două stihuri, în care Evanghelistul istoriseşte minunea cea mare: *„Şi zicând acestea, a strigat cu glas mare: Lazăre vino afară"* (v. 43). Atât cuvintele *cu glas mare*, cât şi cuvântul *a strigat* au fost scrise, ca să arate că porunca aceasta n-a fost dată cu ton obişnuit, de toate zilele, ci cu ton deosebit şi vioi. Domnul urma să-şi descopere stăpânirea absolută, puterea de creator, cu care, la facerea lumii, a zis şi s-au tăcut toate. Se întâmplă o minune unică. Domnul întrebuinţează vocea ridicată, ca să arate mărimea minunii. O voinţă atotputernică se manifestă prin această poruncă, la care se supune cel de dincolo de mormânt. Când iudeii, cu puţin timp în urmă, încercaseră să-L omoare, atunci Domnul, ca să dovedească că are o fiinţă şi o stăpânire cu Tatăl, le-a spus: „Precum Tatăl învie şi dă viaţă celor morţi, aşa şi Fiul face vii pe cei ce vrea El". Şi a adăugat cu tărie: *„Amin, amin zic vouă, că vine ceasul, şi a venit, când morţii vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu şi care vor auzi, vor învia"* (*In* 5, 16, 21, 25). Iată, aşadar, porunca Lui, spusă cu glas tare, către Lazăr cel mort, este o rememorare vie

a acelui făgăduieli, dar şi o împlinire a ei cu fapta. Acea glorioasă poruncă are şi următoarele înţelesuri foarte de seamă.

Mai întâi, că Domnul, când se adresează mortului, îl cheamă pe nume, „Lazăre". Cum am chema noi pe un om, care este ascuns undeva, ori nu se vede din pricina depărtării, dar trăieşte şi îşi păstrează neatinsă personalitatea. Domnul arată cu această chemare pe nume că morţii nu-şi pierd personalitatea. Nu sunt înghiţiţi de o altă existenţă, nu pier, nu sunt cuprinşi de somn şi nesimţire, ci trăiesc ca nişte individualităţi aparte. De aceea Domnul, începătorul vieţii întregi şi singurul în stare să se înţeleagă şi să stea de vorbă cu cei trecuţi dincolo de mormânt, cheamă pe Lazăr, şi acesta răspunde la chemarea Domnului. Lucrul acesta dovedeşte limpede că morţii noştri dragi pleacă de aici, încetează să aibă patria, locuinţa şi anturajul pe care îl aveau aici pe pământ, dar trăiesc într-un loc, unde i-a aşezat împăratul vieţii, unde glasul Său ajunge, precum ajunge glasul nostru la cunoscuţii noştri, care se află la o distanţă de câţiva metri de noi. Repetăm, aceasta dovedeşte că morţii noştri dragi au plecat din viaţa de pe pământ, cea plină de oboseli, supărări, tulburări şi primejdii ale păcatului, dar trăiesc în altă parte o viaţă personală şi conştientă.

Acest adevăr de necombătut este foarte mângâietor pentru cei ce plâng moartea persoanelor iubite. Aceştia se chinuiesc cu gândul că iubiţii lor, care se află de cealaltă parte a mormântului, s-au schimbat de tot şi au uitat cu desăvârşire viaţa lor de aici şi persoanele cu care au fost în relaţii strânse, în timpul vieţii lor. Nicidecum: morţii îşi păstrează personalitatea lor neschimbată, liberată însă de necazurile, neştiinţa şi celelalte lipsuri ale vieţii de aici. Însă personalitatea lor poartă dragostea sfântă şi nepătimaşă, precum şi dorinţa de a ne primi şi pe noi acolo şi de a ne îmbrăţişa, într-un fel cu totul duhovnicesc şi sfânt, dar fierbinte şi iubitor.

În al doilea rând, observăm că Domnul cheamă pe mort să iasă afară din mormânt. În cele patru zile, îl chemaseră adesea surorile, cu rugăminţi jalnice şi cu chemări mişcătoare, dar glasul lor s-a stins, la o distanţă de câţiva metri, fiind de tot neputincios să răsune până la locul în care se găsea Lazăr. Dar, de îndată ce s-a făcut auzită chemarea Domnului „a ieşit mortul afară". Iată propoziţia foarte concisă, dar măreaţă, care ne arată supunerea necondiţionată către Hristos a lumii celei nevăzute. Iată marea minune! O putere făcătoare de viaţă şi lucrătoare a întovărăşit porunca Domnului. O putere, care a legat din nou sufletul lui Lazăr de trupul cel mort şi i-a pus iarăşi în funcţiune întreg organismul. Organismul a funcţionat din prima clipă, în deplină sănătate, nu anormal, ca în timpul bolii lui Lazăr. Puterea aceea nu a avut nevoie de niciun interval de timp, ci îndată a produs un rezultat minunat. Până să fie rostită porunca, s-a şi arătat îndată efectul ei. De aceea, dumnezeiescul Pavel, vorbind mai înainte despre marea minune a învierii de obşte, care se va face la a doua venire a lui Hristos, scrie: *„într-o clipă... va suna trâmbiţa şi cei morţi vor învia întru nestricăciune..."* (I *Cor* 15, 52).

Aşadar, a ieşit Lazăr cel înviat „cu mâinile şi cu picioarele legate în feşi şi cu faţa acoperită cu un ştergar. Adică, înfăşurat în feşi şi în legături, cu care iudeii obişnuiau să înfăşoare trupurile morţilor. Iar aceasta s-a făcut, ca să nu rămână nicio îndoială că cel ce s-a ridicat din mormânt era cu adevărat însuşi Lazăr, cel mort de patru zile.

Închipuiţi-vă frica, uimirea, emoţia celor prezenţi, când dintr-o dată au văzut un mort de patru zile înfăşat în giulgiuri, înviind şi umblând, cu feşile pe trup şi cu prosopul pe cap! Dar închipuiţi-vă şi bucuria nespusă a celor două surori, a Martei şi a Mariei. Desigur, ele se frecau la ochi, ca să vadă mai limpede şi să se convingă că cele văzute sunt adevărate, pe când ochii mari deschişi ai lui Lazăr priveau spre ele cu bucurie. Iar Domnul, cu totul

nepăsător, în faţa acestei întâmplări extraordinare, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic neobişnuit, a dat încă o poruncă – neobişnuită şi ea –, dar din alt punct de vedere: *„Iisus le-a zis: dezlegaţi-l şi lăsaţi-l să meargă"* (v. 44). Cel ce dezleagă legăturile nedezlegate ale morţii, oare nu putea, cu porunca Lui atotputernică, să dezlege şi feşile celui mort? Desigur că putea. Dar tot ce poate face puterea omenească, Dumnezeu nu face în chip minunat. Fiecare cu lucrarea lui: Eu cu învierea, voi cu dezlegarea feşilor! Acest lucru l-a arătat Domnul, cu această nouă poruncă a Sa.

Să mai scriem câteva cuvinte despre nedumeririle celor din vechime, care pot să ajungă şi cititorului de astăzi: Unde a fost Lazăr în timpul celor patru zile, cât timp sufletul lui a fost despărţit de trup? Ce le-a spus surorilor sale şi tuturor celor ce-l întrebau cu curiozitate? Lazăr n-a povestit nici unde a fost, nici altceva. Adevărul creştin ne informează, pe scurt, că cei morţi, şi în Domnul sunt cu Hristos, deci sunt fericiţi. Lazăr n-a spus nici ce a văzut în lumea cealaltă. Dar un alt bărbat, preafericit, dumnezeiescul Apostol Pavel, care a fost răpit viu la rai şi a auzit şi a văzut, câte sunt acolo, zice că acestea „nu se cuvine omul să le vorbească". Nu este cu putinţă să le spună oamenii. Motivul este, fie că sunt nespuse, şi limba omenească este neputincioasă să le exprime, fie că ascultătorii nu au destulă putere de înţelegere, ca să cuprindă ceea ce aud, fie că este cu totul nepermis să spui acele lucruri. Ori cum ar fi, dacă ar fi fost folositor pentru noi să ştim lucrurile de dincolo, nu încape îndoială că Domnul însuşi ni le-ar fi spus, n-ar fi trebuit să ni le spună Lazăr. Tot ce este dorinţă nefolositoare de a cunoaşte, orice curiozitate, Duhul Sfânt n-o satisface, căci nu spune Duhul lucruri de prisos. Vorbirea de prisos ar fi împotriva demnităţii dumnezeieşti. Cu atât mai mult, cu cât orice cuvânt despre viaţa de dincolo ar da un prilej îndemnatic avântului de fantezie al celor înzestraţi cu închipuire bogată şi ar lipsi credinţa de acea răsplătire, pe care tăcerea şi tăinuirea celor de dincolo de morminte lucrează celor credincioşi.

Efectul minunii asupra iudeilor

Nemăsurate şi excepţionale au fost efectele acestei minuni mari. Această minune era ultimul apel adresat de Domnul iudeilor, ca să se hotărască odată pentru totdeauna: sau să primească credinţa, – sau să o lepede şi să înainteze până la ultimele consecinţe ale răutăţii lor. Căci la Hristos, cuvintele şi minunile Sale: *„sunt pentru unii miresmă a morţii spre moarte, iar pentru alţii, miresmă a vieţii spre viaţă"* (II *Cor.* 2, 16). Rezultatele minunii ni le descrie Sfântul Evanghelist astfel:

Efectul asupra martorilor oculari

Cei ce erau de faţă şi au văzut minunea cu ochii s-au împărţit în două categorii, încă şi mai adânc diferenţiate. *„Deci mulţi dintre iudeii care veniseră la Maria şi au văzut ce făcea Iisus, au crezut în El"* (v. 45). Deci, iudeii care veniseră ca să o mângâie pe Maria, când au văzut că puterea dumnezeiască a lui Hristos se manifestă în chip sigur în această minune mare, au crezut în El. Până atunci, fuseseră nehotărâţi, deşi auziseră adesea despre învăţăturile şi despre minunile Domnului. Dar acum ei leapădă orice îndoială, căci au fost ridicaţi la credinţă, văzând cu ochii lor minunea cea mare. Şi astfel, deoarece veniseră „într-o casă de jale", ca să împlinească o datorie de compătimire şi de dragoste omenească, au primit o răsplată mare. Au primit darul nepreţuit al credinţei în Hristos. Căci este o lege fără excepţie care zice că cel ce exercită iubirea aproapelui, primeşte răsplată îndoită şi înmiită.

Însă dimpotrivă, *„câţiva dintre ei s-au dus la Farisei şi le-au spus ce a făcut Iisus"* (v. 46). Alţii s-au grăbit să vestească minunea Domnului la cei mai neîmpăcaţi duşmani ai Săi, Fariseii. Aceştia aveau o dispoziţie duşmănoasă, pe care slăvită minune a aprins-o şi mai mult. Iudeii care văzuseră minunea au anunţat-o Fariseilor, cu intenţia de a aprinde şi

mai mult ura lor ucigaşă împotriva lui Hristos. Dar îndemn pe iubitul cititor să ia seama aici la un adevăr important.

Nici minunile, nici aşa numitele dovezi vădite, nu sunt mijloace care să atragă pe cei necredincioşi la Hristos şi la adevărul Său. Precum nici lipsa minunilor şi a dovezilor experimentale nu ne sileşte spre necredinţă. Necredinţa o lucrează dispoziţia sufletului nostru, care nu vrea să primească adevărul. Există vreun fapt convingător şi un mijloc mai puternic de a dovedi dumnezeirea lui Hristos, decât învierea lui Lazăr cel mort de patru zile? Dar stăpânul întunericului orbise mintea iudeilor într-atât, încât ei rămân nestatornici în necredinţa lor. Ba mai surprinzător este faptul că această minune, în loc să-i convingă de bunătatea Domnului, le trezeşte şi mai mult instinctele ucigaşe. Dar istoria aceasta s-a repetat în veacurile următoare. Cei necredincioşi, dintr-o idee preconcepută, rămân în necredinţa lor; niciun fapt, oricât ar fi de mare, nu-i schimbă, fiindcă ei iubesc întunericul şi urăsc lumina; îşi iubesc patimile, îşi adoră eul propriu şi de aceea închid sistematic ochii în faţa oricăror dovezi ale credinţei şi în faţa oricărei lumini a adevărului. Continuând lucrarea Fariseilor, ei duc un fel de urât şi neîncetat război împotriva adevărului creştin.

Îndeosebi minunea învierii lui Lazăr este un prilej, ca să se manifeste acea distanţare, pe care de la început au pricinuit-o învăţătura şi faptele Domnului. Adică: o parte a iudeilor crede din pricina minunii, cealaltă parte se depărtează de credinţă, din acelaşi prilej. Hristos este întotdeauna „semn de împotrivire". De aceea, când El era pe pământ, unii au crezut în El, L-au iubit. L-au urmat până la moarte; alţii n-au crezut în El, L-au urât şi L-au prigonit până la moarte. De atunci încoace, învăţătura, religia şi personalitatea lui Hristos au întotdeauna proprietatea de a pune caracterul la încercare. Din această încercare, se deosebesc inevitabil cei nobili, drepţi, fără viclenie, de cei josnici, nedrepţi şi vicleni. Primii se rânduiesc printre

următorii lui Hristos, ceilalţi printre potrivnicii Săi. Primii Îl adoră şi sunt gata să-şi jertfească şi viaţa pentru El, iar vrăjmaşii Săi sunt gata de orice răutate. Această despărţire a robilor lui Hristos de vrăjmaşii Săi se arată peste tot: în societate, în vorbirea oamenilor, chiar în cadrul aceleiaşi familii. Domnul Însuşi a prevestit dinainte această despărţire, şi istoria a dovedit-o adeseori: *„Am venit să despart pe om de tatăl său, pe fiică de mama ei, pe noră de soacra ei; şi vrăjmaşii omului sunt casnicii lui"* (*Mt* 10, 35-36). Hristos vrea desigur ca toţi membrii familiei să creadă şi să fie în familie pace deplină, fiindcă a venit pe pământ ca să aducă pacea. Dar, întrucât nu toţi membrii familiei cred, nu se poate evita despărţirea sufletească a lor.

Deci, tot omul, dacă vrea să-şi cunoască propriul eu, propriul caracter, dacă vrea să ştie cât preţuieşte el cu adevărat, să stea înaintea lui Hristos şi a religiei Sale, dacă este drept şi sincer, dacă iubeşte adevărul, dreptatea, virtutea, cu siguranţă va crede şi va urma pe Hristos, chiar dacă va rătăci o vreme departe de El. Dacă însă omul nu este drept, ci este rob păcatului fărădelegii, rămâne departe de Hristos, necredincios în esenţă, chiar dacă este cu numele creştin şi se face duşman al adevărului. Precum soarele atrage florile primăvăratice, tot astfel atrage Hristos caracterele bune şi lipsite de viclenie. Precum întunericul atrage fluturii de noapte şi fiarele care vânează, tot aşa atrage întunericul minciunii şi al păcatului pe oamenii întunecaţi şi lucrători ai faptelor întunericului. După poziţia pe care o ia faţă de Hristos, putem deosebi clar dacă un om este bun sau dacă este plin de o răutate fără leac.

Hristos este osândit de Sinedriu

Iată consecinţa acuzaţiei celor răi: *„Deci arhiereii şi Fariseii au adunat Sinedriul şi au zis: ce să facem? Căci omul acesta face multe semne. Dacă îl lăsăm aşa, toţi vor crede în el şi vor veni Romanii şi ne vor lua ţara şi neamul"* (v. 47-48). Sinedriul se aduna de obicei pentru cercetarea

chestiunilor de interes public, dar, cu acel prilej, a fost întrunit pentru cea mai mare crimă, pe care prefăcătoria arhiereilor şi a Fariseilor încerca să o acopere cu acoperământul frumos al siguranţei publice şi al binelui naţional. Vedeţi limpede că răutatea nu păşeşte întotdeauna pe cărările întunecoase şi alunecoase ale forţei ascunse. Adeseori ea îndrăzneşte să se ridice în aşa hal, încât să ajungă în poziţiile cele mai înalte, ca să hotărască cele mai mari nelegiuiri, de pe tribunele publice şi de pe scaunele cele mai înalte. Răutatea se îmbracă în toga legalităţii, ca să ascundă mai uşor sabia ei criminală. În planurile ei diabolice, răutatea unui singur om ascute şi aprinde răutatea altora, precum fier cu fier se ascute şi cărbunii aprinşi fac pe cei stinşi să ardă. În felul acesta se pricinuiesc catastrofe şi mai mari.

Sinedriul criminal mărturiseşte că Hristos „face multe semne", adică săvârşeşte multe şi mari minuni. Cu alt prilej, tot membrii Sinedriului au mărturisit: *„Învăţătorule, ştim că eşti cu adevărat şi că înveţi în adevăr calea lui Dumnezeu"* (*Mt* 22, 16). Aşadar, dacă Hristos era un învăţător adevărat şi un făcător mare de minuni, concluzia cea mai logică a acestei mărturisiri ar fi fost că: El este trimis de Dumnezeu, este vrednic de toată încrederea şi în acest învăţător, care face multe semne, trebuie să ne punem toată nădejdea ţării şi a neamului nostru. Dar ura lor oarbă, răutatea lor cea neîmpăcată, trage o concluzie diametral opusă: că Hristos este primejdios pentru popor! Membrii Sinedriului încearcă să scoată poporul din primejdia pe care i-o aduce, chipurile, Însuşi Mântuitorul lor, sprijinul lor şi singurul lor slujitor. Sinedriştii se înfăţişează pe ei înşişi, ca pe nişte oameni politici prevăzători şi grijulii în privinţa interesului naţiunii lor. Dar ei fac ceea ce ar fi făcut cel mai mare duşman al naţiunii lor. Ei fac un lucru, care atrage asupra poporului lor întreaga pedeapsă a lui Dumnezeu. Ei se tem nu cumva să creadă poporul în Hristos şi, ca urmare, ţara şi poporul lor să ajungă în primejdie din partea Romanilor. Dar ei nu văd, fiindcă nu vor să vadă, că, dacă toţi ar fi

crezut în Hristos, atunci ţara şi poporul lor ar fi fost sub ocrotirea Aceluia, care are putere chiar şi asupra morţii. Lui nu I s-ar fi putut împotrivi nicio putere omenească. Dar dacă ei n-au crezut, li s-a distrus ţara şi poporul.

La punctul acesta al cercetării, intervine în discuţie preşedintele Sinedriului şi dă soluţia definitivă: *„Unul dintre ei, Caiafa, care era un arhiereu al anului aceluia, le-a spus: voi nu ştiţi nimic, nici nu vă gândiţi că este în interesul nostru ca să moară un om pentru popor şi să nu piară tot poporul"* (v. 49-50). Preşedintele celor nelegiuiţi zice: îndoielile voastre dovedesc că nu înţelegeţi gravitatea problemei. Este sigur că singura soluţie este aceea, pe care o hotărăşte această axiomă legală: interesul nostru este să moară un singur om pentru popor.

Cel ce dădea discuţiei această concluzie criminală era saducheul Caiafa. Observaţi în ce fel vorbeşte despre el Sfântul Evanghelist: „Iar unul dintre ei". Deoarece nu semnalizează Evanghelistul niciun lucru specific despre acest Caiafa, ne lasă să înţelegem că era o persoană vrednică de cel mai mare dispreţ. Sfântul Ioan Gură de Aur zice că „era mai neruşinat decât ceilalţi sinedrişti". Dar felul de a fi al acestui om se arată mai limpede în cuvintele „fiind arhiereu al anului aceluia". Cel ce cunoaşte lucrurile din vremea aceea, vede în aceste cuvinte cea mai mare decădere a Iudeilor. Căci, după legea lui Dumnezeu, Israil nu avea decât un singur arhiereu, pe toată viaţa, care primea arhieria prin moştenire de la Aaron. Dar în vremea Domnului, arhieria decăzuse şi se stricase într-atât, încât se ajunsese să fie aleşi foarte des arhiereii şi să fie scoşi din arhierie, ca să fie puşi alţii, prin mită către stăpânirea romană. Evreii decăzuseră într-atât, încât cumpărau vrednicia arhierească de la duşmanii poporului lor. Romanii, care erau închinători de idoli, ajunseră la atâta stricăciune, încât vrednicia arhierească, cea înfiinţată de Dumnezeu, devenise un obiect al negustoriei! De altfel, întotdeauna, când cele sfinte şi cuvioase devin obiect de negoţ, este acesta un semn de decădere şi de stricăciune a poporului. Iată de ce, în primele zile ale Bisericii creştine, Dumnezeu a pedepsit şi a osândit cu mânie, prin

Sfântul Apostol Petru, simonia cea rea şi blestemată. Simonia pune harul sfânt al preoţiei în rândul lucrurilor care se pot cumpăra. Când cel sfinţit nu primeşte cinstea preoţiei prin chemarea lui Dumnezeu (vezi *Evr* 5, 4), ci o cumpără de la un oarecare stăpânitor, el se va face în curând un năimit, care nu are o turmă adevărată şi ale cărui oi nu sunt ale lui. De aceea *„vede lupul venind şi lasă oile şi fuge"*. Aşa unul se va face ca *„furul care nu vine decât ca să fure şi să jefuiască, să răpească şi să piardă"*.

Aşadar, Caiafa nu intervine în chestiune ca un sfătuitor înţelept, după cum ar fi cerut treapta lui arhierească. Ci intervine cu viclenie, ascunzând în sine răutatea şarpelui celui vechi. Dispreţuind pe sfetnicii ceilalţi, care şi-au exprimat şi ei părerile, Caiafa zice cu îngâmfare: voi nu ştiţi nimic. Deci toată greutatea cercetării şi a hotărârii, prin care poporul va fi salvat, cade numai asupra sa. Şi vai de voi, ce s-ar întâmpla, dacă înţelepciunea mea n-ar fi intervenit la timpul potrivit! Aşa se întâmplă de obicei, că cei ce intră pe uşi lăturalnice şi se strecoară până la treptele superioare, hoţii şi neguţătorii de funcţii înalte, îşi închipuie că ei singuri sunt providenţiali, că numai ei vin cu înţelepciune şi cu putere. Ei îşi închipuie că orice părere de-a altora, şi mai cu seamă a inferiorilor lor, este o idioţenie şi o resping. Ei sunt atât de orbiţi de părerea de sine, încât au pretenţia să-i primească şi alţii ca pe nişte înţelepţi, să-i admire şi să-i aplaude în orice nebunie şi răutate a lor. Ei cer să fie pus în urmărire cei ce îndrăznesc să aibă altă părere decât a lor.

„Este în interesul nostru să moară un om pentru popor", zice Caiafa. Este un mare adevăr de netăgăduit, că la mântuirea unui popor sau a unei naţiuni, se cere jertfa unui singur om. Dar niciodată nu a existat o mai mare răsturnare a acestui adevăr, şi o mai mare crimă, decât aceea pe care nelegiuitul Caiafa o propune. Căci el, când trage această concluzie, se gândeşte de fapt la următoarele idei premergătoare: ca un urzitor de comploturi,

către membrii complotului, este în interesul nostru, al arhiereilor şi al Fariseilor, care conducem poporul evreiesc, să omorâm pe învăţătorul adevărului, cel nevinovat, sfânt şi făcător de minuni, sub cuvânt că ocolim, în felul acesta, o primejdie închipuită pentru popor. În felul acesta, noi rămânem o asociaţie pe mai departe, ca să punem mâna pe putere. Acesta este înţelesul real al cuvintelor lui Caiafa, pe care cuvinte le-au imitat conducătorii popoarelor, cei asemenea lui, în cursul vremurilor.

Este oare în interesul lor să se facă vinovaţi de sângele Celui nevinovat şi să păcătuiască împotriva Fiului lui Dumnezeu, care fusese trimis la ei? Era oare în interesul lor să devină duşmanii lui Dumnezeu şi ai Fiului Său, pentru ca să evite o aşa zisă primejdie din partea Romanilor? Nu era oare mult mai în interesul lor, să aibă cu ei pe Dumnezeu, căci adeseori citiseră în Lege: *„Dacă Dumnezeu este cu noi, nimeni nu este împotriva noastră?"* Istoria lor însăşi nu dovedise adesea acest adevăr? Ba cu adevărat îl dovedise. Dar invidia, ura, iubirea de stăpânire şi de plăceri, au inventat cu răutate păcate la cel fără de păcat şi i-a făcut la sfârşit să cadă în groapa pe care o săpaseră Altuia. Acest lucru se întâmplă cu popoarele şi cu conducătorii lor, şi personal şi îndeobşte.

Ceea ce zice Duhul Sfânt, în restul acestei povestiri evanghelice, este foarte surprinzător, dar plin de învăţăminte.

Proorocia lui Caiafa

Iată ce zice Duhul Sfânt: *„Iar aceasta, nu a spus-o de la el, ci fiind arhiereu al anului aceluia, a proorocit că Iisus avea să moară pentru popor; şi nu numai pentru popor, ca să adune la un loc pe fiii lui Dumnezeu cei risipiţi"* (v. 51-52). Un plan tainic al lui Dumnezeu a fost proorocit în ceasul acela, pentru conducătorul conspiraţiei. Hotărârea ca Iisus să fie omorât pentru popor, Caiafa nu a spus-o

de la sine. Căci intenţia lui nu era de a mântui poporul de primejdia imediată, nici să micşoreze influenţa unei persoane primejdioase siguranţei publice. Ci ei voiau să omoare pe Învăţătorul cel sfânt al adevărului, pentru ca el şi confraţii săi în răutate şi stăpânire să culeagă roadele materiale ale puterii. Moartea lui Hristos era într-adevăr unicul mijloc al mântuirii oamenilor. Iar din acest punct de vedere, nu era numai în interesul poporului să moară Hristos, ci moartea lui Hristos era cel mai mare şi mai de preţ dar al lui Dumnezeu către oameni. Însă, Caiafa, când propunea moartea lui Hristos, nu-şi închipuia nicidecum, că planul lui cel criminal slujeşte un scop atât de mare, scopul mântuirii lumii. Caiafa se interesa numai de comiterea crimei, dar Dumnezeu transformă fapta lui cea criminală în metodă de mântuire a lumii. Câtă înţelepciune!

Dar această înţelepciune Dumnezeu a pus-o în lucrare şi pentru tine, iubite cititor. Duşmanul tău vrea să-ţi facă un rău, vrea să te nenorocească. Scopul lui este nelegiuit şi nu are nicio urmă de bunătate. Şi totuşi, nici duşmanul tău nu este neatârnat, nu poate să facă ce-i place, ci este sub stăpânirea lui Dumnezeu. Dacă tu eşti un om al lui Dumnezeu, nu te tulbura. Nu te teme, nu că Dumnezeu te va feri în toată vremea de lucrarea cea rea a vrăjmaşului, nici că i-ar zădărnici întotdeauna voinţa cea rea. Ci Dumnezeu poate să întoarcă răutăţile vrăjmaşului tău în mijloace de cel mai mare folos pentru tine. Dumnezeu nu a zădărnicit planul lui Caiafa şi al Sinedriului. Dumnezeu i-a lăsat să ajungă până la capăt. I-a lăsat să omoare prin cruce pe iubitul Său Fiu. Dar, pe lângă faptul că Hristos a înviat şi S-a înălţat în slavă, moartea Sa pe cruce s-a făcut mântuire a lumii. Acest lucru, pe care atotputernicia şi atotînţelepciunea lui Dumnezeu l-a preschimbat în mijloc de folos obştesc, nu mai putea să-i fie de niciun folos lui Caiafa, nici celorlalţi membrii ai Sinedriului care L-au răstignit pe Domnul. Căci ei au făcut răul cel mai mare, cu scopul de a distruge, nu de a

folosi pe cineva. Acum întrebarea noastră este, dacă şi răufăcătorii cu faptele lor cele rele pot fi preschimbaţi de Dumnezeu în unelte de mântuire pentru oamenii devotaţi Lui. Răspunsul este: da, desigur, oamenii lui Dumnezeu nu trebuie să se teamă de nimeni.

„Acest lucru nu l-a spus de la sine, ci fiind arhiereu al anului aceluia, a proorocit...". Adică, pe de o parte cuvântul lui Caiafa, că este în interesul poporului jertfa lui Hristos, era spus pentru facerea unei mari nelegiuiri. Însă tocmai acest cuvânt fusese pus de Dumnezeu în gura arhiereului. Aceasta s-a întâmplat, fiindcă în acea împrejurare foarte importantă, se cuvenea ca cea mai mare prorocie despre mântuirea lumii, prin moartea lui Hristos, să fie exprimată prin sfânta vrednicie a arhieriei. Arhieria era singura demnitate de pe pământ aşezată de Dumnezeu Însuşi. Cu alte cuvinte, Caiafa, nelegiuit în particular, deoarece atunci era arhiereu, a spus, fără să ştie, o profeţie care ţinea de lucrarea arhierească. Se poate deduce de aici că preoţia lucrează mântuirea, şi atunci când o întâlnim la o persoană cu totul nevrednică de preoţie. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: *„Vezi ce putere are arhieria? Căci de vreme ce Caiafa se învrednicise de această treaptă, deşi era nevrednic, a proorocit, fără să ştie ce spunea. Şi harul a folosit numai gura, dar nu s-a atins de inima lui cea necurată. Vezi ce putere are Duhul Sfânt? Dintr-o minte ea poate să scoată cuvinte pline de proorocii minunate".* Aşadar, să nu te îndoieşti, iubite cititor, că preotul săvârşeşte Sfintele Taine, îţi dă harul, se face organ al mântuirii tale, chiar dacă el este păcătos şi străin de harul tainelor. Harul tainelor Bisericii nu depinde niciodată de starea amorală a preotului săvârşitor.

„Căci Iisus avea să moară pentru popor... şi pentru ca să unească pe fiii lui Dumnezeu cei risipiţi". Jertfa lui Hristos avea să îmbrăţişeze şi să unească într-un popor nou, într-o singură Biserică, pe toţi fiii lui Dumnezeu. Aceşti fii nu provin numai din poporul evreu, ci din orice popor, din orice loc, şi de aceea erau risipiţi peste tot. Toţi câţi au crezut în Hristos, s-au făcut fii ai lui Dumnezeu, în virtutea jertfei

lui Hristos; fii care fac un singur trup, adică Biserica lui Hristos cea de pe pământ. Ei cred într-un singur Domn, au o credinţă şi un botez (*Ef* 4, 4-5). Deci punctul central al unităţii fiilor lui Dumnezeu, spre care tinde şi se întorc toate inimile creştine, este inima lui Hristos, inima iubirii celei neajunse care şi-a vărsat sfântul sânge pe cruce, ca să ne atragă şi să ne îmbrăţişeze pe noi, pe toţi. Pe noi pe toţi, creştinii adevăraţi, pe toţi sfinţii cei din veac şi care vor fi până la sfârşitul veacului, ca toţi să fie una *„ca să fie desăvârşiţi în Unul"* (*In* 17, 23).

Hotărârea Sinedriului

Am văzut care a fost propunerea lui Caiafa arhiereul, sau mai degrabă, şefii conspiraţiei împotriva vieţii Domnului. Şi conform cu astfel de propunere, prin care se uneau părerile lui Caiafa şi ale Fariseilor vrăjmaşi ai lui, hotărârea a fost luată cu uşurinţă. Pentru că cei ce nu se unesc niciodată, ca să facă vreun lucru bun, se unesc întotdeauna în cugetele lor rele, numai să poată face răul, să poată face vreo crimă. Şi iată hotărârea lor: *„Deci din acea zi au făcut sfat ca să-L omoare pe El"* (v. 55). Sfântul Evanghelist adaugă încă câteva cuvinte despre grija pe care o aveau sinedriţii ca să-L prindă pe Iisus. Ei *„dăduseră şi poruncă dacă cineva ştie unde este, să-i anunţe, ca să-L prindă pe El"* (v. 56). Şi mai înainte încercaseră să-L prindă pe Iisus şi să-L omoare, iar atunci încă nu venise vremea hotărâtă de Dumnezeu. Acum însă, când venise vremea jertfei celei mari, precum şi a hotărârii definitive că trebuie să-L omoare pe Iisus, sinedriştii organizează o adevărată conspiraţie, iar toţi conjuraţii, arhierei, Fariseii, Saducheii, au dat poruncă organelor lor, că dacă află unde se găseşte Hristos, să le spună, ca să-L prindă pe El. Căci Hristos, după învierea lui Lazăr, plecase în Efraim, nu departe de Ierusalim.

Astfel, necredinţa a luat definitiv în stăpânire inimile sinedriştilor. Cea mai mare şi mai importantă chemare la credinţă,

pe care le-o făcuse Domnul prin învierea lui Lazăr, nu numai că au lepădat-o, dar chemarea aceasta a trezit şi a sporit ura şi hotărârea spre crimă. Însă vai de sufletul care se cufundă într-un astfel de iad!

Dar moartea Domnului, pe care necredinţa criminală a sinedriştilor a reuşit să o cauzeze, a chemat la credinţă şi a unit în Biserică pe fiii lui Dumnezeu, cei ce erau împrăştiaţi. Şi noi, cei ce ne găsim în veacul al douăzecilea de la acest eveniment, vedem zeci de mii de astfel de fii, care s-au unit într-o credinţă, într-o morală unitară şi în sfinţenie şi au fost rânduiţi în slăvita Biserică din ceruri. Iar învierea lui Lazăr rămâne de atunci pentru noi, fiii Părintelui, care mai trăim pe pământ, un mijloc foarte puternic de formare şi educaţie creştinească. Credinţa în înviere şi în viaţă, care în această împrejurare a fost propovăduită prin cuvânt şi prin minune, această credinţă are putere să acţioneze asupra caracterului şi asupra vieţii noastre, şi chiar trebuie să acţioneze. În măsura în care credem în înviere şi în viaţa duhovnicească, a cărei urmare va fi şi învierea viitoare a trupurilor şi viaţa în ceruri, trebuie să trăim de pe acum viaţa cea duhovnicească, tot aşa precum credincioşii şi materialiştii trăiesc de pe acum viaţa cea lumească şi dedata plăcerilor. Gândurile noastre, dorinţele, hotărârile, cuvintele, obiceiurile şi viaţa noastră de toate zilele să privească în sus, spre Hristos, nu în jos, spre cele materiale, pământeşti şi lumeşti. Trebuie să avem ca program de viaţă porunca dumnezeiescului Pavel: *„Căutaţi cele de sus, nu cele de pe pământ, cugetaţi la cele de sus, unde se află Hristos şezând de-a dreapta lui Dumnezeu"* (*Col* 3, 1-2). Acolo Pavel şi Lazăr şi nenumărata mulţime a fraţilor noştri, care au trăit aici o viaţă duhovnicească şi sfântă, o trăiesc pe aceasta mai din plin, şi ne aşteaptă, ca să ne vadă şi pe noi că ne facem tovarăşi ai lor la această viaţă şi la această fericire.

Partea a IV-a

MINUNILE DOMNULUI ASUPRA TRUPULUI SĂU

Capitolul I

SCHIMBAREA LA FAŢĂ

(*Mt* 17, 1-9; *Mc* 9, 2-10; *Lc* 9, 28-36)

Multe şi nenumărate minuni a săvârşit Domnul spre vindecarea altora şi spre folosul obştesc. Numai două a săvârşit asupra Sa Însuşi: schimbarea la faţă şi învierea Lui din morţi.

Întreaga viaţă a Domnului pe pământ a fost o stare de smerenie, în care Dumnezeu cel preaînalt S-a coborât de bunăvoie. A fost o viaţă de osteneli, de prigoane şi necazuri, dintre care cel mai mare şi mai netâlcuit a fost moartea Sa pe cruce. Totuşi, în timpul vieţii Sale pe pământ, Domnul a arătat şi câteva raze ale slavei Sale dumnezeieşti. A arătat raze dumnezeieşti şi la naşterea Sa, când slava Domnului a strălucit în jurul păstorilor şi mulţime de oaste cerească a cântat un imn pentru acest eveniment măreţ. Tot aşa s-a întâmplat şi la schimbarea la faţă, când viaţa pământească a Domnului se apropia de sfârşitul ei.

După ce Domnul a vestit ucenicilor Săi patimile grele şi moartea Sa chinuitoare, El i-a asigurat că va învia din morţi şi Se va înălţa la ceruri, de unde *„va veni cu slava Tatălui Său şi cu sfinţii Săi îngeri"*, ca să judece lumea. Aşadar, ca să dea ucenicilor Săi o idee despre acea slavă a Sa, şi mai cu seamă ca să întărească credinţa lor, Domnul S-a schimbat la faţă înaintea tuturor. Fiindcă ucenicii aveau să-L vadă în curând în cea mai mare umilinţă a crucii, căzând sub loviturile nemiloase ale urii. Ca o contrapondere a smereniei Lui celei de pe urmă, Domnul a descoperit o rază a slavei Sale celei strălucite; o rază care acoperea cu prisosinţă umilinţa cea mare a crucii şi înlătura orice sminteală din mintea ucenicilor.

Împrejurările minunii

Sfinţii Evanghelişti ne spun mai întâi timpul exact în care s-a întâmplat minunea: *„După şase zile"*, zic Matei şi Marcu. Dar de când şase zile? După şase zile de la acea zi, în care Domnul spusese ucenicilor Săi că trebuie să se suie la Ierusalim, unde va suferi patimi grele şi moarte pe cruce. Nu ni se relatează să fi făcut Domnul vreo altă minune în acele şase zile, sau să fi propovăduit ceva; căci, înainte de orice lucrare mare a Sa, Domnul obişnuia să Se retragă şi să stea în tăcere.

În al doilea rând, ca loc al minunii se pomeneşte: „un munte înalt, deosebi". Adică, un loc, pe de o parte tainic şi neumblat, pe de altă parte, înalt, fiindcă toată viaţa Domnului cea publică a fost o viaţă de smerenie a Celui care a luat chip de rob şi n-a venit să I se slujească, ci să slujească El altora. Locul era foarte potrivit cu Domnul, cel ce a apărut în slavă mare şi a fost slujit de îngeri, dar a venit să fie rob, robilor Săi. Aşadar, era un loc tainic, dar nu era vreo criptă adâncă sau vreo peşteră ori vizuină. În astfel de locuri, se fac mai ales lucrurile întunericului, crime şi nelegiuiri. Domnul s-a suit

cu acest prilej pe un munte înalt, într-un loc ridicat deasupra şesului şi a lucrurilor cele josnice, precum era El ridicat deasupra oamenilor josnici. Căci şi cele înalte se potrivesc lui Dumnezeu celui preaînalt, când vrea El să-şi descopere înălţimea cea dumnezeiască. În al treilea rând, ca martor ai minunii: *„Iisus a luat cu Sine pe Petru şi pe Iacob pe Ioan fratele lui"* (*Mt* 17, 1). Vestirea patimilor produsese, fără îndoială, în sufletele ucenicilor o adâncă descurajare. Ei vedeau cum li se scufundă nădejdile şi li se duce viitorul. Tăcerea din timpul celor şase zile sporise încă şi mai mult descurajarea lor. De aceea, Domnul a luat cu Sine pe munte numai pe trei dintre ucenicii Săi, pe aceia care, prin credinţa lor fierbinte şi prin devotamentul lor faţă de Hristos, puteau să aibă influenţă bună şi asupra celorlalţi ucenici. Domnul voia, prin schimbarea la faţă, să şteargă orice urmă de descurajare şi să întărească credinţa şovăielnică a ucenicilor Săi. Aşadar, aceştia trei, ca cei mai distinşi şi mai reprezentativi din cercul celor doisprezece ucenici, vor fi martori ai slăvitei schimbări a Domnului. Tot ei au fost chemaţi şi în alte împrejurări importante, de pildă, la învierea fiicei lui Iair şi la agonia din grădina Gheţimani.

În al patrulea rând, despre felul săvârşirii acestei minuni, a fost de-ajuns un singur cuvânt ca să exprime acest eveniment neobişnuit, cuvântul *schimbare la faţă* (metamorfoză): *„Şi S-a schimbat la faţă înaintea lor"*.

Ce fel de schimbare la faţă s-a petrecut? Substanţa omenească din timpul Domnului a rămas aceeaşi, dar aparenţa lui exterioară s-a schimbat de tot. Trupul Domnului n-a devenit nematerial, nu s-a prefăcut în duh. Dar trupul, care ascundea dumnezeirea Sa şi îl prezenta în ochii oamenilor ca pe unul dintre noi, oameni neputincioşi, s-a arătat atunci îmbrăcat în slavă şi cu mare cuviinţă dumnezeiască. Nu s-a arătat încă nicidecum cu întreagă slava Sa dumnezeiască. Fiindcă ochii omeneşti nu pot privi slava lui Dumnezeu în plinătatea ei. Dar, cu acest prilej, firea dumnezeiască a Domnului a lăsat să strălucească

înaintea ucenicilor o rază a ei, şi această rază a fost de-ajuns, ca să dea firii omeneşti a Mântuitorului o slavă, o strălucire şi o măreţie specială. Fantezia poeţilor din antichitate a plăsmuit metamorfoze ale zeilor păgâni. Dar aceste metamorfoze sunt nebune şi vrednice de râs. Poeţii antici înfăţişează pe zeii lor prefăcându-se în animale şi oameni, pentru scopuri josnice sau nelegiuite. Şi se pare că la astfel de metamorfoze s-a gândit Sfântul Apostol Petru, când a scris despre schimbarea la faţă a Domnului: *„Pentru că noi v-am adus la cunoştinţă puterea Domnului nostru Iisus Hristos şi venirea Lui, nu luându-ne după basme meşteşugite, ci văzând slava Lui cu ochii noştri"* (II *Ptr* 1, 16).

Deci atunci, pe munte, acela care luase înfăţişarea de om, fiind Dumnezeu, se prezintă cu înfăţişare dumnezeiască, cu înfăţişarea proprie firii lui Dumnezeu, pe cât era posibil ca această înfăţişare dumnezeiască să se descopere în faţa unor oameni. Şi deoarece *„Dumnezeu este lumină"* (I *In* 1, 5), deoarece Hristos este *„lumina lumii"* (*In* 8, 23), de aceea în timpul schimbării Sale la faţă, s-a înfăţişat cu o lumină strălucitoare şi radioasă, lumina fiind cea dintâi zidire a lui Dumnezeu, lumina cea tainică şi aproape imaterială, şi, din acest punct de vedere, se aseamănă cu Făcătorul ei. Domnul S-a prezentat în lumină, ca să înţeleagă atunci ucenicii că, pentru Hristos cel lipsit de păcat şi sfânt, sfârşitul vieţii nu avea să fie întunericul mormântului, ci slăvita schimbare la faţă, al cărei început s-a arătat pe muntele Taborului. Şi să înveţe că, pentru toţi slujitorii Domnului, care s-au schimbat la faţă duhovniceşte, printr-o petrecere în virtute şi sfinţenie, sfârşitul va fi acelaşi: preschimbarea lor cea viitoare, după chipul Mântuitorului, slava şi strălucirea veşnică.

Ca urmare a acestei schimbări tainice a Domnului, „Faţa Lui a strălucit ca soarele". Faţa aceea, pe care, în timpul răstignirii şi al patimilor n-a ascuns-o de la scuipările ruşinoase, a strălucit cum străluceşte soarele la amiază, când îşi arată toată puterea şi strălucirea Lui. Şi precum soarele are lumină proprie, care emite raze când luminează pământul, iar cele de

pe pământ împrumută lumina de la soare, – tot aşa şi Creatorul soarelui, soarele dreptăţii, are lumina proprie care este vatra luminii nesfârşite şi luminează lumea cea pământească şi cerească. *„Iar hainele Lui s-au făcut albe ca lumina"* (v. 2). Ca şi faţa Domnului, tot aşa şi timpul Său întreg lumina; iar razele acestei lumini supranaturale şi dumnezeieşti străbătând prin veşmintele Domnului, au făcut şi veşmintele Lui să fie albe ca lumina. Când Moise se coborâse de pe muntele Sinai, cu tablele legii, avea faţa strălucitoare. Dar a fost de-ajuns s-o acopere cu o ţesătură, făcută de mână omenească, pentru ca strălucirea aceea să nu se mai vadă. Căci acea strălucire era o strălucire împrumutată. Acum însă lumina dumnezeiască cuprinse şi hainele Domnului, facându-le luminoase şi radioase. De aceea dreptii cei fericiţi, care s-au învrednicit de împărăţia cerească a lui Hristos, fiind uniţi cu Domnul printr-o legătură mai strânsă decât unirea dintre haină şi trup, şi făcându-se mădulare ale trupului lui Hristos, vor străluci ca soarele în împărăţia Părintelui lor (cf *Mt* 13, 43).

Dar iată şi altă întâmplare minunată. O parte foarte mică, dar foarte însemnată, a armatei alcătuite din milioane de sfinţi, care Îl vor întâmpina pe Domnul la a doua Sa venire, Îl întâmpină şi acum. Fiindcă Domnul, prin schimbarea Sa la faţă, a deschis uşa de comunicare dintre cer şi pământ. De aceea: *„Iată li s-a arătat lor Moise şi Ilie vorbind cu El"* (v. 3). S-a format acum o mostră a întregii Biserici a lui Hristos, care îmbrăţişează pe sfinţii cei slăviţi în ceruri, dar şi pe credincioşii de pe pământ, care se luptă să ajungă sfinţi. Iar în mijlocul lor se află Hristos. Iată o dovadă în plus că cei morţi în Domnul nu pier, nu dorm, ci rămân duhuri cu deplină conştiinţă, mişcare şi acţiune. Ei formează Biserica biruitoare din ceruri. Dovadă bună a acestui adevăr este arătarea lui Moise şi a lui Ilie cu acest prilej.

Dar cum au recunoscut ucenicii pe aceşti doi mari prooroci? I-au recunoscut, poate fiindcă Domnul i-a numit în timp ce vorbea cu ei; dar mai cu seamă i-au recunoscut, fiindcă li s-au arătat într-un mod,

care arăta limpede cine erau ei. Sfinţii din ceruri îşi păstrează atât de tipic caracterul lor, *„numele lor cel nou"* (*Apoc* 2, 17), încât dacă cineva astăzi se mută la cer, poate să recunoască uşor pe Ioan şi pe Pavel, aşa precum atunci cei trei ucenici au recunoscut pe Moise şi pe Ilie. Aceşti doi sfinţi erau prooroci mari ai Vechiului Testament, vestiţi prin râvna şi devotamentul lor către Dumnezeu, ca şi prin sfârşitul lor privilegiat. Căci Ilie a fost mutat la cer, fără să treacă prin moarte; iar moartea lui Moise a rămas o taină de nimeni ştiută.

Dar pentru ce s-au arătat aceşti sfinţi, la schimbarea la faţă? Pentru mai multe motive. Mai întâi, fiindcă mulţi ziceau că Domnul este Ilie sau unul din marii prooroci. Însă prin arătarea lor, aceşti doi, cei mai însemnaţi prooroci, ne încredinţează despre distanţa nemăsurată care îi desparte pe prooroci de stăpânul lor Hristos. În al doilea rând, ca reprezentanţi ai Vechiului Testament, ei vin să dovedească nu numai că Hristos nu este potrivnic legii lui Moise şi învăţăturilor proorocilor, ci că este Însuşi Dătătorul legii vechi şi noi, Mântuitorul lumii, Mesia, cel prevestit de prooroci. Ei au venit să vorbească cu Hristos despre împlinirea marii taine a mântuirii, care avea să urmeze în curând. În al treilea rând, Moise şi Ilie au apărut ca să dovedească că Hristos stăpâneşte peste viaţă şi peste moarte, şi sus în cer şi jos pe pământ. Să dovedească că Domnul poate chema pe pământ pe sfinţii din cer, când vrea să stea de vorbă cu ei. În al patrulea rând, şi mai cu seamă, pentru motivul pe care îl arată Evanghelistul Luca, adică: *„vorbeau despre moartea Lui, care avea să fie în Ierusalim"*. Adică, stăteau de vorbă cu Domnul, despre moartea pe cruce, pe care avea să o sufere El în Ierusalim. Aşadar, Moise şi Ilie au venit la şcoala Domnului, ca să afle care este cea mai înaltă moarte. Acest lucru îl aflaseră şi Apostolii, cu şase zile în urmă. Prin crucea lui Hristos, Ilie este chemat să vadă o slavă mai înaltă decât aceea pe care a avut-o Ilie, când s-a înălţat la cer în carul de foc. Ilie este chemat, ca să afle că Hristos nu voia să se înalţe la cer, mai înainte de moartea pe cruce. Din dragoste pentru noi. Domnul a preferat o moarte chinuitoare şi

dureroasă. Prin crucea lui Hristos, Moise este chemat să afle un sfârşit mai sublim decât al său, care a fost printr-o sărutare a Celui veşnic, după cum ziceau rabinii despre el.

Deoarece sfârşitul firesc pentru noi, păcătoşii, este moartea, sfârşitul firesc pentru Hristos era să fie înălţat la cer, fără să sufere moartea. Şi ar fi putut foarte bine să se înalţe la cer chiar în clipa aceea, împreună cu cei doi prooroci, care stăteau de vorbă cu El. Dar în cazul acesta, s-ar fi suit la cer fără noi. Ne-ar fi lăsat pe noi în puterea păcatului şi a morţii. De aceea, Domnul n-a făcut aşa. Dimpotrivă, El s-a înălţat la cer după ce, prin moartea Sa, ne-a deschis şi nouă calea către cer. El avea să meargă către acel fel de moarte care nu era necesar pentru El, dar pentru noi era de nelipsit, – spre moartea pe cruce. El avea să pătimească în Ierusalimul cel ucigaş de prooroci. Aceasta a fost convorbirea celor trei persoane cereşti: a lui Dumnezeu celui în chip de rob, cu robii Săi, cei ce se arătau în slavă. Fără îndoială că această convorbire era şi un răspuns plin de învăţături, la temele ucenicilor, pentru moartea Domnului. Răspunsul era că, pentru Domnul şi pentru cei care Îl urmează, mucenicia este cea mai înaltă biruinţă.

Desfătarea deosebită simțită de ucenici

Ucenicii, când au văzut dintr-o dată faţa şi trupul Domnului schimbate şi radioase, la început au fost cuprinşi de un fel de aţipire şi amorţire, pe care lumina extraordinară o produce de obicei asupra nervului optic. Şi de aceea, pe de o parte, Sfântul Luca zice că: *„Petru şi cei împreună cu el erau îngreunaţi de somn"*, pe de alta, Marcu zice: *„Erau înspăimântaţi"*. Dar, după puţin timp, ucenicii au biruit acea senzaţie de moleşeală şi somn şi au văzut limpede cele pe care Evangheliştii le-au povestit apoi. În continuare, Luca notează: *„Deşteptându-se, au văzut slava Lui şi pe cei doi bărbaţi stând cu El"*. Cuvântul *deşteptându-se* înseamnă că ucenicii au rămas treji până la sfârşitul întâmplării, în opoziţie cu aţipeala, în care căzuseră la început.

Deci, ucenicii, când au văzut acea strălucitoare slavă a Domnului, au simţit o nespusă bucurie şi veselie. Şi cât timp Domnul a stat de vorbă cu Moise şi cu Ilie, ucenicii au păstrat tăcere. Când, însă, convorbirea celor trei persoane cereşti a încetat şi cei doi vizitatori suprapământeşti se pregăteau să plece, atunci Petru, cel întotdeauna fierbinte şi entuziast la simţire, a îndrăznit să vorbească. Îl cuprinsese dorinţa ca acea scenă aducătoare de bucurie să nu se mai sfârşească. El face Domnului următoarea propunere: *„Doamne, bine este nouă să fim aici; dacă vrei, să facem aici trei corturi: unul Ţie, unul lui Moise şi unul lui Ilie"* (v. 4). Ce multe ne spun nouă aceste puţine cuvinte ale lui Petru!

„Bine este". Bine este să avem împărtăşire cu Domnul în slava Sa şi în mijlocul slăviţilor Săi sfinţi. Această împărtăşire produce o nespusă bucurie şi desfătare în sufletele credincioase, dar este bine să fim aici şi pentru noi, cei ce ne aflăm pe pământ să ne despărţim de grijile şi de neliniştile vieţii şi să ne ducem într-un loc deosebit, ca să ne întâlnim cu Domnul şi cu sfinţii Săi, prin rugăciune şi prin meditaţie. Bine este pe pământ să auzim vorbele lui Hristos, ale lui Moise şi ale proorocilor, prin mijlocirea Sfintelor Scripturi şi a citirilor sfinte.

„Bine este să fim?, fie chiar şi pe acest vârf de munte, expus vântului şi schimbărilor vremii, zicea Petru, şi chiar apăsat de greutatea trupului, celui plin de lipsuri. Este de-ajuns că suntem împreună cu Domnul în slava Sa. Căci, în realitate, viaţa de aici, nu lauda lumii, nici averea materială nu o fac veselă şi bună, ci împărtăşirea cu Hristos, chiar dacă omul trăieşte în împrejurări vrăjmaşe. Dar neasemănat mai bună şi mai îmbucurătoare va fi petrecerea şi împărtăşirea cu Domnul în ceruri, unde nu mai sunt trebuinţe trupeşti, supărări ale vieţii, boli şi osteneli şi morţi şi lacrimi. O, acolo este *„nespusa dulceaţă a celor ce văd frumuseţea cea negrăită a feţei Sale".* Acolo se vor sătura de vederea slavei Lui, afirmă cântăreţul de Psalmi, cel insuflat de Dumnezeu.

„Bine este ca noi să fim aici". Petru nu cere desfătarea numai pentru sine exclusiv. Nu vrea să o simtă singur, ci spune *noi,* noi toţi. Căci adevărata gustare o alcătuieşte şi simţirea şi gustarea fericirii împreună cu alţii. Nu poate preţui şi dori bunurile spirituale şi desfătarea duhovnicească acel creştin, care nu s-a lepădat de egoismul şi de particularismul său şi care cere desfătarea şi folosirea bunurilor spirituale numai pentru el singur. Nicidecum. Sufletele evlavioase, care doresc să trăiască împreună cu Hristos, în iubirea lui Hristos, numai atunci simt o mulţumire adâncă şi mare, când văd împrejurul lor şi pe alţii, care se luptă împreună cu ei în „lupta cea bună" a virtuţii, când văd şi alţi robi buni ai Domnului. Sufletele evlavioase sunt mulţumite numai când văd în Biserică o mulţime de fraţi ai lor, rugându-se şi o mulţime la fel de mare împlinindu-şi toate datoriile creştineşti.

Însă fiindcă starea în aer liber şi pe vârful acelui munte era oarecum primejdioasă, Petru propune, ca un mijloc de siguranţă, facerea corturilor, a colibelor. Dar observaţi că el propune să facă corturi numai pentru Domnul şi pentru cele două persoane cereşti, Moise şi Ilie. Cât pentru sine însuşi şi pentru cei împreună cu el apostoli, el consideră prea îndestulată bucuria de a fi lângă Domnul şi lângă cei doi prooroci şi să le slujească tuturor. Ce importanţă avea, că Petru şi ucenicii vor fi expuşi schimbărilor vremii? Oare n-a zis un alt bărbat râvnitor şi fierbinte pentru astfel de întâlniri sfinte, că „a ales să fie lepădat în casa lui Dumnezeu"? Adică, să fie în casa lui Dumnezeu, chiar dacă ar fi să fie pus de o parte într-un colţ, ca un lepădat.

Însă zelul şi entuziasmul trebuie să fie unit cu dreapta judecată, fiindcă altfel entuziasmul preferă bucuria de astăzi în locul folosului de mâine. În această privinţă este caracteristică fraza: *„Neştiind ce spune",* pe care o adaugă Sfântul Luca, după propunerea lui Petru. Mai întâi, Moise şi Ilie nu aveau nevoie de corturi. Ei nu mai aparţineau de pământ, ci de lumea aceea fericită, unde: *„Nu vor mai flămânzi,*

nici nu vor mai înseta, nici nu va cădea peste ei soarele sau altă arşiţă", zice Duhul Sfânt prin Ioan (*Apoc* 7, 16). Ce să le trebuiască colibe, ba chiar palatele împărăteşti de pe pământ, celor fericiţi din ceruri, care trăiesc în ceata cea mare, în Ierusalimul ceresc! Acolo *„zidăria zidului este de iaspis, iar cetatea de aur curat, ca sticla cea curată ... şi acolo neamurile vor umbla în lumina ei"* (*Apoc* 21, 10; 18-24).

Cu şase zile în urmă, Domnul proorocise că trebuie în chip inevitabil să sufere patimile şi moartea în Ierusalim. Iar Petru, dorind ca iubitul său învăţător să scape cu orice chip de acest sfârşit îngrozitor, consideră prezenţa celor doi prooroci, ca o ocazie bună, şi caută să-L convingă pe Domnul să rămână mereu acolo, pe munte, cu ei, departe de primejdiile Ierusalimului. Dar când Petru Îi propusese Domnului să evite moartea, nu ştia ce zice. Căci dacă Hristos nu s-ar fi jertfit pe cruce, nici Petru, nici ceilalţi ucenici, nici omenirea întreagă nu s-ar fi mântuit. Şi când Petru avea să moară, i s-ar fi întrerupt împreună petrecerea cu Domnul pe Tabor, iar el ar fi ajuns în iad. În adevăr, robii lui Hristos cei entuziaşti, dar care încă nu s-au născut a doua oară, doresc o cunună fără cruce, o răsplată fără luptă. Aşa erau atunci şi ucenicii, foarte nedesăvârşiţi, înainte de cruce, zice Sfântul Ioan Gură de Aur.

Pe lângă toate acestea, pe care le-a dorit dragostea fierbinte a lui Petru faţă de Domnul, Petru a pus propunerea lui sub judecata dreaptă a Domnului. Căci zice: *„dacă vrei, să facem trei colibe..."*. Acesta este lucrul de căpetenie. Cei entuziaşti, care iubesc fierbinte pe Domnul, nu au voinţă proprie. Dacă, în zelul lor, fac o propunere lipsită de judecată, ei o supun judecăţii preaînţelepte a Domnului şi zic: *„Dacă vrei Tu ... Facă-se voia Ta"*.

Mărturia Tatălui

Lui Petru nu i s-a dat un răspuns lămurit la propunerea lui, ci i s-a dat un răspuns cu fapta. Căci un nou eveniment uluitor este

semnalat acum: *„Pe când el încă mai vorbea, iată un nor luminos i-a umbrit pe ei; şi iată un glas din nor zicând: Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru care am binevoit, pe acesta să-L ascultaţi"* (v. 5). Acesta este punctul culminant al întregii minuni a schimbării la faţă.

Mai întâi s-a arătat norul luminos. Acel nor luminos, cunoscut şi din Vechiul Testament, este simbol al prezenţei lui Dumnezeu, simbol al Duhului Sfânt. Prin urmare, norul nu era un lucru al firii, ci era un înveliş supra-natural, care îmbracă pe Dumnezeu, când El se arată pe pământ. Acest nor „i-a umbrit", a aruncat asupra lor o umbră tainică şi a făcut să înceteze intensitatea luminii, pe care o emana Domnul cel schimbat la faţă. Acest lucru este o dovadă, cât de mult se apleacă Dumnezeu la mijloacele prin care noi, oamenii, putem să intrăm în comunicare cu El.

„Ci iată un glas din nor". Nu era un glas ca cel de pe Sinai. Împreunat cu tunete şi fulgere şi sunet de trâmbiţă răsunătoare, nici ca glasul pe care l-a auzit Ilie, care semăna cu un vânt puternic şi cu cutremur de pământ şi foc. Era un glas accentuat şi lămurit, dar în acelaşi timp, liniştit şi dulce. Şi, precum altă dată Moise şi Ilie, acum şi ucenicii au fost martori faptului că: *„Dumnezeu odinioară, în multe rânduri şi în multe feluri, a vorbit către părinţii noştri, prin prooroci, iar în zilele acestea din urmă, ne-a vorbit nouă prin Fiul, într-un chip cu totul diferit de cele dinainte"* (*Evr* 1, 1-2). Dar ce zice glasul acesta dumnezeiesc? Zice: *„Acesta este Fiul Meu ..."*. Tatăl Însuşi vesteşte de-a dreptul marea taină: Fiul Său, cel după fire, născut mai înainte de veci din fiinţa Tatălui, este acesta, Hristos, Cel care s-a arătat în trup omenesc. Slava cea cu mare cuviinţă a Tatălui conferă Fiului cinstea şi slava cuvenită, după cum zice dumnezeiescul Petru. Tatăl afirmă că Hristos este Fiul Său cel iubit, *„Fiul iubirii Sale"* (*Col* 1, 13), Fiul cel Unul-Născut, care este în sânul Tatălui (*In* 1, 18). Hristos este prin excelenţă fiu iubit, fiindcă „s-a deşertat pe Sine", chip de rob luând, ca să împlinească sfatul părintelui, iar acum, cu desăvârşită lepădare de sine, îşi împlinea lucrarea de mântuire a oamenilor. De

aceea, *„Mă iubeşte Tatăl, fiindcă Eu Îmi pun sufletul Meu"*, aduc viaţa Mea jertfă pentru oamenii pe care tatăl vrea să-i mântuiască, afirmă Domnul (*In* 17).

În acestea Tatăl a binevoit. Asupra lui Hristos s-a odihnit desăvârşit plăcerea şi bunăvoinţa Părintelui Sfânt. Atât pentru că Hristos a luat asupra Sa lucrarea mântuirii oamenilor, cât şi pentru că El, ca om, era sfânt şi lipsit de păcat. Tocmai pentru că Tatăl îşi află desăvârşita bună plăcere în Fiul, şi-o află şi în orice om care este împreunat cu Hristos prin credinţă şi supunere şi care s-a făcut mădular al trupului lui Hristos. De aceea aşa un om devine, după har, fiu al Tatălui.

Aceasta este acum a doua oară când a fost auzită din cer o astfel de dovadă şi mărturie, o astfel de poruncă specială. Prima oară a fost auzită în timpul botezului Domnului, în apa Iordanului. La botez, Domnul îşi începuse lucrarea Sa publică de mântuire a lumii. Iar Tatăl, prin glasul Său, dă mărturie despre începutul lucrării de mântuire şi despre faptul că Fiul, Cel care a luat asupră-Şi această lucrare, Îi este bine plăcut. Glasul se repetă acum, când lucrarea aceasta era aproape de sfârşit, şi când urma ca Fiul să o pecetluiască prin Sângele Său, prin sfânta jertfire a vieţii Sale. Glasul se repetă acum, ca să afle şi Petru, să nu se mai teamă de groaza crucii, deoarece Tatăl a hotărât crucea pentru Fiul Său cel iubit. Glasul se repetă, ca să ne convingem şi noi că necazurile şi pătimirile crucii, pe care avea să le sufere Fiul, nu sunt incompatibile cu dragostea Tatălui, şi, prin urmare, nici necazurile şi chinurile noastre proprii nu sunt incompatibile. Căci Sfântul Duh declară pe faţă: *„pe cel pe care îl iubeşte Domnul îl ceartă şi bate tot pe fiul pe care îl primeşte"* (*Evr* 12, 6).

„Pe Acesta să-L ascultaţi". Lui să vă supuneţi! Iată porunca Tatălui către apostoli şi către toţi creştinii. Iată hotarul de netrecut, în virtutea căruia primim mântuirea şi adopţiunea ca fii în Hristos; să ne supunem lui Hristos. Tatăl nu primeşte ca adorator şi închinător al Său pe niciun om, care nu se supune Fiului. Îl sprijină, îl rabdă

îndelung, se îngrijeşte de el, chiar dacă este departe de Hristos, dar nu-l adoptă ca Fiu, fiindcă nu crede şi nu se supune lui Hristos.

Dar această mărturie a Tatălui este şi un răspuns la propunerea lui Petru, care dorea ca ei să rămână acolo pe Tabor şi să dureze veşnic neobişnuita desfătare a priveliştii schimbării la faţă. Aşadar, Petru şi toţi robii credincioşi ai Domnului de atunci încoace sunt chemaţi să asculte de Hristos mai mult decât să-şi satisfacă simţul văzului. Căci orice am putea vedea aici, vom înceta curând să vedem, precum şi ucenicii au încetat să vadă slava de pe Tabor. Dar trebuinţa de a asculta pe Hristos învăţându-ne, trebuinţa de a ne supune Lui, rămâne strict necesară şi este rânduită tuturor oamenilor, cât timp trăiesc pe pământ. Noi aici umblăm prin credinţă, nu prin văz. Iar credinţa este din auzire (II *Cor* 5, 7). Aşadar, porunca Tatălui: *„Pe acesta să-L ascultaţi"*, este scopul întregii minuni strălucite a schimbării la faţă. Ascultaţi orice vă spune, urmaţi-L oriunde vă conduce. Această poruncă a străbătut douăzeci de veacuri, şi va străbate până la sfârşitul veacurilor, adresându-se cu aceeaşi autoritate către tot omul, care vine pe pământ. Şi nu este datorie mai sublimă, nici mai bună atingere a scopului vieţii noastre, decât să ascultăm pe Hristos şi să I ne supunem Lui. Cei ce se aflau de faţă, cei mai mari prooroci ai Vechiului Testament, au ascultat pe Hristos, şi de aceea s-au arătat în slavă pe Tabor. Apostolii, care erau de faţă, au ascultat pe Hristos şi de aceea s-au făcut şi ei slăviţi şi sunt temeliile veşnice ale Bisericii noastre. Milioanele de mucenici, de sfinţi, bărbaţi, femei, copii, care formează în cer Biserica celor dintâi născuţi, au ascultat pe Hristos. Iubiţi cititori, ce stare mai bună şi mai fericită aţi putea dori voi, decât starea în cer împreună cu sfinţii? Ascultaţi pe Hristos şi veţi ajunge acolo.

Teama ucenicilor. Hristos îi îmbărbătează

Dar dacă scenele petrecute până acum au produs ucenicilor numai uimire şi bucurie, această scenă din urmă, şi în special glasul Tatălui,

venind din nor, le-a produs spaimă mare: *„Şi auzind ucenicii, au căzut cu faţa la pământ şi s-au spăimântat foarte tare"* (v. 6). De când omul păcătuise şi căzuse din acea stare fericită a raiului, în care comunicarea lui cu Dumnezeu era nemijlocită şi fără teamă, într-o atmosferă de respect şi evlavie adâncă, dar şi de dragoste şi de îndrăzneală, – de atunci omul se teme de prezenţa lui Dumnezeu, întotdeauna consecinţele păcatului şi ale vinovăţiei sunt frica de pedeapsă, pe care prezenţa Judecătorului o măreşte şi o face mai profund simţită. Aşadar, ucenicii au fost cuprinşi atunci de această teamă, care din clipa căderii în păcat a oamenilor este moştenirea întregului neam omenesc. Când au auzit glasul lui Dumnezeu, au căzut cu faţa la pământ.

Dar Domnul, cu dragostea aceea cu care mama se grăbeşte să liniştească temerile copilaşilor ei, *„venind S-a atins de ei şi le-a zis: treziţi-vă şi nu vă temeţi"* (v. 7). Cu toate că Domnul se afla într-o stare de slavă specială, totuşi n-a lăsat nicio clipă pe iubiţii Săi să fie chinuiţi de frică. Noi, oamenii, când suntem ridicaţi la ranguri mari, cu uşurinţă uităm şi pe cei mai apropiaţi de noi şi le devenim indiferenţi. Domnul însă, şi atunci, şi acum, când este pe scaunul măririi Sale dumnezeieşti, nu ne dă uitării niciodată, ci întotdeauna intervine pentru noi, face pogorământ către robii Săi cei mai săraci şi mai umili şi îi ajută; li Se oferă pe Sine în Sfânta Împărtăşanie, cu tot conţinutul său dumnezeiesc. Domnul nu lasă pe robul Său să fie stăpânit de frică şi nelinişte, în afară doar de cazul când acesta îşi pierde credinţa şi devine neîncrezător sau puţin credincios.

„S-a atins de ei". I-a atins Domnul cu mâna Sa şi le-a comunicat îndrăzneală de pace, pe care o împărtăşeşte mereu de sus, întinzându-Şi mâna sfântă în semn de binecuvântare. Dar i-a încurajat pe ucenici şi cu vorba, ca să lepede frica. Le-a zis: *„Treziţi-vă şi nu vă temeţi"*, căci cele ce văzuseră ucenicii în timpul minunii nu erau nici înspăimântătoare, nici primejdioase. Iar venirea lui Dumnezeu Tatăl era lipsită de acele semne îngrozitoare cu care Tatăl Se arătase părinţilor lor pe muntele

Sinai. Însă atunci era nevoie de acele scene îngrozitoare, *„ca să fie frica de Dumnezeu în ei şi să nu mai păcătuiască"* (*Ieş* 20, 20). Acum prezenţa lui Dumnezeu a fost în Fiul Său cel întrupat, care se apropiase şi petrecuse împreună cu ucenicii, ca un om asemenea nouă. Prezenţa lui Dumnezeu a fost în norul cel luminos şi în vocea cea preadulce. De aceea noi putem să-L adorăm fără teamă şi să mergem cu îndrăzneală înaintea scaunului harului Său.

După îmbărbătarea din partea Domnului, ucenicii s-au ridicat de la pământ, dar *„ridicându-şi ochii lor, n-au văzut pe nimeni, decât numai pe Iisus"* (v. 8). Moise şi Ilie dispăruseră. Slava cea dumnezeiască a Domnului se ascunsese iarăşi sub veşmântul trupului Său omenesc. Nădejdile pe care şi le făurise Petru, că vor rămâne acolo şi că Domnul Se va coborî cu acea slavă a Sa ca să întemeieze o împărăţie pământească, aceste nădejdi s-au dovedit false. Dar dacă celelalte împrejurări extraordinare dispăruseră, era de-ajuns, – mai mult decât de-ajuns, că cei trei ucenici vedeau pe Iisus, că Iisus rămânea cu ei. Tot astfel pentru fiecare creştin, care este lipsit aici pe pământ de toată altă desfătare şi bucurie, este mai mult de-ajuns, când are pe Hristos, care niciodată nu se îndepărtează de cei ce nu vor să se îndepărteze de Dânsul. De altfel, aici pe pământ desfătările, chiar cele mai duhovniceşti şi mai sfinte, ca acelea pe care le-a simţit Pavel când a fost răpit de viu la rai, nu sunt durabile. Adesea desfătările acestea sunt urmate de simţirea greutăţilor vieţii, care sunt fără bucurie şi foarte împovărătoare. Trupul este greu şi tulburător şi grijile vieţii sunt multe. Dar faptul că avem cu noi pe Hristos, care face pogorământ la neputinţele şi la nevoile noastre, ne dă pace şi îndrăzneală nebiruită în lupta vieţii.

În sfârşit, deoarece minunea schimbării la faţă trebuia să rămână deocamdată tainică şi necunoscută de ceilalţi, de aceea *„pe când coborau ei din munte, Iisus le-a poruncit lor zicând: să nu spuneţi nimănui vedenia, până când Fiul Omului nu va învia din morţi"* (v. 9). Domnul interzice

ucenicilor să spună cele văzute pe Tabor, ştiind că era cu putinţă ca poporul, aflând despre schimbarea Domnului, despre arătarea lui Moise şi Ilie, să se abată spre fapte, care să împiedice împlinirea lucrării Domnului. Era posibil să-L aleagă împărat lumesc, căci în calitate de astfel de împărat Îl aşteptau ei pe Mesia.

Aceasta a fost minunea schimbării la faţă a Domnului. Minunea în întregimea ei şi fiecare amănunt în parte arăta că ţinta, pentru care Domnul a făcut-o, a fost să întărească pe ucenici în credinţă şi ascultare. Atât privelişte slavei dumnezeieşti, cât şi anunţarea patimilor spre care se îndrepta Domnul acum, precum şi întărirea cuvintelor Fiului din partea Tatălui şi porunca să ascultăm de Fiul, toate acestea erau motive puternice de întărire a credinţei ucenicilor. Iar noi, ucenicii Domnului cei de astăzi, care fericim pe cei de atunci, că L-au văzut la schimbarea Sa la faţă, dacă am vrea, L-am vedea şi noi, ba cu mult mai strălucit. Căci va veni iarăşi cu slavă neasemănat mai mare, slavă întocmai cu a Tatălui, cu alai de oaste nenumărată de îngeri şi sfinţi. Va şedea pe tronul slavei Sale şi atunci, dacă ne vom găsi printre acei fericiţi, cărora Domnul le va zice; „*Veniţi binecuvântaţii Părintelui Meu, să moşteniţi împărăţia cea gătită vouă*", desigur că şi noi vom străluci ca soarele, acolo în împărăţia Părintelui nostru" (vezi *Mt* 13, 43; 25, 34).

ÎNVIEREA DOMNULUI

Cea mai mare dintre toate minunile Domnului şi o pecetluire a lor este învierea Sa din morţi.

Cei patru Evanghelişti, în capitolele premergătoare ale Evangheliilor, au arătat cum începătorul mântuirii, propovăduind şi făcând minuni, a risipit întunericul minciunii şi al rătăcirii, cu adevărul Lui cel luminos. Au arătat cum a nimicit lucrurile diavolului, cum satana, prin organele lui, a reuşit să-L prezinte pe Iisus vinovat şi să-L spânzure pe cruce. Cum Domnul vieţii a fost pus mort în mormânt. Şi iată acum, ajung la minunea cea mare a învierii. Domnul, care părea biruit pentru o clipă de lovitura morţii, iată s-a trezit ca din somn (vezi *Ps* 77, 65). Domnul care, de bunăvoie Şi-a predat viaţa Sa, iată Se arată biruitor al morţii; El târăşte pe balaurul cel mare legat de carul Său de triumf ca pe un rob, şi dezleagă puterea iadului, biruind pe diavolul, pricină a morţii.

Învierea lui Hristos! Minunea cea mai înaltă dintre minuni, întâmplare nemaivăzută între toate întâmplările nemaivăzute, pe care le-a văzut lumea. Prin învierea Domnului s-a pus temelie zidirii veşnice a credinţei creştine. Prin ea a strălucit răsăritul vieţii celei noi şi lumina neînserată, care povăţuieşte pe creştin din viaţa această trecătoare în cea viitoare şi veşnică, s-a ridicat statornică pe orizontul Bisericii. Prin ea am primit asigurarea deplină că jertfa lui Hristos pe cruce pentru noi a fost bine primită de Tatăl ceresc.

Căci Hristos, conform cu afirmaţia pe care Duhul Sfânt o face prin dumnezeiescul Pavel: *„S-a dat pe Sine pentru păcatele noastre şi a înviat pentru îndreptarea noastră"* (*Rm* 4, 25). A fost dat la moarte şi S-a oferit pe Sine şi Şi-a oferit viaţa ca jertfă de răscumpărare, pentru ca noi să fim eliberaţi de păcatele noastre. A murit Domnul şi a înviat, pentru ca noi să avem dovada cea mai limpede a adevărului, că şi noi, cei ce credem în El, suntem cu adevărat îndreptăţiţi. A înviat Domnul, pentru ca noi *„să avem mijlocitor către Tatăl şi jertfă de ispăşire pentru păcatele noastre"* (*In* 2, 1-2). A înviat, ca să ne dea o dovadă şi mai sigură a propriei noastre învieri din morţi. Căci înviind Hristos din morţi *„S-a făcut începătură celor adormiţi"* (1 *Cor* 15, 20). Şi de atunci, după expresia cea frumoasă a părintelui apostolic Ignatie Teoforul, s-a înălţat *„un semn în toţi vecii despre învierea sfinţilor şi a credincioşilor Lui într-un singur trup al Bisericii Lui"*. Învierea lui Hristos s-a înălţat ca un steag al Bisericii, sub cutele căruia credincioşii mărşăluiesc spre cer. Acolo se vor întâlni cu Hristos cel înviat şi împreună veşnic cu Tatăl.

Dar fiindcă un astfel de eveniment mare şi de interes universal merită o atenţie deosebită, cei patru Evanghelişti, în sfintele lor Evanghelii, şi dumnezeiescul Pavel, în scrisorile sale, prezintă despre înviere atâtea dovezi, câte nu prezintă pentru niciun alt eveniment din viaţa Domnului. Ei nu descriu nici felul minunii, nici ora precisă a

învierii, căci aceasta este o taină, pe care singur Dumnezeu o cunoaşte, precum este taină şi zămislirea Cuvântului lui Dumnezeu din sânul Născătoarei de Dumnezeu. Acestea sunt taine şi minuni pe care numai Dumnezeu le ştie. Însă Evangheliştii şi Sfântul Apostol Pavel prezintă dovezi multe, convingătoare şi irefutabile, că Domnul în chip real a înviat din morţi.

Atunci când Cărturarii şi Fariseii ceruseră de la Domnul o minune specială, un semn, pentru ca să creadă că El este Mesia, Domnul le-a oferit învierea Sa din morţi, ca ultima şi cea mai convingătoare minune. Apostolii aduc acestei minuni dovezi pentru ca şi răstignitorii să înţeleagă că sunt ucigaşii lui Mesia, iar cei buni din fire să fie atraşi spre credinţă. Pe această minune a învierii Domnului se sprijină Biserica lui Hristos, propria noastră mântuire, viitorul omenirii. Şi, de aceea, Domnul a binevoit să o întărească cu dovezi multe şi pozitive. Aşa că tot omul cu mintea sănătoasă şi cu conştiinţa nepervertită nu se poate îndoi de înviere.

Iar noi, creştinii, să scoatem din acest eveniment, unic în istoria mondială, puterea de a umbla în înnoirea vieţii, ca să ajungem şi noi la învierea din morţi. Vom tâlcui, în cele ce urmează, aceste dovezi, pe care Duhul Sfânt le-a scris în Evanghelii.

ÎNVIEREA DOMNULUI DUPĂ EVANGHELIA LUI LUCA

(Capitolul 24)

Venirea mironosițelor și a lui Petru la mormânt

Sfântul Evanghelist Luca îşi începe expunerea despre învierea Domnului cu vizitarea, vrednică de pomenire, a mormântului de către femeile mironosiţe, în dimineaţa sâmbetei dintâi.

Dragostea eroică a mironosițelor

„Iar în una a sâmbetelor, foarte de dimineaţă, au venit la mormânt, aducând miresmele pe care le pregătiseră" (v. 1). Aici Evanghelistul nu notează cine a venit la mormânt, căci în capitolul imediat următor, el relatează că au venit: *„Femeile care veniseră cu*

El din Galileia", care au văzut înmormântarea şi locul mormântului Domnului. Întorcându-se ele acasă, au pregătit miresme şi miruri. De asemenea, nu este notat nici numărul, nici numele tuturor femeilor, ci numai numele celor care erau mai cunoscute şi mai importante. Este pomenit numele Mariei Magdalena, al Ioanei, soţia lui Huza de la curtea lui Irod, al Mariei lui Iacov şi al Salomeei, mama lui Iacov şi a lui Ioan. Iar pe celelalte Evanghelistul le pomeneşte fără nume, prin cuvintele: *„şi câteva împreună cu ele"*. Fiindcă toate aceste femei alcătuiau o ceată sfântă şi nedespărţită devotată Domnului, căruia ele Îi slujeau din averile lor.

Iată că atunci, foarte de dimineaţă, se grăbesc spre mormântul Domnului, aducând miresmele pe care le pregătiseră. Ele vor să-şi arate astfel recunoştinţa şi dragostea către marele lor Binefăcător. Căci Hristos le trăsese din bezna neştiinţei şi a superstiţiilor iudaice, spre lumina conştiinţei de Dumnezeu. Cu învăţătura Sa, Hristos le deschisese minţile, ca să cunoască adevărul, le povăţuise pe cărarea mântuirii, le făcuse nevinovate şi sfinte. Iar Maria Magdalena avea şi o pricină specială a ei, de recunoştinţă către Domnul, fiindcă El o slobozise de dracii care o stăpâniseră.

Aşadar, fiindcă aceste femei primiseră de la Domnul asemenea binefaceri, Îl iubeau cu toată inima şi I se devotaseră din tot sufletul, Îi arătaseră dragostea lor, când Îl urmaseră în predica Sa, în timpul călătoriei Sale prin Galileia şi *„Îi slujeau lui din averea lor"* (*Lc* 8, 1-3), fiindcă unele din ele erau bogate. Şi-au arătat dragostea, şi când L-au însoţit din Galileia în ultima Sa călătorie la Ierusalim. Şi-au arătat dragostea şi în timpul răstignirii Domnului, pe care au privit-o cu adâncă durere şi chin, văzând că soarele sufletelor lor apune, fără nicio slavă. Şi-au arătat dragostea şi la înmormântarea Domnului, când ele singure au însoţit pe Iosif şi pe Nicodim, în fapta lor cea îndrăzneaţă şi eroică. Această dragoste a lor fierbinte au arătat-o mai ales atunci, în acea dimineaţă de sâmbătă, când s-au grăbit să ducă mirul cel de

mult preţ, pregătit cu grijă pentru trupul cel mort al învăţătorului lor, ca o dovadă materială a recunoştinţei şi a iubirii lor. În timpul cât Domnul predicase cuvântul, sfintele femei cheltuiseră din averea lor. Acum, aducând mirul, se supun la noi cheltuieli. Ele ştiau că orice cheltuială şi jertfa în bani, în osteneală, ba chiar jertfa vieţii pentru Hristos, sunt o foarte mică dăruire faţă de nemărginita jertfă a Domnului pentru noi. Jertfa Domnului este cea mai sfântă dintre toate jertfele. Iar noi, orice cheltuială am face, nu putem ajunge vreodată la măreţia jertfei Domnului. Mironosiţele îşi arată dragostea şi curajul lor eroic când vin la mormântul pecetluit cu pecetea cea mai grozavă a răstignitorilor Domnului. Vin la mormântul păzit de soldaţii romani sălbatici şi grosolani, care erau puşi acolo cu un scop. Ei trebuiau să scalde piatra mormântului cu sângele oricărui ucenic îndrăzneţ al răstignitului, care ar fi reuşit să atingă piatra şi peceţile. Femeile mironosiţe păşesc deci spre moarte? Da, iubite cititor. Ce importanţă are viaţa vremelnică, atunci când este vorba să o oferi Aceluia care dă viaţă veşnică şi adevărată? *„Cine ne va despărţi pe noi de dragostea lui Hristos? Necazul sau strâmtorarea era prigoana sau foamea sau golătatea sau primejdia sau sabia... Nici moartea, nici viaţa, nici îngerii, nici stăpâniile, nici cele de acum, nici cele viitoare..., nu vor putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru"* (*Rm* 8, 35, 38-39). Aşa se exprimă un alt apostol devotat lui Hristos, dumnezeiescul Pavel. El a dovedit acest lucru, când şi-a oferit bucuros viaţa sa ca să nu fie despărţit de dragostea lui Hristos. Şi nu numai el, ci milioane de bărbaţi, femei şi copii, nu s-au despărţit de dragostea lui Hristos, nici chiar atunci când sabia, rugul, crucile, tigăile înfierbântate şi felurite alte chinuri îngrozitoare ale tiranilor anticrişti le-au despărţit sufletele de trupuri, cu nespusă durere.

Numai atunci, când o astfel de dragoste încălzeşte inimile femeilor creştine, ele devin curajoase şi eroice în neputinţa lor

firească. Ele fac lucruri mari şi reformează societăţile, fără să guverneze ele înşile popoarele. Numai o astfel de dragoste de Hristos le păstrează nevinovate şi feciorelnice, pe cele ce sunt fecioare. Dragostea aceasta revarsă în atmosfera socială miresmele purtării lor fără greş, şi, dacă sunt soţii, îşi duc viaţa conjugală cinstită şi neîntinată. În căsnicia lor, ele se întorc cu silă de la simţirile mercantile şi de la stricăciunea trupească. Numai o astfel de dragoste către Hristos poate să facă aşa, ca dragostea dintre soţi să fie reciprocă şi pe viaţă, şi să aducă pace şi fericire în familie. Numai o astfel de dragoste către Hristos va face din soţie o mamă iubitoare şi neadormită, îngrijitoare şi educatoare a copiilor ei. O astfel de mamă va forma caractere nobile de care societăţile au mare nevoie, ca să devină cu adevărat progresiste, mai cu seamă în vremea noastră, cea tulburată şi lipsită de rânduială. Numai o astfel de dragoste face din fecioară sprijinul părinţilor ei bătrâni şi îndeobşte din femeie o persoană, care să ia parte la faptele de binefacere din afara căminului ei, la milostenie şi filantropie; căci este mare nevoie de astfel de fapte, pentru ca societatea cea uscată să fie rourată prin ele.

Apariţia îngerului şi vestirea Învierii

„*Când femeile mironosiţe au ajuns la mormânt, au aflat piatra răsturnată de pe mormânt*". Acest lucru a făcut asupra lor o impresie de bucurie, fiindcă îndepărta o piedică serioasă de lucrul pe care doreau să-l facă ele. Dar după această bucurie momentană, ce durere nouă pentru inimile lor chinuite! „*Intrând în mormânt, n-au găsit trupul Domnului Iisus*" (v. 2-3). Trupul acela sfânt, pe care mironosiţele îl văzuseră spânzurat pe cruce, rănit şi mort; trupul acela pe care îl văzuseră apoi pus în mormânt şi ascuns de ochii lor, trupul acela care nu se depărtase nicio clipă din mintea şi gândirile

lor, din ziua răstignirii, şi pe care ele nădăjduiau să-L sărute acum în mormânt, să-l scalde în lacrimile lor şi în mirul lor, nu numai în mirul lui Iosif şi Nicodim. – Iată pierise din mormânt! Pe cât le-a fost de vie mirarea şi bucuria, când au găsit mormântul deschis, pe atât acum simţeau amărăciune şi durere.

Iată, însă, o întâmplare nouă, şi mai uluitoare: *„Şi s-a întâmplat că, pe când umblau ele în jurul mormântului, iată doi bărbaţi au stat împreună cu ele, în haine strălucitoare ca fulgerul"* (v. 4). Femeile rămăseseră nelămurite; şi dintr-odată, două fiinţe cereşti, cu înfăţişare şi haine bărbăteşti, s-au coborât şi s-au prezentat înaintea mironosiţelor. Erau îngeri, care, în calitate de slujitori ai marelui împărat, veniseră să facă de strajă împrejurul mormântului Domnului lor, care înviase. Tot aşa se coborâseră ei şi la naşterea Sa, la Betleem. Acum îngerii veniseră să lămurească pe uceniţele cele devotate ale Stăpânului lor, împărtăşindu-le vestea cea bună a învierii.

Sfântul Evanghelist notează că cei doi îngeri s-au arătat în veşminte albe şi strălucitoare, ca să arate pe de o parte, curăţenia şi sfinţenia lor, pe de altă parte, strălucirea şi slava cu care Dumnezeu îmbracă în cer pe slujitorii Săi. După cum arată şi numele lor, îngerii sunt trimişi de Dumnezeu, ca să vestească oamenilor sfaturile Sale. Ei sunt *„duhuri slujitoare, trimise ca să slujească pe cei ce vor moşteni mântuirea"* (*Evr* 1, 14). Îngerii sunt păzitorii nevăzuţi, povăţuitorii credincioşi şi ajutătorii creştinilor evlavioşi, în toată vremea vieţii lor. La moartea drepţilor, îngerii mută sufletele lor în sânurile lui Avraam (*Lc* 16, 22). La a doua venire a lui Hristos şi la învierea morţilor, îngerii vor fi trimişi *„cu trâmbiţe şi cu strigare mare şi vor aduna pe aleşii lui Dumnezeu din cele patru vânturi, din tăria cerului până la străfundurile lui"* (*Mt* 24, 31). Dar gândeşte-te, cititorule, ce cinste şi câtă slavă ne-a dat nouă Dumnezeu, deoarece El trimite asemenea făpturi excepţionale, ca să slujească nevoilor noastre

duhovniceşti. El ne trimite pe îngerii Săi cei curaţi şi sfinţi. Mai gândeşte-te cât este de mare dragostea şi smerenia îngerilor, deoarece ei primesc să slujească, – pe cine? Pe noi, oamenii cei păcătoşi! Pe câtă vreme noi considerăm că este, chipurile, o micşorare a demnităţii noastre, când catadisim să ajutăm pe un semen al nostru sărac sau când întrebuinţăm puţină vreme, ca să îngrijim pe vreun bolnav, om ca noi. O, ce lucruri mari şi minunate se petrec în jurul nostru, şi noi nu le cercetăm şi nu le preţuim, pe câtă vreme alte chestiuni de nimic şi nevrednice ocupă atenţia şi interesul nostru.

Dar pentru ce să mai lungim vorba despre faptul că îngerii ne slujesc nouă, pe câtă vreme pentru noi s-a coborât pe pământ, ca om, şi s-a făcut robul robilor Săi, Însuşi Dumnezeu cuvântul, Iisus Hristos! El, ca pecetluire a slujirii Sale celei nepreţuite pentru noi, Şi-a oferit ca jertfă însăşi viaţa. Şi toate acestea s-au făcut, ca să ne mântuiască şi să ne înalţe din starea păcătoasă şi nenorocită de pe pământ, la slava şi viaţa cea din ceruri, făcându-ne sfinţi, ca pe îngerii Săi cei albi, şi împreună petrecători în bucurie cu Dumnezeu cel Sfânt. Însă acum ne întoarcem la cuvântul Evangheliei.

Arătarea neaşteptată a celor doi îngeri strălucitori a produs mironosiţelor, cum era şi firesc, sentimente de teamă şi de reţinere sfioasă. De aceea Evanghelistul notează: *„Ele s-au înspăimântat şi şi-au plecat feţele spre pământ"*. Femeile mironosiţe şi-au plecat capul spre pământ dintr-o simţire de mare respect, împreunat cu teamă. Ele şi-au manifestat astfel darul acela special, cu care Dumnezeu a înzestrat pe femeie, ca să-şi poată păzi şi străjui curăţia ei morală, adică darul sfielii, al ruşinii serioase şi cuviincioase. Când acest sentiment se păstrează intact, aşa cum este de la fire, el formează o dovadă serioasă că sufletul îşi menţine nevinovăţia morală. Dar când lipseşte sfiala şi se formează lipsa de ruşine şi curiozitatea nestăpânită, atunci este limpede că sufletul este greu atins în viaţa lui morală.

Însă, cu toată virtutea lor şi cu toată dragostea către Hristos femeile mironosiţe nu ajunseseră încă la o cunoaştere mai exactă despre Domnul. Desigur, auziseră, în timpul ultimei călătorii a Domnului din Galileia la Ierusalim, că El va avea să sufere patimi dureroase şi moarte, dar că a treia zi va învia. Aşadar, cum de uită ele acum cu totul afirmaţia aceasta a Domnului, şi cum, din ziua de vinerea patimilor, ele nu mai au în minte altceva decât pe Hristos cel răstignit, pe Hristos cel mort şi îngropat? Este ciudată această stare a lor. Tocmai de aceea cei doi îngeri le întreabă, cu oarecare mustrare în glasul lor: *„Ce căutaţi pe cel viu cu cei morţi?"* (v. 5). Oare se cuvenea să veniţi la mormânt, ca să aduceţi Domnului celui viu, mirurile cuvenite morţilor? În loc să alergaţi astăzi, în a treia zi, ca să-L aflaţi înviat şi viu, voi, alipindu-vă sufletele numai de mormântul acesta, aţi venit aici, ca şi cum aţi fi venit la un mormânt, în care a fost pus un muritor de rând, al cărui trup rămâne pe vecie în mormânt. Atât de omeneşte gândiţi voi despre Acela, în Care aţi crezut că este Dumnezeu şi Mântuitor? Voi v-aţi alipit toată dragostea de Iisus cel mort, în loc să o întoarceţi acum, mai fierbinte şi mai puternică, la Domnul cel înviat!

Aşadar, aflaţi că: *„Nu este aici, ci a înviat"*. Nu este aici, a părăsit mormântul, ca să nu se mai întoarcă niciodată în el. S-a sculat, a înviat, în virtutea acelei puteri dumnezeieşti, prin care v-a înviat şi pe voi duhovniceşte şi v-a vindecat trupeşte. El a înviat fiind mort. Şi, ca să vă încredinţaţi, *„aduceţi-vă aminte ce vă spunea când era încă în Galileia, zicând că Fiul Omului trebuie să fie dat în mâinile oamenilor păcătoşi şi să fie răstignit şi a treia zi învieze"* (v. 6-7). Dacă vă aduceţi aminte aceste preziceri, atât de limpezi despre patimile şi moartea Domnului, nu veţi mai fi nedumerite, că vedeţi acum mormântul gol. Ci, deoarece aţi văzut împlinită prima parte a acestei proorocii, – adică patimile şi moartea pe cruce, – v-aţi fi aşteptat astăzi, desigur, să vedeţi şi învierea. Noi nu vă dăm o veste

nouă şi nemaiauzită, ci vă aducem aminte de cele ce aţi auzit din însăşi gura Domnului.

Şi mironosiţele, după mustrarea aceasta a îngerilor, au ajuns să-şi amintească şi ele despre acestea. *„Şi şi-au adus aminte de cuvintele Lui"* (v. 8). Aducându-şi aminte, mironosiţele s-au mâhnit că au venit cu miresme, care se cuvin unui mort, la Domnul vieţii. Dar s-au bucurat nespus pentru marele eveniment. Ele au păţit în această împrejurare, ceea ce păţim adesea şi noi. Noi uităm cuvintele Domnului, cuvinte care pot să ne aducă o bucurie nespusă şi netulburată. Rămânem expuşi impresiilor dureroase ale fenomenelor zilnice, până când vreo amintire ocazională ne aduce înapoi, la cuvintele cele îmbucurătoare ale Domnului.

Vestea Învierii împărtășită apostolilor și tălmăcită de Petru

Iată că acum mironosiţele se prefac în nişte binevestitoare ale celei mai sublime veşti bune: *„întorcându-se ele de la mormânt, au vestit toate acestea celor unsprezece şi tuturor celorlalţi"* (v. 9). Dar şi ucenicii, uitând şi ei prezicerile repetate ale Domnului despre învierea Sa, se arată neîncrezători şi nu primesc vestea aceasta unică în importanţa ei, ca adevărată şi dovedită. Ci *„cuvintele lor au părut ca nişte minciuni şi ei nu le-au crezut pe ele"* (v. 10). Că vestirile femeilor despre mormântul gol, despre arătarea îngerilor şi despre învierea Domnului au părut cu tot paradoxale, ne arată faptul că apostolii nu s-au silit să le taxeze de minciuni, de nişte lucruri contrare adevărului şi plăsmuiri ale fanteziei femeilor! Este într-adevăr surprinzătoare o asemenea uitare, o asemenea lipsă de pregătire a ucenicilor în a crede faptul învierii, pe care ei s-ar fi cuvenit să-l primească din prima clipă, cu încredinţarea deplină. Fiindcă Domnul înainte de patima Sa, în multe rânduri,

şi mai ales la cina cea de taină, vorbise ucenicilor despre învierea Sa (*In* 16, 16-22). Era firesc ca ei să se aştepte la înviere, mai cu seamă că de mai multe ori mărturisiseră că Hristos este Fiul lui Dumnezeu, văzuseră atâtea semne mari ale Sale, încât nu s-ar mai fi putut îndoi de această ultimă minune. Dar slavă lui Dumnezeu, Cel ce a rânduit în aşa fel faptele acestea, încât cei dintâi martori şi vestitori ai învierii să nu fie oameni lesne crezători şi cu fantezie bogată, uşor de rătăcit, ci oameni de un caracter neîncrezător şi prevăzător, care nu-şi părăseau neîncrederea decât în faţa probelor irefutabile. Acestea toate s-au făcut pentru ca mărturiile şi afirmaţiile lor să fie cu adevărat neîndoioase. Căci erau oameni cu un caracter pozitiv, care îşi uniseră sfinţenia vieţii cu jertfa, prin care au pecetluit propovăduirea lor despre înviere. Au primit mustrări, pentru necredinţa lor, atât de greu de schimbat, şi au scris în Evangheliile lor ei înşişi, cu toată sinceritatea, despre toate manifestările necredinţei lor, pentru ca gurile împotrivitorilor să fie astupate şi noi să aflăm adevărul şi să ne întărim definitiv în credinţa noastră.

Cu toate acestea Petru, întotdeauna mai activ decât ceilalţi, primind şi o înştiinţare personală de la Maria Magdalena, *„sculându-se a mers la mormânt şi plecându-se a văzut giulgiurile zăcând singure; şi s-a dus minunându-se întru sine de întâmplarea aceasta"* (v. 11). Informaţiile femeilor l-au pus pe Petru în mişcare, ca să alerge fără zăbavă la mormânt să se încredinţeze cu propriii săi ochi, dacă informaţiile au vreun temei. Iar după ce a ajuns la mormânt, a cercetat cu atenţie interiorul mormântului şi a văzut că feşile de giulgiu, cu care Iosif şi Nicodim înfăşuraseră trupul Domnului, rămăseseră în cea mai deplină ordine, în poziţia lor, singure, fără trupul Domnului. Ca o scoarţă, fără materia pe care o apără, atunci când materia aceasta este scoasă din mijlocul scoarţei, dar ea îşi păstrează pe mai departe forma. Acest lucru, poziţia aceasta

a giulgiului, îi face lui Petru o impresie deosebită. El se gândeşte la legătura dintre ceea ce vede acum şi ceea ce auzise de la femei, şi ajunge într-o stare de nedumerire şi nesiguranţă. Neputând să explice acest fenomen, mai marele apostolilor a plecat de la mormânt, minunându-se întru sine.

Petru, cel care odinioară propovăduise cu atâta statornicie credinţa sa în dumnezeirea lui Hristos şi pentru această mărturisire fusese fericit de Domnul, acum cu greu tălmăceşte întâmplarea deşertării mormântului şi pleacă mirându-se şi nedumerindu-se. Şi totuşi, i-ar fi fost foarte uşor să înţeleagă întâmplarea, dacă şi-ar fi adus aminte de cuvintele Domnului despre învierea Sa şi dacă, amintindu-şi-le, ar fi crezut în ele. Căci credinţa adâncă formează în suflet impresii de neşters. Dar am mai spus din ce pricină Dumnezeu economisise astfel lucrurile, ca ucenicii să fie atât de zăbavnici la credinţă. Acum avem prilejul să remarcăm că adeseori, în propria noastră viaţă, multe lucruri par întunecoase, netâlcuite şi ne produc nedumerire, dar dacă am avea în minte cuvintele Domnului, învăţătura Evangheliei şi, mai ales, dacă am crede în ele, aceleaşi lucruri ni s-ar face limpezi şi uşor de lămurit. Pe mulţi îi auzim zicând despre evenimentele vieţii lor, – mai ales despre boli, morţi şi necazuri, – că nu le pot lămuri, nu sunt dumiriţi asupra cauzei lor. Şi, totuşi, dacă şi-ar aminti de cuvintele Domnului şi ar crede în ele, atunci toate acelea li s-ar părea limpezi, cu tâlc şi folositoare. Căci Domnul, în iubirea Lui părintească, întrebuinţează foarte diferite mijloace de pedagogie, ca să ne aducă la o credinţă mai fierbinte.

Dar, cititorule, credinţa în adevărul Evangheliei este dumnezeiasca lumină, care luminează sufletul creştinului, ca să vadă limpede tot ce este interesant pentru viaţa viitoare şi de nelipsit pentru cunoaşterea vieţii prezente. Lumea aceasta, care ne înconjoară, este plină de taine. În lumina cuvintelor Domnului,

creştinul va şti tot ceea ce este de neapărată trebuinţă pentru adevărata lui fericire, în vederea căreia L-a creat Dumnezeu pe om. Aşadar, sunt fericiţi cei ce, ca şi David, au pus *„legea lui Dumnezeu făclie picioarelor şi lumină cărărilor lor"*. Fericiţi cei care au crezut şi au înţeles tot ceea ce priveşte fericirea lor. Pentru adevăratul credincios toate lucrurile cele mai importante sunt luminoase, lămurite şi liniştitoare.

Arătarea Domnului pe drumul spre Emaus

Sfântul Evanghelist Luca, lăsând la o parte arătarea Domnului în faţa Mariei Magdalena şi a celorlalte mironosiţe, de vreme ce despre acestea scriseseră ceilalţi Evanghelişti, Matei şi Marcu, se grăbeşte să expună mai amănunţit o altă arătare a Domnului foarte importantă. Domnul S-a arătat la doi ucenici ai Săi, care nu erau din cercul celor doisprezece, ci dintr-un cerc mai larg de ucenici, dintre care este pomenit cu numele numai Cleopa. Arătarea s-a întâmplat în aceeaşi zi de neuitat, cea mai importantă zi dintre toate zilele de la facerea lumii încoace, adică ziua învierii. S-a întâmplat, în ziua în care lumea cea căzută a fost reînnoită şi mai cu seamă s-a ridicat din mormântul Domnului o lume nouă, neasemănat mai duhovnicească şi mai desăvârşită. Iar prototip, început şi strălucire a acestei lumi noi este noul Adam, Iisus Hristos cel înviat din morţi.

Cei doi ucenici şi necunoscutul care a călătorit cu ei

„Şi iată doi dintre ei călătoreau în aceeaşi zi spre un sat, depărtat de Ierusalim ca la şaizeci de stadii, al cărui nume este Emaus" (v. 13). Aceşti doi ucenici se duceau la Emaus, un sat la o distanţă de două ore de Ierusalim. Şi nu putem deduce exact cu ce ţintă mergeau

ei acolo. Dar, după cum o dovedesc acele cuvinte melancolice, pe care le vom vedea în curând, se pare că se întorceau în Galileia, ca să-şi continue iarăşi afacerile lor personale. Ei părăseau acum nădejdile, pe care şi le puseseră în Mesia, şi păstrau numai impresia dureroasă despre sfârşitul grabnic pe care îl avusese acea perioadă frumoasă din viaţa lor, în care trăiseră şi lucraseră împreună cu Domnul. Întrucât ei socoteau nişte minciuni informaţiile despre înviere, pe care le-au împărtăşit mironosiţele, nu este de mirare că s-au gândit, că cea mai bună soluţie ar fi ca de acum să se reîntoarcă în patria lor şi să-şi reia munca lor obişnuită. Dar despre ce altceva mai interesant puteau ei să se întreţină, în timpul acelei întoarceri jalnice, decât despre Hristos şi despre sfârşitul Său?

Când cineva şi-a făcut un plan, care îi făgăduia un viitor strălucit şi glorios şi a început să-l pună în aplicare, când toate păreau că înaintează spre succesul final, şi când dintr-odată toate se prăbuşesc cu scrâşnet, atunci, de ce problemă poate el să se intereseze şi să se întrebe, în primele zile ale insuccesului său, decât numai despre acestea? Şi de aceea: *„Ei vorbeau între ei despre toate întâmplările acestea"* (v. 14). După ce s-au îndepărtat de Ierusalim, căci acolo frica de Iudei le ţinuse gura închisă, după ce coşmarul îngrozitor al răstignitorilor se depărtase, iată, curând ucenicii îşi întorc convorbirea spre persoana dorurilor lor şi schimbă între ei impresii dureroase. Dar dacă orice altă cercetare asupra oricărei probleme are o oarecare importanţă, sau este cu totul lipsită de importanţă, numai cercetarea despre Hristos, despre învăţătura, moartea şi învierea Sa, are totdeauna rezultate îmbucurătoare. Când cercetarea este făcută de ucenicii lui Hristos, indiferent de timpul în care trăiesc ei, atunci rezultatul va fi totdeauna îmbucurător. Căci vorbirea despre Hristos ne face să progresăm în cunoaştere, ne înmiresmează gândurile şi vorbele, ne întăreşte credinţa şi ne încălzeşte dragostea către Domnul.

Şi iată răsplata neîntârziată şi neaşteptată a celor doi ucenici cercetători: *„Şi s-a întâmplat că, pe când vorbeau ei şi se întrebau, iată Însuşi Iisus, apropiindu-Se, călătorea împreună cu ei"* (v. 15). Ca un străin şi necunoscut, dând impresia că urmează aceeaşi cale, Iisus s-a apropiat şi s-a adăugat la societatea lor, ca al treilea, întotdeauna *„mai buni doi decât unul singur"*, dar când la cei doi se adaugă, ca o legătură a unităţii şi ca începător al binecuvântării, Hristos, atunci cei legaţi prin El dobândesc o putere de necombătut. Este sigur că *„funia împletită în trei este greu de rupt"*, zice Eclesiastul cel insuflat de Duhul Sfânt (4, 9-12). Dar când în această funie una din viţele împletite este Hristos, atunci funia nu se mai poate rupe nicidecum.

Dar cei doi ucenici n-au înţeles că al treilea care li se adăugase (care este întotdeauna cel dintâi în adunările credincioşilor Săi) era Hristos. Căci „ochii lor erau ţinuţi ca să nu-L recunoască" (v. 16). O îndoită minune se întâmplă în această împrejurare. Pe de o parte, Domnul s-a arătat într-o altă formă, după cum completează Evanghelistul Marcu. Pe de altă parte, ochii ucenicilor au fost împiedicaţi a-L recunoaşte. Acest lucru s-a făcut, pentru ca ei să aibă deplina libertate de a-şi exprima ideile, de altfel, nu prezenţa trupească a Domnului, ci cuvântul Său, puterea şi harul, care sunt unite cu cuvântul, învaţă şi acţionează şi încălzeşte inimile robilor Săi, precum vom vedea în continuare. Prin urmare, cei ce iau seama bine la cuvântul Domnului, vor fi mereu luminaţi, încălziţi şi binecuvântaţi de prezenţa Domnului cea în duh.

Aşadar, Domnul adresează cuvântul celor doi ucenici, cu care călătorea pe aceeaşi cale, ca un necunoscut oarecare: *„Ce sunt cuvintele acestea, pe care le schimbaţi între voi mergând şi de ce sunteţi trişti?"* (v. 17). Ca un pedagog excelent, Domnul mai întâi întreabă şi apoi învaţă, îi întreabă pe ucenici, de ce sunt trişti. Dar cum să nu fie? Pierduseră pe Acela în care îşi puseseră toate dorurile şi

nădejdile lor. Se găseau dintr-odată ca nişte corăbii fără cârmaci, ca nişte oi fără păstor. Cum să nu fie trişti şi melancolici? Din nefericire creştinii, care pierd pe Hristos, dintr-un motiv sau altul, ajung în melancolie şi necaz, iar dacă nu-L află iară pe Hristos, atunci ajung la pierzare. Cei doi ucenici doreau să-L găsească iarăşi, dar fiindcă nu crezuseră înştiinţarea despre înviere, era firesc că se îndepărtau de Ierusalim, necăjiţi, trişti şi deznădăjduiţi. Ei nu-şi dădeau seama că se depărtează astfel de locul slăvitei învieri. Descurajarea şi supărările sunt urmările fireşti, la care ajung creştinii, când necredinţa lor îi împiedică să primească adevărul plin de mângâiere şi bunătate, pe care ni-l oferă trimişii lui Hristos.

Dar este foarte bine, că în această stare de tristeţe, cei doi ucenici nu călătoresc în tăcere, fără să vorbească. Căci dacă ar tăcea, durerea lor s-ar mări şi mai mult, şi i-ar zdrobi. Ei schimbă cuvinte, vorbesc despre toate aceste evenimente, despre Hristos şi despre moartea Sa. Iar cercetarea despre Hristos şi despre învăţătura Sa, citirea sau auzirea ei, este singurul antidot împotriva durerii şi singurul balsam al inimii zdrobite. Dacă mulţi oameni rămân nemângâiaţi în durerile lor şi îşi pierd sănătatea, ba îşi iau şi viaţa, din pricina suferinţei, ei ajung în această stare, fiindcă nu ştiu, sau nu vor să asculte învăţătura lui Hristos cea mângâietoare şi îmbucurătoare. *„Sufletul meu nu voia să se mângâie"*, a zis David când se găsea în mijlocul multor necazuri, în timpul cărora sufletul său refuza să primească orice mângâiere. Însă Psalmistul adaugă: *„Mi-am adus aminte de Dumnezeu şi m-am bucurat"* (*Ps* 76, 3).

Este şi mai îmbucurător faptul că Domnul, dând o deosebită însemnătate şi atenţie durerilor şi necazurilor, pe care le au robii Săi, intervine ca un mângâietor bun. Acest lucru îl dovedeşte întrebarea plină de interes pe care o adresează Domnul celor doi ucenici, când ei vorbeau cu tristeţe. Pe când ei, prin convorbirea lor despre Dânsul, ajung să-şi sporească durerea, Domnul intervine

ca să aducă convorbirii o dezlegare fericită. Dar nu numai atunci a făcut aşa. El face mereu aşa; intervine în chip nevăzut şi bucură inimile celor necăjiţi, când acestea cugetă sau vorbesc despre El şi despre învăţătura Sa. Această pildă a lui Hristos ne impune şi nouă o datorie importantă. Ori de câte ori vedem pe fraţii noştri îndureraţi şi trişti, să nu ne întoarcem dinspre ei, tăcuţi şi nesimţitori, ci să intervenim cu bunătate şi să-i întrebăm cu interes: „Pentru ce sunteţi trişti?" Să facem cum a făcut şi Domnul când a intervenit, ca un necunoscut şi a întrebat aşa pe cei ce călătoreau împreună. Să arătăm celor necăjiţi leacul cel mai bun al mângâierii, pe Hristos şi cele ale lui Hristos.

Răspunsurile ucenicilor nelămuriţi

Prin întrebarea Sa, Domnul dăduse ucenicilor prilejul să-şi deschidă inima: *„Răspunzând unul din ei, al cărui nume era Cleopa, a zis către El: numai Tu eşti străin în Ierusalim şi nu ştii ce s-a petrecut acolo în aceste zile?"* (v. 18). Cleopa nu se dumireşte, cum se poate să existe vreun locuitor sau trecător prin Ierusalim, care să nu ştie despre marile evenimente, ce tulburaseră cetatea. Din pricina acestei nedumeriri, nu numai că nu-şi întoarce atenţia de la intervenţia călătorului necunoscut în convorbirea lor, ci se apucă să-i trezească interesul pentru chestiunea care îi întrista. Cleopa socotea că toţi oamenii din Ierusalim trebuie să ştie despre Hristos. Acest lucru este un semn special de recunoaştere al adevăraţilor ucenici ai lui Hristos; că au dorinţa fierbinte să nu rămână, în locul lor de baştină, nimeni care să nu cunoască pe Hristos şi învăţătura Sa.

Şi Domnul, răspunzând la nelămurirea lui Cleopa, se arată ca şi cum n-ar şti ce se petrecuse în acele zile în Ierusalim: *„şi le-a zis; care?"*. Însă această întrebare a Domnului, care aşa zicând nu

ştia nimic, avea o pricină de mare importanţă. Ucenicii vorbeau cu deznădejde despre răstignirea şi moartea Domnului, fiindcă uitaseră cuvintele Domnului, şi de aceea se rătăciseră în gânduri şi în concluzii străine de adevărul dumnezeiesc. Trebuia deci să-i facă să se întoarcă într-un fel de la rătăcirea lor. Era, ca şi când le-ar fi zis: deoarece aţi uitat într-atât de mult cuvintele pe care Hristos vi le-a spus despre învierea Sa şi gândiţi lucruri atât de străine de Dânsul, atunci mai curând voi nu înţelegeţi cele ce s-au întâmplat în Ierusalim în zilele acestea.

Şi bunii ucenici încep acum să catehizeze pe străin despre Hristos şi despre patimile Sale, fără să înţeleagă ei că povesteau aceste lucruri lui Hristos Însuşi. Iată şi povestirea lor cea concisă: *„cele despre Iisus Nazarineanul, care era bărbat prooroc puternic în faptă şi în cuvânt, înaintea lui Dumnezeu şi a întregului popor"* (v. 19). Cele despre Iisus, cel de baştină din Nazaret, care s-a arătat un învăţător trimis cu adevărat de la Dumnezeu şi învăţa o învăţătură înaltă şi o întărea prin minuni slăvite. Acesta s-a arătat prooroc mare, nu numai înaintea poporului, ci şi înaintea lui Dumnezeu. Aşadar, era un prooroc adevărat şi sublim. Căci mulţi sunt propovăduiţi ca mari de popoare şi sunt admiraţi şi se înalţă pe sine, dar înaintea lui Dumnezeu sunt nişte nulităţi, lipsiţi de importanţă, nişte oameni rătăciţi, care duc şi pe alţii la rătăcire. Dimpotrivă, Iisus era mare înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor, spun cei doi ucenici. În continuare, ei expun modul în care, prin pârâ şi trădare, L-au predat pe El arhiereii şi mai marii noştri *„spre vinovăţie de moarte şi L-au răstignit"* (v. 20). Adică conducătorii Iudeilor, neţinând seamă de faptul că Hristos era bine plăcut lui Dumnezeu şi că poporul Îl asculta, L-au predat stăpânirii romane şi L-au osândit la moarte pe cruce. Trebuie să remarcăm că cei doi ucenici expun faptele care îi mâhniseră adânc, fapte îngrozitoare, care arătau păcătoşenia cea mare a conducătorilor lor, fără să

le judece, fără să le caracterizeze în niciun fel. Ei nu judecă, nu caracterizează în niciun fel pe aceşti răstignitori ai învăţătorului lor. Ba mai mult, continuă să-i considere ca pe conducătorii lor; „Conducătorii noştri", zic cei doi ucenici. Pentru că ei erau cu adevărat ucenici ai Aceluia care chiar răstignit şi pătimind chinurile cele mai îngrozitoare, se ruga pentru răstignitorii Săi.

Acum ucenicii ajung la pricina cea mai adâncă a durerii şi a rătăcirii lor: *„Noi însă nădăjduiam că El este acela care va mântui pe Israil"*. Adică: noi aparţinem acelora care nădăjduiau că El nu este numai un prooroc ca ceilalţi, ci este însuşi Mesia, izbăvitorul lui Israil. Iată însă că nădejdile noastre au fost înşelate. Şi iată de ce suntem trişti şi simţim o durere de nemângâiat.

Tocmai aici era însă rătăcirea lor. Căci acest eveniment, despre care credeau ei că a înşelat şi a pierdut nădejdile lor, adică moartea lui Hristos era singurul mijloc al răscumpărării şi al mântuirii lui Israil şi a lumii întregi. Şi dacă ucenicii şi-ar fi amintit cuvintele Domnului, dacă ei ar fi crezut drept, atunci ar fi trebuit ca nădejdea lor tocmai să se întărească şi mai mult, fiindcă moartea pe cruce a Domnului se întâmplase şi acum răscumpărarea era un fapt împlinit. Dar ucenicii, neînţelegând încă bine acestea, continuă povestirea lor tristă: *„Şi cu toate acestea, este astăzi a treia zi de când s-au petrecut acestea"* (v. 21). Nu numai că este zadarnică nădejdea noastră în El ca Mântuitor, ci şi mai mult, sunt trei zile de când El zace în mormânt, sunt trei zile de la răstignire. Şi cu toate că El trebuia să ni se arate viu, cu slavă şi cu mare cuviinţă, ca să ruşineze pe răstignitori, iar pe ucenici să-i bucure, şi să înceapă mântuirea şi împărăţia lui Israil, noi nu vedem nimic din toate acestea! Numai câteva raze de nădejde străbat în această beznă a descurajării, dar aceste raze produc alte nedumeriri. Căci *„şi câteva femei de ale noastre ne-au uimit, ducându-se în zori la mormânt. Şi negăsind trupul Lui, s-au întors zicând că ar fi văzut arătare de îngeri, care le-au spus că El trăieşte"* (v. 22-23). Adică:

pe noi ne-au tulburat câteva femei din cercul nostru, al ucenicilor. Ele s-au dus foarte de dimineaţă la mormânt şi n-au găsit trupul lui Hristos. De aceea s-au întors şi ne-au spus că în afara mormântului gol, au văzut cu ochii lor nişte îngeri, care le-au încredinţat că Hristos trăieşte. În urma acestei afirmaţii, *„S-au dus unii dintre ai noştri la mormânt şi au găsit aşa, precum spuseseră şi femeile. Dar pe El nu L-au văzut"* (v. 24). S-au dus la mormânt Petru şi Ioan, au găsit lucrurile, întocmai aşa precum spuseseră femeile, adică mormântul gol şi deschis, dar pe Mântuitorul nu L-au văzut. În consecinţă, nu mai avem niciun motiv să nădăjduim, ba mai mult, ne aflăm într-o nedumerire grozavă. Fiindcă Hristos, dacă ar fi înviat, ni s-ar fi arătat mai întâi nouă, care îi suntem ucenici.

Iată modul de gândire al celor doi ucenici şi felul cum se exprimă ei despre nădejdile lor pierdute. Îşi expun concluziile lor greşite, diametral opuse realităţii, chiar în faţa Domnului celui înviat. Dar aceşti ucenici, atât de neîncrezători, erau inimile cele mai devotate Domnului. De aceea, nu vor mai rămâne mult timp în întuneric. Şi iată se iveşte dulcele răsărit!

Începutul arătării Domnului

Ucenicii îşi deschiseră inimile, fără vicleşug. Îşi arătaseră rana mare a inimii, în faţa acelui necunoscut, care mergea cu ei pe cale şi se arăta atât de compătimitor la necazul lor. Acum El începe să-i satisfacă, iar apoi îi bucură pe deplin: *„Şi El a zis către ei: o, nepricepuţilor şi zăbavnici la inimă în a crede toate câte le-au spus proorocii"* (v. 25). Domnul începe lucrarea Sa binefăcătoare cu mustrare şi certare, îi caracterizează pe cei doi ucenici ca *nepricepuţi*, nu fiindcă ar vrea să-i de-a deoparte şi să-i umilească, să nu fie! Ci îi mustră din dragoste, ca pe unii care nu cunosc adevărul Scripturilor şi de aceea nu-şi nimeresc interesul lor duhovnicesc. Iar pentru

că nu înţeleg Scripturile, de aceea sunt *zăbavnici,* nepricepuţi, nepregătiţi, greoi ca să primească imediat adevărul Scripturii, prin credinţă, şi astfel preafericitul eveniment al învierii să nu rămână aşa departe de gândurile şi de credinţa lor.

Lipsa de credinţă grabnică în Hristos, în Scripturi, în Evanghelii, este marea scădere şi piedică principală, care ţine pe oameni în descurajare, în nelămurire, în tulburare şi nu-i lasă să-şi ajungă scopul vieţii lor. Aici este marea şi ireductibila deosebire între Hristos şi lume. Oamenii lumii „care rătăcesc şi duc şi pe alţii la rătăcire" ironizează, dispreţuiesc şi califică de nepricepuţi pe cei ce sunt gata să creadă sau cred în Hristos. Dimpotrivă, Hristos numeşte zăbavnici la minte pe cei ce sunt cuprinşi de nepriceperea pierzătoare şi de nebunia necredinţei, care nu sunt gata să creadă, ci rămân în necredinţa şi în păcatele lumii. Fără nicio îndoială, niciun om cu mintea sănătoasă nu trebuie vreodată să prefere ca lumea cea rătăcită să-l considere înţelept, iar Hristos să-l considere nebun şi nepriceput şi făuritor al propriei sale nefericiri.

Dar ce spuseseră proorocii şi ce trebuiau să creadă ucenicii, ca să nu mai rămână în tristeţe şi în descurajare? Că *„acestea trebuia să le sufere Hristos şi să intre în slava Sa"* (v. 26). Că Hristos trebuia să sufere acestea, adică: bătăile, scuipările, biciuirea, răstignirea, şi după aceea să intre în slava Sa. Dumnezeu Tatăl hotărâse şi proorocii vestiseră că sfatul lui Dumnezeu era ca Mesia, Mântuitorul, mai întâi să sufere, apoi să împărăţească. Era concluzia tuturor proorocilor din Vechiul Testament despre Hristos, că El avea să păşească, prin cruce, în slava Sa. Dar fiindcă cei doi ucenici până într-atât uitaseră acest lucru, Domnul era gata să facă iarăşi pogorământ şi să le spună cu de-amănuntul proorociile: *„începând de la Moise şi de la toţi proorocii, le-a explicat din toate Scripturile cele despre Sine"* (v. 27). Domnul nu-i mustră; nu le zice că Eu v-am spus adesea limpede cele despre patimile şi învierea Mea. Nu zice aşa, căci încă nu vrea să Se descopere pe Sine

ucenicilor Săi, îi mustră numai că sunt zăbavnici în credinţă, că nu cred în proorociile, pe care ei le auziseră de multe ori.

E de mirare că din pricina lipsei de credinţă grabnică, ei suferă, când ar trebui să se bucure! Şi mai de mirare este că mulţi dintre ucenicii de astăzi ai Domnului se mâhnesc şi se chinuiesc, pe câtă vreme, dacă ar crede în Scripturi, în cuvântul lui Dumnezeu, ar avea pace deplină! Cu adevărat, pricina necazurilor noastre nu este atât întâmplarea nenorocită în sine, ci mai mult lipsa de credinţă grabnică, puţina credinţă, lipsa de încredere în adevărurile dumnezeieşti, adevăruri care explică limpede de ce îngăduie Dumnezeu să avem necazuri.

Dar aceste scopuri mari ni le descoperă foarte bine cuvintele Domnului din ultimul verset, pe care l-am tâlcuit. Dacă Hristos Însuşi trebuia să intre în slavă prin suferinţă şi mai ales prin înfricoşatele patimi, nu-i de mirare că noi, slugile Sale, ajungem la slavă tot prin pătimiri. Dacă cel cu desăvârşire lipsit de păcat şi sfânt, asupra căruia păcatul şi ostenelile nu aveau niciun drept, a parcurs pentru noi întreaga cale a necazului şi a durerii, nu-i nicio mirare dacă noi, cei păcătoşi şi răi, trebuie neapărat să fim curăţiţi şi sfinţiţi prin mijlocirea necazurilor. Aşadar, creştine, află acest lucru: dacă omul n-ar fi păcătuit, dacă noi n-am fi păcătoşi, atunci desigur, am merge spre slava cerească fără necazuri şi fără patimi. Dar aşa cum suntem, nu este pentru noi alt drum spre slavă, decât cel prin mijlocul suferinţelor, durerilor şi al răbdării, pe care a mers şi începătorul mântuirii noastre. Şi dacă tu nu vrei să-L însoţeşti cu supunere la legea Sa şi cu răbdare, vai de tine! Nici nu vei scăpa de necazuri şi chinuri, nici nu vei dobândi slava şi fericirea cerească.

Domnul se arată în chip deplin

Acestea toate Domnul le-a zis, mergând pe cale împreună cu cei doi ucenici, ca un necunoscut. Dar nu avea să mai rămână

multă vreme un necunoscut. Venise ceasul să se arate pe deplin şi iată felul în care se arată: *„Şi s-au apropiat destul spre care mergeau; şi El se prefacea că merge mai departe"* (v. 28). Când s-au apropiat de Emaus, Domnul nu le-a spus ucenicilor în chip hotărât că îşi va continua călătoria, despărţindu-se de ei. Dar le-a dat impresia că vrea să meargă mai departe. Pentru ei, era încă un călător străin şi necunoscut, care nu putea să-i însoţească neinvitat la gazda lor, din pricina bunei cuviinţe. Dacă totuşi ei şi-au exprimat dorinţa să rămână în societatea Lui, Domnul n-a refuzat invitaţia ucenicilor. Mai cu seamă că faptul de a se preface că merge mai departe, era pentru Hristos o faptă de delicateţe, cuvenită unui străin, dar pentru ucenici era o încercare. Vede şi bine că Domnul nu devine supărător, prea insistent, pentru nimeni, nu sileşte pe nimeni să-L primească fără să vrea acela. Domnul preţuieşte mai mult decât oricare altul darul acela al libertăţii, pe care ni l-a dat El. Dar când noi dorim să-L avem tovarăş, zilnic, când dorim şi aşteptăm să vină şi să rămână neîncetat în inima noastră primitoare, Domnul nu refuză niciodată, ci Se grăbeşte să vină cu nespus pogorământ. Şi iată dovada acestui lucru.

Cei doi ucenici, deşi încă nu-l recunoscuseră, ci numai se desfătaseră de tâlcuirea Scripturilor, doreau societatea Lui. De aceea: *„L-au rugat stăruitor"*. Ei au exercitat un fel de violenţă nobilă, prin rugăciunile lor fierbinţi, *„zicând: rămâi cu noi, căci este spre seară şi ziua s-a plecat"*. Ucenicii Îl roagă: rămâi cu noi căci s-a apropiat seara şi ziua se pleacă spre noapte. Dar întotdeauna, cei ce au primit tovărăşia prea dulce a lui Hristos, cei ce s-au învrednicit să-I audă cuvântul şi să se folosească din adevărul Său, doresc ca niciodată să nu se despartă de Dânsul, niciodată până în veci. Căci, cu cât trece vremea, cu atât nesaţul creşte şi se deschide o cunoaştere tot mai adâncă, o bucurie şi o dragoste tot mai mare. La Emaus, Domnul, precum era şi firesc: *„a intrat să rămână cu ei"*

(v. 29). Căci Însuşi Domnul zisese: *„Iată Eu stau la uşă şi bat; dacă cineva va auzi glasul Meu şi va deschide uşa, voi intra la el şi voi cina cu el şi el cu Mine"* (*Apoc* 3, 20). Cu atât mai mult vine El, cu cât noi Îl chemăm, înainte ca El să bată la uşa sufletului nostru.

Până în clipa aceea, fuseseră primiţi ucenicii la acea masă dumnezeiască a învăţăturilor şi a tălmăcirilor pe care le-a oferit-o necunoscutul lor tovarăş de drum, şi au cinat duhovniceşte. Dar ei nu L-au recunoscut. Iată însă acum, în timpul cinei, pe care ei I-o oferă Domnului, li se va descoperi pe Sine deplin: *„Şi când a stat la masă împreună cu ei, luând El pâinea, a binecuvântat-o şi frângând-o le-a dat lor"* (v. 30). Când s-au aşezat la cină, Cel ce până atunci fusese un străin necunoscut a luat asupra Sa îndatoririle primirii de oaspeţi a stăpânului de casă, a tatălui de familie. Căci a frânt pâinea şi a binecuvântat-o, printr-o rugăciune de mulţumire după obiceiul pe care îl avea Domnul, când mânca împreună cu ucenicii Săi. În această împrejurare, Domnul face gesturi cunoscute de ucenicii Săi şi familiare lui însuşi. Binecuvântarea aceasta a pâinii nu era desigur cea de la cina de taină, care binecuvântare preschimbase pâinea şi vinul în trupul şi sângele Domnului. Dar era nelipsita rugăciune de mulţumire, care uneşte cele materiale, hrana noastră, cu cele duhovniceşti; era acea rugăciune, pe care creştinul nu trebuie să o uite niciodată, când se aşază la masă, ca să mănânce şi când urmează să-şi primească hrana din mâinile nevăzute ale lui Dumnezeu. Dacă cineva o primeşte, fără să mulţumească, se face nerecunoscător şi nemulţumitor, nevrednic de darul lui Dumnezeu. Oricât de simplă şi de săracă ar fi masa noastră, când are binecuvântarea lui Dumnezeu, care este Tatăl al întregii obşti creştineşti şi al fiecărei familii în parte, ne produce bucurie şi mulţumire, pe care nu ni le pot da nici cele mai alese bucate.

Iar binecuvântarea şi mulţumirea Domnului au fost de-ajuns ca mijloc de descoperire a Sa. *„Şi s-au deschis ochii lor şi ei L-au*

recunoscut". Printr-o lucrare supranaturală, Domnul înlătură tot ceea ce îi împiedica pe ucenici să-L recunoască şi ei L-au recunoscut pe deplin. Domnul rămăsese necunoscut pentru o vreme, ca să atragă atenţia ucenicilor asupra adevărului Scripturilor, fiindcă: *„Ele sunt care mărturisesc despre Mine"* (*In* 5, 39). Prin Scripturi se descoperă Domnul ucenicilor Săi din toate vremurile, deschizându-le în acelaşi timp ochii, ca să înţeleagă adevărul mântuitor.

Dar ucenicii n-au avut vreme să-şi exprime bucuria nespusă pe care le-a făcut-o întâmplarea aceasta nouă, *„şi El s-a făcut nevăzut de ei"* (v. 31). În aceeaşi clipă, după ce L-au recunoscut, Domnul s-a făcut nevăzut. O astfel de dispariţie este cu neputinţă pentru firea omenească, căci trupul omului este supus legilor firii. Dar după înviere, trupul Domnului era un trup potrivit cu noua situaţie de slavă, în care intrase desăvârşit. Dintr-o clipă în alta putea fi văzut şi nevăzut. De îndată ce ucenicii Îl recunoscuseră, Domnul a dispărut. Dar şi în timpul celorlalte arătări mai lungi, pe care le vom vedea în continuare, rămâne doar un timp scurt împreună cu ucenicii. Fiindcă ei trebuiau să înţeleagă, şi prin ei, ucenicii tuturor veacurilor, că petrecerea Domnului pe pământ a fost scurtă şi trecătoare, doar atât cât trebuia, ca să atragă inima lor spre cele de sus, spre cer. Acolo se află El, şi într-acolo ne îndreptăm şi noi, trecând de pe pământ. Acolo vom găsi, lângă Domnul, locuinţă statornică şi fericită.

Impresiile celor doi ucenici. Ei descoperă şi celorlalţi arătarea Domnului

Iată ce impresie a produs această întâmplare extraordinară şi fericită celor doi ucenici: *„Şi ziceau ei: oare nu ardea în noi inima noastră, când ne vorbea pe cale şi ne tâlcuia Scripturile?"* (v. 32). Unul către altul îşi împărtăşesc impresiile şi sentimentele

zicând: frate, oare nu-ţi ardea inima când ne vorbea pe drum şi ne descoperea înţelesurile cele mari ale Scripturilor? Căci mie îmi ardea tare. – Da, frate, răspundea celălalt. Acelaşi foc l-am simţit şi eu în inima mea. Şi împărtăşirea reciprocă a sentimentelor lor le înflăcăra şi mai mult inima. Căldura şi emoţia cu care este scris stihul acesta este un sprijin de bază în părerea că Luca era celălalt ucenic, care mergea cu Cleopa spre Emaus. El a simţit adânc că îi ardea inima, şi exprimă acest lucru cu multă veridicitate în versetul acesta.

Nu este nicio împerechere de cuvinte mai expresivă decât „arderea inimii", ca să arate adânca mişcare, căldura duhovnicească, trezirea de doruri mari şi de dispoziţii sfinte, pe care Duhul Sfânt le produce în inimile simţitoare. Fierbinţeala aceasta se produce la auzul marilor adevăruri duhovniceşti ale creştinismului, pe care aceste inimi le tâlcuiesc, din comoara nesecată a Sfintelor Scripturi. Este adevărat că unora Sfânta Evanghelie li se pare „acoperită", învăluită, de neînţeles, dar numai pentru cei ce vor pieri este acoperită, cum zice dumnezeiescul Pavel, adică este neînţeleasă pentru necredincioşi, căci ei nu primesc adevărul, ci păşesc spre pierzanie. Însă pentru cei sinceri, care doresc adevărul şi caută pe Mântuitorul, Duhul lui Dumnezeu deschide şi descoperă desăvârşit înţelesurile Evangheliei, cu acea dulceaţă nespusă, cu care vorbea Hristos către cei doi ucenici în călătoria spre Emaus, când le lămurea înţelesul Scripturilor. Pentru cei sinceri cuvântul Evangheliei este hrană de saţ sufletesc, este mana cerească; cuvântul Evangheliei produce căldură sfântă, bucurie şi entuziasm.

Dar cum puteau cei doi ucenici să ţină tăinuită numai pentru propria lor bucurie, o astfel de întâmplare? Cum puteau să-şi continue călătoria, după ce văzuseră pe Domnul în viaţă şi îşi refăcuseră nădejdile lor pierdute? Acest lucru nu era cu putinţă: „*Ci sculându-se în ceasul acela, s-au întors la Ierusalim şi au găsit adunaţi*

pe cei unsprezece şi pe cei ce erau împreună cu ei" (v. 33). Cei doi ucenici au lăsat mâncarea pe masă şi s-au grăbit în acelaşi ceas şi în aceeaşi seară, să se întoarcă la Ierusalim. Trebuia să împărtăşească şi celorlalţi ucenici bunele vestiri de mare bucurie. Trebuia să le întărească credinţa, care se clătina, ca valurile, şi să-i mângâie cu *„mângâierea cu care fuseseră şi ei mângâiaţi de Dumnezeu"* (II *Cor* 1, 4). Trebuia să împărtăşească şi altora marele bine pe care îl primiseră ei, văzându-L şi recunoscându-L pe Domnul. Căci împărtăşirea darului celui mare şi a binecuvântării, pe care le-au primit, când au cunoscut pe Hristos şi adevărul Său, este semnul de recunoaştere al adevăraţilor şi bunilor creştini. Ei vor să atragă şi pe alţii la Hristos, după cum şi ei au fost atraşi de Hristos. Ei vor să lumineze şi pe alţii cu lumina adevărului, cu care au fost şi ei luminaţi. Această lucrare sfântă, pe care cei doi ucenici, care se întorceau de la Emaus, au întreprins-o acum, au făcut-o de atunci de mii de ori, nu numai ei, în calitate de apostoli şi evanghelişti, care şi-au închinat tot restul vieţii lor în predicarea Evangheliei, – ci au făcut-o şi alţi creştini adevăraţi. Fiecare creştin bun s-a prefăcut într-un apostol, care lumina pe oameni în cercul cunoştinţelor, al conlucrătorilor, al celor ce călătoreau împreună. Ce fericire ar fi, dacă s-ar continua şi astăzi această lucrare îndeosebi binefăcătoare!

Ajungând în Ierusalim, cei doi ucenici i-au găsit pe ceilalţi în locul cunoscut de întâlnire, *„zicând că Domnul a înviat cu adevărat şi s-a arătat lui Simon"* (v. 34). De îndată ce i-au văzut pe cei doi, cei unsprezece ucenici se grăbesc să le vestească şi lor, cu o bucurie triumfătoare, că Domnul a înviat cu adevărat. Această ştire o împărtăşea mai întâi Petru, căci Domnul, după ce s-a arătat Mariei Magdalena şi mironosiţelor, nu s-a mărginit la transmiterea ştirii prin îngeri şi mironosiţe. Ci s-a arătat şi lui Petru personal, ca să-l încredinţeze că i-a iertat marele păcat al întreitei lepădări. Astfel, Domnul a uşurat inima cea mâhnită a lui Petru. Dar bucuria

ucenicilor a fost sporită mult, când au primit informaţii noi şi amănunţite: *„Şi ei le-au povestit cele de pe cale şi cum a fost recunoscut de dânşii la frângerea pâinii"* (v. 35). Luca şi Cleopa povestesc cum a călătorit împreună cu ei, ca un necunoscut, cum i- a mustrat pentru necredinţa lor, cum le-a tâlcuit Scripturile tot timpul drumului, cum a binecuvântat şi a frânt pâinea pentru cină, cum li s-au deschis ochii şi L-au recunoscut şi ce sentimente sfinte înflăcărau acum inimile lor ... Dar cine ar putea să descrie simţămintele care umpleau inimile tuturor ucenicilor, în timpul când se dădeau aceste noi veşti! Sfântul Evanghelist nu încearcă să descrie, fiindcă ştie că slujitorii lui Hristos, care se întâlnesc şi vorbesc împreună între ei, despre felul în care fiecare a cunoscut pe Hristos, ce a învăţat, ce a auzit, ce a citit, – au propria lor experienţă a acestor sentimente. Creştinii adevăraţi sunt informaţi prin experienţă personală, ce mângâiere, ce pace, ce bucurie, ce mulţumire simt ei, de când au început viaţa nouă, cea creştinească.

Hristos se arată apostolilor

Sfântul Evanghelist Luca, după ce a expus amănunţit arătarea Domnului către cei doi ucenici, care mergeau la Emaus, se grăbeşte acum să descrie şi arătarea cea mai importantă a Domnului, ultima în ziua de neuitat a învierii, când s-a arătat tot înaintea ucenicilor Săi adunaţi.

Preoția ca binecuvântare a păcii

„Pe când ei vorbeau acestea, însuşi Iisus a stat în mijlocul lor şi le-a zis: «pace vouă»" (v. 36). Încă înainte ca cei doi ucenici să-şi fi terminat istorisirea lor, iată, Domnul însuşi a venit dintr-o dată în mijlocul ucenicilor. Făgăduise El altădată că: *„Acolo unde sunt*

doi sau trei adunaţi în numele Meu, acolo sunt şi Eu în mijlocul lor" (*Mt* 18, 20). Şi iată cea dintâi şi cea mai bună dovadă, că Domnul împlineşte întotdeauna această făgăduinţă a Sa. Întotdeauna, ori de câte ori ucenicii Domnului, adevăraţii creştini, se adună în numele Său, după porunca Sa şi cu scop să facă un lucru bun înaintea Domnului, acolo se află şi Hristos în mijlocul lor, ca început central, ca un conducător şi arhiereu. În special în timpul duminicii, care continuă de atunci încoace neuitata zi a învierii. Domnul este întotdeauna în mijlocul creştinilor, care se adună în Sfânta Biserică şi iau parte la dumnezeiasca Liturghie şi se învrednicesc să primească în sufletul lor însuşi Trupul şi Sângele Domnului.

Deşi ucenicii Îl părăsiseră în timpul patimilor, şi se arătaseră atât de temători şi de necredincioşi, totuşi Domnul se foloseşte de primul prilej în care erau ei adunaţi, ca să-i cerceteze şi să le arate dragostea Sa cea iertătoare şi dulce. A venit în aceeaşi zi, deşi îi vestise că Îl vor întâlni în Galileia; a venit căci Domnul dă întotdeauna mai mult decât făgăduieşte, şi apoi trebuia să împărtăşească ucenicilor Săi pacea Sa, cât mai curând cu putinţă.

„Pace vouă" sunt primele cuvinte care au fost auzite din sfânta Sa gură, când s-a arătat dintr-o dată în mijlocul ucenicilor. Însă aceste cuvinte nu erau numai o formulă de salut, pe care o schimbau între ei prietenii şi cunoscuţii, când se întâlneau. Era o binecuvântare nemaiauzită şi preasfântă, care a împărtăşit ucenicilor toate efectele mântuitoare ale jertfei de pe cruce şi ale învierii Domnului. În timpul Cinei celei de taină, când Domnul a dat ucenicilor Săi porunci şi făgăduinţe foarte importante, le-a făgăduit mai cu seamă această moştenire de mare preţ: pacea. *„Pace las vouă, pacea Mea dau vouă"* (*In* 14, 27). Ucenicii însă nu puteau primi această moştenire înainte de moartea Testatorului şi a donatorului. Dar Testatorul murise pe cruce, înviase a treia zi şi acum venise însuşi, în calitate de testator şi de executor testamentar, ca să dea ucenicilor Săi moştenirea Sa: pacea.

„Pace vouă". Să înceteze de acum frica de răstignitori, care v-a tulburat, din seara prinderii Mele şi până astăzi. Liniştiţi-vă, fiindcă Eu sunt în mijlocul vostru. Să înceteze neliniştile, îndoielile, gândul de deznădejde cu privire la Mine, care umpluseră sufletele voastre. Să piară sminteala, care a paralizat forţele voastre sufleteşti când M-aţi văzut târât de mâinile soldaţilor sălbatici, scuipat, biciuit, spânzurat pe cruce şi pus în mormânt, ca orice om. Acum îndrăzniţi, clădiţi iarăşi nădejdile voastre prăbuşite, umpleţi-vă piepturile cu pace; căci, iată, Eu am înviat, ca un biruitor atotputernic al vrăjmaşilor Mei celor văzuţi, care M-au răstignit, precum şi al vrăjmaşilor celor nevăzuţi, ale puterilor stăpânitorului întunericului lumii acesteia.

„Pace vouă". Să fie pace de la Dumnezeu către voi, precum şi de la voi către Dumnezeu. Domnul cel înviat din morţi recomandă ucenicilor să-şi deschidă inimile lor, pentru ca Domnul să verse în ele, şi prin ucenici, în inimile credincioşilor din toate veacurile, pacea împrietenirii cu Dumnezeu Tatăl. Hristos este pacea noastră, propovăduieşte marele Apostol. El adaugă că Hristos *„ne-a împăcat pe noi cu Dumnezeu, prin cruce, luând asupra Sa vrăjmăşia"* (*Ef* 2, 14-16). Căci o vrăjmăşie neîmpăcată, o prăpastie de netrecut despărţea pe Dumnezeul cel Sfânt de omul păcătos. Dar când iubirea nemărginită a lui Dumnezeu s-a descoperit prin întruparea Cuvântului, când Domnul a jertfit sfânta Sa viaţă pe cruce, ca mijlocitor al nostru către Dumnezeu, când Dumnezeu a primit această jertfă şi Mijlocitorul a înviat, atunci s-a restabilit pe pământ pace între Dumnezeu şi oameni. Dar numai între oamenii aceia, care cred în Hristos şi recurg la El ca mijlocitor al lor către Dumnezeu, ascultând de Hristos. Aceştia nu mai sunt străini de Dumnezeu, nu mai sunt fii ai mâniei, nu sunt robi ai morţii şi ai iadului, ci sunt fii ai lui Dumnezeu, fii după har, moştenitori ai împărăţiei Lui. *„Fiind îndreptăţiţi prin credinţă, avem pace cu*

Dumnezeu în Domnul Iisus Hristos. Suntem fii lui Dumnezeu; iar dacă suntem fii, suntem şi moştenitori: moştenitori ai lui Dumnezeu, care moştenim împreună cu Hristos" (*Rm* 5, 1, 8; 16-17). Iată cu ce cuvinte vorbeşte fericitul Pavel despre acest lucru.

„Pace vouă", a zis Domnul Cel înviat către ucenici, în timpul primei Sale arătări în faţa lor. Şi de atunci încoace toţi adevăraţii creştini gustă dulceaţa nespusă a legăturii păcii. Ei au pace cu ei înşişi, căci omul, chiar dacă ar avea comorile lumii, tot nefericit este, dacă sufletul îi este stăpânit de patimile păcatului; când mânia, invidia, ura, iubirea de slavă, intriga, plăcerile fără saţ şi dorinţa de desfătări iscă furtuni în sufletul său păcătos şi înveninează viaţa. Dar creştinii adevăraţi, care îşi omoară cu vremea patimile şi poftele, se desfătează cu o dulce pace lăuntrică. Făcătorul de pace le împărtăşeşte harul Său atotputernic, care îi renaşte şi statorniceşte pacea în sufletul lor. Şi, când un astfel de creştin, în lupta lui cu păcatul, cu lumea şi cu diavolul, se poticneşte şi îşi pierde pentru o clipă pacea lăuntrică, cea de mult preţ, aleargă cu pocăinţă la începătorul păcii, invocă lucrarea Lui de mijlocire arhierească, îşi mărturiseşte cu sinceritate păcatele şi iarăşi primeşte pacea. Acest lucru se întâmplă, până când el va pleca din lumea de ispite şi primejdii şi va ajunge la limanul fără valuri al păcii cereşti veşnice.

„Pace vouă", a zis Domnul cel înviat. De atunci încoace, ucenicii Săi din toate veacurile păstrează pacea cu toţi oamenii, întrucât depinde de ei. Ei imită caracterul nepomenitor de rău, blând şi paşnic al Căpeteniei lor. Ei se silesc, nu numai să piară din sufletul lor rădăcinile amărăciunii, ale urii şi ale pomenirii răului, şi să se facă înşişi făcători de pace între alţii. Ei vor să fie elemente de pace în familie şi în societate şi producători de progrese. Sunt oameni noi, insuflaţi de sus cu un cuget paşnic, înalt şi sfânt. Iată care sunt calităţile acestei binecuvântări nepreţuite.

Teama ucenicilor și dovezile pipăibile ale Învierii Domnului

Însă, cu toate câte auziseră de la cei dintâi martori ai învierii Domnului, când ucenicii L-au văzut cu ochii lor pe Hristos și cu urechile lor L-au auzit, dându-le pace, au fost *„îngroziți și înspăimântați, că văd un duh"* (v. 37). Arătarea cea neașteptată și liniștită a Domnului, în mijlocul lor, le trezește frica. Căci ei cunoscuseră pe Hristos altfel, înainte de moartea Sa pe cruce. Ei știau că umblă ca și noi, că intră prin ușă deschizând-o ca și noi. Și-ar fi putut da seama și mai înainte, că nu este legat de materie, deoarece umblase pe mare. Dar acest lucru nu le-a venit în minte. Deci ucenicii au crezut că văd duh, iar duh înseamnă sufletul unui om mort, care se întoarce din iad și se arată sub formă vizibilă, fără să aibă trup real. Ucenicii au crezut că văd o fantomă. Noi, oamenii, avem duh și legătura cu morții iubiți este foarte strânsă, și ne străduim să ajungem în lumea duhurilor. Totuși suntem atât de obișnuiți cu trupul și cu materia, încât ne tulburăm și ne cutremurăm, când credem că vreun duh s-a apropiat de noi într-o formă văzută. Dar în împrejurarea care ne interesează, nu s-a întâmplat așa ceva. Cel ce se oprise în mijlocul ucenicilor nu era numai duh, ci era însuși Domnul cel înviat cu trupul. El se grăbește să risipească teama ucenicilor, prin dovezi de neînlăturat. El le zice: *„De ce sunteți tulburați și pentru ce aveți gânduri în inimile voastre?"* (v. 38). Acum, când ar trebui să vă bucurați cel mai mult, sunteți tulburați ca și cum vi s-ar fi întâmplat un rău neașteptat și rămâneți în nedumerire! Dar Domnul nu se mărginește numai la aceste cuvinte liniștitoare. Ci, iată, le dă dovezile cele mai limpezi despre identitatea Sa și despre învierea Sa cu trupul, ca să se încredințeze împătrit de adevăr. *„Vedeți mâinile Mele și picioarele Mele. Eu însumi sunt. Pipăiți-mă și vedeți, că duhul nu*

are carne şi oase, precum Mă vedeţi pe Mine având" (v. 39). Observaţi mâinile şi picioarele Mele, ca să vedeţi în ele semnele cuielor, şi încredinţaţi-vă că sunt Eu, acelaşi, Învăţătorul vostru care a fost răstignit. Şi dacă ochii voştri nu vă încredinţează îndeajuns, pipăiţi-Mă cu mâinile şi aflaţi că nu aveţi în faţa voastră un duh, o fantomă cu aparenţă de trup, ci un om cu carne şi oase, precum veţi percepe cu simţurile şi veţi cunoaşte că Eu sunt. Aşadar, înţelegeţi bine că am înviat cu trupul, fiindcă cei ce nu mă înţeleg nu cred în înviere, drept aceea se tem de sperietoarea pe care le-o pune în faţă necredinţa lor. Şi astfel, ajung la concluzii mincinoase şi răstoarnă adevărul despre persoana Mea. După ce Domnul le-a spus acestea, *„le-a arătat lor mâinile şi picioarele Sale"* (v. 40).

Este vrednic de luare aminte faptul că în trupul cel proslăvit al Domnului a rămas şi cicatricea din coasta cea străpunsă cu lancea, şi semnele cuielor în tălpi şi mâini, ca dovezi că Domnul a înviat cu trupul. Aceste dovezi le întrebuinţează El acum în faţa ucenicilor şi apoi, după opt zile, în faţa lui Toma. Domnul nu se ruşinează să poarte mereu, în cer, pe sfântul şi slăvitul Său trup, în faţa Tatălui şi a fiinţelor cereşti, aceste semne văzute ale patimii Sale înfricoşate pe cruce, pe care a primit-o pentru noi. Mulţi dintre noi, creştinii, evităm să mărturisim că suntem următori ai lui Hristos, ca să nu cădem din aşa-zisa noastră demnitate şi din buna părere a oamenilor lumii. Însă tocmai acest lucru este cea mai mare decădere şi ruşine a noastră. Căci astfel dovedim că nu suntem vrednici de Acela care mijloceşte *„ca un miel înjunghiat"* (*Apoc* 5, 6) ca să ne mântuiască şi să ne dea cinste şi slavă.

Important este de asemenea şi faptul că Domnul invită pe ucenici să-L pipăie cu de-amănuntul, pe când Mariei Magdalena nu i-a îngăduit nici măcar să-L atingă. Fiindcă ucenicii, care aveau să fie vestitori în toată lumea ai acestei minuni preaînalte, şi aveau să-şi ofere însăşi viaţa lor ca mărturie pentru adevărul propovăduirii lor, trebuiau să fie pe deplin încredinţaţi, că Domnul a înviat cu trupul. Mare însemnătate

are acest pogorământ răbdător al Domnului la pipăirile şi la tălmăcirile necredinţei. Căci Atotştiutorul ştia bine că în curând se vor arăta ereticii, lipsiţii de evlavie, docheţii care vor susţine că Hristos nu a avut după înviere un trup real, ci numai o părere de trup, închipuit, că El părea că a suferit şi că a înviat. Acest fel de eretici puteau să altereze creştinismul şi să zădărnicească mântuirea oamenilor, dacă Apostolii n-ar fi fost pe deplin încredinţaţi de adevăr şi nu l-ar fi susţinut prin însăşi viaţa lor. Slavă Domnului! Aceşti eretici au fost îngropaţi, dar pricinuitorul ereziilor şi începătorul a tot răul, diavolul, îi dezgroapă din când în când şi îi prezintă într-o formă nouă, prin mijlocirea unor noi rătăciţi. De aceea, creştinii trebuie să cunoască adevărul ortodox şi să fie feriţi de rătăciţii, care duc la rătăcire şi pe alţii.

Încă o dovadă, cea mai convingătoare, că Domnul are trup real, este faptul că El a mâncat împreună cu ucenicii Săi, după înviere. Iar această dovadă a făcut o impresie neştearsă asupra ucenicilor şi este pomenită în mod special de Apostolul Petru (*FAp* 10, 41). *„Pe când ei încă tot nu credeau, din pricina bucuriei, şi se minunau, le-a zis lor: aveţi ceva de mâncare?"* (v. 41). Ucenicii încă tot nu cred. Nu că ar avea îndoială despre învierea Domnului cu trupul, ci din pricina prea marii bucurii şi admiraţii pentru cele petrecute. Căci de obicei omul nu crede nici chiar simţurilor sale, când se întâmplă lucruri deosebit de bune şi de neaşteptate. De aceea Domnul întreabă pe ucenicii Săi: *„Aveţi ceva de mâncare? Iar ei I-au dat o bucată de peşte fript şi un fagure de miere. Şi luând a mâncat în faţa lor"* (v. 42-43). Ucenicii I-au dat o bucată de peşte fript şi un fagure de miere; iar Domnul, deşi trupul Lui cel nou nu mai avea nevoie de hrană, totuşi a mâncat înaintea ucenicilor, ca să le dovedească că trupul Lui este real, nu închipuit. Nu I-a fost silă să mănânce din modesta cină a ucenicilor, după învierea şi după intrarea Sa în starea de slavă. Iar ucenicii aveau să mănânce şi să bea la masa Domnului, în împărăţia Sa (vezi *Lc* 22, 30), o cină duhovnicească de bucurie şi fericire nespusă.

Sfaturi pentru lucrarea apostolică

După ce Domnul a dat ucenicilor dovezi depline şi de necombătut că a înviat cu trupul, acum era vremea să le amintească, ceea ce ei nu trebuiau să uite, având în vedere că aveau în curând să-şi înceapă lucrarea lor apostolică. „Şi le-a zis: acestea sunt cuvintele pe care vi le-am spus, pe când eram cu voi". Acesta este înţelesul cuvintelor proorocești, pe care vi le-am spus, când eram cu voi. Aceste cuvinte se rezumă astfel: „*Că trebuia să se împlinească toate cele scrise în legea lui Moise, în prooroci şi în Psalmi, despre Mine*" (v. 44). Toate câte au fost scrise cu duh proorocesc în Vechiul Testament despre Mesia trebuiau să se împlinească. Astfel de profeţii erau foarte multe şi tratau cele mai multe amănunte ale vieţii Domnului. Sunt proorocii care tratează nu numai despre trădarea, patimile şi moartea Domnului, ci şi despre adăparea cu fiere, împărţirea hainelor, răstignirea în mijlocul tâlharilor, împungerea coastei cu suliţa. Şi iată, toate aceste proorocii fuseseră împlinite, aşa cum le prezisese Duhul lui Dumnezeu prin prooroci. Dar în Evanghelie, în cartea prea sfântă pe care a scris-o Duhul lui Dumnezeu prin Apostoli, sunt cuprinse şi alte proorocii şi făgăduinţe despre judecata viitoare, despre osânda definitivă a păcătoşilor nepocăiţi, despre slava şi fericirea veşnică a drepţilor. Toate acestea se vor împlini în mod sigur. Fericiţi cei ce, ca nişte oameni cuminţi şi înţelepţi, iau aminte la ele şi îşi orânduiesc viaţa în armonie cu Sfânta Evanghelie şi astfel se pregătesc să se bucure de fericirea făgăduită de aceste proorociri.

Domnul nu s-a mărginit numai să le amintească proorociile despre Sine, ci „*atunci le-a deschis mintea, ca să înţeleagă Scripturile*" (v. 45). Domnul a dat ucenicilor Săi harul Duhului Său, ca să înţeleagă pe deplin interesul pe care îl poartă Dumnezeu pentru mântuirea lumii. Interes despre care se scrie în Sfânta Scriptură. Din

acest fapt, putem observa modul în care Domnul lucrează asupra sufletelor acelor oameni, care sunt buni şi dispuşi să primească adevărul. Pe de o parte. Domnul produce împrejurări potrivite, ca ei să poată să audă şi să cunoască adevărurile descoperite omului prin Sfânta Scriptură; pe de altă parte, Domnul le dă harul Duhului Său, ca să se deosebească şi să prindă adevăratul înţeles al Scripturii. Iar apoi le înfierbântă inima, punând în ea râvnă şi îndrăzneală, spre înţelegere cât mai deplină şi spre conformare la cele citite.

Aşadar, nimeni nu poate să prindă adevăratul înţeles al Scripturilor, dacă Hristos nu-i deschide şi nu-i luminează mintea prin Duhul Său. Calea principală care duce pe om la înţelegerea Scripturii nu este atât cultura, cât luminarea din partea Domnului. Ca dovadă, mulţi oameni culţi nu pot pătrunde înţelesul dumnezeiesc al Evangheliei, pe câtă vreme oamenii cu o cultură foarte mediocră le înţeleg foarte bine. Nici nu este cu putinţă ca omul să înceapă să aibă interes pentru nepreţuitele adevăruri ale Scripturilor, dacă Hristos nu-i deschide mintea şi nu-i atrage mintea. Dar pentru ce fel de oameni face Hristos această lucrare, prin Duhul Său? Numai pentru cei drepţi, care doresc sincer şi fără viclenie să cunoască adevărul; pentru cei ce cred cu smerenie; pentru cei ce sunt gata să supună eul lor voinţei divine şi să lepede interesele păcătoase şi viaţa nelegiuită. Numai pentru aceştia luminează Hristos înţelesul Scripturii. Pentru ceilalţi, Evanghelia rămâne acoperită, căci ei vor să rămână necredincioşi, iar necredinţa a orbit înţelegerea lor (vezi II *Cor* 4, 3-4).

Cuprinsul propovăduirii apostolice

În continuare, Domnul hotărăşte care trebuie să fie cuprinsul propovăduirii apostolice. Prin această propovăduire ucenicii, în calitate de Apostoli ai Săi, vor moşteni pe pământ împărăţia lui Hristos cea duhovnicească, adică Biserica creştină.

„Aşa a fost scris şi aşa trebuia să pătimească Hristos şi să învieze din morţi a treia zi" (v. 45). Aşa hotărâse mai înainte de veci sfatul lui Dumnezeu. Şi aşa a fost scris în Vechiul Testament. Şi de când toate acestea s-au împlinit, vestiţi lumii patimile lui Hristos: ce a pătimit, de ce a pătimit, de ce a murit de o moarte atât de îngrozitoare şi dureroasă. Propovăduiţi neapărat că a înviat a treia zi, că, prin învierea Lui, nu numai a şters chinul crucii din sufletele celor ce s-au smintit de dânsul, ci ne-a făcut să credem şi mai mult în demnitatea Lui, în jertfa Lui pentru noi, pentru a-L împăca pe Tatăl ceresc cu noi. Prin urmare, noi suntem acum îndreptăţiţi şi mântuiţi. Conform cu toate acestea:

„Să propovăduiască pocăinţa în numele Său". După ce veţi expune cele despre patimile şi învierea Mea, să propovăduiţi pocăinţa, să chemaţi pe oameni la pocăinţă, în numele lui Dumnezeu, care i-a zidit pe oameni, în numele lui Hristos care I-a răscumpărat, să-i chemaţi pe oameni să se pocăiască şi să se întoarcă de la închinarea la idoli la adevăratul Dumnezeu, de la robia în păcat la libertatea virtuţii, de la viaţa de stricăciune şi de pierzare, la viaţa cea nouă, nestricăcioasă şi veşnică. Nu numai pocăinţa să o propovăduiţi, ci şi „iertarea păcatelor pentru toate neamurile, începând de la Ierusalim. Iar voi veţi fi martori acestora" (v. 47-48). Adică: să încredinţaţi pe cei ce se pocăiesc că pocăinţa lor le garantează un dar înalt şi binefăcător: iertarea păcatelor, slobozirea de vinovăţie şi de pedeapsa păcatului, pedeapsă care este moartea şi durerea veşnică. Apostolii să încredinţeze pe oameni că pocăinţa lor sinceră şi întoarcerea lor către Hristos îi va mântui de osândă şi îi va face iarăşi fii ai lui Dumnezeu. Această lucrare, Apostolii trebuiau să o înceapă de la Ierusalim şi să o întindă asupra tuturor neamurilor, ca martori oculari ai morţii, învierii, învăţăturii şi a faptelor Domnului. Căci ei au fost trimişi de Domnul, pentru lucrarea cea mare a propovăduirii şi a chemării oamenilor la pocăinţă şi la iertarea păcatelor.

Sfinţii apostoli au împlinit cu credincioşie această poruncă a Domnului. În ziua Cincizecimii, la prima predică a sa, Apostolul Petru a vestit mulţimii, care se adunase în capitala iudaismului, în

Ierusalim: *„Pocăiţi-vă şi fiecare să se boteze în numele lui Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor"*, iar Apostolul Pavel zicea: *„Dumnezeu trecând cu vederea timpurile de neştiinţă, acum porunceşte tuturor oamenilor de peste tot să se pocăiască"*. Aşa propovăduia Pavel în capitala idolatriei. Atena. Şi de atunci, adevăraţii vestitori ai Evangheliei n-au încetat nicidecum să cheme pe oameni la pocăinţă şi la iertarea păcatelor, fără de care o viaţă creştinească nu este cu putinţă.

Dar această lucrare foarte mare şi peste puterile omeneşti, adică propovăduirea la neamuri şi întoarcerea oamenilor la adevăratul Dumnezeu, avea nevoie de o putere supraomenească şi dumnezeiască: *„Şi iată, Eu trimit peste voi făgăduinţă Tatălui Meu; iar voi şedeţi în cetatea Ierusalimului, până când vă veţi îmbrăca cu putere de sus"* (v. 49). Iată Eu, care de acum înainte sunt împăratul lumii şi capul Bisericii, vă trimit darul pe care vi l-a făgăduit Tatăl Meu, adică pe Duhul cel Sfânt, care vă va învesti cu putere supraomenească şi cu toate harurile de trebuinţă la împlinirea păstoriei voastre, şi de aceea, rămâneţi la Ierusalim, până când veţi primi acest dar preaînalt.

Şi în adevăr, după câteva zile, a cincizecea zi după învierea Domnului, apostolii au primit pe Duhul Sfânt. Duhul S-a coborât din înălţime în chip de limbi de foc, fiindcă darul lui Dumnezeu se coboară din înălţime şi ridică la înălţime pe cei ce îl primesc. Minunile mari pe care aveau să le facă apostolii, încât singură umbra lui Petru şi cătuşele lui Pavel vindecau pe bolnavi, minunata întoarcere a lumii şi curajul cel rar al mucenicilor, cununile de biruinţă veşnică ale Bisericii în lupta ei cu puterile lui antihrist sunt dovada limpede că s-a revărsat peste Apostoli „o putere de sus", Duhul cel atotputernic, care a rămas de atunci în Biserică. Acelaşi Duh săvârşeşte de atunci încoace Sfintele Taine, împărtăşeşte credincioşilor harul, lucrează schimbări minunate în sufletele oamenilor, ridică la cer pe mucenicii şi sfinţii fiecărei generaţii, arată şi dovedeşte că Biserica este „casa lui Dumnezeu, stâlp şi temelie a adevărului".

ÎNVIEREA DOMNULUI DUPĂ EVANGHELIA LUI LOAN

(Capitolul 20)

Cei dintâi vizitatori ai mormântului

Sfântul Evanghelist Ioan, în primele versete ale capitolului despre învierea Domnului, istoriseşte vizita la mormânt a trei personaje deosebit de importante printre ucenicii Domnului: a Mariei Magdalena, a lui Petru şi a lui Ioan. La vizitarea mormântului, Maria Magdalena este socotită împreună cu celelalte femei mironosiţe, sfinte şi evlavioase, care s-au dus să ofere miruri înmiresmate pentru trupul Domnului şi buna mireasmă duhovnicească şi a devotamentului lor. Dar Maria, mai fierbinte în recunoştinţa ei către Domnul şi în dragoste, a fost nerăbdătoare să ajungă cât mai aproape cu putinţă de Acela, care era lumina sufletului ei, şi a alergat înaintea tuturor celorlalte mironosiţe. A ajuns singură şi cea dintâi, la mormânt. Iată în ce fel expune Evanghelistul faptul acesta.

Maria Magdalena lângă mormântul gol

„În una a sâmbetelor Maria Magdalena s-a dus la mormânt foarte de dimineaţă, pe când era încă întuneric, şi a văzut piatra luată de pe mormânt" (v. 1). Evreii obişnuiau să numească zilele săptămânii după distanţa pe care o aveau ele de ziua sâmbetei. Astfel era una a sâmbetei, două a sâmbetei, şi aşa mai departe. Iar aici, fiind vorba de sâmbăta imediat următoare Paştilor evreieşti, s-a pus cuvântul la plural, fiindcă astfel căpăta o importanţă mai mare. În textul grecesc al Evangheliei este „mia ton sabbaton". Aşadar, Maria Magdalena soseşte la mormânt pe când era încă întuneric, iar tovarăşele ei au venit, pe când răsărea soarele (vezi şi *Mc* 16, 2).

Mormintele nu sunt locuri, pe care să le vizităm de plăcere, dimpotrivă, sunt locuri care produc spaimă, mai cu seamă firii temătoare a femeii, cu precădere în ceasurile când este întuneric, însă, când dragostea lui Hristos domneşte într-un suflet, orice sentiment de teamă şi de groază şi de iubire de sine dă înapoi. *„Dragostea desăvârşită scoate afară frica"* (I *In* 4, 18) Însă fiindcă, în timpul sâmbetei de atunci, care era şi Paştile evreilor, Legea nu îngăduia nimănui să meargă la mormânt, pentru ungerea cu miresme a mortului, de aceea Maria a aşteptat cu nerăbdare să treacă sâmbăta. Şi în ziua cea dintâi a săptămânii, zi în care înviase Domnul, Maria se şi afla la mormânt „pe când era încă întuneric". Iar această zi „una a sâmbetelor" este de atunci „sărbătoarea sărbătorilor şi praznic al praznicelor", este Paştile creştinilor, ziua strălucită a învierii: Duminica. Şi, de când Maria Magdalena a vizitat mormântul Mântuitorului, de atunci datoria cea mai mare, mai sfântă şi mai nelipsită a creştinului, în dimineaţa de duminică, este să cerceteze şi el mormântul Mântuitorului. Dar unde să-l găsesc? – mă întreabă cititorul. Oare toţi pot să meargă la Ierusalim în fiecare duminică? O, prietene! Mormântul Domnului

este mult mai aproape decât îţi închipui tu. Mormântul lui Hristos este în fiecare Biserică. Este jertfelnicul bisericii, sfânta masă, pe care se săvârşeşte însăşi taina Sfintei Liturghii şi se continuă jertfa de pe Golgota. Acolo este trupul şi sângele Domnului. Jertfelnicul este Golgotă şi mormânt al lui Hristos. Iar creştinii care intră în biserica Domnului, precum s-au dus mironosiţele la mormânt, cu miresme de pocăinţă, cu miros de bună mireasmă duhovnicească, ca să ia parte la dumnezeiasca Liturghie şi să se împărtăşească, aceia cercetează de fapt pe Hristos şi primesc în sufletele lor cercetare din partea Lui. Ei se fac luminaţi şi purtători de Hristos. Acum să reluăm şirul Evangheliei.

Dar, când a ajuns Maria la mormânt, a văzut piatra, pe care Iosif şi Nicodim o puseseră pe uşa lui, luată de acolo şi răsturnată. Maria ar fi simţit o mare uşurare în durerea şi în suferinţa ei pentru moartea învăţătorului iubit, dacă ar fi reuşit să-şi împlinească sfânta datorie de a unge trupul Domnului cu miresme. Dar ea nu şi-ar fi închipuit niciodată surprizele nespus de plăcute pe care i le prevestea răsturnarea pietrei. Răsturnarea pietrei era un semn că Hristos înviase. Dar Maria nu înţelege nimic. Desfacerea peceţilor, absenţa paznicilor, mormântul gol, erau dovezi convingătoare, despre învierea lui Hristos. Dar Maria nu-şi poate închipui însă o întâmplare atât de fericită. Şi Hristos o lasă deocamdată în această stare de nedumerire şi durere. Căci El de obicei se descoperă pe Sine treptat, şi treptat ne dă desfătarea care vine din descoperirea Lui, ca să ne înflăcăreze şi să ne trezească dorinţa de o legătură mai strânsă şi de o unire cu Dânsul.

Maria vestește pe Petru și pe Ioan și ei vizitează mormântul

„Deci ea a alergat şi s-a dus la Simon Petru şi la celălalt ucenic pe care îl iubea Iisus şi le-a zis: au luat pe Domnul din groapă şi nu

ştiu unde L-au pus" (v. 2). De îndată ce Maria a văzut mormântul gol, s-a grăbit să informeze pe Petru şi pe Ioan, că au mutat trupul Domnului din mormântul în care îl pusese Iosif şi Nicodim şi că nu ştia unde l-au pus acum. E limpede că Maria socoteşte faptul acesta o altă întâmplare dureroasă şi bănuieşte că necinstirea mormântului Domnului au săvârşit-o vrăjmaşii Săi, pismuind până şi mormântul, în care cei doi bărbaţi însemnaţi puseseră, cu mare cuviinţă, pe osânditul cel urât de ei. Maria se gândeşte la orice altceva, numai la înviere nu, deşi Domnul o prezisese în prezenţa Mariei şi a altor mironosiţe. Iar faptele, adică piatra răsturnată, mormântul gol, lipsa paznicilor, ar fi trebuit să-i amintească prezicerea Domnului. Dar Dumnezeu rânduise lucrurile astfel, încât şi Maria, şi celelalte mironosiţe, şi apostolii, adică toţi primii martori ai învierii, să nu creadă în înviere după indicii, ci să se convingă în mod absolut, din dovezi pipăite.

Dar cum se face că Maria comunică veştile şi lui Petru, de vreme ce Petru se lepădase de Domnul în seara prinderii sale, seară atât de decisivă pentru viaţa lui Petru? Da, se lepădase într-o clipă de zăpăceală, în care convingerea lui cea tare a scăpătat. Dar Petru n-a încetat niciodată de a iubi pe Domnul. Cât despre acea lepădare, a plâns-o cu mare amar, a spălat-o cu lacrimile unei căinţe sincere. O dovadă a căinţei lui este faptul că îl găsim împreună cu ucenicul iubit al Domnului, cu Ioan. Şi vedem că Ioan a păstrat faţă de Petru aceeaşi intimitate, cu toate că Petru căzuse într-un păcat atât de greu. Numai pentru un suflet fariseic sau fanatic, căderea lui Petru ar fi fost un prilej să rupă orice legătură cu el. Ioan însă nu face aşa. El pune în practică acea iubire şi lucrează precum avea să spună şi dumnezeiescul Pavel: *„Dacă un om cade într-o greşeală, voi, cei duhovniceşti, îndreptaţi-l în duhul blândeţi"* (*Gal* 6, 1). Aşadar, cei doi ucenici, fiind înştiinţaţi de Maria Magdalena că mormântul este deschis şi gol, au pornit într-acolo, ca să se încredinţeze de adevăr

cu propriii lor ochi şi să afle vreo explicaţie a acestei întâmplări: *„deci au ieşit Petru şi celălalt ucenic şi au mers la mormânt. Şi alergau amândoi împreună, dar celălalt ucenic a alergat înainte mai repede decât Petru şi a sosit cel dintâi la mormânt"* (v. 3-4).

Graba cu care amândoi alergau spre mormânt arată dragostea şi devotamentul către Hristos al acestor doi ucenici. Dragostea nu s-a stins în inima lor, când au văzut pe Domnul mort şi nădejdile lor, în privinţa lui Mesia, zădărnicite. Ei continuă să aibă mintea aţintită către Acela, pe care Îl văzuseră spânzurat pe lemnul crucii şi Îl credeau înmormântat sub lespedea mormântului. Când au aflat că acel mormânt este gol, au alergat acolo. Observăm aici o întrecere pilduitoare între cei doi ucenici în graba lor. Au alergat o parte din drum împreună. Dar apoi Ioan a luat-o înaintea lui Petru şi a ajuns primul la mormânt. Orice întrecere şi râvnă spre bine este vrednică de laudă. Adică, creştinii se pot lua la întrecere, în sensul care dintre ei ajunge mai repede la virtutea vieţii ce duce la Hristos. Dar această întrecere trebuie făcută fără invidie, căci invidia îi va arunca afară în chip jalnic. Se mai cuvine ca ei să nu dispreţuiască pe cei mai zăbavnici. Întrecerea să se facă din dorinţa şi râvna fierbinte către virtute şi sfinţenie.

Ucenicul care a ajuns primul la mormânt a fost Ioan, pe care Domnul îl cinstea cu o dragoste specială şi care iubea şi el pe Domnul în chip deosebit. Dragostea aceasta l-a atras pe urmele lui Hristos până în curtea lui Anna şi Caiafa şi l-a ţinut lângă cel răstignit, numai pe el dintre toţi ucenicii, împreună cu Preasfânta Maică a Domnului. Dragostea aceea îi dă acum aripi ca să ajungă primul la groapa Celui pe care Îl iubea. Al doilea care a venit a fost Petru. Să presupunem că vârsta l-a împiedicat? Să presupunem că amintirea amară a lepădării şi zdrobirea pentru păcat i-a îngreunat sufletul şi i-a împiedicat picioarele de la alergat? Se ştie că simţământul vinovăţiei produce durere şi zdrobire, când urmează

să ne apropiem de Hristos, şi ne face neîndrăzneţi şi lipsiţi de curaj. Cei care au conştiinţa liniştită şi fără mustrare aleargă spre Hristos cu îndrăzneală. În împrejurări de felul acesta, singurul mijloc de a-şi recâştiga curajul şi râvna este smerirea în faţa Domnului şi nădejdea sigură în mila Lui, precum a făcut Petru. De aceea a şi fost pus din nou în vrednicia apostolică şi s-a făcut vestitor fierbinte al Domnului şi stâlp al sfintei Sale Biserici.

Explicaţia pe care şi-au dat-o cei doi ucenici

Ajungând la mormânt, priveau fiecare cu ochii şi în felul lor. În relatarea acestei cercetări, Evanghelistul are prilejul să prezinte caracterele deosebite ale celor doi ucenici: *„Şi plecându-se, vede giulgiurile zăcând, dar n-a intrat. Deci a venit şi Simon Petru după el şi a intrat în mormânt şi a văzut giulgiurile zăcând şi ştergarul care era pe capul Lui nu era cu giulgiurile, ci înfăşurat la o parte într-un loc"* (v. 5-7). Ioan, sosit mai întâi la mormânt, s-a plecat, a văzut mormântul gol şi giulgiurile zăcând singure. Dar emoţia lui a fost aşa de mare, încât n-a îndrăznit să intre în mormânt. Petru, deşi pe drum a rămas în urmă, acum o ia înainte în îndrăzneală. Caracterul lui Petru se prezintă aici mai practic şi mai curajos. Căci el n-a rămas în afara mormântului, ci a intrat înăuntru.

Cu câtă înţelepciune împarte Dumnezeu darurile şi harismele Sale. Lui Ioan, care avea darul dragostei mai fierbinţi, i-a dat puterea să ajungă primul la mormânt. Petru avea îndrăzneala şi curajul, care l-au pornit să intre primul în mormânt. Aşadar, unul pe altul s-au biruit în întrecerea cea bună, mai bine zis, s-au completat unul pe altul. Căci Dumnezeu rânduieşte lucrurile cu înţelepciune, ca niciun om să nu se poată mândri pentru aşa numita superioritate a sa. Dumnezeu nu dă la toţi aceleaşi daruri, ci le măsoară pentru fiecare, ca tot omul să aibă nevoie de altul, ca oamenii să se ajute reciproc, să se întregească între ei şi să lege cât mai strânse legături

de dragoste. Iar când se întâmplă să cadă unul astăzi şi să rămână mai prejos de altul, se poate ca acesta să primească de la Dumnezeu, prin pocăinţă, un har atât de mare, încât mâine să fie pe aceeaşi linie cu cei buni, ba şi mai presus.

Dar intrarea plină de îndrăzneală a lui Petru în mormânt ne mai dă şi o altă învăţătură însemnată. Fantezia şi frica celor temători a făcut din morminte şi din locurile de îngropăciune, nişte sperietori şi nişte locuri de groază. Aşa că ele inspiră cutremur, mai cu seamă în ceasul nopţii. Dar mormintele nu au, pentru creştini, nimic înspăimântător, nici urât, de când Hristos a fost pus în mormânt. Trupurile moarte şi oasele goale, care sunt îngropate, nu pot să facă rău omului. De altfel, Dumnezeu este pretutindenea de faţă, prin urmare şi în morminte, nu numai ziua, ci şi în timpul nopţii. Este o lipsă de evlavie să credem că sufletele morţilor rătăcesc prin jurul mormintelor, ca să vatăme pe cei vii. Căci „sufletele drepţilor sunt în mâna lui Dumnezeu", iar sufletele păcătoşilor se găsesc într-un alt loc, pe care tot Dumnezeu l-a hotărât. Peste toate acestea, mormântul şi cimitirul vor fi odată şi locuinţa noastră, a fiecăruia. De aceea trebuie să ne obişnuim cu această locuinţă, şi să ne pregătim sufletul în aşa fel, ca să-L apropiem de Dumnezeu. Când va veni vremea ca trupurile noastre să învieze din mormânt, precum a înviat şi trupul Domnului, şi să se unească cu sufletul, să ne aflăm la dreapta lui Hristos şi părtaşi ai slavei Sale. Aşadar, să nu ne temem de un mormânt nevătămător, în care se vor odihni şi oasele noastre cele trudite, ci să ne cutremurăm de acel mormânt îngrozitor al pedepsei, în care vor fi aruncate sufletele şi trupurile păcătoşilor nepocăiţi, într-un necaz veşnic, într-o nefericire şi o durere deznădăjduită.

Sfântul Evanghelist Ioan notează amănunţit poziţia giulgiurilor cu care fusese înfăşurat trupul Domnului, şi care atunci

rămăseseră neatinse. Şi mai cu seamă, notează că ştergarul de pe capul Domnului era pus de o parte, cu grijă specială. Giulgiurile acestea erau nişte mărturii mute ale învierii. Mărturiseau că nu fusese o mutare din loc, cum credea Maria Magdalena. Căci dacă cineva ar fi mutat trupul Domnului într-un alt mormânt, nu l-ar fi dezvelit din giulgiuri. Nu era nici furt, după cum voiau să dea de înţeles conducătorii Iudeilor. Căci, dacă cineva ar fi furat trupul, nu i-ar fi păsat de poziţia în care rămân giulgiurile. Cu atât mai mult, cu cât erau acolo nişte păzitori straşnici, iar giulgiurile erau foarte strâns lipite de piele, prin smirna cu care fusese uns trupul. Iar smirna este o materie foarte lipicioasă. Deci, giulgiurile făceau dovada că trupul Domnului pierise din mijlocul lor, prin atotputernicia celui înviat. Domnul ieşise din mormânt eliberat de orice legătură cu moartea şi cu mormântul. Nu ni se spune ce fel de veşminte purta Domnul când s-a arătat ucenicilor, dar nici într-un caz nu s-a arătat cu giulgiurile. *„Căci Hristos înviind din morţi, nu mai moare, moartea nu-L mai stăpâneşte"* (*Rm* 6, 9). Lazăr a înviat cu giulgiurile, căci mai avea nevoie odată de ele. A înviat pentru o viaţă provizorie, care avea să se termine iarăşi cu moartea şi cu giulgiurile. Dar Hristos a înviat spre nemurire, aşa cum vom învia şi noi toţi la a doua venire a Sa. Atunci vor înceta şi mormintele, şi giulgiurile, şi lacrimile despărţirii, şi frica de moarte; nu vom mai avea nevoie de haine, ca aici pe pământ. Hristos va îmbrăca trupurile drepţilor cu slavă şi cu strălucire cerească. Dimpotrivă, va ruşina pe cei ce au folosit îmbrăcămintea provizorie de pe pământ, ca pe un mijloc de păcătuire şi pierzare a sufletelor. Căci din nefericire, şi haina, cea atât de trebuitoare vieţii noastre, închinătorii propriului lor trup o fac prilej de sminteală şi cursă pentru suflete. Cei ce nu vor fi îmbrăcaţi în virtute, vor rămâne goi şi lipsiţi de slava lui Dumnezeu.

Primele raze ale învierii în sufletul ucenicilor

Şi iată: încurajat de pilda lui Petru, a intrat şi Ioan acum în mormânt: *„Deci atunci a intrat şi celălalt ucenic, care ajunsese primul la mormânt, şi a văzut şi a crezut"* (v. 8). Exemplul are mare putere. Mulţi sunt atraşi spre păcat şi pierzanie prin pilda altora, care le-au luat-o înainte, pe calea aceasta. Fără îndoială însă, mulţi se întăresc în calea virtuţii, leapădă frica şi sfiala care îi împiedica să se apropie de credinţă, devin indiferenţi faţă de judecăţile lumii, – când văd pilda altor oameni virtuoşi. Îndrăzneala cea cuminte şi mărturisirea înţeleaptă a convingerilor noastre creştineşti, viaţa noastră cu adevărat îmbunătăţită şi virtuoasă, va distruge îndoiala multora şi îi va atrage spre viaţa cea în Hristos. Nu există faptă bună mai mare şi mai fericită, decât să atragem la Hristos pe alţii, să întărim şi pe alţii în calea virtuţii, a adevăratului progres, a vieţuirii sănătoase.

Observaţi acum o altă întrecere sfântă între cei doi ucenici. Petru, mai îndrăzneţ, a intrat primul în mormânt; dar, după ce a văzut toate cu ochii săi, s-a mărginit pur şi simplu să se mire: *„a plecat mirându-se de întâmplare"* (*Lc* 1, 24, 12). Însă Ioan, deşi a fost îndemnat de îndrăzneala lui Petru să intre în mormânt, prezintă acum o virtute foarte rară; că văzând poziţia giulgiurilor, a tras concluzia că Domnul, înviind, le-a lăsat în poziţia aceea; şi, prin urmare, „a crezut". Petru însă a crezut desăvârşit, numai după ce Domnul i s-a arătat lui personal (vezi *Lc* 24, 34; I *Cor* 15, 5). Iar Sfântul Evanghelist mirându-se de uitarea lor, cu privire la proorociile despre învierea Domnului, uitare care cuprinsese şi pe Petru, scrie: *„Căci încă nu înţelegeau Scriptura, că El trebuia să învieze din morţi"* (v. 9). Abia când li se arată Domnul şi le deschide mintea, atunci îşi amintesc şi înţeleg mai adânc tâlcul Sfintei Scripturi. Căci, prin prooroci se vestise această mare minune.

Cercetarea mormântului, făcută de cei doi ucenici, se rezumă la acestea: *„deci s-au întors ucenicii la ai lor"* (v. 10). Petru şi Ioan s-au întors în casa în care locuiau, nedumerindu-se, ce altceva ar fi trebuit să facă şi nădăjduind că Dumnezeu va lămuri întâmplarea.

Maria se întoarce la mormânt

După plecarea lui Petru şi a lui Ioan, Maria Magdalena s-a întors la mormânt. După ce s-a întors, *„Maria sta lângă mormânt, plângând afară"*. Ea nu se desparte de mormântul Domnului, nici gândul ei nu leapădă amintirea lui. S-a oprit lângă mormânt şi plânge. Iar lacrimile ei arată că o nouă lovitură a dat peste inima ei iubitoare. Ea plânsese pe Iisus, când Îl văzuse spânzurat pe cruce, suferind şi chinuindu-se, Îl plânsese când Îl văzuse mort, şi când a fost ascuns de piatra mormântului. El, în care îşi pusese atâtea nădejdi şi doruri sfinte, Îl plânseseră împreună şi celelalte mironosiţe, pe când pregăteau miresme de îngropare. Îl plânge şi acum, când crede că i-a pierit şi ultima mângâiere; de aceea unge trupul mort cu mirurile şi lacrimile ei, Îl plânge acum, când ar trebui să se bucure de marea bucurie a învierii!

Dar durerile de acest fel sunt obişnuite şi adesea le simţim şi noi, slujitorii cei neputincioşi ai Domnului. Plângem şi oftăm şi ne aflăm în necaz, pentru nişte întâmplări, care ne pregătesc bucurie mare. Pierdem ceva, în care ne-am pus nişte nădejdi zadarnice, de aceea suferim şi suntem nedumeriţi; cum vom îndrepta această pierdere? Pierderea aceasta însă ne va aduce folos mare şi desfătare înaltă, duhovnicească şi deosebită. Mama care şi-a pierdut copilaşul, plânge nemângâiată; o soţie suferă fără nădejde pentru moartea soţului; negustorul, care şi-a pierdut averea, se cufundă într-o melancolie adâncă; exilatul care şi-a pierdut patria, funcţionarul care şi-a pierdut slujba, sunt mâhniţi şi îndureraţi. Şi totuşi, aceste aşa numite pierderi, care produc sufletelor noastre confuzie, tulburare şi nenorociri fantastice, toate acestea vin

asupra noastră ca să ne fie un prilej nepreţuit de pocăinţă, de înnoire a vieţii şi de regăsire a rostului nostru adevărat, ca să intrăm în calea fericirii adevărate şi veşnice. Câte lacrimi se varsă şi cât întuneric se lasă asupra noastră, încât credem că vom pieri! Lacrimile nu le-am vărsa şi întunericul s-ar lumina, dacă noi am avea credinţă statornică şi am crede că Dumnezeu ne va descoperi mâine un mare bine, prin mijlocirea necazului de astăzi. Căci *„celor ce iubesc pe Dumnezeu, toate le sunt spre binele lor"* (*Rm* 8, 28).

„Maria stătea plângând". Amintiţi-vă şi de o altă Marie, de Preasfânta Maică a Domnului, care cu mulţi ani înainte plângea şi Ea crezând că a pierdut pe Iisus al Ei: *„Fiule, de ce ne-ai făcut aceasta"*, I-a zis Dânsa când L-a aflat: *„Iată noi Te căutăm mâhniţi"*. Dar L-a aflat şi s-a bucurat mult. Fiindcă cei ce caută pe Hristos cu dor şi lacrimi, Îl află, până în sfârşit, şi atunci se bucură peste măsură de mult, *„bucuria lor nimeni nu o va lua de la ei"*, după cum afirmă însuşi Domnul (*In* 16, 22). Această bucurie începe acum să răsară şi Mariei Magdalenei, căci *„cum plângea, s-a aplecat în mormânt şi a văzut doi îngeri în haine albe, şezând unul la cap şi unul la picioare, unde zăcuse trupul lui Iisus"* (v. 11-12). Maria a făcut acelaşi lucru pe care îl facem cu toţii, când pierdem ceva de preţ, pentru care ne plecăm iarăşi şi iarăşi căutându-l şi credem că, cercetând mai cu de-amănuntul, vom afla obiectul căutat. Aşadar, Maria, pe când plângea, s-a aplecat iarăşi cu atenţie către mormânt şi a văzut ceva foarte mângâietor, care putea s-o lămurească. A văzut doi îngeri în haine albe. Aceşti doi trimişi cereşti, după ce puseseră pe fugă pe străjerii, care din porunca duşmanilor Domnului păzeau mormântul, făceau acum de strajă şi erau vestitori ai biruinţei Stăpânului lor asupra puterilor nevăzute ale întunericului şi asupra organelor celor văzute. Îngerii şedeau, unul în partea capului, celălalt în partea picioarelor, ca cei doi heruvimi, care şed unul în faţa altuia, pe acel simbolic chivot al Testamentului Vechi.

De îndată ce îngerii au văzut-o pe Maria plângând, au întrebat-o: *„Femeie de ce plângi? Iar ea a răspuns: că au luat pe Domnul meu din groapă şi nu ştiu unde L-au pus"* (v. 13). Întrebarea aceasta plină de compătimire a îngerilor, avea drept scop o descoperire treptată a celui mai mare eveniment de bucurie. Căci îngerii sunt întotdeauna gata să mângâie pe credincioşii Domnului lor. Dar întrebarea avea şi înţelesul acesta: de ce plângi în ceasul în care ar trebui să te bucuri? De ce nu ne întrebi pe noi, ca să afli bunavestire de bucurie, ci plângi mereu?

Sfârşită de durere, că nu izbutea să găsească trupul Domnului, ca să-i aducă jertfa cea bine mirositoare a devotamentului ei, Maria n-a putut să dea la o parte gândul că au scos pe Domnul ei din groapă şi L-au pus în alt loc, neştiut de ea. Nu-şi dă seama nici de cinstea, pe care i-o fac îngerii, stând de vorbă cu dânsa, nici de înfăţişarea lor strălucitoare ca fulgerul, în hainele lor albe. Ea nu poate să-şi liniştească durerea, nici cu zâmbetul îngeresc, ci numai când va vedea zâmbetul Domnului ei, atunci va simţi cea mai înaltă desfătare. De aceea, la întrebarea îngerilor, Maria răspunde ca şi cum ar vorbi cu nişte oameni asemenea ei, neputincioşi şi neştiutori; cum să nu plâng? Au luat pe Domnul, L-au spânzurat pe cruce. L-au dus mort şi L-au pus în mormântul acesta, L-am văzut cum L-au pus *„de departe"* (*Lc* 23, 49). L-au luat acum iarăşi, când eu nădăjduiam să-L văd de aproape, fie şi mort şi îngropat! Cei ce cercetează mormântul unor persoane dragi, după despărţirea dureroasă, cunosc foarte bine acest fel de vorbire a dragostei. Dar niciodată dragostea care leagă copiii de părinţi, ori cea dintre persoane oricât de iubite, nu poate fi comparată cu dragostea care leagă pe Hristos cu aceia, care Îl iubesc altcum vrea El să fie iubit. Adică: *„Din toată inima, din tot sufletul, din tot cugetul şi din toată puterea"*.

Convorbirea dintre Domnul şi Maria Magdalena. Domnul se descoperă

Dar iată, avea să se lămurească nedumerirea Mariei Magdalenei în privinţa mormântului. Ea avea să simtă desfătare *„mai mult decât a cerut sau a gândit"* (*Ef* 3, 20). În locul trupului mort, va afla pe Domnul viu. Maria *„zicând acestea, s-a întors înapoi şi a văzut pe Iisus stând. Dar nu ştia că este Iisus"* (v. 14). În clipa în care Magdalena îşi exprimă durerea ei în faţa îngerilor, Domnul se arată şi se opreşte în spatele ei, ca un om necunoscut. Iar ea, fie că văzuse umbra Lui, fie că auzise paşi de om, fie fiindcă îngerii la apropierea Domnului au arătat o uimire plină de bucurie, – se întoarce şi ea înapoi, mai înainte ca îngerii să fi apucat să-i răspundă la cuvintele ei. A văzut pe Iisus, dar nu L-a recunoscut. Este lângă ea Acela, pe care Îl căuta cu lacrimi, şi totuşi ea nu simte prezenţa Lui! Acest lucru ni se întâmplă foarte des şi nouă. Domnul este totdeauna cu noi, totuşi noi nu ştim şi nu simţim, fiindcă suntem consumaţi, fie de durere, fie de grijile lumeşti, fie de plăceri şi păcate. Duhul Sfânt zice: *„Aproape este Domnul de cei zdrobiţi cu inima"* (*Ps* 33, 19). Totuşi, cei ce simt Sfânta Lui prezenţă Îl au întotdeauna ajutor în lupta virtuţii, primitor al rugăciunilor, mângâietor al inimilor lor, mijlocitor către Tatăl pentru iertarea păcatelor lor. Dimpotrivă, cei ce nu se interesează de prezenţa Domnului, cei care nu-L caută, ci Îl evită şi se întorc de la El, au întotdeauna aţintit spre faptele lor ochiul cel neadormit al lui Dumnezeu, ca să le răsplătească în ziua Judecăţii *„după faptele lor"* (*Rm* 2, 6).

Cu prilejul arătării Sale, Domnul vrea să o facă pe Magdalena să înainteze treptat, din starea de durere şi neştiinţă, către înţelegerea deplină a prezenţei Sale. El vrea s-o facă să cunoască desăvârşit evenimentul de mare bucurie al învierii. De aceea o întreabă, ca şi cum ar fi fost un om neştiutor: *„Femeie, ce plângi? Pe cine cauţi?"* Domnul

cunoştea foarte bine pricina lacrimilor şi a căutării ei neliniştite. Tot astfel, El ştie întotdeauna durerile şi neliniştile noastre; dar vrea să le audă şi din gura noastră prin rugăciune, ca să ne bucurăm noi şi mai mult, când primim ceea ce dorim, după o rugăciune răbdătoare. La întrebarea Domnului, Maria *„părându-i-se că este grădinarul, Îi zise: Doamne, dacă L-ai luat Tu, spune-mi unde L-ai pus şi eu Îl voi lua pe El"* (v. 15). Crezând că este grădinarul, pe care Iosif din Arimateia îl ţinea pentru îngrijirea grădinii, – căci numai grădinarul putea să se afle acolo la o oră atât de matinală, – Magdalena găseşte prilejul să primească informaţii mai limpezi despre obiectul dorinţelor şi al cercetărilor ei. Cu o chinuitoare nelămurire, întorcându-şi capul, ca să-şi ascundă lacrimile, Maria zice: Doamne, dacă ai luat tu mortul, te rog spune-mi în ce loc l-ai pus şi eu mă voi îngriji să merg şi să-l aşez într-un mormânt potrivit! Starea Magdalenei este foarte neobişnuită. Ea văzuse pe îngeri, minune uimitoare, îi văzuse şezând pe mormântul gol, îi aude că o întreabă despre durerea ei, dar nu reuşeşte să înţeleagă marea minune. Ea continuă să fie stăpânită numai de o singură idee: trupul cel mort şi îngropat al Domnului. Şi mai înainte de a primi răspunsul de la îngeri, întreabă din nou pe acela care i se părea grădinar, tot despre trupul cel mort. Ideea învierii este încă deplin străină de gândurile ei. Şi totuşi, prin toate câte se petrec în acea vestită grădină a mormântului şi a învierii Domnului, Maria manifestă o iubire tot mai adâncă şi mai fierbinte către Hristos, iubire care nu se odihneşte, decât atunci când Îl află. Ori încotro s-a întors, cu oricine s-a întâlnit, ea întreabă grijulie despre Acela *„pe care Îl iubeşte sufletul meu"*. Ea crede că toţi oamenii au aceeaşi grijă şi sunt gata să-i dea un răspuns satisfăcător. Dar precum altă dată Iosif în Egipt, a ascuns deocamdată raporturile frăţeşti, dar apoi s-a descoperit fraţilor săi, tot astfel acum şi Domnul, potrivindu-şi întotdeauna purtarea Sa cu starea sufletească a aceluia care Îl iubeşte. Domnul îşi arată toată dragostea Sa binefăcătoare şi dătătoare de

daruri. Îndeajuns a rămas ascuns, ca un grădinar; îndeajuns a încercat dragostea Magdalenei. A sosit momentul să se descopere. Şi iată: *„îi zise ei Iisus: Marie!"* Numele de Maria, auzit de dânsa rostit de un glas foarte cunoscut, de un glas neaşteptat, dar familiar, a pătruns până în adâncul inimii ei. Era glasul acela, care a liniştit spaimele ucenicilor, când luptau împotriva valurilor mării, şi au auzit glasul Domnului: *„îndrăzniţi, Eu sunt, nu vă temeţi"* (*Mt* 14, 27).

Era glasul cunoscut, cu care Păstorul cel bun îşi cheamă oile Sale pe nume. Dar *„oile ascultă glasul Lui, fiindcă îl cunosc"* (*In* 10, 3-4). Iar Maria era dintre aceste oi şi de aceea a simţit o atât de cuprinzătoare bucurie, la sunetul glasului Domnului, în adâncul sufletului ei. Într-o clipă s-a risipit norul cel întunecos, care se aşezase pe mintea ei şi ascunsese până atunci marea minune, dovedită de mormântul gol şi de straja îngerilor. Lumina soarelui celui înviat din morţi, a Domnului, care Se afla lângă dânsa, a intrat în sufletul ei. I-a fost de-ajuns un singur cuvânt, ca să-şi exprime bucuria şi entuziasmul ei cel mai mare: *„Rabuni, ce se tâlcuieşte Învăţătorule"*. Ea zice: învăţătorul meu, şi rămâne apoi fără glas! În locul trupului mort, pe care îl căuta, ea vede pe Domnul viu şi împodobit cu mare cuviinţă. Lacrimile de durere i se prefac în lacrimi de bucurie. Entuziasmul ei cel viu, negăsind un alt mod de a se manifesta, o îndeamnă să încerce să îmbrăţişeze picioarele Domnului sau să atingă marginea îmbrăcămintei Lui. Nu-i mai fac nicio impresie îngerii îmbrăcaţi în alb, deoarece are în faţa ei pe Stăpânul îngerilor. Oricât ar fi de vrednici de respect şi cuviincioşi slujitorii lui Dumnezeu, totuşi nu sunt decât robii Săi. Prin urmare, numai Lui I se cuvine desăvârşit respect, dragoste, admiraţie şi adoraţie. Iar robilor lui Dumnezeu li se cuvine respect şi dragoste în parte, numai în numele lui Dumnezeu, prin mijlocirea Lui şi pe cât îngăduie El.

Apostoliță către apostoli

Entuziasmul şi dragostea către Domnul trebuie să le manifestăm cu un respect şi cu o evlavie potrivite cu înălţimea Sa cea dumnezeiască. De aceea Domnul, evitând manifestarea entuziasmului Mariei: *„îi zice; nu Mă atinge: căci încă nu M-am suit la Tatăl Meu... Du-te la fraţii Mei şi le spune: Mă sui la Tatăl Meu şi Tatăl vostru, la Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru"* (v. 17).

Când se despărţise de ucenicii Săi şi păşea spre mucenicia crucii, Domnul zise că va învia, îi va vedea iarăşi şi atunci, în locul durerii lor, va veni bucuria, pe care nimeni nu le-o va putea lua (vezi *In* 16, 22). O astfel de bucurie a simţit atunci Maria, după multa ei suferinţă. Ea credea însă că Hristos a înviat, ca şi Lazăr, pentru a trăi împreună cu casnicii şi cu prietenii Săi, o viaţă pământească de bucurie comună şi de raporturi intime. Dar nicidecum; severa şi speciala interdicţie, pe care Domnul o adresează Mariei: *„Nu Mă atinge"*, nu te apropia de Mine, – arată că ideea aceasta era cu totul greşită. Domnul îi dă de înţeles că credincioşii Săi nu trebuie să-şi lipească mintea de prezenţa Sa cu trupul şi de o petrecere simţită cu Dânsul. Ci trebuie să se înalţe la o comuniune duhovnicească şi la o împreună-petrecere sufletească, pe care credinţa lor statornică, adoraţia din tot sufletul către Domnul, o va lucra de acum înainte. Aşadar, Maria trebuia să vadă lucruri mai înalte decât acelea, pe care i le arătau ochii ei, când a văzut pe Domnul înviat, că mai zăboveşte pe pământ, Iisus adaugă: *„Nu M-am suit încă la Tatăl Meu"*. Fiindcă ucenicii îşi închipuiau că moartea Domnului era *„mutarea din lumea aceasta la Tatăl"*, despre care le spusese El, în seara cinei celei de taină (*In* 13, 1). Iar arătarea Domnului cea de atunci, ucenicii o socoteau întoarcerea Sa, a doua Sa venire, şi începutul unei petreceri împreună cu dânşii, aici pe pământ.

Deci, de aceea Iisus îi spune Mariei: nu te apropia de Mine, cu asemenea idee preconceputã. Ci de vreme ce te-am învrednicit de marea cinste, sã Mã arãt ţie, dupã învierea Mea, datoria ta este urmãtoarea: Sã alergi la fraţii Mei şi sã le împãrtãşeşti vestea cea bunã despre învierea Mea, informându-i cã încã nu M-am suit la Tatãl Meu.

„Du-te la fraţii Mei". Domnul a arãtat adesea dragostea Sa cãtre ucenici şi legãtura Sa cea strânsã cu ei şi în special în seara dinaintea rãstignirii, când i-a numit prieteni ai Sãi. Dar acum, dupã învierea din morţi, când El nu mai era într-o stare de smerenie, îi numeşte pe ucenici *fraţi*. Domnul nu îndepãrteazã firea omeneascã, prin care S-a fãcut frate al nostru, ci o ridicã şi pe ea la cinstea şi slava dumnezeiascã, din care S-a coborât Dumnezeu cel nemãrginit. El declarã cã are cu noi legãturi de dragoste şi mai strânse, declarã cã suntem fraţi ai Sãi! Deşi ucenicii Îl pãrãsiserã în vremea cea mai grea a vieţii Sale pe pãmânt, în vremea patimilor şi a rãstignirii Sale, totuşi acum, în clipa triumfului, Domnul îi numeşte fraţi ai Sãi. În loc sã trimitã un vestitor, care sã exprime reprobarea şi supãrarea Sa pentru purtarea ucenicilor, dimpotrivã, El porunceşte sã li se dea buna-vestire de bucurie şi în acelaşi timp le dã de înţeles cã a uitat purtarea lor, cã le iartã din suflet lepãdarea, cã îi ridicã la starea de fraţi ai Sãi. Fiindcã Domnul cunoştea bine neputinţa omeneascã şi slãbiciunea voinţei, din pricina cãrora Îl pãrãsiserã ucenicii. Dar ştia şi sinceritatea lor, şi cât de mult doreau sã fie ucenicii Sãi. Da, cititorule. Domnul se poartã întotdeauna astfel, faţã de ucenicii Sãi din toate vremurile. Ne-a învrednicit sã ne încerce de mii de ori, cãci noi pãrãsim cu atâta uşurinţã pe un astfel de Frate luându-ne dupã lume şi dupã pãcat. Dar dacã aceastã cãdere a noastrã este pricinuitã de neputinţã, dacã avem dorul sincer de a rãmâne cu Domnul, ca şi ucenicii de atunci, dacã ne cãim din inimã, ca şi ei, atunci nici El nu se leapãdã de noi niciodatã, ci continuã sã

ne considere fraţi ai Săi. Înţelegi, iubite cititor, această cinste şi binefacere de nepreţuit?

Ce veste bună transmite Domnul prin Maria Magdalena ucenicilor Săi? Iată: *„Mă sui la Tatăl Meu şi Tatăl vostru, la Dumnezeul Meu şi Dumnezeul vostru"*. Hristos este Fiu al Tatălui după fire, dar legătura cea nouă, care leagă pe Hristos de credincioşii Săi, prin legături frăţeşti, face acum pe Tatăl Domnului şi Tată al credincioşilor Săi; iar pe credincioşi îi face fii ai Tatălui, după har, şi harul se revarsă din jertfa Domnului. Prin această legătură, Dumnezeul lui Iisus Hristos este Dumnezeul ucenicilor, al credincioşilor. Făcându-Se om, pentru noi, făcând ascultare de Dumnezeu ca om, Hristos S-a făcut una cu noi. Luând chip de rob, s-a supus lui Dumnezeu ca un rob.

O, ce mângâiere şi fericire revarsă asupra credincioşilor Domnului această afirmaţie a Sa! în orice situaţie socială am fi, oricât de săraci şi umili, oricât de necunoscuţi şi fără trecere, oricât de neputincioşi şi de bolnavi, dacă suntem credincioşi ai lui Hristos, dacă primim din toată inima adopţiunea pe care ne-o oferă Hristos, atunci El *„nu se ruşinează să ne numească fraţi"* (*Evr* 2, 11). Domnul ne duce la desfătarea comuniunii de fii cu Tatăl cel ceresc, la fericirea şi la slava Fiului. Prin coborârea la noi şi smerirea cea adâncă a Fiului, s-a făcut o scară, pe care noi ne-am suit de pe pământ la cer, făcându-ne, din fii ai mâniei şi ai blestemului, fii ai lui Dumnezeu celui preaînalt. Desigur, distanţa care desparte pe Hristos, fiu după fire, de noi, fiii cei după har, este imensă. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: *„Deşi prin întruparea cea în fiinţă, s-a făcut Domnul frate al nostru, dar cu cinstea rămâne mult mai presus, încât nici nu se poate spune cu cât"*. Acest lucru nu ne împiedică să ne bucurăm de nepreţuitele bunătăţi ale adopţiunii: *„Dacă suntem fii, suntem şi moştenitori; moştenitori ai lui Dumnezeu, împreună moştenitori cu Hristos"* (*Rm* 8, 17).

Aşadar, toată porunca Domnului către Maria Magdalena are acest înţeles: spune fraţilor mei că am înviat din morţi, nu ca să

trăim aici împreună o viaţă obişnuită, în mijlocul cinstitorilor şi al vredniciilor omeneşti, ci ca să Mă sui la ceruri, în calitate de biruitor şi triumfător împotriva puterilor întunericului. Voi fi rugător, preot şi arhiereu al ucenicilor Mei, pentru care Eu deschid o nepreţuită comuniune şi legătură, facându-i fii ai Părintelui Meu. Prin urmare, ucenicii şi toţi adevăraţii Mei următori, înviaţi duhovniceşte pentru o viaţă nouă, să-şi întoarcă privirile, înclinările, dorinţele, activităţile lor, nu spre mărimile pământeşti şi spre bunurile materiale, – ci în sus, spre ceruri, unde este Tatăl şi Fratele lor. Rezumatul vieţii lor, ca şi al vieţii Mele este: *„Mă sui la Tatăl Meu"*.

Iar Maria a alergat, prinzând aripi. I-au dat aripi bucuria cea negrăită şi porunca cea preaînaltă, spre împlinirea poruncii: *„Şi Maria Magdalena s-a dus şi a vestit ucenicilor că a văzut pe Domnul şi că acesta i-a spus ei"* (v. 18). Domnul a dat mai întâii Mariei Magdalena, apoi şi celorlalte femei mironosiţe, slăvită cinste de a-L vedea înviat şi de a se face vestitoare a acestei veşti mari şi preabune. Ele, cel dintâi, au alergat la mormânt „pe când era încă întuneric". Ele, care erau din fire temătoare şi mai slabe, au dovedit mai întâi o dragoste şi o bărbăţie, care n-a ţinut seama de primejdii. Ele, primele, au informat pe ucenicii, care erau închişi în casă şi plini de teamă, despre faptul că mormântul era gol. Toate acestea se cuveneau să fie făcute de bărbaţi, iar femeile să stea închise în casă şi să fie înfricoşate. Pe drept cuvânt, Domnul pe ele le-a răsplătit mai întâi şi, dintre toate, pe Maria Magdalena, trimiţând-o să evanghelizeze pe evanghelişti şi să fie apostoliţă către apostoli.

Iar vestea aceasta, pe care Magdalena a împărtăşit-o ucenicilor – că a văzut pe Domnul şi că i-a dat poruncă să încredinţeze pe ucenici despre suirea la Tatăl – această veste răsună, din generaţie în generaţie, până la noi. Răsună până la femeile care trăiesc astăzi şi le atinge în chip special. Căci Domnul a înălţat femeia, mai întâi în persoana Preasfintei Fecioarei Maria, Maica Sa, şi în al doilea rând,

în persoana Mariei Magdalena şi a celorlalte mironosiţe. Domnul a scos femeia din robia şi din starea animalică, în care o înjosise păcatul şi necunoaşterea scopului vieţii omeneşti. A înălţat-o în atmosfera curată a libertăţii, pe aceeaşi treaptă morală cu bărbatul, la cinstea de a putea binevesti adevărul creştin, la slava de fiică a lui Dumnezeu. Iată o cinste şi o slavă vrednică de personalitatea femeii. Nu slava deşartă a lumii, nici manifestările prosteşti şi adorarea trupului, cu care lumea încearcă să prăbuşească femeia în starea de mădular al necinstei şi al depravării. Departe de Hristos, femeia decade întotdeauna într-un abis de umilinţă şi de pierzare. În preajma lui Hristos, ea se ridică la minunate înălţimi de cinste şi bună-cuviinţă.

Domnul se arată prima oară ucenicilor Săi

În aceeaşi zi a învierii, Domnul s-a arătat ucenicilor Săi, care erau adunaţi împreună. Deşi îi informase prin Magdalena şi celelalte mironosiţe despre învierea Sa, totuşi li se arată şi personal, ca să-i mângâie şi să-i încredinţeze şi mai mult despre această unică întâmplare, pe care o aflaseră din informaţii. Şi astfel, ucenicii să fie martori oculari ai marelui adevăr, pe care aveau apoi să-l propovăduiască lumii, şi pe care aveau să întemeieze Biserica. Iar Evanghelistul Ioan, în sufletul căruia arătarea aceasta a făcut o impresie adâncă şi de neşters, o povesteşte în cele mai mici amănunte.

Timpul şi locul arătări: cuvintele spuse de Domnul când s-a arătat

„Deci fiind târziu în ziua aceea, una a sâmbetelor, şi uşile fiind încuiate, unde erau adunaţi ucenicii, de frica Iudeilor, a venit Iisus şi a stat în mijloc şi le-a zis: pace vouă" (v. 19). Evanghelistul spusese că

era una a sâmbetelor ziua aceea, şi acum ar fi putut să se exprime cam aşa: în aceeaşi zi. Totuşi el repetă: în acea zi, una a sâmbetelor, ca să arate importanţa şi sfinţenia deosebită a acelei zile; ca să arate că Dumnezeu, vrând să sfinţească duminica, să fie zi sfântă şi sfinţită, a rânduit astfel lucrurile, încât ucenicii să fie adunaţi în acelaşi loc şi să primească astfel, în acea zi, prima cercetare şi binecuvântare a Domnului, după învierea din morţi. Căci în această zi, adică duminica, Domnul Se arată credincioşilor Săi până la sfârşitul veacurilor, prin taina sfintei Cuminecături. Se arată în mijlocul creştinilor, care sunt adunaţi în sfânta biserică. Aşadar, în seara acelei vestite zile, ucenicii se aflau adunaţi într-un loc.

Este adevărat că se întâmplase, aşa cum prezisese Domnul: *„Bate-voi păstorul, şi se vor risipi oile"* (*Mc* 14, 27). Când au prins şi au răstignit pe Păstorul, s-au risipit oile, adică ucenicii. Dar particularitatea oilor este că ele caută să trăiască împreună cu altele. De aceea, oile Domnului, de îndată ce furtuna s-a alinat, s-au grăbit să se întrunească, ca să se mângâie una pe alta, să se întărească, să se roage împreună şi să discute despre informaţia cu privire la învierea Domnului, pe care o primise fiecare. Căci în orice împrejurare, în special în împrejurările dureroase ale vieţii noastre, întâlnirea cu fraţii are o mare importanţă, pentru mângâierea reciprocă. Temându-se de furia răstignitorilor evrei, ucenicii stăteau în casă, cu uşile încuiate, ca nu cumva faptul că s-au adunat cu toţii să le trădeze refugiul.

În vremea acestei întruniri a oilor, a venit pe neaşteptate Păstorul: *„A venit Iisus şi a stat în mijloc"*. A intrat cu trupul, deşi uşile erau încuiate. Căci acel trup, care şi înainte de răstignire se supunea întru totul voinţei Domnului, şi umblase pe mare, acum cu atât mai mult. Nu se mai supune legilor firii stricăcioase, legilor gravităţii şi ale impenetrabilităţii, căci trupul intrase, prin înviere, în starea de slavă şi se prefăcuse într-un trup duhovnicesc şi eteric

(vezi I *Cor.* 15, 44). Aşadar, trupul Domnului, după înviere, putea să apară şi să dispară pe moment, să iasă din mormânt fără ca piatra să fie răsturnată, fără ca peceţile să fie rupte, precum putea şi să intre în casă, prin uşile încuiate.

În timpul acestei arătări, Domnul repetă de două ori binecuvântarea preasfântă şi plină de înţelesuri: „Pace vouă". Am tâlcuit altădată înţelesul acestor cuvinte. *„Şi zicând acestea, le-a arătat mâinile şi coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii văzând pe Domnul"* (v. 20). Ucenicii erau uimiţi, fiindcă vedeau în faţa lor viu pe Acela, pe care Îl văzuseră chinuit şi mort pe cruce. Au crezut la început că văd un duh, o fantomă. Dar rănile, semnele lăsate de cuie pe mâini şi de suliţă în coastă, erau dovezi limpezi şi de necombătut ale identităţii Domnului. Plin de iubire. Domnul face pogorământ, şi precum mama îşi deschide sânul pentru copilaşul ei, tot aşa Domnul îşi deschide mâinile şi îşi dezveleşte coasta, ca să vadă ucenicii Săi acele semne. Să se convingă definitiv de învierea Sa cea cu trupul. Domnul poartă aceste semne şi în ceruri, acum, când şade de-a dreapta Tatălui. Cu aceste semne va veni iarăşi la a doua venire şi atunci răstignitorii Săi *„vor vedea pe Acela pe care L-au împuns"* (*In* 19, 37). Ucenicii au simţit atunci ceea ce simt întotdeauna credincioşii, când primesc pe neaşteptate mângâieri şi binefaceri de mult preţ. Ei înţeleg acum desăvârşit că în faţa lor stă Domnul cel înviat din morţi. Urmarea acestei convingeri este nespusa bucurie, pe care au simţit-o în adâncul inimii lor: „Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul". Se împlinea cu prisosinţă făgăduinţa, pe care le-o dăduse Domnul, în seara cinei celei de taină: *„Voi acum aveţi necaz: dar vă voi vedea şi se va bucura inima voastră şi bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi"* (*In* 16, 22). Acest lucru li se întâmplă adesea celor ce urmează pe Domnul. Când vin necazurile, care sunt atât de folositoare pentru curăţirea noastră, ele aduc în închipuirea noastră o ceaţă atât de întunecată,

încât credem că Dumnezeu s-a depărtat definitiv de noi, că ne-a lăsat fără sprijin, în oceanul suferinţei. Tot aşa credeau şi ucenicii, că i-a părăsit Domnul cel ce Se ascunsese. Dar după puţin timp, Domnul răsare pe orizontul sufletului nostru, precum soarele, şi risipeşte îndată negura întunecoasă şi trimite iarăşi raze calde şi înviorătoare. Necazul trece; acum vedem limpede scopul înalt, pe care îl slujise necazul. Vedem cum trece, nu numai necazul şi oboseala, ci şi viaţa prezentă, plină de încercări, şi noi înaintăm spre cer. Acolo vom vedea pe Domnul aşa cum este, precum L-au văzut şi ucenicii, şi ne vom bucura cu o bucurie, pe care „nimeni n-o va lua de la noi".

Trimiterea ucenicilor la întemeierea Bisericii

„Deci Iisus le-a zis iarăşi: pace vouă; precum M-a trimis Tatăl, şi Eu vă trimit pe voi" (v. 21). Domnul, mai înainte de a supune pe ucenicii Săi la munca cea mare a întemeierii Bisericii, prin evanghelizare, le dă ca merinde iarăşi binecuvântarea păcii. Pe această binecuvântare se sprijină întreaga sfântă misiune a apostolilor. De pacea lor depinde curajul, pe care îl vor avea în lupta cu primejdiile apostolatului.

Vestea cea bună a împrietenirii cu Dumnezeu şi a păcii, pe care Hristos a adus-o în lume, va fi obiectul propovăduirii apostoleşti în lume. De aceea, Domnul adaugă că îi trimite în lume, aşa precum pe El L-a trimis Tatăl, Îi trimite ca pe nişte învăţători ai adevărului, cu puterea şi autoritatea necesară pentru conducerea şi dezvoltarea Bisericii, îi trimite ca preoţi, ca să continue jertfa de pe Golgota, prin Taina Sfintei Euharistii. Îi hirotoneşte apostoli ai Evangheliei mântuirii, pentru ca apostolia lor transmisă urmaşilor lor, să se continue până la sfârşitul veacurilor în Biserica lui Hristos şi să arate tuturor oamenilor puterea şi dragostea Sa. Iar în felul acesta

„Oricine vă primeşte pe voi, pe Mine Mă primeşte; cel ce vă ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă; şi cel ce se leapădă de voi, de Mine se leapădă; dar cel ce se leapădă de Mine, se leapădă de cel ce M-a trimis pe Mine" (*Mt* 10, 40, *Lc* 10, 16).

Domnul dă apostolilor Săi ca merinde şi puterea Duhului Sfânt: *„Şi zicând acestea, a suflat asupra lor şi le-a zis: luaţi Duhul Sfânt"* (v. 22). Domnul a suflat în faţa ucenicilor, repetând acea lucrare, prin care a dat viaţă lui Adam, când *„a suflat în faţa lui suflare de viaţă"* (*Fac* 2, 7). Fiindcă El însuşi, cel ce atunci zidise pe Adam, Se făcea acum izvor de haruri duhovniceşti. Şi precum atunci suflarea Lui a dat viaţă firească primului om, tot aşa acum suflarea Domnului dă apostolilor viaţă duhovnicească pentru a începe zidirea prin Biserică, a omului, deoarece cea dintâi era stricată de păcat.

Suflând în faţa lor, Domnul a zis: *„Luaţi Duh Sfânt"*. Acum Domnul împărtăşeşte darul Sfântului Duh, nu întreg, ci numai în parte. Le dă arvună a Duhului. Căci măsura deplină avea să le-o dea „nu peste multe zile". Atunci ei vor fi botezaţi cu Duh Sfânt, cum a fost Moise în nor, şi se vor umple de darurile Duhului, primind toată sfinţirea sufletească şi trupească, deplina luminare a minţii, deplina întărire a voinţei, deplina încredinţare a conştiinţei că au în ei pe Duhul Sfânt. De aici înainte, ei aveau să aibă puterea facerii de minuni, darul proorocesc, cunoaşterea limbilor, pe scurt toată plinătatea darurilor Duhului. Acum, suflând asupra lor Domnul le dă numai în parte darurile, ca să înţeleagă în ziua Cincizecimii, că acea suflare puternică a Duhului nu este decât răsuflarea personală a nevăzutului lor învăţător. Domnul spune ucenicilor Săi ce anume har al Duhului Sfânt le-a dat, suflând asupra lor, în această împrejurare: *„Cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate, şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute"* (v. 23). Domnul le dă puterea de a ierta păcatele, îi înarmează cu harul deosebitor (diacritic) al Duhului,

ca să judece, care oameni au împlinit condiţiile necesare pentru primirea dezlegării păcatelor, pentru liberarea de osânda păcatului. Şi invers, care trebuie să fie ţinuţi pe mai departe în vinovăţie şi în osânda păcatului, fiindcă nu se căiesc, nu primesc cuvântul Evangheliei, nu se supun legilor mântuirii şi deci nu sunt vrednici să primească iertarea păcatelor. Ca adevărate organe ale Duhului, care au trimiterea de la Hristos, ucenicii trebuiau să ofere iertarea păcatelor, să ofere mântuirea. În clipa când ei aveau să spună cuvântul de iertare, Dumnezeu avea să întărească acest cuvânt şi să ierte momentan păcatele. Tot aşa Dumnezeu avea să întărească şi cuvântul prin care ucenicii vor osândi pe cei vrednici de osândă.

Puterea aceasta, pe care Domnul însuşi o exercitase pe pământ, iertând sau ţinând păcatele, după înviere, când avea să se înalţe la ceruri, o încredinţează apostolilor în Sfânta Biserică. În acest ceas, plin de însemnătate, Domnul întemeiază taina pocăinţei, a mărturisirii. Prin puterea Duhului, pe care a dat-o slujitorilor acestei taine, El face ca puterea de a ierta, care este proprie, să fie şi a lor. După cum a dovedit-o însuşi Domnul, prin vindecarea paraliticului din Capernaum, puterea de a dezlega păcatele este mai mare şi mai înaltă decât puterea facerii de minuni. În puterea dezlegării păcatelor constă sublimul lucrării preasfinte a preoţiei. Preotul dă sau refuză mântuirea. Deschide sau încuie cerul. Iată lucrarea preoţiei.

„Cărora veţi ierta păcatele vor fi iertate; cărora le veţi ţine, vor fi ţinute". Trebuie să înţeleagă bine acest cuvânt al Domnului rătăciţii, care îşi închipuie că nu au nevoie să meargă la Biserică în pocăinţă, să se mărturisească şi să primească dezlegare de la slujitorul Tainelor, fiindcă ei, chipurile, îşi primesc iertarea de-a dreptul de la Dumnezeu. Însă Domnul, cel ce are toată puterea de a dezlega, a pus un hotar limpede şi definitiv: că iertarea păcatelor va fi dată prin mijlocirea slujitorilor Bisericii Sale. Aşadar, cum să facă cineva excepţie? Şi cum

poate să primească dezlegarea cel ce calcă această condiţie esenţială a dezlegării? Cuvântul acesta al Domnului trebuie să-l înţeleagă de asemenea cei ce îşi ascut limba lor cu multă uşurinţă, împotriva preotului, făcând paradă de scăderile şi de greşelile preoţilor, căci şi ei, ca oameni supuşi neputinţelor, cad adesea în scăderi. Aceşti oameni, pe de o parte nu se interesează să-şi aleagă un preot potrivit, virtuos şi bine format, iar pe de altă parte, aruncă în capul preotului tot ce le vine pe limbă. Însă bolnavul, care osândeşte pe medic, fiindcă medicul nu se îngrijeşte de sănătatea sa proprie, şi pe motiv că medicul este bolnav, refuză să fie tratat, nu mântuieşte nici pe medic, dar bolnavul însuşi ajunge la moarte.

Domnul se arată a doua oară ucenicilor

Sfântul Evanghelist Ioan descrie şi o altă arătare a Domnului celui înviat, către ucenicii Săi. Descrierea aceasta formează sfârşitul capitolului de faţă.

Cauza noii arătări

„Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit geamănul, nu era cu ei, când a venit Iisus" (v. 24). La cea dintâi arătare a Domnului. Toma nu avusese prilejul fericit să fie de faţă. Nu se bucurase împreună cu ucenicii, care văzuseră pe Domnul. Din nefericire, cei ce nu se silesc să meargă la adunările credincioşilor, la care însuşi Domnul vine în mijlocul lor, pierd asemenea prilejuri. O astfel de adunare sfântă este cea care se face în zi de duminică şi sărbătoare, la dumnezeiasca Liturghie.

Toma era *„unul din cei doisprezece"*, zice Evanghelistul, deşi ucenicii nu mai erau doisprezece, ci unsprezece. Însă numărul de doisprezece va fi din nou completat. Iuda „fiul pierzării", pierise, dar locul lui avea să-l ia altul şi, prin urmare, numărul ucenicilor

nu se va micşora. Domnul ştie numărul adevăraţilor Săi robi, deoarece *„Perii capului vă sunt toţi număraţi"* (*Mt* 10, 30), zice Domnul. Şi dacă cineva urmează drumul păcatului şi al pierzării, un altul, întorcându-se din lume la Hristos, îi va lua locul.

„I-au spus, deci, ceilalţi ucenici: am văzut pe Domnul". Cu o bucurie de nedescris, ceilalţi ucenici i-au vestit lui Toma marele eveniment al învierii Domnului, arătarea Sa în adunarea lor, harul nepreţuit pe care li-l dăduse şi pacea adâncă pe care o simt ei de atunci. Fiecare ucenic îi repeta lui Toma: am văzut pe Domnul, şi am fi dorit să fi fost şi tu acolo, ca să-L fi văzut, ca şi noi, să te fi bucurat şi să fi primit şi tu darurile lui, ca şi noi. Cuvintele ucenicilor către Toma erau cuvinte de zidire, de întărire a minţii, cuvinte care să-l pregătească pentru a primi pe Hristos. Căci bunii ucenici din toate vremurile au datoria să se zidească *„împreună cu Unul, după cum porunceşte Dumnezeu prin Apostolul Pavel"* (I *Tes* 5, 11). Ei împărtăşesc celor care nu au putut lua parte la adunarea credincioşilor bunătăţile pe care le-au simţit din împărtăşirea lor cu Hristos şi din progresul în viaţa creştinească. Această împărtăşire, care atrage şi pe alţii la Hristos, este cea mai mare binefacere, pe care noi oamenii putem s-o oferim semenilor noştri; dar şi cea mai bună manifestare a recunoştinţei noastre către Hristos. Căci El, chemându-ne la credinţă şi luminându-ne, ca să vedem adevărata fericire, ne-a făcut un bine nemărginit de mare. Vei face o binefacere tot atât de mare, prietenilor tăi, dacă îi vei chema să cunoască pe Hristos şi să se unească cu El. Această binefacere este mai mare decât dacă ai fi aflat o mină de aur şi i-ai fi chemat pe prietenii tăi să fie părtaşi ai exploatării ei. Numai pornirea ta de împărtăşire a veştilor bune să fie sinceră, dezinteresată, lipsită de orice dorinţă de laudă şi de publicitate, care să întineze sfinţenia acestei fapte.

Dar cum primeşte Toma înştiinţarea nespus de îmbucurătoare despre înviere? Iată răspunsul lui Toma: *„Dacă nu voi vedea în*

mâinile Lui semnul cuielor şi nu voi pune degetul meu în semnul cuielor şi nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede" (v. 25). Am semnalat şi altă dată caracterul lui Toma. Ultimele evenimente zguduitoare ale vieţii Mântuitorului, şirul de fapte întunecate şi înfricoşătoare ale conducătorilor poporului evreu avuseseră ca rezultat uciderea învăţătorului iubit. Toate acestea făcuseră o impresie atât de adâncă asupra sufletului lui Toma, încât melancolia lui firească se prefăcuse într-un întuneric adânc, întunericul acesta nu-l putea lumina o veste, oricât de luminoasă; ci numai lumina lumii, Hristos. Toma trebuia să-L vadă pe Domnul, cu propriii ochi, să-L audă cu urechile şi să-L pipăie, pentru ca sufletul să i se lumineze. De aceea, Toma cere să-L vadă pe Domnul, să-L audă, să-şi pună degetul în semnul cuielor, să-şi pună mâna în coasta străpunsă de suliţă, ca să creadă.

Aceste pretenţii ale lui Toma nu prea erau la locul lor. Căci şi profeţiile preziseră învierea Domnului şi Însuşi Domnul o prezise în chip special. Apoi, Toma nu dăduse crezare informaţiilor date de confraţii Săi, care erau cu totul sinceri şi demni de încredere. Apoi, şi înainte de toate, Toma pune la încercare pe Însuşi Domnul, fiindcă nu se încrede în propriii săi ochi. El pretinde să aibă dovezi pipăite, prin excelenţă pipăite cu propria mână. Dacă un copil, care nu crede cuvintele tatălui său şi cere dovezi pipăite, este un răzvrătit, neasemănat mai mult înseamnă răzvrătire împotriva lui Dumnezeu celui sfânt şi absolut adevărat, când omul neîncrezător vrea să-L supună pe Dumnezeu cercetării simţurilor omeneşti. Totuşi, să nu uităm că în acea vreme, unică în istoria lumii, în care Dumnezeu cel nemărginit Se coborâse până la a fi om şi a suferit moartea de cruce. Dumnezeu nu zăboveşte să facă şi acest pogorământ, să devină obiectul cercetării necredinciosului Toma. Acest lucru Domnul nu l-a făcut numai pentru Toma, ci pentru toţi credincioşii care aveau să fie, pentru ca îndoiala lui Toma să fie *„condei de evlavie, care să strice mrejele ereziei"*, zice Sfântul Ioan Gură de Aur.

Vremea în care s-a arătat Domnul şi ce i-a spus lui Toma

Aşadar, *„După opt zile, ucenicii Lui iarăşi erau înăuntru şi Toma cu ei. A venit Iisus, uşile fiind încuiate, şi a stat în mijloc şi a zis: pace vouă"* (v. 26). Între cele două arătări au trecut opt zile, zice Evanghelistul. Acest lucru a avut un rost, fiindcă Domnul nu face niciun lucru fără un rost mare. El a amânat arătarea Sa cu un număr de zile, ca să înţeleagă Toma că, un astfel de caracter, melancolic până la necredinţă, nu se potriveşte cu viaţa cea nouă, Toma nu se îngrijise să fie împreună cu ceilalţi ucenici, în timpul primei arătări a Domnului, din ziua cea de neuitat. Şi de aceea Toma a rămas o săptămână întreagă zbuciumat de valurile tristeţi, lipsit de credinţă, pe câtă vreme ceilalţi ucenici pluteau pe un ocean de bucurie. Dar nu cumva se întâmplă acelaşi lucru, în orice epocă, şi cu toate caracterele de acest fel? Cât de paşnic şi cu câtă mulţumire îşi petrec viaţa lor cei ce au fost luminaţi prin credinţa în Hristos şi au rezolvat toate problemele mari ale vieţii lor şi privesc înainte cu îndrăzneală, având nădejde sigură în viitor! Cât de tulburaţi şi de neliniştiţi trăiesc cei ce se învăluresc în marea necredinţei, a puţinei credinţe, şi cu câtă amărăciune şi dezgust părăsesc ei lumea aceasta!

Domnul a amânat cu şapte zile arătarea Sa şi S-a arătat iarăşi în prima zi a săptămânii, care de atunci se numeşte duminică, fiind prin excelenţă ziua Domnului. Ucenicii trebuiau să priceapă că această zi a fost rânduită definitiv în locul sabatului evreiesc şi că ea este ziua, în care ne închinăm Domnului, zi în care Domnul vine mereu în mijlocul ucenicilor Săi, adunaţi în biserică. Deci, în această primă duminică după învierea Domnului, când ucenicii erau iarăşi adunaţi, se afla cu ei şi Domnul. Prima oară Toma a lipsit, fiindcă *„a păcătui este omenesc"*. Dar a doua oară n-a mai lipsit, fiindcă *„a stărui în greşeală este drăcesc"*. Când pierdem vreo ocazie de folos sufletesc, să avem mare grijă, să nu o pierdem şi pe a doua. Şi când o pierdere ne trezeşte dorinţa de a ne bucura

de ceea ce am pierdut, este semn bun. Dar când pierdem un folos duhovnicesc şi pierderea aceasta ne lasă reci şi fără grijă, este un simptom periculos, care poate să ne ducă la pierzanie desăvârşită.

Domnul a amânat cu şapte zile şi nu s-a arătat lui Toma singur, ci s-a arătat în ziua când erau adunaţi toţi ucenicii. Domnul a vrut ca toţi ucenicii să audă mustrarea pe care avea să i-o facă lui Toma, pentru puţina lui credinţă, dar şi pentru ca ucenicii să admire marele pogorământ şi grija Sa iubitoare faţă de Toma. Era vremea când porţile cerului erau larg deschise şi puterile îngereşti erau gata să-şi primească împăratul. Totuşi, Domnul rămâne încă pe pământ, ca să se arate celor câţiva ucenici ai Săi şi nu se dezinteresează de niciunul, ci vine iarăşi, pentru acel unul.

Aşadar, stând în mijlocul ucenicilor, Domnul repetă sfânta binecuvântare: „Pace vouă". Căci El nu dă binecuvântarea păcii Sale numai o dată, ci mereu şi din belşug. O dă acelor slujitori ai Săi care se adună în numele Său, ca să asculte cuvântul Său şi să primească binecuvântarea de la El. Apoi Iisus adresează cuvântul către Toma, care se lupta cu valurile necredinţei: *„Adu degetul tău încoace şi vezi mâinile Mele; şi adu mâna ta şi o pune în coasta Mea, şi nu fi necredincios, ci credincios"* (v. 27).

Domnul îl cheamă pe Toma să pipăie toate rănile răstignirii, iar dacă rănile din mâinile Sale n-ar fi fost de-ajuns, pentru a clătina necredinţa ucenicului, atunci să se convingă, pipăind rana din coastă. O astfel de pipăire avea să-i trezească desigur lui Toma amintirea acelei morţi îngrozitoare şi umilitoare, pe care a suferit-o Domnul, şi pe care ar fi fost drept să o uite acum, în slava Sa. Dar acolo unde este iubire, o iubire ca a Domnului, acolo se face orice pogorământ, pentru mântuirea persoanelor iubite. Domnul zisese prin proorocul Iezechiel: *„Pe oaia cea pierdută o voi căuta, pe cea rătăcită o voi întoarce şi pe cea rănită o voi lega, pe cea părăsită o voi întări, pe cea grasă o voi păzi şi le voi paşte pe toate cu discernământ"* (*Iez* 34, 16). Domnul s-a conformat întocmai acestei păstoriri iubitoare, învăţându-ne şi

pe noi că trebuie să susţinem pe cei slabi în credinţă şi să purtăm neputinţele celor neputincioşi, (cf. *Rm* 14, 1; 15, 1).

Domnul face pogorământ către neputinţa lui Toma, dar în acelaşi timp îl şi mustră, deoarece nedesăvârşirile fireşti ale caracterului nostru nu-i plac Domnului şi ele nu pot fi o îndreptăţire a căderilor noastre. O, ce ruşine pentru Toma, dar şi pentru fiecare om neîncrezător şi puţin-credincios! Îndoielile omului neîncrezător cu privire la dumnezeirea Domnului, îndoielile noastre cu privire la buna Lui purtare de grijă, gândurile noastre necurate, care pun la îndoială sfinţenia Sa, sunt mereu înaintea Domnului... Ce ruşine!

„Şi nu fi necredincios, ci credincios", iată mustrarea: poziţia ta este condamnabilă; aşadar, nu te lăsa bântuit de furtuna necredinţei, ci întăreşte-te pe piatra credinţei. Nu lăsa norii tristeţii să-ţi întunece mintea şi să împiedice razele luminoase şi dulci ale credinţei, ale nădejdii, ale bucuriei. Căci tristeţea este o stare cu desăvârşire străină de caracterul adevăraţilor Mei ucenici. Prin urmare, fii credincios!

Mărturisirea de credinţă a lui Toma

Şi iată, după această mustrare, credinţa lui Toma biruieşte, în sfârşit, şi se înstăpâneşte în toată fiinţa lui: *„Şi a răspuns Toma şi a zis: Domnul meu şi Dumnezeul meu"* (v. 28). Asupra lui Toma a făcut o impresie adâncă, nu numai încredinţarea desăvârşită despre învierea Domnului, despre care l-au informat deodată auzul, văzul şi pipăitul; ci şi atotştiinţa Domnului. Căci el a repetat întocmai cuvintele pe care Toma le spusese către ceilalţi ucenici. Această scenă ne aminteşte de cea asemănătoare, întâmplată cu Natanail. Ca şi acolo, tot astfel şi aici, lumina adevărului luminează adâncul sufletului lui Toma cu o strălucire vie. Şi de acolo vine mărturisirea cea desăvârşită şi puternică a convingerii sale în dumnezeirea lui Hristos. El propovăduieşte acest lucru categoric, ca niciun alt ucenic. Astfel, cel din urmă devine

cel dintâi, iar credinţa ucenicilor în persoana lui Toma ajunge în sfârşit la desăvârşita ei înălţare şi realizare. *„Domnul şi Dumnezeu"*! Iată cum este de fapt Hristos. Iar mărturisirea lui Toma este atât de fierbinte, încât vrea să câştige acum, din belşug, ceea ce îi lipsise mai înainte. Căci Toma nu zice numai *Domnul şi Dumnezeu*, ci zice *„Domnul meu (adică al meu propriu, din experienţa mea cunoscut ca Domn) şi Dumnezeul meu"* (adică Dumnezeul meu propriu, pe care Îl mărturisesc că este al meu).

După această mărturisire a lui Toma, prin care realitatea absolută cu privire la persoana Domnului a fost exprimată de către ucenicul cel neîncrezător, *„îi zise Iisus; pentru că M-ai văzut, Tomo, ai crezut; fericiţi cei ce n-au văzut şi au crezut"* (v. 29).

Domnul primeşte şi întăreşte mărturisirea lui Toma, prin care ucenicul propovăduieşte pe Hristos ca Domn şi Dumnezeu, totodată însă îl mustră, fiindcă nu a crezut mai demult. Domnul îi zice: ai crezut, fiindcă M-ai văzut, fiindcă simţurile tale te-au informat despre învierea mea. Dar dacă această metodă s-ar aplica tuturor, atunci ar fi cu neputinţă să existe înţelegere între oameni, ar fi cu neputinţă ca popoarele să se întoarcă de la rătăcire şi de la închinarea de idoli la adevăr şi la mântuire. De aceea: *„Fericiţi cei ce nu au văzut şi au crezut"*. Eu primesc desigur şi credinţa ta şi pe a tuturor, care din pricina caracterului lor neîncrezător, sunt zăbavnici la credinţă, dar doresc totuşi ca oamenii să-Mi urmeze Mie în credinţă, fără dovezi pipăite; întrucât eşti credincios, eşti fericit. Dar mai fericiţi sunt cei ce nu M-au văzut cu ochii trupeşti, dar şi-au deschis ochii sufleteşti şi M-au văzut prin credinţă. Oamenii zic: fericiţi au fost cei care au trăit pe vremea lui Hristos şi L-au văzut cu ochii lor. Hristos însă răspunde: fericiţi cei ce nu M-au văzut, dar au primit cuvântul adevărului şi au crezut. Credinţa acestora este vrednică de laudă şi preafericită. Căci ei nu se supun numai informaţiilor date de simţurile lor, ci se supun îndemnurilor Duhului, dispoziţiei bune şi primitoare a sufletului lor. Iar această dispoziţie îi atrage spre luminare şi spre harul lui

Dumnezeu. Căci în sufletele care sunt gata să primească adevărul fără nicio senzaţie a simţurilor, în acestea se descoperă Dumnezeu şi le face fericite. Ultimele cuvinte către Toma stabilesc că este numai o singură cale către mântuire, către împărtăşirea cu Hristos, către fericire, *calea credinţei.* Pe această cale aveau să meargă de aici înainte şi Toma şi toţi ucenicii din toate veacurile. Cealaltă cale, a simţurilor, care vedeau şi auzeau pe Hristos în realitate, ia sfârşit prin înălţarea Domnului, „fără credinţă nu putem plăcea lui Dumnezeu" (*Evr* 11, 6).

Încheierea capitolului

Ca epilog şi încheiere a arătărilor Domnului după învierea Sa din morţi, Sfântul Evanghelist Ioan adaugă aceste cuvinte: *„Deci Iisus a făcut înaintea ucenicilor Lui şi alte multe semne, care nu sunt scrise în cartea aceasta. Iar acestea s-au scris ca să credeţi că Iisus este Hristos, Fiul lui Dumnezeu, şi crezând, să aveţi viaţă în numele Lui"* (v. 30-31).

Sfântul Evanghelist afirmă că Domnul a făcut şi alte minuni după învierea Sa, pentru ca ucenicii să propovăduiască cu desăvârşită încredere adevărul în lume. Dar aceste minuni nu au fost scrise în Evanghelia sa. Sfântul Evanghelist Ioan a scris numai *„câte erau de-ajuns pentru ca să atragă la credinţă pe cei ce ascultă"*, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Cât e Duhul Sfânt, care a inspirat şi pe Evanghelist, şi pe cei ce au primit să fie luminaţi şi să creadă, le-a socotit de-ajuns. Ceea ce ar fi fost mai mult, n-ar fi avut un rezultat important. În sfârşit, Sfântul Evanghelist arată cu ce scop au fost scrise Evangheliile. El ştia că există multe feluri de scriitori şi de scrieri. Unii scriu pentru câştig material, alţii pentru glorie, alţii pentru a împărtăşi altora idei omeneşti şi filozofări greşite sau pentru a răspândi cunoştinţe şi informaţii lumeşti. Dar Sfinţii Evanghelişti au scris cu un singur scop, scop sublim şi neîntrecut: să călăuzească omenirea către credinţa în Hristos; să facă pe oameni să creadă că Iisus este Hristos, Mântuitorul, trimis de Dumnezeu,

Fiul lui Dumnezeu şi Dumnezeu adevărat. Iar oamenii, prin această credinţă, să dobândească viaţă.

Iată scopul fericit al credinţei în Hristos Dumnezeu: „*Viaţă în numele Lui*". Căci numai lângă Hristos află omul adevărata viaţă. Şi cei ce se găsesc departe de Hristos au viaţă; duşmanii lui Hristos, prigonitorii creştinilor, necredincioşii şi ateiştii, cei lipsiţi de evlavie şi închinători de idoli, nelegiuiţii şi păcătoşii, toţi trăiesc, nu sunt lipsiţi de mişcare şi de simţire. Dumnezeu nu le ia viaţa de îndată ce s-au lepădat şi s-au îndepărtat de El. Aşteaptă şi rabdă îndelung. Într-un fel, în mărinimia şi în bunătatea Sa, le dă şi lor mijloace de existenţă, ba câte odată chiar foarte îmbelşugate.

Le dă daruri trupeşti şi materiale. Dar viaţa aceasta a lor este josnică şi trecătoare, o au în comun cu animalele, este o viaţă stricăcioasă şi vremelnică. Este o viaţă fără sens, fără scop, fără interese mai înalte duhovniceşti, fără tot ce constituie superioritatea omului asupra animalelor. Ei n-au adevărata bucurie şi nădejde prin care sufletul trăieşte şi îşi satisface dorurile lui adânci. Ei trăiesc ca nişte oameni care „nu au nădejde" şi sunt fără de Dumnezeu în lume. Cu totul dimpotrivă, cel ce primeşte pe Hristos ca Dumnezeu, cel ce crede cu tărie că Domnul îl urmează în calea virtuţii şi îmbrăţişează viaţa cea nouă, în această viaţă duhovnicească şi sfântă, Hristos naşte din nou pe credincioşii Săi adevăraţi şi îi face să înainteze în bine, le deschide inima, ca să o umple de viaţă dumnezeiască, pe care o are pe deplin Hristos. Viaţa lor este o viaţă de pace, bucurie şi nădejde, în mijlocul furtunilor şi al tulburărilor de care au parte oamenii lumii. Este o viaţă duhovnicească, înaltă şi sfântă, care se potriveşte unor fiinţe, chemate să fie copiii lui Dumnezeu. O viaţă fericită şi veşnică, în deplină comuniune cu Dumnezeu, prin mijlocirea începătorului vieţii, Iisus Hristos, Dumnezeul nostru.

ÎNVIEREA DUPĂ EVANGHELISTUL IOAN

(Capitolul 21)

Iisus şi ucenicii Săi la marea Tiberiadei

În capitolul precedent, Sfântul Evanghelist Ioan a arătat că la prima Sa arătare în faţa ucenicilor, Domnul cel înviat din morţi le-a împărtăşit o vrednicie mare şi le-a dat un rost apostolesc sfânt: să fie apostolii Săi, pentru întemeierea Bisericii lui Hristos pe pământ. Iată cea mai mare vrednicie. Într-o altă arătare a Sa, cea de lângă marea Tiberiadei, Domnul a săvârşit o minune, care a făcut o impresie neştearsă în sufletul ucenicilor; o minune, care simboliza măreţia acestui rost apostolic şi reuşita lui veşnică. Această apariţie o descrie acelaşi Evanghelist în capitolul pe care urmează să-l tâlcuim.

Numărul ucenicilor şi îndeletnicirea lor

Iată cum începe Sfântul Evanghelist istorisirea acestei întâmplări: *„După aceea li s-a arătat iarăşi Iisus ucenicilor, lângă marea Tiberiadei; şi s-a arătat aşa: Erau împreună Simon Petru şi Toma cel numit Geamănul şi Natanail cel din Gana Galileii şi fiii lui Zevedei şi alţi doi dintre ucenicii Săi"* (v. 1-2).

Această arătare a Domnului nu s-a făcut în faţa tuturor ucenicilor Săi, ci numai în faţa a şapte dintre ei. Cinci sunt pomeniţi cu numele. Arătarea nu s-a întâmplat în zi de duminică, ci într-o zi lucrătoare, la vremea muncii. Arătarea nu s-a petrecut într-o casă, ci lângă lacul Ghenizaretului, care se numea şi marea Tiberiadei. Acolo ucenicii îşi exercitau vechea lor meserie de pescari, de la care îi chemase Domnul cu trei ani şi jumătate în urmă, îi chemase ca să-L urmeze şi să se facă pescari de oameni. Tot acolo îi întâlneşte şi acum, şi tot după o muncă zadarnică, la care îi chemase pe ei Petru; iată ce zice sfânta carte în continuare: *„Le zise Simon Petru: mă duc să prind peşte. Iar ei i-au răspuns: mergem şi noi cu tine. Au ieşit şi s-au suit îndată în corabie şi în noaptea aceea n-au prins nimic"* (v. 3). În aşteptarea vremii, pe care le-o hotărâse Domnul, când aveau să-şi înceapă apostolatul lor, ucenicii nu mai puteau să se întoarcă la sărmanele lor bărci pescăreşti şi la vechile lor mreje. Domnul, la prima Sa arătare, le impusese o sarcină neasemănat mai mare. Dar, cu multă înţelepciune, ucenicii n-au stat degeaba, ca să piardă timpul. Ei îşi întrebuinţează clipele cu o ocupaţie smerită şi legiuită. Întrucât încă nu sosise ceasul, să-şi înceapă lucrarea apostolească de pescuire a sufletelor, puteau să se îndeletnicească cu prinsul peştilor. Prin această ocupaţie ei vădesc hărnicie şi smerenie. Dar mai cu seamă smerenie. De vreme ce ei trebuiau să înceapă o lucrare atât de măreaţă, nu se simt umiliţi să se îndeletnicească şi cu pescuitul; nu dispreţuiesc munca lor de mai înainte, precum fac

alţii. Mulţi oameni când se ridică dintr-odată din sărăcie şi dintr-o poziţie modestă, refuză cu dispreţ să facă munca, pe care o faceau mai ieri şi se leapădă cu măreţie şi îngâmfare de mediul în care trăiseră până acum. Pavel nu a făcut aşa. El, şi înainte de chemarea sa, avea o poziţie înaltă, din pricina originii şi a educaţiei sale. După chemare, s-a făcut apostol al neamurilor şi a condus spre adevăr o mulţime de oameni. Dar el şi-a continuat munca smerită de făcător de corturi, ca prin aceasta să-şi câştige existenţa şi să nu împovăreze cu grija sa bisericile creştine (*FAp* 20, 34). Dar Evanghelia ne spune că în acea noapte ucenicii n-au prins nimic.

Nereuşita aceasta poate că le-a amintit ucenicilor de o altă noapte, la fel de neroditoare, petrecută de ei cu trei ani înainte. După acea noapte îi chemase Domnul să-l fie ucenici. Astfel de nereuşite în muncile oamenilor drepţi sunt pentru Dumnezeu mijloace, prin care urmează să le dea daruri mai mari duhovniceşti, care nu se pot asemăna cu nicio bogăţie şi cu niciun câştig material.

Modul arătării Domnului

Dar iată: după ce munca de o noapte întreagă rămăsese fără folos şi ucenicii rămăseseră fără hrană. Domnul a venit la timpul potrivit: *„Pe când se revărsau zorile, Iisus stătea pe mal, dar ucenicii nu ştiau că este Iisus"* (v. 4). În zorii acelei zile, Domnul stătea pe mal ca un necunoscut, ascunzându-se iarăşi dintr-o iconomie a Sa specială. De aceea ucenicii n-au băgat de seamă că este Iisus, ci au crezut că este vreun pescar necunoscut de ei. Şi când Domnul, deşi ştia, i-a întrebat: *„Fiilor, aveţi ceva de mîncare?"* Ucenicii *„I-au răspuns: nu"* (v. 5). Cuvântul *fiilor,* cu care Domnul se adresează ucenicilor, este un apelativ care se întrebuinţa de obicei faţă de muncitorii casnici. Căci muncitorii, în munca lor, desfăşoară o forţă, pe care nu o au decât cei tineri. Iar tinerii erau de obicei

numiţi fii de către mai marii sau superiorii lor. Domnul îi întreabă, dacă au ceva de mâncare, cum ar fi întrebat un trecător, care ar fi vrut să cumpere ceva merinde sau ar fi vrut să fie servit cu ceva. Domnul însă nu avea nevoie de hrană, ci îi întreabă, fiindcă nu voia încă să li se descopere pe deplin ucenicilor. Dar El voia să deschidă o convorbire cu ei prin care avea să li se descopere treptat. Aşadar, când ucenicii I-au răspuns că nu au nimic de mâncare, atunci Domnul procedează la o faptă minunată, prin care s-a descoperit pe Sine. Adresându-se ucenicilor, le zise:

„Aruncaţi mreaja în partea dreaptă a corăbiei şi veţi găsi. Deci au aruncat-o şi nu mai puteau s-o scoată din pricina mulţimii peştilor" (v. 6). Domnul le-a poruncit să arunce mreaja anume în partea dreaptă a corăbiei, pentru ca vânarea de peşte să nu fie socotită întâmplătoare. Domnul afirmă cu siguranţă că vor prinde peşti. Deoarece în atotştiinţa Sa toate sunt descoperite şi nimic nu rămâne ascuns. El chiverniseşte toate. Dar şi ucenicii au ascultat imediat, deşi nu ştiau încă cine le dăduse porunca aceea, cu atâta autoritate şi siguranţă. Ei nu s-au purtat ca unii dintre noi, care credem că ne-am aranjat treburile aşa de bine, încât nu primim intervenţia nimănui, şi cu atât mai puţin a unui necunoscut. Dar ucenicii cei smeriţi ai Domnului smereniei, deşi erau experţi în munca pescuitului, au primit sfatul şi s-au supus lui Hristos, fără să-L cunoască. Ei au arătat în acest fel o nobilă politeţe faţă de persoana necunoscută de pe mal. Prin aceasta, au primit o bogată răsplată a ascultării lor cea cu smerenie. Căci cei smeriţi şi ascultători de Dumnezeu, care se ostenesc cu răbdare şi dreptate, chiar dacă astăzi ostenelile lor rămân fără rod, mâine vor fi răsplătiţi şi îmbogăţiţi îndoit şi înmiit.

Iar mulţimea peştilor, pe care i-au prins momentan, dovedeşte că s-a petrecut o minune, prin care Domnul a dat ucenicilor de înţeles, că *„S-a sculat în putere"*. Toate se grăbesc să se supună acestei

puteri. În acelaşi timp făcând această minune, Domnul a amintit ucenicilor minunea asemănătoare, prin care îi chemase la început, ca să-L urmeze. Le-a dat din nou icoana şi simbolul convingător care să închipuie munca duhovnicească, spre care îi trimitea acum aici înainte; aruncând mreaja cuvântului, ca apostoli ai lui Hristos, şi după porunca Lui, ucenicii aveau să aibă rezultate minunate în pescuirea oamenilor. Minunea avea să se repete adeseori. Avea să se prelungească până în veci. Căci întotdeauna învăţătorii cuvântului dumnezeiesc, când aruncă mreaja cuvântului cu multă smerenie, ca nişte buni apostoli ai lui Hristos, atrag mulţime de suflete la adevăr şi la fericire.

Ucenicii Îl recunosc pe Domnul

Minunea întâmplată era un semn suficient, pentru ca ucenicii să înţeleagă cine era sfătuitorul necunoscut de pe mal: „*Zise deci ucenicul pe care îl iubea Iisus, lui Petru: Domnul este. Deci Simon Petru, auzind că este Domnul, s-a încins cu haina, căci era gol, şi s-a aruncat în mare. Iar ceilalţi ucenici au venit cu corabia (căci nu erau departe de pământ, ci numai cam la două sute de paşi), trăgând mreaja cu peşti*". În această împrejurare se manifestă din nou particularităţile de caracter al celor întâistătători ucenici, Petru şi Ioan. Adică, Ioan se arată şi aici mai clar văzător, mai ascuţit la pricepere. Căci Ioan era ucenicul care-L iubea pe Domnul şi era iubit de Domnul. Iar unor astfel de suflete, Domnul se descoperă mai repede şi mai limpede. Iar de îndată ce Ioan a recunoscut pe Domnul, el a împărtăşit degrabă şi lui Petru această veste bună, căci cei ce iubesc şi cunosc mai bine pe Hristos, au o înclinare specială de a împărtăşi şi altora acest har de mult preţ şi această binecuvântare.

Dar, dacă Ioan era mai iute la pricepere, Petru era mai îndrăzneţ şi mai activ, era un admirator mai fierbinte al Domnului. De aceea, cum a auzit că este Domnul, s-a aruncat în mare, pentru ca să ajungă înot cât mai repede cu putinţă lângă Domnul. Dar ca să păstreze bună cuviinţă şi decenţă, s-a încins cu haina; pentru că până în clipa aceea, era dezbrăcat, din pricina muncii lui, pe care o facea în apă. Şi astfel, când s-a aflat în prezenţa Domnului, şi-a arătat respectul şi prin înfăţişarea exterioară. Aceste fapte, pe care Evanghelistul le consemnează, că Petru s-a încins şi s-a aruncat în mare, par la prima vedere nişte amănunte de prisos. Şi totuşi, amănuntele acestea nu au fost scrise la dictarea Duhului Sfânt, fără motiv. În special, faptul pomenit acum ne învaţă că, de câte ori noi credincioşii, ne aflăm în prezenţa Domnului, se cuvine să avem şi o înfăţişare exterioară corespunzătoare cuviincioasă şi serioasă, care să arate în afară adâncimea evlaviei noastre către Hristos. Dar cum să ne înfăţişăm, când nu suntem înaintea Domnului? În nicio clipă a vieţii noastre nu ne aflăm în afară de privirea lui Dumnezeu, prin urmare, nu există în viaţa noastră nicio împrejurare în care să nu ni se impună buna-cuviinţă creştinească din respect faţă de Dumnezeu şi faţă de aproapele, dar mai ales dintr-o reverenţă adâncă către Domnul, care este pretutindenea de faţă. Şi mai cu seamă atunci ni se impune o ţinută cuviincioasă, când urmează ca şi noi să stăm de vorbă cu Domnul precum a stat atunci Petru. Când urmează să ne facem rugăciunea, acasă sau în biserică, ni se impune o înfăţişare exterioară demnă şi serioasă. Poate că unii creştini, bărbaţi şi femei, dar mai cu seamă femeile, nu înţeleg că sfânta biserică nu este un loc, în care să-şi arate modele şi podoabele, ci este un loc de rugăciune. Ele trebuie să ştie să se înfăţişeze în biserică „Făcându-şi podoabă din sfiala cuminţeniei" (I *Tim* 2, 9). Unele creştine poate nu au înţeles că, dacă se duc la biserică într-o îmbrăcăminte neserioasă şi necuvincioasă, cu o înfăţişare exterioară

potrivită întrunirilor lumeşti, se pun în contradicţie cu mediul de sfinţenie al bisericii şi se arată nerespectoase faţă de Dumnezeu Însuşi; ele manifestă un cuget lumesc şi trupesc, acolo unde totul trebuie să respire bunăcuviinţă şi seriozitate duhovnicească şi sfântă. Dacă Petru, care se îndeletnicea cu o muncă pentru care trebuia o îmbrăcăminte cât mai sumară, s-a grăbit să se îmbrace, când urma să se înfăţişeze Domnului, cu atât mai mult creştinii şi creştinele care nu se îndeletnicesc cu un astfel de lucru, ci se află în casa de rugăciune, în biserica lui Dumnezeu, trebuie să aibă grijă de bunăcuviinţa înfăţişării lor. Aşadar, creştinii şi creştinele, care nu voiesc să pângărească cele sfinte şi cuvioase, care vor ca rugăciunile lor să fie primite, care se întorc cu scârbă de la rolul de pricinuitori ai smintelii şi vor să fie vrednici de chemarea lor şi să slujească lui Dumnezeu, aceştia să dea pildă de înfăţişare exterioară serioasă şi cuviincioasă, atât în biserică şi la rugăciune, cât şi în orice loc, pentru că Dumnezeu este pretutindenea de faţă.

Întorcându-ne acum la graba cu care dorea Petru să se apropie de Domnul, vedem că dragostea către Hristos nu pune la socoteală nicio piedică; nici marea, nici uscatul, nici primejdiile, nici moartea nu sunt puse la socoteală, când urmează ca un suflet să se bucure de Domnul cel iubit al său. De altfel, dorul lui Petru era în clipa aceea mult mai aprins, fiindcă acea tristă lepădare era o cădere, din care numai o dragoste fierbinte către Hristos putea să-l ridice. Să nu uităm, iubite cititorule, că noi ne lepădăm de Hristos adeseori din neputinţă, când ne lepădăm principiile şi convingerile noastre, când lepădăm ascultarea de Domnul şi încrederea în El. Cât am fi de fericiţi dacă, după aceea, după astfel de căderi, am avea pocăinţa lui Petru, graba lui Petru de a se apropia el, cel dintâi, de Hristos.

Ceilalţi ucenici, zice Sfântul Evanghelist, nu s-au aruncat în mare, ca să meargă la Hristos înotând, ci au mers cu corabia, trăgând plasa cu peştii. Au ajuns ei mai târziu, dar au ajuns totuşi!

Printre ei era şi Ioan, cel care Îl recunoscuse mai întâi pe Domnul. Iar Domnul a primit în acelaşi fel, cu aceeaşi dragoste, şi pe Petru şi pe toţi ceilalţi ucenici. Fiindcă, dacă ar fi făcut toţi ca Petru, ce s-ar fi întîmplat cu corabia, cu mreaja şi cu peştii? Iar dacă ar fi sosit şi Petru cu ceilalţi, cum ar fi putut el dovedi râvna şi zelul său fierbinte către Hristos? Aşadar, vedem că Domnul primeşte pe toţi cei ce vin la El, fie pe o cale, fie pe alta, numai calea să fie legiuită. Numai să nu rămână ei pe drum, şi să nu se întoarcă înapoi, spre viaţa de lume şi păcat. Este de-ajuns ca oamenii să nu se alipească de corăbiile şi de mrejele lor, adică de avere şi de câştig, de materie şi de pământ, – încât să-L piardă pe Hristos şi cele ale lui Hristos. Este de ajuns ca omul să nu se mărginească la sentimentalisme goale, la o râvnă neroditoare şi la formalisme. Să nu fie lipsit de faptele dragostei, de supunere şi de ascultare către Hristos.

Hristos cinează cu ucenicii Săi

Şi acum ucenicii, uluiţi de minunea întâmplată, uzi şi obosiţi, târând după ei mreaja care gemea de peşti, au găsit la mal ospeţia plină de iubire şi de grijă din partea Domnului: „*Cum au coborât pe uscat, au văzut jeratic aprins şi pe el peşti şi pâine*" (v. 9). Au văzut lucruri care le erau cel mai de folos în împrejurarea de faţă: foc ca să-şi usuce hainele, ca să se încălzească, peşte şi pâine, ca să mănânce.

Unde găsise Domnul jăratic, peşti şi pâine şi cum le pregătise pentru ucenici? Cum le-a aflat, nu trebuie să ne întrebăm, deoarece Domnul a trimis proorocului Ilie mâncare, prin corbi, deoarece El avea putere să înmulţească cele cinci pâini, avea putere şi să creeze pâine din nimic, ori de câte ori voia, şi putea să preschimbe şi pietrele în pâini. Sfântul Ioan Gură de Aur zice că Domnul: „Nu a făcut aceste lucruri dintr-o materie preexistentă, precum a făcut

înainte de cruce minunile cu iconomia Sa. Jăraticul, pâinea şi peştii fripţi erau urmarea minunii cu vânarea peştilor. Domnul le făcuse numai cu cuvântul".

Dar tocmai, pentru că nimic nu este cu neputinţă atotputernicului Dumnezeu, tocmai poate să procure prin minune oricărui rob al Său devotat cele pentru susţinerea vieţii, de aceea se cuvine să ne încredinţăm şi noi bunei Sale purtări de grijă, fiind desăvârşit convinşi că bunătatea şi atotputernicia Domnului ne vor procura toate la timpul cuvenit. În special, pentru aceia, care au luat asupra lor pescuitul sufletelor, pentru adevăraţii păstori şi învăţători ai Bisericii Sale, minunea vânării peştilor este simbolul reuşitei lucrării lor, iar cinarea pe care a pus-o Domnul înaintea ucenicilor, este simbolul ajutorului pe care îl oferă Hristos în tot timpul lucrării lor, spre susţinerea vieţii lor materiale. Aşadar, dacă ei îşi împlinesc lucrarea sfântă cu credinţă şi cu grijă, este absolut cu neputinţă ca Domnul să nu-i întărească şi să nu-i lumineze în privinţa trăirii lor, dându-le şi ajutorul material. Poate, ca imitatori ai lui Pavel, să se afle în împrejurări, în care să flămânzească, să înseteze, să fie copleşiţi de osteneli şi de tulburări; dar cu siguranţă, nu vor fi nicidecum părăsiţi de pronie. Dimpotrivă, prin aceste ispite, ei vor fi călăuziţi spre o altă cină, mare şi cerească, veşnică şi de netâlcuit (vezi *Lc* 22, 30).

Deşi cina le fusese pregătită de Domnul, totuşi El *„le zise: aduceţi din peştii pe care i-aţi prins acum"* (v. 10). Domnul nu avea de fel nevoie să completeze cina cu peştele, pe care îl prinseseră ucenicii. Căci şi peştii, pe care îi prinseseră ucenicii, şi cei ce se aflau pe jăratic, erau rezultatul lucrării Sale minunate. Dar voia să facă pe ucenici să înţeleagă, şi prin acest simbol, că El se va îngriji de nevoile lor şi de buna reuşită a lucrării lor, numai să conlucreze şi propria lor credinţă cu binecuvântarea şi cu ajutorul Domnului şi lucrarea lor să fie cu devotament. Peştii din mreajă – erau acolo

prin minunea Domnului, dar ucenicii munciseră la prinsul lor, deoarece aruncaseră mreaja cu încredere; şi acum împlineau cu râvnă noua poruncă a Domnului: *„S-a dus Simon Petru şi a scos mreaja pe uscat, plină cu o sută cincizei şi trei de peşti mari, şi atâţia fiind, nu s-a rupt mreaja"* (v. 11). Petru fiind mai cu experienţă în meserie şi mai activ, s-a pus în fruntea muncii necesare pentru trasul mrejei pe uscat. Iar ucenicii au numărat peştii din mreajă; desigur, nu i-au numărat dintr-o curiozitate nefolositoare, ci ca semn de preţuire pentru minunea întâmplată. Căci ei nu prinseseră numai atâţia peşti, câţi le trebuiau în împrejurarea aceea, ci cu mult mai mulţi. O sută cincizeci şi trei de peşti mari; se dă exact numărul, ca şi la înmulţirea pâinilor.

Iar faptul că mreaja nu s-a rupt, deşi erau peşti atât de mulţi şi mari, este o urmare şi o culme a minunii. Din pricina aceasta pomeneşte Sfântul Evanghelist de acesta. Căci Evanghelistul nu omite niciun amănunt important. Când, cu trei ani în urmă, printr-o minune asemănătoare chemase Domnul pe ucenici să-L urmeze, atunci „li s-a rupt mreaja lor de mulţimea peştilor" (*Lc* 5, 6). Căci mreaja aceea era a ucenicilor şi acum devenea nefolositoare, când ei urmau să părăsească meseria pescuitului, ca să se facă ucenici ai Domnului. Dar după înviere, la marea Tiberiadei, poate că mreaja era acum a altor pescari, şi ucenicii urmau să o înapoieze. Deci, Domnul o păzeşte întreagă, prin minune, arătând că nu este îngăduit să vătămăm o proprietate străină. Mai cu seamă atunci, când alţii ne-au împrumutat bucuros uneltele artei sau ale muncii lor, ca să ne aducă nouă o uşurare. Însă mreaja a fost păzită întreagă, mai cu seamă ca să simbolizeze purtarea de grijă şi sprijinul, pe care Domnul le dă Bisericii Sale. Căci Biserica este o altă mreajă, care atrage sufletele din marea învolburată a lumii, şi această mreajă Domnul o va păstra puternică şi nebiruită, prin minune, pentru ca să-şi facă prin ea lucrarea Sa.

Invitația la cină

Aşadar, după ce s-a terminat şirul de minuni *„le zise Iisus: veniţi să mâncaţi. Dar nici unul dintre ucenici nu îndrăznea să-L întrebe: Tu cine eşti? Căci ştiau că este Domnul"* (v. 12). Cu multă dragoste cheamă Domnul pe ucenicii Săi la o gustare comună, cum ar chema un om pe prietenii săi, care sunt la fel cu el. Fiindcă Domnul şi după înviere, când de acum intrase în starea de slavă şi ca om, şi se despărţise de ucenici, prin acea deosebire nemărginită, care desparte pe Dumnezeu de făpturile Sale, continua să se poarte cu acelaşi pogorământ şi cu aceeaşi dragoste. El ar fi fost în drept să poruncească ucenicilor Săi: veniţi şi slujiţi-Mi la masă. Grăbiţi-vă să Mă îngrijiţi ca nişte robi pe stăpânul lor. Domnul însă nu face aşa. El face pogorământ, plecându-Se până la treapta noastră, ca să ne înalţe la propria Sa înălţime.

Omul de rând, lipsit de însemnătate, socoteşte că este pentru el o cinste şi o bucurie mare, când un alt om, slăvit şi cu situaţie înaltă, – dar om şi acela, – îl cheamă la masă să împărtăşească hrana şi plăcerile mesei cu el. Dar ce este această cinste, şi cum poate fi comparată bucuria aceasta cu cea pe care o dă *„Domnul celor ce domnesc şi în braţul celor ce împărăţesc"*, când ne cheamă pe noi, oamenii, la o astfel de gustare aducătoare de cinste? Să nu crezi, cititorule, că o astfel de chemare a fost darul exclusiv al Domnului cel înviat din morţi, către acei ucenici ai Săi. Nicidecum. Chemarea se adresează tuturor credincioşilor, chiar şi celor mai neînsemnaţi şi mai necunoscuţi, este o chemare la o cină neasemănat mai înaltă şi mai de preţ decât aceea, care a fost pusă înainte la lacul Tiberiadei. Este chemarea la cina dumnezeieştii cuminecături: *„Cu frică de Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste să vă apropiaţi"*, ne recomandă, la fiecare sfântă Liturghie, Domnul prin gura slujitorilor Săi, preoţi.

Domnul Însuşi adevereşte acest pogorământ, pe care îl face către credincioşii Săi, prin această imagine minunată: „Iată stau la uşă şi bat; dacă cineva aude glasul Meu şi va deschide uşa, voi intra la el şi voi cina cu el şi el cu Mine" (*Apoc* 3, 20). Domnul însuşi afirmă că va adresa încă o chemare, cea de pe urmă, care va fi începutul unei fericiri fără margini: „Veniţi binecuvântaţii Tatălui Meu, de moşteniţi împărăţia cea gătită vouă" (*Mt* 25, 34).

O! în adevăr, credinciosul stă nelămurit şi uimit în faţa acestei fericiri şi cinstiri nespuse, pe care Domnul a hotărât-o mai înainte pentru noi, şi simte nevoia să Se smerească din ce în ce mai adânc şi să proslăvească, din tot sufletul, pe Dumnezeu cel netâlcuit de bun. Este o mare nenorocire că mulţimea, otrăvită de păcat, zăpăcită de zădărniciile lumii, nu se poate aduna în sine ca să privească spre cer şi să dea preţ acelei înălţimi, la care Dumnezeu a ridicat pe om.

Dar acum să ne îndreptăm atenţia şi spre ucenicii din jurul Tiberiadei, ca să vedem cum au primit ei invitaţia Domnului la acea cină minunată. Ei vin la masă cu respect nespus şi cu adâncă evlavie. Toţi înţeleseseră, din şirul de minuni întâmplate, că Cel ce îi chemase la cină era Domnul cel înviat din morţi. Dar nu îndrăzneau să-L întrebe cine eşti Tu? Toţi stăteau tăcuţi şi sfioşi, într-o atitudine pe care le-o impunea respectul; căci de acum nu mai puteau să aibă faţă de Domnul acea familiaritate, pe care o avuseseră înainte de răstignire. În această purtare a ucenicilor, aflăm noi o mare învăţătură asupra felului cum trebuie să ne purtăm. Dacă bunătatea şi smerenia celor mai presus de noi îi face pe aceştia să se pogoare până la noi, cu dragoste şi grijă, noi să nu uităm situaţia noastră, să nu ne obrăznicim. Căci altfel ne dovedim nevrednici de cinstirea şi de dragostea acelor oameni sus-puşi.

Şi invers: printr-o purtare bună, cu sfială, cu delicateţe şi cu conştiinţa situaţiei noastre, cu respectul către cel mai presus de noi, atragem asupră-ne pogorământul şi binefacerile lor. Şi iată dovada:

„Iisus a venit şi a luat pâinea, a frânt-o şi le-a dat lor, asemenea şi din peşte" (v. 13). Văzând Domnul că ucenicii sunt cuprinşi de sfială, neîndrăznind să se apropie, se apucă să-i servească însuşi punând în mâinile lor pâine şi peşte. Desigur, acea cină era simplă. Nu avea nici multe feluri de mâncare, nici acea manifestare de fală şi lux, pe care o aveau mesele date de mărimile vremii de atunci. Dar cina aceea avea ceva, ce nu se afla la mesele bogaţilor şi ale mărimilor: unitatea duhovnicească profundă, iubirea cea nobilă şi simplitatea fără viclenie. Cina aceea era neasemănată, prin buna-cuviinţă, deoarece cel ce primea pe ucenici şi îi ospăta nu era un împărat de pe pământ, ci împăratul cerurilor, căruia îi slujesc nenumăraţi îngeri. Lista de mâncare se reducea la pâine şi peşte. Dar fiindcă Hristos era la mijloc, El dădea farmec şi desfătare, pe care nu poate să o dea oamenilor mâncarea miliardarilor celor fuduli. Acest adevăr poate fi dovedit şi astăzi cu uşurinţă. Căci sunt şi astăzi creştini, cu case şi bucate sărace, dar pline de pace, de dragoste şi de preţuire reciprocă, fiindcă au pe Hristos în mijlocul lor. Şi întors, sunt case bogate, cu belşug de mâncăruri şi băuturi, dar nespus de sărace în pace, unire şi dragoste, casele intriganţilor, ale oamenilor fără rânduială şi risipitori. Ei nu vreau să primească pe Hristos în mijlocul lor, din pricina orbirii lor. Acest lucru este jalnic şi stârneşte milă.

La acest punct al povestirii, Sfântul Evanghelist notează: *„Aceasta este acum a treia oară când S-a arătat Iisus ucenicilor Săi, după ce a înviat din morţi"* (v. 14). Este a treia oară, căci s-a arătat ucenicilor Săi, când ei se găseau adunaţi mai mulţi împreună; căci la câte unul S-a arătat El de mai multe ori. Prin aceste arătări ale Sale, Domnul a dat mereu dovezi ale învierii Sale, şi a lăsat pe ucenici să simtă neţărmuita bunătate a Sa; căci, la fiecare arătare, le-a dat alte noi binefaceri. Sfântul Evanghelist Ioan ţine socoteala exactă a cercetărilor pe care le-a făcut Domnul ucenicilor Săi, pentru că

ele au făcut asupra ucenicului iubirii o adâncă impresie. Tot atât de adâncă impresie trebuie să ne facă şi nouă cercetarea Domnului, când vine la noi, în orice fel ar fi. Această impresie să ne întărească „să păzim cu vrednicie în chemarea cu care am fost chemaţi" (*Ef* 2, 1).

Primirea din nou a lui Petru şi convorbirea sa cu Domnul despre Ioan

O convorbire dintre cele mai vrednice de pomenit a pecetluit cina aceea minunată şi simbolică. Convorbirea aceasta îşi avea pricina în lepădarea lui Petru, cea din vremea tristei nopţi a prinderii Domnului. Şi, deşi Domnul îl iertase, deoarece i se arătase şi lui singur, în ziua învierii Sale, totuşi încă nu-l primise definitiv în vechea lui poziţie, de la care căzuse prin lepădarea sa. Domnul procedează acum la primirea din nou a lui Petru şi „anulând lepădarea, îi încredinţează sprijinirea fraţilor", zice Sfântul Ioan Gură de Aur.

Petru îşi declară dragostea faţă de Domnul. I se încredinţează grija oilor

Iată cum redă Sfântul Evanghelist Ioan acea convorbire vestită şi foarte importantă: *„Deci, după ce au mâncat, a zis Iisus lui Simon Petru: Simone al lui Iona, Mă iubeşti tu mai mult decât aceştia? El i-a zis: Da, Doamne, Tu ştii că Te iubesc. Zis-a lui: paşte mieluşeii Mei. Iisus i-a zis iarăşi, a doua oară: Simone, fiul lui Iona, Mă iubeşti? El i-a zis: da, Doamne, Tu ştii că Te iubesc. Iisus i-a zis: păstoreşte oile Mele. Iisus i-a zis a treia oară: Simone al lui Iona. Mă iubeşti? S-a întristat Petru că i-a zis a treia oară Mă iubeşti? Şi a zis: Doamne, Tu ştii toate. Tu ştii că Te iubesc. Iisus i-a zis: paşte oile Mele"* (v. 15-17).

De trei ori a repetat Domnul întrebarea către Petru. Căci ea trebuia să facă asupra ucenicului o impresie adâncă şi trebuia să facă aceeaşi impresie şi asupra celorlalţi ucenici, care au auzit-o. Şi Sfântul Evanghelist repetă şi el de trei ori întrebarea, ca să facă şi asupra noastră, a creştinilor care vor veni până la sfârşitul veacurilor, o impresie de neşters. Înţelesul general al acestei întrebări întreite, Sfântul Ioan Gură de Aur îl exprimă astfel: *„Hristos nu pomeneşte pe faţă lepădarea lui Petru, nici nu-L mustră pentru această lepădare, ci îi zice: dacă Mă iubeşti, pune-te în fruntea fraţilor tăi. Dragostea fierbinte, pe care ai arătat-o mereu faţă de Mine şi din pricina căreia te bucurai, arată-o acum şi jertfeşte-ţi, pentru oile Mele, viaţa, pe care pretindeai că o vei jertfi pentru Mine".*

Dar să cercetăm mai amănunţit această întrebare importantă. Să vedem ce înţelesuri adânci desprindem din ea.

Mai întâi observăm că Domnul îl numeşte pe ucenic cu numele său cel vechi, *Simon al lui Iona*: nu îl numeşte cu numele de *Petru*, pe care i-l dăduse Domnul, când ucenicul îşi manifestase credinţa cea dreaptă în Hristos. Căci el pierduse deocamdată acea statornicie în credinţă, pe care o exprimă numele Petru, care înseamnă piatră. Domnul îl numeşte Simon al lui Iona, ca să-i aducă aminte vechea stare de neştiinţă şi de păcat, din care îl ridicase El, făcându-l om nou şi numindu-l Petru. Dar întreita tăgăduire îl făcuse să-şi piardă acest nume.

„Mă iubeşti?" Iată importantul conţinut al întrebării Domnului. Nu-l întreabă: Simone al lui Iona, te temi tu de Mine? Ci întreabă despre iubire. Această întrebare a mâhnit adânc inima lui Petru, l-a mişcat mult, i-a adus în faţă mărimea greşelii. Era ca şi cum Domnul i-ar fi spus: atât de uşor ai pierdut tu dragostea faţă de Mine? Numai atâta adâncime a avut dragostea ta? A fost un mare noroc pentru Petru că i se dovedise înde-ajuns dragostea să faţă de Domnul şi că nu o pierduse defel, cu toată lepădarea de o

clipă. Lacrimile de pocăinţă, petrecerea sa împreună cu ucenicii în intervalul de timp de după răstignire, curajul pe care l-a dovedit, mergând la mormânt cu Ioan, toate acestea erau dovezi evidente ale pocăinţei şi ale dragostei sale. Iar acum, dă încă dovadă de dragoste, mărturisindu-şi iubirea de trei ori, în faţa lui Hristos, ca să şteargă urma întreitei lepădări. Şi să luăm bine aminte că Domnul consideră dragostea noastră faţă de El ca o dovadă de pocăinţă adâncă. Se poate întâmpla ca cineva, în pocăinţa lui, să se mâhnească, să plângă, să postească, dar nu se va căi cu adevărat dacă nu va simţi cu inima că a păcătuit faţă de Acela căruia I se cuvine cea mai mare iubire. Pocăinţa noastră nu este adevărată, dacă nu-L iubim pe Hristos cu o dragoste mai mare, decât aceea, pe care am avut-o înainte de a păcătui. Deci dovada pocăinţei sincere a unui credincios care a păcătuit este faptul că dragostea sa către Hristos sporeşte.

„Mă iubeşti mai mult decât aceştia?" Iată completarea întrebării. Mă iubeşti Tu mai mult decât Mă iubesc aceştia?, adică ceilalţi ucenici. Această întrebare venea ca un răspuns la acea afirmaţie îndrăzneaţă a lui Petru: „Chiar dacă toţi se vor sminti de Tine, eu niciodată nu mă voi sminti" (*Mt* 26, 33). Prin această afirmaţie, Petru şi-a arătat superioritatea asupra celorlalţi ucenici, cu oarecare mândrie. Aşadar, Domnul îi zice cam aşa: mai ai tu încă aceeaşi părere despre tine, că Mă iubeşti mai mult decât ceilalţi? Dar aceste cuvinte ale Domnului pot să aibă şi un alt înţeles. Adică Petru trebuia să iubească pe Domnul mai mult decât ceilalţi ucenici, fiindcă fusese iertat de un păcat mare şi primise, prin această iertare, un dar mare. Şi acel căruia Domnul i-a dăruit mai mult, trebuia să-L iubească mai mult (vezi *Lc* 7, 42-43).

Dar acum să vedem şi răspunsul lui Petru la întreita întrebare a Domnului. Înţelepţit din păţania sa, el nu mai îndrăzneşte să afirme că L-ar iubi pe Domnul mai mult decât ceilalţi ucenici.

În răspuns, el nu zice cuvintele: *„Mai mult decât ceilalţi"*. Acea lăudăroşenie şi încredere în sine, pe care o arătase cu puţine ceasuri înainte de a se lepăda de Domnul, îl făcea pe Petru sfios şi neîncrezător în puterea dragostei sale. Iar acest lucru este un câştig foarte preţios, pe care îl avem din suferinţele noastre; prin ele învăţăm să nu lăudăm propria noastră superioritate morală, ci să avem ca o măsură de aur a judecăţii noastre asupra eului nostru şi asupra fraţilor noştri, recomandarea cea insuflată de Dumnezeu a Sfântului Apostol Pavel: *„Cu smerenie unul pe altul să-l socotească mai de cinste decât el însumi"* (*Fil* 2, 3).

Aşadar, deşi Petru nu mai putea să încredinţeze pe Hristos că Îl iubeşte, fără să simtă oarecare neîncredere în sine; deşi nu putea să ofere ca garanţie a dragostei sale mărturia inimii în care nu se mai încredea, totuşi el mărturiseşte cu simplitate şi sinceritate, că Îl iubeşte pe Domnul. Apelează numai la mărturia cea fără de greş a Domnului. Pentru că Hristos ne cunoaşte mult mai bine, decât ne cunoaştem noi înşine. De aceea, la prima şi la a doua întrebare. Petru răspunde: Tu ştii ... Dar la a treia întrebare, răspunde cu cea mai desăvârşită încredere în atotştiinţa Domnului, zicând: *„Doamne, Tu ştii toate. Tu ştii că te iubesc"*. Cât de fericiţi am fi şi noi, dacă, în orice împrejurare, şi mai cu seamă când ne căim de păcatele noastre, am putea să ne mărturisim dragostea către Domnul, făcând apel la mărturia Ştiutorului de inimi, că Îl iubim. Am fi mulţumiţi şi în siguranţă, dacă am fi convinşi că Hristos cunoaşte sinceritatea noastră, fie chiar dacă alţii ar avea o părere contrară. Şi dimpotrivă, ar fi o mare nenorocire, dacă Hristos ar sta martor al prefăcătoriei şi al vicleniei noastre, chiar dacă întreaga lume ar fi de părere contrară. Câtă mângâiere ne dă mărturia unei conştiinţe sincere şi nevinovate! *„Ştie Dumnezeu inima mea"*. Cât cutremur ne aduce gândul cel ipocrit: *„Nu mă ştiu oamenii, însă vai de mine, mă ştie Dumnezeu!"*

Sfântul Evanghelist notează că, după a treia întrebare: *„Petru s-a mâhnit şi i-a zis a treia oară. Mă iubeşti"*. Această a treia întrebare l-a făcut pe Petru să înţeleagă limpede că prin ea Domnul îi aminteşte trista întâmplare a întreitei lepădări. Iar acea amintire l-a mâhnit, i-a străpuns ca o sabie ascuţită în adâncul inimii lui iubitoare. S-a mâhnit şi s-a temut, nu cumva Domnul vedea în viitor şi vreo altă cădere a lui, care să distrugă orice afirmaţie, pe care ar face-o acum, despre dragostea şi devotamentul său către Domnul. Şi celălalt mare Apostol Pavel se mâhnea peste măsură la amintirea păcatelor din trecut, cu care rănise dragostea Domnului, şi îi era frică de o nouă cădere, ca de niciun alt lucru: „Eu sunt cel mai mic dintre Apostoli şi nu sunt vrednic să fiu numit Apostol, fiindcă am prigonit Biserica lui Dumnezeu şi mă tem nu cumva altora propovăduind, eu însumi să mă fac netrebnic" (I *Cor* 15, 9; 9, 27). Dar se ştie că o astfel de mâhnire din râvnă pentru Dumnezeu, trezeşte luarea aminte şi grija, sporeşte smerenia, încrederea în Dumnezeu, precum şi nădejdea îmbucurătoare şi siguranţa.

„Mă iubeşti? Păstoreşte oile Mele", iată că munca apostolatului, la care Petru este chemat, i-a dat prilejul să-şi manifeste dragostea către Hristos, în tot restul vieţii sale. Este de ajuns să iubească şi să păstorească oile lui Hristos. Căci Domnul îşi iubeşte atât de mult oile turmei, încât, dacă Petru îşi va exercita faţă de turma lui Hristos dragostea cu care era dator către Domnul, atunci Hristos va privi această dragoste, ca şi cum i-ar fi fost arătată Lui personal. Adică Hristos încredinţează pe cei iubiţi ai Săi numai acelora care Îl iubesc pe El. Noi nu ne socotim îndatoraţi pentru serviciile aduse de un semen al nostru unei a treia persoane, şi nu iubim pe acea a treia persoană şi nu avem legătură strânsă cu ea. Tatăl se consideră personal îndatorat faţă de oricine aduce servicii copilului său, tocmai pentru că e copilul său şi îl iubeşte. Aşadar, şi Hristos, iubind pe ai Săi, îi încredinţează numai celor care Îl iubesc pe El.

Dar, din cuvintele întreitei întrebări a Domnului, putem înţelege următorul lucru: păstorirea oilor Domnului, de către păstorii Bisericii, arhiereii şi preoţii, este un lucru al dragostei către Domnul. Da, iubiţi cititori. Preoţia nu este un serviciu ca oricare altul, prin care să se câştige bani sau glorie deşartă. Nu este o poziţie socială, în care să ai posibilităţi de avansare. Nu este o chemare lumească, ci o chemare a lui Hristos, către care El cheamă pe cei ce Îl iubesc. Preoţia este încredinţată numai acelora, care iau asupră-le greutăţile şi necazurile ivite din manifestarea dragostei către Hristos. Un preot, care nu iubeşte pe Hristos din toată inima sa, nu-şi poate iubi munca pastorală, nici sufletele robilor credincioşi ai lui Hristos. El nu se va îngriji de mântuirea acelor suflete, care, la judecată, vor fi cerute din mâna lui. Numai dragostea către Hristos poate să pornească pe slujitorii Bisericii la osteneli şi la nevoinţe pentru creştinii care sunt încredinţaţi lor. Dragostea către Hristos îi va face să umble bucuros pe calea greutăţilor şi a silniciilor, urmând paşii arhipăstorului lor.

„Paşte mieluşeii Mei, păstoreşte oile Mele, paşte oile Mele". Iată răspunsurile pe care le-a dat Domnul la mărturisirile de dragoste ale lui Petru. Şi *mieluşei* numeşte pe neofiţi, pe cei mai slabi în credinţă din turmă sau pe copilaşii creştinilor, tineretul creştin. Iar oi numeşte Domnul pe cei mai mari ca vârstă şi mai hotărâţi în credinţă. Toţi aceştia formează turma lui Hristos, pe care El a răscumpărat-o, prin scump Sângele Său. Iar datoria cea mare, pe care Domnul a pus-o asupra lui Petru, este ca, pe de o parte, să pască oile şi mieluşeii lui Hristos, iar pe de alta, să-i păstorească. Să dea mieilor hrana potrivită, cu vârsta şi cu starea lor duhovnicească mai slabă, să-i hrănească cu laptele credinţei. Oilor să le dea o hrană mai tare, ca unora care au ajuns la o vârstă mai coaptă. Apostolul Pavel, îndeplinind tocmai această lucrare duhovnicească, striga: „Cu lapte v-am hrănit, nu cu bucate, căci încă nu puteţi mânca"

(I *Cor.* 3, 2). Iar în alt loc, tot dumnezeiescul Pavel scrie: „Hrana tare este pentru cei desăvârşiţi, care, prin obişnuinţă, au simţurile învăţate să deosebească binele de rău" (*Evr* 5, 14).

Cititorul va înţelege cu uşurinţă în ce constă această hrană a turmei lui Hristos, căci tocmai acum se hrăneşte, citind aici cuvintele dumnezeieşti. Este o hrană duhovnicească, nematerială. Este adevărul Evangheliei, care hrăneşte sufletul, luminându-l şi înviorându-l, precum soarele luminează şi înviorează trupul. Este harul Sfintelor Taine, care hrăneşte şi desăvârşeşte pe creştini, precum o hrană aleasă şi substanţială hrăneşte trupul în chip desăvârşit, aducându-i o bunăstare deplină. Iar hrana aceasta are rezultate mântuitoare numai atunci când Păstorul cel ales de Hristos hrăneşte şi în acelaşi timp păstoreşte oile Domnului.

Iar meşteşugul păstoritului este o artă mare şi sublimă, gravă, învăţată de la Însuşi Dumnezeu. A fi păstor sufletesc înseamnă a păzi oile turmei de lupii eretici, de boala mortală a necredinţei şi a ateismului, de veninul cel dulce şi atrăgător al păcatului, de leul care „umblă urlând, căutând pe cine să înghită", adică de satana. Păstorul trebuie să-şi povăţuiască bine oile, în calea cea grea a virtuţii, prin trei metode: prin învăţătură, prin îndemn şi prin pilda vieţii. El trebuie să se îngrijească de propăşirea lor în virtuţile creştineşti, să slujească nevoilor lor duhovniceşti, să le conducă în diversele împrejurări ale vieţii lor. Păstorul trebuie să fie în acelaşi timp şi un apostol, care să înmulţească turma şi să atragă oile rătăcite către Hristos, arhipăstorul.

Aceasta este slujirea sfântă, răscumpărată cu sângele lui Hristos, pe care Domnul a încredinţat-o mai întâi lui Petru şi Apostolilor, iar apoi păstorilor şi învăţătorilor, pe care El i-a dat Bisericii „pentru curăţirea sfinţilor, pentru lucrul slujbei, pentru zidirea trupului lui Hristos" (*Ef* 4, 11-12). Şi această slujbă a împlinit-o Petru cu grijă şi dragoste de Dumnezeu. Petru s-a

îngrijit să trezească aceeaşi dragoste şi la oameni, *„câtă vreme sunt în acest corp, nevoindu-mă ca să puteţi în orice timp, după plecarea mea, să ţineţi minte aceste lucruri"*. El s-a îngrijit să povăţuiască pe păstorii Bisericii, care aveau să continue munca Sa şi a scris cele două frumoase epistole, în special pentru ei (1 *Ptr* 5, 1-4).

Proorocia Domnului despre mucenicia lui Petru

Deci, după ce Domnul a reintegrat pe Petru în vrednicia lui de mai înainte, îi prezice ce fel de moarte avea să-i pecetluiască lucrarea apostolică. Prin moartea aceasta mucenicească, Petru va şterge lepădarea definitiv şi va da mărturia cea mai limpede şi sigură a dragostei lui neţărmurite pentru Domnul: *„Amin, amin zic ţie, când erai mai tânăr, te încingeai şi mergeai unde voiai; când vei îmbătrâni, îţi vei întinde mâinile, şi altul te va încinge şi te va duce unde vrei"* (v 18). La acest punct, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: *„Deoarece Petru dorea mereu să fie în primejdie din dragoste pentru Domnul, acum Domnul îi zice: îndrăzneşte căci voi împlini dorinţa ta, aşa încât va trebui să suferi la bătrâneţe, ceea ce n-ai suferit în tinereţe"*.

Domnul prooroceşte despre chinurile lui Petru, cu ton de absolută siguranţă: *„Amin, amin zic ţie"*. Eu îţi prezic, în virtutea atotştiinţei Mele, un lucru foarte adevărat şi care se va întâmpla întocmai. Căci, precum Domnul a cunoscut mai dinainte şi a şi prezis propriile Sale patimi, aşa le prezice pe ale lui Petru, şi pe ale tuturor credincioşilor Săi. El zice pentru aceştia: „În lumea aceasta necazuri veţi avea" (*In* 16, 33). Domnul nu face această prezicere cu răceală şi cu indiferenţă, ci cu o adâncă participare, pentru ca iubiţii Săi să nu se afle în faţa neprevăzutului şi aşa să nu se clatine.

Suferinţele lui Petru au şi început îndată după primele zile ale slujirii sale apostoleşti şi s-au sfârşit cu moartea pe cruce, pe care Domnul i-o prezisese, prin cuvintele: „îţi vei întinde mâinile".

Deoarece însă omul, în chip firesc, se teme de moarte, şi mai ales de moartea violentă şi mucenicească, de aceea Domnul a adăugat: „*Te va duce unde nu vrei*". Însă în aceasta constă mărimea şi tăria credinţei lui Petru, şi a tuturor mucenicilor în general: că, cu toată repulsia firească, pe care o simte omul în faţa morţii şi a chinurilor, cu toată groaza, pe care o simt persoanele nevinovate, copiii şi femeile fără îndrăzneală, când sunt dezgolite în public şi târâte şi încercate în chip felurit, şi suferă răutăţi la care le supun conducătorii popoarelor, totuşi niciunul din ei n-a stat la îndoială, să primească suferinţe şi chinuri de nedescris pentru Hristos. Cu sângele lor cel sfânt, din care fiecare picătură reprezenta un chin, sfinţii mucenici şi-au scris minunata lor credinţă şi supunere şi lepădare de sine în cartea vieţii, care este în ceruri.

În al doilea rând, Domnul compară viaţa cea nouă, mucenicească, a lui Petru, cu cea slobodă de mai înainte de această însărcinare specială, zicând: era o vreme, cea a tinereţii tale, când nu Mă cunoşteai; când nu cunoşteai greutăţile şi strâmtorările, pe care va trebui să le suferi acum, prin lucrarea apostoliei: „Te încingeai singur şi mergeai unde voiai". Dar de acum înainte, ajuns în vârstă matură, vei fi supus la strâmtorări şi la primejdii, care vin din noua ta chemare. Iar la adânci bătrâneţe vei suferi şi moartea pe cruce. Până atunci, Dumnezeu te va păzi, ca să slujeşti Bisericii, până la sfârşitul tău. Este adevărat că, dacă cineva trăieşte departe de Hristos, precum trăia şi Petru, când era pescar lângă marea Tiberiadei, mai înainte de a-L fi cunoscut pe Hristos, are adesea o libertate fără de grijă, căci este neştiutor. Dimpotrivă, viaţa adevăratului creştin are multe îngrădiri. Cu mult mai multe are viaţa celor înălţaţi la rangul de clerici. Totuşi, nici nu se pot compara aceste două stări. Libertatea vieţii în neştiinţă şi în păcat este provizorie şi înşelătoare, ducând la înrobire şi la nenorocirea cea de pe urmă. Îngrădirile aparente ale vieţii morale şi virtuoase

aduc adevărata slobozire, fiindcă liberează pe om din lanţurile şi legăturile păcatului şi din jugul patimilor, dau sufletului mângâiere şi pace, chiar în mijlocul celor mai mari greutăţi şi necazuri ale vieţii.

Sfântul Evanghelist ne arată îndată că aceste cuvinte spuse în pildă, ale Domnului, au avut înţelesul pe care l-am dat noi: *„A spus aceasta, arătând cu ce moarte va proslăvi Petru pe Dumnezeu"*. În aceste puţine cuvinte putem observa o întreagă comoară de adevăruri şi învăţături.

Orice creştin poate să slăvească pe Dumnezeu şi prin moarte. Când, adică, un creştin moare, după ce a răbdat cu înfrânare tot necazul şi toată încercarea pe care Domnul a socotit-o de folos pentru acel om; când moare cu pocăinţă şi cu supunere faţă de voia lui Dumnezeu, cu pace şi cu nădejde statornică în mila lui Dumnezeu; când îşi păstrează până la sfârşit credinţa sigură în făgăduinţele care i s-au dat despre viaţa viitoare, atunci creştinul va proslăvi pe Dumnezeu prin felul morţii sale. Căci, printr-o astfel de moarte, el va adeveri acea schimbare foarte mare pe care religia creştină, când e trăită, o produce în om, încât omul nu se mai teme de moarte. Creştinismul face din moarte subiect de filosofare şi punte de trecere către o viaţă mai înaltă. În felul acesta moartea creştinească dă şi altora îndrăzneală, ca să urmeze calea virtuţii creştine, iar prin aceasta Dumnezeu este proslăvit. Este un sfârşit fericit şi un fapt de mare importanţă pentru noi, ca moartea să ne fie *„în Domnul"*, să avem *„sfârşit creştinesc vieţii noastre"*.

Dar dacă moartea creştinească a cuiva este spre o slavă a lui Dumnezeu, moartea mucenicească este spre o slavă neasemănat mai mare; prin mucenicie, omul aduce ca jertfă bunul său cel mai de preţ dintre toate, adică însăşi viaţa sa. El îşi jertfeşte viaţa, ca să-şi dovedească marea credinţă în adevărul Evangheliei, pe care îl mărturiseşte, ca să dovedească dragostea către Dumnezeu, pe care

el Îl adoră, ca să atragă la adevărul cel mântuitor şi pe alţii, care îi văd chinurile şi moartea mucenicească. Sângele mucenicilor, sângele acelor zeci de mii de victime nevinovate, s-a făcut sămânţă a Bisericii, s-a făcut mijlocul prin care cei necredincioşi au venit la credinţă; s-a făcut sprijin al credincioşilor din fiecare generaţie; de aceea: „Cinstită este înaintea Domnului moartea cuvioşilor Lui" (*Ps* 115, 6). Este o mare fericire ca fiecare rând de oameni să-L slăvească pe Dumnezeu prin moartea unor astfel de sfinţi mucenici, precum arată istoria trecutului şi cea contemporană.

Aşadar, Domnul, după ce I-a prezis lui Petru, că avea să-L proslăvească pe Dumnezeu prin moarte mucenicească, în continuare *„îi zise: urmează-Mă"* (v. 19). Probabil că în acea clipă Domnul începuse să meargă îndepărtându-Se de locul în care se petrecuse convorbirea Lui cu Petru până în acel moment. Pornind de acolo, Domnul îi porunceşte lui Petru: urmează-Mă. Înţelesul acestei porunci este metaforic. Adică, urmează-Mă pe calea aceasta a slujirii apostolice. Urmează-Mă pe calea, pe care am umblat şi Eu, calea la capătul căreia este moartea pe cruce. Crucea va fi şi capătul căii tale. Prin urmare, Domnul îi reaminteşte lui Petru, prin această poruncă, vestita chemare, cu care Hristos chemase pe primii Săi ucenici, când le-a spus prima oară să se suie la Ierusalim să pătimească moartea pe cruce, îi reaminteşte lui Petru cuvintele: *„Cel ce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie"* (*Mc* 8, 34). Urmează-Mi Mie, cu viaţa şi cu virtutea. Urmează-Mi Mie, în munca ta de păstor, ca un păstor pe arhipăstorul său. Să nu crezi, nici tu, nici confraţii şi urmaşii tăi, că veţi fi vreodată singuri în această lucrare grea, fiindcă Eu merg înaintea voastră, iar voi puteţi întotdeauna să vă sprijiniţi pe atotputernicia Mea. Urmează-Mi Mie, împreună cu turma, împreună cu adevăraţii creştini, pe calea virtuţii, a necazurilor, a morţii, dar şi a slavei cereşti, spre care vă va duce calea Mea. Căci

„voi, cei care Îmi urmaţi Mie, la naşterea cea de a doua, când va şedea Fiul Omului pe scaunul slavei Sale, veţi şedea şi voi pe douăsprezece scaune, judecând seminţiile lui Israil" (*Mt* 19, 28; *Apoc* 3, 5).

Petru se interesează de soarta apostolului Ioan

Ascultând de porunca Domnului, Petru I-a urmat şi a intrat astfel în calea care avea să-L ducă la moartea mucenicească. Dar *„întorcându-se, a văzut pe ucenicul pe care îl iubea Iisus, venind după ei, acela care la cină s-a rezemat de pieptul Lui şi I-a zis: Doamne, cine este cel ce Te va vinde?"* (v. 20). Evanghelistul, din smerenie, evită să se dea pe faţă şi nu-şi dă numele. Dar, pentru exactitatea istorică, oferă dovezi, care arată de cine este vorba, şi pentru ce venea el în urma Domnului. Deşi nu fusese chemat acum, ca să-L urmeze pe Domnul, totuşi a socotit că-i este îngăduit să meargă în urmă. S-a luat după Petru, pentru că era *„ucenicul pe care îl iubea Iisus"*. Pentru Ioan nu putea rămâne taină nimic din cele vorbite de Domnul către Petru. Iar dragostea Domnului către Ioan nu era nicidecum părtinire. Dragostea Domnului către Ioan nu se asemăna cu aceea, pe care o arată unii părinţi către unul din copii lor, când ajung să nu-i mai poată suferi pe ceilalţi copii. N-a fost nicidecum aşa, Dumnezeu nu este părtinitor, dar îl iubea în special pe Ioan, fiindcă şi Ioan îşi atrăgea iubirea Domnului prin virtuţile lui. Iar o virtute mare atrage întotdeauna bunăvoinţă şi dragoste mai îmbelşugată din partea Domnului. Aşadar, Domnul, pe toate le face cu dreptate, cu înţelepciune şi cu sfinţenie.

Evanghelistul adaugă că era ucenicul care *„şi-a rezemat capul pe pieptul Domnului"*. El zice aceasta, nu numai pentru a-şi arăta identitatea, ci şi ca să motiveze întrebarea lui Petru despre sine. În timpul acelei seri de neuitat a cinei de taină, Ioan ocupând locul cel mai apropiat de Hristos, şi-a culcat capul pe pieptul Domnului. A

făcut-o în acel fel iubitor, în care un copilaş îşi odihneşte capul la sânul mamei. Îşi plecase capul în acea cutremurătoare clipă, în care Domnul dăduse ucenicilor Săi ştirea nemaipomenită, că unul dintre ei avea să-L vândă. Ştirea aceasta a tulburat conştiinţa ucenicilor. În această împrejurare a fost dovedit limpede devotamentul lui Ioan. Căci, dacă şi-a pus capul pe pieptul Domnului, prin acest gest a mărturisit cu iubire că nu este el trădătorul. Ucenicul care îl iubea atât de mult pe Domnul şi era iubit de Domnul nu putea cu niciun chip să ia parte la o trădare atât de nemaipomenită. De aceea, la îndemnul lui Petru, Ioan este cel care întreabă pe Domnul cine este vânzătorul.

Aşadar, pe acest ucenic *„văzându-l Petru, zise către Iisus: Doamne, dar acesta ce va face?"* (v. 21). Întrebarea aceasta avea următorul înţeles: Tu, Doamne, mi-ai hotărât mie moarte mucenicească, de care voi avea parte. Dar Ioan ce sfârşit va avea? Nu va urma şi el, împreună cu noi, calea muceniciei? Adică Petru, fiind în clipa aceea mai aproape în spaţiu de Domnul, se foloseşte de prilej ca să plătească lui Ioan datoria de dragoste şi darul pe care Ioan i-l mijlocise în seara cinei de taină. Iar Sfântul Ioan Gură de Aur zice: *„Petru iubea foarte mult pe Ioan; şi a dovedit acest lucru şi în zilele ce au urmat după înălţarea Domnului. Legătura dintre Petru şi Ioan este arătată de multe ori şi în Evanghelii şi în Faptele Apostolilor"*. Prin această pildă bună, putem vedea că aceşti doi ucenici, buni şi iubiţi, şi-au aflat un loc mai aproape de Hristos, prin pocăinţa şi dragostea lor, şi L-au urmat în calea virtuţii şi a datoriei. Tot ei aveau să dovedească cel mai viu interes şi pentru ceilalţi ucenici, cu care se legaseră prin Hristos. Se întâmplă acelaşi lucru şi în vremea de faţă. Cei ce sunt ucenici iubiţi ai Domnului, prin rugăciunile şi prin manifestările dragostei lor, mijlocesc intervenţia Domnului pentru toţi ceilalţi creştini.

Deşi întrebarea lui Petru despre Ioan venea dintr-un sentiment de dragoste, totuşi era puţin cam nelalocul ei, căci Petru se preocupa

de viitorul altuia, viitor pe care Domnul nu voia să i-L descopere. Ori, cel puţin, întrebarea lui Petru dovedea o dragoste părtinitoare, în cadrul cercului strâmt al Apostolilor. Cel mai firesc ar fi fost ca Petru să ceară acum de la Domnul să-i adauge credinţa şi dragostea, ca să se poată arăta vrednic de încrederea Domnului, când îi dăduse pe mână o lucrare atât de sfântă şi mare. Să ceară credinţă, ca să-L urmeze pe Domnul până la sfârşitul său tragic. Dar în loc de aceasta, Petru se îngrijeşte, din simplă curiozitate, să ştie ce sfârşit avea să aibă Ioan. Dar nu trebuie să uităm că şi Petru şi ceilalţi ucenici, cu toată sinceritatea lor lipsită de viclenie, cu toată dispoziţia lor spre bine, erau încă nedesăvârşiţi, căci Duhul Sfânt nu-i născuse încă a doua oară, lucru care avea să se petreacă în ziua Cincizecimii. Iar această nedesăvârşire a credinţei, prin care omul se îngrijeşte de lucruri străine şi nepotrivite, o întâlnim foarte des în propria noastră fire. Suntem gata mereu să ne ocupăm de părerile altora şi să intervenim nechemaţi şi fără judecată dreaptă, în chestiuni în care nu avem nicio cădere să ne amestecăm. Aceasta o facem nu că i-am purta cuiva vreun interes, cum îi purta Petru lui Ioan, ceea ce era totuşi o iubire de frate. Departe de aceasta, noi intervenim ca să judecăm şi să osândim, sau ca să aflăm prilejuri de a ne arăta superioritatea. De aceea ne arătăm râvnitori, când de fapt suntem foarte leneşi şi fără grijă în împlinirea propriilor noastre datorii şi în cercetarea faptelor şi a cărărilor noastre. Ne arătăm atât de clarvăzători şi de pătrunzători în cele din afară, în cele străine, dar suntem tare miopi şi întunecaţi în cele dinăuntru. Nu avem vederea limpede pentru propriul nostru eu şi pentru propria noastră casă. Ştim, chipurile, foarte bine, ce trebuie să facă ceilalţi, dar suntem nepricepuţi şi neînţelepţi, când este vorba de propăşirea noastră în calea datoriei şi de atingerea scopului vieţii noastre.

Răspunsul Domnului la întrebarea lui Petru

„Fiindcă Petru, prin asemenea întrebări, se arăta totdeauna fierbinte şi întreprinzător. Domnul îi taie fierbinţeala şi îl învaţă să nu fie indiscret", zice Sfântul Ioan Gură de Aur. În continuare. Sfântul Evanghelist zice că *„Iisus îi răspunse: dacă vreau să rămână aceasta, până voi veni Eu, ce-ţi este ţie? Tu urmează-Mi Mie"* (v. 22). Ca să înţelegem mai bine acest răspuns al Domnului trebuie să ne amintim că, în centrul acestei arătări a Celui înviat, este pescuirea prin minune a mulţimii de peşti, iar această pescuire preînchipuia reuşita deplină a muncii apostoleşti. Însă, în legătură cu această întâmplare, care privea munca tuturor Apostolilor, stă o proorocie specială cu privire la cei doi Apostoli mai însemnaţi, adică Petru care avea să lase Biserica trunchiată, prin moartea lui mucenicească, şi Ioan care avea să ducă până la mal corabia Bisericii, lucru pe care Petru la pescuirea din ziua aceea nu-l făcuse, pentru că se aruncase în apă. De aceea, şi Ioan Gură de Aur tâlcuind răspunsul Domnului zice că Domnul a spus lui Petru: *„Să nu crezi că Eu rânduiesc cele pentru voi într-un singur fel. Ţie ţi-am încredinţat o mare lucrare, cerceteaz-o şi împlineşte-o. Exercitează-te şi te luptă pentru ea. Ce te interesează dacă Eu vreau ca aceasta să rămână aici? Tu cercetează-ţi propria datorie şi te îngrijeşte de împlinirea ei"*. Aceasta este tâlcuirea Sfântului Ioan Gură de Aur. Dar lucrul acesta l-a făcut Domnul, urmează tot Sfântul Ioan Gură de Aur, din pricina simpatiei reciproce dintre Petru şi Ioan, care acolo nu era la locul ei. Fiindcă Apostolii aveau să întreprindă apostolatul lor în toată lumea, şi de aceea nu li se cădea să se alipească unii de alţii, dacă nu voiau să păgubească lumea de pe urma acestei alipiri.

Aşadar, Domnul îi zice lui Petru: lasă grija în ce priveşte sfaturile cele tainice ale lui Dumnezeu, şi gândeşte-te numai la lucrul pe care Ţi l-am dat de făcut, urmează-Mi Mie.

Dar, întrucât creştinii, care din răspunsul acesta al Domnului despre Ioan au înţeles că Ioan avea să rămână pe pământ până la a doua venire, şi au crezut că Ioan nu va muri, ci va rămâne un stâlp viu al Bisericii, lucrul acesta trebuia explicat bine. Această neînţelegere o îndreaptă însuşi Evanghelistul, în versetul următor, în anul 85 după Hristos, când a scris el Evanghelia sa. Îndreptarea a făcut-o pentru ca nu cumva moartea ucenicului iubit să pară în contrazicere cu spusele Domnului: *„Deci a ieşit cuvântul acesta printre fraţi, că ucenicul acela nu va muri. Însă Iisus nu a zis că nu va muri, ci a zis: dacă vreau să rămână acesta până voi veni, ce-ţi pasă ţie?"* (v. 23). Domnul n-a zis că Ioan va rămâne nemuritor, că nu va cunoaşte despărţirea sufletului de trup. El a tăiat indiscreţia lui Petru, cel ce căuta să afle planurile ascunse ale lui Dumnezeu, pe câtă vreme singura lui datorie era să se îngrijească de lucrul apostolesc, pe care Domnul i-l pusese în sarcină. Petru ar fi trebuit să se îngrijească mai mult de cuprinsul ultimei porunci a Domnului: *„Urmează-Mi Mie"*, în calea datoriei şi a morţii pe cruce.

„Ce-ţi pasă ţie?" Dacă Dumnezeu vrea să facă un lucru oarecare, tainic şi neprevăzut de mintea niciunui om, ce-ţi pasă ţie?

Iată răspunsul la indiscreţiile şi la cercetările, la nedumeririle şi răstălmăcirile oamenilor, cu privire la lucrurile dumnezeieşti. Căci oamenii caută să afle voile cele ascunse şi netâlcuite ale lui Dumnezeu. Avem în faţa noastră o măsură importantă şi excelentă de tâlcuire, pentru lucrurile care primesc rostul dat nouă de Dumnezeu. Avem un etalon foarte clar al fericirii noastre. Stă deschis în faţa noastră adevărul Evanghelic, ca o unitate de măsură cu care să ne măsurăm zilnic, meditându-l îndelung. Este, prin urmare, o zădărnicire fără rost, o abatere din drumul spre ţinta noastră, când ne îndeletnicim cu legăturile tainice şi cu scopul lui Dumnezeu, pe care El nu ni l-a descoperit. Când cercetăm aceste lucruri suntem în primejdie de a cădea în rătăcire, în greşeli catastrofale, şi de a pierde tot rostul mântuirii noastre.

De fapt, răspunsul pe care l-a dat atunci Domnul la indiscreţia lui Petru, precum şi la cea pe care avea să o dea peste câteva zile, la înălţarea Sa, indiscreţiei ucenicilor Săi, este o neţărmurită binefacere. La înălţare, ucenicii au intervenit în planul dumnezeirii, întrebând: *„Doamne, în această vreme vei restabili împărăţia lui Israil?"* Şi Domnul le-a răspuns: „Nu trebuie să ştiţi voi timpurile sau vremurile, pe care Tatăl le-a pus sub stăpânirea Sa" (*FAp* 1, 6-7). Căci mai presus de orice alt lucru, fie el cât de important, trebuie să ne preocupe datoria noastră de astăzi, nu ceea ce va face Dumnezeu mâine. Să ne interesăm de rostul pe care trebuie să-l împlinim acum, nu de chestiunile viitorului, care ne trezesc numai indiscreţie. Astfel de datorie şi astfel de rost, care să ocupe gândurile şi activităţile noastre, sunt poruncile Domnului, pe care Le-a adresat nu numai lui Petru, ci şi fiecărui creştin din toate vremurile: *„Urmează-mi Mie"*. Adică, să ne preocupe felul cum să-L urmăm cu credinţă pe Domnul în calea virtuţii şi a datoriei, în calea lepădării de sine şi a slavei, cale pe care El Însuşi a urmat-o pe pământ. Iar dacă urmăm pe Domnul cu credinţă, nu vom afla nicio predispoziţie, nici vreme pentru chestiunile indiscrete ale zădărniciilor. Dacă Îl urmăm cu credinţă pe Domnul, dacă suntem îndeplinitorii grijulii ai datoriilor pe care le avem în ceasul de faţă al vieţii noastre, vom ajunge la clipa cuvenită, acolo unde se afla Domnul pe atunci, adică la înviere. Şi atunci nimic nu va mai rămâne tainic pentru noi, nu vom mai vedea nimic în oglindă şi în ghicitură, ci faţă către faţă. Vom lua deplină cunoştinţă de toate, încât dorul nostru de a cunoaşte va fi îndestulat. Dar din nefericire, unii părăsesc apa cea vie pe care le-o oferă Hristos astăzi, şi aleargă cu sete după negurile viitorului, care sunt departe de ei. Şi *„umblând în cele ce nu au văzut"*, ajung la rătăciri şi la erezii „îngâmfându-se zadarnic în închipuirea lor cea trupească", precum zice despre ei dumnezeiescul Pavel (*Col* 2, 18).

Dovedirea adevărului mărturiei lui Ioan

Prin ultimele două stihuri, care urmează, se pune capăt la cel din urmă capitol al Sfintei Evanghelii după Ioan, capitol care tratează învierea Domnului. Astfel, toată istoria evanghelică se încheie cu un fel de epilog.

„Acesta este ucenicul, care mărturiseşte despre acestea şi care a scris acestea; şi ştim că adevărată este mărturia lui" (v. 24). Adică, scriitorul acestei Evanghelii nu este altul decât tocmai acel ucenic, despre care au stat de vorbă Domnul şi Petru, adică Ioan. Nu este altul, decât ucenicul iubit al Domnului, cel care a auzit toate cuvintele şi învăţătura Domnului cu propriile sale urechi, de la început până la sfârşit, şi a văzut cu propriii săi ochii minunile, patimile şi învierea Domnului. Ioan, după ce a confirmat toate acestea, prin nenumărate predici, timp de mai bine de o jumătate de veac, acum le-a consemnat şi prin Sfânta Evanghelie scrisă de dânsul, pentru toate generaţiile de creştini. El a scris Evanghelia ca să fie de folos tuturor creştinilor, până va veni Domnul şi ne va cere socoteală, nouă, ascultătorilor şi cititorilor Evangheliei lui Ioan despre felul cum am primit şi cum am întrebuinţat această comoară de adevăruri.

Iar adevărul desăvârşit al celor scrise în această sfântă Evanghelie este întărit şi prin afirmaţiile cele mai făţişe: *„Şi ştim că adevărată este mărturia lui"*. Unii comentatori zic că această propoziţie a fost adăugată de altcineva, cu mult după ce s-a scris Evanghelia. Dar Sfântul Ioan Gură de Aur afirmă că însuşi Evanghelistul Ioan a scris-o. Că Evanghelistul afirmă cu tărie adevărul mărturiei sale, fiindcă afirmaţia unor oameni sinceri este o dovadă firească a adeveritătii desăvârşite şi integrale a spuselor sau a scrisorilor lor. Dovada este cu atât mai sigură, cu cât cel ce ne-o spune este

Evanghelistul cel insuflat de Dumnezeu, căruia Duhul Sfânt din ziua Cincizecimii, Duhul adevărului, îi reamintise toate cele auzite de la Domnul. Afirmaţia expresă este şi o dovadă a mulţumirii şi a bucuriilor lăuntrice desăvârşite, pe care adevărul le aduce în suflet; dar dovedeşte şi dorinţa de a împărtăşi şi altora acest adevăr, ca să fie şi ei fericiţi. Când cineva este absolut sigur de întâmplare, şi când întâmplarea aceea este foarte importantă, omul nu o poate vesti cu un ton rece şi nepăsător, ci o afirmă sus şi tare: *„Ştim că mărturia este adevărată"*. Adică: afirmăm cu toată conştiinţa, pe care ne-o dă cunoaşterea neclintită a adevărului, că mărturia celui ce a scris Evanghelia aceasta este adevărată. Aşadar, nimeni să nu pregete să o îmbrăţişeze, căci, dacă nu o îmbrăţişează, va pierde adevărul. Să nu lase nimeni furtuna îndoielii să-l stăpânească, căci atunci se va supune celei mai mari catastrofe şi rătăciri, din câte i se pot întâmpla omului. Ci să creadă cu toată siguranţa şi încrederea în Evanghelie, ca să devină un vas atât de plin de adevăr, de bucurie şi de pace, încât acestea să se reverse peste marginile vasului.

La sfârşit ni se semnalează că belşugul fără margini al cuvintelor şi al faptelor Domnului nu se mărgineşte la cele scrise în Evanghelie: *„Iisus a făcut şi alte multe semne înaintea ucenicilor Săi, care, dacă s-ar fi scris, cred că nici în lumea întreagă nu ar fi încăput cărţile ce s-ar fi scris. Amin"* (v. 25).

Sfântului Evanghelist i se pare cu neputinţă să se scrie o istorie completă şi amănunţită a cuvintelor şi a faptelor Domnului, şi, în general, o istorie amănunţită despre Domnul. Căci, oricâte cărţi ar scrie cineva despre această chestiune, care este inepuizabilă, despre *„slava Unuia-Născut Fiul lui Dumnezeu, plin de har şi de adevăr"*, nu va putea niciodată epuiza acest subiect. Iar dacă, printr-o presupunere absurdă subiectul s-ar epuiza, nici în lumea întreagă nu ar încăpea cărţile care s-ar scrie. Nici oamenii n-ar izbuti să le citească, nici cei ce le-ar citi, din întâmplare, n-ar putea

să le ţină minte. În cazul acesta, Evanghelia ar fi rămas un fel de monument arheologic, păstrat undeva departe de oameni, şi fără folos. Dimpotrivă, sfânta Evanghelie a fost scrisă ca să fie singura lege şi îndreptar de viaţă morală a oamenilor; să fie fântâna cea nesecată, din care toate neamurile, până la sfârşitul veacurilor, vor bea apa cea dumnezeiască şi răcoritoare a adevărului. Nu era nevoie de cărţi multe, cu multe volume, pe care numai teologii şi unii oameni de litere să le citească. Evanghelia este scurtă, dar Domnul ne-a lăsat-o, ca pe o moştenire nepreţuită şi Duhul Sfânt a pus-o în mâinile noastre, prin mijlocirea sfinţilor scriitori, pe care El i-a insuflat. Evanghelia este scurtă. Şi fiecare creştin, oricât ar fi de puţin literat, fie bătrân, fie tânăr, fie bărbat, fie femeie, poate şi trebuie să o citească. Căci sfânta Evanghelie este o moştenire, care aparţine tuturor fără excepţie şi din ea toţi trebuie să luăm „pâinea vieţii" şi „apa cea vie".

Ştim bine ce se întâmplă cu legile şi constituţiile făcute de diferiţi cârmuitori politici. Legiferează fără încetare, adună zeci de mii de legi lungi cu articole multe, cu porunci felurite şi felurit alcătuite. Înşiră volume de jurisprudenţă şi coduri de legi, care formează biblioteci întregi. Şi rezultatul tuturor acestor legi este fărădelegea. Se ajunge la situaţia că nici oamenii legii nu mai cunosc legile. Se ajunge ca legile să cadă în desuetudine sau să tiranisească pe poporul, care nu le recunoaşte şi asupra căruia legiuitorii exercită abuzurile lor. Asemenea greşeli nu puteau face scriitorii Evangheliilor, care erau bărbaţi insuflaţi de Duhul Sfânt. Duhul Sfânt cel preaînţelept a hotărât că ei trebuie să scrie şi să lase Bisericii, numai acele câteva scrieri, care alcătuiesc Noul Testament. Dar acestea sunt prea de ajuns, pentru mântuirea credincioşilor. Iar cele care sunt păstrate prin sfânta tradiţie nu s-au adăugat la Noul Testament, ci sunt fie cuvântări de învăţătură ale apostolilor, în deplin acord cu Noul Testament, fie tâlcuiri şi lămuriri la cele

cuprinse în Noul Testament. Iar cărţile Sfinţilor Părinţi ai Bisericii şi toate câte le-au scris oamenii învăţaţi şi cunoscători din cadrul Bisericii, acestea tâlcuiesc înţelepciunea Noului Testament, ca să o poată înţelege toţi credincioşii şi să trezească dorinţa de a citi mai des Noul Testament şi de a medita mai adânc asupra lui.

Învierea lui Hristos şi învierea noastră

La sfârşitul capitolului al 20-lea, Sfântul Evanghelist Ioan arată scopul pentru care a scris Evanghelia în general şi, în special, cele despre învierea Domnului. El afirmă că ţinta pentru care a scris acestea este de a trezi credinţa în Hristos, ca Dumnezeu şi Mântuitor. De aceea şi articolul cel din urmă din Simbolul Credinţei şi un fel de pecete a lui este *„Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie"*. Iar aşteptarea şi credinţa noastră în învierea morţilor este adeverită mai cu seamă prin faptul că are ca normă şi ca întărire învierea Domnului, dovedită prin dovezi de necombătut. Cu toate că am mai spus câte ceva despre învierea morţilor, totuşi considerăm că este absolut necesar să sfârşim tâlcuirea învierii Domnului cu acest mare adevăr privitor la viaţa viitoare.

Încă din timpul Vechiului Testament, Dumnezeu descoperise ceva din adevărurile despre învierea morţilor. Iar această credinţă în învierea morţilor, pe care o aveau Iudeii, o afirmă şi dumnezeiescul Pavel, zicând: „Am nădejde în Dumnezeu, pe care şi aceştia (adică Iudeii) o aşteaptă, că va să fie o înviere a morţilor şi a celor drepţi şi a celor nedrepţi" (*FAp* 24, 15). Dar mai cu seamă Dumnezeu cel întrupat, Domnul nostru Iisus Hristos, ne-a descoperit învierea morţilor, într-un fel sigur, care nu lasă nicio îndoială. El a încredinţat pe Iudei, prin cuvântul Său foarte lămurit, că: *„Vine ceasul şi acum este, când morţii vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu,*

şi care vor auzi, vor învia". Şi Domnul a adăugat: *„Nu vă miraţi de aceasta, fiindcă vine ceasul în care toţi cei din morminte vor auzi glasul Lui şi vor ieşi, cei ce au făcut cele bune, în învierea vieţii, iar cei ce au făcut rele, în învierea judecăţii"*. Ca să dovedească şi cu fapta că El însuşi va învia pe toţi cei morţi, Domnul a săvârşit cele trei minuni de înviere din morţi. Dar dovada desăvârşită şi adeverirea mângâietoare a deplinei biruinţe asupra morţii şi a învierii tuturor morţilor este însăşi învierea Domnului. Învierea Domnului are, cu propria noastră înviere, raportul strâns de la cauză la efect.

Dumnezeiescul Apostol Pavel stăruieşte în chip special asupra acestui lucru de cea mai mare importanţă; în învăţătura de Dumnezeu insuflată a acestui mare apostol, noi toţi, care credem în Hristos şi ascultăm de El, alcătuim un singur trup moral, al cărui cap este Hristos: „Hristos este capul Bisericii şi El este Mântuitorul trupului, noi suntem mădularele trupului Său" (*Ef* 5, 2-3, 30). Şi mai zice: „Noi cei mulţi suntem un trup în Hristos şi unul altuia mădulare". Această afirmaţie o repetă de mai multe ori (*Rm* 12, 5; *Ef* 4, 15-6; I *Cor* 12, 27 *Col* 1, 18), în puterea unităţii noastre cu Hristos, *„câţi în Hristos ne-am botezat, în moartea Lui ne-am botezat"*, zice iară şi Pavel. Adică, cei ce ne-am botezat, ca să mărturisim credinţa în Hristos, prin botez ne-am făcut părtaşi morţii Lui pe cruce, prin urmare eram şi noi împreună cu El, când a murit pe lemnul crucii, purtând păcatele noastre, şi fiind pedepsiţi pentru vina noastră. Hristos pe cruce a fost reprezentantul nostru, suferind în locul nostru şi pentru noi. Pavel adaugă, ca o urmare foarte firească: „Dacă am crescut împreună cu El, prin asemănarea morţii Lui, atunci vom fi părtaşi şi ai învierii Lui" (*Rm* 6, 5). Adică, dacă ne-am făcut părtaşi la botez, care este chipul morţii lui Hristos, urmează în mod firesc, că vom fi părtaşi şi ai învierii lui Hristos.

Într-un mod încă şi mai limpede, cu mai multă siguranţă, exprimă Sfântul Apostol Pavel acest mare adevăr despre învierea

morţilor, în cartea sa către Efeseni: „Dumnezeu fiind bogat în milă, pentru multa Sa iubire cu care ne-a iubit, pe noi, cei ce eram morţi prin greşelile noastre, ne-a făcut vii împreună cu Hristos... Şi împreună cu El ne-a sculat şi ne-a aşezat întru cele cereşti, în Hristos Iisus" (*Ef* 2, 4-6). Prin aceste cuvinte, apostolul cel de Dumnezeu insuflat adevereşte învierea noastră cea îndoită, cea duhovnicească şi cea trupească. Fiindcă noi, cei ce credem în Hristos, suntem şi împreunaţi cu Hristos, de aceea „vom fi făcuţi vii împreună cu El". Vom primi învierea lui Hristos cea dublă. Căci Hristos, zice Sfântul Apostol, a fost lipsit de păcat, dar a luat asupra Sa păcatele noastre şi a murit pe cruce, purtându-ne virtual cu sine, pe noi, pe toţi credincioşii Săi. Prin moartea Sa, Domnul a omorât şi a îngropat păcatele noastre. Dar Hristos a înviat, fără păcatele pe care le luase asupra Sa, şi a primit o viaţă cu desăvârşire lipsită de vinovăţia noastră şi de păcatele noastre. El, ca un chezaş, a luat asupra Sa păcatul nostru. Şi, fiindcă în trupul cel înviat, preacurat şi preasfânt al Domnului, ne aflăm şi noi, împreunaţi cu El moralmente, noi toţi cei ce aveam să credem, de aceea am înviat şi noi, fiind fără păcat în El şi împreună cu El. Iată cea dintâi înviere, cea duhovnicească, pe care o primim încă din viaţa aceasta, prin credinţa şi prin ascultarea de Hristos, prin harul sfintelor Taine şi prin cuvântul Evangheliei.

Dar Hristos, prin moartea Sa pe cruce, s-a jertfit şi şi-a pierdut viaţa de om, pe care o trăise până atunci. Înviind însă, a început iarăşi o viaţă, care nu mai era supusă morţii. El trăieşte într-un trup nestricăcios şi slăvit, şezând pe scaunul măririi, pe care o avea şi mai înainte, ca Fiu şi Cuvânt al lui Dumnezeu. Oare vom învia şi noi, cu o astfel de înviere, cea de a doua, cea cu trupul? Da, vom învia. Dar deocamdată, numai virtual. Căci moartea există încă şi desparte sufletele de trupuri. Trupul putrezeşte în mormânt şi se descompune în elementele materiei din care este făcut. Însă pentru

credincioşii care s-au slobozit de nevinovăţie şi de păcat, moartea nu mai vine ca o pedeapsă pentru păcat. Pentru credincioşii, care s-au slobozit de păcat, moartea este o scară, pe care ei se urcă de pe pământ şi de la cele pământeşti, la cer şi la cele cereşti. Prin moarte, ei se mută de la osteneala şi de la necazul de pe pământ, la odihna şi la bucuria din cer. Din exil, ei ajung în casa Tatălui. Moartea rămâne ca o topitoare, prin care trebuie să treacă trupul, ca să fie slobozit de stricăciune şi să fie plăsmuit apoi a doua oară, în nestricăciune. Căci tot dumnezeiescul Pavel zice: *„Acest trup stricăcios trebuie să se îmbrace în nestricăciune, şi trupul muritor să se îmbrace în nemurire"*. Şi trupul se va îmbrăca în nestricăciune, trecând prin topitoarea morţii. Este un fapt prin excelenţă mângâietor, că starea, care urmează după moartea firească, este trecătoare, este o chestiune de timp, care – oricum – va trece, chiar dacă se va prelungi încă multe secole. Învierea virtuală a trupurilor, pe care ne-o dăruieşte, aici pe pământ, Domnul cel înviat din morţi, va deveni reală înviere la a doua venire a lui Hristos. Atunci Domnul va învia trupurile noastre moarte şi le va scoate din mormânt şi din stricăciune. Va preschimba acele elemente ale materiei, în care se vor descompune trupurile şi ne va da trupuri noi, nestricăcioase, slăvite şi veşnice. Această înviere este atât de sigură şi de dovedită, încât dumnezeiescul Pavel o consideră ca un fapt împlinit de pe acum: *„Ne-a ridicat şi ne-a aşezat întru cele cereşti în Hristos Iisus"*. Apostolul consideră pe credincioşi, nu numai înviaţi din morţi, înnoiţi, şi nestricăcioşi, ci şi înălţaţi în cinstea şi în slava cea mai mare, împreună cu Hristos, îi consideră şezând pe scaunul slavei, în împărăţia cerurilor, împreună cu Hristos.

Adevărul cel mare de credinţă despre învierea morţilor era desigur partea esenţială a propovăduirii apostolilor către ascultătorii lor. De aceea, Saducheii, cei mai materialişti dintre toţi Iudeii, care nu credeau în învierea morţilor, „se tulburau că ei (apostolii)

învaţă poporul şi vestesc, în numele lui Iisus Hristos, învierea din morţi" (*FAp* 4, 2). Saducheii erau foarte necăjiţi şi mâniaţi că apostolii învăţau şi propovăduiau învierea morţilor în Hristos. Iar epicureii, cei mai materialişti dintre închinătorii de idoli, şi stoicii, când au auzit pe dumnezeiescul Pavel propovăduind în Atena, l-au considerat „vestitor de Dumnezei străini, fiindcă binevesteşte pe Iisus şi învierea" (*FAp* 17, 18). Dar şi unii dintre creştinii credincioşi, deşi auziseră învăţătura apostolilor, se pare că erau încurcaţi de ideile vechi ale idolatriei şi de viaţa lor materialistă de mai înainte. Alţii nu înţeleseseră ce înseamnă că „vorbele rele strică obiceiurile bune" (I *Cor* 15, 33). Ei întorceau pe dos vechile idei şi se încăpăţânau în gândurile lor materialiste. De aceea, continuau să se îndoiască de învierea morţilor, ba chiar o contraziceau, cum fac şi astăzi unii creştini, care sunt în necunoştinţă şi n-au fost luminaţi cu adevărul creştinesc. Au fost şi sunt şi astăzi unii, care sunt influenţaţi de ideile de necredinţă care pluteau în văzduh atunci, ca şi acum. Dar Sfântul Apostol Pavel a întreprins, sau mai curând aşa I-a bine-plăcut lui Dumnezeu să scrie prin mâna lui Pavel, două epistole importante: cea către Tesaloniceni şi către Corinteni. În aceste două epistole, dumnezeiescul apostol ne încredinţează în mod foarte limpede şi sigur despre adevărul cu privire la învierea morţilor.

Către Tesaloniceni, apostolul a scris mai pe scurt. A scris acea pericopă, pe care o auzim la slujba morţilor (I *Tes* 4, 13-18). Apostolul îşi exprimă mai întâi dorinţa, ca să nu rămână creştinii în întunericul neştiinţei cu privire la cei morţi. *„Nu vreau să nu ştiţi voi despre cei ce au adormit, ca să nu vă mâhniţi ca ceilalţi, care nu au nădejde"*. Însă Pavel a expus mai pe larg şi mai convingător această importantă problemă, în capitolul 15 al primei cărţi către Corinteni. Acest capitol este un odor de preţ al Sfintei Scripturi, o mângâiere foarte dulce şi o adevărată rouă dumnezeiască, cu care

se răcoresc inimile arse de durere ale celor ce îşi jelesc morţii lor. Fragmentul insuflă curaj neînfrânt şi nădejde sigură credincioşilor, care sunt în suferinţă şi pe patul de moarte.

În cele dintâi versete ale acestui capitol, apostolul arată în puţine cuvinte, ce fel de învăţătură le propovăduieşte el corintenilor. Le propovăduieşte în special despre moartea, învierea şi arătările Domnului după înviere. Dar, fiindcă învierea Domnului este în strânsă legătură cu învierea noastră, a fiecăruia, din pricina unităţii noastre cu Hristos, de aceea Pavel adresează celor ce se îndoiesc o întrebare mustrătoare: *„Dacă se propovăduieşte că Hristos a înviat din morţi, cum zic unii dintre voi că nu este înviere a morţilor?"* Cum îndrăznesc unii să despartă învierea lui Hristos de învierea morţilor, şi aşa să tăgăduiască învierea noastră? Oricine va îndrăzni să nege învierea, va cădea în următoarele rătăciri grele.

Mai întâi: va nega şi învierea lui Hristos Însuşi, va nega dumnezeirea Lui şi va cleveti pe Sfântul Apostol Pavel că este martor mincinos. Căci dacă nu există învierea morţilor, atunci „nici Hristos n-a înviat", atunci El n-ar avea putere dumnezeiască, n-ar fi putut să biruiască moartea. Când cineva neagă rezultatul, în chip firesc va ajunge să nege şi cauza. Cauza este învierea lui Hristos, iar efectul este propria noastră înviere din morţi. Dar cel ce tăgăduieşte învierea lui Hristos va cădea într-o serie de consecinţe, fără niciun rost: *„Iar dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este propovăduirea noastră, zadarnică şi credinţa voastră"*. Dacă plecăm de la premisa că Hristos n-a înviat, atunci ajungem la o concluzie la fel de absurdă: că propovăduirea apostolilor a fost lipsită de conţinut real, a fost zadarnică, iar credinţa creştinilor este şi ea goală şi zadarnică. În caz că morţii nu în viază, noi suntem şi martori mincinoşi ai lui Dumnezeu, căci am mărturisit despre Dumnezeu că a înviat pe Hristos, pe care El nu L-a înviat (vezi I *Cor* 15, 13-15). Dar, departe de noi hula! Şi Hristos a înviat, şi morţii vor învia, iar apostolii

sunt cei mai sinceri şi mai conştiincioşi martori ai adevărului şi credinţa creştină este desăvârşire sigură şi adeverită. Cel ce nu crede în învierea lui Hristos, nu poate fi creştin adevărat. Iar cel ce crede în ea, va crede în chipul cel mai firesc şi în învierea tuturor. Căci Hristos este legat de credincioşii Săi, precum este legat corpul de trup: „Dacă credem că Iisus a murit şi a înviat, tot aşa credem că Dumnezeu, pe cei adormiţi întru Iisus îi va aduce împreună cu El" (I *Tes* 4, 14).

În al doilea rând, va tăgădui mântuirea prin Hristos şi toată morala. Tăgăduirea învierii morţilor duce de-a dreptul la tăgăduirea învierii lui Hristos. Iar, dacă Hristos nu a înviat, atunci întreaga zidire creştină se dărâmă - zice apostolul - şi voi creştinii vii sunteţi încă în păcatele voastre, nu aţi primit încă iertarea păcatelor, îndreptarea, mântuirea. Dacă Hristos n-a biruit moartea, dacă moartea lui Hristos nu are putere de răscumpărare, atunci nici nu există mântuire. Atunci, cei adormiţi în Domnul au pierit (v. 16- 18). Cei ce au murit cu credinţa în Hristos, în aşteptarea vieţii viitoare şi a învierii morţilor, cu toţii ar fi pierit, ar fi rămas osândiţi la iad şi la moarte, dacă nu ar fi înviere. Şi nu numai că creştinii vii şi morţi nu s-ar mântui, ci ei ar fi cele mai de plâns fiinţe de pe faţa pământului: *„Dacă cei ce nădăjduim în viaţa aceasta, în Hristos, ne-am înşela, am fi cei mai de plâns dintre toţi oamenii"* (v. 19).

În adevăr, deoarece noi, în viaţa aceasta, ne punem nădejdea numai în Hristos, dacă Hristos n-ar fi înviat, nu ne-ar fi mântuit, nu ne-ar fi asigurat învierea şi viaţa viitoare veşnică, atunci noi, creştinii, am fi cei mai nenorociţi dintre toţi oamenii. Căci poruncile evanghelice, lepădarea de sine, dispreţul plăcerilor vieţii acesteia, alegerea căii celei înguste, toate acestea ar fi fapte silnice şi sarcini, pe care nu le-am putea purta, şi chiar dacă le-am purta, le-am purta în zadar. Atunci şi jertfele pentru datorie, jertfele pentru

aproapele, ostenelile lui Pavel, prigoanele şi primejdiile de moarte zilnice, mucenicia zecilor de mii de creştini, pentru Hristos, toate ar fi zadarnice şi de prisos. Iar la sfârşit, s-ar dovedi că ne-am bătut joc de noi înşine, sprijinindu-ne pe nădejdi zadarnice.

Dar, băgaţi de seamă, mărturiseşte Pavel, întrucât vă îndoiţi de învierea morţilor, voi negaţi nu numai învierea lui Hristos, şi credinţa voastră creştinească, ci ajungeţi să negaţi toată morala. Veţi primi de bune învăţăturile închinătorilor de idoli şi ale materialiştilor, fără credinţă, care zic: *„Să mâncăm şi să bem, căci mâine vom muri"* (v. 32). Adică, veţi ajunge la un hedonism dobitocesc, căutând să vă săturaţi de toată plăcerea, mai înainte ca materia din voi să ajungă prin moarte la nimicnicie. Veţi cădea în patimi nesăţioase şi ruşinoase, veţi fi duşi de instincte sălbatice şi veţi ajunge la barbarie. Atunci nu veţi mai deosebi pe credincioşi de necredincioşi, pe cel virtuos de cel rău şi pe creştin de închinătorul idolilor.

Aceste dovezi erau suficiente pentru ca dumnezeiescul Apostol să poată dovedi că cel ce tăgăduieşte învierea morţilor ajunge la rătăciri anti-creştine, la consecinţe pierzătoare de suflet. Creştinul se cutremură, când aude şi vede, la ce prăpastie duce tăgăduirea învierii morţilor. Se îngrozeşte de alunecare, caută sprijin pe un teren sigur, ca să-şi afle siguranţa şi odihna. Iar purtătorul de Dumnezeu apostol îi oferă un astfel de teren sigur, zicând: nu vă temeţi! Pentru creştinii credincioşi nu există o asemenea primejdie; căci Hristos cel dintâi a înviat din morţi, ca să urmeze după El toţi cei adormiţi în somnul morţii. Iată chiar cuvintele acestei însemnate propovăduiri: *„însă acum Hristos a înviat din morţi; s-a făcut pârgă (începătură) a celor adormiţi"* (v. 20).

„Pârgă, începătură". Cuvântul *pârgă* se întrebuinţează despre roade, arătând rodul care s-a copt mai întâi, cel dintâi rod. Când, întorcându-se din ogoraşul său, ţăranul aduce prima mână de spice

coapte şi pline, el are o garanţie, că va secera curând grâu strălucitor şi va strânge o recoltă îmbelşugată. Cu luni înainte, omul aruncase sămânţa în pământ; acolo boabele au putrezit şi n-au mai prezentat niciun semn de viaţă. Dar, când a venit vremea potrivită, sămânţa a odrăslit, a crescut, a rodit şi a prezentat o recoltă bogată; în acelaşi fel, trupurile noastre, semănate în pământ şi descompuse sub pământ, când va veni ceasul, vor căpăta viaţă şi vor învia, noi şi nestricăcioase. Ni s-a dat nouă pârga trupurilor celor inviate, însuşi trupul înviat al Domnului. Învierea Domnului este o garanţie sigură şi o prevestire dovedită a învierii de obşte, care va veni la timpul hotărât de Dumnezeu. După iarna rece şi întunecoasă a morţii, va urma primăvara dulce a învierii, în care vor odrăsli trupurile strălucitoare şi slăvite ale celor înviaţi. Aceste trupuri se vor ridica din morminte, ca să se unească cu sufletele şi să se înalţe în locaşurile cereşti, precum s-a întâmplat cu trupul Domnului cel înviat din morţi. Vestirea învierii este atât de sigură, încât Duhul Sfânt o prezintă ca pe un fapt împlinit, când îi descoperă aceste lucruri Sfântului Ioan Evanghelistul. Şi Ioan vede în descoperire că „marea a dat înapoi pe morţii din ea şi moartea şi iadul au dat înapoi morţii" (*Apoc* 20, 13).

„Pârgă a celor adormiţi". Şi alţi oameni au fost înviaţi, prin minunile Domnului şi ale apostolilor. Însă acele învieri stau mărturie că puterea dumnezeiască, cea care a înviat pe acei oameni, va învia pe toţi morţii. Învierile acelea n-au fost făcute spre viaţă veşnică. Erau numai întoarceri minunate ale sufletului în trupul muritor şi o reluare a vieţii, care avea să ajungă totuşi la despărţirea sufletului de trup. Căci şi fiica lui Iair, şi fiul văduvei din Nain, şi Lazăr, şi Tavita, deşi au înviat din morţi în viaţa de aici, au ajuns la moarte, după un timp oarecare. Trupurile lor au fost date mormântului şi stricăciunii. Dar Hristos, după ce a înviat din morţi, a intrat într-o viaţă care nu mai era supusă morţii; a primit

trup nestricăcios, potrivit cu lumea cealaltă, cea duhovnicească şi veşnică, lumea bucuriei şi fericirii necurmate. Iar Hristos a intrat în acea lume, ca *„pârgă a celor adormiţi, cel dintâi dintre morţi şi cap al Bisericii"*. A intrat capul acolo, ca să urmeze şi trupul, adică noi, care formăm trupul cel mistic al lui Hristos. Căci capul nu poate fi vreodată despărţit de trup şi să trăiască. Hristos s-a făcut începătură pentru această viaţă, ca să trăim şi noi viaţa, pe care o trăieşte capul nostru, adică Hristos. Pentru acea viaţă trăim noi în lumea aceasta. Iar viaţa de aici are un preţ de nepreţuit, tocmai fiindcă este perioada de pregătire a acelei vieţi fericite şi veşnice. De fericirea veşnică ne vom bucura în toată plinitatea, numai după învierea din morţi a trupurilor noastre. Precum numai acea monedă cu care putem cumpăra vreun lucru mare are valoare mare aşa şi viaţa aceasta de aici, are valoare numai fiindcă prin ea putem cumpăra viaţa veşnică şi fericită. O putem cumpăra, crezând în Hristos, şi fiindu-I devotaţi. Dumnezeiescul Pavel zice: *„Aşa că, fraţii mei iubiţi, fiţi statornici fără schimbare"* în credinţa că Hristos a înviat şi că toţi morţii vor învia. Împreună cu această credinţă să ne îngrijim de o viaţă duhovnicească şi virtuoasă; să ne împotrivim cu tărie păcatului şi celui viclean, care încearcă să ne arunce în pedeapsă, cu sufletul şi cu trupul. Să suferim cu statornicie greutăţile acestei vieţi şi mai cu seamă cel mai greu dintre necazuri, moartea iubiţilor noştri. Să ne mângâiem cu nădejdea dulce a învierii şi să întâmpinăm, paşnic şi senin, moartea. Căci ea nu este decât despărţirea sufletului de trup, când sufletul se mută la Hristos, iar trupul în mormânt. Această despărţire va ţine, până când iarăşi se vor uni sufletul cu trupul, pentru viaţa veşnică. Dumnezeiescul Pavel ne încredinţează că va veni cu siguranţă acea vreme, spre care aleargă necontenit anii şi veacurile, vremea în care *„însuşi Domnul, cu poruncă, cu glasul arhanghelului şi cu trâmbiţa lui Dumnezeu, se va coborâ din cer"*. Adică, vor fi unele semne prevestitoare, semne

mai presus de fire, pe care o poruncă a lui Dumnezeu le va pune în lucrare. Ele vor arăta sfârşitul lumii acesteia stricăcioase şi a doua venire a lui Hristos. Şi atunci; „Cei morţi în Hristos vor învia întâi: apoi noi, care vom fi rămas vii, împreună cu ei vom fi răpiţi în nori, întru întâmpinarea Domnului în văzduh: şi aşa pururea cu Domnul vom fi" (I *Tes* 4, 16-17). Vom petrece de atunci încolo mereu cu Domnul şi vom fi părtaşi la marea Lui fericire şi slavă: „Iată cortul lui Dumnezeu cu oamenii şi va locui împreună cu ei: şi ei vor fi poporul Său şi Dumnezeu însuşi va fi cu ei, va fi Dumnezeul lor. Îşi va şterge Dumnezeu toată lacrima ochilor: şi moartea nu va mai fi: nici jale, nici strigăt, nici chin nu va mai fi: căci cele dintâi au trecut" (*Apoc* 21, 3-4).

Purtătorul de Dumnezeu apostol cântă un imn de biruinţă pentru învierea morţilor şi pentru nimicirea desăvârşită a morţii. El se bucură cu mare bucurie. Ai fost biruit prin puterea lui Hristos şi moartea a pierit această biruinţă şi zice: *„Când acest trup muritor se va îmbrăca în nestricăciune, atunci se va împlini cuvântul scris mai înainte: moartea a fost înghiţită de biruinţă"*. Unde îţi este, moarte, boldul? Unde îţi este, iadule, biruinţa? Unde îţi este moarte, boldul tău cel otrăvit, cu care împungeai şi omorai pe oameni? Unde este, iadule, biruinţa cu desăvârşire? Iar noi datorăm această biruinţă asupra morţii şi slăvita noastră întoarcere la cer, iubirii nepreţuite a lui Dumnezeu, pe care a arătat-o prin Iisus Hristos. Prin urmare, *„Mulţumire lui Dumnezeu, Cel ce ne-a dat biruinţa, prin Domnul nostru Iisus Hristos"*.

Mulţumirea cu care dumnezeiescul Pavel îşi încheie vestitul capitol al 15-lea din prima carte către Corinteni aduce pe buzele credinciosului, din adâncul inimii sale, un „Amin". Cu acest cuvânt plin de înţeles, Duhul Sfânt pecetluieşte ultimul capitol din Evanghelia lui Ioan, care este şi cea din urmă Evanghelie. Aşadar,

cuvântul *amin* este dumnezeiasca pecete care dovedeşte în chip desăvârşit, adevărul celor scrise în sfintele Evanghelii. Cuvântul *amin* are înţelesul că cele ce s-au scris în această sfântă carte sunt foarte sigure, foarte adevărate şi cu totul de neschimbat.

„Amin" este şi o rugăciune sfântă, rugăciune de mulţumire, pe care credinciosul este dator să o înalţe către Domnul nostru Iisus Hristos, ori de câte ori citeşte Sfânta Evanghelie, ori de câte ori repetă cele despre învierea Domnului, ori de câte ori citeşte Simbolul credinţei şi ajunge la ultimul capitol: *„Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin"*. Căci Mântuitorului Hristos I se cuvine mulţumire din tot sufletul şi recunoştinţă din toată inima. Căci El, prin învierea Sa din morţi, *„ne-a născut pe noi a doua oară, spre nădejde vie"*. Mulţumire din inimă I se cuvine şi Mângâietorului celui bun, Duhului adevărat şi Sfânt, care a scris în cartea Evangheliilor cea înţeleaptă şi dătătoare de cunoştinţă: „literele cele sfinte, care pot să ne înţelepţească spre mântuire, prin credinţa în Hristos Iisus. Scrierile sfinte pot să facă pe om potrivit lui Dumnezeu, exercitându-se în tot lucrul cel bun" (II *Tim* 3, 17).

„Amin" este un cuvânt de credinţă fără preget şi de încredere, pe care îl punem, ca pecetluire, a celor scrise în Sfânta Evanghelie. Să mărturisim cuvântul *amin* ca o deplină încredinţare şi adeverire, ca un cuvânt dătător de îndestulare, fiindcă numai adevărul Evangheliei corespunde tuturor dorinţelor adânci ale sufletului nostru. Numai adevărul Evangheliei este o realitate, care ne asigură pacea, în tot timpul vieţii noastre pe pământ, iar când viaţa noastră de aici va ajunge la *aminul* ei, la sfârşitul lucrării ei pe pământ, dacă am trăit după Evanghelie şi după chemarea creştinească, atunci singur adevărul Evangheliei ne va duce la viaţa care nu are sfârşit. Ne va conduce lângă Acela care este numit cu numele *Amin*: ne va

duce lângă Domnul, cel înviat din morţi, înălţat la cer şi aşezat pe scaunul slavei. El ne va învia şi pe noi din morţi, ne va face părtaşi ai scaunului Său, ca să împărăţim împreună cu El, în vecii vecilor. Amin.

CUPRINS

„Credinţa este din auzire, iar auzirea, prin cuvântul
lui Hristos" (*Rm* 10, 17) – † *Andrei, Arhiepiscop şi Mitropolit* 5

Partea I-a
Minuni asupra firii

Capitolul I
Minuni săvârşite cu puterea demiurgică
Prefacerea apei în vin la Cana (*In* 2, 1-11) 9
Săturarea celor cinci mii (*Mt* 14, 13-21) 33

Capitolul II
Minuni ale desăvârşitei puteri asupra firii
Prima pescuire minunată (*Lc* 5, 1-11) 47
Minunea cu banul găsit în gura peştelui (*Mt* 17, 24-27) 63
Liniştirea prin minune a furtunii de pe mare (*Mt* 8, 23-27) 69
Umblarea pe mare (*Mt* 14, 22-33; *Mc* 6, 45-52; *In* 6, 15-21) 77
Minunea cu uscarea smochinului neroditor (*Mt* 21, 18-22) 101

Partea a II-a
Minuni făcute asupra oamenilor, vindecarea de boli mortale (incurabile)

Capitolul I
Vindecarea fiului omului împărătesc (*In* 4, 46-54) 117
Vindecarea slugii sutaşului (*Mt* 8, 5-13) 129
Vindecarea soacrei lui Petru (*Mt* 8, 14-17) 147
Vindecarea bolnavului de hidropică (*Lc* 14, 1-6) 155

Capitolul II
Vindecări de boli cronice
Vindecarea paraliticului din Capernaum (*Mc* 2, 1-12) 161
Vindecarea mâinii uscate (*Mt* 12, 9-14) 175
Vindecarea slăbănogului de la Vitezda (*In* 5, 1-15) 185
Vindecarea femeii gârbove (*Lc* 13, 10-17) 201
Vindecarea femeii căreia îi curgea sânge (*Lc* 8, 43-49) 213
Vindecarea leprosului (*Mt* 8, 1-4) 221
Vindecarea celor zece leproşi (*Lc* 17, 11-19) 229

Capitolul III
Vindecări de boli organice
Vindecarea celor doi orbi (*Mt* 9, 27-31) 239
Tămăduirea orbului Bartimeu (*Mc* 10, 46-52) 245
Vindecarea orbului din naştere (*In* 9, 1-41) 253
Vindecarea surdo-mutului (*Mc* 7, 31-37) 295

Capitolul IV
Vindecări de îndrăciţi
Vindecarea îndrăcitului din Capernaum (*Mc* 1, 21-28; *Lc* 4, 31-37) 305
Vindecarea îndrăcitului mut şi orb (*Mt* 12, 22-37) 313
Vindecarea îndrăcitului din Gadara (*Lc* 8, 26-40) 337

Vindecarea fiicei cananeencei (*Mt* 15, 21-28; *Mc* 7, 24-30) 351
Vindecarea tânărului lunatic (*Mt* 17, 14-21; *Mc* 9, 14-29; *Lc* 9, 37-43) 365

Partea a III-a
Învierile din morţi

Învierea fiicei lui Iair (*Lc* 8, 40-42; 49-56) 381
Învierea fiului văduvei (*Lc* 7, 11-17) 391
Învierea lui Lazăr (*In* 11) 401

Partea a IV-a
Minunile Domnului asupra trupului Său

Capitolul I
Schimbarea la Faţă (*Mt* 17, 1-9; *Mc* 9, 2-10; *Lc* 9, 28-36) 475
Învierea Domnului 491
Învierea Domnului după Evanghelia lui Luca (Capitolul 24) 495
Învierea Domnului după Evanghelia lui Ioan (Capitolul 20) 531
Învierea după evanghelistul Ioan (Capitolul 21) 565